

Mum Işığında
SON MAHNI

Öğretmenlik Hatıraları

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI

Mum Işığında
SON MAHNI

Öğretmenlik Hatıraları

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI: 13

Edebiyat Dizisi: 5

Her türlü yayın hakları Eğitim-Bir-Sen'e aittir.

1. Baskı

Şubat 2006, ANKARA

ISBN: 975-6153-05-9

Baskı:

Başak Matbaacılık Ltd. Şti.

Tel: (0312) 384 27 61- 62

Eğitim-Bir-Sen Genel Merkezi

G. M.K. Bulvarı Ş. Daniş Tunalıgil Sk. No: 3/13

Maltepe / ANKARA

Tel: (0312) 231 23 06

Faks: (0312) 230 65 28

www.egitimbirsen.org.tr

e-posta: egitimbirsen@egitimbirsen.org.tr

Mum Işığında
SON MAHNI

Öğretmenlik Hatıraları

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI

Düzenleme Kurulu

Halil ETYEMEZ

Mustafa AYDIN

Erol BATTAL

Şaban ABAK

İrfan COŞKUN

Juri

Rasim ÖZDENÖREN

D. Mehmet DOĞAN

Prof. Dr. Ramazan KAPLAN

Dr. Necmettin TÜRİNAY

EĞİTİM-BİR-SEN YAYINLARI

İÇİNDEKİLER

TAKDİM.....	1
ÖNSÖZ.....	7
UÇAN BALONUM NEREDE?	
Zeliha DEMİRCİOĞLUEskişehir	9
SANA İTİRAFIM VAR	
Filiz NAMLIManisa	17
MUM IŞIĞINDA SON “MAHNI”	
Mustafa DURAKGaziantep	21
BİR RÜYAYI ÖĞRENCİYLE BÖLÜŞMEK	
Tacettin ŞİMŞEKErzurum-1.....	27
GÜNEYE GİDER LEYLEKLER	
Mehmet Şah ERİNCİK.....İstanbul-3	38
CİLDİKİSİK TUNELİ’NİN ARDINDA BAHAR VAR	
Kadri Raşit AKDENİZ.....Kırıkkale	47
YÜREK DE DÜŞÜNÜR	
Kezban KERMANEdirne	55
ANNESİZ EVİME	
Hidayet SELİMOĞLU.....Adana	62
ELMA VE ÇAY	
Veysi ATICI.....Adıyaman	66
ZEYNEP’İN OKULU VE GÖZYAŞLARI	
İbrahim BAŞ.....Afyon	74
YANIK YÜZ	
Murat ALANAğrı	84
YA KAYBETSEYDİM YARINLARI	
Tülin ÇETİNAksaray	88
BAHAR	
Emine AKTAŞ.....Amasya	92
HAVAYA KALKAN PARMAK	
Hüseyin KARAAnkara-1.....	98
İŞTE... BİZİM ŞAHİN	
Aysel ÖNDERAnkara-2.....	105
ÖĞRETMENİM, ARKAMIZA BİR DELİ TAKILDI	
Perihan ERK.....Antalya.....	111
“ZEYNEP”	
Mehmet Ali KAYAArdahan.....	115
YEŞİL GÖZLERİYLE NE GÜZEL BAKAR ELİF	
Hikmet YILMAZ.....Aydın.....	118

İLK AŞKIM ÇENGİLLİ	
Ekrem Ahmet GÖKÇE	Balıkesir 126
KALEMDEN SİGARA	
Ahmet BURGUCU	Bartın 134
KÖY ÖĞRETMENİ YA DA KÖYDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMEN	
Alaattin GUNAN.....	Batman..... 137
İSKENDER'İN MEVLANA YORUMU	
Adem KARAKELLE	Bayburt 145
ENESİN ISLANAN SARI SAÇLARI	
Hüseyin KÖSE	Bilecik 148
GÜNLERDEN BİR GÜN; GÜN O GÜN...	
Okan ALAY	Bingöl..... 150
KAYIP MI, KAZANÇ MI ?	
Ahmet KOÇAK	Bolu..... 154
BİR ANA SINIFI ÖĞRETMENİNİN ANILARI	
Fatime ESER.....	Burdur..... 159
GÜN BATINCA	
Ramazan GÜNHAN	Bursa 168
BİR KALEMİN ÖYKÜSÜ	
Müjdat ERDOĞAN.....	Çanakkale..... 173
AZMİN GÜCÜ	
Ayhan DİKCE	Çankırı..... 182
KARLA KAPLI VOLKANLAR	
Naci ÖZDEMİR.....	Çorum..... 186
BİR GRİPİNİN HİKAYESİ	
Serhat CAN	Denizli 193
ŞAKİR'İN OYUNU (TEFTİŞ VAR),	
Resul ÜSTÜN	Diyarbakır 198
İZ BIRAKAN HATIRALAR	
Kemal BOY.....	Düzce 203
HAVADA ÖZLEM KOKUSU VAR	
Öncel ÖZTÜRK.....	Elazığ..... 206
IŞIKTAN ÖNCESİ	
Gülcan TATLI	Erzincan..... 210
DAĞLARIN DOSTLUĞU	
Müjgan SARIMSAK.....	Erzurum-2..... 215
RABİA	
Ahmet Murat YÜCEL.....	Giresun 221
IŞIK DOĞUDAN YÜKSELİR YA DA...?	
İsmail HAYAL	Gümüşhane..... 226
YONCALI'YA YOLCULUK	
İzzettin SEVEN	Hakkari..... 233

İLK GÖREV YERİ	
Muhittin ALACA	Hatay 240
VİCDANLARDAKİ YÖNETMELİK	
Lokman KAPLAN	Isparta 245
BAŞARI TATLISI	
Hediye AYANOĞLU	İstanbul-1 245
BAŞARININ “HAS BAHÇE”Sİ	
Turgay ANAR	İstanbul-2 258
BECAYIŞ	
Süreyya ŞAHİN	İstanbul-4 267
SINIF KUMBARASI	
Sedat SOYLULAR	İstanbul-5 278
ÖĞRETMENLİK HATIRALARI	
Naci GÜMÜŞ	İzmir 281
UMUT VADİSİNDE BİR HÜLYA YANKILANMASI	
Halil TÜTEN	Kahramanmaraş 289
YAŞAMAM GEREKİYORDU YAŞADIM,	
Dursun YEŞİLOĞLU	Karabük 296
ÖĞRETMEN OLMAK	
Tugay KOÇAK	Karaman 305
BOŞ KALAN SOFRA	
Nesrin ZENGİN	Kastamonu 309
KIRK BEŞ DAKİKA	
Ahmet BEYAZKUŞ	Kayseri 312
KARDELEN VE ÖĞRETMEN	
Halil YÜCEL	Kırklareli 319
ÇOCUKLA ÇOCUK OLMAK	
Tahir AKDENİZ	Kırşehir 327
BULUŞMA ÇİZGİSİ	
Fahri HOŞAB	Kilis 329
HER ŞEYE RAĞMEN	
Ayla ÖZBAL	Kocaeli 339
ÖĞRETMEN OLMAK	
Behice ALTINOK	Konya 348
YAYLI ERHAN	
İbrahim KÖSE	Kütahya 356
MUHAMMED	
Hakan BİLBAY	Malatya 361
İNAN OLSUN	
Ömer Faruk TÖRER	Mardin 364
MESLEĞİMDE BİR GÜN	
M. Beşir YAVUZ	Mersin 366

BABAMI HATIRLIYORUM

Feyza Rüya (ŞENGÖZ)ÇAVUŞOĞLUMuğla368

İLK GÖZ AĞRISI

Zeki GÜNGÖR.....Muş.....373

ANILAR

Hüseyin KOCA.....Nevşehir.....375

GÖKTE BİR YILDIZ KAYMIŞ GİBİ

Murat SOYAKNiğde.....380

ŞİMDİ DALLAR KIRILIYORDU ARDIMIZDAN

Cemile DÜZGÜNOrdu.....386

İYİ Kİ VARSIN ÖĞRETMENİM

Keziban YEŞİLDEMİROsmaniye.....394

SEVDA UĞRUNA

Havva Nur YETGİNRize.....397

MUHSİN BEY

Ayşegül SERDAR.....Sakarya402

KİMSE YOK MU?

Necmeddin METİN.....Samsun411

SOĞUKTU VE AÇTIM

Kadir KIZILKANSiirt.....428

ATAÇLA TUTTURULMUŞ TEBESSÜMLER...

Sümeyye YILMAZ.....Sinop432

ZAMANIN DURDUĞU AN

Adem TURAN.....Sivas.....438

UMUT

Mehmet SARMIŞŞanlıurfa446

HER İŞİN BAŞI İYİ BİR EĞİTİM

Bekir YÜKSELTokat456

DOĞRU SEÇİM

Yeliz BAYRAK.....Trabzon.....463

DUA

Cumali KALIPUşak.....467

EDEBİYATÇI

Fuat ARPA.....Van476

REFİK

Mehmet Emin DESTİCİ.....Yalova.....481

“ANNE” SESİNE HASRET

Cemil KILIÇARSLANYozgat.....488

ZOR GURBET

Muhammet ARDIÇ.....Zonguldak.....494

HATIRA YAZARLARININ ÖZGEÇMİŞLERİ507

TAKDİM

Seni gördüm;

Görmek için çok yakınına geldim.

Az önce; yepyeni heyecanlarla, yepyeni bilgilerle,duyarlılıklarla, esenlikle uğurladın öğrencilerini. Onlardan kalan taze görüntülerin, seslerin bayram yerine çevirdiği bilincin, zor da olsa bir adım daha attırmanın hazzıyla mutluydu...

Hüzünle dağlara bakıyordun; başın yalnızlığın omuzlarında... Dem tutmasını beklediğin çayın... Bunun yorgunlukla ilgisi olmadığını biliriz; bir heyecanın, bir eylemin, bir adım, bir adım daha.... bir ışıltı daha, bakışlardan yansıyanlar ..seni anladım biraz daha anladım... ben de varolabilirim, aşılmaz gibi görünen karanlığı aşabilirim'i görmenin, bilmenin, yaşamının demlenmesi...

Seni gördüm;

Bakışlarını üzerinden ayıramıyordun: Başının üstünde şemsiye gibi duran kocaman kasketi ile, minicik kalmış orta yaşlı bir adamı andırıyordu. Ayaklarında; konçları püsküllü bağcıklarla bağlanmış beyaz yün çorapları ve lastik ayakka-bıları vardı. Sigara dumanı ve domino taşı şakırtıları içinde, peykenin üzerinde kıvrılıp yatıyordu. Sordun yalnızca dedesi varmış; onun kaderinde de rolün olacağını sezdin.

Sen vardın;

Annem! Annemi çağırın! Çılgınlıkları yatılı okul pansiyonlarında yankılanırken, ilkin sen koştu, sarıldın, anne şefkatiyle sarıldın...İlkokuldan sonraki öğrenimlerinde de onları yalnız bırakmadın. Lisede izledin. “Ya doğruysa söyledikleri, Ya gerçekten eve gitmeyecekse bu gece, Ya ailesi ile ipleri koparırsa tamamen?” bir sokak çocuğu için duyduğun kaygılar...Senden başka kim duyabilir di ki? Tarifi güç bir paylaşma arzusu, âidiyet hissi; öğrencilerin sen de yaşar, sen

de öğrencilerinde. Belki de “birlikte varolmak”, böyle bir şey olmalı; o yüzden birbirinizi hiç unutmadınız. Yoksul, metruk bilinçlerden şaheserler yarattığını, adına ithaf edilmiş bir kitapta, tesadüfen gördün.

Seni okudum:

“Sonbahar, güneşin ışıklarını ve sıcaklığını cömertçe sunduğu yazdan kalma bir günü yaşıyordu” diyerek giriş yapmışsın. İdealistliğimin doruklarında gezinirken, elimde siyah bir çanta, meslek hayatımda lâzım olacağını düşündüğüm birkaç dosya ile... Her taraf siyah taşlarla dolu, toprağa basmak neredeyse imkansızdı... Okuduğum fakat hiç görmediğim yurdumun eşiz coğrafyalarına ilk yolculuğumdur; alacakaranlık yerini zifiri karanlığa devrederken...Eğer gelenler siyah çantalı ise...diye devam ediyordun

Tarihe not düştün;

“Bir gönüllünün yüreğinden daha güçlü bir yürek yoktur.”

Çocuklar yarı aç kalkıyorlardı masadan. Zamanında etmek getirtmeyen fırıncılar hakkında tutanak tuttun. Fırın belediyeye aitti... Belediye başkanı yardımcısı geldi: tehditler, hakaretler...

Kütüphane açtın; Çelik dolapların kapısını söküp yan yatırarak. Kaplık kağıtlarıyla içlerini kapatıp, Türkiye’nin dört bir tarafından gelen kitapları dizdin. Her dizışten sonra karşısına geçip seyrettin. Bu arada soğuktan ellerin büzüşmüş, ayakların hissizleşmiş, vakit gece yarısını çoktan geçmiş, ama sen öyle mutlu ve öyle heyecanlıydın ki: Ertesi gün kütüphanenizi açacaktınız. Çocuklarımız kitap okuyacaktı. Aydınlanacaklardı, bilgileneceklerdi. Ne soğuk, ne vaktin gece yarısını çoktan geçmiş olması, ne de hapishaneye benzeyen bir okulda olmak umurunda değildi: “Şu an buradan başka hiçbir yer, beni bu denli mutlu edemezdi” diyordun. Birkaç gün sonra millî eğitim müdürü ve müfettişler okulu-

nuzu ziyarete geldiler:. “Dolapları kim bu hale getirdi?” dedi. Hemen atıldın, “Ben! Kitapları koyacak yer yoktu.” dedin. Sandın ki adam seni pratik zekândan dolayı tebrik edecek. “Şimdi hazır müfettişler de buradayken, size devlet malına zarar vermekten soruşturma açalım mı?” demez mi! Bir bıçak saplandı yüreğine, miden kasıldı. Boğazına bir şeyler düğümlendi.

Tarihe not düştün:

İnsanın, insana yaptığı zulmü hiçbir varlık yapmaz.

Seni gördüm:

Elinden kaçıp, bilinmeyen bir boşluğa doğru giden balonların ardından bakıyordun. Sen de karar verememiştin, seni görenler de; uçup giden senin çocukluğun muydu? Çocukların gibi sevdiğin öğrencilerin miydi? Gözlerinde kıvanç vardı... yeryüzüne yayılan kararlılık, cesaret, varolma iradesi...teselli eder miydi? Kim bilir....

Seni gördüm;

Yaşama dair, öğretmenliğe dair çocuklarına dair, çocuklara dair düşlerin vardı. En delişmen uçurtmalarla yarış ederdin düşlerin; ışık hızıyla dolaşırdı evrenin en ücra köşelerini. Yalnız sen bilirdin bir de düşlerin. Sonra kimden, nerden geldiği belli olmayan bir öfke, hınçla koparır yerinden; seni koparır... sonra kayıt düşülür... adına parklar düzenlenir, caddelere, bulvarlara olmasa da arka sokaklara adın verilir.

Yeni Bir Dönem

Senin yaşamından yüzlerce cilt destansı öykü çıkar, ki biz zaman içinde, onların bir kısmını daha yitip kaybolmaktan kurtarabiliriz. Ancak yeni bir dönemdeyiz. Aynı dünyayı paylaştığımız bilim adamları, âlimler, din adamları, sanatçılar, tüccarlar; elimizin altında bulundurduğumuz araçlar: bilgisayarlar, fırçalar, müzik aletleri, kitaplar; mekanlar: sinema ve tiyatro salonları, okullar, kütüphaneler... Tüm bunlar “anamlı, kendini gerçekleştirmiş yetkin bireyler” olmamız

için yetmedi. Çocuklarımız için de yetmeyecek.

Bir insanın geleceği hakkında fikir yürütmek istersek, onun dünya görüşünü bilmemiz gerekir. Peki dünya görüşü nasıl oluşur? Bireyin; insan, hayat ve varlıklar hakkında edindiği, her türlü bilgi ve izlenimlerin sonunda, bilinçaltının faaliyetiyle oluşur. Ve insanın değerler sistemi , duygusal tercihleri bu bilinçaltı yargılar tarafından belirlenir. Ve bilinçli olarak inandığı şeylerle de çelişebilir. Başka bir soruyla devam edelim: Bu durumda zihinsel olarak ne tüketeceğimizi, dolayısıyla dünya görüşümüzü kim belirliyor? Kültür üretme ve yayma araçlarını ellerinde bulunduran ilgililer. Bir kültür, doğal olarak karmaşık bir yapıdır. Ancak, medya araçlarının gücünü hesaba kattığımızda, aslan payının kime gideceği belli...

İnsanların dünya görüşü, yasalarda ne yazarsa yazsın, kabullerinden oluşur. Bu, tüm fertlerin aynı görüşü paylaştığı anlamına da gelmez. Her şey zihin için bir gıdadır. Dünya görüşümüz zihinsel olarak tükettiğimiz şeylerden, besinlerden, kurgulanır.

Toplumsal ya da tarihsel gerçeklikle ilgisi olmayan, “göstergeler ve stratejiler” egemenlik aracına dönüştü. Anlam, artık toplumları sürükleyip götürecek gücünü yitirmek üzere. Kitleler anlam yerine, “gösteri” istiyor. İçinde bir gösteri olmak koşuluyla, tüm içerikleri kabule hazır. Her şeyin “görülen”e indirgendiği bir dönemdeyiz. En sarsıcı olan da, çok az insanın fark ettiği “gerçek”: Dünya görüşleri, davranış modelleri, değer yargıları, “görülenlerin” bilinçaltı tarafından harmanlanmasıyla ortaya çıktığının bilinmemesi. Peki öğrenciler bu işleymden korunmuş olarak mı karşımıza geliyor? Tam aksine onlar en büyük hedef kitle...

Harita: Yeryüzünün veya bir parçasının, belir bir orana göre küçültülerek düzlem üzerine çizilen taslağına denir.

Suret: Görünüş,biçim; yazı veya resim kopyası...Varlığın görünen yanı..

Görüntü: Herhangi bir nesnenin mercek, ayna gibi araçlarla oluşturulan biçimi;Herhangi bir nesnenin bazı ışık olayları sonucu elde edilen biçimi.

Günümüz dünyasında; bir gerçeğinin bir kökenin olmasına gerek kalmadan, minyatürleşmiş hücreler,matrisler,bellekler ve komut modelleri aracılığıyla gerçekler ve kahramanlar üretiliyor. Bu sayede yeni olaylar,yeni oyunlar, yeni kahramanlar hızla yayılıyor. Çocuklar birbirinden kitap almak yerine bu sanal mekanlarda yaşayan,sanal kahramanların maceralarını alıyorlar. Bundan böyle rasyonel bir gerçeğin yerine, sanal gerçek;gerçek kahramanların yerine sanal kahramanı koyabilirler.

Yeni nesilde , gerçeğe ilişkin bir bakış açısı bulmak ya da oluşturmak gittikçe zorlaşacak. Bilginin insan beyninde nörotransmitterler aracılığıyla taşındığını, biyokimyasal bir işlemle hücre çekirdeğinde saklandığını;bilginin hangi araçlarla verilmesi gerektiğini,hangi sıklıkta tekrarlanırsa kalıcı belleğe alındığını, beynin yarı küreleri arasındaki koordinasyonu....biliyoruz. Çoklu zeka, çoklu karakter, çoklu öğrenme gibi teorilerin eğitim-öğretimde kullanılması elbette büyük aşama. Ancak kopan bağlar, gittikçe sanallaşan dünya, kitle iletişim araçlarından yayılan anlam(?)...İnsanların kendi geleceklerinden çok dizi, oyun kahramanlarının geleceğini, merak etmesi...sahici ilişkilerin yerini alan chatler, cep mesajlar...Ve biz öğretmenler; elimizde müfredat ,ders kitapları, kaynak kitaplar,bilgisayarlar...

Hayatlarını ne yapacaklarını bilemeyenler, bu süreçte bizimle birlikte olmayacaklar... Üniversiteler de, evrensel iş-

levlerini yitirip, birilerinin kavga etme aracına dönüştükleri oranda bizim daha donanımlı olmamıza katkı sağlayamayacaklar. Bizim de bu yeni dalgayla yüzleşmekten başka seçeneğimiz yok.

Eğitim denkleminde; kendini gerçekleştirmiş, insanî potansiyelini tanıyan ve sonuna kadar kullanabilen bilge öğretmenler olmak zorundayız. Okulun mekanik bir demirbaşı olmadan; öğrencilerimizin mekanikleşmesine, sanal evrende ya da sokakta yitip gitmesine izin vermeden ; teknolojinin ve yaşadığı çağın kodlarını çözmüş; yaptıklarını seven, gösteren, esin veren, örnek birer eylemci olabiliriz

Ahmet Gündoğdu

Genel Başkan

Ankara, Şubat 2006

ÖNSÖZ

İnsanoğlu hayatı boyunca farklı deneyimler yaşar. Bu en basit duyuşsal algıdan, en gizemli olanına kadar uzanır. Bir bakıma insanın tarihi de yaşadığı deneyimlerin toplamı kadardır. Ve insanları farklı kılan da yaşadıklarındaki tekrarı olmayan benzersizliktir.

Yeryüzü yolculuğuna çıkmış her insanın mutlaka bir öğretmenini olmuştur; bu en yakınında bulunan insanlardan, içinde varolduğu evrende temas kurabildiği tüm varlıklara kadar uzanır. Eğitim-Öğretim insan olmanın temel şartıdır. Bilinen anlamıyla öğretmenlik de insanlık tarihi kadar eski bir meslektir. Bu bağlamda onların anıları da ayrı bir öneme sahiptir.

Günümüzde örgütsel bir yapıya kavuşan öğretmenler kendilerini ilgilendiren her konuya daha sistemli, daha donanımlı yaklaşma fırsatı yakalamışlardır. Biz, Eğitim-Bir-Sen olarak eğitim sistemi ve bu sistemin en önemli aktörlerinden biri olan öğretmenlerle ilgili yaptığımız çalışmalardan dolayı ülkemizin geleceğindeki vazgeçilmezliğimizi ispatladık.

İnsanların, dolayısıyla ulusların tarihinde önemli yer tutan öğretmenlerin anılarının yitip gitmesine izin veremezdik. “Hatıralarınız, Hatıralarımız Olsun” çağrısıyla yola çıktık. Sendikamızın yönetim kademesinin katılmaması dışında öğretmenlerle ilgili bir sınırlama getirmedik. Çağrımıza binlerce karşılık geldi. Şube ve temsilciliklerimizin illerde oluşturduğu jüriler tarafından il birincileri, genel merkezimizde oluşturduğumuz jüri de yer alan; Gazeteci -Yazar Rasim ÖZDENÖREN, Gazeteci -Yazar Mehmet DOĞAN, Prof. Dr. Ramazan KAPLAN, Gazeteci -Yazar Necmettin TÜRİNAY tarafından dereceye girenler belirlendi.

Ödül töreni, Öğretmenler Günü’nde (2005) Milli Eğitim Bakanımızın da aralarında yer aldığı seçkin davetlilerin katılımıyla gerçekleşti.

Bu kitapta topladığımız hatıralar çok okunacak: Öğrenciler, öğretmenler veliler; öğretmen yetiştiren fakültelerin öğrencileri, öğretim üyeleri, yazarlar; ülkemizi yönetenler, yönetmeye talip olanlar; eğitimle ilgilenen sivil toplum örgütlerinin yönetici ve üyeleri ... Yapılanlara, yapılmayanlara, yapılamayanlara tanık olmak isteyecekler.

Çok şeye tanık olacaksınız bu kitapta: Kimi zaman yüzyıllar öncesinin bilgelerinin adanmışlığını andıran eylemlere, kimi zaman bir korku filmine, yanlış bir modelin yıkıcı sonuçlarına... Anlatımlardaki ustalık, sıcaklık, yakınlık ; çözümlerlerdeki yetkinlik sizi şaşırtacak...

Bu kitapta çok şey bulacaksınız.

Katılım ve katkılarından dolayı tüm öğretmenlerimize; şube başkanlarımıza ve şube yönetim kurullarının üyelerine; emeği geçen herkese teşekkürü bir borç biliriz.

Düzenleme Kurulu Adına

İrfan COŞKUN

Genel Eğitim ve Sosyal
İşler Sekreteri

Türkiye Birincisi

UÇAN BALONUM NEREDE?

Zeliha DEMİRCİOĞLU

1975'in yazı...

İnanmıyorum! uçan balon olur mu hiç? Ama masallarda her şey olur. Devler, cüceler, konuşan böcekler, sihirli değnekler... Uçan balon da onlar gibi sihirli mi?

Abla sen uçan balon gördün mü?

"Bak geçiyor!" Renk renk, tombul tombul balonlar... Uçan balonlar...

Dokunmak istiyorum, dokunmak zorundayım... Yoksa bu büyüye inanmayacağım. "Bana para verir misin baba? Bir masal satın alacağım. Teşekkür ederim, iyi yürekli

kahramanım."

"Haydi ver uçan balonumu. Peki, bileğime bağla abla!"

Bu gece uyumak istemiyorum. Neden söndürdünüz ışıkları? Balonumu seyredeceğim, onun tavanda nasıl durduğunu... Uyumayacağım işte... Uyumayacağım... U-yu...

Sabah olmuş. Balonumu aldığım gibi sokağa... Bağlamanız da olur. Ben onu sımsıkı tutarım nasıl olsa!

Gökyüzü pırıl pırıl, masmavi. Uzak...

Hangi boşlukta elimden kaçtı? Nasıl uçup gitti bulutların arasına? Uçan balonumu geri alabilir miyim? Babam alabilir mi abla? Süzüle süzüle, umarsız, kararlı...

Yaşadıkça öğrendim; kimi sevgililer uzağına düşer insanın... Kalabalıklara karışır... Kimi sevgililer kara toprağı...

Kırık hayaller kanatırken de avuçlarımı sıkabilmeyi; gidenlerin ardından tevekkülle bakabilmeyi öğrendim. Öğrendim, zamanın tergisine aldıklarının geri gelmediğini.

Yirmi yıl sonra...

Erciyes!.. Oldum olası severim dağları. Dağlar güven verir bana, ayaklarımın yere basışını duyumsatır. Ve dağlar, yürümem gereken istikametini işaretçisidir.

Lakin her güzelin cilvesi... Ayaz...

İlk maaşımı olduğu gibi kömüre verdim. Isınsın diye elerim... Yüreğimi ısıtmak içinse öğrencilerimin gözlerindeki kıvılcımlardan alevler büyüteceğim. Gökkuşakğı ebrulisinde bitimsiz baharlar...

Henüz televizyonum yok. Elzem olanlar dururken şimdi bunun sırası değil. İyi ki memleketten annemlerin eski radyosunu getirmişim. Çelik'in "Hercai"si çalışıyor. Şimdi Gülay... "Cesaretin Var mı Aşka"...

Gurbet akşamlarında, bu ezgilerden kalbime kalan bu-rukluk, gün ışıdığında dağlar ardına siniyor. Cıvıl cıvıl çocuk sesleri içimi yaşama sevinciyle doldurduğunda, her tasamı unutturduğunda!.. Soran, merak eden, her soruyla biraz daha filizlenip boy veren; ağlayan, çatışan, anlaşılan, sevinen, sevmeyi bekleyen çocukların sesleri...

Demek öyle diyorsun koca Erciyes! Demek ben bu mesleği çok sevdim öyle mi ve öğrencilerimi...

Mart 1997

İki aydır bu lisedeyim. Sınıfa giriyorum. "Günaydın!"... Ses yok. Beni gördüklerine memnun olmuyorlar. Lisede öğretmenlik yapmak üzerine ne hayallerim vardı oysa! Neden birbirimize ulaşamıyoruz? Neye direniyorlar bu kadar?

“İbrahim!”, “burada.”, “Yaşar!”, “burada...”

“Derse geçmeden önce bir duyuru yapmak istiyorum arkadaşlar: İlçe çapında bir şiir yazma yarışması var.” Yüzüme bakıyorlar ama çok kısa bir an. Sonra yine o meşhur devasa duvarlar giriyor aramıza. Tepkisizlik... Gözlerim, gözlerini göremez oluyor.

Öyle bir şey söylemediğim halde Nimet: “Mecbur muyuz yazmaya?” diyor. Anlaşılan her zamanki gibi canı benimle kavga etmek istiyor. Bir gün bu kızın isteğini yerine getirmekten korkuyorum! “Evet!” diyorum. “Sözlü notunuzu şiirlerinizden vereceğim.” “Yeteneğim yok. Nasıl yazacağım? Yaptığınız haksızlık!” “Elinizden gelenin en iyisini yazın!” Recep, daha ılımlı tavırla, kekeleyerek, “Tamam hocam, yazarız.” diyor. Nimet’in bakışlarından nefret okunuyor.

Bu sınıfta geçen her ders, hayallerime ve kişiliğime ihanet!.. Kendimi tanıyamıyorum artık. Notla tehditler savuran, çözümsüzlükler içinde savrulan öğretmen ben miyim Allah’ım!

İşte yine bağıriyorum, çıldırdım sonunda: “Yalçın! Kız arkadaşlarını rahat bırak! Senin de bir kız kardeşin var değil mi?”

İlk kez bir öğrencimi sevememenin suçluluğunu yaşıyorum.

Nisan 1997

Nimet, yarışmada birinci oldu. Sanırım bundan sonra bazı şeyler değişir. Nimet’in hatta bütün sınıfın duvarları yıkılır, dilerim!

Ödül töreninde program sunucusu Nimet’in şiirini okuyacağını anons ediyor. Gurur duyuyorum.

Salonda sessizlik... Alkışlamaya hazırlanan mütebessimler... Bekliyoruz.

Nimet sahnede sunucusuyla tartışıyor. “Okumayacağım!” diyor. Yalnız bana değil salondaki herkese öfkeyle bakıp çıkıp gidiyor.

Kalakalıyoruz...

Yazık, yanılmışım! Bir anda her şeyin düzeleceğini sanmıştım...

Ah, bu deveyi gütmek istemiyorum; geriye kaç seçeneğim kaldı?

Kasım 1997

Erguvan kokulu nevbahar, yerini ne çabuk savrulan hazan yapraklarına bıraktı. Hayallerimin mavisini hüznün gölgesine... Su toprağa karıştı. Yaprak toprağa... Toprak alabildiğine sükuta... Sükut alabildiğine içime... Benliğimi derinliklerin gizemine koyuverdiğimde buldum yaşamın anlamını. Hayat derinliklere dokunulduğu kadar hayat. İnsan derinliğine göz kırptığı kadar insan. Keşfedilmemiş güzelliklerin sırrı, gözler ruha baktıkça aynalara yansır.

Hazırlıksız konuşma çalışmaları yapıyoruz. Listedeki se-
çerek kaldırıyorum; kürsüye geçiriyorum onları.

“İbrahim! Konun, “eğitim”. Süren beş dakika. Evet, seni dinliyoruz.”

Recep, “gençlik” konusunda harika bir konuşma yapıyor.

Arkadaki kızlar yine çığlık çığlığa... Bir anda irkiliyoruz. “Hocam! Yalçın...” Bıktım bu çocuğun taşkınlıklarından!

“Kalk Yalçın! Sen konuşacaksın.” Bütün sınıf geriliyor. Bugüne kadar derste sorulan hiçbir soruyu doğru dürüst yanıtlayamadı. Kimse onun herhangi bir konuda iki cümleyi bir araya getirebileceğine inanmıyor. Kızları zor durumda bırakmak neymiş görürsün şimdi. “Konuyu kendin seç. Tek yapman gereken burada beş dakika konuşmak.” Yalçın biraz

düşündükten sonra, “Havadan sudan konuşacağım.” diyor. “Konuyu kendin seç” demekle hata ettiğimi anlıyorum. Ama sözümü geri almam doğru olmaz. “Peki Yalçın!” diyorum, “süren başladı.”

Yalçın beş dakika boyunca konuşuyor. Havayı, suyu anlatıyor. Kâh cümleleriyle kâh mimikleri kâh hareketleriyle...

Birinci dakikanın sonunda gülmeye başlıyorum. Üçüncü dakikanın sonunda hepimiz kendimizi bu mizahçının sürprizlerinin keyifli yolculuğuna bırakıyoruz.

Kim demiş, Nasreddin Hocalar, Kavuklu Hamdiler, İsmail Dümbüllüler dünyaya bir daha gelmezmiş diye!.. Gülmeyi unutan yüzleri güldürebilmek insanlara verilmiş ne güzel armağan!

Gülebilmek ve yaşadığımızı hissetmek için senin konuşmana ihtiyacımız var Yalçın! Lütfen artık susma, olur mu?

Şubat 1998

“Okulumuzda yarışma düzenlendi: İstiklâl Marşı okuma yarışması...”

Okuma kelimesini duyar duymaz Recep, başını önüne eğiyor. Kıyamıyorum. Engeli nedeniyle bu yarışmaya katılmayı aklından bile geçirmemesi, kendine haksızlık. Kekemeler şarkı söyleyebiliyorlarsa şiir de okuyabilirler. Riski göze alarak onu yüreklendirmeli miyim? Ya başaramazsak, sonu hüsrana olursa... İşte bunu asla telâfi edemem.

“Sen de katılır mısın, Recep?” diyorum. “Ben mi?!...”

“Evet. Birlikte çalışırız. Ders çıkışında kal.”

Ritm veriyorum ona. Orkestra şefi gibi...

İyi gidiyor.

Recep’in bütün vücudu titrese de kelimeleri titremiyor.

Mart 1998

Her şey inanmakla başladı...

Ve... Ve Recep ikinci...

Ardından kompozisyon yazma yarışmasında Türkiye birinciliği...

Hangi zafer daha büyük, bilemiyorum: Yüzlerce kişi arasında konuşma güçlüğünü hiç bilmeyen yabancılara olan zaferi mi; yoksa herkesin herkesi tanıdığı küçük okulumuzda, onu dinlerken yüzüne bir an önce ne söyleyeceksen söyle der gibi bakan arkadaşlarına olan zaferi mi?

Nisan 1998

Yine ödül töreni... Birincilik ödülü, sahibini buluyor: Nimet!..

Duygular, sözcüklere ancak bu kadar kusursuz dönüşebilir ve yüreğin elçisi mısralar, iki dudağın arasından ancak bu kadar efsunlu dökülebilir... Bütün salon ayakta... Alkışlar... Nimet, emanetini Kaymakam Bey'den alıyor. Kaymakam Bey, salona: "Bu çocuk, gelecek vaat eden bir kabiliyet, ülkemiz için bir cevher. Gelebileceği en iyi noktaya destek görmediği için gelemez, harcanırsa üzerimize vebal olur. Kaymakamınız olarak, huzurunuzda bu çocuğa sahip çıkıyor, tüm eğitim giderlerini üstleniyorum."

Programdan sonra Nimet'leyiz. Merak ettiğim sorunun cevabını bu gece alıyorum: "Hocam, geçen yılki ödül töreninde kürsüye çıkmadım, daha güzelini yazmam gerektiğini ve yazabileceğimi düşündüm. Size bir özür borcum olduğumu unutmadım. Umarım bu gece beni bağışlamışsınızdır. Bu başarı benden çok sizin. Eğer bizi zorlamasaydınız, bir gün bir şiir yazabileceğimden haberim bile olmayacaktı."

Hangi mazeret böylesine çabuk unutturabilir bir özrü? Hangi tehir böylesine beklenmeye değer?

Sabrın meyvesi bu kadar mı tatlı olurmuş!

Haziran 1998

Simurg'un kanatlarında telaş...

Uçsuz bucaksız sema.

Ufuk... Yine ufuk... Yine ufuk...

Benden bir parça al yanına;

Bir aşk, bir umut, bir dua...

Uç uçabildiğince kuşum,

Seninleyim daima!

"Son karneleriniz. Haydi alın bakalım. İbrahim, Yalçın, Nimet, Recep, Yaşar..."

Yalçın üzgün görünüyor. "Hocam, beni seviyorsanız bu belgeyi geri alın!" diyor. "Neden Yalçın?" "Aile saadetimiz bu kadar mutluluğu kaldıramaz, hocam. Her karne gecesinde aynı sahnelere alışkın babam, şimdi eli havada bir heykele dönüşecek. Annem bize bu günleri de mi gösterecektin diye kalp krizi geçirir, herhalde. Ağabeyim, teşekkür alabiliyordun da bunca yıldır niye almadın, diye beni döver. Ablam, Yalçın'ın bile teşekkür aldığı bir dünyada yaşamak istemiyorum diye intihar eder. En iyisi, yol yakırken siz bu teşekkürü benden alın, hocam."

Allah'ım, bu çocuğun her hâli komedi!

Objektiflere gülümsüyoruz. Mutluluklarımız fotoğraf karelerinde ölümsüzleşiyor. Sadece anı yakalayan kareler ki-fayetsiz...

Kızlar Yalçın'ın etrafını sarmışlar. Yalçın aradan utangaç ve muzip bakıyor.

Mezuniyet gecesi...

Program metnini Recep oluşturdu. Nimet sunuyor.

Şiirlerle hayatı anlatıyoruz; çocukluğu, gençliği, adanmışlığı, aşkı ve ölümü.

Son bölümde Yalçın doğaçlama yapıyor. Güldürü ustamız...

Alkışlar dindi, davetliler gitti.

“Yaşar, haydi şarkımızı söyle!”

Biraz arabesk ama olsun, biz seviyoruz. Hele Yaşar’ın sesinden olunca...

“Bu son olsun!”

Yaşar söylüyor: “O kuytu köşede beklerdim seni... Elinde kitaplar koşardın bana...”

En acılı gurbet türküsünü dinler gibi başımız önümüze eğik dinliyoruz Yaşar’ı. Notalar çağlayan olup içimize akıyor. Boğazımıza düğümler, gözümüze yaşlar bırakıyor.

Ekim 2005

Telefon çaldı. İbrahim arıyor. Duydum, bir dershanede müdür olmuş. “Alo! Nasılsınız, hocam? Arkadaşlar nasıl? Görüşebiliyor musunuz?” “İyiym İbrahim. Ben bildiğin gibi... Bu yaz Nimet’in düğünü oldu. Kına gecesinde bizim kızlarla sabahladık. İstanbul’da çalışıyor. İkinci üniversiteye devam... Bir de yüksek lisansa hazırlanıyor. Recep de İstanbul’da. O da yüksek lisans yaptı. Geçen yıl evlendi. Yalçın, konservatuarda tiyatro bölümünü bitirdi. Herkes iyi. Herkesle görüşüyoruz ama senin artık beni unuttuğunu düşünmeye başlamıştım.”

“Ne diyorsunuz hocam! Sizi unutmak mı? Sizi unutmamız için önce kendimizi unutmamız gerekiyor.”

Artık uçan balonda sihir olmadığını biliyorum. Sihir, onunla uçabilmekte... Ve sihirli değnek ellerimizde... Yüreklerimizden Simurg’a kanat açan kuşları bir bir uğurlarız.

ÖĞRETMENLER, sihirli değnekleriyle öğrencilerinin yüreklerine dokundukları an, bulutların ötesindeki sonsuzluğa, onlarca uçan balon dansının ahengiyle süzülürler. Ve varoluşun eşsiz tadında katmerleşen sevgilerle gönül tahtlarına ebedi kurulurlar.

Türkiye ikincisi

SANA İTİRAFIM VAR

Filiz NAMLI

Bana hayatın anlamını öğreten güzel çocuk, seni yazmak istedim bu gece...

Ay, az önce uzattı başını pencereden; kaldırıp başımı şöyle bir gökyüzüne baktım. Yalnızlığım vardı şu sol yanımda, bir de sekiz sene önce bırakıp geldiğim anılarım. Yıldızlar dizi dizi gökyüzünde, öyle parlak ki bu gece. Gözlerin geldi aklıma: bana insanlığı hatırlatan sözlerin. Güzel meleşim, nasıl unutabilirim ki seni... garip biliyorum ama belki de sen benim en onurlu öğretmenimdin.

Anımsadın mı beni? Yıl 1998, diploma almanın, annemin tabiriyle adam olmanın sevinci vardı üzerimde. Evet ya, büyümüştüm, okumuştum da adam olmuştum. Bir yanımda para kazanma hırsıyla dolu öylesine haylazken; öbür yanımda insanlığa hizmet etmenin haklı gururunu yaşıyordu. En büyük armağanda belki de bu meslek, tanrı tarafından sunulan. Sermayem çocuklarımda, ama inan ki; ben de en az senin kadar çocuktum bu hayatta. Hasret denen o acı şey hep şu yanımdaydı. Tüm sevdiklerimi geride bırakarak gelmiştim bu şehre. Çok benziyorduk birbirimize aslında; senin umutların vardı geleceğe dair; elma şekerine benzeyen düşlerin. Benimse para kazanmak uğruna geride kalan hayallerim...

Annemin ellerini öperek çıkmıştım yoluma. "Allah'a emanet ol yavrum. Çocuklarına asla kızma." Hiç unutmadım bu sözü, hiç unutmadım... Ne güzel bir duyguydu öğretmen

olmak, ne onurlu bir şeye sahiptim. Anne olamamıştım belki ama ben yüzlerin, binlerin en değerli hazinesiydim. Yüzüm biraz solgun olsa; anlardın halimden, bilirdin yanlışı giden bir şeyler olduğunu. Güldüğümde gülerdi gözlerin, güneşin parıltısı düşerdi yüreğine. Ne ekmek, ne para ne de başka bir şey. Sen benden o masum yüreğinle sadece biraz şefkat beklerdin. Öyle büyüttüm ki senin gözünde; öyle erdemli, söylediklerin kanun gibiydi o küçücük sözlüğünde. Derse başladığımda öyle hayranlıkla izlerdin ki; belki de öğretmenininden çok gizli bir kahramanıydın senin. Her şeyi bilirdim ben; her şeyi anlardım, bakışlarından hissederdim çocuklarımı... Affet beni, ne olur bağışla küçüğüm. Ben anlayamadım seni...

Hatırladın mı? Kar yağmıştı Isparta'ya, lapa lapa kar. Be-yaza bürünmüştü tüm sokaklar, dağlar, ovalar. Ne heybetli görünüyordu şu Davraz. Tipi vardı dışarıda. Ellerin sıcaksa sırtında pek, kim anlar kemiklere işleyen soğuğu, söyle kim bilir?

Sınıfa girdim. Yine her zamanki gibi selâmlaştık. Bizim meslekte oturmak yok bilirsin; hakkını vermelisin aldığın paranın.

Ayağa kalktım dersi anlattım. Yine dinledin beni, ma-sumca oturduğun o sıradan. Seni kaldırdım tahtaya. Her zamankinden farklı bir ifaden vardı. "Kalkmak istemiyorum!" dedin. İnanamadım küçüğüm. Beni çiğneyip geçmene inanamadım. Sinirlendim, tekrar söyledim adını, "tahtaya kalk!" Gözlerin doldu, ama kalkmadın. Ne acı ki gururuma yenildim. Ben, her şeyi anlayan öğretmenin ben; yokluktan üşüyen onurunu hissedemedim. Kalktın; evet kalktın; bir damla düştü gözlerinden yanıma geldin, gözlerime baktın. İsrar etmesem konuşmayacaktın biliyorum. Usulca yaklaştın, kulağıma fısıldadın. Hâlâ kulaklarımda o sözün "Öğretmenim, ayakkabılarım yırtık, çoraplarım gözüktüyor. Arkadaşların görmesinden utandım; o yüzden kalkmadım..."

Bilir misin? Kurşun, insanı bir kez öldürür; ben o an binlerce kez öldüm. Herkes baktı sana, sen o kadar onurluyken. Herkes gördü yamalı çoraplarını; ben o kadar asi ve anlayışsızken. Affet Meleğim, dedim ya kaynayan bir aşın varsa evde; üç beş kuruş para varsa cebinde, kralı oluyorsun bu evrenin. Gözlerine perde iniyor ansızın; ya görmüyor gözlerin; ya da görmek istemiyor, insanlıktan soyutlanmış yüreğin. Sen yine oturdun usulca. Kolay mı dersi anlatmak, senin o küçücük ayakların kar sularıyla dolmuşken; o yalan bilmeyen dilin, yoksulluğa isyan ederken. Ne kadar dinlerdin anlattıklarımı, bunca insanın arasında ezik düşmüşken. Teneffüstü, herkes dışarı çıktı. Kalmanı istedim, ağladın. Öyle ağladın ki, nehirler dile gelirdi gözyaşlarında; Ağrı Dağı isyana dururdu. Sarıldın sıkıca, biliyor musun? Bir daha hiç kimse öyle sarılmadı bana. Bakıştık birbirimize, anayla oğul gibi; sonra ağlayışımıza güldük. Güneş vurdu yüzüne, o simsiyah gözlerin parladı yine. Cebimden para çıkarıp sana uzattım. Yeni bir ayakkabı al diye; öyle onurluydun ki almadın. Sonra bir hikâye anlattım; inandın bana. “Söz veriyorum öğretmenim.” diyerek aldın. Biliyor musun? Ben o gece hiç uyumadım. Defalarca sorguladım kendimi. Koluma çantayı takıp, okul bahçesinde tur atmanın öğretmenlik olmadığını; o gün anladım. Sıcacık evimin odasında, hayata dair şiirler yazarken; öğretmenliğin tahta başında kalmadığını, ben seninle öğrendim güzel çocuk. Ben, hayatı yeniden seninle keşfettim. Ertesi gün daha da büyük bir şoktu hayatımda. Gülümseyerek öğretmenler odasına girdin; beni çağırdın. Gözlerindeki o parıltı vardı ya; yeniden doğdum o ısıltınla. Ayakkabılarını gösterdin bana; ümitlerin kadar parlaktı ayakkabıların. Giderken elime bir miktar para tutuşturdun.

“Bu ne?” dedim. Pahalı olmaması için ayakkabılarını pazardan aldığını söyledin ve kalan parayı da bana getirmiştin.

Sen ne asildin güzel çocuk; sen ne asildin... Kim öğretmişti sana bu kadar masum ve dik olmayı. Ben mi öğretmedimdim senin; yoksa bana insanlığı öğreten sen mi?

Aradan tam sekiz sene geçti. Ben seninle büyüdüm, olgunlaştım, yenilendim. Kim bilir hangi yıldızlar ülkesindedir şimdi. O minik ellerin, kiminle paylaşıyor gecenin soğuşunu; kimlerle bölüşürsün yarım ekmeğini... Ben, seni bıraktığım çizgide ama bambaşka bir paraleldeyim artık. Sınıfa girdiğimde, daha içten bakıyorum çocuklarımla gözlerine. Ne istediklerini onlara sormadan anlayabiliyorum. Unutmadan, bir fazla almak yerine, ben de senin gibi bir eksik alıp, kalanı onlarla paylaşıyorum. Hâlâ yalnızlığım var şu sol yanımda; bunu bana sen öğrettin küçük öğretmenim; ben, yalnızlığımı da utanmadan insanlarla paylaşıyorum...

Anladım ki ; kitaplardan öğrenilmiyor her şey. Sana binlerce teşekkür, bana içtenliği, onuru, paylaşmayı, her şeye rağmen dürüst ve ayakta kalmayı kısacası; insan olmayı öğreten KARA GÖZLÜ MELEK.

Türkiye üçüncüsü

MUM IŞIĞINDA SON “MAHNI”

Mustafa DURAK

... Bilseydim sabahtan günbatımına kadar beni beklediğini, hiç gitmezdim ilçeye. O mumun aleviyle son düetini yaparak öleceğini bilseydim, onu sana vermezdim.

Annemi sevmeseydim, bu kadar sevmezdim seni.

Ve seni tanımasaydım; “mahnı”nın türkü, “kartol”un patates, “istol”un masa olduğunu asla öğrenemeyecektim.

Tam on yıl sonra bugün hâlâ acıyorsa içim, seni kaybetmeyi hazmedemeyişimdendir.

.....

Eylül, sonbaharın değil kışın mührüydü burada. Yağmurdan önce esen son fırtına köyün samanını, tozunu süpürüp ulu Allahüekber Dağları’nın ardında kaybolurken, birkaç güne kalmaz kar da uzun sürecektir bir misafirlik için çalardı kapıları. Burada hava şartları tayin ederdi insanların yol haritalarını.

Ardahan’ın Göle ilçesi’ne bağlı Gedik Köyü’nde böyleydi eylül.

.....

Ekmeğimin bittiği gündü. Son parçasını akşam yemiştım. Ya akşamdan kalan makarnayla, çaylı kahvaltı yapacaktım ya da...

“Ya da”sı yoktu. Çay kaynamıştı. Demlemek için mutfağa giderken kapı vuruldu sertçe. “Kim o” demeye kalmadan açılan kapıdan önce sıcak ekmek buğusu yayıldı yüzüme. Sonra Sümbül teyze girdi içeri. Lojmanın karşısındaki evde oturuyordu. İlk sevinç dalgasını atlattıktan sonra o konuştu:

-Günaydın öğretmen, sene teze ekmek getirdim.

Elindeki beyaz örtüyü açtı. Örtü kadar beyazdı ekmekler ve sıcacık...

Bana afiyetler dileyerek, teşekkür etmemi bile beklemeden çıkıp gitti. Yüzündeki meleksi ifade çakılıp kaldı beynime.

.....

Sümbül teyze ile ilk konuşmamız işte böyle başlamıştı. O evde yalnız yaşıyordu. Hiç kimsesi yoktu. Sonradan öğrendiğime göre 25-30 yıl kadar önce kocası, alışveriş için gittiği Iğdır’dan dönmemişti.

O günden beri ne ölüsünden ne de dirisinden bir haber alınmıştı.

Sümbül teyze, aslen Kırımlı; Kocası Mirza ise Azeri’ydi. Kocasıyla beraber yıllar önce buralara ırgatlık için gelmişler, zaman içinde kalmışlardı bu köyde. Konuşmalarından anladığım kadarıyla, hâlâ bitmeyen bir umutla kocasının döneceği günü bekliyordu.

.....

O günden sonra Sümbül Teyze’ye minnetten daha öte bir duyguyla bağlandım. O benim teyzem, annem, arkadaşım, türkü dostum; yani her şeyimdi. En sevdiğim tarafı da 65’lik yaşına rağmen temizlik konusunda gösterdiği titizlikti.

Konuşması, tavırları, giyimi en çok da beline kadar örgü yapıp uzattığı kınalı saçlarıyla farklı bir havası vardı. Bir de Rabbine karşı eşsiz teslimiyet ve samimiyeti...

Beni:’ “Öğretmen balam, öğretmen can.” Diye çağırırdı.

Lojmanın önünde beni her gördüğünde, sert rüzgarlardan önce “günaydın”lardı. Pişirdiği ekmek bile bir başka mübarekti. Okulu paydos edince ayaklarım, kutsal bir emre boyun eğmesine O’na götürürdü beni. Bana, özel porselen demlikte demlediği çayını içmeye gitmezsem küser, çocuklarla haber yollardı. Çay içerken de Kırım’daki çocukluk ve genç kızlık yıllarını, Mirza’ya nasıl kaçtığını anlatır, hiç duymadığım; doyamadığım “mahni”lar söylerdi.

Hasta olduğunu biliyordum. Hem kalp yetmezliği vardı hem de astımdan şikayetçiydi. Ara sıra sigara da içiyordu.

.....

Kasım ayı yeni bitmişti. Ertesi gün ilçeye gidecektim. Her zaman yaptığım gibi Sümbül Anneme uğrayıp ihtiyacı olup olmadığını sormayı düşünüyordum. Son dersten çıktım. Bahçede idi. Solgun yüzü bugün daha bir kederli görünüyordu.

-Hayırdır kınalı teyzem, dedim.

-Öğretmen, senden bir hacetim vardır, dedi. Hırkasının cebinden çıkan, kat kat sardığı gri bir resimdi. Resmi göstererek:

-Bu, benim herif Mirze’dir; bu aralar hep onu düşümde görürem, bunu büyüttür öğretmen can, dedi. Resmi alıp memnuniyetle yapacağımı söyledim. Çay demleyip içmeyi teklif ettim ama O, ineğinin hasta olduğunu söyleyerek ayrıldı. Ben ise arkasından masallardan süzülüp gelmiş bir kahramana imrenircesine bakakaldım.

.....

Ertesi sabah yeni bir kar dalgasıyla kalktım. Diz boyu yağan kar kasvetli bir hava veriyordu. Bu havada ilçeye arabanın gitmesine imkan yoktu. Ama benim gitmem gerekiyordu. Yolda rastladığım bir kızakla yirmi kilometrelik ilçe yol ayrımına kadar gittim. Artık bundan sonrası kolaydı. Gene de ilçeye ulaşmam öğle saatlerini bulmuştu. Resmi fotoğraf-

çıya götürdüm. Fotoğrafçı, resmin ancak ertesi güne yetiştirebileceğini söyledi. Yani bu gece Göle’de kalacaktım. Yatmak için öğretmen evine gitmeden önce bazı özel ihtiyaçlarımı tedarik ettim. Gece saatlerine doğru Sümbül Teyze’nin resmi görünce ne kadar sevineceğini düşünerek uyudum.

Sabah inanılmaz güzel ve güneşli bir hava vardı. Yerdeki kara inat altın gibi güneşi görünce, birkaç gün önce bana sorduğu bilmeceyi hatırladım. Demişti ki:

-Gelende geder, gedende gelmez.

Bu, güneş olamazdı çünkü birkaç kez gitmişti ama, bugün gene gelmişti. Cevabını bugün söylemek zorundaydı. Hele bir söylemesindi. Ben de resmi vermezdim. Bu düşünce daha bir neşelendirdi beni. Üstüne bir de Kırım türküsü söyletecektim, “Sona Gelin”i...

.....

Bir çorba içip seri adımlarla gittim fotoğrafçıya. Resim, konuştuğumuz gibi büyütülmüş, çerçevelenmiş ve de sarılmıştı. Artık ilçede kalmama gerek yoktu. Kars’a giden bir otobüse binerek köy yoluna yakın bir yerde indim. Yolda hâlâ araç geçtiğine dair bir emare yoktu. 20 km’lik yol, tarafımdan yürünmeyi bekliyordu. Açıkçası çok da büyümedi gözüme yol. Tek sorun, taze yağmış kara basınca ayakların zor çıkmasıydı. Hesaplarıma göre dört saatlik zorlu bir yürüyüş olacaktı. Lojmana yaklaştığımda beşinci saat dolmak üzereydi. Lojmanın önündeki karaltı ondan başkası olamazdı. Beni görmüş olduğunu bildiğim halde neden yerinden kalkarak bana doğru gelmiyor? Ve neden:

-Geldin mi öğretmen can, diyerek herhangi bir manevra yapmıyordu. Belki de uyukluyordu. Tam önünde durup poşetleri yere bıraktım.

-Selâmünaleyküm Kırım Dilberi, dedim. Hâlâ en ufak bir tepkisi yoktu. Aklıma fena şeyler gelmişti.

Düşüncelerim bulanmaya başladı. Ve sarıldım boynuna.

Soğuktan donmaya başlamış kirpiklerimden yaş da akmyordu. İşte o zaman kaldırdı başını küskün bir tavırla. Zoraki gülümsemeye çalışarak:

-Geldin he mi balam, diyerek sarıldı bana. Devam etti:

-Bilirsen mi sabah küneşinden beri men seni gözlirem?

Kesinlikle donmak üzereydi. Çok kızdım. Lojmanı açtığım gibi, bir gün önceden hazırladığım tezek sobasını yak-tım. Çay yaptım, bir şeyler hazırladım. Yer sofrasında oturup yedik. Bir süre sonra titremesi geçmeye, yanaklarına kan gel-meye ve konuşmaya başladı. Canlandı adeta.

-Emaneti düzelttin mi can? Diye sordu. O, “can” deyişi canımı aldı sanki.

-Evet diyerek poşetteki resmi açmaya çalıştım. Buna en-gel oldu ve:

-Men evde açaram, sen bırak, dedi. Sigara istedi ve birer tane yaktık. Ben, bu huzur içinde “Sona Gelin” türküsünü belli belirsiz mırıldandım. Amacım onun söylemesini sağla-maktı. Ve başladı:

“Sona Gelin toyda oynar.

Civanları oda salar.

Üreğimde bir köz gaynar,

Çirkini feryada salar.

Salın bulak gözlü Sona.

Salın şirin sözlü Sona..”

Ve daha ne türküler söyledi o gün. İçimde türkülerle be-zenmiş bir bahçe meydana geldi.

-Men sana gurbanam öğretmen, derken son heceyi ol-dukça uzatmıştı. Gitmek üzere kalktı. Hava kararmaya başlı-yordu. Köyde elektrikler yoktu, onun da mumunun olmadı-ğını biliyordum. Bir kaç mum verip evine kadar yolcu ettim Sümbül Teyzem’i. Lojmana dönünce yorgunluktan, üzerimi çıkarmadan attım kendimi yatağa.

.....

Pazar sabahı saat dokuz gibi açtım gözlerimi. Sesler geliyordu kalabalık ve tuhaf... Dışarı çıktım. Hava bugün kapalı ve soğuktu. Bir öğrenci kahreden, beklemediğim o kara haberi verdi:

-Öğretmenim, Sümbül Nene ölmüş! Dünya yıkıldı o anda. İnanmadım, inanamadım. Hâlâ ıslak olan botlarımın topuklarına basarak koştum evine doğru. Ne ağlayabiliyor ne de sağlıklı düşünebiliyordum. Tek umudum bunun yalan olmasıydı. Epey kalabalıktı evin önü. Kalabalık beni görünce yol verdi.

Odanın ortasındaki yatakta yatıyordu kınalı Sümbül Anem. Kızıl saçları açıktı ve taranmıştı. Kırmızı çiçekli elbisesinin göğsünde kavuşturduğu iki elinin arasında tuttuğu resim, kocasının çerçevesi resmiydi. Biliyordum ki Sümbül Teyzem son mahnısını mum ışığında söylemişti kocası Mirza'ya.

Peki “gelende geder, gedende gelmez” o neydi Sümbül teyzem, neydi o? Sen miydin, mahnıların mıydı; yoksa mahnılara katık ettiğin Mirza sevgisi mi ?

Bunu hâlâ öğrenemedim ama artık öğrenmek için fazla birçaba sarf etmiyorum. Sadece yüreğimin derinliklerinde sakladığım sıcak tebessümünde arıyorum “gidişini”. “Sona Gelin” türküsünü öğrettiğim her öğrencide ise “gelişini” anlıyorum.

Mansiyon Ödülü

BİR RÜYAYI ÖĞRENCİYLE BÖLÜŞMEK

Tacettin ŞİMŞEK

Ara sıra Siirt'ten telefonlar alırım. Uzun yıllar önce edebiyat öğretmenini olarak kalplerde ve ruhlarda tutuşturduğum sevgi ateşine ait dumanların hâlâ tüttüğünü duyarım. Coğrafi mekân olarak uzak ama kalben çok yakın olduğum bir diyarda, ilk göz ağrım, sevgili öğrencilerimin çıkarsız, pazarlıksız, yürekten bağlılıklarını hissederim. Ben, onlara Nihat Sami Banarlı'nın Edebiyat kitabından Dede Korkut'u, Yunus Emre'yi, Fuzulî'yi, Namık Kemal'i, Fikret'i, Cenabî, Âkif'i, Yahya Kemal'i, Ömer Seyfettin'i, Reşat Nuri'yi, Necip Fazıl'ı anlatmakla yetinmeyip sosyal ve kültürel faaliyetlerle birey olmanın, işbirliğinin, paylaşmanın, öz güven duymanın hazzını yaşattığımı düşünürüm. İyi ki öğretmenlik mesleğini seçmişim, iyi ki gidip Eruh'ta kırk dört ay hizmet etmişim diye sevinirim. Bayrak törenlerinde söylediğim İstiklâl Marşı'nın övücü, bayram kutlamalarında yaptığım sunuculukların coşkusu, tören komutanlıklarının omzuma yüklediği sorumluluk duygusu, defalarca seslendirdiğim Gençliğe Hitabe, okuduğum Bayrak ve Sakarya Türküsü şiirleri... Hepsi hafızamın özenle hatta kıskançlıkla saklanan hatıraları arasındadır.

Birçok idealist meslektaşım gibi ben de öğretmenlik sıfatının bir insan için ilâhî lütuf olduğunu düşünenlerdenim.

Üniversitede öğrencilik yıllarımın son döneminde sık sık şu cümleyi söyledim: "Benim tayinim üç yerden birine çıka-

cak: Şemdinli, Şırnak, Beytüşşebap.” “Söyleyene değil, söyletene bak!” demişler. Bu üç yerden birine değil, ama Şırnak’a çok yakın bir ilçeye atandım: Eruh’a. 1986’nın son günleriydi. 15 günlük süreyi beklemeden, Konya’nın Ereğli ilçesinden (ki liseyi de Ereğli’de okumuş, İvriz Öğretmen Lisesi’nden mezun olmuştum) yola çıkıp Kayseri-Elâzığ üzerinden Siirt’e gidecektim. Adana-Antep-Urfa-Diyarbakır güzergâhını da tercih edebilirdim, ama çocukluk arkadaşım, dostum Temel, Fransızca öğretmeni olarak gidip Elâzığ’da göreve başlamıştı; onu ziyaret edip “hayırlı olsun” demek istiyordum.

2 Ocak 1987 günü, Eruh Lisesi’nde, üzerinde 25 saat Edebiyat, 2 saati Sanat Tarihi, 3 saati de Rehberlik olmak üzere 30 saat ders yükü bulunan bir öğretemdim. Adıma eklenmiş “bey” unvanıyla da, adımın yerini alan “hocam” hitabıyla da ciddi anlamda ilk tanışmamdı bu.

İlk dersler, ilk heyecanlar, ilk acemilikler... Eruh Yatılı İlköğretim Bölge Okulu lojmanlarında bekâr öğretmenlere tahsis edilen dairede önce Tevfik, Niyazi, Sabri Beylerle, ardından Kemal, Özer, Erdal ve İsmail Hocalarla paylaşılan günler... Türkçe öğretmeni Ökkeş Hocadan dinlediğimiz Bergama hatıraları... Çaydanlıkta kaynatılan kuru üzüm kompostoları... Özer Hocanın lezzet damıtan parmaklarında kıvamını bulmuş nefis pirinç pilâvları... Bakkal Ömer’in dükkânı önünde, hasır iskemleler üzerinde açılan iftarlar... Kemal Hocanın yaşama sevinci aşılayan kahkahaları...

Eruh Lisesi’nin üç katlı binasında 6, 13, 15, 16 kişilik 5/ Edebiyat, 5/ Fen, 6 /Edebiyat, 6 /Fen sınıflarına taşınan bilgiler, sezgiler, sevgiler, duyarlıklar... Edebiyat dersi dışında girdiğim Güzel Konuşma ve Yazma, Psikoloji, Sanat Tarihi, Resim, Müzik, İş-Teknik, Felsefe Grubu dersleri... Felsefe ve Sosyoloji’ye can kurban, Mantığın klâsik bölümüne eyvallah ama sembolik mantık anlatırken iki tebeşir tükettiğim saatler...

Yıl 1988! Eruh Lisesi Edebiyat Öğretmeniyim. Ömür boyu onurla taşıyabileceğim bir sıfat bu. Aynı zamanda Kültür Edebiyat Kolu rehber öğretmeniyim. Öğrencilerimin tiyatroya ilgisi inanılmaz boyutta. Bunu daha stajyer olarak çalıştığım ilk yıl içinde fark ettim.

Eruh sembolik bir mekândı. Sabahlara kadar silâh seslerinin susmadığı, kaygıların bölüşüldüğü, tedirginliğin yürek boyu yaşandığı bir yer. Benim içinse küçük, sevimli bir ilçe. Gönül yordamıyla fethedilecek nice gönüllerin bulunduğu inandığım bir dünya. Ortak paydaları “sevgi”, “inanç”, “vatan” ve “birlikte yaşama arzusu” olarak koyduğunuzda mesajınızın ulaşacağı adresler bulmak zor değildi. Dolayısıyla öğrencilerime kürsüden Edebiyat anlatmak yetmiyordu bana. Ders dışı faaliyetlerle, öğrencilerimin zihin ve yürek ufuklarını açmak, kişiliklerinin gelişmesine katkıda bulunmak istiyordum. Ne yapmalıydım? Tiyatroyu seviyordum. Lise ve üniversite yıllarında tiyatro çalışmaları yapmıştım. 1982’de yazdığım “Zeytin Gözlü Nazlı” adlı piyes, Ereğli Kız Meslek Lisesinde sahnelenmiş ve büyük ilgi görmüştü. 1986 Haziranında fakülteden mezun olurken “Bugünü Yaşamak” adlı oyunumu sahnelemiştik. Bu tecrübeyi kullanabilir, öğrencilerimle oyunlar sahneleyebilirdim. Oturdum. Çanak-kale Şehitlerini Anma Programı çevresinde 18 Mart 1988’de sahnelemek üzere “Vatana Kurban” diye bir oyun yazdım.

Söz konusu savaş olunca, savaş efektlerinin kaydedildiği kasetlere ihtiyaç vardı. Kolaydı! On bir askere on bir tüfek, on bir takım asker elbisesi, on bir çift bot lâzımdı. O da kolaydı! Tabur komutanıyla görüştüm. Oyundan söz ettim, ihtiyaçlarımızı sıraladım. Sevinçle karşıladı. Oyunu izlemeye mutlaka geleceği vaadiyle bir çuval malzemeyi salona gönderdi. On bir tane tüfeği de iki asker görevlendirerek salona taşıttı. Kostüm ve aksesuarlar tamamı. Sahne düzeni çoktan hazırı zaten. Birinci perdede sediri, gaz lâmbası, duvarda asılı halısı, tüfeği ve Kur’an-ı Kerim’iyle bir köy evi dekoru;

ikinci perdede çam dalları, kum torbaları, iri iri taşlarla cephe manzarası oluşturduracaktık.

Provalar çok hızlı ve başarılı geçti. Mehmet'i Behzat oynuyordu ve tek kelimeyle harikaydı. Tepeden tırnağa kabiliyet. Dramda böyleydi, ama Behzat asıl tiyatro kabiliyetini ertesi yıl sahneye koyacağımız "Başlık Parası" adlı komedide sergileyecekti. Mehmet'in babasını Hikmet, cephede bir grup askerin başında vatanı koruma ve kurtarma iradesini temsil eden Teğmeni de Nurettin canlandırıyordu.

Çanakkale Muharebelerinin yoğun olarak sürdüğü günler. Cephelerde vatanın gencecik evlâtları bir bir şehit düşmekte. Mustafa ve Mehmet de Anadolu'nun bir köyünden kalkıp gönüllü olarak cepheye gitmek isterler. Mehmet anne-babanın biricik oğludur. Tek oğul askere alınmaz, ama Mehmet evde duracak, ev adlı daracık mekâna sığacak bir yiğit değildir. Yalvar yakar, izin koparır annesinden. Babası, cepheden sakat olarak henüz dönmüştür. Bir sabah, ezan vakti Mehmet'le muhtarın oğlu Mustafa yola çıkarlar. Birinci perdenin sonudur. Oyunun tam bu bölümünde ezan vaktini sezdirmek için sahne gerisinden saba makamında bir ezan okunmalıdır. Peki ezanı kim okuyacaktır? Sesi güzel bir öğrencim vardır: Oyunun ikinci perdesinde Onbaşı Abdurrahman rolünü oynayacak olan Bülent. Provalarda ezanı hep o okumuştur.

"Hadi, Bülent! Ezan!" dediğimde, Bülent'in heyecandan dilinin damağının kuruduğunu, sesinin kısıldığını görüyorum. Ellerini iki yana açıyor. Dünya tatlısı bir bakışla, çaresiz, susuyor. Kuliste on üçü sahne önünde görevli, yaklaşık yirmi öğrenci var. Bülent'ten fayda yok. Ezan okuyacak biri lâzım. Hemen, şimdi! Kim? Kimse yanaşmıyor. Başlar hızla ve pürtelâş iki yana sallanıyor. "Edemem hocam, vallah okuyamam. Allah, kitap, Kur'an, yapamam, beceremem." Ne yapmalı? İş başa düştü deyip, eli kulağa atıyorum ve hayatımın en güzel sabah ezanını okuyorum. "Hayya alessalâh"

bölümünde ses yavaş yavaş azalıyor ve perde kapanıyor.

İkinci perdede bir ezan sahnesi daha var. Çatışmaların kesildiği bir ara, öğle vaktini haber vermek için ezan okuncak. Yine gözlerim Bülent'i arıyor. Bülent, heyecan nöbetini hâlâ atlatamamış. Diğerlerine dönüyorum: "Hadi, çocuklar!" diyorum, "sıra sizde. Ben sabah ezanını okudum, bari öğle ezanını biriniz okuyun." Mehmet'i oynayan Behzat muzipçe gülümsüyor: "Vallah hocam," diyor, "bizim camide bi tene müezzin var." "Anlaşıldı kerata," diyorum, "bu oyunda müezzin rolü benim." Ve nasıl söylemeli, bu kez rast mı hicaz mı olduğunu pek kestiremediğim, seyirciler arasında bulunan Müftü Bey'in de ayırt edemediğinden emin olduğum bir ezanın "Eşhedü enlâ ilâhe illâllah" kısmına kadar okuyorum. Yine ses azalarak uzaklaşıyor.

Çarpışmalar başlıyor. Ardından cepheye gönüllü olarak gelen Mehmet'in de fedakârlığıyla Conk Bayırı'nda bir destan yazılıyor ve son tepe düşmandan geri alınıyor. Mehmet şehit düşüyor. Teğmen, Mehmet ve diğer şehitler arasında, Çanakkale'yi kazandıran ruhu sezdiren bir tirad söylerken oyunun adına da gönderme yapıyor:

"Var olun yiğitlerim. Gazanız mübarek olsun. (Yürür, bakışlarını şehitler üzerinde gezdirir. Uzaklara bakar.) Bir diriliştir bu. Bir şahlanış... Yalnızdık, suskunduk, acılıydık. 'Hasta' dediler. 'Yerinden doğrulamaz' dediler. Fırsat bu fırsat dediler. Ardından bütün dünya yürüdü üstümüze. Ne çok düşmanımız varmış. Kara bulutlar çöktü üstümüze. (Kısa bir sessizlik) Öyle bir doğrulduk ki yerimizden. Yeni bir tarih yazdık. Yeni bir destan. Evet, bir destan... Kahramanları... (Bayrağı gösterir.) Bir hilâl uğruna batan (şehitleri gösterir.) şu güneşlerdir. Bayrağa kan verdiler onlar. Can verdiler toprağa. Bir enkazdan bir abide çıkardılar. Ölüme koştular. Ne için? Kimin için? (Sessizlik) Benim için... (Seyirciye) Sizin için... Hepimiz için... (Sessizlik) Bugün Kurban bayramı. Onlar bayramı yaşayamadılar. Biz yaşayalım diye. Kurban oldu-

lar. Vatana kurban. Yüzlerce, binlerce, yüz binlerce kurban. (Sessizlik) Biz buyuz işte. Gün gelir vatana kurban oluruz.”

Alkış tufanı arasında perde kapanıyor. Yorgunuz, ama büyük bir işi başarmış olmanın verdiği hazla bütün yorgunluğumuz ufalanıp gidiyor. Gece bitiyor, öğrencilerimi tek tek kutluyorum. Onlar rol yapmadılar âdeta, yaşadılar. Ben onlara “rol yapmayın” demiştim, hissedin, yaşayın! Hissettiler, yaşadılar, bir ruhu keşfettiler, duyguyu bilince dönüştürdüler. Bir öğretmen olarak daha ne isteyebilirim? Evet, tebrikler! Bütün tebrikleri öğrencilerime yönlendiriyorum. Asıl başarı onların çünkü. Ben, onların içinde saklı cevherin açığa çıkmasına zemin hazırladım sadece. Kendilerini keşfetmeleri için bir ayna tuttum. O kadar!

Toparlanma zamanı. “İyi geceler!” dileyip dağılmak üzereyiz. Müftü Eyüp Bey, kulise geliyor. Sarılıp tebrik ediyor. Bir ağızdan teşekkür ediyoruz. Müftü Bey, “Merak ettim,” diyor, “piyeste sabah ezanını kim okudu?” Öğrencilere dönüp gülerek “Gördünüz mü, çocuklar,” diyorum, “ilk eleştiri sayın Müftümüzden geliyor.” Müftü Bey, “Hakikaten merak ettim.” diyor, “O ezanı kim okudu?” Söylemek istemesem de, öğrencilerden biri “Sesinden tanımadınız mı hocam?” diyor, “Tacettin Hoca okudu. İyi okudu, değil mi?” “Öğle ezanını da mı?” diye soruyor Müftü Bey. Saklamak imkânsız. “Evet!” diyorum. Müftü Bey, koluma giriyor, “Biliyorsun, yarın cuma,” diyor, “Merkez Camii’nde ezanı sen okuyacaksın!” “Etme eyleme müftüm,” desem de, Müftü Bey’in tavrı değişmiyor. “Ben anlamam, hoca!” diyor, “Yarın ezan vakti camide ol!” “Peki.” diyorum. Ertesi gün, Eruh Merkez Camii’nin minaresinden, bu kez galiba hicaz makamına biraz daha yakın bir ezan sesi yükseliyor gök kubbeye.

Tiyatronun öğrencilerim üzerindeki olumlu ve yapıcı etkisinden eminim artık. Ertesi yıl, “Başlık Parası” diye bir oyun yazıyorum. İki perdelik bir komedi. “Abbas” diye bir kahramanım var. Sekiz oğul babası. Oğlu Ali’ye Güllü Ba-

cının altı kızından birini, Zeyno'yu istemeye gidiyor. Güllü Bacı on bin dolar başlık parası istiyor. Abbas Ağa, tarlası, eşeği, öküzü nesi varsa hepsini satılığa çıkarsa on bin doların dörtte birini ancak tedarik edebilecektir. Üstelik bu daha birinci oğuldur. Geride yedi oğul daha vardır: Asım, Kasım, Rasim, Hazım, Nâzım, Kâzım, Mülâzım.

Söz arasında Abbas Ağa, paranın peşin olup olmadığını, taksitli olursa kaç mâl olacağını sormayı da ihmal etmemiş; Güllü Bacıdan “Abbas Ağa, kendine gel! Çamaşır makinesi mi alıyorsun, buz dolabı mı, yoksa müzik seti mi? Trink para! On bin dolar!” zılgıtını yemiştir.

Hanımı Binnaz zorlamakta, oğlu Ali yalvaran gözlerle bakmaktadır. Abbas Ağa, çare, daha doğrusu para bulmak zorundadır. Aklına bir çözüm gelir: Yedi oğlunun eline yedi çuval verip seyircinin arasında dolaştırır, başlık parasına yardım ister, ama seyirciden de umduğu desteği bulamaz. Geriye bir ihtimal kalır: Ali'nin İstanbul'daki dayısı! Ali, İstanbul'a gidecek, çalışıp çabalayacak, on bin doları kazanıp köyüne dönecektir. Önünde altı aylık bir zaman vardır. Birinci Perde, Ali'nin İstanbul'a yolculanması ile biter.

Ancak altı ayda on bin dolar kazanmak mümkün müdür? Hele Güllü Bacı, altı ay sonra başlık parasına yüzde elli zam yapınca iş, büsbütün imkânsızlaşır. Bir altı ay daha! Tekrar yüzde elli zam! Altı ay daha! Yüzde elli zam! Bu gidişle Ali, gurbetlerde çürüyecektir. Aradan yıllar geçer, nihayet Ali, bir çuval dövizle ve Kurtalan Ekspres'le İstanbul'dan memleketine döner. Abbas, Binnaz'la, tren istasyonunda Ali'yi beklemektedirler. Ailenin çilesi dolmamıştır henüz. Bu kez tren rötâr yapar, Abbas Ağa “Tren niye gecikti?”, “Ne zaman gelecek?” sorularıyla gışede uyuklayan memuru sık sık rahatsız eder. En sonunda sabrı taştan memurun tok sesi sahneyi doldurur: “İstanbul nere, Kurtalan nere? Elbet bir gün gelir. Hoş bu uçaktır? Git otur bekle hemşerim, bak herkes bekliyor.”

Piyes sahnelendikten sonra, okulda, öğretmen evinde ve çarşıda uzun süre “Hoş bu uçaktır?” cümlesi yankılanıp duracaktır.

Rol dağıtımını yaptım. Abbas Ağa Behzat’ı. Ali rolü için, lise 1. sınıftan, Edebiyat Derslerinde “Hocam, ne ben sizi göreyim, ne siz beni görün” tarzının gediklilerinden Sabahattin’i seçtim. Bu çocuğu özgüven duygusuyla tanıştırmak lâzımdı. (Oyundan sonra, Sabahattin’i ele avuca sığdırmamanın imkânı yoktu artık. Edebiyat derslerinde Sabahattin’in işaret parmağı da koleksiyona dahil olmuştu.)

Oyunda Binnaz Hayriye’ydi, Güllü ise Yüksel! Uzun yıllar önce babası Almanya’ya giden ama dönmeyen, babasını beklerken istasyonu mekân tutan bir de delimiz vardı. “Tren gelir hoş gelir ley ley lüm lüm ley” türküsünü sürekli tekrarlayarak istasyon içinde dolaşıp duran, banklarda uyuyan bir deli. Onu da Murat oynayacaktı. Zeyno rolünü Vatan’a vermiştim. Abbas Ağanın yedi oğlunu oynayacak öğrencilerim de belliydi: Hayrettin, Bülent, Suat, Münir, Yılmaz, Altuğ, Remzi...

Metni mumlu kâğıtlara yazıp teksir makinesinde çoğalttım ve öğrencilere dağıttım. Gişe memuru rolünü verdiğim Hikmet, ertesi sabah erkenden çıkageldi. Elinde tiyatro metni. Uzattı bana: “Hocam, buyurun.” dedi. “Ne oldu Hikmet?” diye sordum, “Piyeste oynamaktan vaz mı geçtin? Sebep ne?” “Vazgeçer miyim, hocam” dedi. “Metni niye geri veriyorsun?” sorumun karşılığı “Ben rolümü ezberledim, hocam.” cümlesiydi. Hikmet, metni kendisine verdiğim o günün gecesini, ayna karşısında rolüne çalışarak geçirmiş ve metni ezberlemiş.

Bir haftalık masa başı çalışmasından sonra, ezber faslı tamamı. Sahne çalışmalarına başladık. Bir aylık çalışma ile oyun sahnelenecek duruma geldi.

Oyun, EYİBO (Eruh Yatılı İlköğretim Bölge Okulu) Ti-

yatro Salonunda sahnelenecekti. Okulumuzun Müdür Vekili Mevlüt Bey, aynı zamanda EYİBO'nun da müdürüydü. EYİBO 8. sınıf öğrencisi Kasım'dan programla ilgili bir afiş çizmesini istemiş. Kasım'ı çağırıp afişini tarif ettim, "Yine de senin hayal gücün önemli" dedim. Kasım bir gün sonra, Kültür Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü'nün Lise ve Dengi Okullar Arası Araştırma Yarışması duyurusunun arkasına çizdiği afişle çıktı geldi. Sırtında içi para dolu yırtık, yamalı çuval taşıyan bir kahraman resmi. Çuvalın ağzı açık, etrafa paralar dökülüp saçılıyor. Üst başlık: "Eruh Lisesi Veda Gecesi." Bu ana başlığın ardından alt alta sırasıyla Başlık Parası (Piyes), İki perdelik Komedi, Yazan: Tacettin Şimşek... Ve Halk Müziği, Sanat Müziği, Folklor, Skeçler, Parodiler, Koro, Sürprizler, Çekiliş!

Afişin alt bölümünde şöyle bir çağrı yazısı: Sayın Eruhlular! Çocuklarınızın hazırlamış olduğu eğlence şölenine şeref vermenizden kıvanç duyarız. Not: Davetiye ücretlidir. Biletler Lise Müdürlüğünden temin edilebilir.

Yer: YİBO Salonu, Tarih: 7.6.89, Saat: 20

Günü saati geldi çatı. Program başladı. Skeçler, parodiler, folklor, ardından piyesin birinci perdesi, araya halk müziği korusu girecek, ardından ikinci perde, daha sonra bir sürprizle gece son bulacaktı. Türk Halk Müziği Kızlar Korosu'nu Sabahat, Erkekler Korosu'nu Nafiz yönetiyordu. Her ikisi de çok iyiydi. Gerçi böyle iki koro hâlinde çıkmaları tamamen mecburiyettendi, ama olsun, bunu yalnızca biz biliyorduk. Provalar sırasında kızlarla erkeklerin sesi arasında uyum sağlayamayınca ayrı ayrı çıkmalarına karar vermiştik.

Ardından piyes başladı. Abbas'ı Behzat oynuyor ve gösteri sanatları lügatiyle söylenecek olursa, gerçekten "döktürüyordu." Hayriye, Yüksel, Hikmet, Murat, Bülent... Hatta başlık parasına yardım için seyirci arasında çuvalların dolaştırıldığı bölümde sahnenin boş kalmaması için Abbas Ağanın "Bir

türkü söyle ferahlayalım” diye Âşık Hasan kimliğiyle sahneye çağırdığı Osman da... Sahne önünde ve arkasında herkes, üstün bir performans sergilemek için ant içmiş gibiydi.

Oyun, umduğumuzdan fazla ilgi gördü. Seyirciyi etkilemeyi başarmıştık. Sahne önünden kulise bütün kadro çok mutluydu. Bunda kuşkusuz, protokol sıralarında yer alan Millî Eğitim Müdürümüz Mehmet Ceylan'ın hoşgörüsünün de payı büyüktü. Abbas Ağa, Güllü Bacı ile başlık pazarlığı yaptıkları sahnede bir ara seyirciyle diyaloga giriyor, “Güllü bacının işi iş. Onda altı tane kız var. Her kız için on bin dolar. Ne eder? Altmış bin dolar... Dile kolay... Üç günde zor sayarsın... Ya ben? Fukara Abbas. Ben ne yapayım? Düşünen beni düşünsün. Ağlayan bana ağlasın. Sekiz tane oğlan. Ben nereden bulurum o kadar parayı? Her oğlan için on bin dolar. Ben para fabrikası mıyım? Oh ne âlâ! Karı oğlan fabrikası, ben para fabrikası... Siz oğlan babaları! Keyfiniz, rahatınız yerinde, değil mi? Zavallı Abbas burada kıvransın. Siz orada gevrek gevrek gülün, keyif çatın bakalım. Sizi de göreceğiz.” diyordu. İlginç olan, İlçe Millî Eğitim Müdürümüzün de beş kız babası olması ve esprilere en çok gülenler arasında yer almasıydı.

Sürpriz saati gelip çattı. Okul müdürü dahil, herkesin “Sürpriz ne?” sorusunu ustaca geçiştirmiştik. Başlangıçtan itibaren sır gibi sakladığımız sürprizden yalnızca üç kişinin haberi vardı. Lise 1 öğrencimiz Veysi, Matematik Öğretmenimiz Perihan Hanım ve ben. Veysi, sürprizin kahramanıydı. Perihan Hanım, Veysi'yi sahneye hazırlayan kişi, bense Veysi'nin kâşifiydim. Veysi'yi kimsenin bilmediği bir yönüyle sahneye çıkarmanın muzip ve muzır bir tarafı da yok değildi.

Veysi sahnede oryantal yapacaktı. Veysi'nin kostümü ve makyajı Perihan Hanımın elinden çıkmıştı ve tek kelimeyle kusursuzdu. Tülden bir peçe, Veysi'nin yalnızca gözlerini açıkta bırakmıştı. Veysi, baştan ayağa tüllerle bezenmiş na-

kışlı, desenli, saltanata benzer bindallı bir elbiseyle sahneye çıktı. Teypten Arap müziği kaseti Samara çalınca, Veysi'nin gösterisi başladı. Böyle bir tepki bekliyor muydum, belki. Bu kadarını bekliyor muydum, hayır! Kulisin aralığından baktım, seyircide bir dalgalanma oldu. Birkaç kişi öfkeyle bağırmaya başladı: "Tuu! Rezalet! Ahlâksızlık! Dansöz mü yetiştiriyorsunuz?"

Veysi'nin kıvrak dansı yanında, Perihan Hanımın titizlikle gerçekleştirdiği makyajdan dolayı seyirci, Veysi'yi kız öğrenci zannetmiş ve tepkisini açıkça ortaya koymuştu. Üç dakikalık bir gösteriydi bu. Teybi kapattık. Kulisten Veysi'yle birlikte sahneye çıktım. Başını sahnede açtım, Veysi'yi tanıttım ve seyirciden Veysi için kuvvetli bir alkış istedim. Biraz önce öfkeyle haykıran seyircilerden bir kahkaha yükseldi.

İki saat kadar süren veda gecesinden geriye, hatırladıkça gülümsediğim tablolar ve Millî Eğitim Müdürü imzalı bir Teşekkür Belgesi kaldı. Bir de o yıllarda birlikte tiyatro faaliyetleri gerçekleştirdiğimiz öğrencilerimin hâlâ tiyatro ile ilgilendiklerini bilmenin mutluluğu.

En küçüğü şimdi otuz küsur yaşlarında; Nail, Suat, Bülent gibi birkaçı meslektaşım olmuş koca adamlar, benim sevgili çocuklarımdı. Biz, onlarla bir rüyayı bölüştük. İnsan, vatan ve bayrak sevgisini kuru nasihatlerle değil; tiyatronun, şiirin, sporun ve müziğin diliyle çoğalttık. O çocuklar, nefretin körüklediği yanlış, kanlı maceralara sürüklenmediler, ruhlarını dağlarda çarmıhlara gerdirmediler. Arada hiçbir çıkar ilişkisi olmadığı hâlde, hâlâ telefonun öbür ucundan "Hocam!" diye sıcak hitaplar duyuyor, çağrılar alıyorsam, bunda kalplere ekmeye çalıştığım sevgi tohumunun rolü olmalı diye düşünüyorum.

Bir karakterin oluşumunda, bir hayatın kuruluşunda ve bir yüreğin kurtuluşunda payı olan insanlara ne mutlu!

(Mansiyon Ödülü)

GÜNEYE GİDER LEYLEKLER

Mehmet Şah ERİNCİK

Sevgili Dostum,

Bu mektubu kime yazacağım diye düşünürken, benim duygularımı en keskin biçimde sadece senin anlayabileceğini düşünerek yazıyorum sana... Biliyorsun ki ben Üsküdar'da öğretmenliğe başladım. Gerçekten yorucu bir iş, çocuklarla sürekli uğraşmak boğazıma ve genel olarak sağlığıma yansıyor. Hatırlarsan bizim ortaokulda hocalar bizim gürültü yapmamızdan rahatsız olduklarında ve hatta çaresiz kaldıklarında şu bedduayı ederlerdi: 'İnşallah bir gün siz de öğretmen olursunuz ve görürsünüz gününüzü!' Dedikleri gibi oldu sanırım... Şimdilerde günde sekiz saat derse girdiğimde, tabiri caizse kendimi zor atıyorum eve. Müthiş bir dinamizm istiyor öğretmenlik. Çocuklar çok enerjik ve o enerjilerine yetişmek pek mümkün gözüküyor... Aslında bunları anlatmak için yazmıyorum bu mektubu, ama dilime geldi de söyleyiverdim.

Bu gün beni ortaokul yıllarıma götüren bir olay yaşadım okulda. Gerçi olağan bir durum gibi gözüküyor; ama beni derinden sarstı. Sevgili dostum; bir öğrencim var, görsen dünyalar güzeli. İnsana huzur veren bir gülümsemeye sahip. Denebilir ki sürekli gülüyor. O güldükçe benim öğretme coşkum kamçılanıyor sanki... Bugün yine dersteydik ve sınıfın doğal havasından kaynaklanan esprilere herkes kah-

kahalarla gülüyordu.. Hele bizim Pilot Özgür.. Exuperiy'in Küçük Prens'ini okuduktan sonra pilot olmaya karar verdi. (Kitabı çok beğenmiş, hatta bana şöyle demişti 'Öğretmenim baştan sona bitirebildiğim ilk kitap, bu oldu..') Bir ara gözüm Cansu'ya takıldı. Cansu somurtmuş, tahtaya bakıyordu. Buna bakmak denir mi bilmiyorum, öylesine derindi ki sanki duvarı delip uzaklarda, çok uzaklarda yitip giden bir şeyi yakalamak ister gibiydi. Ders bitimine kadar onun bu kaybolmuşluğu sürüp gitti. Teneffüste yanıma çağırdım, 'Ne'in var kızım, durgunsun?' diye sordum. İlk 'Yok bir şey öğretmenim.' dedi. Tutukluğunun yanındaki arkadaşlarından kaynaklandığını sezdim. Aldım onu, rehberlik odasına götürdüm. 'Anlat.' dedim. Ardından 'Belki bir şey yapamam; ama dinlemeyi bilirim.' diye ilave ettim. Önce sustu, sonra gözlerinde iki damla yaş belirdi... Ah sevgili dostum, o göz yaşlarını görmeliydin gerçekten; anlattıklarının çok ötesindeydiler, öyle masum akıyorlardı ki... Gözyaşlarına tahammül etmenin pek kolay olmadığını o an anladım. İçimden bir şeylerin kopup boşluğa savrulduğunu hissettim, yine de 'Anlat.' dedim. O da derin bir iç geçirerek 'Ağır geliyor öğretmenim.' deyiverdi. 'Ne ağır geliyor kızım?' diye sordum. 'Hayatım çok karışık, kaldıramıyorum. Neden bütün her şey beni buluyor?' diye sordu. Ben de teselli edemeyeceğini bile bile 'Hepimizin farklı sancıları var kızım. Sanıyor musun ki hayat öyle hep güllük gülistanlık. Yok öyle bir şey! Hem sonra öyle olsaydı, yaşamamızın anlamı mı kalırdı? Zorluklar var ama önemli olan direnebilmektir bu zorluklara.' dedim. 'Ama hocam, ben bebekliğimden beri çekiyorum. Artık çekmek istemiyorum.' dedi. 'Çektiğin şey nedir?' diye sorduğumda, bana ekonomik sıkıntılarından bahsetti. Sınıfının genel ekonomik seviyesinin iyi olmasından dolayı bu sıkıntıları gözünde büyüttüğünü anladım. Okula ödevini yapmadan gelmenin, sınıfta toplanan paraları verememenin sıkıntısını yaşıyordu. Biz büyüklerce bu normal bir durum;

ama çocukların etkilenimleri farklı olduğu için sancıyı ta derinlerinde hissediyorlar. Çocukluk yıllarım geldi gözümün önüne. Gerçi ne sana ne de bir başkasına yansıtmadım; ama aynı ezikliği ben de hissetmiştim... Hem de iliklerime kadar. Hatta hatırlar mısın bilmiyorum Müzeyyen Hanım'ın aidatları istediği zamanları... Ya o çın çın bağırisını? Öyle zamanlarda saklanmak için küçük bir delik bulsam girip saklanırdım. Ve yine okula kitapsız gelişlerim... Biliyorsun benim ortaokulda bir Türkçe kitabım bile olmadı... Hatırlıyorsan senden bakardım metinler okunurken, ödevleri de okulda senin defterinden beş dakikada geçirirdim defterlerime... Hani o Rus malı defterlerim vardı ya, biri siyah diğeri kahverengi; ne zordu onlara yazı yazmak öyle ki birkaç gün sonra silinip giderdi yazdıklarım. Yazımın düzelmemesini o defterler ve o aceleyle yazılan ödevlere bağılıyorum.

İşte Cansu, şimdi öğretmenlik yaptığım yerden o zor çocukluk yıllarıma uzanan bir köprü oldu. O, diğeri öğren-cilerime hiç benzemiyor, eğitimcilik hayatımda onun kadar duygularını dışa vuran bir öğrenci ile karşılaşmadım. Gülmesinin yanında ağlamasını da biliyor; içindeki en küçük kıpırtı hemen yüzüne yansıyor. Ayrılıklar çocukları derinden sarsıyor ve ne yazık ki çağımızda boşanma hızı baş döndürücü! Düşünsene ailesi parçalanmış bir sürü çocuk... Cansu da onlardan biri, babasını da annesi kadar seven; bu yüzden de sürekli anneye baba arasında gidip gelen bir ruha sahip... Bu çelişki onu daha da yaralamış. Annesini görüp geldiği zamanlar, bambaşka biri oluveriyor, o zamanki bakışlarını görsen sevgili dostum, pırıl pırıllar... İşte o zaman çın çın gülümsemesi sınıftan eksik olmaz. Gerçi bu aralar annesini göremiyor, haliyle bu da hâl-hareketlerine ve duruşuna yansımış. Öyle ki geçen sene dimdik olan endamı bu sene küçülüvermiş gibi. Yine geçen seneki kendine olan güveninde hiçbir emare yok ortalıkta... Bir yıl önce tiyatrodan oynuyordu... Rol yapma yeteneği vardı. İyi de bir başarı sağlamıştı. Fakat

bunun yanında dersleri kötüydü. Özellikle Türkçesi. Cümleleri birleştirmekte zorlanıyordu. Annesi ve babasının Alman kökenli olmasından dolayı bu böyleydi. Bir de gün boyu işte olan babası onunla ilgilenmeye çalışsa da tek başına yeterli olamıyordu. Kompozisyonlarında da bölük pörçüklük söz konusuydu. Bunlar bir öğrencinin eğitiminde ikinci planda olan durumlar kanımca. Önemli olan hayata karşı hazırlanabilmektir. Sence de öyle değil mi? Biz, çocukları bilgiyle boğmaya çalışıyoruz. Oysa onlara yüzmeyi öğretebilsek ne güzel olurdu. Maalesef müfredatımızda bazı aksaklıklar var, olaylara resmiyet katalım derken; tümünden kaybediyoruz çocukları... Düşünsene çocuğa resmi evrak gibi bakıyoruz... Daha bir sürü sorun...

Sevgili Dostum, ben Cansu'yu dinlerken ara ara kendi çocukluğuma gittim. Cansu'nun 'Öğretmenim siz bana değer veriyorsunuz...' deyişi beni ne kadar mutlu etti bir bilsen. Bilmiyorum hatırlıyor musun İtri Bey'i? O da bana benim Cansu'ya verdiğim değeri vermişti okula geldiği ilk günde... Sen gerçi müziği sevmezdin, belki hatırlamıyorsundur onu ama ben hiç unutmadım. Benim yaptığım sadece Cansu'yu dinlemektir, onun yaptığı sadece bir cümle söylemek ve bir dokunuş... Hepsi bu...

İtri Bey, o heybetiyle nasıl da sınıfa girmişti, hepimiz susmuştuk. Onun da Adnan Bey ya da Coğrafya Öğretmenimiz gibi biri olmadığı ne malumdu? Tedbirli davranmıştık ya kızarsa diye... Bilmiyorum seni de etkilemiş miydi? O gün hafızama bütün ayrıntılarıyla yerleşmiş? Çok net hatırlıyorum; Fransızca öğretmenimiz Müzeyyen Hanım'ın çın çın ve kulağı tırmalayan bağırılarıyla uyanmıştım... Sen hep uyanıktın, ben arada bir uyurdum, hala öğrencilerimle sabahları şakalaşıyorum, 'Uykumu bölmeyin, beyler bayanlar!' diyorum. Öğrenciler gülüyor ve safça cevap veriyorlar 'Ama öğretmenim siz uyanıksınız ki!' Ben de onlara 'Siz öyle sanın.' diyorum tebessüm ederek. Sonra derse devam ediyoruz. (Yine

dağıttım dostum, benim bu huyum hiç geçmeyecek...) Üç ve dördüncü saatte siz dışarı çıkmıştınız ben içerde kalmıştım, çünkü içim içimi yiyordu. Haluk Bey, hani şu kalın bıyıkları olan kocaman Müzik Hoca'sı, o bana bir hafta evvelden demişti ya 'Flütsüz gelersen, okula gelme!' diye. Sıkıntılı bir bekleme... Bütün beklemler sıkıntılı ya, bu en beterlerinden biriydi... Sonra Itri Bey içeri girmiş ve şu sözleri söyledikten sonra rahatlamıştım. 'Ben Müzik Öğretmeniniz Itri Yücel, İstanbul'dan geldim. Mimar Sinan Üniversitesi Devlet Konservatuarını bitirdim. Öğretmenlikte üçüncü yılım. Şimdi sizinle tanışalım.' Sonra hepimiz ismimizi babamızın mesleğini söylemiştik. Sahi o zamanlar hepimizin babası neden serbest meslek sahibiydi? Neden hiçbir zaman babamızın mesleğini söyleyemedik? Neden 'Benim babam bizi geçindiremeyecek bir meslekte çalışıyor.' diyemedik? Neden 'Benim babam bizi geçindirmek için bir senede saçlarını beyazlattı.' diyemedik? Yoksa utanıyor muyduk? Biliyor musun o çocukluğum bana çok dokunuyor. Gerek Sosyal Yardımlaşma Müdürlüğü'nün önünde defter ve giysi beklemek, gerek tırabzan ayakkabılarım... Hatırlıyor musun o siyah tırabzanlarımı? Ya o üstümdeki paçavra sayılacak giysileri? Ben unutmuyorum. Itri Bey'i, üzerimde kirli, ütüsüz bir gömlek, yıllarca kullanıldığı belli olan bir ceket, ayaklarımda, hep beni utandıran, beni ezen siyah tırabzanlarımla karşılaşmıştım. Cansu'nun elbise-leri Allah'tan o kadar kötü değiller. Sınıftakilerinkiyle aynı... Benimkiler, benim nefretim baş aktörleri... Ben o zamanlar, o ayakkabılarıma herkesin baktığını ve beni küçümsediğini düşünürdüm. Cansu da öyle düşünüyor mu diye merak ettim; ama incinir diye sormadım. Her inciniş büyük bir yara açıyor ruha. Buna sebep olmaktan korkuyorum doğrusu. Bilmeden herhangi bir öğrencimde kötü bir iz bırakma korkusu... İyi bir iz bırakabilirsem ne mutlu bana...

Itri Bey gibi yapabilirsem ne mutlu olurdu biliyor musun... Hani tanışma faslından sonra dışarı çıkıp elinde bir

çalğı aleti ile gelmişti Itri Bey... Tabi ben enstrümanlardan bir flütü bir de kitaplarda gördüğüm sazı biliyordum. Bu başka bir şeydi. Saza benzemiyordu. Güzel bir rengi vardı. Masanın üstüne koymuş ve sınıfa konuşurken bir yandan okşar vaziyette sapından tuttuğu enstrümanı için ‘canımın içi’ ifadesini kullanmıştı. O zamanlar bir enstrümanın “canımın içi” olabilmesi bana çok tuhaf gelmişti. Sonra ‘Bu çalgı aleti’ demiş ve duraklamıştı; ardından söylediği şeylerin farkında olan birinin ses tonuyla ‘Tınısı insan sesine en yakın enstrümandır. Hemen hemen her müzik türünde rahatlıkla kullanılabilen bir alettir. Perde araları çok geniş olduğu için hüznün, neşenin, korku gibi her duyguyu iletebilir.’ demişti. Sınıfa yönelttiği ‘Çalmamı ister misiniz?’ sorusuna, hepimiz tek bir ağızdan ve büyük bir coşkuyla “Evet!” demiştik. Metalden ya da hayvan bağırsağından yapılmış dört teli olan bu çalgı aletini eline almıştı. Diğer eline de yayı almıştı. Enstrümanı, boynu ile omzu arasında sıkıştırdığında, merakımın nasıl bir ses çıkaracağı üzerine yoğunlaştığını iyi hatırlıyorum... Tellere rahat rahat ve sancılı bir iki dokunuş yaptığında büyülenmişim. Enstrümandan çıkan sesler munis çocuklar gibi sınıfta dalgalanıyordu. Duygulanmamanın na-mümkün olduğunu o müzik dersinde anlamıştım. Şiirin damarlarını da sanırım o sınıfta, o an, o müziğin büyüyle bileklerimde hissetmişim. Kalbimin coşkusunu anlatmanın kabili yoktu zira Sait Faik’in dediği gibi ‘biz hepimiz biraz şairdik’ değil mi?

Sevgili Dostum, müzik dindiğinde içimdeki saadeti anlatamam. Sanırım hepimiz büyülenmiştik. (Biliyor musun Itri Bey bir defasında TRT’deki müzik gruplarında da çalan bir profesyonel olduğunu söylemişti bana. Neden bıraktığını sorduğumda ‘Çocukları seviyorum.’ demişti.) O büyülenme çok kısa sürmüş bizim sınıf eski hababamlılığına geri dönmüştü, sen de onlara katılmıştın, ama benim merakım Itri Bey’in enstrümanındaydı. Parmağımı kaldırmıştım,

Allah'tan hemencecik beni görmüştü ve bana bir gülümse fırlatarak, içimi ısıtmıştı. (Gerçi biliyorsun ki biz sınıfça öğretmenlere soru sormama taraftarıydık, çünkü sorduğumuz sorular yüzünden azar işitebilme ihtimali söz konusuydu. Meselâ Fen dersini anlamış mıydın hiç? Ben hiç anlamadığım halde Adnan Bey'e hiç soru sormadım. Çünkü Adnan Bey derse girdi mi ders ders olmaktan çıkar, kâbusa döndü. Dersi anlamaya çalışmaktan çok dersin sonunu düşünürdük. Diken üstünde oturmak buydu sanırım. Boğucu bir 80 dakika... Ben böyle bir öğretmen olmayacağıma daha o günden söz verdim.) İtri Bey; elbiselerimi, tırabzanlarımı umursamamış ve yanıma kadar gelmişti... Sarı saçlarıma dokunan elini hissetmiştim. Sonra yüzüme şöyle bir dokunuvermiş ve 'Sen ne tatlı çocuksun öyle, benim bir yeğenim var sana benziyor' demişti. Sadece bir dokunuş ve yine sadece bir cümle... Ben asla unutmadım o cümleyi ve o dokunuşu... Bu olayı ve bu sözcükleri asla unutamayacağımı düşünmemiştim o an; ama koltuklarımın kabardığını itiraf etmeliyim... Sonra bana ne için parmak kaldırdığımı sormuştu da ben o çaldığı enstrümanın ismini merak ettiğimi söylemiştim. O da 'Keman' demişti. 'Çalmak ister misin? Madem yeğenime benziyorsun kimseye vermediğim kemanımı çalabilirsin!' diye ilave etmişti. Ben de memnun olmuş bir ifade ile başımı 'evet' anlamında sallamıştım. Sonra sana dönüp gülümsemiştim...

Kemanı elime aldığımda bir ağırlık hissetmiştim. Arından ünlü bir müzisyenin kıvraklığıyla kemanı boynuma doğru götürmüştüm. Yayı tellere dokundurduğumda tuhaf ve acı sesler çıkarmıştı keman. Sanki "dur ne yapıyorsun!" der gibiydi. Tekrar denemiştim; ama yine aynı ses... Bir türlü beceremedim o gün, o kemandan doğru bir ses çıkarmasını. Olsun... Hayatımda ilk defa bir kemana dokunmuştum ve İtri Bey'in yeğenine benziyordum. Bundan daha güzel ne olabilirdi ki. İnan ki sevgili dostum bir dokunuş ve tatlı bir

çift söz sönmeye tutmuş umudumu alevlendirmişti... Kendimi önemli hissetmişim. Var idim; hem de ne Jean Paul Sartre'in Varoluşçuluk'u, ne de Albert Camus'nun Yabancı'sının anlatamadığı bir biçimiyle... An olarak anımsanabilecek, bir kaç dakikaya sığan bir olayın hayatın bütün alanlarında kendini gösterebileceğini şimdi yeni yeni fark ediyorum. Seni de böyle etkileyen durumlar oldu mu hiç ortaokul yıllarında? Bu durum belki de herkesin hayatında böyle şekilleniyor... Küçük rastlantılar ya da tevafuklar binlerce sözcüğün değiştiremeyeceği bir şekilde insanı değiştirebiliyor. Bu olay beni o denli değiştirdi ki gerek şiirlerimde gerek öykülerimde bir kemancının varlığını da o an'a borçluyum.

Hatta bir öykümün başkahramanı bir kemancı... Bu öykümü okudun mu bilmiyorum. Okumadıysan sana göndereyim. Konusu kısaca şöyle; kemancı belirsiz bir boşluktan gelip Kadıköy Meydanı'nda keman çalıyor... Kemancının, ne geçmişi ne de geleceği var. Hiç konuşmuyor ve tellerin çıkardığı seslerle halleşiyor insanoğluya. Sadece hüzünlü şarkılar; özlemlerin, ıstırapların dili oluyor... Kemancı, sessizlikten geldiği gibi sessizliğe gidiyor... Kadıköy meydanına küçük bir im... Hayatıma küçük bir im. Bu yazıyı yazarken öğrencimin gözyaşları bana küçük bir im... Seninle geçirdiğimiz üç yıl küçük bir im... Bu küçük imler bir gün büyük imlere dönüşecek...

Anılar anıları açıyor sevgili dostum, Türkçe öğretmenimiz Gülşen Hanımı hatırlarsın, bize kızmamasına rağmen dersinde sustuğumuz öğretmenimiz... Ondan değil de eşinden korktuğumuz öğretmen... Bir ikindi sonrası bir şeyler yazdırırken, birden dışarıda uçan leylekleri görmüştü de bir çocuk sevinci ile sınıfa dönmüş heyecandan titreyen sesiyle 'Bakın bakın leylekler göçüyor...' diye bağırmıştı... Hepimiz şaşkın ve anlamayan bir tavır ile pencereye doğru bakmıştık. Bir grup leylek güneye doğru yolculuğa çıkmıştı. Güneş hafif erguvani bir renkteydi. Gerçekten müthiş bir görüntü idi;

ama beni etkileyen leyleklerin göçüşü değil, bir öğretmenin sevinç çığlığı atarkenki çocuksuluğuydu. Zira biz hep öğretmenleri sadece ciddi yanlarıyla görmüştük. Onların sevinçlerinin olabileceği aklımın ucuna bile gelmiyordu. O gün beni hayrete düşüren şey de oydu, Gülşen Hanım, çocuklar gibi seviniyordu. Hatta eğer karşımızda olmasa çocuklar gibi zıplayacağına emindim...

Şimdi o sevinçle beraber o cümleyi ara ara düşünmüyorum değilim. Daha bir imgesel bakıyorum artık o leyleklerin göçüşüne... Çocuklar bir leylek ve vakti geldiğinde göçüp gidiyorlar... Her sene mezun ettiğim öğrencilerin ardından Gülşen Hanım'ın cümlesini kullanıyorum... Bakın bakın leylekler ne de güzel göçüyor...

Güneş kızıl, hayat güneye doğru akıp gidiyor, bir ressam öylece durmuş çocukluğumun canlı resmini çiziyor tuvale... Benim elimde bir çocukluk... Sarsılan bir görüntü... Ama güneye işte... Bütün umutlar güneye...

Itri Bey ve Gülşen Hanım...

Beni güneye gönderdiler...

Büyük imlerin başkentine...

(Mansiyon Ödülü)

CİLDİKISIK TUNELİ'NİN ARDINDA BAHAR VAR

Kadri Raşit AKDENİZ

Yıl 1991. Eylülün son haftası. Ankara'dan Karabük otobüsüne biniyorum. Yeni nişanlanmışım, yüreğimin yarısı memlekette. İçim kıpır kıpır. Öğretmen olmuşum, Karabük imam Hatip Lisesi'ne edebiyat öğretmeni olarak atanmışım. Yanımda küçük bir bavul var. İçinde liseden sonra hiç giymediğim bir takım elbise, kravat, traş takımı ve pijama... Gerede'den sonra İstanbul yolundan Karabük istikametine dönüyoruz. İç Anadolu'nun güz sarısı epey geride kaldı. İklimin yeşili kolladığı topraklarda hayal cümbüşü içerisinde otobüsümüz Karabük'e doğru iniyor. Cildikısık Tüneli'ni geçiyor otobüs, epey yaklaşıyoruz şehre. Etrafı yüksek dağlarla çevrili, demir-çelik fabrikasının zehrini soluyan bu şehri bir hapishaneye benzetiyorum. Cildikısık Tüneli'ni de hapishanenin kaçması imkansız kapısına... Oysa ömrümün ve öğretmenliğimin en anlamlı sekiz yılını geçireceğim bu şehir için ne kadar anlamsız hatta acımasız yargılarda bulunmuşum. Dağların kuytusuna saklanmış demir-çelik fabrikasının zehir kustuğu bu şehir meğerse tozlu teninin içinde masalsı, bin bir renkli gönül bahçesi saklamaktaymış. Cildikısık Tüneli saklı cennet kapısıymış.

Eylül veda ederken, ben göreve başlıyorum. Oldukça büyük bir okul geniş bahçenin içerisinde yatılı öğrencilerin kaldığı yurt, spor salonu, bir köşesinde müstakil sevimli bir

lojmanı var. Lojmanda Müdür Bey ikamet ediyor. Çekingen tavırlarla derslere giriyorum. Acemiliğinizi fark eden öğrenciler sabrınızı ölçen söz ve davranışlar sergiliyorlar. Sınıflar oldukça kalabalık... Kimi sınıflarda öğrenci sayısı elli-altmış hatta yetmiş buluyor. Çekiniyorum, ümitsizliğe düşüyorum, kendi öğrencilik günlerimi düşünüyorum yeni gelen öğretmenlere takındığımız tavrı hatırlıyor, yeniden cesaretleniyorum. Lise sınıflarından birisine dersim var. Derse giriyorum, meraklı bakışlar arasında sınıf defterini imzalıyorum. Tahtaya dersin adını, konuyu ve adımı yazmışlar: K. Raşit Akdeniz. Öğretmen masasına yakın sıralardan öğrencilerin konuşmalarını duyuyorum.

-Raşit Akdeniz'i anladık da oğlum bu "K"ne ki?

Yanındaki cevap veriyor:

-Kebap oğlum, kebab!..

İçimde biriken kahkahayı, kendimi zor tutarak tebessümle çeviriyorum.

Okullar arası futbol turnuvası düzenlenmiş, 'Top oynar mısınız?' diye soruyorlar 'Oynarım.' diyorum. Daha ilk maçta, sonradan müdürümüz olacak olan Sefer Bey'e sol ayağımdan çıkan top çarpıyor bir süre rahatsızlanıyor... Bir daha maçlara çıkmıyor. Finale kadar yükseliyoruz. Bir entrika sonucu final maçına çıkmıyoruz ve ikinci oluyoruz. Taraftarımız, öğrencilerimiz...

Daha sonra okul bahçesinde takım arkadaşlarımız ve rakiplerimiz oluyorlar. Kaynaşıyoruz.

Benim sol ayak meşhur oluyor.

Derken yıllar sürecek olan halı saha maçlarımız başlıyor. Gündüz okulda, gece yurt nöbetlerinde hep öğrencilerimizle beraberiz. Sağlam gönül bağları kuruyoruz. Hiçbir zaman çözülmeyecek!..

Ne kadar eğitimini alsanız da öğretmenliği öğretmenlik

yaparak öğreniyorsunuz. Kendi çocukluğunuzu, gençliğinizi unutarak öğretmenlik yapıyorsanız işiniz oldukça zor. Sıralara aşkını çakıyla kazıyanlar, platonik aşklarını Ferdi Tayfur, Müslüm Gürses, Orhan Gencebay'la besleyenler, özenle taranıp şekil verilen saçlarını kestirmemek için özellikle pazartesi günleri okula girişte her türlü cambazlığı deneyenler, sevdiği kızın peşine takılıp yolunu gözlediği için derse yetişemeyenler ve daha neler neler... Bunların yanında, oldukça idealist, erken büyümüş ya da büyüdüğünü zanneden memleket kurtaran, sabahlara kadar başını dersten kaldırmayan, gözü dersten başka bir şey görmeyen, saygıda kusur etmeyen, utanan onlarca yüz... Ne güzel yüzlerdi onlar.

Öğretmenlikte yeniyim ve kiracıyım. Ev sahibim oğlunun oturacağı gerekçesiyle evini boşaltmamı istiyor. Yeni bir ev buluyorum, taşınacağım. Öğrencilerim taşınacağını duyuyorlar. Eşyaları toparlarken bir traktör sesi geliyor. Çiftçilikle de uğraşan bir öğrencim traktörün kasasına 10-15 arkadaşını da alarak yardıma geliyor. Kim demiş gurbette sähipsizsin diye! Yeni yuva kurmuşum eşyam sähırlı. Kaşla göz arasında güle oynaya ev taşıyoruz, acıkıyoruz, ayaküstü bir şeyler atıştırıyoruz. Yalnız değilim, göğsüm kabarıyor, gözlerim doluyor.

Okul çıkışı hemen eve gitmiyoruz. Öğretmen arkadaşlarla kol kola çarşıya gidiyoruz. Çay ocağımız var, halka oluşturunuz. Ali Ayçıl'le tanışıyoruz. Masamız daha da güzelleşiyor, sohbet derinleşiyor, zenginleşiyor. Ali, kıyısından geçip de göremediğimiz güzel iklimlere işaret ediyor. Bir şair dokunuyor söze, söz bir başka renkte açıyor o zaman. Saffranbolu'ya gidiyoruz. Cumbalı evlerin gölgesinde, ıhlamur kokularıyla ahşap evlerin kokularının kaynaştığı mekanlarda geziyoruz. Serin çınarların gölgesinde çay içiyoruz peşpeşe... 'Merhabası yanında'.

Arastalarda dinleniyoruz.. Yıllar sonra Ali'nin kalemin-den süzülecek 'Arasta'nın Son Çırağı' büyüyor buralarda.

Özellikle hafta sonları çevredeki mesire yerlerinin çağrısına dayanamıyoruz. Kah Eskipazar yakınlarındaki Çetörene, kâh Kastamonu yolu üzerindeki Eşekdüzü mevkiine gidiyoruz. Safranbolu yakınlarındaki Gürleyik ya da Ovacık yolu üzerindeki bakir orman içleri de uğradığımız yerler arasında. Kaynaşıyoruz, paylaşıyoruz, hüzünleniyoruz ve özlüyoruz birbirimizi.

Yıl 2005, göreve başlayalı 14 yıl olmuş. 6 yıldır Kırıkkale de öğretmenlik yapıyorum. Çoluk çocuğa karışmışım. 3 çocuğumdan en büyüğü sekizinci sınıfa gidiyor. Yüzümde yılların yorgunluğu, yüreğimde gülден hatıra bahçeleri...

Masamda bir yığın mektup, bir çoğu 1999-2000 tarihli. Hepsi de Karabük'te bıraktığım çocuklarımla mektupları... Erken yokuşa sürülmüş, düşleri baltalanmış çocuklar. İmam Hatip Lisesi öğrencileri oldukları için ansızın önlerine dikiilen bir set, gül kokulu düşlerin sonu oluyor. Onları zor zamanlarında bırakıp tayinimi istediğim için çok üzülüyorum. Kaleme ve kağıda sığınıp mektuplaşıyoruz. Üzerine gözyaşı, düşmüş mektuplar... Mazlumun ahı sinmiş mektuplar...

04.11.1999 Perşembe

Saygıdeğer Kadri Hoca'm;

Ben Karabük'ten Fatma. Ne zamandır size mektup yazmak istiyordum ama demek nasip bugüneymiş. Burası sizin bildiğiniz gibi... Tabii eskisinden bir farkı var; garipleşti, yetimleşti... Ama yine de kalanlar buranın güzel yönleri ile avunmaya çalışıyor. Ne yapalım, baska çaremiz yok ki...

Az önce hatıra defterimi karıştırdım. Sizin ve arkadaşlarınızın yazılarına şöyle bir göz attım. Gözlerim doldu, doldu ve taşı. Şimdi de karşımda resminiz duruyor. Bir öğretmen, bir öncü, bir abi hatta bir baba gibi sevdiğim resminiz... Yine birkaç damla düşüyor gözlerimden. Ama şu sözler geliyor aklıma; "hasret güzel şey, kaderde kavuşmak varsa..."

Ayrıca hocam sizi hala çaya bekliyorum, unutmadım sözünüzü. Fakat sizi kınamıyorum çünkü biliyorum ki eğer elinizde olsaydı mutlaka gelirdiniz.

Bu arada hocam oralar nasıl? Yeni dostlar edinebildiniz mi? Orada sizi bizim gibi üzen öğrencileriniz var mı? Biz sizi unutmadık hocam, inşallah siz de bizi unutmamışsınızdır.

Benim size bir de kötü haberim var; İsmail Abim üniversite sınavını kazanamadı. Belki de böylesi hayırlıdır. Şimdi Akif Abimle beraber sınava hazırlanıyorlar. Gerçi bu ülkede okumak zor ama... Çalışsan da, kazansan da okumak çok zor. Görüyoruz neler oluyor; 100 sorunun 99'unu yapıyorsunuz kazanamıyorsunuz, kazanıyorsunuz okuyamıyorsunuz. Okudunuz diyelim bu sefer yine sudan bahaneler bulup çalıştırmıyorlar. Sabretmekten başka çaremiz yok. Belki de Akif'in ;

“Ya Rabb, bu uğursuz gecenin yok mu sabahı?

Mahşerde mi bîçârelerin yoksa felâhı!”

Mısralarında dediği gibi kurtuluşumuz ancak mahşerde olur. Ama ben yine de karanlık gecelerin sabahının doğacağına inanıyor ve onu bekliyorum. Yalnız artık sabrım tükeniyor.

Geleceğe ait kaygılarım var. Başörtümle okuyabilecek miyim? Çalışmamın karşılığını alabilecek miyim? Gerçi olaylar karşısında çalışma azmim de azalmıyor değil.

Bu arada yarın Miraç Kandili. Büyük Nebi'nin en hüzünlü yıllarından birinde Allah (c.c) tarafından huzuruna çağrılıp, avutulduğu gecenin yıl dönümü. Biz de bekliyoruz avutulmayı. Kandiliniz mübarek olsun hocam. İnşallah bu kandil sizin, bizim ve tüm inananlar için hayırlara vesile olur.

Hocam bir de zarfın içine iki tane kuru yaprak koydum. Benim çok hoşuma gittiler. Kitabımın arasında buldum onları. Size Karabük'ten bir soluk göndermek istedim. Kendi kuru ama belki size canlı hatıralar anımsatacaktır.

Son olarak size annemin ve abimlerin çok çok selamının olduğunu söylemek istiyorum. Siz de Dilara'ya benim selamlarımı iletirseniz mutlu olurum. Belki beni isim olarak hatırlamaz ama Abant'a beraber gidip geldiğimizi, kucağımda uyuduğunu, onunla sohbet ettiğimizi hatırlatırsanız o zaman hatırlayabilir.

Sizi hep hayırla anacağım.

Allah yardımcınız olsun. Sizi seven öğrenciniz.

Fatma Şengül

03.10.1999

Mutsuz ve umutsuz bir gönülden sevgilerle...

Böyle bir hitapla başlamak istemezdim. Fakat gerçekleri inkar etmenin hiçbir anlamı yok. Mutlu, umutlu olmak için de önümüze koydukları engellerle mevcudumuz azaldı; azalacak da. Sınıf mevcudu yarı yarıya düştü. Tayininizin çıktığını duyduğum anda şok olmuştum. Bekliyordum ama gerçekleşmesi elbette daha kötüydü. Günde beş vakit dua ettim tayininizin çıkmaması için ama nafile.... Belki de böylesi daha iyi olmuştur. Eminim siz de bu hali görünce üzülürdünüz. Bizi arkadaşlarımızdan ayırarak mutsuz kıldılar hocam. Geleceğimizin de ne olacağını bilemiyoruz. Umutsuz bir bekleyiş içindeyim sanki. Her gün okula geldiğimde “acaba beni bugün bekleyen bir hadise olacak mı? Her zamanki kıyafetimle okula girebilecek miyim?” soruları moralimi altüst etmeye yetiyor. İçimden ders çalışmak isteği bile gelmiyor. Sonumun ne olacağını bilemiyorum ki... Nasıl çalışacağım?

Kara haber tellalcısı gibi böyle kötü konulara girmek istemezdim ama iyi bir konu bulamıyorum. Bu sene okul o kadar sıkıcı geliyor ki, her gün zoraki gidiyorum. Geçen seneyi düşünüyorum da koşa koşa gelirdim. Boş sınıflar, boş koridorlar ve boş bir bahçe. Artık bahçede ne top oynayanlar var, ne sohbeti koyulaştıran öğretmenler. Sanki hepsini

bahçeye siz topluyordunuz. Şimdi hiçbir öğretmen çıkıp da havuz kenarında oturmuyor. Arkadaşlarla çamların altında gezerken sık sık sizi hatırlıyoruz. Derslerden kaçışımız, sizinle sohbetler yapmamız... Hepsi artık geçmişte kaldı. Geçen seneye birazcık olsun dönmek için neler vermezdim. Ama böyle bir şeye en ufak imkan bile yok. Kendimi okulun ilk haftası o kadar yabancı hissettim ki, sanki okula ilk defa geliyordum. Yanına gidip konuşabileceğim bir hocam yoktu. Aileme karşı, çevreme karşı mücadele ederek geldiğim bu okuldan nefret ettiğim bile oldu şu kısacık zaman zarfında. Tabii insan zamanla alışıyor her şeye. Okulun son günü siz bana “alışırsın” demiştiniz, gerçekten de alışıyor ama nasıl? O zaman da kim bilir menekşe gözlerden (sizin tabirinizle) ne kadar göz yaşları dökülüyor.

Hiçbir şey bana anlamlı gelmiyor artık. Monoton bir hayatla baş başa kalmış durumdayım. Kendimi eğlendirecek ufak bir gerekçe bulamıyorum. Aslında sınıfta herkes böyle. Okulun ilk günü boş sıralar bize, biz boş sıralara bakıyorduk. Sanki o gidenler yine aynı yerlerinde oturuyorlardı. Hepsinin yüzleri gülüyordu oturdukları yerde. Günler geçtikçe de gerçeklerin farkına vardık. Giden dönmüyordu, dönemiyordu (sizin gibi). En çok da sınıfımızdaki üç erkeğe acıyorum. Bizden çok sıkılıyorlar ve top oynamak istediklerinde bile üç kişi oynayamıyorlar.

I -

Belki de böylesi hayırlı olmuştur. Kendimize bir uğraş bulamayınca herkes kendini derse verdi. İnşallah ilerde bu emeklerimizin karşılığını alırız. Her birimiz ideallerimizdeki üniversitelere yerleşiriz. Şimdilik bundan başka dileğim yoktur, Allah'tan tek arzum budur.

Her edebiyat dersinin ardından sizden bahsetmemek mümkün olmuyor. İlerde bir gün sizi aniden karşımızda gör-

mek istiyoruz. Fakat o bir gün çok uzun olmasın. NESRİN

Hayalleri baltalanmış çocuklarım, ümitsizliğe sürgün edilmiş çocuklarım... Yüreklerinde, kötülüğün, nefretin asla yer bulamadığı erdem abidelerim... Sürüldükçe çorak iklimlere. Elllerinde gül demetleriyle geri dönen çocuklarım. Her günün ardında. Bir gece pusuya yatmıştır. Ansızın bastırır karanlık. Bilinmez ki zifiri karanlığa karşı ay çıkacaktır te-bessümüyle. Korkuları umuda çeviren. Her şeye rağmen onların bir çoğu üniversite tahsiline devam ediyor. İmkânı olanlar yurt dışında okuyor. Bir kısmı da layık oldukları okullar olmasa da yüksek öğrenimlerine devam ediyor. Kimisi üniversiteyi bitirmiş kimisi askerde. Onlar yaşadıkları sıkıntıları başkalarına yaşatmayacaklar. Çünkü merhameti en iyi anlayanlar onun en çok uzağına düşmüş olanlardır.

Cildikısık Tüneli'nden ilk geçişimden bu güne tam on dört yıl geçmiş. Kardemir'in gölgesindeki bu metal kokulu şehir ilk izleniminin ötesinde bugün benim için bir gülistandan başka bir şey değil. Kaç kervan kondu göçtü kim bilir bu şehirden. Eminim her gönül heybesine bir gül takılı kaldı.

(Juri Özel Ödülü)

YÜREK DE DÜŞÜNÜR

Kezban KERMAN

Ne zaman başladı bu deli tutku, ne zaman yüreğime demir attı bilmem. Belki babamın, öğrencilerini benden çok sevdiğini düşünmem, belki annemin ‘Öğretmenim, öğretmenim!’ diye seslenen öğrencilerinin cik cikli sesleri düşürdü beni bu sevdaya.

Dört kardeş, dört öğretmen. Bu bir gelenek mi? Genlerle ilgili bir şey mi? Bu aile başka meslek, başka hayat tarzı bilmez mi??

Bilmiyorum, öğretmen olmadan nasıl yaşanır? Ne yenir, ne içilir, Nasıl yürünür yolda, bilmiyorum! Ekmeğim, suyum, aşım, aşkım mesleğim. Gözümü ona açtım ben, ona kapayacağım.

Bazen abartılı bulur öğrencilerim, yakınlarım bu sevgimi. İnanamazlar ‘Hay lay lom, haylay lom ‘diye sınıfa atlaya zıplaya girişime, hemen her sabah, ‘İyi ki varsınız, iyi ki öğretmenim.’ deyişime!...

Utandırım bu sevdayı söylemeye bazen. ‘Meslek işte!’ der bazıları, ‘Ekmek parası!...’ hayır, bunlar değil! ‘Gönül yarısı ‘ciğerparesi mesleğim, öğretmenliğim!’ derim, bir garip olur içim.

‘Nereye atandım, nereye?’

‘Silivri, Atatürk İlköğretim Okulu.’

‘Ne zaman başlayacağım?’

‘15 gün içinde başlamalısınız.’

İlk pazartesi, okula gidiyorum, ‘Yeni atanan Hoca Hanım geldi.’ diyorlar. Ben miyim yani o Hoca Hanım? Vay be! Hoca Hanım! Allah’ım, başbakan mı oldum, cumhurbaşkanı mı? Yok canım, daha yukarılarda bir şey.... Uçuyorum. Sınıfa girdim, öğrenciler birden ve hızla ayağa kalktılar, korktum. Ne oluyor, neden ayağa kalktılar, şimdi ben ne yapacağım, ya da ne diyeceğim? Kısa süren bir sessizlik ve bakışma anı.. Evet, evet, oturun, oturun dememi bekliyorlar. Ben sınıfa giriyorum ve koca sınıf ayağa kalkıyor..’Haaaa! Oturun, oturun!’ Gülüşmeler....

Orta bir çocukları... Sevmeye hazır... Ne desen ne yap-san, mukaddessin. Nasıl bir duygudur bu??

‘Öğretmenim, kaç yaşındasınız?’ ‘Öğretmenim ne kadar güzelsiniz’ ‘Öğretmenim ben Ahmet’in yanına oturmak istiyorum!’, ‘Öğretmenim, öğretmenim...’ Hep onlarınım!

Biri vardı Murat, sınıfın en yaramazı, biraz kızdım mı hemen gelir elini uzatırdı ‘Öğretmenim vurun’ diye! İçim acırdı, uzun zaman düşüncem olurdu!... Sonra aldılar okuldan onu, okul çıkışında köfte satardı arkadaşlarına, gelen geçene, ebedi düşüncem oldu.

Biri ‘Gülü seven, dikenine katlanır.’ konulu kompozisyonuna.’ Ben birini seviyorum, onun da ağabeyleri var, her gün beni koşturuyorlar, eh ne yapalım katlanıcaz!’ diye yazarak veciz anlatımın en güzel örneğini kazımişti hafızama.

Unutamadığınız bir hatıranızı yazın dediğimde ‘Bizim bir ineğimiz vardı, yıldırım çarptı, öldü. Yazısına şaşıp; saçları dökülen bir öğretmeni anlatırken ‘üstü açık bir öğretmeni-mizdir’ deyişine az gülmemiştim.

Ve tayinim çıktığında Edirne’ye, öğrencilerime: ‘Nişan-lım orada beni bekliyor, ne yapayım çocuklar, gitmezsem evde kalırım.’ deyişime onlardan birinin acıklı bir veda mek-

tubu yazarak sonuna da ‘Biliyorum öğretmenim, gitmeye mecbursunuz, gitmezseniz evde kalırsınız.’ yazışı...’ Giderse-
niz çatıya çıkar atlarım!’ diyerek günlerce ‘ Ya yaparsa’ kor-
kusuyla uykularımı kaçırın Gülkız!

Bütün çocukların birden öğretmeni olamaz mıyım?

Yıldızsız gökler gibi öğrencisiz dünya, sıkıcı, boğuk.

Yolda ya da ne bileyim herhangi bir yerde, biri size: ‘Öğ-
retmenim!’ diye seslenir bazen. Tanıdık bir sestir ama... Artık
eski günlerdeki gibi ‘318 Çetin’sin sen!’ diyemezsin, gözlerin,
kalbin tanır bu sesi ve sesin sahibini, doktor olmuştur artık o,
öğretmen, mühendis, bazen de çaycı, öyle bir gururlanırsın
ki tarif edemezsin, etmen de gerekmez esasen.....

Bazen tanımazlar seni, evladı terk etmiş anneye döner-
sin. Bakakalırsın yavrunun arkasından, biraz kırgın, biraz
kızgın, biraz da düşünceli; ‘Ne yaptım, ne yapmadım.’ diye...

Veli toplantısında elleri çamaşır suyu kokardı velilerimin,
kenar mahallelerin bir okulunda çalışırken; çoğunun temiz-
liğe gittiğini anlardım. Kimi kocasını kaybetmiş kanserden,
kiminin evinde müzmin bir hasta... Kimi, karı koca işsiz,
sekiz çocuk bir odada... Birinin: ‘Hoca Hanım, yaramazlık
yaptığında kes kulağını eve yolla!’ deyişini hiç unutmam.
Çoğuna çocuğunu sevmeyi öğrettik önce, eve rahat gittiler
çocuklarını böylece...

Bir çocuk düşüydü her şey,

Uykuyla sabah arası

Tüm şehir benim sanırdım,

Düşlerimde çocuk kaldım.!(¹)

Çocuk kaldım onlarla derken, Edirne Lisesi!... Gençlik,
gençler. Ne! Olamaz! Nasıl yaparım, ne ederim? Yıllarca il-
köğretimde çalıştım, bilgilerim, unutuldu, eskidi... Kendim
istemiştim oraya gitmeyi ama...

İkinci ilk ders.....

Korkuyorum...

Bu çocuklar çok büyük...

Çocuk? Genç?

Hiç şüphem yok artık onlar benden çok biliyor, üstelik bunlar beni değil, birbirini seviyor... Bu işte bir terslik var..

Gece gündüz çalışıyorum, bu arada evlendim, bir bebeğim oldu, minicik. Geceleri hiç uyumuyor; çocuklar ders, o süt ister. Okul, dersler, programlar...

Yetişemiyorum...

Sınıfta bir şeyi bilmeyince öğrencilerin alaylı bakışları, kimi zaman bakışlarına eklenen acı sözleri... Öğretmenlik yok, itibar yok... Kimsin sen?

Korkunç yıllar, ikinci üniversite, eşlik, annelik, öğretmenlik? Sıralama nasıl olmalı??

‘Hocam, ben Fransız klâsiklerini bitirdim, şimdi neyi okumamı tavsiye edersiniz?’

.....!

‘Hocam, modern tiyatro dramla mı trajediyle mi başlamıştı ve Shakespeare’nin ‘Hamlet’i hangisine giriyordu?’

.....’

Ve meslektaşlarım...

‘Artık önlerine geleni liselere gönderir oldular.’

‘Yüksek lisans yapmış ama tecrübe başka tabii.’

‘Hayır, geleceksin, hafta sonu genel provaya!’

‘Beş Edebiyat öğretmeniyiz, ben gelmesem? Çocuğu bırakacak yerim yok da...’

‘Biz de çocuk büyüttük ama onu hiç mazeret yapmadık!’

Kâbus mu, gerçek mi?

‘Gelmek zorundasın!’

‘.....Peki! ‘

Hafta sonu, hava soğuk, her yerde kar var. Alıyorum bebeğimi, doğru okula. Okulda kaloriferler yanmıyor. 15 öğrenci, 5 öğretmen, başlıyoruz çalışmaya. Çocuklar şiir okuyor, biz de oldu, olmadı, burayı düzelt, burada şunu de filan diyoruz. Biz derken, ben diyemiyorum, çünkü Elif (kızım) durmuyor! Altını mı kirletti? Karnı mı acıktı? Henüz altı aylık!

‘Olmaz, gelmen lazım! Biz de böyle büyüttük!’

‘İçim acıyor!’

Yazık oluyor çocuklara farkındayım ve üzülüyorum, yapabileceğim her şeyi yapıyorum ama bu kadar olabiliyor....

Hastalanıyorum, uzun hastane günleri...

‘Çocuklarım, sizler de benim öğrencilerimsiniz!’ Hayata dönüş.

Ey Türk titre ve kendine gel!

Geldim. Alıştım. Ben büyüdüm, onlar küçüldüler. Tekrar öğretmen oldum.

Hiçbir şey kolay değildi, başarı altın tepside önüne sunulmuyordu insanların biliyordum.

Sonra ödüller, sıra sıra çok çok ödüller. Bunları bekliyorum, çünkü çok çalışıyorum.

Bir gün, şimdi çoktan emekli olan o zamanki müdürüm, çağırdı beni yanına:’ Hoca Hanım, sana iki gün izin veriyorum, çocuğun da hasta, hem ona bakar, hem de dinlenirsin biraz...’ dedi. Şaşırdım ama memnun da oldum hani. Eh sonunda çalışmalarım taktir ediliyor olmalıydı. Teşekkür ettim, eve gittim.

Ertesi gün bir telefon, ‘Öğretmenim biliyor musunuz, yazdığım kompozisyon Türkiye birincisi olmuş, siz izinli olduğunuz için Müdür Bey kendi adını yazdırmış, onunla gideceğiniz ödül almaya. Üç gün Ankara’da üç gün de GAP’ta ağırlayacaklarmış bizi. Keşke sizinle gitseydik!’

Çok sevindim, çok üzüldüm!

İlâhi adalete inanacaksınız! İlâhi adalet tecelli etti ve tam o günlerde müdürüme bir başka görev çıktı, öğrencimle ben gittim ödül almaya.

Türkiye birincisi oldu bir öğrencim. Başbakan'dan, cumhurbaşkanından ödüller aldık, yüreğim büyüdü dağlar kadar. Benim öğrencim! Benim öğrencim! Allah'ım ne büyük gurur!

'Bu çocuklar zeki, bu çocuklar ileri, işlenmeli bir cevher gibi.' diyerek, 'Öğretmen nasılsa sınıf da öyledir' düşüncesiyle güçlü, derli toplu olmaya; 'Öğretmen, kendini yavaş yavaş gereksiz kılabilebilir' diyerek de tüm bilgi ve gücümü onlara, geleceğin geçici sahiplerine vermeye adanmış; hatıralarımı, kafamda değil, yüreğimin içinde sakladım yıllarca.... !

Gün geldi kendi çocuğumu unuttum okul kapılarında! Bundan gurur duymadım ama kendimi kaptırmış ders veriyordum başka çocuklara. Benimdi her biri... Benim her biri...

Bir sabah, ansızın 'bir ölüm rüyasıyla uyandım⁽²⁾: 'Osman! Lise ikide okuyan, 9 zayıflı Osman'ım! Kara gözlü, iri yarı, dalyan gibi, aslan gibi delikanlı Osman! Osman'ım! Asmıştı kendini tren köprüsüne!.... İnanamadım! Telefondaki ses: 'Ben de dokuzda iki suçluyum, iki dersine giriyordum!' diyerek ağlıyor. Tüm öğretmenlerde bir suçluluk hissi!

Abisini bir kenar mahalle okulunda okutmuştum! Askere giderken Osman'ı bana emanet etmişti abisi... Emanete sahip çıkamadım! Osman'ım! Evladım! Tek yaşasaydın, bütün 100'ler senin olsaydı! Nasıl yaptın, nasıl? İlk defa bir öğrencimi dövmek geldi içimden, kaldırıp, canlandırıp, dövmek! Deli misin ne yapıyorsun!! Osman'ım!...

Kendini öldürmeden bir gün önce: 'Öğretmenim, şu dersime zayıf vermeyin!' demişti! 'Çok geç, karneler basıldı bile, çalışır kurtarırın!' demiştim. Hatırladıkça, kendimin en azılı düşmanı oluyorum. Acaba bir şey yapabilir miydim????

Osman'ım!

Yanıktır o günden beri yüreğim!...

İşte böyle...Binlerce hayatı yaşıyoruz bir bedende. Bir kişi değiliz ve bir rüyanın içinde. Bu bir rüya değil, bir tesadüf değil bu. Bu bir varoluş hikayesi, yok oluşun içinde... Öğretmenlik, hayatın tarlası, hayat içinde hayat; hayatta tat öğretmenlik... Hatıralar... 'Uykuya varmış gibi görünen yollar...' ⁽³⁾

⁽¹⁾Emre Sururi (İnternet yayını)

⁽²⁾Faruk Nafiz Çamlıbel (Han Duvarları'ndan)

⁽³⁾Faruk Nafiz Çamlıbel (Han Duvarları'ndan)

ANNESİZ EVİME

Hidayet SELİMOĞLU

Dersin tam ortasında kapı çalındı. “Gir!” diye seslenilir; her zamanki o alışkanlıkla. Mahcup, masum bir kadın girdi içeriye.

“Buyrun,” dedim.

“Benim kız bu sınıfta okuyor, onu görecektim.”

“Kim senin kız, ismi ne?”

“Kadriye.”

“Hangisi? iki tane Kadriye var sınıfta” dedim ama henccecik tahminini de yapmışım. Kadriye Turan değildi. Onu biliyordum. Evleri bana yakındı. Öbürüdür diye düşündüm. Kadriye Saygılı. ‘Evet odur’ dedim kendi kendime.

Kadın sınıfa iyice baktı. Fakat görememiş olacak ki tekrar bana dönerek:

“Kadriye,” dedi. “ilkokula gidiyor dediler bu sene,”

Sınıf kalabalıktı. Birleştirilmiş üç sınıf bir arada. İlk bakışa görememişti. Ama neden bir yabancı gibi duruyordu, bakışı neden uzaktı? Baktığı halde neden tanıyamamıştı? Acaba çoktandır görmediği bir akrabası mıydı? “Benim kız” diyordu, fakat annesi olsa tanımaz mıydı? Hem, “Bu sene okula gidiyor dediler” demişti.

“Yoksa bu sınıfta değil mi? Öbür sınıfta olmasın” dedim.

“Yok, yok. Bu sene okula başlamış.”

“O zaman Kadriye Saygılı mı?” İşte burada diye umut-

lu aranan kadına gösterdim çocuğu. Kadının gözleri ıslıl ıslıl yandı. Bir çırpıda Kadriye'nin sırasına kadar gidip, yanına oturdu. Aceleyle kucaklayıp, bağrına bastı kızı. Öptü yanaklarından, defalarca öptü. Kim bilir kaç özlem dolu yılın acısını çıkarmak istiyordu. Sonra benim sessiz ve şaşkın bakışlarım arasında kafasını kaldırıp:

“Ben annesiyim” dedi. Bir açıklama gereği duyduğu belliydi. Ve tekrar devam etti. Kavuşmanın, “sevgisini göstermenin hazzını duyarak saçlarını okşuyor, öpüyor, kucaklıyordu. Arada, bir “Kızım benim, canım ne yapıyorsun? kelimeleri dökülüyordu dudaklarından. Kadriye ise en az benim kadar şaşkın, fakat yabanî, ürkekti... Kadın kendisini kolları arasına alıp, sımsıkı göğsüne bastırmak istedikçe biraz daha öteye kayıyordu sıradan. Gözleri ise boncuk boncuk bana bakıyordu. Durumu o anda kavıyor, olayı çözümlüyordum.

Evet doğrudur. Kadriyenin annesidir. Köylüler anlatmışlardı. Okulun açıldığı ilk günlerde o kızın diğerlerinden farklı olduğunu görmüştüm. Ne kalem tutmayı ne de bir çizgi çekmeyi öğretebilmişim. Derse karşı hiç ilgisi yoktu. Neler yapmışım neler. Şarkılar söyledim. Karşısında çocuksu hareketler, taklitlerle onu güldürdüm. Herkesten çok onunla ilgilendim. Elinden tutup yazdırdım ilk öğrettiğim cümleleri. Fakat yine bir gelişme gösteremedi. Artık umudumu yitirmiştim. Olmayacaktı. Demek ki zihinsel bir problemi vardı ya da aile içinde sorunları.

Karar verdim, ailesiyle konuşacaktım. O akşam köyün kızları bana oturmaya gelmişlerdi. Konu açıldı. Sordum. Amacım ailesi hakkında bilgi edinmekti. “Onun annesi yok” demişlerdi. “Öldü mü?” demiştim. Hayır ölmemişti. Ayrılmışlardı. Kadriye doğduktan sonra çocuğu alıp kadını babasının evine göndermişler, gitmiş” dediler. “Peki yeniden evlendi mi babası” demiştim. Evlenmiş, “Şimdiki annesi nasıl davranıyor?” diye sormuştum. “Nasıl olacak, üvey ana değil mi?” demişlerdi. Acımıştım o zaman Kadriye’ye. Ama çözü-

müde bulmuştum. Onun ilgisini nasıl çekeceğimi keşfetmiştim. Sevgiye ihtiyacı vardı. Göstermelik olmayan, gerçekte, özden, yürekten sevgiye. Bunu verecektim. Verebilirdim.

Sonraki çabalarım hep o yönde olmuştu. Eğri büğrü, kendince uydurup yazdığı birkaç çizgiyi bana gösteriyor, gözlemin içine bakıyordu. Saçlarını okşuyor, vücudunu kendime çekiyor “Aferin kızım, ama bak şuraları şöyle yaparsan daha güzel olacak” diyordum. Defterini alıp elinden tutup yazdırıyordum. Sonra gülerek, sevinçle hoplaya zıplaya gidiyordu yerine. Arkadaşlarına “Öğretmenimiz bana aferin dedi” diyordu. Şarkılar mırıldanarak yazmaya devam ediyordu.

Sonraları benim çabamla onun çabası birleşti. Her defasında biraz daha özeniyor, biraz daha gayret ediyordu güzel yazmak için Dokuzuncu cümleyi öğrettiğimde defterindeki yazıya bakıp hayretimi gizleyememiştim “Sen mi yazdın bunları?” demiştim. “Evet öğretmenim!” demişti. Sarılmış, kucaklamıştım. Şimdi annesinin yaptığı gibi.

Ben tüm bunları anımsarken, annesi hâlâ onu okşayıp sevmeye devam ediyordu. Ve Kadriye’deki o ürkeklik sürüyordu. “Kadriye, tanıyor musun? Bak annenmiş.” Ses çıkarmıyordu hiç. Öylece duruyordu. Sonra kadın kalktı: “Ben aşağıdaki köyden değirmene geldim. Gelmişken kızımı da göreyim dedim. Aslında adı Kader. Ama şimdi Kadriye diyorlarmış. Rahatsız ettim, kusura bakma, istersen dışarıda bekleyeyim. Dersten çıkmaya çok var mı?” Saatiime baktım yirmi dakika vardı. “Henüz ders yarı oldu. Sen istersen Kadriye’yi al, dışarıda konuşun. Şurada, bahçedeki çeşmenin başında.”

“Dersten çıkmaya daha çok varsa beklerim. Dersinden geri kalmasın yavrum. Çıkınca konuşuruz.” “Kalmazalmaz. Hadi al Kadriye’yi.” Israrlarıma rağmen kadın çocuğu dersden çıkarmadı. Anaydı. Gerçek bir anne. “Ağlarsa anam ağlar, gerisi yalan ağlar” dedikleri anne. Nokta kadar zarar gelsin

ister mi yavrusuna? Nasıl duygulandım, ılık ılık bir şey aktı içime. Ben bu duygu çemberinde dönerken kadınla göz göze geldik.

“Dersleri nasıl Kaderimin?”

“İyi, Kadriye çalışıyor. Çalışmaya devam ederse çok daha iyi olacak” diyerek Kadriye’nin başını okşadım. Bu tümcele-
rin onun başarısına olumlu katkı sağlayacağını biliyordum.

Memnuniyetle gülümsedi kadıncağız, yavrusunun ders-
lerinin iyi olduğunu öğrenince. Teşekkür edip, iyi günler di-
leyerek çıktı kapıdan.

Ben her şeyi kavramıştım ama Kadriye hiçbir şey anla-
mamıştı. Bir bana, bir sınıftaki arkadaşlarına baktı durdu
ders saati bitinceye kadar.

Zil çalınca Kadriye annesine gitti, bense annesiz evime.

ELMA VE ÇAY

Veysi ATICI

Adam, avucundaki tohumların en zayıfını ayıklayıp bir kenara fırlattı, diğerlerini sevgiyle toprağa ekti. Yıllar sonra kenardaki koca bir ağacın gövdesine yaslanıp bodur bahçesini seyretti. “Emeğim boşa gitmemiş” dedi, sevinçle. Koca ağaç dile geldi: “Sana teşekkür derim. Bu koca gövdem, varlığını senin eline borçludur.” Adam, hayretle dönüp ağaca baktı; ama onu ne zaman diktiğini hatırlayamadı.

Meslek hayatıyla birlikte gerçek hayatın sert toprağına ilk kez bastığımda kanaatlerimin, adalet anlayışımın, ideallerimin, ilkelerimin; kitap sayfaları arasında düzenlenen bir hayattan devşirilmiş dikenli meyveler olduğunu; bu dikenlerin ağzımı kanattığını gördüm. “Yalçın” adlı bir öğrenci bana, ilkelerimin sivri dikenlerini merhametin merhemiyile yumuşatmam gerektiğini öğretti. O zaman anladım ki ilkeler insanı mutlu ettiği sürece adalet; merhametin önünde duvar olmaya başladığında ise felâkettir.

Hayrat ilçesinin Gülderen köyünde görev yapıyordum. Burası ilk görev yerimdi. Heyecanla geçen bir yılı geride bırakmıştım. Büyük bir aşk beslediğim mesleğimi yüceltebildiğim kadar yüceleceğime inanıyordum. Öğretmenliğin, insanı biçimlendirmek gibi eşsiz bir görev olduğunu bilmek, beni, bu mesleğin değerlerine sıkıya bağlanmaya götürmüştü. Bu kutsal görevin ağırlığını yüreğimde hissediyor, onun hakkını verebilmek için çırpınıyordum.

Branş derslerim az olduğundan Fen Bilgisi dersine de giryordum. Bir Türkçe öğretmeni için bu derse girmek elbette zordu. Ama ne de olsa zamanım çoktu, heyecanım doruktaydı; bir öğrenci gibi ders çalışıyor, verimli olmak için bildiğim ve bulduğum bütün yolları deniyordum. İşte hikâyem de burada başlıyordu.

Bir gün yedinci sınıfın Fen Bilgisi dersindeydim. Yirmi üç kişilik bir sınıftı. Öğrencilerin motivasyonunu arttırmak için dersin başında:

—Çocuklar, dedim, konumuz ısınin hesaplanması. Dersin sonunda bir problem soracağım. Çözebilenin sözlüsüne pekiyi vereceğim. Kolay bir problem; dikkatle dinlerseniz hepiniz çözebilirsiniz.

Öğrenciler pekiyi almak için dikkat kesildiler. Ben de bulduğum yolun işe yaradığını görmenin heyecanıla konuyu anlattım, sonra da problemi tahtaya yazdım:

—Çözenler parmak kaldırsın.

Sınıfta çıt yoktu. Sınıfın çalışkanları olarak bilinenler hala uğraşiyor görünüyordu. Bir kez daha;

—Koca sınıfta pekiyi alacak öğrenci yok mu? diye sordum.

Arka sıralarda Yalçın; bir elini dizlerinin arasına koymuş, başını masanın hizasına kadar indirmiş, sallanır bir halde parmak kaldırdı. İçimden kızdım. Çünkü çözmek için parmak kaldıracabileceği aklımın ucundan bile geçmezdi. Okuma yazması bile zayıf, ders dinlemeyen, doğru dürüst ödev yapmayan, fırsat buldukça da arkalarda yaramazlık yapan Yalçın, mutlaka böyle bir zamanda münasebetsizlik olsun diye izin isteyip lavaboya gidecek diye düşündüm. Teneffüs zilene az bir zaman vardı. Bu nedenle onu görmezden gelerek;

—Peki, dedim. Notum bana kalıyor galiba! Birkaç öğrenci, işaret eder gibi başını Yalçın'a çevirdi.

—Ne var Yalçın? diye sordum. O, çekine çekine:

—Çözecektim, dedi.

İnanamadım. Bunu söyleyen Yalçın olamazdı. Gülerек bir daha sordum:

—Sen mi?

İkinci cevapta sesi işitilmedi. Yalnız dudakları kıpırdadı, başını evet anlamında öne eğdi. Onu hesaba almayışıma içlendiği belliydi. Gözleri doldu, incecik omuzları titredi. İnanmadığımı gösterecek en ufak bir davranışım daha, içindeki volkanı patlatacak; içten, derinden ağlayacaktı. Gözyaşları incecik çehresinden kayacaktı. Fakat asla sesi çıkmayacaktı. Sırf bütün bunlar olmasın diye;

—Kalk, dedim.

Sıksa bedenine hayli büyük gelmesinden başkasının eskisi olduğu anlaşılan, düğmeleri düşmüş ceketini iki eliyle ilikler gibi tutarak kalktı, tahtanın önüne geçti. Bacaklarındaki buruşuk pantolon, ceketinin aksine kısa ve dardı. Gömleğinin küçük ve şekilsiz yakasına asılı duran geniş kravatı, daha çok bir atkı gibi duruyordu. Kısa boyu, sıksa vücudu, sivri çenesiyle; kirli, dağınık, tıraşı gelmiş kumral saçlarıyla yokluğun, yoksulluğun karikatürü gibiydi. O, tebeşiri eline alırken ben öğretmen masasına oturdum. Gözlerimle sınıfın düzenini sağlamaya çalıştım. Bütün öğrenciler tahtaya dönmüş olacakları bekliyordu. Çalışkanlar kalemleri bırakmış küçümseyen bakışlarla izliyor, bıyık altından gülüyordu. Çözemeyecek birisinin kalkmış olması, onları bir yükten kurtarmıştı. Biraz sonra Yalçın, kelimenin yarısını yutarak;

—Öğretmenim, diye seslendi.

Döndüm, iki eli ile ceketinin önünü tutmuş, tahtanın öbür ucunda bekliyordu. Gözleriyle yazdıklarını işaret etti, bakışlarını indirdi. İlk kez bu küçücük, yaramaz çehrenin ortasında masum bir çift yeşil gözü fark ettim. Nedense bir kerecik insanın yüzüne bakmazdı. Tahtadaki kargacık bur-

gacık yazılara baktım, içimden “eyvah” dedim. Çünkü çözüm doğruydu.

Ama Yalçın gibi tembel bir öğrenciye bu notu vermek olmazdı. Yazılılarda bir kez bile geçer not alamayan bir öğrenciye pekiyi vermek, hem idari açıdan doğru değildi hem de mesleki becerimi tartışılır hale getirirdi. Hepsinden önemlisi bu, o zamanki anlayışıma göre, çalışanlara yapılmış bir haksızlıktı; Ama bütün sınıfın huzurunda söz vermiştim; sözümünden dönemezdim. Ben ki, her fırsatta dürüst olmayı, ne olursa olsun verilen sözü tutmak gerektiğini anlatmışım, bu güne kadar. Şimdi not vermesem bütün bunları hiçe saymış olurum. Öğrenciler artık bana inanırlar mıydı? Bir çıkış yolu bulmak için işi uzattım;

—Yazdıkların anlaşılıyor, Yalçın, dedim. Bu ne biçim yazı, yeniden düzgün bir şekilde yaz.

Yalçın, niyetimi anlamış gibi omuz silkti, yeniden, ama daha özenli yazdı.

—Aferin, çözüm doğru... dedim mecburen. Ama şu yazıya bak hele, pekiyi almayı hakkediyor mu! Öyle değil mi çocuklar?

Düştüğüm çaresizlik içinde öğrencilerden yardım diliyordum. Ama beklediğim yardımı bulamadım. Biri parmak kaldırdı:

—Ama söz vermiştiniz öğretmenim!

—Otur bakalım, diye çıktım. Bana işimi mi öğretiyor-sun!

Çocukcağız oturdu. Yalçın'ın üzerine gittim;

—Yalçın, sorunun cevabını kitaptan mı buldun?

O an Yalçın, kırılan bir dal olup yere yıkıldı. Narin yaprakları toza toprağa bulanıp soldu. O güne kadar hiç şefkat yüzü görmemiş bu küçücük yavru, bu taze filiz, hangi kucağa yöneldiyse kabul görmemiş, kök salabileceği yumuşak bir

merhamet toprağı bulamamıştı. Son olarak bana yönelmiş; ama benim de katı ilkelerimin taştan duvarlarına çarpıyor, bir kez daha düşüyordu. Kolay kolay dışa vurmayan bir isyan dalgası koptu yüreğinden, sessiz bir çığlık olup boğazından geçti, göz kapaklarına yerleşti.

Bütün bunları o anda hissediyordum; ne var ki o güne kadar yücelttiğim, inanıp güvendiğim değerlerim; başka türlü davranmama izin vermiyordu.

Tebeşiri nefretle bıraktı, göğsünde hapsettiğı hıçkırıklarla yerine yöneldi. Bu, gizli bir karşı koyuştu. Kızdım:

—Sana, otur demedim!

Olduğı yerde çakılı kaldı. Fakat o ana kadar boğazındaki düğümle tuttuğı hıçkırıklar, boşalıverdi birden. Gözyaşlarını tutamadı, incecik omuzları kalkıp indi,. Utancından mı, ürkekliğinden mi bilinmez; elini kaldırıp yaşlarını silmedi. O an birazcık insafa geldim, elimle oturmasını işaret ettim. Yüzünü defterlere gömüp ağladı. Bu benim hakkımdır demiyor, itiraz etmiyor, karşı çıkmıyor; yalnızca ağlıyordu.

Bunun nedenini anlıyorum. Çok çocuklu fakir bir ailenin çocuğuydu, Yalçın. Anne babası, geçim derdiyle uğraşırken şefkat göstermeye, sahiplenmeye fırsat bulamamıştı. Bu yavrucak da bir kez “tembel” damgası yemiş, artık ne yapsa ondan kurtulamıyordu. Hepimiz ona yaramazlıktan, tembellikten, sorumsuzluktan örölmüş bir elbise giydirmiş; onu çirkarnasına asla izin vermiyorduk. O da, çaresizlik içinde itilip kakılmayı kader bilmiş, onu yaşıyordu. O gün yaptığı gibi, o kadere değıştirmek için küçük bir çaba gösterse, onu derhal cezalandırıyorduk. Gerçek hayatı tanımayan benim gibi toy birinin, o gün bunları anlaması mümkün değildi.

Sonunda kendime göre bir çıkış yolu buldum: Not vererek sözümü tutacaktım. Yaptığım adaletsizliğı gidermek mi? Ne de olsa Yalçın benim elimdeydi: Tembel ve yaramaz olan Yalçın, nasılsa yaramazlıkla, ödev yapmamakla bana fırsat

verecek; ben de vereceğim kötü notlarla işi halledip vicdanımı rahatlatacaktım. Yalnız, bu olayı unutturacak kadar beklemem gerekecekti. Bulduğum yolun bana verdiği ferahlıkla gülümsedim.

—Neden ağlıyorsun Yalçın? dedim. Sözümü tutacağım elbet. Not vermeyeceğim demedim ki... Yazını düzeltmen için söylüyorum sadece.

Not defterini çıkarıp adının karşısına yazdım: Beş... Daha sonra yapacaklarımda haklı çıkmak için tatlı, babacan bir sesle;

—Görüyorsunuz arkadaşlar, dedim. Dinleyen yapıyor. Ben de hak edene notunu veririm. Ama unutmayın; gerektiği zaman kötü not da veririm; o zaman da kızmayın.

Bu arada mesleki becerimi sorgulamaya başlamıştım. O gün düştüğüm durumun nedeni beceriksizliğim, tecrübesizliğimdi. İdeal dünyada kötü bir öğrenci, asla iyi bir şey yapamazdı. Bunun için orada her şey kolaydı. Gerçek dünyayı da böyle sanmış; yanılmıştım. Bu, bana bir ders olacaktı. Ama bunu Yalçın'a bırakmayacaktım.

Aradan yeteri kadar zaman geçtiğine karar verince, Yalçın'ı kollamaya başladım. Ama o, bana koz vermiyordu. Ödevini iyi kötü yapıyor, benim gazabıma neden olacak büyüklükte yaramazlıklarda bulunmuyordu. Hatta yazılıda ilk kez geçer bir not bile almıştı. Ama ben hâlâ "adaletim"i yerine getirmekte kararlıydım.

Bir gün okul bahçesinde öğrenciler arasında dolaşırken karşıma dikildi. Yüzünde ürkek bir tebessüm vardı. Ceketinin şişkin cebinden bir elma çıkarıp uzattı:

—Yer misiniz öğretmenim?

Bunu söylerken kısa, çok kısa bir an gözlerime baktı, ürkek ürkek indirdi bakışlarını. O kısacık anda yeşil gözlerindeki yalansız dolansız, masum, çocuksu sevgiyi hissettim. Yüreğimin bir köşesinde bir yumuşama oldu. Düşündükle-

rimden utandım birden. Ben, onun tuzağa düşmesini beklerken; o, hakkını veren biri olduğumu düşündüğü bana, küçücük yüreğinde sevgi beslemişti. Belki de şu kısacık ömründe güvenebileceği, kendini ifade edebileceği, minicik yüreğindeki sevgiyi gösterebileceği birine rastlamamıştı. Belki de ilk kez tutunacağı bir dal bulduğunu sanmış, ilk kez hayatın yaşanılabilir yanını keşfediyordu. Şu anda bana uzattığı elma, verebileceği en büyük hediyeydi. Bu elmayla, çölde gördüğü serabı gerçeğe dönüştürmeye, onu daha da yeşertmeye çalışıyordu.

Nereden estiyse serin bir rüzgar; içimdekileri sildi. Çömelerek başımı onun başının hizasına indirdim, iki omzundan tuttum:

—Teşekkür ederim, Yalçın, dedim. Sen ye.

Öbür cebini gösterdi:

—Benim var, dedi. Bunu size getirdim.

—Bunlar sizin bahçenizden mi?

—Evimizin yanında ağaçlarımız var.

Elmayı aldım, tekrar teşekkür ettim. Gizli bir sevinçle koştu, diğerlerinin arasına katıldı.

O yıl, Yalçın, ilk kez Şube Öğretmenler Kurulunda görüşlmeye gerek kalmadan sınıf geçti. Ben de yaptığım haksızlığı düzeltme fırsatı bulamadan, yeni atama yerime gitmek üzere oradan ayrıldım.

Yıllar sonra, beni eski görev yerine götürecek minibüsü beklerken, Of garajındaki bir çay ocağında oturuyordum. Biri;

—Hocam, dedi, beni tanıdınız mı? Başımı kaldırıncı ince, uzun boylu; taranmış kumral saçlı delikanlıyı, yeşil gözlerinden tanıdım: Yalçın'dı. Konuştuk şurdan buradan. Anlattı: 7/A Sınıfının üniversiteyi kazanan dört öğrencisinden biriymiş. Kastamonu'da Sınıf Öğretmenliği bölümünde

okuyormuş. Dersleri iyiymiş. İyi bir meslek seçtiğine inanıyormuş. Öğretmen olunca benim gibi olmak istiyormuş. Ekledi;

—O gün, dedi, bana pekiyi verdiğinizde kendime güvenim geldi. Yapabileceğime inandım.

Bense, beceriksizliğimden yapamadığımı söyleyemedim, fakat verdiğim notun haksızlık olmadığını öğrenmiş olmanın sevinciyle yıllar öncesinin elmasına karşılık ona çay ısmarladım.

ZEYNEP'İN OKULU VE GÖZYAŞLARI

İbrahim BAŞ

Üniversitelerde görev yapan hocaların, yazar ve düşünürlerin konuşmacı olarak katıldıkları “Üniversitelerimiz ve Gençliğimiz” konulu açık oturum programını izliyorum. Programda gençliğin temsilcilerinden en az üç öğrencinin bulunması gerekirken bir öğrencinin bile çağrılmaması ilk başta dikkatimi çekiyor.

Açış konuşmalarında, üniversitelerin ve gençliğin ne olduğu, nasıl olması gerektiği belirtilerek genel bir çerçeve çiziliyor. Beşinci konuşmacı;

-Arkadaşlar; biz hangi ülkenin üniversitelerini ve gençliğini konuşacağız? Açık yürekli biçimde bunları konuşmanın iradesine ne kadar sahibiz? Benim ülkemde, düne kadar farklı biçimde eleştirdiğimiz, hiçbir zaman hak etmedikleri sıfatları yüklediğimiz insanlarımızın kız evlatları okumaya başlamış, bunca yolu katetmiş, eleme sınavlarında başarılı olmuş ve üniversitede okuma hakkını elde etmiş genç kızlarımız “başörtülerinden” dolayı okullarına gidemiyorlar....

Programın yöneticisi hemen müdahale ederek mikrofonu istiyor ve;

-Lütfen efendim, sunumumda bu hususa dikkat çekmedim, beni anlayınız “bu konu” programımızda yok...

-Ben konuşursam programınıza ceza gelebilir, televizyonunuz kapatılabilir. Teşekkür ederim: Tarihe not düşmeme, milletin uyuyan ve uyuşturulan beynine iğne batırmama, gençliğin gözünü açmasına, delikanlı gibi olmasına, geleceğe

bakmasına, mücadeleye girmesine, karakterini kazanmasına yönelik küçükte olsa kutlu bir ışık yakmama vesile oldunuz. Ben konuşmayacağım, ülkemde oynanan tiyatronun küçük bir kesitini burada izleyeceğim.

Üniversite hocalarına, yazarlara, düşünörlere rollerin verildiğı, tiyatronun oynandığı ve tarihin 21. asra iki yılın kaldığını gösterdiği bir çağda, bir program, bir ölkö ve üniversiteler! Kitaplarına değör verdiğim, ilgiyle okuduğım, arkadaşlarıma, öğrencilerime tavsiye ettiğim, hediye ettiğim bir yazarın, bir üniversite hocasının-Prof. Dr-hazırladığı ve yönettiğı program!...

Konuşmacıları dikkatli biçimde değöl öylesine dinliyorum. Kısa bir süre geçiyor ve telefon çalıyor.

-Ben, Edebiyat Öğretmeni İbrahim Baş'la görüşecektim.

-Buyurun benim!

-Hocam..... Lisesinden öğrenciniz Zeynep. Umarım “Üniversitelerimiz ve Gençliğimiz” programını izliyorsunuzdur. Bana üç kitabını hediye ettiğiniz ve büyük bir şevkle okuduğım yöneticinin yaklaşımını; iradesini, duruşunu gördünüz mü?

-Zeynep, nerelerdesin sen, nereden telefon ediyorsun, ne yapıyorsun?

-Hocam, ben İstanbul'dayım, üniversitede öğrenciyim ama bizleri okula almıyorlar size hakkımı helâl etmeyeceğim!

-Zeynep, ne demek istiyorsun?

-Benim hayat anlayışımı, dünya görüşümü kazanmamda, geliştirmemde, çalışmalarımda ve başarılarımda bir idareci olarak önemli katkılarınız olmuştur ama ben şimdi okula gidemiyorum, ben sizin eserinizim ve size hakkımı helâl etmiyorum.

Telefon kapanıyor, yüreğimde fırtınalar kopuyor. Yılları geri getirmeye, bütün öğrencilerimi hatırlamaya çalışıyo-

rum. Ve Zeynep.... Şu an bana hakkını helâl etmeyeceğini belirten Zeynep...

Zeynep; bir kelime ama bir hayat, bir dünya, bir gelecek, bir istikbal!

Zeynep; bir öğrenci, bir bakış, bir duruş, bir irade, bir muştu!

Zeynep; bir umut, bir sevgi, bir güzellik, bir inanç ve bir aşk!

Zeynep; O'nu bilen, seven, değer veren, güvenen bir öğretmenin kalbinde bir çiçek, bir kelebek, bir ırmak; yürek ülkesinde bir yıldız, bir güneş ve bir kartal.

..... Anadolu lisesindeyim; okulumuzun biri tarihi, biri yeni olmak üzere iki ayrı binası var. Tarihi binada lise kısmına, yeni binada orta bölüme eğitim ve öğretim verilmekte ve ben 15 şubenin, 428 öğrencinin bulunduğu yeni binada tek idareciyim. Öğretmen arkadaşlarla iyi bir iletişimimiz, güzel bir beraberliğimiz bulunmaktadır.

Zeynep, Anadolu Lisesini kazanmış; hazırlık, bir ve ikinci sınıftaki çalışma disiplini bırakmış, başarılı olma, kendine güvenme inancını kaybetmiş bir öğrenci. Arkadaşlarıyla iletişimi, davranışları değişen; öğretmenlerinden ikazlar yiyen, ikide bir şikayet konusu olan, en sonunda disipline verilmesi ısrarları biçimde istenen bir öğrenci. Arkadaşlardan üç gün süre istiyorum.

Zeynep'i birinci derecede yakın takibe alıyorum; ailesini, samimi arkadaşlarını, okuduğu kitapları, mahallesinde ve apartmanında kimlerle birlikte olduğunu ve ailesinin okulla olan ilişkisini azaltmasının sebeplerini öğrenmeye çalışıyorum. Eğitimde esas olan öğrenciyi kazanmaktır; eleme sisteminde bazılarının nasıl olsa eleneceğini, kenara bırakılacağını düşünmek buna göre şartları dikkate almak, gereğinden fazla yorulmamak, strese girmemek, gerçekleri görmek-

masa başlarında oluşturulan-mantığını ve anlayışını basit ve yüzeysel buluyorum. Okuluna büyük bir sevgi ve inançla gelen Zeynep'i mutlaka kazanmalıyız.

Üç öğretmen arkadaşın dilekçesi çekmecenin gözünde ve bugün üçüncü gün, işyerine telefon ederek bilgi veriyorum. Saat 14.10, okuldan çıkıyorum, Zeynep'in ailesinin konfeksiyona giriyorum, annesi içerde yalnız, çok durgun ve sessiz. Bu ortamda konuyu açık ve net olarak nasıl ortaya koyacağım? Yaratılış gereği yapı olarak annelerin duygusallığı daha fazladır. Telefonla bilgi vermeme rağmen baba neden yok, acaba çok önemli bir işi mi çıktı? Zamanım sınırlı ve konuyu açıyorum:

-Öğretmen arkadaşların kızımız Zeynep'e olan sevgileri, verdikleri değer ve güvenleri azalmaya başladı. Öğrenci kimliğini olumsuz etkileyen gelişmelerin sebeplerini bir anne olarak sizlerle konuşabilir miyiz; yoksa beyefendiye haber verir misiniz?

"İlginize teşekkür ediyorum; Rabbim sizlerden ebedi razı olsun. Konuyu birlikte konuşacağız, beyimin burada bulunmamasına beraber karar verdik.

-Beyimin hastalığı ile ilgili son tahlilleri bizleri derinden sarstı. Ne yazık ki çok dikkat etmemize rağmen Zeynep babasının hastalığını öğrendi; derslerini bıraktı, bir şey diyemiyorum, okula gelemiyorum. Zeynep'imın bakışları, dili, davranışları evde de değişti; küçük kardeşleriyle bile yeteri kadar ilgilenmez oldu; kahvaltı yapmadan evden çıkar."

Annenin sesi değişiyor, kendini çok zor tutarak konuşuyor ve gözlerini kaçırıyor.

Sözün, bilginin, kültürün çok fazla anlam ifade etmeyeceği bir zaman dilimi.

Okula dönüyorum, arkadaşlara durumu açıklıyorum, dilekçeyi işleme koymama noktasında hemfikir oluyoruz. Hep birlikte Zeynep'i kazanmanın çalışmalarını ve yöntemlerini

konuşuyoruz. Birinci yazılardan düşük notlar alan Zeynep kendisini toparlıyor, ikinci yazılardan beklediğimiz notları alıyor, derslere aktif olarak katılıyor, derslere hazırlıklı geliyor, ödevlerini muntazam biçimde yapıyor.

Beş ay geçiyor ve Zeynep'in babası vefat ediyor. Bu yaşta bu acıya Zeynep'in kalbi nasıl dayanır?... Bize daha büyük görevler düşüyor; babanın yokluğuna nasıl alıştıracacağız?.... Öğretmen ve idareci olmanın sorumluluğu ve şuuru bizleri daha aktif, dikkatli olmaya yöneltiyor.

Ailesinin maddi bakımdan durumları iyi ama bu yüreklerindeki derin acıyı aşmalarına nasıl bir anlam katar?... Madde ve mananın sentezi ve imtihanın zirve noktası. Üç çocuk ve bir anne hayata tutunmanın yolunu nasıl bulacaklar?... Anne çocuklarını nasıl yetiştirecek; onların eğitim ve öğretimlerinde neler yapacak?... Biliyorum ki Anadolu kadını sabırlıdır, güçlüdür, dayanmasını bilir. Evladını iyi yetiştirmek, istikbalini vermek, mürüvvetini görmek onun en büyük bahtiyarlığıdır. Ömrünün son demlerinde bu bahtiyarlığı yaşamak en güzel dileği ve inancıdır.

Zeynep bir hafta okula gelmiyor; arkadaşlarının onu yalnız bırakmamaları gerektiğini belirtiyoruz. Arkadaşlarından birisi büyük acı çekerken diğerleri arkadaşlığın, dostluğun, sevginin, saygının, birlikteliğin, paylaşmanın, kucaklaşmanın ne olduğunu yaşayarak öğreniyor. Aile hayatında annenin, babanın, kardeşin anlamını, değerini bütün yönleriyle ve boyutlarıyla tanıyorlar. Hayatın kendi akışı içerisindeki ve kaderin imtihanla ufkumuzu açtığı, ezelle ebede soylu bir ışık yaktığı kesitte eğitimin manevi boyutu, insanla ilgili mihenk taşı. Annesiyle ve küçük kardeşleriyle Zeynep okula geliyor, sırtında çantası, içerisinde kitaplar. Bakışlarındaki ışığa perde inmiş, hüznün çökmüş. Acaba kitaplarını çantasına kendisi mi yerleştirdi?... Yüreğindeki acıyı hangi umutla, sevgiyle, inançla saracak?...

Annesi, önceki konuşmamızdan biraz daha iyi görünüyor; bir haftalık sürede kendini toparladığını yansıtıyor. Zeynep'in omuzlarından kolunu hiç indirmiyor, sık sık ona bakıyor. Annenin bu şartlarda konuşmasına gerek var mı? Bir okul, bir anne, iki küçük kızı ve Zeynep'i. Yürekte acı, yürekte umut, yürekte sevgi, inanç, sabır ve şükür...Anne konuşuyor "Biliyorum Zeynep'i çok seviyorsunuz, bu sevginiz ve ilginiz bize umut ve güven veriyor..."bu konuşmaları bizim için değilbizzat Zeynep'i için yapıyor; onun duymasını, bilmesini, bizlerin en güzel kelime ve cümlelerle tasdik etmemizi istiyor. "Biliyor musunuz, babası da Zeynep'i çok severdi..." ses hüzne ve gözyaşına davetiye çıkarıyor, anne gözyaşlarına hakim olamıyor.....

Zeynep'in şu an neye ihtiyacı var? İlgiye ve sevgiye! Onun anlayacağı bir yaklaşım ve dille "Sevgililer sevgilisinin sevgisine" pencere açıyoruz, vahdeti ve vuslatı anlatıyoruz; böylece babasının acısını aşabileceğini, yaşadığı sürece O'na kalbinde güzel bir yer ayırmasını, kızını nasıl görmesini, olmasını istediğini sohbet biçiminde aktarıyoruz.

Derslerine daha iyi biçimde çalışmasını, küçük kardeşlerine iyi bir abla olmasını; terbiyesiyle, diliyle, kişiliği ile, çalışmalarıyla, başarılarıyla annesinin gönlünü fethetmesini ve annesini mutlu etmesini istiyoruz.

Sınıfındaki en iyi ve samimi olduğu arkadaşlarıyla programlar yapıyoruz. Birlikte olduğu zamanlar her kelimeyi, her davranışı ve yaklaşımı çok dikkatli ve düşünerek yapmalarını belirtiyoruz. Okul kantininde çaylar içiyoruz; hayatın her şeye rağmen devam ettiğine, güzelliklerinin insanı hayata bağladığına dikkat çekiyoruz.

İyi yetişmenin, geleceğe iyi biçimde hazırlanmanın, kendini geliştirmenin; saygıya, sevgiye, değere ve unutulmama ya bağlı bir karaktere sahip olmanın sadece derslerde başarılı olmakla yeterli olmadığını, arkadaşlarıyla güzel beraberlikle-

rinde önemli olduğunu, ayrıca kitap okumanın, günlük tutmanın, şiir yazmanın veya güzel şiirleri derlemenin öğrenci hayatındaki anlamına vurgu yapıyoruz.

Güneş doğuyor, batıyor; günler, haftalar, aylar, mevsimler, yıllar geçiyor ve Zeynep bu ilgiye, sevgiye, değere, güvene layık olarak lise ikinci sınıfa geliyor. Bütün öğretmenlerin takdirini kazanıyor.

Hediye olarak verdiğimiz kitapları muntazam biçimde okuyor, edebi türlerdeki kitapların özetini, düşünce türündeki kitapların genel değerlendirmesini yazılı olarak yapıyor.

Tayin dilekçemi verdiğimi, ayrılık vaktinin geldiğini ama hiçbir zaman unutmayacağımı belirtiyorum. “Ben de sizleri unutmayacağım, kalpte yaşatılanların unutulmayacağını öğrendim ve esas olanın kalpte yaşamaya değer bir hayata ve kişiliğe sahip olmanın anlamını, değerini bana sizler gösterdiniz, öğrettiniz.” Zeynep’in konuşmaları, duyguları, düşünceleri sadece bizim ilgimizi ve sevgimizi değil aynı zamanda okuduğu kitapların izlerini taşıyor.

Biliyorum ki Zeynep üniversite sınavlarında hedeflediği puanı mutlaka alır, ilk üç tercihinden birisine yerleşir. Bunu soruyorum, çok rahat ve kararlı biçimde bana söz veriyor.

Üniversite sınavlarının açıklanmasından bir hafta sonra bir arkadaşıma sonucu soruyorum; Zeynep’in İstanbul’da bizlere söz verdiği okula ve bölüme girdiğini öğreniyorum, kendi çocuğumun başarısı gibi mutlu oluyorum. Babasının bizlere yüklediği manevi sorumluluğu yerine getirmenin, annesinin hayır dualarını almanın bahtiyarlığını yaşıyorum.

Ve telefon ettiği o akşam kahroluyorum. Biliyorum ki Zeynep’in arkadaşlarıyla, hocalarıyla, dersleriyle asla problemi olamaz, saygıda kusur etmez, dersin disiplinini bozacak bir davranış içerisinde bulunmaz. Biliyorum ki problem baş örtüsü. Demek ki Zeynep baş örtüsünü çıkarmadı, mücadele ve direnme yolunu seçti. Biz bu konulara ciddi biçimde gir-

memiştik, önerilerde bulunmamıştık. Kendi özgür iradesiyle verdiği bir karar olmalı.

Annesi neler yapıyordur, neler düşünüyordur acaba aralarında bir anlaşmazlık ve sıkıntı olmuş mudur? Anne bu konuda babayı aramış mıdır?... Yaraları derinden derinden tekrar depreşmiş midir?...

Arkadaşlar bu konuda üzerine düşeni nasıl yapacaklar; nasıl bir yol ve yöntem önerecekler?...

Zeynep sadece bana mı hakkını helâl etmeyecek?... Zeynep'in telefonunu temin ederim ama O'nunla bu safhada neler konuşacağım? Samimiyet, kararlılık, mücadele, direnme, sabır konularında daha önce açıkladığımız, bilgilendirdiğimiz görüşlerimizi samimiyetsizliğe ve ilkesizliğe kurban mı edeceğiz?...

* * * * *

Yıl iki bin beş ve asır 21. asır. İnsan Haklarının evrensel bir boyut kazandığı bir çağ ama benim ülkemde Anayasada yazılı olarak ifadesini bulan ilgili maddeler fakat uygulamada açmazlar, ikilemler ve sıkıntılar. Bu açmaz ve ikilemlerde hizaya getirilen, iradelerine ipotek konan ve heba edilen yeni nesil!

Hayatlarının en güzel dönemi olan çocukluk yıllarının, gençliğe adım atışlarının ilk dönemlerinin 12 yılını eğitim ve öğretime veren, sınavlardaki başarılarıyla bir buçuk milyon öğrenci içerisinde elemeye takılmayan, çağın ilk beş mesleği ile ilgili bölüme giren, geleceği ile ilgili tertemiz umutları, sevgileri ve inançları olan Zeynep'in okula alınmaması, gözyaşı dökmesi; ailesinin, öğretmenlerinin emeklerinin, fedakarlıklarının heba edilmesi!...

Ey Ankara! Senin gözlerin, kulakların kalbin nerede; nasıl bir göze, kulağa ve kalbe sahipsin?...

Zeynep'leri nasıl görmüyorsun, seslerini nasıl işitmiyorsun, onları nasıl anlamıyorsun?....

Böyle üniversiteler, böyle hocalar dünyanın hangi ülkesinde ve yönetim biçimlerinde olur?

Üniversiteler gerçek anlamda bilimsel düşüncelerin, temel hak ve özgürlüklerin akademik düzeyde yuvaları ne zaman ve nasıl olacak?... İnsan haklarıyla, özgürlüklerin kazanımlarıyla ilgili somut olarak üniversiteler bu güne kadar neler yapmışlardır?....

Bu konuda sivil toplum kuruluşlarına görev düşer mi?Özellikle eğitim ve öğretimle ilgili hakların kazanılmasında bu kuruluşlar neden bir araya gelemez, bu vesileyle ortak ilkelere ve hedefleri belirleyip birlikte mücadele etmezler?.....

Zeynepler bizlere ders veriyor; hakların mücadeleye kazanıldığı zaman bir anlam ifade edeceği, sağlıklı ve sağlam bir zemine oturacağının dersini!

Ülkemin yönetimine talip olanların samimiyetten, ilkedен, iradedен, hak ve özgürlüklerden ne anladıklarının dersini veriyorsunuz bizlere!

Zeynep!... Sizler nereden çıktınız; biz şartlara göre hareket eden, buna göre gerekçeleri ortaya koyan, kaderciliği ve geleneksel yapısı ağır basan bir toplumduk. Biz geçiş döneminin sancılarını bir türlü aşamayan, çağını iyi ve doğru okuyamayan bir ülkenin insanlarıydık. Senin arkadaşlarının önemli bir kısmı okuma sevgisi, aşkı ve inancı içerisinde ülkemizden ayrıldılar, sen niye buradasın?

Zeynep; ailenizin ekonomik durumu iyiydi, başkaları gibi sende yurt dışında okuyabilirdin; neden bu yolu düşünmedin?... Biliyorum, annen de müsaade etmemiştir; canına can katan yavrusunu başka memleketlere nasıl göndersin?...

Düşünüyorum ve gerçekten çok merak ediyorum. “İkna odalarına” seni kaç defa aldılar; yine biliyorum ki bu yaklaşımı reddetmişsindir. Üniversite ve ikna odası! Sisteme ve merkezi otoriteye göre vaziyet alan, bu görevlerini en iyi biçimde yapan, bilimsel çalışmalarda çağın çok gerilerinde

kalan; ikide bir üniversite gençliği tarafından protestolara maruz kalan; bunun sebep ve sonuçlarını samimi, ciddi ve kararlı biçimde analiz edemeyen üniversiteler!

Ülkemin insanları Zeynep'leri anlıyor, onları seviyor, onlara değer veriyor ve okumalarını istiyor.

Kimler ve neden Zeynep'lerin okumalarını istemez; bunun için çözümler geliştirmez? Zeynep'ler yıllardır üniversite duvarlarının etrafında, yollarda, meydanlarda; bunları görmek, duymak, bilmek bizlere nasıl bir görev ve sorumluluk yükler?...

Zeynep'in gözyaşları ne zaman ve nasıl dinecektir?

Zeynep, başka kimlere hakkını helal etmeyecektir?

Ben Zeynep' e hâlâ telefon edemedim, bir gün karşıma çıkarsa neler diyebilirim?

Zeynep, Lise öğrenciliğinde kalbimde bir gül ve güneşti; şimdi bir ok, bir yara! Bu konuda kimlerin yüreğinde derin bir yara ve ok var; bu yaradan ve oktan nasıl kurtulacağız?

Kalem ve Gül

YANIK YÜZ

Murat ALAN

İki yıllık öğretmendim. Ancak baba mesleği olan öğretmenliğime çok güveniyordum. Çünkü hayatım öğretmenlerin içinde geçmişti. Okulda, evde, lojmanda hep birbirinden değerli öğretmenlerimle beraberdim. Onların sohbetlerine katılır, can kulağıyla dinlerdim. Şevki Hoca doktor olan öğrencisinin kendisini nasıl muayene ettiğini en ince ayrıntısıyla anlatır, Mehmet Hoca üst düzey görevlere gelen öğrencilerini sayar, İhsan Hoca hepsi öğretmen oldu diye yakınırdı.

Okul içi ve dışında öğrenci-öğretmen ilişkilerine dair çok önemli deneyimlerinden faydalanmıştım öğretmenlerimin. Nitekim daha okulun açıldığı ilk günlerden itibaren en sevilen öğretmenlerden biri olmuştum.

Sert mizaçlıydım. Oysa benden daha sert mizaçlı öğretmenler benim gördüğüm ilgiyi ve sevgiyi görmüyorlardı. Çünkü öğrencilerimi seviyordum. Seviyorsanız değer verirsiniz ona göre davranırsınız. Sevilen ve önemsenen insanlarda bunu hissederler. Yani anlayacağınız koca okulda bir öğrenciyi gerçekten üzecek, kıracak en son eğitimci bendim. Ama bir gün...

Hava çok soğuktu. Her yer buzlarla kaplıydı. Üşümüştük. Ama üşüyen, donan sadece elimiz, ayaklarımız, yüzümüz değildi. Yüreğimiz de donmuştu sanki. Ölümün tartışılmaz gerçekliği, o belirsiz zamansızlığına rağmen; vakti saati gelince dakikliği ve soğukluğu Sevgi'nin sırasını boş bırakmış, gelip ta yüreğimizin içine oturmuştu. Sevimli hanım hanımcık bir

öğrencimizdi. Çok başarılı bir sporcuydu. İyi bir atletti. Fakat o gün bir yarışmadan okuluna, arkadaşlarına, bizlere dönerken bir trafik kazasında hayatının son koşusunda ölümün ipini göğüslemişti gencecik bedeni.

Sınıf üstüme üstüme gelen dev bir tabut gibiydi sanki. Ağzımdan dökülen kelimeleri değil duymak, gerçekten ne anlattığımın bile farkında değildim. Bu matem havası tüm öğrencilerimin üzerine de çökmüştü. Hepimiz bir an önce zilin çalmasını, belki bir köşede gizlice ağlamayı, dua etmeyi belki bir noktaya takılıp saatlerce sessiz kalmayı, bir an önce sınıftan çıkmayı istiyorduk.

Bir an ölüm sessizliği çökmüş sınıfta benim karanlık bir merdivenden düşercesine paldır küldür sarf ettiğim kelimelerin dışında bir uğultu, bir ses duydum. Bu ses Sevgi'nin hemen arkasında oturan, yüzünün sağ tarafı doğuştan yanık izi gibi olan buna rağmen yüzü asla çirkin olmayan, hele sol taraftan bakınca son derece yakışıklı ve parlak bir yüze sahip olan bu öğrencimden geliyordu. O sınıfta en sevdiğim öğrenciydi. İşin ilginç yanı; genelde konuşmayan, tüm varlığı silüetinden ve yoklama alınırken buradayım demesinden anlaşılan öğrenci, bugün konuşuyordu. Anlamsız sözler mırıldanıyor, hiç bilinmeyen bir ilâhi okur gibi sallanıyor ve sürekli konuşuyordu. "Sevgi ile çok yakındılar" diye düşünerek kendi haline bıraktım. Zilin çalmasıyla kendimizi dışarı attık.

İkinci ders inanmışlığın verdiği kabullenişle biraz daha toparlanmış olarak sınıftaydık. Ama öğrencim ders anlatmaya fırsat vermiyordu. Akıl almaz sorular soruyor, dersi bölmek için elinden geleni yapıyordu. Ben sabrediyor, susuyordum. Ancak bu davranışım daha fazla gürültü yapmasına zemin hazırlıyordu. Anlaşılan susmamı istemiyor, onu cezalandırmamı istiyordu.

Bu iş iki hafta sürdü. İkinci haftanın son dersi idi. Sev-

gi'nin sınıfına girdim. Sırasındaki güllerin, karanfillerin kokusu kışın ortasında değil de bahar mevsiminde bir çiçek bahçesindeymiş gibi güzel kokular saçıyordu etrafa. Onun dışında tüm öğrencilerim ayaktaydı. Görmemezlikten geldim “oturun” derken. Fakat üzülmuştüm. Bir çok öğrencim de onun kalkmadığını görmüştü.

Dersin ortalarına doğru tekrar konuşmaya, arkadaşlarına sataşmaya başladı. Ön sırada oturan bir ayağı protezli Zülfikar dayanamayıp:

_ Yeter be yeter! dedi. “Dövelim mi sövelim mi ne istiyorsun? İki haftadır yapmadığın terbiyesizlik kalmadı. Ne bize ne öğretmenine saygın kalmamış!” diyerek tepkisini dile getirdi. Bana dönerek “Özür dilerim öğretmenim” dedi, daha laf ağzındayken arkadan onun sesi duyuldu.

-Sen mi beni döveceksin ? devamını söylememiştii ama duruşundan yüz ifadesinden aşağılar gibi bakışından “total” dediğini herkes anlamıştı. Zülfikar hiddetle yerinden kalkmış ama ezik bir şekilde ve üzerine dağlar yıkılmış gibi sırasına adeta yığılıvermişti.

-Ben döverim, yanık yüz ben, dediğimde artık namludan çıkmış kurşun gibi geri dönüşü olmayan bir sözün hiç olmaması gereken sahibi olmuştum. O susmuştu. İki haftadan sonra ilk kez susmuştu. İstedliğini başarmış insanların hoşnut ifadesi vardı yüzünde. Yıllar boyu beni kahredecek iki kelime onu üzmemişti sanki. Benimse başım dönüyor, gözlerim kararıyordu. Utançtan kıpkırmızı olduğumu hissedebiliyordum.

Koca sınıfın içerisinde, arkadaşlarının arasında belki çocukken mahalle arasında oyun oynadığı çocukların bile söylemediği bir sözü; bir öğretmen olarak, ben söylemiştim. Her fırsatta “Ustamız Allah'tır, kimsenin kusurlarıyla dalga geçmeyin, kimin başına ne geleceğini kimse bilemez. Bugün kolları olanın yarın hiç kolu olmayabilir” diyen ben pat

diye o sözü söylemiştim. Aklıma lisede öğrenciyken müdürümüzün “Üç kulaklı” sözü geliyordu. Açıklaması da şuydu”. “Kimseye lakap takmayın kötü söz söylemeyin. Eğer kızar da söylerseniz; onlarda olmayan özellikleri söyleyin iki kulaklı birine “üç kulaklı” dersiniz onda olmayan bu özellikten kırılmaz, hatta bu latife olur gülerler.” “Oysa ben söylemiştim.” “Yanık yüz” bu iki kelime kafamın içinde bomboş bir odada birbirine çarpan iki çan gibi zonkluyor, yankılanıp çok uzaklara gidiyor sonra korkunç bir hızla geri gelip kulaklarıma çarpıyordu.

Öğrencilerimin yüzlerine bakıyor, “ağzımdan kaçtı, istemedim” diyecek oluyorum ama onların da yüz ifadesi kelimesi kelimesine şunu söylüyordu: “Zülfikar’a bal gibi “topal” demek istedi hatta vücut diliyle bunu söyledi de. O yüzden hak etti hocam.”

Sınıfın orta yerinde öylece kalakalmıştım. Onun yanık yüzüne bakıyor, hak etse bile onu bu şekilde kırdığım için içimde yıllar sonra bile bu satırları yazarken hissettiğim acıyı duyuyorum. Ve bir daha asla! Asla! diye söz veriyorum kendime.

Yerinden kalktı. Kitaplarını, defterlerini usulca topladı. Sevgi’nin sırasındaki gülleri, karanfilleri tek tek özene özene topladı. Önünü ilikledi. Çiçekleri kitaplarının üstüne bırakıp iki elini göğsünün üstünde sımsıkı birleştirdi. Yanıma yürüdü. Tek tek tüm sınıfın yüzlerine baktı. Sonra bana döndü. Kısa fakat manasını halen anlamadığım bir bakış fırlattı. Kapıyı açtı, çıkıp gitti. Bir daha da okula gelmedi.

YA KAYBETSEYDİM YARINLARI

Tülin ÇETİN

Hani çok güzel anılar vardır ya;
Hatırlandıkça gurur verir, haz verir.
Asırlık çınarlara benzerler hayatın ortasında.
Bir de düşündükçe keskin bir yanık kokusu gibi,
Çörekleniverenler vardır ya:
Yüreğimizin sofrasına...

Gün ışığını sabırsızca pencerede beklerken bu dizeler dökülüyor kalemimden. Gözüme uyku girmiyor. İçimde bir ateş, gecedan kalan kırıntı karanlıkların bir an önce şafakla birleşmesini bekliyorum. Beynimde “elimdeki gülü nasıl bu kadar incitebildim, neden daha duyarlı davranamadım?” sözleri bir çığlık gibi sarıyor etrafımı... Gözümün perdesine kilitlenen manzara hep aynı; çisil çisil yağın bir yağmur, dağlardan toplanan alıçları tutan ıslak ve titrek eller, neredeyse soğuğa karşı büzûlmekten iki kat olmuş cılız bir vücut... Bilal’in bu hali bir hakim gibi beni sorgularken; bir yandan da bir hafta önceki tatsız olayı tüm netliği ile bir kez daha yaşıyor bana...

O gün sevdasına gönül bağladığım çiçeklerimle, masmavi bir denizin kenarında balon uçurmanın ya da bir elma şekerini birlikte yalamanın vereceği mutlulukla ilk dersimizi çoktan yarılamıştık. Birden sınıf kapısı hızlı hızlı vurulmaya başladı. Gelen Bilal’ di. Her zamanki gibi gene geç kalmıştı.

Çillerin örttüğü boz renkli yanakları kızarmış, çakır gözleriyle masum ve bir o kadar da ürkek bir şekilde yüzüme bakarken sanki “binlerce kez özür dilerim öğretmenim” der gibiydi. Onun okula gelebilmesi için çok uzun bir yol kat etmesi gerektiğini biliyordum. Kara lastikleri içinde soğuktan morarmış ayaklarının görüntüsü, yünlü giysiler içinde dahi üşütürdü insanı. Hem öksüz hem de yetimdi Bilal. Babaaanesi ve dedesiyle birlikte yaşıyordu. Bu nedenledir ki hayat mücadelesine erken yaşta atılmıştı. O küçük bedeninden beklenmeyecek bir azimle sarılmıştı yaşama.

Tüm bu takdir ve sevgi duygularımla: elimi saçlarını okşarcasına başında bir tarak yapıp yerine oturmasını söylemiştim ki; Mustafa’nın afacan sesi yükseldi birden. “Öğretmenim ya! Bilal’le oturmak istemiyorum ben.” Arkasından “benim babam dünyalı kalemtırış almıştı bana. Bilal’i onu alırken yakaladım” diyerek kendi çapında böbürlenerek devam etti. Bilal büyük bir şaşkınlık içindeydi. “Hayır, val-la almayacaktım öğretmenim, ben sadece bakıyordum ki!” diyebildi sadece. Sert ve kısık bir şekilde baktım Bilal’e. Mustafa’yı da yanıma çağırıp olayı tekrar sorduğumda; bu sonuca nasıl vardığımı hâlâ bilmiyorum ama suçladım Bilal’ i. Hem de ara sıra etrafımda dolanıp; “benim annemin olmadığını söylüyorlar ama sen benim annem değil misin öğretmenim? Anneler çok sevilmez mi? Tamam işte ben de seni çok seviyorum” sözlerini ve bana duyduğu ana sıcaklığını hiç sayarak suçladım onu. Hem de iç dünyasını ve çocuksu gururunu hiç dikkate almadan. Belki de hiç kimse almamıştı ona ışık saçan oyuncak bir araba, şatafatlı bir kalemtırış. Çeliği, çomağı ve önlüğünün cebinde taşıdığı cingi taşları onun en güzel oyuncaklarıydı gördüğüm kadarıyla. Yerküre şeklindeki bu kalemtırış dikkatini çekemez miydi? Doğru söylüyordu, belki sadece bakacaktı. Doğru söylemese bile; sabırsızca üzerine bu şekilde gitmem mi gerekiyordu? O gün okul çıkışında bu sorularla alabora olmuştu beynim...

Bu olaydan sonra birkaç gün Bilal' i göremedim sınıfta. Önceleri hasta olabileceğini düşündüm. Fakat sınıftaki yokluğu bir haftayı geçmişti Bilal' in. Artık iyiden iyiye meraklanmaya başlamıştım.

Bir günün son dersi daha bitmişti. Karar verdim; yarın da okula gelmezse evine kadar gidip, kendi ellerimle getirecektim sınıfa onu. Yorulmak bilmeyen çocukların itişe kakışa terk ettikleri ve derin bir sessizliğe gömülen okuldan ben de bu düşüncelerle çıkmıştım. Birkaç parça bir şeyler almak için köy meydanına yönelmiştim ki; arkamdan aşına bir ses “Öğretmenim alıç alır mısın? Poşeti bir milyon.” Başımı çevirip sesin geldiği yöne bakınca; kış gecelerinin donuk ayazlarından daha donuk bir bakışla; Bilal' in çakır gözleriyle karşılaştım. Evet, Bilal' di bu! “Al öğretmenim, kalmasın” diyerek uzattı bana alıç poşetini. O güzelim çakır gözlerin, böylesine donuk ve çelikleştiğini görünce hatamı bir kez daha anladım. Ne yapmıştım ben? Olanca sıcaklığımla sarılıverdim Bilal' e. Sıkıca bağrıma basarken; okula neden gelmediğini sordum. “Siz beni artık sevmiyorsunuz öğretmenim. Ben doğruyu söyledim. Sevseydin inanırdın bana...” cevabı karşısında ruhumun bir diken gibi bedenime battığını hissettim. “Hiç itiraz istemiyorum” dedim kulağına sessizce. “Sevgim olduğu gibi senin, hepinizin” diye devam ederken daha da sıkıca çektim onu kendime. “Yarın okula geleceksin, gelmezsen ben gelip alacağım” diye tatlı bir de tehdit savurdum ona. Sıkıca boynuma sarıldı. Daha fazla bekleyip üşümemesi için alıçların hepsini aldığımında donuk bakışlarının yerini yanan ıslıl ıslıl gözlerle sıcak bir gülümseme aldı, alt dudağının iki yanındaki çizgi çizgi uzantılarıyla...

Olay bir film şeridi gibi gözümün önünden geçerken gecenin karanlığı şafakla becayiş yapmıştı artık. Sabah oldu hızlıca hazırlanıp koştum okuluma. Aceleciliğim, kardelenlerimin arasında Bilal' i görüp görememe heyecanıydı. Acaba ona kendisini yargısız sevebileceğimi hissettirebilmiş miy-

dim? Kapıyı açıp sınıfa göz gezdirdiğimde; yağmur sonrası kara bulutların üstüne akşamsefası gibi doğan; gökkuşağını anımsatan çakır gözlerle karşılaştım. Bilal sınıftaydı. Üstelikte geç kalmadan gelmişti bu gün. Mutluluğum tarifsiz... Daha bir umutla daha bir istekle başlamıştım o gün derse. Çocuklarıma artık anlamını çok daha iyi öğrendiğim bir konuyu anlatacaktım bugün, SEVGİYİ...

Evet, benden alacakları ışığı yansıtmak için heyecanla bana bakan, kimisi sevgiye hiç doymamış gözlerin bana yüklediği ağırlık, iliklerime kadar işlemişti bu olaydan sonra. En güzel hedeflere ulaşmak, en güzel gelecekleri satın almak için elimdeki tek varlığım olan çocuklarımı, çiçeklerimi soldur saydım ne olurdu acaba? Belki de kaybedebilirdim Bilal' i ve daha nice Bilalleri...

Daha da önemlisi kaybedebilirdim YARINLARI...

BAHAR

Emine AKTAŞ

Sonbahar rüzgârları esmeye başladı yine. İçimi garip bir hüzün kaplar bu mevsimde. Tam olarak bilmem nedenini ama, yalnızlık duyguları çöker yüreğime.

Küçüklüğümde çocuk özlemi çeken bir tanıdığımız vardı, Habibe Teyze. Hiç çocuğu olmamıştı. Onun için çocukları, özellikle de beni çok severdi. Bir gün annem onun ısrarlarına dayanamayıp, beraberinde beni de köylerine götürmesine izin verdi. Çok sevindi, gün boyu bir saniye bile beni yanından ayırmadı. Köylerini gezdik, dolaştık, her şey ne de güzeldi. Akşama doğru da bahçelerine gittik. İlk defa annemden ayrılıyordum. Gün batımı yine mahsun yüzünü gösterdi bana. Güneşin batarken oluşturduğu kıvıllığı seyrediyor, bir yandan da hüngür hüngür ağlıyordum. Annemi çok özlemiştim. Bir gün dahi annemin ayrılığına dayanmak çok zor gelmişti.

Yıllar geçti, her güz mevsimi, her gün batımı... Ne zaman güneşin batışını seyretsem ağlamak gelir içimden. Bir boşluk hissedirim yüreğimde... Bu boşluk sürer gider, tâ ki okullar açılıp, sınıflar doluncaya dek... Ancak okula kaydolan yeni yüzleri görünce, omuzlarıma yüklenen sorumluluklar, bu düşüncelerimi siler, götürür. Bize emanet edilen öğrencileri en iyi şekilde yetiştirmeye yönelik çabalarla bir eğitim-öğretim yılına daha başlamış oluruz.

1998 Eylülünde sabahları sınıfa geç gelmesiyle dikkatimi çekti Bahar. Örgülü uzun siyah saçları, beyaz yüzü, masum

bakışları vardı. Yalnız sabahın ilk saatleri olmasına rağmen, Bahar'ın yüzünde beliren yorgunluk ve hüzün kolaylıkla farkedilebiliyordu.

Baharın ailesini henüz tanıımıyordum. Onun davranışları, yaşına göre olgunluğu, “annesinin ona itina gösterdiği, Bahar'ı iyi yetiştirmek için nasıl da titiz davrandığı” düşüncesini uyandırıyor bende. Oysa daha sonraları anlayacağım, Bahar'ı yaşadığı acıların olgunlaştırdığını...

Sınıf öğretmeniydim aynı zamanda Bahar'ın. Onu yakından tanımak için sık sık sohbet ederdim. Bir gün:

- “Mutlaka geçerli bir nedenin olmalı Bahar. Okula geç gelişinin sebebi nedir?” diye sordum.

Biraz mahcup ve yaşlı gözlerle anlatmaya başladı:

- Annem yok öğretmenim. Babam da erkenden işe gidiyor. Sabahları küçük kardeşlerimin kahvaltılarını hazırlıyor, kız kardeşimin saçlarını tarıyor, onları okula gönderdikten sonra evden çıkmak zorunda kalıyorum.

Anladım ki Bahar, hem evde bir annenin yapması gereken tüm işleri yapabiliyor, kardeşlerine annelik ediyor, hem de derslerinde başarılı olabiliyordu.

Rehberlik derslerinde öğrencilerimizin yeteneklerini keşfetmek ve derse renk katmak gayesiyle şiirler okutur, türküler söyletirdim. Ne güzel söylerdi öğrencilerim türkülerimizi. Ama bir başka söylerdi Hasan... Tüm sınıf istekte bulunur, tekrar tekrar dinlemek isterdi Hasan'ın yanık sesinden şu türküyü :

“Ağlarsa anam ağlar,
Gerisi yalan ağlar,
Sen ağlama anacığım,
Yüreğimin başı yanar.”

Her söyleyişinde duygulanır, gözlerimiz dolardı. Ama Bahar'ı bir başka yaralardı bu türkü. Adeta içinden parçalar koparırdı.

Şimdi anlıyorum Bahar'ın neden bu derece etkilendiğini...

Günümüzde teknolojik imkânlar nedeniyle mektupla iletişim kısmen önemini yitirmiş olsa da, o yıllarda öğrencilerimize gelen mektupları kontrol eder, sonra da mektubun sahibi olan öğrencimizi çağırır, teslim ederdik.

Bir gün yine öğretmenler odasında öğrencilerimize gelen mektup zarflarından birinin üzerindeki yazının farklılığı dikkatimi çekti. Zarfı açtım, çok az miktarda harçlık ve buruşuk bir kağıt, üzerinde yer yer mürekkebi dağılmış yazılar... Muhtemelen göz yaşlarıydı o lekeler.

Başlangıç satırlarına kaydı gözüm, ilgimi çekti yazılanlar. Derken kendimi kaptırdım ve mektubu sonuna kadar okudum. Öyle etkilenmişim ki, kendime geldiğimde hayatımda o güne değin hiç bu kadar ağlamadığımı farkettim. Göz yaşlarım kontrolsüz bir şekilde akmaya devam etti bir süre...

Mektubun başlangıç bölümündeki ilk satırları anlayabilmek için birkaç kez dikkatle okudum. Neredeyse mektubun tamamında bir gariplik vardı. Anlaşılması zor ifadeler ve kopuk cümleler...

Mektup şöyle başlıyordu:

“Canım yavrum,

Ben hâla Tansu ÇİLLER'İN danışmanlığını yapıyorum. Öğle sonu toplantım var. Dün akşam diziyi izledin mi ? Beni gördün değil mi televizyonda ?”

Daha ilk satırlardan yazan kişide “fikir uçuşması” rahat-sızlığı olduğu anlaşılıyordu. Ancak her ne kadar cümleler

birbiriyle bağlantılı olmasa da, gayet mantıklı yazılmış, bir ana yüreğinden kopan sevgi parçacıklarına rastlamak da mümkündü:

“Baharım, sizi benden kopardılar. Doya doya koklayamadım ipek saçlarını, okşayamadım, tarayıp öremedim. İçimde bir yara var sanki hiç ağrısı dinmiyor, gece gündüz sızlıyor. Rüyalarımda üçünüz el ele tutuşmuş ağılıyorsunuz hep. Merak ediyorum kardeşlerine bakabiliyor musun ? Dışışleri Bakanlığında işler çok yoğun bu sıralar, onun için gelemiyorum yanınıza. Küçük kardeşin Sedef geçenlerde hastaydı, ateşler içinde yatıyordu değil mi ? Anne yüreği bilir yavrum, görme-se de hisseder. Çünkü içimdeki yara o gün daha da sızlamıştı. Gözümün önünden hiç gitmiyorsunuz ki zaten. Ajda PEK-KAN yeşil blüzumun aynısından almış kendisine. Yavrum çok çalış, oku, okulunu bırakma sakın.”

Mektubun tamamını hatırlayamıyorum. Yavrusuna olan özlemine, sevgisini öyle belirtmiş ki, içten, sıcacık... Şimdi daha iyi anlıyorum mektuptaki göz yaşı lekelerini. Kolay mı evlatlarından ayrı yaşamak, acımasız hayatın yükünü çekebilmek. Kimbilir ne hıçkırıklarla yazdı bu mektubu ? Kendisi gerçekte nerede, hayatını nasıl devam ettiriyordu bilemiyordum ama kızına o şartlarda bile harçlık göndermesi beni çok duygulandırmıştı.

Düşündüm ki; psikolojik rahatsızlık bir annenin aklını başından alabiliyor ama yüreğindeki anne sevgisini asla... Yüce Rabbim anneleri öyle yaratmış ki, dünyadaki hiçbir güç ana yüreğindeki sevgiyi söküp atamıyor.

Bahar'ı çağırdım, elimdeki zarfı görür görmez mektubun annesinden olduğunu anladı. Gözlerimin hâlâ kızarık olması birkaç dakika öncesi neler yaşadığının kanıtıydı. Bahar hiçbir şey söylemeden bana sarıldı. Güçlü olmalıydım, ona destek olmalıydım, fakat göz yaşlarıma hükmedemiyordum. Birlikte bir süre sessiz sessiz ağladık.

O günden sonra “Bahar için neler yapabilirim?” sorusu aklımı meşgul etti uzun süre. Onun küçük bedeninin bu kadar ağır sorumluluklara ne kadar tahammül edebileceğini kestiremiyordum. Çatlak ellerinden çamaşır, bulaşık ve diğer ev işleriyle ne kadar uğraştığı anlaşıyordu. Özellikle küçük kardeşinin bakımı yoruyordu Bahar’ı. Sık sık kardeşinin bakımı ve sağlığı ile ilgili sorular sorardı bana. O, anneliği öğrenmeye çalışıyordu kardeşlerine bakabilmek için.

Oysa kendisi de anneye ihtiyacı olan bir çocuktuktu. Zaman zaman bu yükün ağırlığı altında ezildi. Annesizlik, sadece psikolojisini değil, bünyesini de yıpratmıştı Bahar’ın.

Okulu bırakmak istedi bir çok kez. Her defasında saatlerce konuşarak sabırlı olmayı öğretmeye çalışırdım. Güzel günlere ulaşmak için, bazı sıkıntıların olabileceğini anlatırdım. Allahû Teâlâ’nın insanlara taşıyamayacağı, katlanamayacağı yükü vermeyeceğini, zaten bu dünyada hepimizin birtakım imtihanlara tabi tutulduğumuzu, sabredersek mükâfatını mutlaka göreceğimizi anlatırdım ona. İyi bir gelecek için bu tür zorluklara dayanmasını, azimli olmasını öğütlerdim. İkna olur “ ilerde annemi yanıma alacağım, ona bakacağım, beraber yaşayacağım” diye içini çeker ve güzel hayallerle ayrılırdı yanımdan.

Bahar’la aramızda öyle bir diyalog gelişti ki; ısıltılı bakışlarından bana olan sevgisini hissediyor, benimle konuşurken gözlerinin içinin güldüğünü farkedebiliyordum.

Daha sonraları okulumuzda yapılan bir ankette, Bahar’ın “Anne sevgisinin ne demek olduğunu bilmiyorum, ama benim Emine öğretmenime duyduğum sevgi olsa gerek” ifadesi... Bu ifadeden sonra hükmümü vermiştim;

“Deli eder insanı bu dünya! ”

O anki duygularımı, yüreğimdeki sıcaklığı, coşkuyu başka nasıl ifade edebilirdim ki?

Bahar’ı gördüm geçenlerde. Çalışıyor, mutlu bir evliliği

var. Artık Bahar da bir anne...

Bahar'ı seviyorum, tüm öğrencilerimi ve mesleğimi de. Sınıfa girdiğimde sıralar dolusu seven yürekler, sevgi dolu bakışlar...

Artık sonbaharı da seviyorum.

HAVAYA KALKAN PARMAK

Hüseyin KARA

1970’li yılların hareketli dönemleriydi. Öğrencileri düşünmemden kaynaklanan sıkıntılı bir gecenin sabahında erkenden uyandım. Her sabah yeni bir hayatın başlangıcı olması hesabıyla üzerimdeki mahmurluk ve moralsizliği atmak istedim. İstedim istemesine, ama aniden sınıfın tahtasına nasıl ve kim tarafından yazıldığı belli olmayan, ancak aşırı uçlarda aldatılmış bir öğrenci tarafından yazıldığı rahatlıkla tahmin edilen söz hatırıma geldi: “Bu gün birim, ama yarın bütün sınıf devrimci olacak.’ Doğrusu yetmiş kişilik sınıfın içinde birdi. Morali bu düzeyde ve canlı nasıl tutabiliyordu ?

Silkindim. Bu ülke, ecdadımın benim ve benim gibilere olan emaneti idi. Hem ben yalnız değildim. Arkamda koca tarih vardı. Milyonlarca insan benim fikrimi paylaşıyordu. Alkışlanan bendim. Potansiyel güç de bendeydi. Sadece bu gücü harekete geçirmek yeterliydi. Ülkelerini yabancılara peşkeş çekmekten zevk alan bu aldatılmış birkaç çapulcu parçasının, meşum emellerine ülkenin sahne olmasına asla göz yummamalıyım; onların karşısına yıkılmış bir psikolojiyle çıkmamalıyım. Bu yolda yaptığım kendi kendime telkin, kendime gelmeye yetmişti. Moralle doldum. Gülümsedim.

İnsanlığı kurtarmaya gidiyormuş gibi, heyecan ve enerji dolu bir şekilde erken saatte okulun yolunu tuttum. Okula varınca, hemen arkamdan okulun müstahdemi geldi. Okulun koridorunu, hakim bir eda içinde bir baştan bir başa gi-

dip geldim. Zilin çalmasına doğru okulun bahçesi ve koridoru öğrenci doldu. Öğrencileri görünce, moral gücüm daha da artmaya başladı.

İlk dersim lise sınıflarına olacaktı o gün. İlk saat bile olsa, dersime geç kalan pek olmazdı. Sınıfa girdim. Sınıf tamamdı. Kalabalık bir sınıftı. Öğrenci sayısı yetmişin üstündeydi. Dersin konusu Allah' a imandı.

Ön sırada oturanın elindeki kalemi aldım. “Bu bir kalemdir” dedim. Kendiliğinden olması düşünülemezdi. Bir ustanın elinden çıktığı kesindi. Öğrenci sıraları, oturulan sandalye, öğretmen kürsüsü, siyah tahta, tahtanın üzerindeki karalanan yazılar, cepteki para, eldeki kitaplar, evet her biri bir eserdi. bir başkası tarafından meydana getirildikleri ise şüphe götürmezdi.

“Şöyle bir çevremize bakalım” dedim.

“Öyle ya, çepeçevre kuşatıldığımız sanat harikalarının tam ortasındayız. Bizden başkası insanlar, okulun bahçesi, pencereden görülen bütün bahçeler ve içindeki renk renk, desen desen çiçekler, şarıl şarıl akan sular ve nehirler, karşınızda koca deniz ve okyanuslar, dağlar, ovalar, çöller, tepemizde bizi ısıtan koca güneş, mehtapta bulutlar arasından göz kırpan ay, bütün evren, kendi kendine olamadığı gibi başı boş da değildi. Bizde ve bütün evrende çok hassas bir el çalışıyor. Saksıdaki çiçek, bağdaki üzüm asması çamur yiyor; ama çiçek bize en güzel kokuları ve renk cümbüşünü sunuyor; üzüm tanesi ise en güzel şerbeti. güneş kocamanlığı ile dünyamızın hizmetinde, bizi ısıtıyor; bulunduğu yörüngeden bir santim yaklaşıp dünyayı yakar, tam tersi uzaklaşıp dünyamızı dondurur. Her şeyde mühendislik hesapları görmememiz mümkün değil. Çevremizde olup bitenlerin hepsi, bizim gücümüzün çok üstünde. Onlara müdahale etmede kendimizi tam aciz görmüyor muyuz ? Güneşe “şimdilik yeter!” diyebiliyor muyuz ? Aya, “Bu gece görün de bir mehtap

sefası yapalım!” diye, bir emir ya da bir ricada bulunabiliyor muyuz ? Kendi becerimizle rüzgarı, yağmuru durdurabiliyor muyuz ? Kendimizle ilgili bir saniye sonrasına garanti verebiliyor muyuz ? Öteye beriye emirler yağdırsak ? Ne kadar saçma olurdu ! O halde onları yaratan biri var; olmalıdır, kendiliklerinden olmayacaklarına göre. O da, sineği yarattığı gibi güneşi de yaratandır; evreni de içindekini de. Pirenin midesinin ihtiyacından haberdar olduğu gibi, bütün evrenin ve insanların dilinden anlayıp haberi olandır. İşte o da Allah’tan başkası olamaz.”

Öğrencilerde sessizlik ve dikkat hakim. Bu sessizliği parmak kaldırarak bir öğrenci bozdu.

“Buyurun” dedim.

“Hocam, görülmeyen ve ispatı yapılmayan şeylere pek inanmıyorum” dedi aniden.

Sınıfta bir homurdanma başladı. arka sıralardan “Bu aramızda ne arıyor ?” gibisinden ve bu gibi küstahlara ders verilmesi için izin ister gibi bir pozisyonda ayağa kalkanlar oldu. Azınlıkta bile olsalar, bu öğrenciyi destekler görünenler de vardı. Tereddüt etmeden onları durdurdum.

“Arkadaşımız bu soruyu sormada haklı” dedim.

Galeyana gelen öğrenciler şaşkın, çaresiz yerine oturdular.

Güçlü ve haklı, aceleci olmamalıydı ve olamazdı. Anlık davranışlar yada tepkisel davranışlar, olsa olsa zayıfların ve fikre doymamış olanların işi olabilirdi. Hem sorulara neden kapalı ve tahammülsüz olalım. Sorular özgür ortamların haklı istek ve arzularıdır. Soruların bastırıldığı yerde özgürlükten, açık olmaktan ve kendini ifade etmekten asla söz edilemezdi. Özellikle içinde bulunduğumuz çağın karakteristik özelliklerinden biri, herkesin içine bir şüphe tohumunun ekilmiş olması değil miydi ? Çağımız da özgürlükler çağıydı. Cevaplanması gereken soruları içine gömen nice masum insanlar

var toplumumuzda. Çevremizde dolaşan insanımızın bu tür soruları, iç ve dış duyguları perişan eden hastalıkları, her şeyin rahatlıkla söylenmesi ve her sorunun cevabının verilmesi gerektiği özgür ortamlarda gündeme getiremediğimiz sürece, önceliklerimizle ilgili çözümler üretemeyiz. Bu öğrenci, ama haklı ama haksız susturulamazdı. Sorusu da ciddiye alınması gerekirdi. Onun gibi düşünenler kim bilir kaç kişiydi ? Art niyetli söylenmiş de olsa, bir hakikatin açıklığa kavuşturulması için, öğrencilerin konuya motive oldukları bir zamanda önemli bir fırsattı. Nasıl düşünersek düşünelim, özgür ortamların oluşmasından hiç kimse rahatsız olamazdı. Ah bu gerçeği bizim insanımız bir bilebilse !

İnsanımızın özellikle inanç kesiminde şüphelerle yarandığı bir çağdayız. Fen ve felsefeden kaynaklanan inançsızlık, yada gerçeklere karşı olan lakaytsızlık, ancak mantık süzgecinden geçirilmiş bilgi ile telafi edilebilirdi. Şüphelerin lebalep doldurduğu kafaların inançları sağlam olmayacağı gibi, sağlıklı düşünceleri de mümkün olamazdı. İnançla ilgili her sorunun altında şüphe var demektir. Şüphe ise inancın hastalığıdır. Hastalığı tedavi etmeden, gençlerimizin dünyasında olumlu düşüncelere nasıl kapı açabilirdik?

“Gençler!” dedim. “Her türlü soruya açığım ben. Belki de herkesin sormaktan çekindiği böyle bir soruyu çekinmeden sormasından dolayı arkadaşınıza teşekkür ediyorum. Bu sorunun cevabı verilirse, sadece bu arkadaşımız değil, hepimiz yararlanacağız. Hiç kimsenin kaybedeceği bir şey yok. Hem sorular sorulmazsa, doğruların gündeme gelip aydınlanıp bilgilenmemiz nasıl mümkün olurdu ?”

“Görülmeyen şeyler içimizde ve çevremizde o kadar çok var ki! Görülmeyen, yani elle tutulmayan şeylere inanılmaz mantığıyla hareket edildiği takdirde, ilgili olduğumuz şeylerin çoğunun inkarı gerekir. Bir an bile bizden ayrılmayan, ayrıldığında et yığını haline geldiğimiz canlılığımızı göremediğimiz gibi, mahiyeti hakkında da bilgimiz yok. Akıl ve sa-

yırsız duygular insan kimliğimizi ortaya koyan değerlerimizdir. Bütün bunlar, görülmeyen ve elle tutulmayan şeylerdir. Bu soruyu soran arkadaşımız, aslında görülmeyenlerle değerlendirmeye yaparak sorma imkanını bulmuştur. Aklından ve düşünme yeteneğinden istifa etseydi, bu güzel derse bu canlılığı kazandırabilir miydi ? O halde, “Görülmeyen şeylere inanılmaz” mantığının basit bir akıl yürütme ile olmadığını ve böyle düşünmenin sadece kendini ilgilendireceğini hepimiz anlamış olmuyor muyuz ?”

“Bir şeyin kanıtı, yalnız göz ve el yordamıyla olmaz. Birçok şeyleri akıl ve duygular aracılığıyla bilebiliriz. Nice göremediğimiz, ama varlıklarından asla şüphe etmediğimiz şeyler var. Havadaki ses, ışık, ısı ve görüntüleri kilometrelerce mesafelere ileten ve nakleden zerrelere, havayı her gün teneffüs ettiğimiz halde farkında bile değiliz. Asrın radyo ve televizyon gibi harika cihazlarının, havanın bu görülmeyen zerreler sayesinde insanlığın hizmetine sunulduğunu biliyoruz. “Görülmeyene inanmıyorum” demek, çok basit bir mantıktır. Gerçeklerle yüzleşmekten kaçmaktır. Bilimsellikten uzak bir anlayışın bahanesidir.”

“Kainatta ispatı yapılamayan bir şey varsa, o da Allah’ın yokluğudur. Olmayanın ispatı olmaz. Dünyada Hindistan cevizi var diyen, zahmetler karşısında bile olsa temin ettiği bir örneğini, “İşte budur!” diye göstererek, gerçekten dünyanın herhangi bir yerinde olduğun ispat edebilir. Ama “Böyle bir ceviz varlık aleminde yoktur” diyen, yokluğunu ispat edebilmesi için, herhalde dünya ile birlikte bütün evreni iğne ile kazmak misali aramak zorundadır. Buna ne insanın ve ne de insanlığın ömrü yeter. Yokluğun ispatı nasıl olur ? Ateistin mantığında ispat olmaz. O “yok” der, kafasını deve kuşu gibi kuma sokar. O “yok” dediği anda bile, kabul etmek istemediği güçlü Varlık’ın eline her şeyini farkında olmadan teslim etmiş olur.”

“Ya ‘Allah var’ diyen; o bir ateist gibi hiç zorlanmaz. Önce kendi acizliğinden işe başlar. Acizliği, kendinden çok daha güçlü bir varlıktan haber verir. O’nu evrenin her varlığında görmüş gibi olur; bir çiçekte, bir arıda, güneşte, ayda, yıldızlarda, galaksilerde, bütün evrende... O’nun sanatını görür. İnsan ve kâinat, birbirini tamamlayan harika sanat eserleri ile dolu. Her sanat eserinin bir ustası olmaz mı ?”

Bir ders saati Allah’ın ispatına yetmezdi elbette. Aynı konuya iki ders daha ayırdım. Daha geniş, daha ayrıntılı bir şekilde insan, kâinat ve Allah kavramları üzerinde karşılıklı diyalog içinde geçen ders akışı, herkesi memnun edecek bir şekilde devam etti. Ben günler öncesi olan olayı nerde ise unuttum. Soru soran öğrenciyi de muhatap alarak bilgilendirmek, yani düşüncesinden vazgeçirtmeyi denemeye çalışmak, benim stilim değildi. Soruyu onun şahsında bütün sınıfın sorusu olarak kabul ettim. Kimi şeylerin zamana bırakılması daha iyiydi.

Konuyu bitireceğim bir başka derste, belki de dersin en can alıcı yerinde aynı öğrencinin parmağı havaya kalktı.

Yine “Buyurun” dedim.

“Hocam, Allah’a inanıyorum artık!” dedi.

“Şimdi seni bu itirafa iten sebep nedir ?” dedim.

“Doğrusunu isterseniz, çok düşündüm; Allah’ın yokluğunun ispatı imkansız. Bizi ve evreni yaratan güçlü bir varlık olmalı” dedi.

Çocuklarda bir sessizlik var. Bilmem, bu soru olayının böylesi olumlu bir şekilde sonuçlanmasını hiç düşünmüşler miydi diğer öğrenciler ? Demokratik bir eğitimin somut bir örneğiymiş bu gelişme. Her soruya açık olmak ne kadar güzel! Bu öğrencinin ağzı bu sorusu üzerine kapatılsaydı yada parmağı hakaretle indirilseydi, önce kalbi kırılacaktı, kendisinde bir direnç oluşacaktı, sonra sorun öylesine sürüp giderdi ve böylesi olumlu ortam oluşmazdı. Doğrusu özgür bir ortam-

da her şey birer sağaltımdır; konuların özgürce tartışılması bir rahatlamadır.

Sorulara açık olmak güzel değil mi ? Soruları bastırmak ise düpedüz yetersizliktir, acizliktir. Kaba kuvvet hiçbir meseleyi halletmez. Kocaman soruları kafalardan çıkartmadıktan sonra, insanlara verebileceğimiz fazla bir şeyimiz olamaz. Özgürlükten söz edemeyiz.

İŞTE... BİZİM ŞAHİN

Aysel ÖNDER

Sonbaharın son ayı idi. Kasım soğuğu okul binasının kuzeyinde kalan sınıfıma iyice işlemişti. Ilık iki kalorifer peteği sınıfı ısıtmaktan acizdi. Dar dersliğimizde kırk dört mevcutla, balık istifi...birinci dersi işlemiş teneffüse çıkmıştık.

Teneffüs bitip sınıfa döndüğümde sınıf başkanı hemen yanıma koşmuş, kolunu tutan Salih'i gösteriyordu telaşla. Salih ağlıyordu; Şahin Salih'in koluna tüm gücüyle yumruklar atmış ve canını çok yakmıştı.

Zihnim o günkü derslerle meşgulken, sınıftaki gergin, huzursuz hava yüzünden bütün düşüncelerim birden dağıldı. Salih acıdan sessizce ağlıyor, diğer çocuklar korkmuş ve sinmiş bir şekilde bakıyorlardı. Şahin daha önce de arkadaşlarına vurmuştu. Ama ilk defa bu kadar ileri gitmişti. Ona seslendim:

-Şahin, gel bakayım buraya!

Şahin yerinden umursamaz bir şekilde en arkadan kalktı. Bir kabadayı edasıyla sağa sola salınmaya çalışıyordu. Ancak sol kolu kırıldığı için sargıya alınmış olması yürüyüş ritmini bozuyordu. Ona ne söylemeliydim? Nasıl uyarmalı, hangi cezayı vermeliydim ki bir daha bu kadar ileri gitmesin.

Ben bunları düşünürken o yanımda bitiverdi. İri kara gözleriyle duygusuzca bana bakıyordu.

-Hadi bakalım, ne diyeceksen de! der gibiydi.

Şahin diğer öğrencilerimden iki yaş daha büyüktü. Bir

yıl okula geç başlamış, bir yılda sınıfta kalmıştı. Boy ve kilo olarak diğer öğrencilerimden çok daha gelişkindi. Bana ikinci sınıfta gelmişti. Geldiğinde okuma-yazmayı daha öğrenememişti. Hele o geldiği ilk günü asla unutamam. Üstü başı yırtık, kirli, saçları uzamış o halini...Daha ilk gün sınıfta terör estirmiş, öğrencilerim birçok küfrü ilk defa o gün ondan duymuşlardı.

Onunla çok uğraştım. Hiçbir kurala uymayan, saygısız, kimseyi sevmeyen, kimseye acımayan, herkese düşman olan hiperaktif görünüşlü bir çocuktur. Onu ve ailesini araştırdım. Kendisine ve çevresine yararlı –en azından zararsız- olması için çözümler bulmaya çalıştım. Bazı geceler uykularım kaçmış, onun için neler yapılması gerektiğini düşünerek sabahlamıştım.

Çok fakir bir ailesi vardı. Biraz olsun rahat etmeleri için elimden gelen yardımı yapmaya çalıştım. Amacım onu kazanmaktı.

Çocukların kalbine girebildiğimi düşünen ben, onun kalbine de girmek ve o buz gibi kalbi sevgi ile ısıtmak, o kalbe merhamet tohumları ekmek istiyordum. Hiç sevilmemiş bir insan sevmeyi bilebilir mi? İşte bu nedenle bazen onu bir bahaneyle sınıftan bir yere yollar, diğer öğrencilerime Onu, yaşadıklarını anlatır, ne yaparsa yapsın Ona yine de sevgi göstermelerini isterdim. Çocuklarda onun için bir şeyler yapmak istemiş, kimi boya, kimi defter, kimi ayakkabı, kimi de ip ve dokuma tezgahı getirmişti. Şahin bir dakika bile yerinde duramaz, herkesin dikkatini dağıtırdı. Bu boya ve kağıtlarla bazen resim yapar, bazen bize katılır ve ders dinler gibi görünür, bazen de elindeki dokuma tezgahını kıracak kadar sertleşir ve hırçınlaşırdı. Ancak dinlendiği kısa anlarda gerçekten anlar, öğrenirdi. Dikkat dağınıklığı, aşırı hareketlilik nedeniyle notları çok kötüydü. Onun artık sınıfta kalmasını istemediğim için RAM'a gönderilmesini istemişim. Artık ikinci sınıftan itibaren o bir kaynaştırma öğrencisiydi.

Onun için yepyeni, benim için ise sıkıntılı bir dönem başlamış oldu.

Aradan dört yıl geçmişti. İşte bugün: “Bu çocuğa neler verebildim?” diye düşündüm. Altıncı sınıfa hangi kazanımlarla gönderebilecektim Şahin’i. Şahin sanki ona olan inancımı boşa çıkarmıştı. Arkadaşına acımasızca davranmıştı. Böyle bir çocuk ileride çok daha tehlikeli biri haline gelebilirdi.

Tüm bu karamsarlığa, kırılgan bir sesle sordum:

-Oğlum niye çocuğun kolunu acıttın?

-O da bana yan yan baktı!

O an Salih atıldı:

-Hayır öğretmenim. Yemin ederim ki onun sadece yanından geçiyordum. Birden bire bana vurmaya başladı.

Şahin’in gözlerine baktım. Zerre kadar acıma, korku yoktu. Bu beni çok endişelendirdi. Annesinin söyledikleri geldi aklıma. Şahin’in babasının beyrinde kötü huylu bir tümör vardı. Adamcağız bu nedenle dayanılmaz acılar çekiyordu yıllardır. Ağrıların şiddetinden bazen krize giriyordu. Şahin, babasının gece yarıları yada gündüz ağrı krizleri nedeniyle bileklerini kestiğini, kafasını duvarlara vurduğunu, yatakta çırpındığını görmüş; önceleri dehşete kapılmıştı. Daha sonraları bu acılara, krizlere tepkisiz kalmış gibiydi. Ama ne zaman babasının krize girdiğini görse o gün hırçınlaşıyor, gözü hiçbir şey görmüyor, hırsını başkalarından çıkarıyordu.

Çok hareketli bir çocuk olduğu için, en ufak bir gürültüye dahi tahammülü olmayan babası rahat etsin diye sokağa yollanan Şahin, bütün kötü davranışları, kavga ve küfürlerin hepsini sokakta öğrenmişti. Acımasızlığı, kabalığı ve daha benim düşünemediklerimi.

Büyüdükçe akşam dokuzlara kadar eve uğramaz olmuştu. Evi eski bir gecekundu. Dört çocuklu bir aile, baba çalışmadığı için yakınlarının yardımlarıyla yaşamaya çalışıyordu.

Şahin ise ailesinin sert tutumu, ilgisizliği, sokağın başıboşluğu ile yüreğinde acıma duygusu olmadan büyüyordu.

Onun bu hareketinin gerçek nedenini anlamaya çalıştım. Bir an yine bugünkü hırçınlığının altında babasının geçirdiği yeni bir krizin neden olabileceğini düşündüm. Çocuklar sınavtaki sessiz hava içinde donmuş gibi gözlerini bana dikmişler ve merakla olacakları bekliyorlardı.

-Şahin, Salih gerçekten sana yan baktı mı? Yoksa kavgayı çıkarmak mı istedin?

-Baktı! Hem teneffüste topunuda vermedi. Salih atıldı:

-Kolu kırık öğretmenim, nasıl oynayacak? Hem topu alınca bir daha da vermiyor. Şahin'e döndüm:

-Topu vermedi diye dövmen mi gerekiyor? Hem bu kolla nasıl oynayacaksın oğlum?

-.....

Birden sertleştim:

-Çabuk arkadaşından özür dile. Teneffüye çıkmayacak ve yüz kere "Bir daha kimseyi incitmeyeceğim." yazacaksın. Eğer bir daha yaparsan incitirsen bu durumu idareye bildireceğim. Okuldan atılmayı herhalde istemezsin!

Şahin hayretle bana baktı. Ağzımdan ilk defa bu kadar kararlı "okuldan atılma" sözü çıkmıştı.

Şahin yarım ağız "özür dilerim" dedi. Dönüp sırasına giderken gözlerim onun sargılı koluna takıldı. Kolundaki sargı kömür gibi siyah olmuştu. Parmakları şişmiş ve morarmıştı.

-Oğlum o elinin hali ne? Sargın kirlenmiş, parmakların şiş.

Yasemin atıldı:

Öğretmenim Şahin çöplükten kağıt topluyor. Ondan pistir eli...

Beynimden vurulmuş gibiydim. Şahin! Çöplükleri gezen ve kağıt toplayan çocuk. Bir an sarsıldım. Gözlerim buğulandı. Burun kanatlarım şişti. Ağladım ağlayacağım. Dişlerimi sıktım. Derin bir nefes aldım. Şahin'e döndüm:

-Bu doğru mu?

-Evet öğretmenim günlük iki milyon kazanıyorum.

-Peki senden kim istedi kağıt toplamayı?

-Kimse! Ben topluyorum.

-Neden?

-Alacaklarım vardı. Para lazım oldu.

Kızmalı mıyım? Yoksa sevinmeli mi? Şaşırdım kaldım. Bizim Şahin ilk defa kendisi karar vermiş, harçlık kazanmak istemişti. Karşımda kararlı bakışlarla yaptığı işi savunuyordu.

-“Alacaklarım vardı. Para lazım oldu.”

-Oğlum parmakların hep şişmiş, morarmış. Sargın mikrop yuvası. Bu şekilde o kırık kol nasıl tutacak? Senin derhal hastaneye gitmen gerek!

-Evet öğretmenim, zaten doktor da bana: “Elini oynatma, yukarıda tut!” demişti.

-Oğlum hadi kimseye acımıyorsun, kendine de mi acı-mıyorsun? Sen nasıl bir çocuksun? Omzunu silkti.

-.....

-Hemen şimdi komşunuzu arayacağım. Annene haber versin. Gelsin seni hastaneye götürsün!

Sınıftan hızla çıkarak memur odasına doğru yöneldim. Bir an evvel ailesi gelmeliydi. Parmakların bu kadar şişmesi ve morarması tehlikeliydi. Ama içim bir kuş gibi hafiflemişti. Şahin'den tam umudumu kestiğim bir sırada yeniden heyecanlanmışım. Şahin para bulmak için sokak kurallarını seçmemişti. Çalmak istememişti. Eli acısa da, kolu sargılı olsa

da kendi emeğiyle para kazanmayı seçmişti. İçinde bulunduğu yokluk çıkmazından kurtulmak için, kendince bir çözüm aramış ve bulmuştu. Bizim Şahin artık büyümüşü.

O gün annesi onu hastaneye götürmüş, sargıyı değiştirmişler. Kolunu yukarıda tutmasını özellikle tembihleyerek 19 gün de rapor vermişler. Bir süre sonra arkadaşlarından öğrendim. Şahin yine kağıt toplamaya başlamış. Sargılı kolu kirlenmesin diye artık poşet geçiriyormuş.

Aradan tam iki yıl geçti. Bahçe nöbetimde karşılaştım Şahin’le. İki yaz hep kuaförde çalıştı, biliyordum.

-“Ceketimi, gömleğimi harçlığımla aldım öğretmenim” diyordu övünerek.

Omzuna elimi koydum. “Ara sıra sınıfıma ziyaretime gel! Oldu mu? dedim. “Tamam!” dedi ve koşarak sınıfına çıktı. Bana asla karamsar ve umutsuz olmamayı öğreten çocuğumun arkasından tebessümle baktım. Öğrendim ki sevgi ve sabır her şeyin ilacıydı.

Çocuksa umuttu. Şahinler umuttu. İşte.... Bizim Şahin.

ÖĞRETMENİM, ARKAMIZA BİR DELİ TAKILDI

Perihan ERK

1985 yılı Burdur-Bucak Cumhuriyet İlkokulu'nda ikinci sınıfları okuttuğum yıldır. Meslek hayatımda ikinci kez birinci sınıfları almış, onlarla ikinci sınıfa geçmişim. Her zaman olduğu gibi onlarla aramda bir öğretmen öğrenci sevgisinden, bağından daha sıcak daha yakın bir bağ vardı. Öğrencilerim teneffüste bile çevremde olurlar, acıkanlar simit parası ister, burnu akıp da mendili olmayanlar burnunu sildirmeye gelir, arkadaşlarıyla sorunu olanlar dertlerini anlatmaya gelirlerdi. Bu yüzden teneffüslerde öğretmenler odasına gidip oturma, çay içme gibi durumları çok az yaşamışımıdır. Gitsem bile gelip orada beni bulurlar, kalkıp gitmek zorunda kalırdım. Beslenme saati dediğimiz yirmi dakikalık teneffüste çocuklar evlerinden getirdikleri yiyecekleri masalarına serdikleri peçetelerin üzerine koyar, birbirleri ile paylaşarak yerlerdi. Genelde birkaç çocuğun yiyeceği olmadığında harçlığı olanlar ellerindeki harçlıkları verip “Öğretmenim arkadaşlarımız yiyecek getirmemiş, siz de bu paranın üstünü tamamlayıp helva ile ekmek aldırın” diye bana gelirlerdi. Ben de paralarının üstünü tamamlayıp helva, ekmek aldırır bunu çocuklarıma pay ederek yedirirdim. Onlarla paylaşarak yediğim helva-ekmeğin tadını asla unutmadım.

İşte o sınıfta haberleşme konularını işlediğimiz sıralarda postaneyi ziyaret etmeyi, konuları yerinde görüp incelemeyi planlamıştık. Hatta Türkçe dersinde de mektup yazıp onları da postaya verecektik. O gün 2. derste sıra olarak postaneye gitmek üzere yola koyulduk. Ben çocukların oluşturduğu sıranın orta yanında gidiyor, hem ön tarafı hem arkayı kontrol

altında tutmaya çalışıyordum. Bir ara arkadaki bir öğrenci “öğretmenim arkamıza bir deli takıldı” diye bağırınca duraklayıp hepimiz arkaya baktık. Sıranın en arkasında saçları kirden pürçük pürçük olmuş, eli yüzü, üstü başı kir içinde bir çocuk ışıldayan gözleri, mahzun gülümseyişi ile bize bakıyordu. En arkadaki öğrenci “öğretmenim söyleyin gitsin bu deli” deyince öğrencilerden birkaçı “o deli değil, dilsiz, kulakları da duymuyor” dediler. Ben de “bak deli değilmiş, size heveslendi, bırakın gelsin, nasıl olsa birazdan gider” diyerek yolumuza devam ettik. Yürürken arada bir dönüp arkayı kontrol ediyordum. Bir ara bize takılan çocuğun tökezlediğini görüp ona doğru yöneldim. Yanına geldiğimde çocuğun ayağındaki yırtık lastik ayakkabılardan birinin ayağından çıktığını fark ettim. Çocuk ayakkabısını giymeye çalışırken öğrenciler de durmuş onu izliyorlardı. İçlerinden biri “öğretmenim ayakkabıları çok eskimiş iki de bir ayağından çıkıyor, benim evde bir ayakkabım daha var Ona verebilirim” dedi. “Tamam çocuğum, annenler müsaade ederse getirir verirsin” dedim ve postaneye doğru yöneldik. Postanedeki işlerimizi bitirip dönerken yine arkamızdaydı, nasıl olsa okula geldiğimizde ayrılıp gider diye düşünürken o bizimle sınıfın kapısına kadar geldi. Öğrenciler yerlerine oturunca O, kafasını kapı girişinin kasasına dayayıp mahzun mahzun içeriye bakıyordu. Çocuklar “öğretmenim bakın orada duruyor, gitmiyor” diye bağışmaya başladılar. O, onların bağırışını duymuyor ama parmakları ile onu gösterişlerini görüp rahatsız olmuş hali, mahzun mahzun bana bakıyor, bakışlarıyla “ne olur beni de içeri al” diyordu. Onun o hali içimi yaktı. Akranları okulda eğitim alırken o sokaklarda rezil rezil dolaşıyordu. Birden çocuklara dönüp “bakın kapıdan size nasıl da imrenerek, üzülenerek bakıyor. O da sizler gibi duyan, konuşan bir çocuk olsaydı sizin aranızda olacaktı. Ne dersiniz onu sınıfımıza alalım mı?” deyince çocuklar hep bir ağızdan “alalım” diye bağırıp, hepsi kendi sırasına almak için yer açmaya başladı-

lar. Onun boyu uzun olduğu için arka sıralardan birine oturup önüne bir defter, kalem, silgi verdik. Sonra da çocuklara Onun durumunda olmanın zorluklarını, Ona yardımcı olmamız gereğini anlattım. Sakın incitmeyin, teneffüste de sahip çıkın, diğer sınıflar da incitmesin diye tembih ettim.

O gün dilsiz çocuk hep bizimleydi. Teneffüste elini yüzünü yıkayıp saçlarını taradık. Sevinçten gözleri ıslıl ıslıl olmuştu. Derken eve gitme saati geldi. Çocuklar eve giderken hep beni öperek giderlerdi. O da gelip beni öptü, ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. Çocukların arasına karışarak çıkıp gitti.

Ertesi gün henüz ders zili çalmasına 10 dakika vardı. Ben öğretmenler odasında önlüğümü giymeye çalışırken benim öğrencilerden bir grup içeriye girerek heyecanlı heyecanlı “öğretmenim; o dilsiz çocuk yine gelmiş sınıfın kapısında bekliyor” dediler. “Tamam, hadi siz gidin, ben geliyorum” diyerek odadan çıkıp sınıfa yöneldim. Beni gören çocuklar da arkama takılıp geldiler. Dilsiz çocuk beni görünce sevinip bana doğru yöneldi. Eli yüzü temizlenmiş saç da taranmıştı. Eli ile sınıfı göstererek bir takım işaretler yapıyordu. Ben de başımla “olur” işareti yapınca sevinçle sınıfa dalıp daha önce oturduğu sırasına oturdu. Ders zili çalınca çocuklar Onun ellerinden tutup, dışarıda sıraya katılmasına yardımcı oldular. Onun sıraya katılışını gören büyük sınıflardaki çocuklar yanıma gelip “Bu kız sizin sınıfınızda mı?” diye sordular. “Evet, benim sınıfımda, siz Onu tanımıyor musunuz?” dedim. İçlerinden biri “evet, o bizim mahallemizde oturuyor. Adı Ayten. Annesi ve iki kardeşi de onun gibi dilsiz. Sadece babası konuşabiliyor” dedi. “Peki babası ne iş yapıyor?” “Hiç öğretmenim, hiçbir işi yok. Herkes birşeyler veriyor, öyle geçiniyorlar” dedikten sonra sınıf sırasına geçti. Andımız okunduktan sonra sınıfımıza girdik ilk dersimiz Hayat Bilgisi dersi idi. Çocuklara Ayten hakkında öğrendiklerimi, artık Onun bizim sınıfımıza sürekli gelebileceğini, Onun için Ona önlük, çanta ayarlamamız gereğini anlattım.

Birkaç gün içinde Ayten'in bütün eksikleri tamamlanmış, Ayten sınıfımıza devam eden bir öğrenci olmuştu. Öğrenciler parmak kaldırıp sorulara cevap verdikçe o da parmak kaldırıyor, ona söz hakkı verdiğimizde de birtakım sesler çıkarak derse katılıyor, arkadaşları onu alkışladıkça çok seviyordu.

Bir teneffüste hizmetli beni Müdürün çağırdığını söyledi. Odaya girdiğimde Müdür sert bir ifade ile "sınıfınıza sağır ve dilsiz bir çocuk almışsınız, benden izin almadan nasıl böyle bir şey yaparsınız" dedi. Ben olayı kısaca anlatıp çocuğun kimseye zararının olmadığını, onu sokaktan kurtardığımızı ifade etmeye çalıştım, ama Müdür ısrarla onu sınıfa almam gerektiğini ve başımın derde gireceğini söylüyordu. Ben bu konuda her türlü sorumluluğu üstüme alacağımı ve çocuğu sınıfa almaya devam edeceğimi söyleyerek odadan ayrıldım.

Artık yıl sonu gelmiş ben de sınavlarına katıldığım yurt dışında öğretmen olma hakkını kazanmıştım. Yeni öğretim yılında öğrencilerimle olamayacaktım. Onlardan ayrılma düşüncesi beni çok üzüyordu. Hele en çok da Ayten'i düşünüyordum. Ya yerime gelen öğretmen onu kabul etmez, Ayten yine sokaklara düşerse diye endişeleniyordum. Öğrencilerimden ayrılmak çok zor oldu. Artık yurt dışındaki görevime başlamıştım. Aklım Ayten' deydi. Arkadaşlarıma mektup yazıp Ayten'i görüp görmediklerini sordum. Aldığım cevap beni çok mutlu etmişti. Müdür Ayten'i sınıfıma aldığımdan dolayı Kaymakamlığa dilekçe vermiş, Kaymakam Bey de konu ile ilgilenip Ayten'i Sağır ve Dilsizler Okulu'na yerleştirmişti. Artık Ayten okullu olmuştu. Bu haber meslek hayatımda duyup çok mutlu olduğum haberlerden biriydi.

Ne zaman sağır dilsiz biri ile karşılaşsam Ayteni anımsar, yüreğimde onu okullu yapmış olmanın huzurunu duyarım.

Mehmet Ali KAYA

“ZEYNEP”

Mersinin küçük bir sahil kasabasında öğretmenlik hayatıma başladım. Görev aldığım ilköğretim okulu, ilçe merkezinde, sahilde inşa edilmiş, pencereleri denize bakan şirin bir okuldu. Hatta açık havalarda ufuklardan Kıbrıs Beşparmak Dağlarını görmek mümkündü.

2003-2004 Eğitim-Öğretim yılıydı. Yani çocukların dünyasına girişimin üçüncü yılıydı. Beden eğitimi ve spor derslerine giriyordum. Spor alanlarımız genişti ve hemen hemen her türlü tesisimiz olduğundan derslerimiz zevkli geçirdi. Zil sesi çaldığında çocuklar koşarak sınıflardan kaçıp tesisleri doldururlardı. Kimi tenis oynardı, kimi futbol, voleybol, basketbol ya da yakartop. Kimileri de sahile inip kumda güreşip denizde taş sektirme yarışı yaparlardı. Ders yoğunluğunun stresini o kısacık tenefüslerde atmaya çalışırlardı. Onların bitmez tükenmez enerjilerini, oyunlarını izlerken bile insanın içine yaşama sevinci geliyor. Onlar büyük sorumluluklar yüklediğimiz, çok şey beklediğimiz, küçük oyun çağındaki çocuklarımızdı.

Kasım ayına girmiştik. Soğuklar azda olsa kendini hissettirmeye başlamıştı. İnsanlar kış hazırlığı yapıyordu. Derslerine girdiğim 6. sınıflarda; Zeynep isminde, hafif tombiş, siyah saçlı, kara gözlü, şirin bir kız vardı. Onunla tam anlamıyla ilk diyalogum, bir tenefüste koşarak yanıma gelip; “Öğretmenim benim adımlı biliyor musunuz?” demesiydi. Ben de; “Hayır” dedim. O da üzülerek; “Adım Zeynep ama ne olur unutmayın” deyip gitti. Aslında Zeynep’in vermek istediği mesaj açıktı. Bizler bazen kalabalık içinde bireyi ihmal ede-

biliyoruz. Oysa onların kocaman bir dünyası vardı. Bundan sonra onu her gördüğümde elimi omzuna koyup “Zeynep nasılsın?” derdim. O da gözlerinin içi gülererek “iyiyim öğretmenim” derdi. Kendini değerli ve özel hissettiği belliydi. Çocuklarımız zaten değerli ve özel ama bunu onlara hissettirmeliyiz ki kendine güvensin, faydalı ve üretken olsun. Bu bazen bir tebessüm, bir dokunuş olabiliyor. Bunu o gün daha iyi anladım. Artık elimden geldiğince onlara ismi ile hitap etmeye çalışıyordum.

Yine derste çocuklara kızıp bağırduğımda, Zeynep yanıma gelip; “Öğretmenim siz bağırınca çok çirkin oluyorsunuz” dediğini hatırlıyorum. Ne zaman bağırarak olsam aklıma bu söz geliyor. Onların çocuk dünyasında böyle olumsuz model olmamalıydım.

Yanlış hatırlamıyorsam 2004’ ün Ocak yada Şubat ayıydı. Havalar soğuktu. Yine de yağmur yağmadığı zaman dışarıda ders işliyorduk. Bir gün yine Zeynep’in sınıfının dersindeyim. Çocukları sahil kenarındaki okul bahçemizde koşturuyordum. O sırada sahilde kısa boylu, kambur, yürürken bile zorlandığı belli olan yaşlı bir kadın odun toplamaya çalışıyordu. Çocuklar bunu görünce odun toplamada yaşlı nineye yardım etmek istediler. “Peki” dedim. Hepsini koşarak sahile inip buldukları odunu bir araya getirmeye başladılar. Odunları topladıktan sonra yanıma gelip: “Öğretmenim, Nine hasta ve yaşlı, odunları evine götürmede ona yardım edelim” Ben de “evi nerdeymiş çocuklar” dedim. Tarif ettikleri yer aşağı yukarı bir km mesafede idi. Çocuklara dönüp “Bakın şu an dersteyiz ve okul alanını terk edemeyiz. Okul çıkışı yardım edersiniz” dediğimde Zeynep hırsla yanıma geldi ve “Öğretmenim eğer izin vermezseniz, sizinle bir daha hiç konuşmam” deyip suratını astı.

Sonra düşündüm, Eğitim nedir? Neyi öğrenmeli ve yaşamalı bu hayatta? Yardımlaşma, paylaşma, birlikte anlamlı işler yapmayı öğrenme, eğitim sistemimizin de amaçların-

dan biri değil miydi? Hayat da asıl olan bu duygular değil miydi? Yaratıcının bizden istediği de bu değil miydi? Hem de yaparak ve yaşayarak bunu öğrenme, bu duyguları hissetme şansını yakalamıştık. Bir yazar insanı bir bilgisayar programına benzetir. Doğru şifreyi girersen bu programa girebilirsin. İşte yardımlaşma ve paylaşma insani kimliğimize açılan doğru şifrelerdi.

“Herkes eline biraz odun alsın” dedim ve götürüp Ninenin evine bıraktık. Çocukların gözlerinde anlamlı bir şey yapmanın sevinci vardı. Bu olayı hiçbir zaman unutmadım.

Neyse ki okula zamanında yetiştik, Müdüre de yakalanmadan.

YEŞİL GÖZLERİYLE NE GÜZEL BAKAR ELİF

Hikmet YILMAZ

1

İnsan hayatının her anının yazılabilirliğine inanırım. Yazmak, yaşanılanın farkına varabilmektir. Hayattır ki bireysel olduğu kadar iç içedir, bir hayat diğer bir hayatı tamamlamakta, bütünlemektedir. Eğer böyle olmasaydı, sadece kendimize kızar, kendimize üzülür, kendi hayatımıza şaşar ve sadece kendi mutluluklarımıza sevinirdik. Ama böyle olmuyor işte. Çünkü insan hayatı diğer bütün insan hayatlarının kesiştiği yerde kendi anlamını buluyor. Bir öğretmenin hayatı ise daha çok bir arada bulunduğu öğrencilerin hayatıyla kesişiyor ve öğretmen ne kadar çaba gösterse de bu kesişmenin, yer yer kendi hayatını biçimlendirmesine engel olamıyor. Zaman ilerledikçe değişen kişiliğimizde, hayata bakışımızda yaşanmış olayların derin izlerini görürüz. Belleğimizdeki mutluluk ya da hüznler biraz da öğrencilerimizin mutluluğu ve hüznleridir aslında. Sonra bakarız ki her öğretmen kendi hayatını bir mum gibi eritirken gelecekte yüzlerce gözle dünyaya bakabilmeyi umut etmektedir. Yüreğindeki yüzlerce yüreğe ekmiştir çünkü. Öğretmen birazda kendini toprakta çürümeye bırakmış bir tohumdur. Ölmesi çoğalarak yaşamak içindir. Zira ölümden önce yüreğine yüzlerce yüreğin kaygısını dolduranın, yüzlerce yürekte yaşaması bir haktır. Gözlerde yaşamak diyoruz ya; siz hiç gözlerde hayat renginde bir ölüm gördünüz mü? Ben gördüm....

Beşparmak Dağları'ndan gelen rüzgarın dinginliği ile beslenen köyler vardır Kisir Vadisi boylarında. Bu köylerin çocukları pamuk tarlalarında işçi, okullarda öğrenci, düğünlerde toprak anaya diz vuran zeybektirler. Bu yüzden yüzle-

rinde çalışmanın erken olgunlaştırdığı onur çizgilerini buluruz. O çizgilerde yine erken yaşanmış mutlulukların, acıların birbirine karıştığı dramlar okuruz. Fakat onlar yaralarını öyle kolayca göstermediklerinden, yüzlerindeki gülümsemeler, bu bolluk diyarı insanlarının hep mutlu oldukları izlenimi uyandırır. Oysa gözlere öyle dikkatli bakılmalı ki...

Elif'ti adı. Elif gibi incedi, elif gibi doğruydı ve elif gibi sadeydi. Soğuk kış günlerinde sınıfı belki de Elif'in gülümsemesi ısıtırdı. Başkası konuşurken pek de umursamayan çocuklar Elif söz alınca hemen susardı. Sanki o an dünyanın en güzel sözlerini Elif'ten duyacaklardı. Oysa çok fazla konuşmazdı Elif. Oyun da oynamazdı. Sadece gülümserdi. Bu gülümsemeler, bütün sözleri, bütün oyunları mahkum ederdi. Gözleriyle gülümserdi Elif. İçinde bahar sakladığı yeşil gözleriyle. Yeşil, en güzel zeytin ağaçlarında bir de Elif'in gözlerinde dururdu. Bana öyle gelirdi ki, Elif gözleriyle dinliyor, gözleriyle anlıyor ve gözleriyle konuşuyordu. Sınıfın en küçüğü, en çelimsiziydi ama yüzündeki masumiyetiyle okulun en büyüğüdü.

Sıfatları işlediğimiz bir gün, onun kendi dışındaki herkeşe kapalı tuttuğu yüreğindeki o gizemli yeri biraz daha aralamak gibi hiç de hakkım olmayan bir düşünce gereği olmalı, elifin gözleriyle ilgili bir cümle kurmuştum:

“Yeşil gözleriyle ne güzel bakar Elif.”

Fakat hiç beklemediğim bir şey oldu ve o an Elif'in gözlerinin ışığının söndüğünü ve kendisinde asla görmediğimiz bir bakışa büründüğünü gördüm. Acı bir bakış fırlattıktan sonra başını eğmişti. Sınıftaki bütün gözler anlaşımlar gibi önce bana sitemli bir şekilde çevrilip sonra yere düşmeye başlamıştı. Gözlere isim yeşile sıfat dedim ama gözler yeşiliyle bakmamıştı. Ne olduğunu sormadım bile. Çünkü Elif'in hepimiz üzerinde öyle bir etkisi olmuştu ki bundan sonra konuşmanın bu etki karşısında anlamsızlaşacağı mu-

hakkaktı. Öğretmenler odasına henüz üzerimden atamadığım şaşkınlığımla girdim. İlk işim Elif'i sormak oldu. Sorusu bile diğer öğretmenlerin yüzlerinde sınıftaki çocuklarınkine benzer bir etki yapmıştı. Okul Müdürümüz Necdet Bey zaman zaman engel olamadığı tıkanmalarıyla, henüz yeni olduğum mesleğimde beni sarsan ilk dramı anlattı. Elif'in gözlerinin yeşil olması benim adıma bir yanılgıdan ibaretmiş. Kanında bulunan bir mikrop nedeniyle Elif çok ciddi bir şekilde hastaymış. Her üç ayda bir kanı değiştiriliyormuş. Bu hastalıktan dolayı gözlerinin akı dahi yeşilimsi bir renk aldığından Elif'in gözleri yeşil zannedilmiş. Bu yanılgıda Elif'in kişiliğindeki o güzel olgunluğun ve bakışlarındaki yaşama sevincinin etkisinin büyük olduğu kesindi. Fakat ben bunu nasıl fark etmemiş ve böyle bir hata yapmışım? Ölümün izlerini taşıyan gözleri nasıl da yanlış okumuş nasıl da onda hayatın çöşkün yanlarını bulmuştum. Sonraki günlerde de hep gülümsedi Elif. Ama ben o gözlerde asla hayatı göremedim. İnsan hayatına yakın olmanın ilk büyük tesiri ruhumun en gizli köşelerine sinmişti bile. Üstelik hayatımın bundan sonraki bölümlerinde dahi bütün yeşil gözler bana Elif'in dramını hatırlatacaktı.

2

Ben öğretmenim. Öğrencilerimin yaşadıkları mutlu anları onlarla paylaşır ve onları bu sevinçleriyle hayata uğurlarım. Dramlarıysa ben de kalır, içime işler. Onların acılarını içimde saklar ve zaman zaman bu acılarla algılarım hayatı. Ve bir öğretmen için en büyük acı, bir sabah okula döndüğünde sıralardan birinin boş kalmış olmasıdır sanırım. Yine gülümseyen bir yüz... Gülen her yüzde mutlu bir insanı görmek ne kadar da yanıltıcıdır. Nesime... Sonbahar rüzgarı gibi arkasında hüznü iç çekişler bırakarak giden, fakat gidene kadar hiçbirimizin Onun içindeki o büyük patlamayı algılayamadığımız gülen Nesime. İçinde biriktirdikleri ne

kadar da bizden uzak şeylerdi ki onu hep “mutlu kız” olarak algıladık. İçindeki o ölümcül tutku ne kadar da kendinindi ki bizi en yakınından bile geçirmedi. Biz durgun denizler gibi düşünüürken, O, kendi fırtınalarını gönöl deryasında alabildiğine özgür bırakırmış meğer. Meğer Nesime bir tufanmış da batırmak için yıllardır kendi gemilerini yaparmış. Karatahta-da yazana bakın bir:

Ders: Türk Dili Ve Edebiyatı

Konu: Sessiz Gemi’nin Tahlili

Nesime’nin bu ödevi yapmasını asla istemezdim. Biz Sessiz Gemi’yi tahlil edelim derken O, vermiş olduğum ödevi kanımızı donduracak bir şekilde yapıp gitti. Hiç bir zaman hiç bir yerde böyle bir şiir tahlili yapılmamıştır. Hiç bir öğretmen hiçbir zaman konuyu bu kadar mükemmel açıklayan bir ödevi imzalamamıştır. Mükemmelin en acı olanla birleştiği andı, bu tahlili yapacağımız derste, Nesime’nin sırasına resminin ve çiçeklerin yerleştirilmesi. Yaşlı gözlerle bütün sınıf susuyor ve O, çiçeklerle donatılmış sırasında en gülen haliyle bize bakıyordu. Acı bir şakaydı sanki. Ve sanki O ölmemişti de biz konunun daha iyi anlaşılması için dramatisasyon yöntemini kullanıyorduk. Öyle olmasını ne kadar da arzu ederdik. Kendisi anlamlı olan ölümler aynı zamanda birçok şeyi de anlamsızlaştırırmış. Şimdi ciddiye aldığımız her şey gölgeye dönüşüyor ve ölümü anlatan bir şiir sadece bir söz yığınınan ibaret kalıyordu.

Nesime birkaç saat geç kalmıştı eve. Bir tokat, evet sadece bir tokat onun içindeki fırtınayı tetiklemeye yetiyordu ve kendi eliyle yazdığı ölümüyle Sessiz Gemi’ye şiirin kendisinden daha anlamlı bir nazire yapıyordu. Bu dramatik şiir nasıl kalıcı olmazdı ki.. Hafıza nasıl unuttur, kalem nasıl yazmaz, yürek nasıl yanmazdı. Evet bizler öğretmeniz. Sevinçleri harçlık olarak yüreklerine koyacağız ve acılarıyla hayatımızı her defasında yeniden şekillendireceğiz.

3

Öğretmenlik bir eylem biçimidir. Hiçbir söz bu eylemin kendisinden öteye geçemez. Hiçbir ifade öğretmenliği eylemci oluşunun dışında başka bir yargıyla kutsayamaz. O büyük ifadelerle, cafcacılı bilimsel terimlerle donatılmış bütün formasyon bilgileri, öğrenci karşısına geçip tebeşiri ele alınca sönükleşir, kuru birer teoriye dönüşür. Çünkü öğretmenlik, öğrencinin gözbebeklerinden yüreğinin derinliklerine girebilmektir. Elif'in gözlerinin neden yeşil olduğunun, Nesi-me'nin içindeki fırtınalara rağmen nasıl olup da durgun durduğunun farkına varabilmektir. Bütünleşmektir öğretmenlik; öğretirken öğrencileşmektir. Her şeyden önce öğretmenlik, öğrencinin bilgi yüklenilen bir makine olmadığını bilmektir.

Sanırım öğretmenliği Oğuzeli'nin Çatalısu Köyü'nde öğrendiğimi söylesem abartmış sayılmam. Çünkü başarıyı ve başarısızlığı, onurlandırılmayı ve onursuzluğu, teorideki bürokratik saçmalığı ve pratikteki aydınlık yüceliği burada yaşadım ben.

Çatalısu, büyük bir ovanın ortasında, insana sonsuz yalnızlık hissi veren kıvrımlı uzun yolların kucaklamış olduğu, Cano Ali'siyle meşhur bir köydür. Farklı yaşantıları içinde barındırmasıyla etrafındaki köylerden ayrılır. Farklılığın bir zenginlik olduğunu Çatalısu'ya ilk adımınızı attığınızda hemen anlarsınız. Yetmiş yaşına gelmiş bir ihtiyar size birden felsefeden ve devrimcilikten bahseder, köye kütüphane kurulması için verdiği mücadeleyi anlatırsa; biriyle güzel bir Türkçeyle sohbet ederken bir başkası geldiğinde hemen Arapça bir konuşmanın başladığını duyarsanız; Türkmen-Kürt-Arap kültürlerinin mükemmel bir kompozisyon içinde kaynaşmış olduğunu görürseniz anlarsınız ki Çatalısu kendi içinde bir zenginliği olan köydür. Hele Cano Ali arada bir koltuğunda besili bir horozla kapınıza gelir ve sizinle teklifsiz bir sohbe tutuşur, horozun yanına firig pilavı istediğinde keyifli bir akşamın başladığını anlarsınız. Ağzınız kulakla-

rınızdadır. Akşam olunca Aşık Hamza'da omzuna vurduğu bağlamasıyla gelecek, tatlı sesiyle güzelim türküleri yüreğinize nakış nakış işleyecek ve araya sıkıştırdığı barak havalarıyla içinizdeki ofların dışarıya çıkmasına yardımcı olacaktır. Ya öğretmenlik?...İşte burada öğretmenlik bir türkü tadıyla yaşam biçiminiz olur gider..

Çatalsu'da Mayıs ayında göreve başladım. bu günler dudaklarım kabarıncaya, dilim ağzımda kuruyuncaya kadar tarla başlarında yeşil nohut yediğim zamanlardı. Okulların kapanmasına çok az bir süre kalmıştı ve bu süre içerisinde yapabildiğim tek şey çevreyi ve öğrencileri tanıyabilmektir. Öğrencileri isim olarak tanımak zor değildi; çünkü bir sınıfın yarısı Mehmet ve Ayşe ise, diğer yarısı mutlaka Mustafa ve Hatice'ydi. Bunların dışındaki isimlerse sanki farklı olmanın utangaçlığı içindeydiler. Belki de Ayyuş bu yüzden sessizdi hep. Yakup bu yüzden mi camdan dışarıya bakarak Yakupların çok olduğu ülkeye gitmek isterdi bilemem. Kimin sesi çıkıyordu ki.. Esra konuşunca kulaklarına kadar kızarır, Hatice gözlerini nereye koyacağını şaşırırdı. Tutuk olmakla tutuklu olmak arasında bir fark yoktu onlar için. Oysa okul özgürleşmenin başlangıç noktası olmalıydı. Bilgiye açtılar. Heyecanlıydılar. Zekiydiler. Başarısızdılar. Zeki olduğunun farkında olup da başarısız olmak bir isyan sebebidir.

İsyan...Nereye? Kime? Nasıl? Boğulurken çılgık atamak ne acıdır. Bu acılık o kadar canlarına tak etmişti ki elini uzattığında seni saracaklar ve bir daha bırakmayacaklardı. O sene Oğuzeli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün düzenlemiş olduğu bilgi yarışmasına bizim okulumuzda katıldı. Ondört okul içerisinde ondördüncü olmak beni şaşırtmadıysa da öğrencilerin onüçüncü olamamanın hüznünü yaşadıkları muhakkaktı. İşte bu yarışma Çatalsu İlköğretim Okulu'nda bir milat sayıldı.

Ertesi yıl öğrencilerimizle birlikte bir hedef belirledik kendimize. Dört ana branşta dört genç öğretmendir. O ka-

dar gençtik ki otuzikiyaşındaki Mehmet Hocamıza dedem demek zorunluluğunu duyardık. Bekardık, hep bir aradaydık. Hafta içi hergün kurs dedik ve yola çıktık. Ders kitaplarının dışındaki kitaplarla tanıştırdık öğrencilerimizi. Şiirle yüzleştirdik, tiyatroyla çekingenliklerini yıkmaya çalıştık, müzikle dinlenmeyi öğrendiklerinde hayatlarının yeni bir ezgiyle şekil almaya başladığını fark ediyorlardı. Bıkacaklar diye korktuk ama olmadı, bıkmadılar. Ders saatlerinin dışında haftanın yedi günü belirlediğimiz programa sadık kaldılar. İnanması zor ama ödevlerini yapmaları için geceleri de okulu açık tutmaya başladık. Etüt saatlerinde biz kitaplarımızı okurduk, onlar ertesi günün derslerine çalışırlardı. Çözemedikleri problemler için öğretmenleri hemen hizmetlerindeydi. Etüdün bitmesine yakın, bahçede öğrenci velileri birikir, bu sayede onlarla da işbirliği içerisinde olurduk. Çocukların gözlerindeki ışıltının velilere de yansımış olmasını görmek ne mutluluktur. Başarı mı? O da nedir ki? Somut cevaplar verecek olsak da yine de “o da nedir ki” sorusuyla anlamsızlaşacaktı somut değerler.

Bu öğrencilerin bir yıl içerisinde kırka yakın kitap okumaları, bunların özetlerini çıkarmaları başarıydı; iki satır düşünce üretemeyen öğrencilerin sayfalar dolusu estetik değeri olan kompozisyonlar üretmeleri başarıydı; merkezde düzenlenen bilgi yarışmasında bir yıl sonra bir soru farkla üçüncü olmaları, “19 Mayıs” kutlamalarında köyden kalkıp ilçedeki stadyumda törenle ödülleri ve ilden gelen plaketlerini almaları başarıydı; ovanın ortasında unutulmuş olan bir köyde sergilemiş oldukları piyesin köylüler tarafından yoğun istek üzerine ikinci kez oynatılması başarıydı; Çatalsu’ da bir babanın kızını sahnede gördükten sonra onu tiyatrocusu yapmak istemesi elbette büyük bir başarıydı; Ayşe’nin gözlerini koyacak yer bulması başarıydı. Fakat çivisinin gevşemesinden dolayı okul tabelasının hafif çapraz durması büyük bir başarısızlıktı(!) ve okula gelen ilköğretim müfettişleri yaptıkları

toplantının giriş konusu olarak bu tabelayı seçmişlerdi. Oysa bir yıl önce geldiklerinde bu okul bütün sıvalarıyla kendini koyvermişti. Şimdi ise binanın içerisi buz mavisi tonunda boyanmış, kapılar pembeleşmiş, yani içerikte yapılan bütün değişimler biçime de yansıtılmıştı. Biçimdeki değişimi bile görmeyen gözün simetrisi bozulmuş tabeladan başlayarak, eğitimin verilmediğinden, görevin yapılmadığından bahsetmesi sanırım pek de şaşırtıcı olmayacaktır. Kullanılan ölçütün değeri ise bir çivinin gevşekliği kadardı. Tekrar sormak lazım, başarı mı? O da nedir ki?

Ben öğretmenim, öğrencimde yaşayabildiğim kadar onurlanırım. Öyle de olmuştur. Çatalsu'dan ayrılırken ısıltılı gözlerin yaşlarla dolması bana neyi yapıp neyi yapamadığımı çok iyi anlatıyordu. Ben Çatalsu semalarında ağzında bir çekirdekten uçan bir göçmen kuştum. Sevincimden çığlıklar atıp ağzımdaki çekirdeği insan teni rengindeki topraklara bıraktım. Adımı bilmesinler de çekirdeğin yeşerttiği ağacı bilsinler yeter. O ağacın dallarına konacak olan kuşlar nice tohumlarla havalanacaktır ülkemin maviliklerine doğru.

Yazmakla biter mi yaşananlar. Tam tersine yazdıkça yeneden çoğaltmış oluruz. Kaç Çatalsu vardır kim bilir, gözleri ufuklarda, çocuklarıyla bekler durur. Biri gelecek de çivisi gevşemiş tabelayı sağlamlaştıracak. Kaç Nesime vardır içindeki fırtınayı harekete geçirecek aşağılanmayı bekleyen. İşte yüzlercesinin arasından onu bulmak ve kurtarmaktır öğretmenlik. Ve kim bilir kaç öğretmen vardır benim gibi, ısıltılı duran her gözde mutlu bir yaşam var aldanişıyla karatahtaya yansısını karalayan:

-Yeşil gözleriyle ne güzel bakar Elif.

İLK AŞKIM ÇENGİLLİ

Ekrem Ahmet GÖKÇE

Aralık ayıydı ama kış iyice yüzünü gösterememişti. Ya da sonbahar birkaç gününü unutmuştu da o günler yaşanıyordu. Kış gibi değildi hava. Postahanenin duvarına yaslanmış çayımı yudumluyordum. Sıkıntım günden güne artıyor. Çevremdekilerin ne zaman öğretmenliğe başlayacaksın sorusu yaramı iyiden iyiye derinleştiriyordu.. Ne cevap vereceğimi şaşırtıyor boğazım düğümleniyor, nefesim daralıyordu. Beynim düşüncelerimi toparlayamıyordu.

Nasıl da heyecanlanmıştım ÖSYM’den gelen belgede Çanakkale Eğitim Yüksek Okuluna yerleştirildiniz yazısını okuyunca. Havalara uçmuştum sevinçten ayaklarım yere basmamıştı. Ne çabuk geçmişti iki yıl. Okul bitmişti ve atamam bir türlü yapılmamıştı. Okulu bitiremedi diye, dedikodumu yapar olmuşlardı.

Postacının “Hocam mektubun var!” sesi hayallerimden kopardı. Birden heyecan içinde mektuba baktım. Milli Eğitim Bakanlığı’ndan geliyordu. Çabucak mektubu açtım. Kars iline atandınız yazısı diğer yazılardan önce yerleşti belleğime. İnanamadım hiç mi hiç beklemiyordum. On beş gün içinde gerekli evrakları tamamlayıp göreve başlamam isteniyordu.

Gerekli belgeleri tamamlayıp Kars’a doğru heyecan içinde yola çıktım. Çanakkale’den Kars’a yolculuk bitmek bilmedi. Hiç görmediğim manzaralar, evler, yollar tamamıyla yabancı geliyordu bana. Tam yirmi altı saat sürdü yolculuk.. İl Milli Eğitim Müdürlüğünden yerimi öğrendim. Kağızman

ilçesi Çengilli Köyü. İl Milli Eğitim Müdürü atandığım köyü öve öve bitirememişti.

Kars'tan Kağızman'a gittim. Kağızman hiçte Çanakka-le'ye benzemiyordu. Ben hiç bu kadar kar görmemişim. Alabildiğine her yer bembeyaz bir örtü ile kaplı. İlk başlan-gıçta yıl başı kartpostallarını hatırlatıyordu manzara. Ama yürümek zordu, düşmemek için akla gelmedik manevralar yapıyordum. Çünkü ayakkabılarım hiç de karda yürümek için uygun değildi. Soğuk yerindeydi. Kimse iyi giyin diye akıl vermemişti. Üzerimde bir gömlek bir ceket, üşüdüğümü öğretmen olmanın heyecanından mı olsa gerek pek hisse-de-miyordum. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünde işimi bittirdik-ten sonra o güzelim köyüme ulaşmanın yollarını aramaya başladım. Hayal bile edemiyordum köyümü. Acaba nasıl bir yerdi, öğrencilerim nasıl olacaklardı. Yolda rastladığım birkaç kişiye nasıl gidebileceğimi sorduğumda o köylü esnaf-ların olduğunu onların bilebileceğini söylediler. Çengilli ti-carete yazıyordu levhada. Şimdiden sıcak gelmişti birden isim ne çabukta alışıyordum. İçeriye girip selam verdim. Adam yüzüme doğru bakıp "Buyur!" dedi.

_Çengilli otobüsleri nerden kalkıyor onu soracaktım. Adamın gözleri birden ışıldadı. Gülümsemeye başladı kah-kaha atmamak için gözleriyle benimle oyun oynuyordu..

-Ne yapacaksın Çengilli otobüslerini?

-Ben öğretmen olarak Çengilli'ye atandım da....

-Tamam babam bak sokağın sonundaki otobüsler gidi-yor. Adamın gösterdiği sokağın sonunda ne otobüs vardı ne de otobüse benzer bir şey.

-Hangi otobüs amca.

-Bak mavi brandalı otobüs.

-Ama otobüs değil ki..

-Bizim otobüsler böyle, geç kalma saat bir oldu mu gi-derler başkada bulamazsın.

Biraz hayal kırıklığına uğramıştım ama yine de pes etmek yoktu. Benim hayallerim ideallerim vardı. Valizimi alıp hızlı hızlı yürüdüm. Bir tek ve yegane ulaşım aracının yanına geldim. Traktörün kasasına yaklaştım içindekiler bana bakıyorlardı. Selam verip Çengilli'ye mi? diye sordum. Hep bir ağızdan uğultu şeklinde “he” sesleri yükseldi. Valizimi uzattım aldılar ve bana hemen bir şeker çuvalının üzerinden yer verdiler. İçerisinin bunaltıcı bir havası vardı. Römorkun içinde koyunlar, yem ve şeker çuvaları aldıkları eşyalarla iç içe girmişti. Herkes eşyalarının yanında kendilerine oturacak yer bulmuştu. Aralarında öylesine heyecanlı vurgulu, yüksek sesle konuşuyorlardı ki sanki kavga ediyorlar zannetmiştim. Ama konuştuklarının hiçbirini anlayamıyordum. Arada bir kelimeleri kendimce yeniliyor anlam vermeye çalışıyordum ama olmuyordu, tamamen yabancıydı sözcükler bana. İnsanların yüzleri simsiyahtı, saç ve sakalları bakımsız iri yapılydılar. En çok da konuşmalarında ki sertlik dikkatimi çekmişti, bizim oralarda insanlar böyle konuştular mı kesin kavga ederlerdi. Ha şimdi ha birazdan bunlar dövüşecek demeye başladım içimden. Derken sallana sallana keskin mazot kokusu içinde yol almaya başladı traktör. Başım dönmeye içim daralmaya başlamıştı. Konuşmalarını anlayamıyor, canım sıkılıyordu. Nasıl oldu ben de anlayamamıştım. Birden var gücümle bağırdım :

-Susun be! delireceğim şimdi...

Birden römorkun içinde sessizlik hakim oldu. Herkes bir bana birde birbirlerine baktı kaldı.

İçlerinden biri Türkçe konuşmaya başladı.

-Adını bağışla benim babom.

-Ahmet.

-Baban sağ.

-Sağ.

-Annen sağ.

-Sağ.

Başka kimse konuşmuyor bizi dinliyorlardı. Dikkatli ve anlamlı anlamlı bana bakıp aralarında kısık sesle bir şeyler fısıldıyorlardı. Derken şehirden çoktan uzaklaşmış, dağa doğru tırmanmaya başlamıştık.

Yanımdakine soruyorum.

- Ne zaman varabiliriz Çengilli'ye?

- Bir iki saat.

Saatime bakıyorum zaten bir saati geçmiş yola çkalı. Anlam veremiyorum. Herhalde beni anlamadı diye düşünüyorum. Karla kaplı kıvrımlı yollara, karşı dağlara bakarak okulum köyüm ve öğrencilerim ile ilgili hayallere dalıyorum. Soğuk hayallerimi bozuyor. Ellerim parmaklarım uyuşuyor. Soğuğun bana bu kadar sert bu kadar acımasız davranabileceğini hiç düşünememiştim. Bembeyaz örtü yine de beni heyecanlandırıyordu. Tekerleklerin savurduğu kar taneleri beni hayalden hayale taşıyordu.

Traktör birden duruyor ve geri geri kaymaya başlıyor. Acı fren sesi bu güzelliği bozmaya yetmişti. Durmuyordu. Kayıyorduk ve birkaç metre sonra yol viraja giriyordu. Dönemez diye hemen römorkun kenarından aşağıya atladım. Korkmaya başlamıştım bütün hepsi uçurumdan aşağı gidecekler diye... Yapacak bir şey yoktu. Ne bir taş ne de başka bir şey kar her şeyi kaplamıştı. Şoför traktörün büyük tekerini ile römorkun okuna kavratinca fren yapmış gibi yanlamasına kayan kocaman demir yığını uçurumun kenarında durdu. Onlar için demek böyle şeyler sıradandı. Hiçbir şey yokmuş gibi traktörü ittirip biraz hareket etmesiyle hepsi bindiler. Ben binmemiştim çünkü kendimce tekrar rampayı çıkamayacak ve geri kayabilirdi. Fakat kaymadı gittikçe hızlanmaya başlamıştı. Koşmaya başlamıştım. Eksi yirmi derece soğukta ve yarım yamalak ayakkabılar bu hiç mi hiç kolay olmuyor ve traktör gittikçe uzaklaşıyordu. Nefes alışım hızlanmıştı, soğuk hava boğazımı kesip giriyordu içeriye sanki. Ciğerlerim

yırtılıyor gibiydi. Tam nefeste alamıyordum, aldığım havayı ciğerlerim kabul etmiyor öksürük ile birlikte dışarıya atıyordum. Traktör çok uzaklaşmıştı. Uzaklaşan traktör değil sanki hayallerimdi, umutlarımdı. Gidiyorlardı, hiçmi hiç beni beklemiyorlardı. Neden beklemiyorlar diye soruyorum kendime. Belki önemsemiyorlar ya da tekrar hareket edemeyeceği için yada şoför kaldığını bilmiyor. Ne olursa olsun koşmaya devam ediyorum. Birkaç evin yanından geçiyoruz. Çocuklar ellerinde sopalarla traktörü kovalıyorlar. Film sahnesinden fırlamış gibi kocaman üç koyun köpeği bana saldırıyor.. Havlıyorlar yanıma kadar yaklaşıyorlar, arada bir bembeyaz dişlerini, ağızlarından akan salyalarını görüyorum. Düşünüyorum acaba kuduz aşısı yapılmış mı bunlara? Ama ısırmıyorlar. Benim gözüm daha çok traktörde. Beni yabancı gördüklerinden mi yoksa tehlikeli olamayacağımı düşündükleri için mi bilinmez bırakıyorlar peşimi. Belki de iyi bir kocuğu olmadığı için.

Koşamaz olmuşum. Yürümeye başladım. Nefes alamıyordum, ciğerlerim patlıyordu sanki. Öksürükten çatlayacak gibi olmuşum. Yola doğru baktım. Yokuşun sonunda mazot dumanının dağınık izlerinden başka bir şey gözükmez olmuştu. Ne yapacağımı şaşırmıştım.

-Hoca koşşş... Bu ses de neydi. Rüyamıydı yoksa bunlar, kendi kendime soruyordum. Şimdi uyanırsam annem kahvaltı hazır oğlum hadi gel dese. sese doğru bakıyorum yolun sonunda bir adam beni çağırıyordu. Akşam mı oluyordu. Yoksa ben mi iyi görmüyordum. Ama ne olursa olsun koşmalıydım tekrar koşmaya başladım. Düzlükte traktörü gördüm. Bir traktör için bu kadar sevinebileceğim asla düşünemezdim. Hemen bindim. Üzerimde doğru dürüst bir giysi olmamasına rağmen müthiş sıcaklık hissediyordum. Römorkun tente tahtalarına dayanıp tekrar düşünmeye başlamıştım. Ne zormuş şu öğretmenlik. Hiç de okulda böyle şeylerden bahsetmemişti hocalarımız. Gerçekle hayallerimin

bile birbirine karışır olmuştu. Uykum gelmeye başlamıştı. Römorkun sallantısıyla başıma çarpan tahtaların acısıyla kendime geliyordum. Hemen gözlerim kapanıyordu. Köylüler uyumamam için benimle konuşuyorlar. Memleketlerinde her zaman böyle durumların olduğunu hayat şartlarının ağır olduğundan bahsediyorlardı. Ben ise o çok tatlı uykudan birazda olsa tatmak istiyordum. Anlattıklarını dinlemek çok zor geliyordu. Kanım çekiliyor içim ısınıyordu.

-Hoca donuyorsun. Bak uyursan uyanamazsın.

-Yok yok birkaç dakika uyuyayım sonra yine konuşuruz.

Artık konuşmaları bile çok uzaktan geliyordu. Kimi yüzümü, kimi ellerimi ovuşturmaya başladı. Biri yaktığı sigarayı dudaklarıma tutuşturuyor.

-Çek, çek...

Dumanı içime çekiyorum ciğerlerimden öylesine bir tepki geliyor ki duman ağızımdan burnumdan geri çıkıyor. Genzim yanıyor.

Bir battaniyeye sarıyorlar beni başıma yün bir papak, ellerime eldivenler ayaklarıma iki üç kat yün çorap giydiriyorlar. Sürekli konuşturuyorlar. Yavaş yavaş uyanıyorum. İçimden ne kadarda iyi insanlar bunlar diye geçiyorum. Bir köy içinden geçiyoruz. Çengilli zannediyorum. Hemen yanımdakilere:

- Çengilli'ye gelmedik mi?

- Az kaldı ?

- Ne zaman geleceğiz?

- Bundan sonraki köy.

Köyün içinden geçiyoruz evleri damları beyaz örtünün altından ayırt etmek çok zor. Her evin yanında piramide benzer sarı renkli yapılar görüyorum. Kendi kendime yorumlar yapıyorum ama bir türlü bir şeye benzetemiyorum. Kağızman'dan ayrılalı dört saat olmuştu yanımdakine soruyorum.

-Bunlar ne?

-Tezek.

-O da ne?

-Yakacak.

Tezek okumuştum Türkçe kitabında. Bir okuma parçasıydı ama böyle yüksek ve büyük müydü? Tekrar köyüm geliyor aklıma.

-Hani iki saatte gelirdik.

-Her zaman gelirdik kar geciktirdi bizi.

Yine evler başladı heyecan içinde hemen yanımdakine dönüyorum.

-Bu köy mü?

-Yoh, bundan sonraki.

-.....

Ne bitmez bundan sonraymış. Kaç köyün içinden geçtiğimizi sayamamıştım ama artık sormamaya karar vermiştim. Her sorduğumda biri bana anlatırken diğerleri gülüyordu. Benim için çok ender olan bu yolculuk onlar için o kadar sıradandı.

Beş saat olmuştu traktör römorkunda. Bit tek renk vardı beyaz... Tabi ki bir de soğuk, öylesine şiddetliydi ki artık hayallerimi bile dondurmuştu. Evimi özlüyordum. Denizin maviliğini adaların ışıklarını. Gökyüzünün yıldızlarını. Hiç biri ama hiç biri yoktu. Hepside bana çok uzaklardaydı. Birden durduk.

-Geldik, dedi yanımdaki.

-Geldik mi? Bundan sonra ki köy değil mi?

-Yoh, değil. Burası,

Aceyleyle etrafıma bakındım. Ama ne köy ne ev vardı. Tekrar sordum

-Hani köy?

- Heşte, buralar her taraf köy.

Daha dikkatli bakıyordum. Valizimi elime almış şaşkın şaşkın etrafı keşfetmeye çalışıyordum.

Özlediğim hayalini kurduğum köyü arıyordum ama yoktu. Tüm hayallerim nasılda yıkılmıştı. Günlerce öyle bir köy kurmuştum ki hayalimde. Gerçekler ne kadar da farklıymış meğer. Ama olsun burası benim ilk göz ağrım ne olursa olsun hiç unutamayacağım.

Biri elimi tuttu. Sekiz, dokuz yaşlarında bir çocuk. Kürtçe bir şeyler söylediler.

-Öğretmenim seni okula ben götüreceğim. Hadi gidelim.

Günün belki de en anlamlı ve en güzel sözüydü bu benim için. Her şeye değdi bu güzel söz.

Öğretmenim.

İçimden kendime birkaç kez tekrar ettim, ne güzel ne hoş bir kelime. Kulağıma yabancı olsa da kalbime dost bir kelime, öğretmenim...

Gecenin karanlığında Kamuran ile çabucak tanışıp, ace-mi adımlarla, konuşa konuşa okulun yolunu tuttuk... İlk aşkım Çengilli'de...

KALEMDEN SİĞARA

Ahmet BURGUCU

Göreve ilk atanan her öğretmen gibi ben de bavulumu hazırlarken beyaz badanalı, önünde al bayrağın dalgalandığı, içinde çıtır çıtır yanan bir soba ve beyaz yakalıklı cıvıl cıvıl öğrencilerle dolu sıcacık bir sınıf beni bekliyor diye hayaller kurarak Kars biletimi almıştım.

Çok uzun ve meşakkatli bir yolculuktan sonra Posof'un Savaşır köyüne geldiğimizde gözüm şirin köy evlerini ararken, ev yerine toprak üstünde tüten birkaç bacayı görünce:

— Hani nerede köy? Dediğimi duyan köylülerin gülüşmeleri arasından bir ses:

— Muallim Efendi, şu anda benim damın üstündeyiz.

Bütün köylünün toplandığı, demli çaylar ve sıcak sohbetle geçen köy odasındaki ilk gecenin sabahı gözümü açtığımda ilk işim okulun yerini sormak oldu. Köye öğretmen geldiğini duyup sevinçle koşuşup çevreme toplanan çocuklarla okula doğru yürüdük.

Bahçe çiti gibi kara taşlarla örülmüş duvarları, serçelege yuva olmuş birkaç kiremidi kalmış damı, okuldan çok bir hapishaneyi andıran pencereleri tahta kepenklerle kapalı bir virane bina karşımda duruyordu.

Belki içi bakımlı ve düzenlidir diye düşünerek kapıya yöneldim. İteleyerek gacırtıyla zor açılan kapıdan içeri girmek mümkün değildi. Çünkü bir yıldır hiç açılmamış olan binanın her yeri örümceklerle kaplıydı.

İçeri dalan birkaç çocuk kepenkleri açtığında çoğu kırılmış camlardan içeriye “karanlığa artık yeter !” dercesine dolaşan güneş ışıkları ile aydınlanan odayı gördüğümde gözlerime inanmadım. Her tarafı kırık dökük, çürümüş tahtalarla kaplı zemin, ortada delik deşik olmuş bir soba, birkaç tahta çakılarak yapılmış kararmış masa ve sıralar, dökük sıvalı duvarlarda yırtık haritalar ve birkaç levha...

Büyük hayaller ve ideallerle mesleğine başlayan çiçeği burnunda bir öğretmeni bu şok edici manzaralar elbette yıldıramazdı. Birkaç gün içinde okumaya öğrenmeye hasret kalmış çocuklarla birlikte el ele verip okulu temizlemiş, kırıkları onarmış, eski tezek sobası ile yüreklerimizin sıcaklığını birleştirip derslere başlamıştım.

Çok geçmeden doğunun değişmez kaderi tecelli etmiş, her yer beyaz örtüsüne bürünmüştü. Bir Karadeniz çocuğu olarak benim sınıftan dışarıya çıkmama engel olacak kadar eksi yirmi dereceye varan soğuğa aldırmadan bir elinde çantası diğer kolunun altında bir tezek ile her gün koşarak geliyorlardı öğrencilerim okula. Onlarla kısa zamanda kaynaşmış birbirimizi sevmiştik. Yürekleri her türlü kötü düşünceden uzak, bir kelime öğrenmek için gözümün içine bakan bu melekler nasıl sevilmezler ki.

Bir gün yorucu bir dersin ardından çocukları teneffüse çıkarmış, sınıfın ortasındaki eski sobaya birkaç tezek atıp yanına oturmıştım. Gözlerim pencereden karşıdaki karla kaplı Ulgar dağına dalıp gitti.

Bu benim ilk gurbete çıkışımdı. Yaşlı annem ve babam, doğup büyüdüğüm yeşil Bartın gözümün önüne geliyor, yüreğim burkuluyordu. Ne zaman bu dağları aşıp sılaya döneirim diye düşünürken, efkârlanıp çıkardığım sigaramı eski sobanın kenarındaki çatlaktan tutuşturup derin derin çekmeye başlamıştım.

Birden yanımda bir öğrencimin dikkatle beni izlediğini

farkettim. Elindeki kalemi benim sigarayı tuttuğum gibi parmaklarının arasına almış, ağzına götürüp çekiyordu. Hemen kendimi toplayıp, ona ne kadar kötü bir örnek olduğumu farkettim. Yüreğimdeki hüznü ve dertlerimi bir anda unutup, elimdeki sigarayı sobanın çatlak deliğinden içeri atıverdim.

Yanımdaki öğrencimin de kalemini aynı delikten içeri atmaya çalıştığını görünce hemen elinden tutup:

—Aman yavrum ben zararlı bir şeyi ateşe attım. Sen bu kalemi asla elinden bırakma. Çok oku, çok yaz, büyük adam ol. Bu ülkenin eli kalem tutan, güzel şeyler yazan insanlara çok ihtiyacı var, diyerek yanağından öptüm ve o günden sonra bir daha elime sigara almadım.

KÖY ÖĞRETMENİ YA DA KÖYDE GÖREV YAPAN ÖĞRETMEN

Alaattin GUNAN

Ablak bir ifade vardı yüzünde. Tombul yuvarlak yüzü sertti. Bakışları önce korkunç sonra çocuksu. “Ne var?” diye sordum. Elindeki sepeti uzattı. “Al işte sana” dedi. “Üzüm getirdim. Şire üzümü hem de...”

Zarflar, mektuplar... Kimi zaman acil bir haberi, kimi zaman bir doğum müjdesini, bir bayramı, bir kutlamayı bildirirdi. Hiçbiri kalmadı şimdi. Çekiliş için kullanılır oldu. Adımın okunduğunu duydum. Kalktım. Meraklı bakışlar. Bir sürü öğretmen. Bu kadar öğretmeni hiçbir arada görmemiş-tim. Bir salon dolusu. Kimisi üzgün, kimisi sevinçli, mahsun, kararsız, meraklı, şaşkın. “Git!” dedim çekiliş sırasına “Bekleme hadi!”. Geleceğinin kurasını çekeceksin. Yaşayacakların olacak gelecek zarf. Yıllar sonra geçmişin, anıların, sevincin, kederin, üzüntün, ilk gençliğin anıları...

“Bak diyordu öğrenci elindeki kuzuyu gösterirken. “Bak öğretmenim, yavıdır, güzeldir.” Aylar oldu. Öğretemedim bu çocuklara öğretmenim demeyi. “Örtenim örtenim.” “Yahu öğretmenim” deyin diye ısrar ediyorum. Çabalıyorlar. Olmuyor. Bozuk Türkçe devam ediyor. “Örtenim, örtenim.” Anlaşıldı uğraşacağız sizinle. “Ulan çocuklar ulan. Ben de öğretmen olduysam öğretmenim demeyi ÖĞRETECEĞİM.”

Hava bulanık yine. Elektrikler yine kesik, yine ortaçağ karanlığı. Bir haftadır gelmedi. Bir köylü geliyor yanıma “ Bir ay gelmediği oluyor” diyor. Telefon etmişler Tedaşa “hangi köydensiniz” diye sormuşlar. “Falanca köy” deyince “öyle

mi” demişler. “Kaymakam’a bizi şikayet mi edersiniz. Kalın karanlıkta. Zaten kaçak kullanıyorsunuz elektriği. “Hak, hukuk” deyince “ne adaletinden bahsediyorsunuz” diye cevap vermişler. “Mağaradaki hayvanları kaçak elektrikle ısıtmanın neresi adalet?”

Kış gelir geçer her sene köyde. Sanıldandan daha uzun ama. Bir gün, bir haftalık mesaiye bedel. Sonbaharın ilk günleri. Çektik kurayı. Çıktı mı sana Batman’ın en ücra köyü. Bindik arabamıza. Göreceğiz yaşayacağımız yeri. Yollar çok uzak. Sarp ve kimi zaman virajlardan başımız dönüyor. “Artık yeter” dedim. Etraf olabildiğince sessiz. Yemyeşil her taraf. Üzüm mevsiminin son zamanları. Dışarı çıktık arabadan. Birkaç öğretmen arkadaş, bir şoför, birde benim ıssız arazide. Bir poşet çıkarıyor arabadan şoför. Koparıyor üzümleri “maşallah ne de güzel” diyor. Etrafıma bakıyorum. “Şimdi ne yapacağım” diyorum. “Çöllerde yaşamak için mi okudum üniversiteyi?” Bilim, sanat, hani Edebiyat? Nerede kaldı akademik kariyer? Hava parçalı bulutlu. Ortalık sakın. Hafif bir rüzgar ısıltısı. Şoför hayli gerilere açılmış, arabaya doğru yürüyorum. Arkadan garip uğultular geliyor. Kızgın bir kükreme, bir haykırış sanki.”Ulaaaan” diyor. “Hırsızlar, haramiler” diye bağırıyor. “Gösteririm ben size” diyor. Elinde kocaman bir balta. Bağı eşeliyor olmalıydı. Sesleri duyunca üzerimize doğru koşuyor. Parçalayacak bizi. Saçı sakalı karışmış birbirine. Kaybetmiş kendini. Kaçacak bir delik var mı diye bakıyoruz. Öğretmen arkadaşlarla arabaya kaçıyoruz. “Manyak yahu bu adam” diyor arkadaş. “Üzüm için vuracak bizi koru Allah’ım. Göreve başlamadan şehit olacağız.” Şoför elini kolunu sallıyor. “Yapma dur hele” diyor. “Bak kimdir bunlar” diye işaret edip adamı sakinleştiriyor. “Hoca getirdik size” diyor. “Hoca.” Sakinleşiyor adam. “Hoca ha hocaysa buyrun” diyor. Şaşırıyoruz. “Pes artık” diyor arkadaş. “Bu kadar basit mi yahu?” Köylüye bakıyorum. Hali perişan, saçı kıvrıkcık, sakalı kirli. Pis bir pantolon var üstünde; kimi yerler yamalı,

yırtılmış bir çorap. Bir lastik ayakkabı. “Niye daha önce demedin?” diye gülüyor. Değişiyor aniden, alıyor şoförün elindeki poşeti, giriyor en güzel bağın içine dolduruyor üzümle. “Alın alın!” diyor, “Niye demediniz öğretmen getirdiğinizi?” “Bak şu işte” diye mırıldanıyor. “Hocaysa hakkı vardır” elbet. Arabadan dışarı çıkıyorum. Bu cehalet bu iyi niyet nerede vardır başka diye düşünüyorum. İyi niyet, saldırganlık öfke ile tebessüm, saldırı ile ikram. Cehalet ile sevgi...

Yel esse yaprak kımıldasa elektrik kesiliyor. Bahane arıyor sanki. Gıcıklık yapıyor. Bir gidecem, bir kesilecem alış benim yokluğuma gider gelirim ben, öyle düstursuz selamsız. Giderken de zengin kalkışı. Hayat statik. Bir resmi yüzyıllardır izliyormuş gibi. Aynı manzara. Evler aynı, ağaçlar aynı. Kutu gibi birbiri üzerine dizilmiş evler. Sıra sıra. Dağın yamacına doğru kurulmuş taş yapılar, korkuluksuz damlar. Damların üstünde tahtlar. Yazın, uzun gecelerin geçirildiği düz mekanlar. Sonbaharda, terk edilir tahtlar. Kimi zaman da damdan düşme vakaları. Kırılmış kollar, bacaklar. Merdivenler uzun ve korkuluksuz. Geçen ay düşmüş çocuğun biri. Hali harap. Çene kemiği kırılmış. Yemek yiyemiyormuş. Susuz kalıyormuş günlerce. Doktora götürdülerdi en sonunda. “Nerelerdesiniz?” diye fırçalamış babayı doktor. Kendi kendine iyileşir sanmışlar. Çocuk azap içinde. Olmadı son çare doktor demişler çocukcağız için. Geçenlerde bir çocuk geldi lojmana. Lojmana dediysem 40 kişilik sınıf bozması. Sıraları kaldırmıştık. Temizlemiştik içeriği. Kilim battaniye ne varsa doldurmuştuk yerleri. Müdür gelmişti yanımıza. “Köyde ev yok” demişti. “Var olanlar ahırdan bozma yaşanılabilir değil hani. Çoktur düşünüyordum. Burayı öğretmenlere ayırmayı. Hem yakınınız birbirimize uzak kalmayız. Derslere girip çıkarken köyden okula yürümezsiniz, çamura batmazsınız” demişti. Bakmıştı sınıfa “Buraya on kişi sığar” demişti. “Yaşarsınız gül gibi” Yahu gül gibi mi? Biri gül mü dedi? Sığar mı dedi? Eşya mıyız bir ambara mı giriyoruz? Yaşar değil de

sığarız öyle mi? Hem de gül gibi. Ortalama uygun bir cümle. Fazla naturel yani. Çıkardık sıraları, yıkadık yerleri. “Getirin” dedi Müdür sıraları yan yana, yerleştik. Koyduk battaniyeleri üst üste. Muhtar göndermiş. Yastık vermiş. “İdare etsinler.” demiş. Yan yana koyduk sıraları. Dokuz buçuk suları. Müdür Bey’in eşi çağırtmış bizi, yemek yapmış. Lojmanda bekliyorlarmış bizi. Oturduk yemek geldi, yedik, içtik güzel. Ortam, Allah’ım o lojman ortamı, tavırlar, davranışlar. Birkaç yıllık öğretmenler var odada. “Akreplere alışın” diyorlar, “yılanlar kardeşiniz olacak. Bitler akrabalar, pireler ahbabınız.” Sıkılıyorum daral geliyor artık. “Kalkalım” diyoruz. Muhabbet bayıyor. Müsaade istiyoruz. Sıralarımıza geçiyoruz. Gece devrilmesek bari.

Elindeki yarayı gösterdi. Bıçakla oynarken kesmiş çocuk elini. İkinci sınıfa gidiyor. “Niye oynadın ha tavşan seni?” diyorum. “Oynuyorduk örtenim.” diyor. Yine örten. Takıntı oldu kelime. “Neyi örtüyorum ha çocuk?”, şaşkın şaşkın bakıyor. Tendürtiyot getiriyorum. Basıyorum yaraya. “Ah!” ediyor. Biraz da sargı bezi. “Geçmiş olsun.” diyorum. Dışarı çıkıyorlar. “Sağolun örtenim.” “Bir şey değil” diyorum. “Bir şey değil sevgili öğrencim.”

Kış bastırdı iyiden iyiye. Etraf çamur deryası, arada bir çıkıyor güneş, bakıyor gibi etrafa. Ne var ne yok. Merak ediyor sanki. Güçsüzleşmiş, zayıflamış, hasta gibi. Dağıtmıyor bulutları. Arada bir baş uzatıyor gibi. “Sobaları kurmalıyız artık” diyoruz. “Odun kömürde almalı. Mutfak banyo sorununu da aşmalı. “Her gece 150-200 metre kalk okula yürü. Olmayacak. Yüz kalmadı Müdür’ün davetlerine icabet etmeye. Kapının hemen köşesine mutfak yapmalı. Dışarıya da bir tuvalet. Sonbaharda iyi. Gece yarısı da olsa dört öğretmen kalk yürü okuldaki tuvalete kadar. Kışın olmuyor. Fırtına, uzaktan kurt sesleri. Sabaha kadar tutacaksın ne çare. Sıkıysa git gece yarısı.

Kar bembeyaz. Dünya derin dondurucu. Canlı cansız

herkes telâş içinde. Köyden araba da kalkmıyor artık. Yollar kapanmış. Zincirler kâr etmiyor. Hafta sonları da köyden çıkmayacağız anlaşıldı. Erzaklar azalmak üzere. Cahilliğimize geldi. Derken kapı çalıyor. Bir öğrenci giriyor içeri. Elinde bir havlu. Havlunun içinde tandır ekmeği. Yeni yapılmış sıcak. “Sağol” diyorum. Bakıyorum çocuğa. Tombul çehreli. Esmer güzeli. İrikiyım. “Adın neydi?” diyorum. “Hamza” diyor. “Sen niçin bu kadar yaramazsın!” Susuyor. “Git” dememi bekliyor. Teşekkür ediyorum gönderiyorum çocuğu. Rivayetler konuşuluyor. Suçlamalar, eleştiriler. “Ahır yakmış geçen sene” diyor öğretmenlerden biri. Hırsızlık yaparmış. Evlere girermiş. “Sahibi yok mu?” diyorum. Babası çok olmuş öleli. Annesi de sakat. Kendilerine sahip çıkan birkaç hısım akraba var o kadar. Onlar da basarlarmış kalayı. Köyde bir meydan dayığı. Bakın diyormuş akrabaları “Arsız işte, dövüyoruz işte”. Sahip çıkıyorlarmış döverek. “Ne yapalım, öldürecek halimiz yok ya?”

Ablak bir ifade vardı yüzünde. Gözleri acımasız görünüyordu. Dayak yemiş. Öfke dolu. Kinli. Korkuyordu insanlar yüzüne bakınca. Bazen başını çeviriyorlardı göz göze gelmek için. Bazen de açıkça itiraf ediyorlardı. “Haydi ordan” diyorlardı. “Pis şey” işte. Yanıma geldi. Elinde yeni yavrulanmış bir kuzu. Almıştı kucağına. Seviyordu bir yandan. Baharın ilk haftaları. Ağaçlar henüz yeşillenmiş. Bademler çiçek açmış. Kaynaklar yeni patlamıştı. Getirdi kuzuyu yanıma “bak!” dedi “örtenim kuzu.” Yüzüne baktım. Sert ifade, değişen ifade bir saniyelik bir görüntü. “Otur.” dedim “Hamza.” Oturdu. Kalın bakışlarında bir an görebileceğiniz saftirik ifade vardı. Aptalca bir bakış. Ruhunu, içini, hayallerinin derinliklerini su yüzüne vuracak bir bakış. Deklanşöre yanlışlıkla basılmış da garip bir ifade yakalamış gibi. Baktım yüzünde içinde bu çocuk adam olur ifadesi var. “Nedir bu Hamza?” dedim. Koçunun yumurtalıklarını tutmuş “Bak örtenim erkektir.” diyor. “Anladık Hamza erkektir.” elimi omuzlarına

koydum. İrkildiğini fark ettim. Elindeki kuzuyu bıraktı. Kuzu ötelere koşmaya başladı. Arkasından bakakaldı kuzunun.

Haftanın ilk günü. “Bakın kurtarabiliriz.” diyorum çocuğu “Olmaz” diyorlar. Hırsızdır ahırdaki hayvanların gözlerini kör eder, kaçarmış. Ders zili çaldı. Girdim içeri. Sınıfın hepsi ayakta. “Oturun!” dedim. Hamza en arka sırada uğraşılıyor bir şeylerle. “Hazma!” dedim. Geldi yanıma. “Bak!” dedim. Şaşkın bakıyor suratıma. Tüm sınıf bekliyor. Herkes pür dikkat. “Hamza!” dedim “Bu sınıfta yirmi sıra var ya hepsini başımıza yık istersen. Sana diyecek bir şey yok artık.” Sınıf şaşkın. Hamza şaşkın. Bir anlık durgunluk. Zaman durmuş, tabiat durmuş, kuşlar ötmeyi kesmiş beni dinliyor. Bana bakıyor. Biraz sokuluyorum yanına. Sınıfa dönüyorum. “Dinleyin beni” diyorum. “Hamza sağ kolumdur artık” diyorum. “Çok çalışırsa sınıf başkanı da olabilir.” Koltukları kabarıyor Hamza’nın. Birkaç kikirdeme. Birkaç alaycı bakış. “Hamza” diyorum. Çantamdan bir kitap çıkartıyorum. Sınıfa sesleniyorum. “Ne bekliyorsunuz? Alkışlasanıza arkadaşınızı.” Çığlık kıyamet, alkış tufanı. “Yaşa Hamza” naraları. Kapı çalınıyor. Öğretmenlerden biri. “Boş değil sınıf hocam” diyorum. Gülümsüyor. Çıkıyor dışarı. Hamza alıyor eline kitabı. Oturuyor yerine. Şaşkın bakıyor kitaba.

Değişen bir şey yok köyde. On yıl geçse yüz yıl geçse bin yıl da geçse aynı. Zaman ağır akıyor. Şartlar zor. Yollar çamur içinde. Dağın yamacından gelen sular bir köşesinden akıyor yolun. Bir kadın çıplak ayaklarına geçirmiş terliği. Fütursuz yürüyor. Aldırış etmiyor. Üşümüyor olmalı. Ona baktıkça ben üşüyorum. Paltoma daha çok sarılıyorum. Kadın uygun adım yürüyor. Arkadan bir koyun sürüsü. Kuzular, onların ardından büyükbaş hayvanlar. Yolun kenarındakilere selam veriyor çoban. Yanımda bir köylü, selamını alıyor. Ben de karşılık veriyorum. Hiç bu kadar selâm vermemiştim. Uzak yakın fark etmiyor. Birbirini gören el kaldırıyor. Tanış yabancı fark etmiyor. Selamlaşma mühim adet. Yollara bakıyorum,

insanlara hayvanlara. Eşğin üstünde yaşlı bir köylü. Sinirlerim bozuluyor, canım sıkılıyor. Ulan bu çağda hala eşek mi ulaşım aracı. Hani şair demişti ya “uzay çağında bir ayağımız. Ham çarık kıl çorapta olsa da biri. “Yol niye yapılmıyor?” diye soruyorum. Köylü ikiye bölünmüş. “Parti” diyorlar bir de. “Senin muhtar çalışıyor, o muhtar çalışıyor. Ben onun muhtarlığında iş yapmam” diyorlar. Geçen sene geldi şunları bunları” dedi. Felancanın partisi şöyle. “İyi de” diyorum, “madem ki hırsız, namussuz. Niye seçtiniz ikinci kez muhtarı?” falanca familya oy satmış. “Aferin!” diyorum. “Şehirdeki büyüklerinizden farkınız yokmuş.” Muhabbet aynı dedikodu eski. Hacı Ahmet çobanlıktan gelmiş. Hüseyin Amca erken geldi yine. Durmaz basar gelir. Beklemez yolcu falan. Tütünü de sardı mıydı...

Ders bitti. Elektrikler geldi gitti yine. Akşamüstü eve gitmek istemiyor öğretmenler. Müdür odasına sıkışmışız. Soba yanıyor odada. Sınıflar soğuk fakat. Çocuklar dedikodu yapıyor. “Müdür ısınıyor, öğrenciler üşüyor.” Elebaşı öğrencileri buluyor Müdür. “Zaten hayatım kaymış” diyor. “Beş yıldır tayin çıkmıyor. Seneye de buradayız” diyor. Kalınca bir sopa. “Çıkartın ayakkabıları. Kim demiş falaka kalktı diye” Basıyor kalayı. “Pis herifler akşam ayaklarınızı çıkarmadan girmeyin yatağa.” Eve dönüyorum. Akşam altı. Bir yalnızlık var benimle bir de sessizlik. El feneri elimde bir o yana bir bu yana ışık tutuyorum. Garip bir tebessüm belirliyor yüzümde. “Ne, ne oluyor yahu” diyorum. “Çıldırıldın mı Alaattin, dellenme, kalk uyu sabah gelmez beklemekle,” Sobaya bakıyorum. “Benim aptal dandik uyuz sobam. Yaktıktan dört saat sonra ısınıyor. Kapağını açıyorum. Sönmez herhalde diyorum. Yatıyorum. Sabah oluyor. Günler geceler geçiyor. Hamza geliyor yanıma. Derse giriyoruz. Hamza kalkıyor tahtaya. “Anlat bakalım.” diyorum. “Ne anlatıyor kitapta?” Okumuş belli. Geveliyor. Bir çift laf ediyor. “Vallahi bravo” diyorum. Sınıfa bakıyorum. “Anlamış, ezberlemiş kitabı. Çikolatayı

hak ettin artık.” Şişmek patlamak üzere. Sevinçten havalarda Hamza. Birkaç gün geçiyor. İlçe merkezine gidiyorum. Beyaz bir çikolata alıyorum. Uzatıyorum çocuğa. Gözleri faltaşı gibi. Alıyor çikolatayı. “Dur bakalım bu okuyacağın diğer kitap.” Alıyor. Evine gidiyor. Haberler geliyor köyden. Annesini üzmüyormuş Hamza. Sabah andımızı okutuyormuş. İki yüz kişilik öğrenci korusu. Bağırıyormuş Hamza. “Yurdumu, milleeeetimi, özümden çok sevmektiiir.” Hamza evden kaçmıyormuş artık. Şaşıyoruz. Bu değişimin hızını kimse düşünememişti. Derslerinde de başarılı olur diye umuyoruz. Sınıfa giriyorum. Ayağa kalkıyorlar. Birkaç öğrenci laf atıyor. “Örtenim örtenim” diyor. “Ne var oğlum, ne var evladım?” diyorum. Ders bitiyor. Koridorla bağırıyorlar. “örtenim örtenim,” olmuyor. Öğlen arası oluyor. Çıkıyorum karşılarına. “Öğretmenim diyeceksiniz” Geliyor biri. “Örtenim” diyor. Bakıyorum. “Pes artık” Yenildik. Öğretemedim haklısınız. “Fakat bu kelimeyi de kullandırmayacağım” diye bağırıyorum. “Ne yapalım peki örtenim” diye soruyor öğrenciler. “İkinci bir emre kadar örtenim kelimesi yasaklanmıştır. Hocam diyeceksiniz artık. Hocam. Söyleyin. Hocam. Evet, şimdi oldu” diyorum. “Nerde kalmıştık. Hâl eklerinde.” Oturuyorlar. Öğrenci memnun. Okul memnun sınıflarda memnun durumundan. Sobalar her yerde yanıyor artık. Birkaç kızarmış ayak dışında herkes memnun. Şubat ayı tüm soğukluğunu hissettiriyor. Sıcacık sınıf içinde camdan görünen kar taneleri gülümseyerek düşüyor. Haftalar aylar öyle geçiyor.

Ha bu arada bir değişiklik olmuş tayinlerde. Askerlik görevinden sayılacakmış. Tayini çıkabilecekmiş öğretmenlerin.

Müdür halinden memnun.

İSKENDER'İN MEVLÂNÂ YORUMU

Adem KARAKELLE

Ortaokul birinci sınıftan itibaren hep Türkçe veya Edebiyat Öğretmeni olmayı hayal ederdim. Allah'tan en büyük dileğim buydu. Çünkü benim en çok sevdiğim ders Türkçe, en çok sevdiğim öğretmen Türkçe öğretmeni idi.

Daha o yıllarda Türkçenin o ses güzelliğine aşıktım. Daha da önemlisi, çocuklarımıza Türkçeyi öğretmenin çok kutsal bir görev olduğu inancındaydım. Hani dilimizde “Allah kalbine göre verdi” diye bir deyim vardır ya; bizimki o misal.

Öğretmenliğimin ilk ayları idi. O ilk yılın verdiği şevk ve heyecanla derslere giriyordum. Sanki dil ile ilgili Edebiyatla ilgili her şeyi en iyi ben biliyordum. Rahmetli Müdürümüz Ali Bey'in şu sözünü hiç unutmuyorum: “İlk yıl öğretmenlerimiz kendilerini profesör, ikinci yıl doçent, üçüncü yıl yardımcı doçent, dördüncü yıl kendilerini ancak öğretmen hissederler.” Eh biraz öyle idik doğrusu.

Bursa'nın kışları bizim oralara pek benzemez. Aralık ayında olmamıza rağmen güneş hala sırtımızı ısıtıyor. Bu gün dışarıda insana adeta tabiatın ölümünü hatırlatan uğultulu bir lodos var. Uludağ bütün görkemiyle karşımızda. Okulumuz zaten Uludağ'ın eteklerinde sayılır.

Fakülte hocalarımız hep söylerdi “Dil bilgisi dilin anatomisi tarafıdır. Dil bilgisinin yanı sıra çocuklarımıza dilimizin eserlerini de tanıtmak gerekir. En azından çocuklarımız Yunus Emre'yi, Mevlana'yı, Yahya Kemal'i, Tanpınar'ı tanımalı ve onların dilimize yaptıkları hizmetleri bilmelidirler” Hele

ara sıra şiir derslerimize gelen Nurullah GENÇ “ Tanpınar’ın Huzur’unu okumayan genç lisede okudum demesin” diyordu.

O yıl 8. sınıf derslerine ben giriyordum. Her hafta bir şiirimizin şiirini yazmaları için ödev veriyordum. Haftanın bir saatini bu şiirine ayırıyorduk. O hafta Yahya Kemal’in “ Sessiz Gemi” şiirini işliyorduk. Tabiatın ölüm uğultusu ve şiirimizin konusu adeta örtüşmüştü. Şairin, 20. yüzyılın en önemli şairlerinden biri olduğunu belirttik. Bir Türkçe aşığı olduğunu “Türkçe anamdan emdiğim ak süt gibidir” sözü ile perçinledik. Peki Şair ne diyor şiirinde acaba. “Sessiz Gemi”, meçhul zamanda demir almak... sözleri ile Şair ne anlatmak istiyor soruları ile şiiri yorumladık. Bir öğrenci, “Ama öğretmenim şair bu şiirinde ölümden hiç söz etmiyor, ölüm kelimesi dahi geçmiyor” dedi. Evet doğrudur. Bu de Şairin ustalığındandır. Zaten O ölüm için “Asude bahar ülkesidir” demiştir. Mevlana “ölüm ruhun dünyadan tezkere almasıdır” diyor. Ölüm günü ise “Şeb-i Aruz” yani kavuşma gecesidir. Bunları söyledikten sonra 17 Aralık gecesinin Mevlana’yı anma gecesi olduğunu belirttim.

Bu sene Mevlana’yı anma gecesinin “Şeb-i Aruzun” daha bir farklı olacağını haberlerden duymuştuk. Bütün devlet erkani bu geceye katılacakmış. Ben de öğrencilerime herkesin bu programı izlemesini söyledim. Bir sonraki dersimizde bu konuyu yorumlayacağımızı belirttim. Belki de öğrenciler ilk defa böyle bir görevle ödevlendirilmişlerdi.

O yıl Mevlana, sözü edildiği gibi geçmiş yıllardan daha farklı anıldı. Konuşmacılar Mevlana’nın düşüncelerindeki evrenselliği ve insan sevgisini nasıl yakaladığından söz etti. Hele semazenlerin sema gösterileri adeta büyüledi.

Ben en çok öğrencilerimin neler anlatacağını merak ediyordum. Derse geldiğimde yoklama almama ve ders defterini imzalamama bile sabırları yoktu. Ben hiçbir şey söyle-

meden hemen söz alıp konuşmaya başladılar ama sınıfın en arka tarafında oturan İskender, bütün konuşmaları dikkatle dinliyor, bir şeyler düşünüyordu. Kendimizi kaptırmış Mevlana'nın bir gönül insanı olduğundan söz ederken İskender artık dayanamadı. Herkesi şaşırtırcasına parmak kaldırıp: "Öğretmenim, ben Mevlana ile ilgili her şeyi anladım. Hatta Mevlana'nın Anadolu'nun Türkleşmesinde önemli bir yeri olduğunu da biliyorum ama bu semazenler hiç durmadan dönüyorlar hala anlamış değilim."

Şimdi İskender'i ikna edecek bir cevap vermeliydim. 8. sınıf öğrencisine bu konuyu nasıl anlatacaktım. Konuya tasavvuf penceresinden bakmak gerekiyordu.

"Bak İskender, tabiattaki bütün varlıklar kendi lisanlarınca Allah'ı zikrederler. Ağaçlar sallanarak, kuşlar ötüşerek... Elbette insanlar da. Ama Mevlâna dille anlatacaklarını Mesnevisinde anlatmıştır. Artık söyleyecek söz, yazacak kelam kalmamıştır. Onun için bundan sonra Allah'ı hâl lisanı ile sema yaparak anlatmaktadır. "Bunun üzerine İskender ne derse beğenirsiniz"

"O zaman öğretmenim en büyük semazen Dünyadır" Bütün sınıf ve ben bu söz karşısında kahkahalarımızı tutamadık.

ENES'İN ISLANAN SARI SAÇLARI

Hüseyin KÖSE

Öğrenci kayıt defterinin 34. Sayfasına baktıkça yıllar öncesine giderim. Narman'daki bir İlköğretim Okuluna Müdür Yardımcısı olarak atanmıştım. Okullar açılalı 3 haftayı geçmişti. O gün teneffüste daha önce hiç görmediğim bir çocuk gördüm. Masum bakışları olan bir çocuk. Ama gözleri, yüzünün rengi içime ürperti veriyordu. Bahçedeki sararan kavak yaprakları gibi;saçları, yüzü sarıydı, sapsarıydı. Olabilirdi. Ama gözlerinin içi de sarıydı.

Acaba bu, o çocuk muydu? Enes. Oynamıyordu, merdivenlerden aşağıya da inmemişti. Birkaç çocuğun arasında masum bir edayla duruyordu. Yanına yaklaşarak "adın ne senin?" diye sordum. Duyulur, duyulmaz bir sesle "Enes, öğretmenim" dedi. İsmi ruhumda bir yakınlık uyandırdı. ENES herhalde iyileşmişti. Arkadaşlar anlatmıştı Enes'i. Bu yıl ikinci sınıfa devam edecekti. Üç haftadır yoktu. "Hepatit B" hastalığına, sarılığa yakalanmıştı. Tedavisi ilçede, ilde, mümkün olmamış, Ankara'ya birkaç kere gitmiş, gelmişler. İyileşti düşüncesi ile sevinmek geldi içimden. Ama Enes sapsarı gözleri ile mutsuz ve dalgın bakıyordu. Çocuklarda görmeye alıştığım hayat dolu, ıslıl ıslıl, cıvıl cıvıl bakışlar yoktu onda.

Nihayet Enes'i görmüştüm. Ama pek sevinememiştim. Bu görüşme ilk ve son olmuştu. Ertesi gün Enes yine yoktu. Acilen Ankara'ya kaldırmışlar. Ağzından ve burnundan kanlar geliyormuş. Birkaç gün sonra Belediyenin cenaze yıkama

aracı yanaştı kapılarına. Kalabalık bir aileydiler. Ağabeyleri, ablaları, kardeşleri ağlaşıyorlardı. Babasının gözlerinde yaş kalmamış olmalıydı. Izdıraptan buruşan yüzü, yorgun düşen omuzlarının üstünde susuz kalan çatlak toprakları andırıyordu.

Enes'i yıkadılar mı yıkamadılar mı hatırlamıyorum. Yol kenarındaki mezarlığa defnettik. Öğrenci kayıt defterinin otuz dördüncü sayfasında bulunan "Ayrılış Nedeni" bölümüne "Ölüm" yazıp, ismini sınıf listesinden çıkardım.

Enes'in ablası olan Yeter, dördüncü sınıfta okuyordu. Günler sonra derslere gelmeye başlamıştı. Başı önünde, durgun, boynu büküktü. Dersimde:

"Bu günü düşünürüm.

Dün geçti, Yarın, var mı?

Gençliğe de güvenmem.

Ölen hep ihtiyar mı?"

Dizeleri ile dünyanın faniliğini anlatmaya çalışarak Yeter'e teselli vermek istiyordum.

Aradan hayli zaman geçmiş, kış yüzünü göstermişti. Karla karışık yağmur yağıyordu. Öğlen yemeği sonrası okula gidiyordum. Şemsiyenin altında olmama rağmen dizden aşağıya yine ıslanıyor, geç kalmayayım diye acele ediyordum. Yeter sırlıklam olmuş okula değil mezarlığa doğru gidiyordu. "Yeter, nereye gidiyorsun?" diye sordum. "Kardeşime, saçları ıslandı mı?, Üşüyor mu?..." Devamını duymadım bile. Birlikte kabrin başına gittik. Elimde ki şemsiyeyi minik kabri örtecek şekilde toprağa sapladım. "İşte şimdi ıslanmıyor, üşümez artık." diyebildim.

Tepeden tırnağa ıslanarak, görevimi yapamamanın verdiği eziklikle yürüdüm, Yeter'in arkasından. Anlatamamıştım Yeter'e, Yeterlere ruh beden ilişkisini. Anlatamamıştım bedeninin faniliğini, saçların çürüyeceğini.

GÜNLERDEN BİR GÜN; GÜN O GÜN...

Okan ALAY

Bazı anlar vardır ki unutmak zordur onları; insanın gönül dünyasında, ruhunun derin kıvrımlarında iz bırakırlar. Siz onları çok gerilerde bıraktığınızı sanırsınız ama nafiye, akıp giden zamanla birlikte adeta onlar da akıp durmuştur sizinle. Siz nereye, onlar oraya...

Öylece yaşanıp gidilirken ömür; bir bakarsınız kendinizi anılar dehlizinde bulursunuz.

Evet anılar dehlizinde yürürken kâh sağıma, kâh soluma, kâh ötelere bakıyorum.

Belli belirsiz bir siluet olarak görünen yaşanmışlığımı bakıyorum.

Günlerden bir gün; gün “o” gün...

Erkenden kalkıverdim. Beni tatlı bir heyecan sarıvermişti. Tıraş olup en şık elbisemi giyindim. Kahvaltımı yapar yapmaz evden çıkıverdim.

İçim içime sığmıyordu. Çiçek buketlerimi alıp yola koyuldum. Yürürken dalıp dalıp gidiyordum. Yıl 1989, mevsimlerden güz ve gene bu yolun yolcusu olarak okula gidiyorum. Sabah ayakkabı boyacılığı mesaisinden dönmüş; mahzunluğun siyahî rengi ellerine sinmiş ortaokul öğrencisi belirdi yanımda.

Gözlerinin içi gülüyor. Geç mi kalmış ne; alelacele yürüyor. Bana bir el edip çekip gitti.

Anladım; galiba orada beni bekleyecek. Eh, o önde, ben arkada yürüdük gittik.

Ve vardım işte: Vali Güner Orbay İlköğretim Okulu.

Gözlerim onu arıyordu. Sahi o nereye kayboldu. Off onu kayıp mı ettim ne? Hah gördüm işte.

“Hey heyyy! Sana sesleniyorum...”

Yüzü gülüyordu. “Necla Hocam hediyemi kabul etti. Allah’ım, saçlarımı okşadı, öptü yanağımdan.” Ne kadar da heyecanlanmış, sevinmişti.

“Ona ne hediye verdin? Çok mu seviyorsun Hocanı?”

Durup yüzüme baktı;

“Biliyor musun çok seviyorum Onu; O olmasaydı ben şimdi bu okulda okuyamazdım. Bilemezsin emeği ne çok onun! Hem ellerimdeki boya lekesinden artık utanç duymuyorum; gurur duymalıymışım ellerimle. Emeğin rengiymiş ellerimdeki. Öyle demişti Hocam.”

“Ne iyi. Ona değerli bir hediye almış olmalısın” dedim.

“Ona bir paket selpak mendil alabildim. Nihayet bir hediye verebildim.”

İnanamıyorum. Ne saadet doğrusu! Gözlerim doldu. Bir an Onunla gurur duyup saçlarını okşayacaktım ki; aa.. nerde ya? Gene mi kayboldu ne? Heyy o nerde? Nerde O..?

Birden etrafımı bir öğrenci topluluğu sarıverdi? Tam Onlara soracaktım ki... Bir ses; “Hocam öğretmenler gününüz kutlu olsun!” dedi. Ve sonra diğer sesler, yüzdeki tebessümler, tebrikler...

Bir an neye uğradığımı şaşırdım. Ne çabuk geldim okula. Ya deminden beri hayal mi görüyordum? Off tabii ya...

Öğrencilerimle tören alanına geçiyoruz. Artık yalnızca elimde çiçek değil sağımda solumda, önümde arkamda da çiçekler var... Hem de çiçeklerin en güzelleri; öğrencilerim!..

Tören başlamıştı bile. “Öğretmenler Günü”ydü. Öğretmen arkadaşlarımı tebrik ettim. Gözlerim hocalarımı arıyordu. Necla Hanım burada değildi. Biliyordum. O artık İzmir’deymiş. Ama neresinde olduğunu ve şimdi nasıl olduğunu doğrusu bilmiyorum.

O güleç yüzü, saçlarımı okşayan müşfik elleri, bana okumayı sevdiren öğretmenliğiyle şimdi uzaklarda olsa da, aslında o gönlümdeydi. Ama ya Ali Hocam, Aydın Hocam, ya Ahmet Hocam, onlar nerede?

Evet işte Ahmet Hocam göründü. Öğretmenim ve şimdi de çalıştığım okulumun müdürü. O da beni gördü sanırım. Hemen ona yöneldim. Ellerini öptüm, ona çiçek verdim. Ve işte Ali Hocam ve Aydın Hocam da göründüler. Onların da günlerini kutladım; çiçeklerini verdim.

Ne mesut, ne şanslıymışım meğer. Herkese nasip olur mu bilmem! Ama ben yılar önce doğup büyüdüğüm kentimin bir kenar mahalle okulunun ilk mezunlarından olup yıllar sonra aynı okula bu kez Edebiyat Öğretmeni olarak tayin oluyordum. Ve üstelik öğretmenlerimle aynı okulda onlarla birlikte çalışma onuruna nail oluyordum.

Ahmet Bey artık müdürdü; Ali Bey ve Aydın Beyler ise müdür yardımcısıydı.

Sana şükürler olsun Allah’ım. Yıllar önce kurduğum hayal şimdi gerçek oldu. Sınıf öğretmenim Necla Hanım; “Okan yavrum senden iyi bir edebiyat öğretmeni çıkar. Sana güveniyorum. Hımmmm şiirlerinden bizi mahrum etme!” dememiş miydi?

Evet Necla Hocam size karşı, bütün öğretmenlerime karşı mahcup olmadığım için çok bahtıyarım bugün. Hem şiirlerim bir kitapta bile toplandı ve artık kitapçı raflarındaki yerini aldı.

Vali Güner Orbay İlköğretim Okulu’nda gün boyu kutlama programı devam etti. Törenden sonra yemekli toplan-

tı, eğlence tertip edildi. Anılardan, okuldan, yaşamdan dem vuruldu.

Günlerden bir gündü; gün “o” gündü...

Ve biliyor musunuz yıl ar önce öğrenciliğimde dönüm noktası olan okulum; öğretmenliğimin ilk yıllarında da dönüm noktası olma geleneğini bozmadı. Okulum bana hep uğurlu gelmişti. Bu okuldaki ilk dersimi tatlı bir tesadüf mü bilmem ama 8/A şubesinde yapmıştım ki, bu şube aynı zamanda benim sınıfımdı öğrenciliğimde. Yoklama aldığım da hep tanıdık soyadları, sanki önceden görmüşlüğüm olan simalar vardı. Birkaçına sordum. Şaşmamak ne mümkün! Kimi Ferhat'ın, kimi Gülsüm'ün, kimi Sevim'in, kimi Abdullah'ın kardeşleri olmasın mı? Ondanmış böyle tanıdık geliyordu yüzleri. Sanki ağabeylerinin-ablalarının kopyasıydı onlar. Yani sınıftakilerin birçoğu, çok seneler önce bu sınıfta benimle birlikte okuyan arkadaşlarımdan kardeşleriydi. Onlara her baktığımda arkadaşlarımı, anılarımı, ardımda bıraktığım yıllarımı görebiliyordum.

Vali Güner Orbay İlköğretim Okulu... Hey dahası var!

Öğretmenliğimin ikinci yılıydı ve gene güz dönemi idi. Askerlik kararımı aldırılmış, askere gidecektim ki; olan olmuştu. Okulumuza yeni atanan coğrafya öğretmeni Süheyla Demiralay'a ilk görüşte aşık olmuştum. Eee artık gidilir mi gurbet ele!.. Kararımı ertelettim, okulda kaldım ve nihayetinde Süheyla Hanım'ın ALAY olmasına mani olan “DEMİR”i kaldırmayı başarabildim. Evlendik. Ve biliyor musunuz, Manisa'ya “kız isteme”ye ailemle birlikte okulumun müdürü, yıllar öncesinin öğretmeni Ahmet Hocam da gitmişti.

Böyle işte hayat!

Öğrencilikten öğretmenliğe uzanan uzunca yolda okulum, bana hep hayırlı kapılar aralayıp durdu. Aralamaya da devam ediyor...

KAYIP MI, KAZANÇ MI ?

Ahmet KOÇAK

Yıl 1999, aylardan Kasım ve bir akşam üstü... Binlerce nefes bir anda sahibine küstü. Sözde bir fay kırılmış, toprak kaymıştı yerinden. Aslında umutlarımızdı kırılıp kopan can evinden. Nasıl koptuysa toprak yerinden, öylece silindi umutlarımız yüreğinden.

Felaketin ardından, bölgede hayata yeniden dönüş mücadelesi başlamıştı. Amacımız, cemre düşürmekti yorgun gönüllerimize. İnsanlar kendi kurdukları barakalarda ve yardım kuruluşlarının dağıttığı çadırlarda yaşamını sürdürmeye çalışıyordu. Mevsim depremdi, insanlar göçmen kuşlar misali yollara düşmüştü. Ülkenin her tarafından ilimize yardım geliyordu; ama yine de burada yaşamak zordu. Çünkü attığınız her adımda, baktığınız her tarafta felâketin acı yüzü karşınıza çıkıyordu. Yüzlerce aileye sıcak yuva olan binalar, şimdi birer dev ölüsü gibi enkaz yığınınına dönmüştü.

Öğretmenliğimin üçüncü ayıydı. Yaklaşık beş haftalık aradan sonra okullar yeniden açılıyordu. Bu sefer ilk günden daha heyecanlıydım. Tabii bu heyecanın yanında biraz korku ve endişe vardı. Okulumuz depremden en az zarar gören okullardan biriydi. Bu nedenle prefabriğe ve çadıra ihtiyacımız yoktu.

Sabahleyin okula geldiğimizde öğrencilerin yanında kalabalık bir veli grubunun da bahçede toplandığını gördük. Özellikle küçük sınıflardaki öğrenciler anne-babalarıyla gelmişlerdi. Çocuklar birbirlerine “geçmiş olsun” diyor; depre-

me nasıl yakalandıklarını ve ondan sonra neler yaptıklarını anlatıyorlardı. Dikkati çeken tek şey, ürkek bakışlar ve atılan korkak adımlardı. Kimi öğrenciler, ağlayıp sızlayarak ısrarla velilerini evlerine göndermek istemiyorlardı. Bu nedenle velilerin birçoğu da okulda kaldı.

Dersten önce okul müdürümüz öğretmenlerle kısa bir toplantı yaptı. Büyük bir felâket yaşadığımızı, öğrencilerimizin psikolojik desteğe ihtiyaçları olduğunu belirtti. Bu nedenle birkaç gün boyunca onları rahatlatacak konuşma ve çalışmalarla ağırlık vermemizi söyledi.

Ve biz on beş öğretmen, bir felâketten arta kalan umutlarla sınıflarımıza yöneldik. Yöneldik ama ben içeri girince ne söyleyeceğimi, ne anlatacağımı bilmiyordum; bildiğim bir şey vardı, ayaklarım beni 8-A sınıfına götürüyordu.

Kapıya vardığımda öğretmen olduğumu unutmuş; öğrencilikten kalma bir alışkanlıkla kapıyı tıkladım. İçeriden gelen “gir” sesleriyle beraber kendime geldim. Cesaretimi toplayarak içeri girip “Günaydın çocuklar!” diyerek yerime geçtim. Öğrenciler “Geçmiş olsun öğretmenim!” dediklerinde konuşmaya cesaret edemeyip başımı sallayarak karşılık verdim. Sözde ben konuştukça, onlar rahatlayacaktı. Ancak bunun aksi oldu. Onlar konuştukça ben rahatladım. Çocuklar depreme nasıl yakalandıklarını ve daha sonra neler yaptıklarını anlatıyorlardı. Dinleyen için, hep aynı gibi gelen; fakat sahipleri için çok farklı depresyon anlarıydı bunlar. Konuşanlar ise büyük felâketin küçük şahitleriydi. Onlar konuştukça rahatlamış ve ben de konuşma ihtiyacı duymuştum. Ancak öğrencileri rahatlatacak hiçbir söz bulamıyordum. Bir daha depresyon olmaz diyemiyordum; çünkü bu benim haddime düşmezdi. Sizi korurum diyemiyordum; zira buna gücüm yetmezdi. Depresyonun olup olmayacağını, olacaksa ne zaman olacağını bilen ve kâinattaki bütün varlıkları koruyabilecek güce sahip olan tek Allah vardı. Ben bu düşüncelerle bocalarken çalan zil imdâdına yetişti.

Zilin çalmasıyla beraber öğrenciler bahçeye, ben de öğretmenler odasına yöneldim. Öğretmenlerin hepsi de mesleğinde belirli tecrübeye ulaşmış arkadaşlardı. Onlar konuşurken dinlemek bile benim gibi yeni öğretmenlere yol göstermeye yetiyordu. Herkes birbirine, sınıflarında eksik olup olmadığını soruyordu. Okula gelemeyenler vardı; ama şükür ki depremde öğrencilerimizden ölen olmamıştı. Arkadaşlardan bazıları, çocukları deprem psikolojisinden kurtarmak, onları rahatlatmak ve yaşadıkları acıları unutturmak için derslere başlamanın faydalı olacağını söylediler. Çünkü, sürekli bu konuda konuşmak, yaraya tuz biber ekmek demekti. Teneffüsün bittiğini haber veren zille birlikte tekrar sınıflara yöneldik. Şimdi kendimi biraz daha rahat hissediyordum.

İkinci dersim yine aynı sınıftaydı. İçeri girip derse başlayacaktım. Dersten maksat, geçmiş konuların tekrarıydı. Öğrenciler sekizinci sınıfa gidiyordu ve sene sonunda Liselere Giriş Sınavı'na gireceklerdi. Onları motive etmek için :“Çocuklar bu yıl sekizinci sınıfa gidiyorsunuz. Önünüzde sizin için önemli bir sınav var. Bu sınavı kazanmak için ise çok ve düzenli çalışmak gerekiyor. Ama görüyorsunuz ki beş haftalık bir kaybımız var.” dedim. Daha çok şey söyleyecektim; fakat bir öğrencim ısrarla parmak kaldırıyordu. Konuşmamı yarıda kestim ve söyle yavrum, dedim. Söz alan öğrencim ayağa kalktı ve konuşmaya başladı:

–Öğretmenim bizim hiç kaybımız olmadı, aksine kazanımız oldu. Bu beş haftada bizler çok şeyler öğrendik.

Duyduklarıma inanamamıştım. Nasıl olurdu bu? Büyük bir felâketten çıkacaksın, ev bark yok, okullar dershaneler kapalı; ama yine de çok şey öğreneceksin. Aklım bir türlü almıyordu. Barakalarda, çadırlarda ders çalışmış olamazlardı. Zirâ buralar, zarûri ihtiyaçlara bile zor cevap veren, üç beş metrekarelik yapıları. Merak sınırlarımı daha fazla zorlamadan öğrencime döndüm ve neler öğrendiklerini sordum.

Ayağa kalkan öğrencim, kendinden emin bir şekilde anlatmaya başladı:

–Depremden bugüne kadar geçen zamanda çok önemli şeyler öğrendik. Şu ana kadar sadece adını duyduğumuz yardımlaşma, dostluk, kanaatkârlık gibi birçok kelimenin ne anlama geldiğini öğrendik. Depremden sonra şaşkın ve çaresizdik. Boş alanlara barakalar yapılıyor, çadırlar kuruluyor, az hasarlı binalar tamir ediliyordu. Bütün bunlar şüphesiz ki yardımlaşmanın sayesinde oluyordu. Senelerce birbirlerinden selâmı bile esirgeyen insanlar, şimdi varını yoğunu birbiriyle paylaşma yarışına girdiler. Önceden beğenilmeyip bir köşeye atılan birçok eşyayı arar duruma gelmiştik. Ayrıca uzun süredir görüşmediğimiz akrabalarımız ziyarete gelip, ellerinden geldiğince yardım ettiler. Meğer ne kadar çok akrabamız varmış da biz bilmiyormuşuz.

Öğrencimin anlatacağı çok şey olduğu gözlerinden beliydi. Ama ben başkalarının da düşüncelerini almak için sözünü kestim ve “Arkadaşınızın söylediklerine katılıyor musunuz?” diye sordum. Öğrencilerin hepsi aynı fikirdeydiler. Onlar da benzer örnekler sıralayarak arkadaşlarına destek verdiler. Bu arada başka bir öğrencim parmak kaldırdı ve konuşmaya başladı. Söyledikleri kısa fakat anlamlıydı:

–Öğretmenlerimiz bize yıllarca yardımlaşmanın, dayanışmanın, dostluğun ve kardeşliğin öneminden bahsederdi de bize şaka gelirdi. Ama şimdi anladık ki, bir musibet bin nasihate bedelmış.

Tam bu sırada dersin bitiş zili yine çaldı. Belki ders yapmamıştım; fakat dersimi fazlasıyla almıştım. Benim kayıp olarak gördüğüm zamana ne çok kazançlar sığmıştı. Merdivenlerden indim ve hava soğuk olmasına rağmen bahçeye yöneldim. Bahçenin içinde biraz ilerledikten sonra geriye dönüp bir okula, bir de okulun yanında kurulan Mehmetçik Çadırkenti’ne baktım. Çadırkent önünde yardım paketleri

dağıtılıyordu. Bahçede ise ayazdan yüzleri yanmış, korkudan gözlerinin feri kaçmış çocuklar oynuyordu. Hava soğuktu ve Bolu'ya kar yağıyordu.

BİR ANA SINIFI ÖĞRETMENİNİN ANILARI

Fatime ESER

Yıl 1962 Isparta Gönen ilçesinde dünyaya geldim. İlkokulun birinci, ikinci, üçüncü sınıfını babamın memleketi olan bu ilçede okudum. Dördüncü sınıfı Isparta Fevzi Paşa İlköğretim Okulunda okudum. Beşinci sınıfa gelince, Burdur Kışla Köyü'ne ev yaptık ve oraya taşındık. Beşinci sınıfı Kışla İlköğretim Okulunda okudum. Evlerde sular yoktu. Uzak bir çeşmeden su taşırdık. Evimiz ile okul arası çok uzaktı. Ben her sabah okula varmadan önce okulun yanında oturan yaşlı bir ninenin evine varır, çeşmeden suyunu doldurur, testilerini evine götürürdüm. O da benim arkamı sıvazlar “inşallah kızım sen öğretmen olursun” diyerek hayır dualarda bulunurdu. Benim cebime kuru üzüm ve igde koyardı. Ben çok seviniirdim. Tek bir sıkıntım vardı. Beşinci sınıf öğretmenim; hem okul müdürü, hem de beşinci sınıfların öğretmeni idi.

Öğretmenimle fazla anlaşılamıyordum. Beni hiç sevmezdi, sınıfın en çalışkanıydım. Sorduğu problemi kim çözerse; onu öğle yemeğine göndereceğini söylerdi; ben de hemen çözerdim. Tüm sınıfla beraber beni de cezalandırır öğle yemeğine göndermezdi. Okulun son günleriydi; tüm derslerden imtihan oluyorduk. Tüm derslerden pekiyi almıştım. Öğretmen hepimize okul bitince kim orta okula gidecek dedi. Sınıfta ben dahil üç kişi parmak kaldırdık. Öğretmenim bana, parmağını indir sen okuyamazsın dedi. Çok üzülmüştüm. Parmağımı kaldırarak “ben okuyacağım, senin karşına öğretmen olarak çıkacağım” dedim. Sınıfımızda okuyan Suat adında bizden yaşça büyük bir arkadaşım ayağa kalkarak

“Öğretmenim, okursa bu arkadaşımız okur.” dedi. Beni çok duygulandırdı. Öğretmenimiz o sınıfı geçemedi dedi. Suat arkadaşım “O sınıfı geçemediyse ben de mezun olduktan sonra bu okulun tüm camılarını kırarım. Sen de müdürsün taktirmek zorunda kalırsın” dedi. Bu sözler üzerine beni beşinci sınıftan mezun etti. Belki de öğretmenimin sorunları vardı. Bilemiyorum, evdeki problemi okula yansıtıyordu. Bu köyde ortaokul olmadığı için babamın memleketi olan Isparta’nın Gönen İlçesine taşındık. Ortaokul birinci ikinci sınıfını okudum üçüncü sınıfa geçtim. O yaz evimize Burdur’dan misafir geldi. Anneme Burdur’ da hizmetli imtihanı var oraya başvurun, belki kazanırsın dedi. Annemle babam Burdur’a geldiler annem imtihanı kazanmıştı. Annemde benim gibi azimliydi ve kız meslek lisesine hizmetli olarak girdi. Tekrar Burdur’a taşınmak zorunda kaldık. Ortaokul üçüncü sınıfta kız meslek lisesine kayıt yaptırarak. Ortaokul sonunda imtihan açıldı. Herkes hemşirelik imtihanına girdi, ben ise girmedim. Çünkü, hemşirelik mesleğini sevmiyordum. Benim tek dileğim öğretmenlikti. Çalışkan bir öğrenciydim hemşireliği kazanabilirdim ama yapamazdım. Artık ortaokul bitmişti. Annemle oturup sohbet ettik. Sohbet sırasında annem “Kızım biz tam dokuz kardeşтик. Ben en küçükleriydim. Ablalarım ağabeylerim hastalıktan öldüler, biz iki kardeş kaldık.

Babam bizi okutmadı çok üzölmüştüм. Sadece ilkokulu okudum ama içimde ukde oldu. Bu okullara gider dışarıdan seyrederdim ama Allah bana bunları nasip etti. Ben okulda bunun için çalışıyorum” dedi ve kız meslek lisesi Çocuk Gelişimi Bölümüne kayıt yaptırdım. Bu bölümü okuyan öğretmen oluyordu. Benim bitirdiğim sene öğretmenlik hakkımız elimizden alındı. O sene evlenmiştim. Üç sene evde oturdum bir oğlum olmuştu. Tam iki yaşına geldi. Bir gün evden çıkıp, bir arkadaşımın evine oturmaya gidiyordum. Milli Eğitim Müdürlüğünün kapısında bir yazı asılıydı. Onu okudum ve memurluk sınavı vardı. Müracaat ettim ve sınavı kazandım.

Artık öğretmenliğe ilk adımı attım. Bizleri yirmi beş gün okullara dağıtarak oralarda staj yaptırdılar. Benim staj çalışmalarım Sakarya İlköğretim Okulundaydı. Orada bulunan bir öğretmen, tanıdığım bir ağabey vardı. Beni kolumdan tutarak öğretmenler odasına çay içmeye götürdü. Masaya oturdum karşımda oturan ilkokul öğretmenimdi. Şaşırdım yüzüne baktım belki beni tanır diye ama tanıyamadı.” “Öğretmenim beni tanıdınız mı?” dedim yüzüme baktı “hayır” dedi. Hele gözlerime bak tanırsın dedim yine de tanıyamadı. “Ben, Kışla İlköğretim Okulundan Öğrencinizim. Okuyamaz dediğiniz öğrenciniz Fatime... Okudum, karşınıza öğretmen olarak geldim.” Dedim ve çok ağladı. O zaman evimde çok sorunlarım vardı kızım dedi ve çok üzüldü.

Ben okuyabilmek için tek odada annem, babam ve ben aynı odada kalıyorduk. Onlar uyuyunca elektriği kapatır dışarıdan gelen elektrik ışığıyla ders çalışırdım. Çok zorluklarla okudum ve tayini Burdur Bucak ilçesi Cumhuriyet İlköğretim Okuluna çıktı. O yaşlı nenenin duaları kabul oldu. Ana sınıfı öğretmeni olarak 23 Kasım 1984 yılında ilk öğretmenliğe başladım. Ertesi günü öğretmenler günüydü duyulandım ağladım. Allah bu kutsal mesleğe layık görsün diye dua ettim. Müdür beni sınıfıma götürdü. Sen bu öğretmenle beraber sınıfa gireceksin stajyerliğin kalkıncaya kadar dedi. Nuray öğretmenle ben sınıfı beraber götürüyorduk. Nuray öğretmenin Tülay isminde bir kızı vardı. Oda bizim sınıftaydı. Eve varınca Tülay annesine soru sorarmış anne bu ne işe yarar diye, annesi de kızım ben yorgunum git başımdan dermiş. Bir gün okulda toplantı yapıyorduk kapı çalındı Tülay içeri girdi. Müdür, kızım şimdi toplantıdayız sonra gel dedi. Tülay da ben sana soru sormak için geldim dedi. Müdür sor bakalım dedi. Müdür öğretmenim annem uzun boylu, öğretmenim biraz kısa boylu olmasına rağmen her şeyi biliyor. Annem uzamış ama soru sorduğumda bilmiyor onu sınıftan al dedi. Müdürümüz güldü ve tamam dedi. O günden

sonra sınıfa tek giriyordum. Nisan bir olmuştu. Biz öglenci gruptuk. Sabahçı gruptan Salih adında bir öğretmen arkadaş bizim sınıf defterimizin üzerine sabun sürmüş. Ben yazmak için defteri aldım üzerine kalemle yazdım kalem yazmıyordu. Kelemi değiştirdim tekrar yazdım yazmıyordu. Öğretmenler odasına gitmiştim. Odadaki arkadaş sabahçı gurup bizim defteri sabunlamış deyince ben o zaman şaşırdım, hiç böyle bir şakayla karşılaşmadım “Kim yaptı?” diye sordum. Salih öğretmen, “Ben yaptım.” dedi. Ben de bunun acısını senden çıkarırım dedim. Bana kimse şaka yapamaz dedi. Mayıs ayı gelmişti sabahçı gurup geziye gidiyordu. Torbalarını ağacın yanına koydular. Ben de takip ettim. Salih öğretmen ve diğer öğretmen arkadaşlar öğretmenler odasında arabanın gelmesini bekliyorlardı. Hemen çantasını aldım içinde tencere vardı. Okulun mutfağına götürdüm. Tencereyi boşaltıp çantaya koydum ağacın dibine bıraktım. Araba geldi onlar pikniğe gitti. Müdürü çağırdım Salih öğretmenin dolmalarını mutfığa boşalttım dedim müdür güldü ve hemen tatlı aldı geldi ve tüm dolmaları öğretmenler ve müdür hepimiz yedik. Salih öğretmen pikniğe varınca arkadaşlar bir dolma getirdim parmaklarınızı yersiniz demiş ve bakmışlar ki tencere boş. Piknik dönüşü “Bu şakayı kim yaptı?” dedi. Müdür de “Ben yaptım.” dedi ve güldük. Bir daha öglenci guruba şaka yapmadı. Çocuklara sorular sordum büyüyünce ne olacaksınız dedim. Bir özürlü kız öğrencim vardı. Ben at arabacı olacağım dedi şaşırmıştım. Öğretmenim hiç at arabacı kız var mı diye sordu cevap veremedim. Bir de erkek öğrencim vardı. Babası TIR şoförüydü. İran’a Irak’a sefere giderdi. Bir aydan önce eve dönemezdi. Sabah çocuk okula geldi. Akşam babam eve geliyor beni çok özlemiştir değil mi? diye sordu. Ben de tabii ki oğlum dedim. Çocuk akşamın olmasını dört gözle bekliyordu. Akşam olmuş, kapı çalınca kapıyı anneye çocuk açmışlar, babalarını görünce çok sevinmişler. Babası önce annesine sarılmış sonra da çocuğa sarılmış, ço-

cuk bu duruma çok içermiş. Sabahleyin okula gelince çok üzgün duruyordu. Ne oldu oğlum baban eve gelmedi mi diye sordum. “Öğretmenim babam beni çok özlememiş; annemi daha çok özlemiş, önce ona sarıldı” deyince çok şaşırdım ve güldüm.

Çocuklarla yaşamak öyle güzel ki; tıpkı çocuklar açılmamış bir tomurcuk gül gibidir. Temiz kalplidirler. Evde sıkıntılı olduğum günler okula gidince tüm sıkıntılarımı unutuyorum. Çocuklarla oynamaktan zevk duyuyorum. Okulumuza yeni bir anasınıfı öğretmeni gelmişti. Üç ay olmuştu, okulumuzda yeni öğretmendi. Hemen bu yeni öğretmeni aylıkla ödüllendirdiler. Tam bir hafta geçmişti; kim Milli Eğitim Müdürlüğüne şikayet etti bilmiyorum bir gün sınıfta ders yapıyorum. Beş tane adam içeri girdi. “Buyurun siz kimsiniz öğrenci velisi misiniz?” dedim, “hayır” dediler. “Bana planlarını çıkarır mısınız?” dediler, ben de planlarımı gösterdim. “Sen burada kaç senedir öğretmensin” dediler bende altı senelik öğretmenim dedim. Öbür öğretmen kaç senelik öğretmen dediler üç aylık dedim. Resim kabiliyetim olduğu için sınıfın tüm panolarını kendim yapmıştım. “Bu panoları kim böyle güzel çizdi” dediler. “Ben” dedim ve sınıftan çekip gittiler tam bir hafta sonra arkadaşımın ödülünü aldılar bana da takdir belgesi verdiler. Öğretmenliğim dolu dolu geçiyordu. 26 Aralık 1987 günü saat 16:30 ’da bakıcı kadın evimde sobadan yangın çıkarmış sekiz aylık oğlumu ve eşyalarımın tümünü yangında kaybetmiştim ama öğretmenlik kutsal meslekti. Evlat acısını Allah kimseye göstermesin. Bir itfaiye bir ambulans sesini duysam gece uykumdan uyanıyordum. Yanan evim, okulun yanındaydı. Bakıcı kadın okulun karşısında oturuyordu. Dinarlı bir başsavcımız vardı. Evim yanınca yeni bir ev tutmuş, camlarını karısı yerleri başsavcımız silmiş eşim bunu görünce çok şaşırmıştı. Karısı benim yanımda öğretmendi. Biraz kendime gelince teşekkür etmek için evine gittik. Bana şöyle dedi: “ Bu kadar dürüst, bu kadar

çalışkan, bu kadar iyi kalpli olmaktan dolayı eşimle yardım ettik.” Beni çok gururlandırdı. Evim yandıktan sonra bir sene geçmişti bir oğlum olmuştu. Tam altı aylık iken çocuğumu anneme bıraktım üniversitede ön lisans okumaya başladım. Yazın yüz yüze eğitim kışın kitapla eğitim yapıyorduk. Artık üniversiteye başlamıştım. Hem öğretmenlik yapıyor, hem de eve gelince çocuğumu sırtıma sarınıyor, gece saat ikilere kadar kitap okuyordum. Sabahları da okula gidiyordum. Çok çalışıp en kısa zamanda okulu bitirmem lazımdı. Üniversite çok güzel gidiyordu. Gazi üniversitesi Çocuk Gelişimi Ana Bilim Dalında okuyordum. Seçmeli ders olarak resimi çok sevdiğimden resim dersini seçmiştim. Başarılı olarak iki yılda tamamladım. İki sene sonra benim yanımdaki öğretmen arkadaş başladı. Ona da “resimi seç sonra yardım ederim” dedim. Resim öğretmenimiz Oya Hanım bana jandarmam ne güzel resim yapıyorsun derdi. Arkadaşıma iki sene sonra bir resim yaptım Oya hanıma göstermiş o da: “Bu resim senin değil benim bir jandarmam vardı, onun resmi.” demiş. Ben hayretler içinde kaldım. Bir öğretmenin bunu tanıması mümkün değil. Bir de müzik öğretmenimiz vardı. Müzik dersimizde flüt öğretirdi. Bizden bir sınıf büyük ablalarımız vardı yurttaki kalıyorduk. Eğer flüt çalamazsanız ağzınıza vuruyor flüt boğazınıza kadar gider deyip bizi korkuturlardı. Artık final günüydü bana sıra gelmişti. Çok güzel flüt çalışıyordum. Öğretmen yanıma yaklaşınca korktum ve elim titremeye başladı çalamıyordum bana otuz vermişti. Tamam artık ben sınıfta kalacağım dedim. Hemen orada iki kıtalık bir şiir yazdım. Herkes bitirdi ve dışarı çıkıyorduk. Hocam sana lâ-yık değil ama sana iki kıta şiir yazdım dedim. Kendisi keman hocasıydı. “Elinde inleyen keman olsam” şiirini okuyunca çok beğendi ben hayatımda böyle güzel şiir almadım dedi. Böylece üniversite bitti, okuluma döndüm. Artık okul bitince tayinim Burdur’a çıktı. Bahçelievler İlköğretim Okulunda göreve başladım müdür odasına girip, ben buraya tayin edil-

dim dedim. O da git sınıfını gör dedi. Bende görmek için sınıfıma gittim. 20 sandalye iki masa başka bir şey yoktu. Otuz öğrenci kayıt olmuştu müdürün odasına gittim. Müdür bey otuz kayıt, yirmi sandalyemiz var, ya bize sandalye al ya da sınıfın yarısına halı döşet dedim. Müdür yarısına kadar halı yaptırdı. Hocanım otuz öğrenci var ama yarısı okulu bırakır dedi. On beş çocuğa iner dedi. On gün sonra çocuk otuz beş öğrenci oldu. On gün sonra kırk öğrencim oldu. Her gün gece kırk faaliyeti evde hazırlıyorum sabaha hazır şekilde dersime gidiyorum. Müdürümüz kapı çalmadan içeriye girer benim yaptığım hareketleri izlermiş. Dört ay birlikte çalıştık. Evim okula uzaktı. İki otobüsle okula gidiyordum. İki oğlum elimde bana çok zor oluyordu, bir arkadaşla yer değişimi yaptım. Artık bu okuldan Yahya Kemal Beyatlı İlköğretim Okulu'na tayin edildim. Bahçelievlerdeki müdürüm çok sert olmasına rağmen son gün beni odasına çağırdı. Hocanım bizim okuldan gitme nölursun dedi. Seni ilk geldiğin gün tipinden beğenmemiştim ama şimdi gitme seni aylıkla ödüllendireyim dedi; fakat ben kabul etmedim. Bana her sene otuz öğrenci kayıt olurdu on beş öğrenciye düşerdi, sen geldin kırk öğrenci oldu dedi. Beni çok gururlandırdı ama benim için çok zordu. Çocuklarım olmasaydı yerimi değiştirmezdim değiştirmek zorunda kaldım. Öğretmenliğim süresinde yirmi beş öğrenciden aşağı öğrencim yoktu. Yahya Kemal'e geldiğimde on öğrencim vardı. Hüsrana uğradım ama elimden gelen bir şey yoktu. Kenarda bir okuldu nüfus da azdı. O sene isteksiz dört ay çalıştım. İkinci senemde yirmi iki öğrencim oluştu. Çevre yeni öğretmen geldi diye çocuklarını okula getirmişti. Bahçelievler İlköğretim Okuluna doktor okulu muayeneye gelmişti. Kızı vardı küçük, benim sınıfa getirmişti. Bir saat sonra kızımı alırım, dedi. Muayene bitti, doktor sınıfa geldi: Hadi kızım evimize gidelim, dedi. Çocuk ağlamaya başladı. Öğrencilerimden bir yaş küçüktü onu da kaydetmek zorunda kaldık. O arada benim tayinim çıkınca çocuğu göndermiş

ama çocuk okulu istememiş. Bir sene sonra Yahya Kemal Beyatlı İlköğretim okunun yanındaki öğretmen lojmanlarına taşındılar. Bir gün doktor çocuğu okula kaydettirmeye gelmiş. Ben de öğretmenler odasında oturuyordum. Müdür Beye: Ben önce senin anasınıfı öğretmenini göreceğim ondan sonra kaydettireceğim, demiş. Müdür bey beni çağırdı. Doktor bey, Tamam benim aradığım öğretmen kayıt edin, dedi. Çocuğunu anasınıfına kayıt yaptırdı. Evim okula uzak olduğundan öğle yemeklerini okulda yiyordum. Bir gün beni öğle yemeğine davet etmek için doktorla eşi sınıfa geldiler. Kızı anne ve babasını görünce koşmaya başladı. Kızım koşma düşersin, dedim o anda çocuk koşarken düştü. Masanın kenarına kaşını çarpınca kaşı yarıldı. Çocuktaki akan kanı görünce ben bayılmışım. Öğretmenler çocuğu hastaneye götürmüşler kaşı yarıldı sanmışlar. Kaşı yarılmamış pansuman yapıp göndermişler. Doktor beni ayıltmaya çalışmış. İlk defa bu olay başıma geldi. Doktor Bey bana: Akacak kan damarda durmaz, sen üzülme, dedi. Yeni okulumdaki okul müdürüm beniaylıkla ödüllendirdi. Tüm öğretmenler: Sen hakkınla bu ödülü aldın, helâl olsun, dediler. Okulda yeniydim: “Arkadaşlarım bana düşman olurlar ben bu ödülü almayayım.” dedim müdür beye. O da :”Hayır, sen hakkınla bu ödülü aldın.”dedi.

Yahya Kemal Beyatlı İlköğretim Okuluna ilk ayak bastığımda kocaman masalar büyük sandalyeler vardı. Müdür beyin odasına giderek bu konuyu açtım. Müdür bey çok sevindi. Masalar sandalyeler değişti çocukların boylarına göre yapıldı. Bu yaptığım yeniliklerden dolayı ve okulun gezilerini ben düzenlerim. Okulda yapılacak piyesleri ben düzenlerim. Arkadaşlarla birlikte işbirliği yaparak bu okulun adını tanıtmaya başladık. Gerçekten cânı gönülünden çalışır elimden gelen her çabayı gösteririm. Bu yüzden okulumuzdaki müdürümüz ve tüm öğretmenler bana “anacığım “diyerek çağırırlar. Artık son senelerim yirmi iki yıllık öğretmenim.

Bu sene Allah nasip ederse emekli olacağım. Emekli paramla başımı sokacak bir ev alacağım. Öğretmenliğimi bırakmak istemezdim hâlâ daha bir çocuğuma kızmadım. Hâlâ güler yüzlü, hâlâ çalışkan, çocukları çok seven hiçbir zaman incitmeyen bir öğretmenim. Bu okulda on üç yılını geçirdim. Hiçbir arkadaşımı üzmedim tüm öğretmenlerin de benden memnun kalarak ayrılacaklarını sanıyorum. Ömür biter ama hatıralar bitmez. Saygılarımla...

GÜN BATINCA

Ramazan GÜNHAN

Orhaneli’nde göreve başlamıştım. Mart ayını ikinci haftasında birinci sınıfların bir şubesini bana verdiler. Kırk sekiz tane öğrencim vardı onları tanımaya çalışıyordum. Benden önceki öğretmen Hüseyin Bey emekli olmuştu. Okuma-yazmaya geçebilen sadece iki öğrenci vardı. İşim çok zordu ama azimliydim. Birde ilk defa eşimle aynı yerde görev yapmanın verdiği güç ile çok gayretli çalışıyordum. Öğrenci velileriyle Orhaneli’nin pazarı olduğu (salı) günler toplantı yapıyordum. Özellikle bilgi topluyordum. Genel bir toplantı yapmamıştım. Bir gün önce verdiğim ödevleri kontrol ediyordum. “Mesut” diye sarışın bir öğrencim vardı. Onun ödev yapmadığını görünce biraz çıkıştım. Ona:

-Oğlum annen baban senin ödevin var mı yok mu? diye sormazlar mı? dedim. Mesut birden ağlamaya başladı. Susturamadım da. Nice sonra sakinleşince yanına gittim oturdum. Kendisi o zaman bana:

-Öğretmenim benim babam yazın traktörün altında kaldı da öldü, dedi. Beynimden vurulmuşa döndüm. Çok üzüldüm. Mesut’u sevdim. Merak etme seni ben çalıştırırım diye teselli ettim. Mesut bana eksik kalan bir yönümü hatırlattı. Sınıfa girmekle öğretmen olunmuyormuş. Orada, çocukların daha da iyi tanınmasının yararı olacağını anladım.

Ertesi günü veli görüşme defteri hazırladım. Kiminle görüştü isem bu deftere özellikleri ile not ettim. Velisi gelmeyen tek bir öğrencim kalmıştı. En önde kavanoz dibi gibi on beş numara gözlük takan yinede istediği gibi göremeyen öğren-

cimin babası ‘veya annesi gelmemiştir. Tabi benim onları tanımam için onları hiç olmazsa iş yerinde görmem gerekirdi. Muharrem’den nerede oturduklarını babasının ne iş yaptığını sordum. Tüm bilgileri aldım. Halbuki okulun iki yüz metre üst tarafında PTT lojmanlarında oturuyorlarmış. Babası da PTT ‘de arıza servisinde çalışıyormuş.

Pazartesi günü okul bitiminde çocukla beraber PTT’ye gittik. Babası bizi görmüş olmalı ki. yolumuza çıktı.

- Ne oldu Muharrem, bir yaramazlık mı yaptın? dedi.

Ben de:

-Yok beyefendi, Muharrem gayet iyi, uysal bir çocuk, dedim. Sonra tanıştık. Çay bahçesine gidip biraz oturduk. Büvükorhan’lıyım deyince çok rahatlamıştı. O da ilçeye bağlı Durhasan Köyündenmiş. Kıbrıs savaşına katılmış. Gazilik berâti da varmış. Otuz yedi yaşındaydı. Ama saçları bembeyazdı. Bir ara:

-Hocam bu çocukların derdi beni ihtiyarlattı, dedi. Ben de kaç çocuğu olduğunu sordum. Anlatmaya başladı:

-Askerden dönünce biraz dengeyi kaçırmışım. Kolay değil yanımdaki arkadaşlardan çoğu şehit oldu. Kimi istedikse vermediler. Halamın gücüne gitmiş. Onunda on yedi-on sekiz yaşlarında bir kızı vardı. Onunla bizi nişanladılar. Evlendik. İlk iki çocukta fazla bir şey görmedik. Arkadan Muharrem doğdu. Onun arkasından Firdevs. İkisi de önlerini bile göremiyorlar. Göz bebeklerini bir noktaya sabitleyemiyorlardı. Gözlükte çare olmadı. Hem kurum doktoruna hem de özel doktorlara götürdük. Ama bu durumun düzelmesi çok zormuş. Akriba evliliğinden kaynaklanıyormuş. Ne yapalım bu da bizim kaderimiz, dedi. Ben de:

-Akılları fikirleri yerinde ya buna şükredin, dedim.

Haklısın Hocam, bizden de beteri var. Hastanelerde nelerini gördüm, dedi. Bir birimize her konuda yardımcı olabileceğimizi söyleyip ayrıldık.

Bir gün okulda nöbetçiydim. Muharrem'in geçen yıl ki öğretmenini ki o Muharremi sınıfta bırakmıştı. Yanıma geldi. Muharrem'e iki metre kadar uzaktan sigara paketini gösterdi. Fark edemedi. Yaklaştırınca ne olduğunu söyledi. Sonra bana döndü:

-Bu çocuğu okuma yazmayı öğret bileklerimi keserim, dedi. Şok olmuşum. Ben, onlar benden kıdemli diye onları örnek alıyordum. Saygımdan cevap bile vermedim. O, sınıfına gitti. Artık sınıfın çoğunluğu okumaya başlamıştı. Bir matematik dersinde zihinsel işlem gerektiren bir soruyu ilk cevaplayan Muharrem di. Onun zekâsına ve azmine güveniyordum. Aklım da hep Muharrem vardı. Çünkü içimden tamamen körlere bile okuma öğretilbildiğine göre bu işin bir yolu olmalıydı. Pazartesi günü okula giderken Muharrem le babası beni beklerken gördüm. Yanlarına gittiğimdeGünaydın, dedim.

Günaydın, dediler. Babası çok heyecanlıydı. Bana anlatacakları vardı. Muharrem'e:

-Sen git yavrum ben babanla biraz konuşacağını okulda görüşürüz. dedim. Muharrem ağır adımlarla okula doğru giderken:

Buyurun sizi dinliyorum. Dedim. Anlatmaya başladı:

-Cuma günü güneş battıktan sonra, alaca karanlık dedimiz vakitte balkonda oturuyorduk. Muharremle kardeşi de vardı. Balkondan okulun bayrağını görebildiğini söyledi. Önce inanmadım. Hilalin yönünü sordum. Doğru bildi. Sevincimden o gece uyuyamadım. Ertesi gün öğretmen evinde seni sordum Büyükorhan'a gitti dediler. Ben de:

-Bu çok güzel bir haber dedim. Demek ki güneş ışığı bu çocukları olumsuz etkiliyor, loş ışık bu çocukları rahatlatıyordu. Okula gelir gelmez Muharrem'i en arkaya köşeye oturttum.

Kenarlarını kartonla kapattım. Ona kahverengi karton

üzerine siyah keçeli kalemle yeni çalışmalar hazırladım. Artık Muharrem de ben de rahatlamıştık. Bu çalışmaların beşinci günüydü. Okula erken gelmiştim. Muharrem'in geçen yıl ki öğretmenini ile pencerenin kenarından gelip geçen öğrencilere bakıyorduk. Hafif bir yağmur da çiseliyordu. Muharrem de okula doğru hızlı bir şekilde geliyordu. İkimizde onu göremiyorduk. Birden bire Muharrem gözden kayboldu. İkimizde dışarı fırladık. Meğer Tedaş'ın dün akşam kazdığı çukuru göremeyince Muharrem çukura düşmüş. Ben elimi uzattım:

Muharrem tut elimi dedim. Sesimden beni tanıdı.

-Burasını delmişler öğretmenim dedi.

Kazmışlar Muharrem, kazmışlar, dedim. Çukurdan Muharrem'i çıkardık. Gözlük bile, hasar görmüştü. Biraz da çamurlanmıştı. Ev yakın olduğu için hemen eve gönderdik. Bir saat kadar sonra gelebildi. Yine eski öğretmenini aynı fikrini savunuyordu. Diyordu ki bana:

-Zor hocam zor. Önünü bile görmüyor bu çocuk. Ben de:

-Nasip hocam, biz elimizden geleni yapalım. Vicdanımız rahatlasın öğrenir öğrenmez onu zaman gösterecek. Dedim.

Okulun kapanmasına bir ay kalmıştı. Artık Muharrem ağır ağır da olsa okumaya başladı. Babası da ben de çok mutluyduk. Muharreme de güven gelmişti. Oldukça hevesli idi. Teneffüse bile çıkmıyordu. Yine bir gün geçen yıl ki öğretmenini nöbetçi idi. Derse giriş zili çalmıştı. Baktım ki öğretmen Muharrem'in başında. Ona:

-Hayrola hocam! Yaramazlık mı yaptı Muharrem? Dedim.

-Yok hocam. Seni tebrik ederim. Beni utandırdın, dedi. Ben büyük konuştum. Senin de azmini kırdım, dedi. Ellerini tuttum:

-Beni kamçıladsın hocam. Beni arayış içine soktun. Bu ellere, bu tebeşir tutan ellere yemin etmek olmaz. Bu eller

ancak öpülür, dedim. Ve öptüm. Oda bana sarıldı ve şimdi iyi iki dostuz. Tabi 0 emekli oldu. Ben hala çalışıyorum. Muharrem de Orhaneli Çok Programlı lisesini bitirdi. Şimdi Bursa'da bir tekstil fabrikasının santralinde çalışıyor. Hem de rehber kullanmadan. Yakında evlenecek. Şimdiden düğüne davetliyiz.

Müjdat ERDOĞAN

BİR KALEMİN ÖYKÜSÜ

Bir okul gazetesi çıkarmaya karar vermiştik. Uzun istişarelerin ardından aldığımız bu karar doğrultusunda derhal çalışmalara başlamıştık ki kısıtlı imkanlara sahip bir köy okulu olmamız münasebetiyle öğrencilerimiz için ideal bir sosyal aktivite olarak düşündüğümüz bu egzersiz için bütün öğrenci ve öğretmenlerimizin hayli fazla mesai harcamayacağına hepimiz hemfikir olduk. Öncelikle; elimizde örnek teşkil edecek yeterli ve sağlıklı materyaller olmadığından bir okul gazetesinin nasıl olması gerektiğine dair teorik bilgiler, duvar gazetesinden çok daha farklı bir formata sahip olması hasebiyle, öğrencilerimiz için tatmin edici faydalar sağlamayacaktı.

Buradan hareketle ilk sayı için çoğunlukla okulumuz öğretmenlerinin çalışmaları önemli bir kaynak oluşturacak ve ortaya konulacak somut bir örneğin ardından üç aylık dönemler halinde yayınlanmasını düşündüğümüz, aslında temenni ettiğimiz, diğer sayılarda daha çok öğrencilerimiz destekli sayfalar üretebilecektik. Bu bağlamda sabırsız bir koşuşturmayla başlayan gazetecilik serüvenimize ilk olarak kırk beş yıllık bir maziye sahip okulumuzun fotoğraf arşivini karıştırarak başladık. On iki sayfa olarak tertip edeceğimiz gazetemizin ilk sayısında önemli bir yeri okulumuzun ilklerine ayırmak en doğrusuydu. Sağ alt köşesine itinayla düşülmüş tarihlerle siyah beyaz karelerdeki değerli öğretmenlerimize, eğitim duayenlerimize, hayatta olmalarını da ümit ederek, ulaşmaya çalıştık.

Araştırmalarımız sonucunda ulaşabildiğimiz ilk öğretmenimiz, ne tesadüftür ki, okulumuzun kurulduğu elli sekiz yılı ile yetmiş iki yılları arasında köyümüzde görev almış ve halen ilçemiz sınırlarında ikamet eden Reşit İLHAN'dı. Çok heyecanlanmıştım. Arkadaşlarıma kendisiyle görüşmeyi çok istediğimi belirtip bu söyleşinin benim için çok önemli olduğunu söyledim. Arzumu memnuniyetle kabul eden gazetemiz karar kurulu, bu görev için zaten en uygun kişinin bir genel yayın yönetmeni olacağını söyleyerek beni motive etmeyi de (sağolsunlar) ihmal etmediler.

Aynı memnuniyeti, randevu talebimi büyük bir teva-zuuyla karşılayan Reşit öğretmenim de göstermiş, bir gün sonra ilçemiz öğretmen evindeki buluşma saatini bile benim belirlememi istemişti.

Tam vaktinde oradaydık. Bir duayenle karşı karşıyaydım artık. Duayen diyorum; çünkü bir kişiye unvan olarak verilebilmesi çok zor olan bu sözcüğü fazlasıyla hak eden, bugünkü eğitim fakültelerinin temelini oluşturan “Köy Enstitüleri” mezunu öğretmenlerdir kanımca. Ellilerin yüzde on bile olmayan okuma-yazma oranının artırılmasında ve büyük bir beyin gücünün yitirildiği savaşların ardından ortaya çıkan Cumhuriyet Türkiye'sinin ilk yıllarında ülkemizin her yönden büyük bir ivme kazanmasında önemli bir yere sahip eli öpülesi bu eğitimcilere başka bir unvan da yakıştırılamazdı herhalde.

Kısa süren tanışma ve hal-hatır cümlelerinin ardından arz-ı halimi dile getirerek kendilerini rahatsız etmemin sebebini yani okul gazetemizi anlattım, büyük bir şevk ve heyecanla. İlk karşılaşmamızda yüzüne yerleşen tebessüm daha da artmıştı. Tebriklerini ifade ederken hatırlanma gerekçe-siyle şükranlarını da sundu.

Dört yıllık öğretmendim ve günümüzün teknolojik koşullarında bile şikayet edecek çok şey bulan ben ve benim

gibi öğretmenlerin aksine büyük olumsuzlukların topyekün yoklukların yaşandığı kendi dönemlerini yani ellilerin şartlarını merak ediyordum. Söyleşinin ana çerçevesi olarak belirlediğim bu dönem tarihini canlı bir tanığından dinleyip sayfalarımıza taşımak istiyordum. Sordum ve o da uzun uzun cevapladı. Belli ki anlatacak çok şeyi vardı. Her cümlesi zihnimde derin izler bırakan o kadar çok şey anlattı ki can kulağıyla dinlediğim hatıralar, bir ülkenin nasıl yoktan var edildiğine ışık tutuyordu. Sohbetin bir yerinde; kendisi için yaşanmışlıklarından küçük bir anekdotu, benim içinse unutulmayacak hadiselerden biri olacak Ahmet'i anlattı. Birkaç cümleye sığdırmakla yetindiği, aşağıda dilim döndüğünce anlatmaya çalışacağım bu olayı, bir kez daha görüşebilmek ümidiyle noktaladığımız doyumsuz sohbetin ardından adeta ben yeniden yaşamıştım.

Şöyleki;

Birkaç gündür öğrencilerimden “Öğretmenim kalemim kayboldu.” şikayetleri duyuyordum fakat yoğun bir tempo ile sürdürdüğümüz derslerden ve ders dışı çalışmalardan “Çocuk işte...” diye düşünüp biraz da ilgi çekmeye yönelik olduğunu düşündüğüm bu serzenişleri “Düşürmüşsündür yavrum.” diyerek geçiştiriyordum. Dışarıda olmasa bile sınıfımızın ahşap tabanında düşürülen bir kalemin, kendisine kaybolacak uygun bir açıklık bulması kaçınılmazdı ve şüphesiz kalem aramaktan daha önemli işlerimin olduğu da bir gerçektir. Lakin söz konusu serzenişler giderek öylesine artmaya başladı ki her tenefüs sonrası sınıfa giren iki üç öğrencinin ağlamaklı bir ses tonuyla “Öğretmenim daha yeni almıştım. Kalemim yine kaybolmuş.” türünden yakarıları ve nihayetinde bir öğrencimin “Öğretmenim, benim de kalemim çalınmış.” cümlesiyle sarf ettiği ağır ithamı, aklıma bu kaybolan kalemler mevzusunda tek suçlunun ahşap taban olamayacağı fikrini düşürdü. Düşünmesi yüreğimi acıyordu ama gül bahçemde öğrenme eylemini gerçekleştiren bir-

çok öznenin yanında çalma eylemini gerçekleştirebilen bir de gizli özne bulunabilir miydi acaba? Beynimde şimşekler çakıyordu. Çakan şimşeklerin etkisiyle palan paldıran işlediğimiz dersin olur olmaz bir yerinde derin düşüncelere dalyor, aklım sorgu sandalyesindeki bir sanık gibi yanıtlaması zor sorulara gark oluyordu. 4 yıldır birlikte olduğum, henüz onunda, on birinde olan bu çocukların yaptığı her şey pekala mubah sayılabilir, affedilebilir, düzeltilebilirdi; lakin öğrencisi hırsız olan bir öğretmenin eğitimcilikteki başarısı nasıl bir seviyede değerlendirilebilirdi? Bir an kalemleri çalanın ben olduğumu düşünmeden alamadım kendimi!

Bu boğucu tahayyüllerin bir yerinde, “Ders bitti çocuklar. Dışarı çıkabilirsiniz.” dediğimi hatırlıyorum ki; ancak öyle kendime gelebilmişim. On beş dakikalık bir ders arası bana biraz nefes aldırabilir, artık hiç de küçümsenemeyecek bir hal alan bu sorunun çözümü için çareler düşünebilirdim. Öyle de yaptım. Büyük bir gürültüyle bahçede yarım kalan oyunlarına koşan çocukların ardından sınıfın kapısını çekerek tabanı gibi tavanı da ahşap olan okulun çatı katına çıktım. Gerek tüm köylüyle el ele vererek tamamladığımız binamızın inşası sırasında yapıya olan aşinalığım ve gerekse, yağmurlu günlerin en büyük eziyeti “damlayan tavan”, sayesinde sınıfın üst kısmında aşağısını gözetleyebilecek birkaç uygun açıklığın varlığından haberdardım. Kimseye görünmeden çıktığım tavandan bütün sınıfa hakim kifayetli bir gözetleme yeri bulduktan sonra beklemeye başladım. Zehir bir hafiye değildim. Aklanmaya çalışan bir hükümlü olmadığım gibi suçluyu yargılayacak olan bir yargıç da değildim! Sadece öğrencisi hırsız olan hayli üzgün bir öğretmendim ahşap tavanda!

Derken yavaş bir şekilde sınıf kapısının aralandığını gördüm. Kapıyı aralayan kadar hızlı atıyordu kalbim. Etrafı kolaçan edip neredeyse parmaklarının ucunda arka sıralara doğru ilerlemeye başlamıştı. Birkaç sıradan çabucak kapıldığı

kalemleri alıp sınıfın en arkalarındaki bir açıklığın içine atıp girdiği gibi sessizce ayrıldı sınıftan.

22 Ahmet... Sınıfın en gözde, en başarılı ve de en sessiz öğrencilerindendi Ahmet. Başarısı çok zeki olmasından kaynaklanıyordu ama sessizliği ailevi durumundan. Fakir bir ailenin üçüncü çocuğuydu. Çoğunlukla yazları bulabildiği mevsimlik birkaç işte canla başla çalışan bir babası, hiç görmediğim bir annesi ve üç kardeşi vardı. Türlü zorluklar içinde cumhuriyetin bu ilk yıllarında ikinci bir Kurtuluş Savaşı'na girmiş güzel ülkemizin yokluklar içindeki pek çok ailesinden birinin dört çocuğundan üçüncüsü. Bir ders kitabının ya da bir defterin değil, bir kalem almanın bile kimi ailenin boğazına girecek birkaç lokmaya mal olabileceği bir devirde yaşıyorduk ki varlıklı ailelerin çocukları bir tarafa, son sayfaları kullanılmamış sarı yapraklı saman kağıdından bir defter, daha eskilerine nazaran üç-dört yıllık hayli yıpranmış birkaç ders kitabı ve de avuca ancak sığabilen tek bir kurşun kalem, yoksul bir öğrenci için bulunmaz nimetlerdi. Üstüne giyebilecek az yamalı bir önlük ile yağmurlu havalarda su almamak için uzun süre direnen bir ayakkabısı da varsa deymeyin keyfine.

Sınıfımda öğrenim açısından başarısız sayılabilecek öğrencilerim de vardı ama hemen hemen hiçbirini, Ahmet'teki gibi avuca oturup minicik parmakları tarafından tutulabilsin diye üst kısmına bant yardımıyla tutturulmuş bir tahta parçasından yardım alan kalem özelliğini çoktandır yitirmiş bir çöp parçasına sahip değildi. Birkaç hafta öncesine kadar fark etmiştim; ama bu topal kalemi yenisiyle değiştirmeye, basiretimin bağlanmasından mıdır bilemem, muvaffak olamamıştım. Her ne olursa olsun haklı bir davranış değildi Ahmet'in; ama bir çocuk aklıyla kendisine haklı gerekçeler bulup cezalandırdığı arkadaşlarının kalemlerini çalmak gibi bir düşüncesi de yoktu oğlumun. Hayata belki de ilk tepkiyi bu Ahmet'in! Dışarıda değil belki ama sınıfta herkes

eşit haklara sahip olmalıydı ona göre. En azından ya herkesin güzel bir kalem olmalıydı ya da kimsenin bantlı tahtalı topal bir kalem olmamalıydı!

Üzgün ve tedirgin çıktığım çatı katından bu defa buruk ve ağlamaklı iniyordum. Sınıfımda bir hırsız yoktu, hayli rahatlamıştım;ama uzun süredir sınıfımda mutsuz biri vardı, bunu atlamıştım.

Daha kapıdan girmeden duyuyordum, kalemleri diğer bazı arkadaşlarınıninki gibi aynı akıbete uğramış öğrencilerinin yüksek sesli şikayetlerini. Bilindik bir tavırla içeri girdiğimde aynı şikayetler bana da sirayet etti ki azarlayıcı bir ses tonuyla: “Yine mi aynı şey? Sizi gidi haylazlar! Koşturarak girip koşturarak çıkıyorsunuz çoğu zaman sınıftan! Tabi bu hengamede sıralar da nasibini alıyor paldır küldür çarpışmalarınızdan. Yere düşüp, tahta açıklıklardan aşağıya düşüyor olabilir kalemlerinizi! Şöyle bir göz gezdirin bakalım! Kayboldu, hatta çalındı dediğiniz kalemlerinizi sınıfta olabilir.” dedim. Ben de şöyle bir göz gezdirip Ahmet sayesinde fark ettiğim malum açıklığa doğru ilerlemeye başladım ki tam o sırada Ayşe de bulunduğum yere gelip açıklıktan görülen kalemleri fark etti. “Öğretmenim kalemler!” diye bağırıverdi, sevinç ve heyecanla. Bütün arkadaşları başına üşüştüler. Hayatım boyunca unutamadığım bir sayıdır ki; o gün açıklıktan tam “yirmi yedi” kalem çıkardık. “Benimdi, senindi” şeklindeki kalem paylaşımları sürerken göz göze geldiğim Ahmet’in yüzünde, saklamaya çalıştığı gözlerinde büyük bir suçluluk duygusu hayli belirgin haldeydi.

Kalemlerine kavuşan çocukların haklı sevinçleriyle pür neşe işlediğimiz Türkçe dersinin ardından dağılma vakti geldiğinde, toparlanan öğrencilerin en hızlısı Ahmet’ti. Bir an evvel bu suç mahallinden kaçmak, uzaklaşmak ister gibi bir hali vardı. “İyi akşamlar çocuklar. Çıkabilirsiniz. Ahmet, sen kal biraz oğlum.” dedim. Büyük bir gürültüyle dışarı koşan çocukların arasında sırasından çıkamayan Ahmet’in yüzün-

deki sararmayı saniye saniye gözlemlemiştim. Herkes dışarı çıktığında, Ahmet sırasına adeta yığılmıştı.

Dokunmamla hıçkırıklara boğuldu. Ahmet yanlış mı yapmıştı, doğru mu yapmıştı, henüz karar vermemiştim; ama bir öğrencinin eğitiminde asla faydası olduğuna inanmadığım ve tarzım da olmayan azar, ağır cezalar ya da bağırış çağırış gibi eylemlere hiçbir zaman başvurmadığımdan en az Ahmet'in ki kadar bağlanan dilimden dökülecek sözcükleri en az Ahmet'in beklediği gibi bekliyordum. "Aslında neden böyle bir şey yaptığını anladım Ahmet." diye bir cümle çıkmıştı ağzımdan ki gözleri yere çakılı Ahmet'in çaresiz ağlayışı da başlamıştı. Ahşap tabana damlayan gözyaşları bir kez daha içimi öylesine burkmuştu ki... Her ne kadar yanlış bir şey olsa da biz büyüklerin de çocukken böyle cahillikler sergilediğimizden, hatta babamızın cebinden para aşırıya kadar varan masum hırsızlıklar yaptığımızdan bahsederek onu biraz olsun rahatlatmaya kendi yanlışlarımdan da dem vurarak önemli olanın hata yapmak değil hatanın farkına varıp ondan dönmek olduğunu ispatlamaya çalışan cümleler kurmaya çalıştım. Gözyaşlarıyla ıslanan tabanı ayağıyla silerken okşadığım başını kendime çekip onu affettiğimi ve bir daha böyle bir şey yapmayacağına da emin olduğumu söyleyip ertesi gün babasının okula gelmesini istedim. Başını göğsümden kurtarıp yine hıçkırıklara boğuldu. "Öğretmenim ne olur babama söylemeyin. Bana çok kızar sonra!" diyerek hüngür hüngür ağlıyordu. "Olur mu hiç babana söylemek!" diyerek bu defa öfkelenmiş bir ses tonu kullandım. "Bu olay ikimizin arasında bir sır ve kimseye söylemeyeceğimize söz veriyorum ben! Sen de söz veriyor musun?" dedim. Ellerini ovuştura ovuştura, ancak konuşmaya haceti kalmayan bir insanın iki dudağı arasından çıkabilecek, bir "Evet!" diyebildi ve artık fazlasıyla kaldığını düşündüğü sınıftan yine yüzü yere çakılı bir şekilde çıkarak yanımdan ayrıldı. Arkasından bakmak için kapıyı araladığımda Ahmet, gözden kaybolmuştu.

Kendimle baş başa kaldığımda artık çözümü için hayli geç kaldığım bir sorunun çözümü için çareler aramaya koyuldum. Devlet bizden öğretmeni bulduğumuz köyün aynı zamanda muhtarlığını da üstlenmemizi istemiş, bu bağlamda okuldaki, sınıftaki eğitim öğretim faaliyetlerinin yanında ahaliyle de daha fazla iç içe olup bütünüyle bulduğumuz köyü bir eğitim yuvası haline getirmemizi amaçlamıştı. Gerçi böyle bir statüyü hiçbir kullanmaya gerek duymamıştım. Ortaya çıkan her sorunun ardından “Öğretmen bey çözer.” kararıyla gelen köylünün karşısına hep bir eğitimci sıfatıyla çıkıyordum; ama ilk defa hiçbir görüşe başvurmadan varlığından değil belki ama vahâmetinden sadece benim haberdar olduğum bir sorunun çözümü için köylünün karşısında bir muhtar olarak bulunacaktım. Uzun zamandır maaşı devlet tarafından karşılanacak köy koruculuğu görevi için “Kırcaalili Şaban’ı uygun gördüğümü söyleyecektim. Anlayışla karşılanacağını umut ettiğim bu kararımın üzerinde önerilen birkaç alternatif ismin haricinde hiç de uzun bir tartışma yaşanmadı. Çünkü zaten her şeyin en iyisini “Öğretmen Beyimiz” bilirdi.

Bir gün önce sınıftan kaçır adımlarla çıkan Ahmet gibi bu defa babası girdi sınıfa iki büküm. Anlaşılan bir suç işlediğini sandığı oğlunun kusurunu sırtlayıp gelmişti. Zaten her veli aynı şeyi yapmaz mı? Aslında iki büküm oluşu tamamen okula çağrılışı yüzünden değildi. Ergenliğinden bu yana omzuna asılan yaşama ağrısıydı. Daha ne olacağını düşünmeden kaçırıp evlendiği eşi ve kendisi için bir istikbal yaratamadan birdenbire dört de çocuk sahibi olmuşlardı ki eve ancak girebilen iki lokma ekmeğin dört çocuk arasında paylaştırılması Kırcaalili Şaban’ı yiyip bitiriyordu. Kıt kanaat sağlanan geçim çocuk istekleriyle hiç şüphesiz çekilmez bir hal alıyordu.

“Ahmet’in geleceği için ne düşünüyorsun Şaban efendi?” diye başladım söze. “Bilirsin zeki cocuktur Ahmet’im ve oku-

yacak gibi görünüyor. Ben derim ki bir yatılı devlet okuluna gönderirsek hiçbirimizin gözü arkada kalmayacaktır.” “Aman öğretmen beyim!” diyerek konuşmamı ister istemez kesmiş bulundu. “Beşi bitirmesini bekliyorum. Cafer ağa her bahar keçileri için bir çoban arar durur. Bilirsin onu okutmak için beş paramın olmadığı gibi eve getireceği üç beş lokmaya da ihtiyacımız var.” dedi boynu bükük, sıkılarak. “Ahmet okuyacak!” dedim, daha fazla konuşmaya mecâli olmayan Şaban Efendi’nin ardından ve onun ve ailesi için az da olsa düzenli bir gelir getirecek koruculuk işini anlattım. Bunun yanında Ahmet’in okuması için paraya ihtiyacı olmadığından onu devletin okutacağından ve sürekli benim de takibinde olacağımdan bahsettim. Karşı çıkması olanaksızdı. Dedim ya, her şeyin iyisini “Öğretmen Beyimiz” bilirdi lakin yanımdan kafasında herhangi bir soru işaretiyle ayrılmasını da istemediğimden uzun uzun sohbet ettik, gerek Ahmet hakkında gerekse ailesi ve biraz da havadan sudan şeyler hakkında.

Hâsılı Ahmet, ne beni ne babasını ve ne de ailesini mahcup etti. Kazandığı yatılı devlet okullarını üstün başarılarla bitirip sonunda, artık malum olayın etkisiyle mi yoksa bu olayın o zamanlar küçücük yüreğinde yarattığı kalıcı bir hallet-i ruhiyeden mi bilemem ama, Ahmet “Yüksek Orman Mühendisi” oldu. Artık kalemler ondan sorulacaktı.

Her önemli günün arifesinde ya da içerisinde gerek göndermiş olduğu mektuplarda ve gerekse ilerleyen yaşlarını müteakiben gerçekleştirdiğimiz rutin ziyaretlerinde, her ne kadar itiraz etsem de, kurduğu cümlelerde hep bir minnet duygusu gizliydi. Artık o, kendinden birkaç yaş küçük kızım Özlem ve oğlum Serdar’dan sonra üçüncü çocuğum gibiydi.

Babası gibi erken yaşta evlenmedi. Yirmili yaşlarının sonuna doğru, onayımı alarak, yaptığı evliliği mesut bir ailenin ilk tohumuydu. Benim gibi onun da biri erkek diğeri kız iki çocuğu dünyaya geldi. Bana sormadan yaptığı nadir olaylardan biridir ki kızının adını Özlem, oğlunun adını Serdar koydu.

AZMİN GÜCÜ

Ayhan DİKCE

Öğretmenliğinin ilk günüydü. Ortopedik özürlü olduğu için ağabeyi ile gelmişti tanımadığı bu ilçeye. Yolcu arabası ilçenin meydanında indirmiş, öğle tatiline rastladığı için bakımsız fiskeyeli, tarihi bir caminin bulunduğu meydanda bir saat etrafı gözlemleyerek geçirmişti vaktini. En çok küçük meydanın, ulu çınarı dikkatini çekmişti.

Öğle tatilinin bitişiyle birlikte yakınından geçen bir gence sormuştu, Millî Eğitime nasıl gidileceğini. Beş dakika sonra işlemleri yaptırıp çarşı merkezine yakın dedikleri okuluna doğru yol almıştı. Çok heyecanlıydı. Nasıl bir okuldu acaba? Büyükmüydü? Bahçesi bakımlı mıydı? Öğrencisi çok muydu? Ne kadar öğretmen vardı? İki dakikalık zaman diliminde beynini kemiren sorular sorular!

-“Şu bina olmalı.” dedi ağabeyine. Duvarı yıkık, bir tarafına kalorifer külü ve çöplerin döküldüğü, zemini toprak olan, yağmurla çamurlaşmış, harap bir bahçe. Umutlarını yerle bir etmişti daha binaya girmeden. “Belki içi güzeldir.” dedi ağabeyine kısık bir sesle. Demişti demesine fakat buna kendi bile inanmamıştı aslında.

Yerden iki merdiven yükseklikteki kapıdan içeri girdi. Giriş kapısının sağ tarafında Atatürk köşesi ve bakımsız bırakılmış çiçekler, sol tarafındaysa hizmetli odası ve lavabo vardı. İkinci bir kapıdan daha geçip merdivenleri çıkacağı sırada nöbetçi olduğunu öğrendiği ve daha sonra çok samimi olduğu bir sınıf öğretmeni: ”Buyurun yardımcı olayım.” dedi.

“Ben yeni Türkçe öğretmeniyim. Müdür beyle görüşmek istiyorum.” Karşılığını verdi. “Müdür bey yok ama koridorun sonunda müdür yardımcısının odası var. O size yardımcı olur.” cevabını verdi. “Teşekkür ederim.” diyerek salonun sonundaki odaya doğru duvarlardaki Türk büyüklerinin resimlerine bakarak ilerledi. Açık olan kapıdan:”Buyurun.” diyen bir sesle içeri girdi.

“Yeni Türkçe öğretmeniniz...” tokalaştıktan sonra kollukları olmayan, derisi eskimiş, tozlu bir sandalyeye oturdu. “C... Ü... Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunuyum. İlk tayin yeri idi burası.”Orta yaşlardaki, esmer, sert görünümlü müdür yardımcısı, adının A... O... Olduğunu, kendisinin de burada yeni göreve başladığını söyledi. “Ben şimdi sizin göreve başlama yazınızı yazayım.” “Fakat hocam etrafı tanıyabilmek için birkaç gün izin almak istiyorum.” “Hocam ilçemiz pek büyük değil. Kısa sürede tanırırsınız. Eğer eşya getirmeyecekseniz gerek yok ama yinede siz bilirsiniz.” Genç öğretmen ikna olmuştu. Zaten o da can sıkıntısından söylemişti izin almak istediğini. Okulu görünce canı sıkılmıştı çünkü. Ağabeyine: “Çantayı al da kalkalım.”dedi. A.. O.. :”Kalacak yerinizi ayarladınız mı?” diye sordu. O da: İHL pansiyonunda belletmen olarak görevlendirildim. Orada kalacağım.” Cevabını verdi. Selamlaştıktan sonra odadan çıktı.

Saat bir hayli ilerlemişti ve mesai saati dolmak üzereydi. Ağabeyine sınıfları gezmek istediğini söyledi. Okulun toplam sekiz sınıfı vardı. Sınıfların tamamı güneye bakıyordu, koridora kuzeye. Okulun içi oldukça aydınlıktı. Duvarların boyası ya dökülmüş ya da kirlenmişti. Sınıf tahtaları kapkara ve çizilmiş durumdaydı. Yine her sınıfta en az on beş yıllık dolaplar vardı. Öğretmenler odasını aradı gözleri ilerde küçük bir oda vardı ama orası değildir diye düşünüyordu ki kapıya yaklaşınca üst tarafta “Öğretmenler Odası” yazısını gördü ve yanıldığını anladı. Oda çok küçüktü ve iç karartıcıydı.

Üstelik dolap falan da yoktu.

Hayal kırıklığına uğrayarak okuldan ayrıldı. Tozpembe hayallerin kurulduğu, idealistliğin doruk noktasında savunulduğu, yaşamın girdaplarının tanınmadığı üniversiteden yeni gelmişti ve hayalleri onu yanıltmıştı. Ağabeyini yolcu ederek çarşı merkezine, etrafı tanımaya çıkmıştı. Artık güç bir mücadele bekliyordu genç öğretmeni. Sen bunların üstesinden gelebilecek güçtesin. Hiçbir zaman fiziki engelin ve olumsuz şartlar seni yıldırmamalı aksine mücadele azmini artırmalı. Diye geçirdi içinden.

Ertesi gün öğretmenlerle tanışmış, öğretmenlik hayatının ilk dersine girmişti. Başlangıçta herkesin kendine acıyan gözlerle baktığını sanmış, ama zamanla öyle olmadığını görmüştü. Günler günleri kovalamış hızlı bir çalışma temposu içine girmişti. Hafta sonları okula gelip çocukları, il çapında yapılacak bilgi yarışmasına hazırlamış ve il birincisi olmuşlardı. İlk başarısı gelmişti. Mücadelesine, hırsına hırs katmıştı bu başarı. Kısa süre içerisinde öğretmen, öğrenci ve idarenin sevgi ve taktirini toplamıştı. Herkesle iyi anlaşıyordu. Onda ki çalışma azmini görenler hayretle ve taktirle bakıyorlardı.

Kısa süre sonra okula ilk geldikleri gün anlaşılamayacaklarını zannettiği-Çünkü çok sert bulmuştu- müdür yardımcısı ile çok iyi anlaşmışlar. Okulun müdürü başka bir kuruma görevlendirildiği için bütün işlere yardımcısı bakıyordu. Genç öğretmen de sabah erken gelip A.. O.'ya idari işlerde yardım ediyor, akşam da onunla gidiyordu. Genç öğretmen istekli ve kararlıydı, dolayısıyla çok şey öğrenmişti ondan. Kafa kafaya verip güç birliği yapmışlardı ikisi. Önce bir gazete çıkarmakla başlamışlardı. Valilikten onaylı, dört sayfalık bir okul gazetesi çıkarıp resmi kurum ve kuruluşlara dağıtmışlar, bunu gören diğer okullar takip etmişti onları. Yedi sayı devam etmişti gazeteleri. İlk kez ilçe çapında bir yıllık bastırmışlardı sene sonunda. Bu çalışmalarını gören ve taktir eden o okul mezunu bir iş adamı birer televizyon, video ve

bilgisayar hediye etmişti okula. Ayrıca gazeteleri halka satarak gelir sağlamışlardı okullarına.

Hırsları bitmek tükenmek bilmiyordu. Okulu baştan ayağa tamir ettirip boyattıktan sonra iyi havalarda toz toprak, yağmurlu havalarda da çamur içinde kalan bahçeyi asfalt yaptırmışlardı. Duvarı yıkık olan bahçe baştan ayağa yeniden yaptırılıp, demirletmiş, rengârenk boyatılmıştı. Hafta sonu sanayi sitesine gidip basketbol potası yaptırmışlardı. Adeta zaman kavramını unutmuşlar, mesai saatleri sonrası da çalışıyorlardı. Bu çalışmaların farkına varan İlçe Milli Eğitim birer belgeyle ödüllendirmişti bu ikiliyi. Ama onların en büyük ödülü öğrencilerinin başarısı ve iyi ortamlarda yetişmelerine katkıda bulunabilmeleriydi.

İki yıl birlikte çalıştıktan sonra müdür yardımcısı A.. O.. başka bir kurumda görevlendirildi. Buna çok üzülmüştü genç öğretmen. Kısa süre sonrada tadı kaçmıştı. O da okuldan ayrılmak istedi ve başka bir okulda görev aldı. İki ay içerisinde o okulda da bir okul gazetesi çıkardı. Öğrencilerini çok seviyor, onlara değerlerin en büyüğünü veriyordu. İyi bir diyalog geliştirmişti liseli gençlerle. Ancak iki ay aradan sonra bir ilköğretim okuluna müdür yardımcısı olarak atanmıştı.

Ortopedik engelli bir öğretmenin azimli çalışması karşısında aşılmaz yollar aşılp, dikenli teller kırılmış, engebeli yollardan vadilere çıkmış ve o vadiye çiçeklerin en güzelini yetiştirmiş bir öğretmenin yaşam öyküsünü okudunuz. O öğretmen o çiçeklerini, çocuklarını çok özliyor.

KARLA KAPLI VOLKANLAR

Naci ÖZDEMİR

Hatıra denilince aklıma hep, yazar, şair ve ressam Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun hatıra hakkındaki sözleri gelir. “Hatıra, bir bulanık suya benzer. Önceleri her şey bulanıktır, ama aradan belli bir zaman geçince bu bulanıklığın tozları ve çamurları dibe çöker, üstte sadece berrak bir su kalır. İşte hatıralarımız da böyledir. Zamanla geçmişteki acı şeyleri unuturuz ve aklımızda o günlere ait tatlı ve güzel şeyler kalır.”

Benim de hatıra denilince aklıma işte böyle bir olay geliyor. Ancak acısı her ne kadar dibe çökse de, tortusu da, zehri de hâlâ içirimde durur.

1997-1998 eğitim öğretim yılındaydık. Göreve yeni başlayan bir öğretmendum o zamanlar. Karamürsel Anadolu Lisesinde görev yapıyordum. Bir Anadolu Lisesi olması sebebiyle midir, çevrenin etkisiyle midir bilinmez öğrencilerin tamamına yakınının maddi durumu çok iyi idi, aynı zamanda ahlâken de beğenilen öğrencilerdi bunlar. Hele bunların arasında aynı mahallede oturup aynı okuldan ve aynı sınıftan mezun olan ve yine aynı okula, aynı sınıfa gelen ve aynı sıraya oturan iki arkadaş, birbirinden hiç, ama hiç ayrılmayan iki kız arkadaş vardı. Bunlar öylesine arkadaşlıklar ki, arkadaş desen değil, kardeş desen değil, her ne dersen de, değil. Hani kelimenin bozulmamış tam anlamıyla iki dosttu bunlar. Anlatacağım olay da bu iki dost arasında yaşandı.

Okul nöbetçisi olduğum bir gündü. Bahçeyi dolaşıyor, öğrencileri kontrol ediyordum. Birkaç saat sonra dersimin olduğu bir sınıfın Beden Eğitimi dersi vardı. Çocuklar çoktan

hazırlanmış, eşofmanlarını giymiş, bahçede geziniyorlardı.

Bütün öğrenciler başarılı olmakla birlikte içlerinden bazıları hem çalışkanlığı hem de ahlakıyla diğerlerinden ayrılıyordu ki Özlem de bunlardan biriydi.

Özlem öyle bir kızdı ki: tarifi, bir edebiyatçı olmama rağmen zor anlatabileceğim türden biriydi. Bu kız hem ahlâken hem de dersleri bakımından her öğretmenin “Keşke benim öğrencim olsa.” Bir baba veya anne olarak da “Keşke böyle bir kızım olsa.” diyeceği, övgüye değer biriydi. Birkaç aydır öğretmeni olmama rağmen onun bu özelliklerinin farkına varmış, hem dersine çalışması hem de konular üzerinde olumlu ve olayları kavrayan bir biçimde mantık yürütmesi beni ona hayran bırakmıştı.

Zaman zaman arkadaşlarına bir şeyler ısmarlıyor, bazen de onlardan alıyordu; ama şunun farkına varmışım ki aldığından daha fazlasını veriyordu. Dediğim gibi ailelerinin durumu maddi olarak iyi olduğundan harçlıkla ilgili bir sıkıntısı yoktu. Hatta arkadaşlarına cömert davranacak kadar da harçlığı oluyordu. Arkadaşlarına bir şeyler ısmarlamayı, onlarla birlikte yemeyi, içmeyi seviyordu. Bu tabii ki herkesin yaptığı bir şey değildi. Yaşının gereği bencil olanlar olduğu gibi vermeyi alışkanlık haline getirmemiş öğrenciler de vardı. Ama Özlem verdikçe seviniyor, arkadaşları mutlu oldukça adeta uçuyordu.

Her öğrenci bir dünya idi ve herkes ailesinden aldığını topluma veriyordu. Ben de Özlem’in babasıyla tanışmıştım. Bu tanışma beni ziyadesiyle memnun etmiş ve zaten böyle bir babayla karşılaşacağımı tahmin etmiştim. Zira babası davranışlarıyla kızından iğne ucu kadar farklılık göstermiyordu. Ben de Özlem’in davranışlarının kaynağını daha iyi kavrayabiliyordum.

Sınıftakiler dışarıda gezinirken aralarında Özlem’i görmedim. Sağa sola bakındım yoktu. Arkadaşlarına Özlem’in

okula gelip gelmediğini sorduğumda “Geldi.” cevabını aldım. Demek gelmişti. Okulun arkasına dolandığımda Özlem’i, okula sırtını vermiş kitap okurken gördüm. Yanına yaklaştım, niçin beden eğitimi dersine katılmadığını sordum. Kibarca ayağa kalktı, hasta olduğu belli olan, ama rahatsızlığını belli etmemeye çalışan bir eda ile rahatsız olduğunu öğretmeninden izin aldığını söyledi.

Kendisine “Geçmiş olsun.” diyerek bir müddet konuştum. Bir soğuk algınlığı idi rahatsızlığı. Daha sonra yanından ayrıldım.

Öğrenciler ders boyunca oynadılar, koştular, güldüler... Özlem arkadaşlarına katılamadı. Rahatsızlığı demek ki ciddi bir şeymiş ve buna rağmen yine de okula gelmişti.

Farkında değildim, bir ara Özlem sınıfa çıkmış. Sonradan öğrendiğime göre bir arkadaşının defterini alıp ders çalışacakmış. Arkadaşına söyleyip onun defterini alacak. Zaten sınıfta da her zaman, özellikle beden dersinde bir nöbetçi bulunur. Özlem sınıfa çıkıp defteri almış ve dersin kalan zamanında çalışması gereken dersi çalışmış.

Bir sonraki ders benimleydi. Sınıfa girdim ilk dakika her şey normaldi. Ancak az sonra Sibel aranmaya başladı heyecanla çantasını karıştırıyor, defterlerini, kitaplarını çıkarıyor, bir şeyler arıyordu. Bu hareket birkaç dakika sürünce dayanamayıp sordum:

—Hayırdır kızım ne aranıyorsun?

Sibel aranırken heyecan ve tereddütle cevap verdi.

—Paramı bulamıyorum hocam...

—Para mı? Ne parası?

—Dışarı çıkarken çantama bırakmıştım hocam harçlığım, yanımda getirdiğim param. Şimdi onu bulamıyorum.

—Yok mu çantanda? İyice baktın mı kızım?

—Yok hocam iyice baktım.

Gerçekten de çantada bulunan bütün defter ve kitapları çıkardık, sallayıp döktük, bütün defter ve kitapların arasına baktık. Yok. Yok ve yok. Para çantada değil.

Kaybolan para 1 milyon. Yani başka bir ifadeyle 5 veya 6 ek ders ücreti ve bu para bugün 15 - 20 milyon arası bir şey. Bu para sınıfta bulunan birçok öğrenci için hiçbir şey sayılmazdı. Zira hemen hepsinin cebinde bu kadar veya buna yakın bir para bulunuyordu, ama asıl mesele bu paranın ne olduğu idi. Öncelikle bu paranın varlığını tartışmak gerekti. Para var mıydı? Okula gelmiş miydi? Evet vardı, çünkü Sibel'in parasını görenler vardı. Her ne kadar çantasına koyduğunu gören yoksa da parasının varlığını birçok arkadaşı teyit ediyordu. Peki para cebinde olamaz mıydı? Hayır. Çünkü eşofmanlar dahil her yer arandı, ama para bulunamadı. O zaman, nöbetçi öğrenciye döndüm ve paranın akıbeti hakkında bilgi istedim. Bunu yapmam lazımdı, çünkü bütün öğrenciler eşyalarını ona güvenip, bırakıyor ve dışarı çıkıyordu.

Nöbetçi öğrenci kesinlikle dışarı çıkmadığını söyledi.

Bu gibi durumda yapılması gereken birkaç şey vardı. Bunlardan biri haklı olarak idareyi haberdar etmektir. Ancak sınıftaki öğrenciler sınıflarında bir hırsızlık olayının olduğunun duyulmasını istemiyorlardı. O zaman yapılacak şey paranın yarısının nöbetçi, diğer yarısının da sınıfça karşılanması, böylece paranın ödenmesiydi. Bütün öğrenciler tek tek bu parayı ödeyebileceğini, ama kesinlikle dışarı böyle bir şeyin çıkmasını istediler. Kendilerince de oldukça haklıydılar.

Sibel de böyle bir olayın merkezinde olmaktan rahatsızlık duymuş verilen paraları kesinlikle almamıştı. Çünkü konu olan para ona göre de az bir şeydi.

Bir ara nöbetçi bana dönerek, biraz da utanarak.

—Hocam bir ara Özlem, Sibel'in çantasını karıştırıyordu. Sordum defter aldığını söyledi diyerek bütün gözlerin Özlem'e çevrilmesine sebep oldu.

Özlem ile Sibel yan yana oturduklarından o da Sibel'in heyecanına ortak oluyordu. Söz üzerine Özlem birden donuklaştı ve kalakaldı.

Özlem öyle bir durumda kalmıştı ki söyleyecek hiçbir şey bulamadı. Gözlerini önce bana, sonra sınıfa, sonra da Sibel'e dikerek kısık bir sesle:

—Hocam ben sadece defter aldım, diyebildi.

Bu öyle bir durumdu ki, anlatılması mümkün değil. Bir genç kızın yüreğinde bir kazan süt kaynıyor, yükseliyor, yükseliyor, taşma noktasına geliyordu. Ağlamaklı bir hal alan Özlem ağlamıyor, daha doğrusu ağlıyor, ama gözyaşını dışarı vermiyor içine akıtıyordu.

Sibel'e döndüm:

—Kızım sen defterini ona al demişsin doğru mu?

Sibel ile Özlem'in durumu apayrı idi. Onlar sadece derslerini değil, dertlerini de paylaşırlardı. Paranın lafı bile olamazdı. Bahsi geçen para birinin diğerine verdiğinde istemeye utandığı, az bulup istemediği, alanınsa birkaç gün içinde teslim ettiği önemsiz bir paraydı. Peki bu parayı Özlem mi almıştı?

—Kızım sen çantayı kurcalamışsın, para ondan sonra yok ama, dedim.

—Hocam kendisine de söyledim, izin verdi, ben de defterini aldım. Zaten defteri aldıktan sonra da dışarı çıkmadım. Oturdum burada ders çalıştım.

Hem ben hem de sınıfta bulunan diğer öğrenciler Özlem'in böyle bir şey yapmayacağından emindik, ama yine de olay sonrası herkesin gözünün takıldığı ilk kişi, o olmuştu.

Sınıf ısrarla bu parayı ödeyeceğini söylüyor, bu olayın hiç yaşanmamış olduğunu var sayarak silinmesini istiyordu. Yine de her şeye rağmen bu olay olmuştu.

Öğrenciler para işini nasıl hallettiler bilmiyorum. Çünkü paranın katbekat fazlası verilirken, Sibel verilen parayı almıyordu.

Olaydan sonra Özlem donuklaşmış, artık arkadaşlarıyla eskisi gibi konuşamıyordu. Arkadaşlarının tavrı da değişmişti Özlem'e karşı. Her ne kadar "Hayır canım senden beklemeyiz. Sen öyle bir şey yapmazsın." deseler de Özlem'le yan yana geldiklerinde cüzdanlarını sıkıca tutuyor. Bir yere giderken, durup geri geliyor, cüzdan veya çantalarını ellerine alıyorlardı. Paralarını masanın üzerinde veya meydanda bırakmamaya gayret gösteriyorlar. Sınıfta çantalarında kalan paralarını alırken göz ucuyla da ister istemez Özlem'e bakıyorlardı. Bu durum da zaten eziklik hisseden Özlem'i çileden çıkarıyordu, ama bir şey söyleyemeyen Özlem'i içten içe kahrediyordu.

Çok tuhaf bir durumdu. Böyle bir şeyi Özlem'den kimse beklemezken, herkes Özlem'le arasına şeffaf bir duvar örmüştü. O olaydan sonra hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Zaten o şen Özlem gitmiş, başka biri gelmişti onun yerine. Bizler o Özlem'i arar olmuştuk.

Yine benim dersimdi. Aradan 5-6 gün geçmişti. Dersin önemli ve hareketli bir anında Sibel birden sevinçle haykırdı.

—Buldum hocam, buldum!

—Neyi buldun kızım?

—Parayı buldum hocam! Kaybettiğim parayı buldum!

Gidip baktım gerçekten de para hiç akıl almayacak bir yere girmiş. Spor çantanın altında zemin düzlüğünü sağlayan ince ahşabı kaplayan naylonun içine girmiş ki çantayı salladığınız zaman para düşmek yerine daha da gizlenir bir hale gelmişti. Parayı oradan almanız ve bulmanız neredeyse imkansız bir şey. Dedim ya akla bile gelmez. Sibel'in parayı bulmasıyla sınıf rahata ermiş artık o yapmacık samimiyet yerini tekrar dostluğa bırakmıştı. Artık kimse kimseye hır-

sızmış gibi bakmayacak, sınıfta hırsızlık olmadığı perçinlenecekti. Herkes derin bir nefes aldı gülümseyerek birbirlerine baktılar. Özlem hariç...

Özlem paranın bulunduğu haberini alınca ayağa kalktı, çantasını toplayarak, hıçkırıklara boğulurcasına ağlayıp:

—Hocam ben burada oturmak istemiyorum, lütfen yerimi değiştirin!

diyerek tahtaya kalktı. Hepimiz şaşkındık...

—Kızım otur yerine bak para da bulundu. Kimse zaten sana parayı sen aldın demedi, dedimse de dinletemedim.

Hıçkırıklardan fırsat bulamayan, buldukça içini çeken Özlem'in ağzından beni derinden yaralayan ve bir dostun dosta güvenmesi gerektiğini belirten şu sözler çıktı.

—Evet hocam kimse bana “Parayı sen aldın.” demedi, ama arkadaşım Sibel de “Hayır parayı o almaz.” demedi. Eğer o, benim bu parayı almadığımı söylemiş olsaydı bir problem olmazdı. Ama demedi hocam demedi. O demeyince de sanki ben hırsızmışım gibi ortada kaldım.

Ben olduğum yerde kalakalmıştım. Söyleyecek, onu test edecek bir söz bulamıyordum. Zaten o anda böyle ince, hassas, rikkatli bir yüreğe ne söylenebilirdi ki?

Doğruluğuna kendimin de inanmadığı birkaç şey söyledimse de biliyorum ki onu yumuşatamamıştım.

O olaydan sonra hiçbir şey ne Özlem ne Sibel ne de sınıf için aynı kaldı. Her şey değişmişti. Bakışlar, düşüncüler, arkadaşlıklar artık her şey, ama her şey değışti.

O olaydan sonra ben de değiştim. Artık kırmanın sadece kırma amaçlı olmadığını da öğrendim. Sadece söylediklerimizle değil, bazen söylemediklerimizle de birilerini kırabileceğimizi öğrendim. Meğer bazı dağlar üstü karlı iken içinde bir volkan kaynayabiliyormuş. Ve meğer bir insan bir volkan gibi üzeri karlarla örtülü iken içinde bir volkan taşıyabiliyormuş.

BİR GRİPİNİN HİKAYESİ

Serhat CAN

Öğretmen olarak ilk tayinim Adana'ya çıkmıştı. Birkaç gün aralıksız ev aramama rağmen kimse ev vermedi. Görevimi memleketimi sırasıyla sorulacak şeyleri soruyorlar.

Sonunda sorular varıp, "Hoca efendi evli misin, bekar mı?" sorusuna dayanıyor. Çaresiz doğruyu söylüyorum.

-Bekârım ağabey.

Kimisi hemen yüzüme: "Bekâra ev yok arkadaş" diyor Kimisi biraz daha kibarca

"Hocam bu ev sana çok geniş gelir. Daha uygun bir ev baksan. biz de zaten bir akrabamıza söz verir gibi olmuş-tuk."

Hasılı kelam ev bulma ümidim yavaş yavaş yok oldu. Belletmen olarak bir yatılı okul yurdunda kalmaya karar verdim. Sonunda araya araya Bekir Sapmaz Talebe Yurdu denilen bir yere yerleştim.

Bu yurttan benimle beraber sekiz belletmen öğretmen kalıyordu. Benden önceki öğretmenlerin içinde yedi sekiz yıldır orada kalanlar da vardı. Adamlar subaylar gibi ortalığa emirler yağdırıyor, yürüyüşleri, tavırları ortalığı korku salıyordu. Ortalıkta darbedan yeni çıkmış bir ülke havası esiyordu. İçimden "Bu öğretmenler de ev bulamayıp burada kaldıkça psikopatlaşmışlar. Buradan bir an önce çıkmalıyım. Yoksa ben de bunlar gibi olabilirim." diye geçiriyordum.

Bir yandan gündüzleri ev arıyorum. Geceleri de yurttan kalmaya devam ediyordum. Öğrencilere mümkün olduğunca şevkatli davranmaya çalışıyorum. Ama bu hususda diğer öğretmenlerden de sık sık eleştiri alıyordum. Öğrencilere çok yumuşak davranıyordum.

Böyle giderse yakında öğrenciler bizi dövermiş. Onları yıldırmalıymışız. Ama ben yumuşak ve şevkatli davranmanın nimetlerini görmeye başlamıştım bile.

Öğrenciler benim girdiğim etüt sınıflarında sessizce duruyorlardı. Diğer öğretmenler yat yoklamasını bir saatte alamazken ben on dakikada bitiriyordum. Benim nöbetimde o gariban tokmak kafalı çocuklar hemen yoklamaları kendileri alıp bana veriyorlardı. Bütün koğuşlardan içimi okşayan “İyigeceler öğretmenim.” Sedaları yükseliyordu. Doğu Anadolu’nun kim bilir hangi köylerinden çıkıp gelen - bilmediğimiz ne gibi zorlukların hırçınlaştırdığı - yağız delikanlılar benim nöbetim olduğu gün adeta melek kesiliyorlardı.

Her biri benim birer yardımcımış gibi işleri düzene koyuyorlardı. Sevginin sihirli gücünü, burada keşfetmiştim. Ben kendi büyüklüğümünden mi, kaderlerini kendime benzettiğimden mi neyse bu çocukları sevmiştim. Çocuklar da sevildiklerinin farkındaydılar. Ama diğer öğretmenlerin aşırı asabi davranışlarından rahatsızdım. İlk fırsatta bir eve çıkıp bu ortamdan kurtulmaya çalışıyordum. Hatta bunun için yapmamam gerektiğini bildiğim halde sınıflarda öğrencilerime ev aradığımı söylüyordum Bazen de mahalle arasında boş evlere bakmaya beraber gidiyorduk. Ama nafile. Bekara kimse ev vermiyordu.

Böyle yorgun ve moralsiz bir gecede uykum kaçtı. ”Acaba koğuşlarda üstü açılan öğrenci var mı?” diye koğuşları gezerken bir inilti duydum. Sesin geldiği yere vardığımda on üç on dört yaşlarında genç bir yavrucuğun ağladığını gördüm.

-Ne oldu evladım?

-Başım çok ağrıyor öğretmenim.

-Adın ne senin?

-Gülali, öğretmenim.

-Memleketin neresi Gülali?

-Adıyaman öğretmenim.

Elimi cebime attım. Ama ayın son günü. Zaten bizdepek bulunmayan paradan son bir milyonum kalmıştı. Onu öğrenciye uzattım. Yanına da bir arkadaşını katıp caddenin karşısındaki nöbetçi eczaneye gönderdim. Kendim de keşke hiç olmazsa beş milyonum olsa da "Çocuklar, üstüyle de birer tatlı yiye diyebilseydim." Diye üzgün bir şekilde yatağıma uzandım.

Ertesi gün sabah mütalaasında bir öğretmen öğrenci dövmüş, ortalık karıştı. Ben de zaten böyle bir ortamda fazla duramayacağıma karar verip dilekçemi akşamdan hazırlamıştım. Yurt Müdürünün masasına bırakıp yurttan ayrıldım. Artık otele çıkacaktım.

Okuluma geldiğimde her zamanki gibi beni yine aksak ayaklarıyla topallayarak altıncı sınıf öğrencisi Saliha karşıladı. Saliha üzülmesin diye ayaklarına ne olduğunu bir türlü soramadım. Hâlâ da bilmiyorum. Elinde bakkaldan aldığı çubuk kraker vardı. Israr etti birkaç tane de bana verdi. Konuşmaya başladık.

-Yine ev arıyor musun öğretmenim?

- Arıyorum da vazgeçtim artık Saliha.

-Size niçin ev vermiyorlar öğretmenim?

-Bekârım diye Saliha. Hanımım yok ya. Evi süpürmez. Etrafı kirli tutar, diye.

Sonra zil çaldı. İkimiz de sınıflarımıza gittik. Saliha ondan sonra bir kaç gün okula gelmedi. Ben ne oldu acaba küçük Salihacık hasta filan mı oldu? diye düşünüyordum. Bir sabah nöbetçi öğrenci:

-Öğretmenim sizi Müdür Bey çağırıyor

-Buyurun Müdür Bey, bir iş mi var?

-Sizi bir bayanla tanıştırayım. Saliha'nın teyzesi. Sizi arıyor.

Bayan söz alıp, konuşmaya başladı:

-Hocam siz ev arıyormuşsunuz.

-Evet, ama bekârim. Ev veren olmuyor.

-Biz vereceğiz hocam. Hem kirasını da uygun gördüğün fiyat neyse o kadar ver.

Daha sonra müdüründen öğrendiğime göre bizim küçük Saliha kiralık evi olan ailesine resti çekmiş. “Siz benim öğretmenime ev vermezseniz ben de okula gitmiyorum.” demiş nitekim dediğini yapıp iki üç gün gitmemiş. Aileside durumun ciddiyetini görüp Saliha'nın Din Kültürü öğretmenini aramaya gelmişler.

Neticede Saliha'nın sayesinde kiralık bir ev bulmuş oldum. Alelacele birkaç parça eşya alıp eve çıktım. Artık rahatlamıştım. Okuldan sonra kafamı yeniden dinlendirecektim.

Ertesi gün çıktığım yurdu bir ziyaret edeyim dedim. Hem üç beş gün de olsa bir arada durduğumuz öğretmen arkadaşların gönlünü alırım, diyordum. Tam bahçe kapısından girmiştik ki, koşarak bir öğrenci yanıma geldi. Baktım yurttan ayrıldığım gece Gripin parası verdiğim Gülali. Hem elini cebine attı.

-Öğretmenim al paranın üstünü. Ben birkaç gündür hep seni arıyordum. Paranın üstünü veremedim diye de çok üzülüyordum.

-Bu kadarcık paranın üstü mü olur Gülali, helâl olsun, dedim ama güçlükle.

Boğazıma bir hıçkırık düğümlendi. İçimden “Ne dürüst, ne güzel bu çocuk dedim. Kim bilir hangi Gül babaların, Gül annelerin Gülali'sidir bu çocukcağız.” diye geçirdim.

Aradan yıllar geçti. Kim bilir belki benim Gülali'lerimin, Salihalar'ımın da gül goncası saliha çocukları olmuştur. Ben- se, bugün hala öğretmenliğe devam ediyorum.

Hem de bir yatılı okulda. Ama her yurt nöbetime gidi- şimde cebime bir iki tane gripin koymayı unutmuyorum. Baş ağrıyan öğrencilerime veriyorum. Aşıtılar artık. Baş ağrıyan yanıma gelip gripin soruyor. Adıma da Gripinci öğ- retmen koymuşlar ama olsun.

Kim bilir belki bir garibin ağrısını dindirmekten cennete giderim değilmi? Umut dünyası...

İki ay önce oğlumu lise okusun diye gurbete gönderdim. Yatılı okuldaki çocukların başına eskisinden daha sık okşa- maya başladım. Şimdi gurbete çocuk gönderen ana babala- rın acısını daha iyi anlıyorum.

Yazarın biri "Bir öğretmen öğrencisinin burnunu kendi mendiliyle tiksinden temizleyemiyorsa öğretmenlik ya- pamaz." diyor. Çocukları sevelim. Hepsine değer verelim. Sevginin tılsımlı gücüne inanalım. Özellikle yatılı okulla- rda, gurbetlerde okuyan nice garip Adıyamanlılar, Gülali'ler, Adanalı Salihalar var. Biz onları ne kadar seversek, onlar da bizi o kadar sevecektir. Onlar; hepsi bizim çocuklarımız. Bu güzel yavrulardan bir tebessümü esirgemeyelim.

ŞAKİR'İN OYUNU (TEFTİŞ VAR)

Resul ÜSTÜN

Aylardan Mart, yıl 1980... Erzurumlular son elli yılın en soğuk mevsimiyle cebelleşmektedirler. Yerde yaklaşık bir buçuk metre kadar kar var. Çatılardan ve toprak damlardan aşağıya doğru sarkan buz sarkıtları metrelerce uzunluğunda keskin kılıçlar oluşturmuşlar adeta. İnsanların duvarlara ve birbirlerine tutunup bir destek almadan yürüyebilmeleri neredeyse olanaksız.

Okul müdürü vekili olarak görev yaptığım Tekman İlçesi'ndeki okulum ile barınak olarak kullandığım eğreti barakam arasında yirmi metre kadar bir uzaklık var. Bu arayı yürürken burnumdan soluduğum havanın her zerresi, daha yeni boy göstermeye başlamış olan kara bıyıklarımın ilk temasında buza dönüşüyor. Burnumun iç duvarları bile Eskimo Mağaraları'nın içini aratmayan birer buzul mağara görünümündeler. Yani tam anlamıyla soğuk beyaz bir cehennem... Herhangi bir yere konan bir serçenin tekrar havalanabilme gibi bir şansının olmadığı bir kış ortamındayız. Yerli halk için herhangi bir sorun yok. Ama bizim gibi sıcak iklim koşullarında yaşamaya alışık insanların soluk boruları bile neredeyse donmuş durumda.

Yürüyorum. Daha doğrusu yürümeye çalışıyorum. Attığım her adımda yüzükoyun karların içine kapaklanıyorum. Doğrulamaya çalışırken tekrar karların içine, daha derine gömülüyorum. O kısacık yolun sonunu getirdiğimde, neredeyse benim de kalp atışlarımın sonu gelmiş gibi oluyor. İklimin

doğayı esir alıp insanların hareket yeteneklerini kısıtladığı bu yaşanılmaz koşullarda bir ilköğretim müfettişinin 140 kilometrelik yolu kat ederek bir ilköğretim okulunu teftiş etmeye gittiği görülmüş şey midir? “Mümkün değil, öyle şey olur mu hiç?” dediğinizi duyar gibi oluyorum. Ama oldu işte. Nasıl mı?

Lisede Matematik öğretmeni olarak görev yapan Elazığlı arkadaşım Abdullah Bey ansızın çıka geldi ve “hazırlan Aras’a balık avlamaya gidiyoruz”dedi. “Çıldırın mı, bu havada balık mı avlanır?” dedimse de anlatamadım. Zaza kafası işte.İlle de onun dediği olacak. Adam çizmeleri dize kadar çekmiş, kafaya tiftikten el örmesi kar maskesini geçirilmiş, elinde de keseri ve oltası olduğu halde dış kapıda dimdik ayakta bekliyor.

“Oltayı anladık da, marangoz keserinin balık avlamayla ne ilgisi var” demeyin sakın. O mevsimde Aras Nehri’nde kesersiz veya baltasız balık avlamak neredeyse olanaksızdı. Oltayı suya daldırabilmek için önce keser, balta gibi kesici aletlerle kalın buzları kırmak gerekiyordu.

“Nasılsa böyle bir günde okula herhangi bir yetkili falan da gelmez” diye düşünüp kar yığınlarının içine bata çıka yola koyulduk. Saat sabahın 10’u gibi. Oldukça zorlu bir uğraştan sonra birkaç kilogram alabalık avlamayı başardık. Döndüğümüzde okul dağılmak üzereydi. Avladığımız balıkları kardeş payı yapıp evlerimize gitmek üzere birbirimizden ayrıldık. Ben üzerimdeki balıkçı giysilerimi değiştirmeden arkadaşlarıma hava atmak için elimdeki balıklarla okula gittim. Odama girdiğimde neye uğradığımı şaşırdım. Okulumuzun ağa hizmetlisi Şakir Efendi koltuğuma kurulmuş, sağa sola emirler yağdırıyordu. Bu emirlerden ben de payıma düşeni aldım.

“Şakir Efendi!” diye gürledi önce. Sonra da içinde bulunduğu şaşkınlığın geçmesine fırsat bile vermeden yanında

oturan temiz giyimli ellili yaşlardaki yabancı konuğu işaret ederek” Müfettiş bey gelmiş. Önce konuğumuza bir hoş geldin de bakayım. Sonra da git o balıkları güzelce kızart. Nar gibi olacaklar haaa! İkimiz de kurt gibi açız.” dedi ve ellerini göbek üstünde birleştirerek, biraz da yapmacık bir gülümsemeyle konuğa bakıp” Öyle değil mi müfettiş bey?” dedi. Müfettiş bey hafiften başını öne eğerek “Evet ya, açız.” dedi sıkılğan bir tavırla.

Birkaç alabalık avlama sevdası uğruna okul müdürlüğü elden gitmişti. Okulun hizmetlisi Şakir Efendi okul müdürü, okul müdürü de hizmetli oluvermişti. Yapay müdür Şakir’ in sağanak olarak yağdırdığı emirleri itirazsız kabul edip “baş üstüne” demekten başka bir çarem yoktu, ama içimden de” bunun hesabını ağır ödeyeceksin Şakir Efendi” diyordum. Doğruca barakama gidip balıkları temizlemeye koyuldum. Müdür bey ile müfettiş beyler yemek yemeye gelecekler ya! Onlar geldiklerinde her şey eksiksiz hazır olmalıydı. Yemek hazırlama işinde bana yardım etmesi için Muğla Köyceğizli bayan öğretmen arkadaşım Suat Hanım’ı çağırttım. Balık avlama sevdası uğruna başıma gelenleri, Şakir’ in, içinden çıkılması güç bir oyun oynadığını kısaca özetledim ona.

O zor yaşam koşulları içinde mideye ve göze “gel de beni ye” diye haykıracak derecede öyle güzel ve özel bir sofraya hazırladık ki... Doğrusu görülmeye değerdi. Sadece nar gibi kızarmış alabalıklarla yetinmemiştik. Yanına bir de Köyceğizlilerin övgüyle söz ettikleri ve o konuda rakipsiz sayıldıkları” Çerkez Tavuğu “yemeğini de mönüye eklemişti arkadaşım Suat.

Her şey hazırды. Artık konuğumuz, konuklarımız gelebilirlerdi. Ben konuklarımızı çağırmaya yeltenirken Suat Hanım ani bir atakla önüme geçerek” müdür bey, çıldırdınız mı? Her hâlde bu kılıkla müfettiş beyin karşısına çıkmayı düşünmüyorsunuz. Bu trajikomik oyuna artık bir son vermelisiniz. Bu oyun daha ne zamana kadar devam edecek?”

dedi. Arkadaşım haklıydı. Nasıl sonlanacağı belli olmayan oyun, eninde sonunda anlaşılacaktı. Geri dönüp av giysilerini çıkarttım. Takım elbisemi giyinip kravatımı taktım. Tam çıkacakken bizimkiler de eve damladılar. Müfettiş bey ve Şakir Efendi ile birlikte olaydan haberi olmayan birkaç öğretmen arkadaş da gelmişti. Yanımdan geçerek içeri giren öğretmen arkadaşlar ceket düğmelerini ilikleyip saygıda kusur etmemeye özen gösteriyorlardı. Göz ucuyla olanları izleyen müfettiş bey bıyık altından gevrek gevrek gülüyordu. Baş rol oyuncularını ve figüranlarını belli olan, ama senaryosuz ve acemice sahnelenen Şakir' in oyunu müfettiş Mustafa Bey tarafından çabuk fark edilmişti anlaşılan.

Bir köy düğünü yemeğini andıran yer sofrasındaki baş köşeye müfettiş beyi oturttuk. Onun yanındaki minderi, benim oturmam için arkadaşlar boş bırakmışlardı. Biraz çekingen bir tavırla müfettiş beyin yanı başına oturdum. Ama işin en ilginç yanı, okul müdürü rolündeki Şakir henüz ayakta idi. Birimizin kendisine “otur” dememizi bekliyordu. Hiç bir şeyin farkında olmayan Antalyalı arkadaşımız Şerafettin bey iyi niyeti ve samimi duygularıyla” yahu sen de otursana Şakir efendi kardeşim” diye tatlı sert bir şekilde çıktı. Şakir, içinde bulunduğu suçluluk duygusuyla “ yok, böyle iyi. Ben sonra yerim” dedi ve başını hafiften kaldırıp benle müfettiş beyin bulunduğu yana doğru göz ucuyla baktı. Belli ki oturmak için benden onay bekliyordu. “tamam, oturabilirsin” anlamında başımı salladım. Tüm bu olanları büyük bir ilgiyle izleyip, işin sonunun nereye varacağını merakla bekleyen müfettiş bey, beklenen bombayı patlattı. Oldukça ciddi ve sert görümlü müfettişten hiç beklemediğimiz bir olgunluk ve iyi niyet kahkahası yükseldi. Olaydan haberdar olan arkadaşlarımız da bu gülme olayında müfettişi yalnız bırakmadılar. Hep birlikte güleştük. Tüm gözler, bir açıklama yapması beklenen Şakir' in üzerinde odaklanmıştı. Şakir, ağzına götürmek üzere elinde hazır tuttuğu lokmayı ne yapacağını

bilemeden “kem küm” etmeye başlamıştı ki, yardımına yine büyük bir olgunlukla müfettiş bey yetişti: “ Sıkılmana, hele korkmana hiç gerek yok oğlum. Senin yerinde ben de olsam, inan aynı şeyi yapardım. Bu yaptığın, okulunu ve müdürünü koruma ve kollama iç güdüsüyle yapılmış büyük bir cesaret örneğidir. Açık verdiğin de pek söylenemez. Rolünü de oldukça ustaca oynadın. Seni kutluyorum. Bu olay, yirmi beş yıllık müfettişlik yaşamımda gördüğüm ve yaşadığım en ilginç olaydır. İlginç olduğu kadar anlamlıdır da.” dedi ve yüzünü sofradaki öğretmen arkadaşlara dönerek “ Hep insancıl düşünen, ileriye görüp, içinde yaşadığımız çağın gereklerine ayak uydurabilen bir eğitim istediğimizi haykırırız ya; alın size Türkiye’nin en ücra köşesindeki en mahrum bir bölgeden en insancıl, en demokratik ve ilerici bir eğitim örneği. Bu olayı unutmamak ve gelecek nesillere de aktarmak için ve belki de ileriki yıllarda bir tiyatro oyunu senaryosu olabilirsin diye yazacağıma söz veriyorum” dedi ve nemlenmiş olan gözlerini sol elinin tersiyle sildi. Sonra da hiç zaman kaybetmeden, sıcağı sıcağına paltosunun iç cebinden bir defter çıkararak, o gün yaşadıklarını hemen yazmaya koyuldu.

Ben ve arkadaşlarım, Şakir’ in oynamış olduğu bu oyunu en hafif cezayla nasıl atlatabileceğimizin hesaplarını yaparken; yüreği ve beyni insan sevgisiyle dolu olan elli yaşın üzerindeki bu derya kadar geniş bir anlayışa sahip ve âdeta sabır üreten ilerici, babacan eğitim uzmanı müfettişten teşekkür ve takdir alıyorduk. Darısı tüm eğitim çalışanlarının başına.

İZ BIRAKAN HATIRALAR

Kemal BOY

Çok sevdiğim öğretmenliğimin ilk yılıydı. Göreve kaza-i rüşt kararıyla başlamış henüz tıfıl diye anılan, içi dolu dolu pırlıl pırlıl epeyce hiperaktif bir öğretemdim.

O yıllarda, mezun olduğum okul, epeyce sükse yapmış ve dikbaşlı öğretmenler yetiştiren bir okuldu. Bu yüzden olsa gerek olur olmaz her şeye, kafamın takıldığı her şeye itiraz eden, meydan okuyan bir yapım vardı. Hatta bu yüzden sonraki yıllarda bir hayli de başım ağrıyıyordu. Ne de olsa, Gençliğe Hitabe'nin o canlı dik uyarısı damarlarımda asil bir şekilde atmaktaydı. Müthiş idealisttim. Öğretmenlerimin iyi bir öğrencisi idim. Bundan sonra benim iyi öğrencilerim olacaktı. Beynim de gönlüm de dolu dolu idi. Hep ilerisini düşünüyordum.

İlk teftişim oluyordu. Birinci ve beşinci sınıfı birlikte, birleştirilmiş şekilde altmış yedi mevcutlu olarak okutuyordum. İlk yılın heyecanı bambaşka idi. Sınıfımda yaşıttım öğrencilerim vardı. Zor yürüyen elinde o meşhur meşin çantalarından birini taşıyan şık giyimli, saçları yeni traşlı, beli hafif eğimli gözlüklü, epey yaşlıca beyefendi müfettiş gelmişti. İlk tanışma seramonisinden sonra önce benden izin alarak masama oturdu. Planlara, yazılara, tutanaklara bir bir baktıktan sonra, öğrencilere birkaç soru sordu. Cevaplar iyiydi. İçimden seviniyor, fakat belli etmemeye çalışıyordum. Öğrencilerin defterleri de gayet düzgün tutulmuş, gazete kağıtları ile de kaplanmıştı.

Müfettiş bey, duvarlardaki çalışmalara da göz attı. Onlar da gayet iyiydi. O yıllarda, yıllık planlar, geniş büyük kağıtlara yazılır ve duvara asılırdı Sıra yıllık planı incelemeye gelmişti. Ben bir adım geriden gözlerim, müfettişin bakışlarına odaklanmış biraz merak, biraz kendime güvenle durumu izliyordum.

Müfettiş başını biraz kaldırdı, bana baktı, yüzü gayet asikti, bu olmamış, dedi.

Bende yürek bayağı hızlandı. Efendim mefendim, düzeltiriz falan, fayda etmedi. Oysa ilk yıllık planım için defalarca, o yılların meşhur İlkokul Programını kaç kez devirmiş, kaç kez öğretmen okulundan getirdiğim yazılarımı, notlarımı gözden geçirmiştim. Üstelik, bize en yakın komşu köydeki, benden bir yıl önce göreve başlamış öğretmen arkadaşım, benim planımı beğenerek noktası virgülüne aynen yazarak duvarına asmış ve Kemalciğim beni bir ton yükten kurtardın demişti. Bu da benim için iyi bir referans sayılırdı. Neyse, müfettiş bey sonunda yine de olumlu bir tutum takınmıştı.

Benim teftişimi ve diğer arkadaşların teftişlerini de tamamlamıştı. Fakat benim huzurum kalmamıştı. O kadar emek karşılığında, bu olmamış, sözü, ilk yılım için bana gayet ağır gelmişti. Küsmüştüm, kızmıştım.

Teftiş sonunda, galiba benim bozulduğumu anlamış olacak ki, beni diğer köye, sen götüreceksin dedi.

“Planı bozuk adamla yola çıkılma”z dedim. “Aksilik yapma, ilerde düzeltiriz” dedi.

Doğrusu götürmek istemiyordum. Yolda girişirim, diye düşünüyordum. Terbiyem mi elvermedi, yoksa bizim misafirimiz sayılır düşüncesi mi ağır bastı bilemiyorum. Ne de olsa kırk yıl muhtarlık yapmış bir adamın torunuydum. Bu arada birkaç kez üsteledi Haydi beraber gideceğiz dedi.. Yola çıktık. Komşu köy zaten iki sigara içimi kadardı. Ben galiba beş altı tane içmişim, dokunur dedi. Sigara böyle içilir dedim, sustu. Kapiya çıkmış. Bizi kapıda karşıladı. Önce, bana

sarıldı, bir hayli de iltifatta bulundu. Sonra müfettişin elini tuttu. Hoş geldiniz dedi. Fakat benim içim sıkışıyordu,Müthiş donuktum. Öğretmen arkadaş, hayrola ne yaptık bir durum mu var? Dediye de benim yüzüm gergindi.

O arkadaş yalnız çalışıyordu. Beni gerçekten severdi. Yüzüme baktı. Ben, baş parmağımla sus işareti yaptım. Sınıfına birlikte girdik,Arkada bir sıraya oturdum , teftişi dikkatle izliyordum.

İlk bölümler benimkine benzer şekilde geçti. Sıra onun yıllık planına gelmişti.

Müfettiş bey ağır ağır, başını hafifçe havaya kaldırarak yarım metre kadar geriden plana bir göz attı. Bana baktı baktı, buraya gel, dedi. İçim rahatlamaya başlamıştı. Olacağı sezer gibi olmuşum.

Bak, plan işte böyle yapılır dedi. Ben dondum buz oldum. Bizim öğretmen arkadaş öyle okkalı bir kahkaha patlattı ki, müfettiş, bir o öğretmen arkadaş, bir bana baktı, ne oluyor gibilerden.

Arkadaşa sordu, bu planı nasıl yaptın? Kemal Bey'de baksın öğrensın, böyle yapsın. İşte o anda yeniden hayat buldum, yeniden canlandım.

Arkadaş gayet sakin bir şekilde:

Efendim ben bu planı Kemal Bey'den aldım ve noktası virgülüne aynen yazdım, hatta bocaladığım zaman yine gidip Kemal Bey'e danışıyorum, dedi.

Müfettiş bana bir hayli baktıktan sonra, bazen böyle şeyler oluyor, şimdi rahat ol, dedi.

Benim sıkıntım not değil, benim intibam önemli. Beni okutan yetiştiren öğretmenlerime karşı görevim iyi bir intiba idi. Sağolsun, o arkadaşın, o günkü yüreklice açıklaması beni yeniden öğretmenliğe döndürdü. O gün bu gündür, severek öğretmenliğimin otuz üç yılını geride bıraktım. İnşallah bir otuz üç yıl daha nasip olur.

HAVADA ÖZLEM KOKUSU VAR

Öncel ÖZTÜRK

Bugün bir sonbahar günü pencerem açık ve yağmur var. Çürümüş yaprak kokusu duyuyorum. Gözlerimden yaşlar boşalıyor, istemsizce ve bir bakıyorum ki yine köy yollarındayım. Yarım saatlik bir otobüs yolculuğundan sonra yaklaşık kırk beş dakikalık bir dağ yolundan yürüyerek varacağım okula. Gözlerim yarım kapalı. Evdekiler daha uyanmamıştır bile, diye geçiriyorum aklımdan. Yolda kimsecikler yok korkuyorum. Az sonra bana doğru koşan çocukları görüyorum. Gelip sarılıyorlar. Her bir ağızdan bir söz çıkıyor. Her biri bir parça eşyayı alırken elimden bu sevgi seli zihnimdeki binlerce derdi önüme katıp sürüklüyor sanki.

Hava, yavaş yavaş soğuyor artık. O gece yağan yağmur yol kenarından akan dereyi coşturmuş, ağaçların dallarına küçücük ışıklı ampüller gibi yanan damlacıklar bırakmış. Yol kenarından topladığımız çalı çırpıyı sürüyerek okula doğru yürüyoruz güle oynaya. bu çalılar yarın sobamızı tutuşturacak.

Köyün girişindeki koca bir dut ağacının gölgelediği küçük çeşme yorgunluğumuzun son noktaya ulaştığı yer. Durup elimizi yüzümüzü yıkıyor biraz dinleniyoruz. Sonra yeniden yola koyuluyoruz. Derken tarlada kalan son sebzeleri toplamak için giden, yüzleri tülbentleriyle iyice kapatmış, hızla yürüyen kadınlarla karşılaşırız. “günaydın” diyorum. Ses yok. Selâmımın havada kalması üzüyor beni. Sonuçta ben de onlar gibi kadını. Bu üzüntüm çok sürmüyor neyseki. Yaşlı

bir adam yanımıza yaklaşıp: Hoca efendi, Alaaddin bugün okula gelmemiş, iş çok. Pancar zamanı, bilisin, diyor. Adamın birisinin bana “hoca efendi” demesi çocukları kahkaya boğuyor. Ben de gülmek için kendimi zor tutuyorum.

Bir süre daha yürüdükten sonra nihayet okula varıyoruz. Bütün derdim stresimde yolla birlikte bitiyor sanki; çünkü burada çalıştığım dört yıl boyunca beni yoran tek şeydi yollar. Kışın sepetli motosikletle donarak çıktığım yollar, yazın sıcağında traktör römorkunda yanmasın diye birini kaldırıp, birini indirdiğim ayaklarla alıştığım yollar.

Bahçe kapısında durup bakıyorum etrafıma. Sırtımızı yasladığımız dağların başı simsiyah dumanlı. Yine yağmur gelecek. Ağaçlar sarı, kırmızı ve yeşilin her tonunu giymişler üzerlerine. içimde huzur tütüyor ve bir gün daha başlıyor.

Burası Elazığ Merkez Koçkale Köyü İlkokulu. Okulum; kapısını tamir ettiğim, bacasını temizlediğim, kırık camlarını temizlediğim, kırık camlarını taktığım ve macunladığım, odununu, kömürünü ellerimle taşıdığım, evimden çok benim olan okulum.

İçeri giriyorum. Okulum çürümüş yaprak kokuyor, bugün gibi... Masamda; rengarenk kokusunu yağmurların çaldığı güz gülleri var. Sobam sıcak ve üzerinde ilk teneffüste içeceğimiz ıhlamur için kaynamaya bırakılmış bir demlik su fokurduyor. Camlarım buğulanmış, ve içerde çürümüş yaprak kokusu. ve gözlerim dün gece yağın yağmurun çoşturduğu dere ... camların buharının ellerimle silip dışarı bakıyorum. Duvarı bir sincap elinde bir palamutla hızla ilerliyor. Ağaçların dalları ışıklı ampüller gibi.

Dışarıda bir sevinç, bir coşku var. Ön bahçeye bakan pencereye geliyorum. Köyün yaşlı bekçisi çocukları toplamış başına. İstanbulun fethini anlatıyor kendi şivesiyle; yarı Türkçe yarı Kürtçe. Sonra İngilizce dersine başlıyor. Söyleyin bakalım, İngilizce beşik nasıl söylenir? Soruyu sorar sormaz

cevabını da hemen ardından söylüyor çocukları beklemeden. (beybidandini, beybidandini). çocuklar kahkaha atıyorlar.

Okulda ne elektrik ne de su var. elektriği olmayan okulun zili çalar mı? çocuklardan nöbetçi olan balkona çıkıp bağıırıyor avaz avaz.(iççerrii).

Çocuklar içeri koşuyorlar. Yaşlı bekçi elindeki sopayı kaldırıp pencereye bakarak beni selamlıyor. Sonra da sopasını duvarlara sürerek gözden bakıyor.

Ders başlıyor. Önce gür bir sesle öğrenci andını okuyorlar. Erhan, Mehmet, Samet, Cebail, gülfer, Emrah, sebahattin, emine, filiz, ve hep işler olduğu için okula gelemeyen Alaaddin. Hepsi birbirinden şirin ve zeki, hapsi farklı maharette, adlarını ve yüzlerini bugün gibi hatırladığım on çocuk. Öğretmenlikte ilk yılım ve ilk çiçeklerim.

Su gibi akıp geçiyor zaman ders işlerken. Sobanın üstünde kaynarken buram buram tüten ıhlamurun kokusu sınıfı sarınca ilk tenefüs saatinin geldiğini anlıyoruz. Hiçbiri kahvaltı yapmamış eminim. Herkes araç odasından kendi bardağını alıyor. Ben ve hamarat kızlarım kahvaltıyı hazırlıyoruz. Radyocu başı Emrah odamdan radyomuzu getiriyor. Güzel bir müzik buluyoruz. Kahvaltı başlıyor. En sevdikleri şey tahinli pekmez.

O çok sevdikleri ama bir türlü yiyemedikleri çikolata niyetine yiyorlar kaşık kaşık. Bunu anlayınca başarının ödülünü tahinli pekmez oluyor sonraları.

İkinci ders sabırsızlar. Çünkü saat 10 da radyoda arkası yarın başlayacak (bugün ne olacak, düğüm çözülecekmi, kahretsin, hep heyecanlı yerlerinde bitiriyorlar) gibi cümleler dersi sık sık bölüyor.

Saat 10:00 günün en sesiz 20 dakikasının yaşanmaya başlandığı an. Hepsi can kulağı ile dinliyorlar ve hep olduğu gibi en heyecanlı yerinde bitiyor piyes.

Saatler saatleri, dersler dersleri kovalıyor. İ-ÇE-Rİİ, DI-

ŞA-RRII derken akşam oluyor. Dışarda yağmur var. Islanmasınlar diye çöp poşetlerini keserek üzerlerine yağmurluk yapıp giydiriyorum, ayakkabıları çamur olmasın diye poşetler bağlıyorum ayaklarına. Bu onların bugünlük en güzel hediyesi oluyor. Bayramlık giyinmiş gibi seviniyorlar. (evli evine, köylü köyüne) diye bağırarak dönüyorlar evlerine.

Ben de bir başıma evin yolunu tutuyorum yağmura aldırmadan yine yollar başlıyor. Çocukların şen sesleri çok uzaklara kadar geliyor. hep birlikte şarkı söylüyorlar (yağmur yağıyor, seller akıyor...) aradan tam 11 yıl geçti. Bugün yine bir sonbahar günü. Saat gece yarısını çoktan geçmiş. Dışarıda yağmur yağıyor. Havada çürümüş yaprak kokusu özlem kokusu var...

Aradan tam 11 yıl geçti. Yavaşça kapatırken odamın penceresini o kokuyu ve çocukların şen şarkısını hala duyuyor gibiyim. Ben de onlarla beraber mırıldanarak çekiyorum perdemi: yağmur yağıyor, seller akıyor, evli evine, köylü, köyüne... ve ardından ekliyorum: (sizi hiç unutmadım ve hiç unutmayacağım güz kokulu güllerim renginizi ve kokunuzu uzun yıllar çalsa bile siz benimdiniz ve ömrümün sonuna kadar her sonbaharlarda aklımda özlem kokacaksınız.)

İŞIKTAN ÖNCESİ

Gülcan TATLI

1993-1994 öğretim yılının bitmesine bir iki ay kala görev yaptığım Okulumuzun Müdürü beni yanına çağırdı ve mecburi hizmet sıramın geldiğini bunun için bir form doldurup, gitmeyi arzu ettiğim İllerle ilgili tercihte bulunmamı istedi. Üç senedir Gaziantep'te görev yapmaktaydım. Ve bu İli her açıdan çok sevmiştim. Bu ile benzeyebileceğini düşündüğümünden tercihlerimin arasına Şanlıurfa İlinide yazmıştım. Öğretim yılı tamamlandıktan sonra yaz tatiline çıktık. Bir, bir buçuk ay sonra tayinimin Şanlıurfa'ya çıktığını haber aldım. Bu tayine sevinmiştim. Çünkü Gaziantep ile Urfa'nın mutlaka ortak yönleri olduğunu ve gittiğim yerde uyum sorunu yaşamayacağımı tahmin etmiştim. Şanlıurfa'da yaşamaya başladıktan sonra tahminlerimin doğru çıktığını yaşayarak ta hissettim.

1994-1995 öğretim yılına Şanlıurfa'nın Siverek ilçesi Kazım Karabekir İlkokulunda başladım. 1. Sınıfı okutmayı kendim istemiştim. Her şey yolunda gidiyordu. Velilerimle ve öğrencilerimle uyum içinde bir seneyi bitirdik. 2. Seneye başlamıştık. Evimden ayrı (üniversitedeki tahsil hayatımı da sayarsak) yaşamaya başlayalı neredeyse yedi sene oluyordu. Aile özlemine alışmak seneler geçse de hiç kolay olmuyordu. Mesleğimi severek seçmiştim, bekli de bundandır, özlemin karşısına hep meslek aşkımı koyuyordum. Yine ailemi çok özlediğim bir gün Siverek postahanesine doğru yola çıktım. Tabii ki haberleşme kolaylığı şimdiki gibi elimizin altında değildi. Ve çoğunlukla postahanedeki telefonlar aracılığı ile ailemizle iletişim kurabiliyorduk.

Postahaneden içeri girdiğimde aklımda sadece ailemi evde bulup onlarla telefonda konuşmak vardı. Sıra beklerken bir çocuk dikkatimi çekti. Yanına gittim, adını sordum. Adı Necati idi. Fakat adını söylemeye çalışırken gördüm ki konuşmakta zorluk çektiği gibi, ağzından da istem dışı su akmakta ve konuşmakta zorlanırken çektiği sıkıntıya, bu durumun mahcubiyeti de eklenmekteydi. Okula gidip gitmediğini sordum. Bir hayli zorlanarak ta olsa konuşurken, okula gitmediğini söyledi. O sırada önündeki tartı dikkatimi çekti. Necati her gün postahaneye geliyor ve burada akşama kadar oturarak isteyenleri tartıyor ve aile geçimine katkıda bulunuyordu. Okula gitmek ister misin? diye sordum. Gözleri önce kocaman oldu ve bir anda içine binlerce yıldızın pırıltısı düştü sanki. Evet diyordu müthiş bir coşkuyla “EVET!”

O sırada görevlinin telefon sıramın geldiğini söyleyen sesiye irkildim. Ailemin sesini duyacağım telaşıyla telefona yönelmiş Necati’yi bir anda unutmuştum. Telefon görüşmemden sonra az önce konuştuğum ailemin sesinden ayrılışın hüznü ile yine kendimle baş başa kalmış kapıya yönelmiştim. Çıkışta bir arkadaşım ile karşılaştım az bir sohbetten sonra oradan ayrıldım.

Aradan bir hafta geçmişti sanırım. Okula giderken arkamdan hızla gelmeye çalışan, nefes nefese pekte anlaşılmayan biçimde konuşan birinin bana ulaşma gayretinde olduğunu hissettim. Biraz da ürkmüştüm hızla arkama döndüğümde Necati’yi gördüm. Ve o sıra fark ettim ki Necati’nin ayaklarında da engeli var ve yürümekte de zorluk çekiyor.

Necati beni unutmamıştı, hatta beni bulmak için çaba bile sarf etmişti. Bunu daha sonra postahanenin kapısından çıkarken sohbet ettiğim arkadaşımдан öğrendim. Necati beni arkadaşına bir hayli zorlanarak tarif etmeye çalışmış, sonunda arkadaşımдан görev yaptığım okulun adresi ile beni bulmayı başarmıştı. Peki benden ne istiyordu? Çocukları çok seviyordum ve onların dünyasını mümkün oldukça

tanımaya çalışıyordum. Çocuklara bir şeyler vaad edip sonradan bunu ihmal etmemin çocuk üzerinde ne derin izler bıraktığının bilincindeydim. Bunu gerek okul yaşantısında, gerekse tecrübeli meslektaşlarımdan edindiğim bilgilerle hissetmiştim.

O gün benim Necati'ye yaklaşımımı, Necati bir vaad olarak algılamıştı. "Okula gitmek ister misin?" sözü kulağımda biran yankılandığında, Necati'nin sesi ile tekrar irkildim: "Lütfen öğretmenim beni okula yazdır. Okumak istiyorum." - derken okulun önünde öylece kalakalmıştım. Bu çok önemli bir sorumluluktur. Necati için okula başlaması adına mühim sorunlar vardı, her şeyden önce engelliydi ve henüz bu okullarda alışılmış bir durum hâlâ değildi. İkincisi okullar açılalı bir hayli zaman geçmişti ve gitmesi düşünülen sınıftaki öğrencilerle arasında yaş farkı vardı.

Onun gözlerindeki pırıltı sönmemeliydi. Biran önce karar vermeliydim. Bu durumun oluşmasına neden olmuşum. Bu soruna çözüm bulmakta bana düşerdi. Necati'ye alelacele, müdür beyle konuşacağımı ve okula alınması için elimden geleni yapacağımı söylediğimi hatırlıyorum.

Şu an bile bu duruma sempatiyle bakan okul müdürümü en iyi dileklerle anarım. Necati'yi alıştırma maksatlı okula almaya karar verdi. Eğer okula uyum sağlar ve gelişim gösterirse bir sonraki dönem kayıtlı gelmesine karar verildi. Bu haberi vermek için Necati'yi nerede bulacağımı biliyordum. Buldum da. Haberi verdiğimde mutluluğunu anlatmaya sözlü ve yazılı tarif maalesef yetersiz gelir.

Ertesi günü okula gittiğimde benim sınıfımın sırasının sonunda diğer öğrencilerimden daha uzun bir öğrenci fark ettim. Dikkatlice bakınca mavi önlüğü, elinde çantası ve yüzüne kondurduğu kocaman gülücüğü ile Necati bana bakıyordu. Duruşunda bile bir farklılık vardı, ben de artık okulluyum edasıyla daha bir dik, daha bir gururla duruyor.

Kendisini bile taşımakta zorlanan ayaklarına rağmen duruşunu bozmama gayreti gözümden kaçmamıştı.

O sene 1. Sınıf öğretmenimizin anlayışı ve gayretiyle bir hayli ilerleme sağlamıştı. Devamsızlıkta yapmıyordu. Necati sorunsuz okula gidip gelirken daha önce sıraladığım sorunlar (özellikle yaş farkı) nedeniyle diğer öğrenciler ile sorunlar başlamıştı. Elimden geldiğince rehberlik yapmaya çalışıyordum. Bu konuda yetersiz olmuşum ki tekrar eden bir başka sorunda Necati'yle tekrar konuşmaya karar verdim. Daima mesleğimizde adete başarımızın anahtarı olan sabrı o gün maalesef gösteremedim. Necati'ye yaşattığı sıkıntılardan dolayı kırıldığımı söyleyip, yanından ayrıldım. Daha savunmasını bile dinlemeden sınıfıma girmiş, biraz da üzgün dersime başlamıştım. Aklım hep ondaydı. Ona karşı böyle bir tavır hiç geliştirmemiştim. Bir huzursuzluk içimi kapladı. İkilem içindeydim. Bir daha mı affetmeliydim, yoksa biraz uzak kalıp sorunun çözümünü zamana mı bırakmalıydım. Sanırım özellikle çocuk eğitiminde disiplin sorunu olarak bu ikilemi beklide pek çok ana, baba veya meslektaşım yaşamaktadır.

Tüm bu düşünceler içinde gidip gelirken sınıf kapımızın tıklatıldığını duydum. Girilmesi gerektiğini söylediğimde açılan kapıdan Necati'nin girdiğini gördüm. Yanıma geldi. Özür dilemeye çalıştığını anlıyordum. Uzun bir süre birlikte olduğumuzdan çoğu kişinin anlayamadığı konuşmasını ben rahatlıkla çözebiliyordum. Özrünü kabul etme konusunda tereddüt yaşıyordum bu süre ona çok uzun gelmiş olacak ki ani bir hareketle yanımdan ayrıldığını fark ettim.

Hızla sobanın olduğu yere doğru yürümeye başladı. Yanan sobanın yanında tek ayağını kaldırıp beklediğini gördüğümde yerimden kalkıp ona doğru nasıl koştuğumu hatırlamıyorum bile. Böyle bir cezayı nasıl hesaplamıştı, bunun yorumunu şimdi yaptığımda bile ürperiyorum.

Bizi önemseyen ama gerçekten bu ve bunun gibi öğrencilerimizi hiçte hafife almamalıyız. Bunu o gün bir kez daha iyi anladım. Ben biraz geç kalsam iki ayağının bile üzerinde durmakta güçlük çeken öğrencim, birkaç saniye daha geç kalsam tek ayağı üzerinde dayanamayacak ve olanca hızıyla yanan sobaya doğru yıkılacaktı. Bunu o hesap etmişti. Beklide benim bir ders saati bile ona aldığım tavır, onu bu noktaya getirmişti. Kendisine vereceği acıyla beklide beni cezalandırıyordu. Ya da onun engelli vücudunun hassasiyetine dayanamayacağımın hesabını yapmış, af edilmeyi de bekliyor olabiliirdi.

Onu sobanın yanından hızla çektiğimde, kucağımda hâlâ titriyordu. Bunu neden yaptığımın cevabını sözlerinde değil gözlerinde anladım.

Sabır diyordu öğretmenim sabır, sizden biz sadece sabır bekliyoruz. Zor işiniz zor, bizden umut dolu yüreğinizi çektiğinizde biz bomboşuz öğretmenim. Evet Necati sende bana çok şey öğrettin o anda. Yoruluyoruz, yıpranıyoruz, enerjimizin bir an bittiği anları bile yaşıyoruz. Ama biliyoruz ki bizden size akan hayat suyu ile nice umutları yeşertiyoruz.

Sizi seviyoruz geleceğin umutları !

DAĞLARIN DOSTLUĞU

Müjgan SARIMSAK

Uzun süredir yolculuğuma eşlik eden karanlık yavaş yavaş yükselmeye başlayınca, alacakaranlığın kucağında sarp, yüksek, üzerinde garip şekillerin belirginleştiği, çıplak, ürkütücü, kayalık şeklindeki dağları karşımda buldum. Doğduğum, büyüdüğüm, havasını soluduğum, dağlardan ne kadar uzak... Şirin, küçük tarihi bir ilçemiz olan Mudanya'nın sırtını dayadığı, alçak ve yeşilliklerle dolu, insanlara zeytin dalları uzatan dağlardan sonra bunlar karşısındaki şaşkınlığımı, hayal kırıklığını ifade edemiyorum.

Üniversite yıllarımda Ankara'ya gidişimde Sivrihisar'dan geçerken gördüğüm o bölgeyle sınırlı olanına dayanamazken dört bir tarafı bunların daha belirginleri ile dolu olan bu yörede yaşantımı nasıl sürdürecektim ? Ne gariptir ki; içimde olara karşı koyamadığım soğukluk ve önyargı, sanki bir mık-natis gibi varlığımı kendilerine doğru çekiyordu.

Erzurum'a iner inmez görev yerimi öğreniyorum. Bir dağ köyü... Uzun süren yorucu, sıkıcı yolculuktan sonra dağların esir alıp çevrelediği ilk görev yerimle tanışıyorum. Yaşadığımız, gördüğümüz, bildiğimiz köylerden ne kadar farklı. Bir tane bile çatı, baca görmüyorum. İlkokulda sıralarında çizdiğim bacasından duman çıkardığımız evler bile yok... Gözümle görmeseydim böyle yerlerin varlığına inanır mıydım ? Memleketimin batısıyla doğusu arasındaki uçurumla karşı karşıyaydım. Tek bir ağaç bile yoktu. Gözlerim ısrarla bir yeşillik arıyor; yorgun, üzgün ve şaşkın olarak geri dönüyordu. bütün vücudum bu köyü çevreleyen dağlar gibi kaskatı ve taş gibiydi.

Köy iki dağın arasına yerleşmişti. Alttaki dağların eteğinde kurulan köyü yukarıdan çevreleyen yüksek dağların eteğinin tam uç noktasında bin dokuz yüz seksen ikide inşa edilmiş yeni bir okul binası ve bir lojman, ana yolla diğer tarafa bağlanıyor. Ana yolun alt tarafında; eski bir okul binası, bir lojman ve bir de uzunca bir Sağlık Ocağı göze çarpıyordu. Okullar, lojmanlar ve Sağlık Ocağı tüm köye kucak açmış “anaç bir tavuk” görüntüsü sergilerken bana derin bir yalnızlığı yaşıyordu.

Ben çevriye gözlemlerken; şaşkınlık, yalnızlık duyguları içinde gidip gelirken tuttuğum araba bütün eşyalarımı indirilmiş, tozu toprağı ardına katıp uzaklaşıyordu. Dağların ortasında, kapalı kapılar ardında, dağarcığımdaki bilgi birikimim ve bana lazım olabilecek ki hayal bile edemeyeceğimiz teçhizatımla en az o dağlar kadar kaskatı bir halde uzunca bir süre kalakaldım. Ta ki köyün muhtarı gelip beni buluncaya kadar...

Muhtar sağlık Ocağının anahtarının kendisinde olduğunu orayı açıp eşyalarımı yerleştirebileceğimi söyledi. Sağlık Ocağını açtı. Bakımsızlıktan kargaların, örümceklerin mekanı haline gelmiş, bütün camları kırılmış, köyün samanlığı haline gelmiş, farelerin cirit attığı bir devlet binası. Üzülyorum. Sinirleniyorum. Geceyi burada geçirmem imkansız. Bu şartlar altında geceyi muhtarın evinde geçirmem kaçınılmaz. Yabancı, meraklı bakışlar altında kendimi görücüye çıkmış gibi hissediyorum. Bir an önce yalnız kalmak, yatağıma çekilmek, kendimi dinlemek istiyorum. Nihayet yatağım hazırlanıyor. Evin en arka taraflarında bir oda. Işığı yok. Odaya çekiliyorum. Uyumak ne mümkün. Reşat Nuri'nin “Çalıkusu” eserindeki Feride ile yıllar sonra kader arkadaşı olacağım aklıma gelir miydi ? Yorgun düşmüş bedenim ilk defa karşılaştığı yer yatağının tadını çıkaramıyor. Sürekli kaşınıyorum. Kalkıp oturuyorum. Kaşınıyorum. Yatıyorum, kalkıyorum, kaşınıyorum. Işık yok. Hiçbir şey göremiyorum. Bu beni iyi-

ce huzursuz ve tedirgin ediyor. Bu halde günün ağarmasını bekliyorum. Gözüm aydınlıkta buluşunca evden çıkıp kendimi Sağlık Ocağına atıyorum. Bütün vücudum kıpkırmızı kabarmış vaziyette. Ne olduğunu anlayamıyorum. Eşyalarımın içinden küçük tüpümü, kazanımı bulup çıkarıyorum. Elime bidonu kaptığım gibi kendimi köyün çeşmesinde buluyorum. Banyo yapıp üstümü değiştiriyorum. En güvenli bulduğum odalardan birini temizleyip yatağımı hazırlıyorum. Kırık olan camın ölçüsünü aldıktan sonra anayolda beklemeye başlıyorum. Uzun bir süre bekliyorum. Sonunda yukarıdaki dağlardan kıvrıla kıvrıla gelen kamyoneti durdurup onunla ilçeye iniyorum. Camları kestirip taksi tutup tekrar köye dönüyorum. Akşam vakti ziyaretime gelen köyün muhtarı şaşkın. Bana anlam veremiyor. Muhtardan ilk gecemde ağırlayanların “pireler” olduğunu öğreniyorum. Evler toprak, ahırlarda odalara bitişik olduğundan onlar kardeş kardeş geçinip gidiyorlar. Evlerde su yok. Köyün çeşmesi kullanılıyor. Tek bir telefon var. O da muhtarın evinde. Hafta sonları elektrik kesiliyor. Kulakları ürperten rüzgarın sesiyle karanlığın sessizliğini yaşıyorsunuz. Psikolojimin bozulmaması için hafta sonları köyde hiç kalmıyordum.

Nihayet okulun diğer öğretmenleri de gelince lojmana taşındım. Ben alttaki lojmanı burada iki yıldır görev yapan bir öğretmenle paylaştım. İptidai şartlar altında, kişilikleri geleneksel düzeyde kalmış, tuvalet kültürü olmayan bu toplum onu iki yılda bitirmiş. Toplumun en bilge kişisi, örnek insan bunalıma girmiş. İşe bu meslektaşına rehberlikle başladım. Başlangıçta bendende kaçan bu meslektaşımız zamanla, beni tanıdıkça kendiliğinden gelir oldu. Tabii bu arada çok kesin yargıları olan köy halkı bu bayan öğretmeni giyinişinden, hareketlerinden dışlamış hatta ona “kötü” damgasını vurarak psikolojik yalnızlığa atmışlar. Köyün ileri gelenleri beni de gelip “ayağını denk al, onunla görüşme eğer onunla görüşürsen sen ne kadar temiz ve iyi olursan ol senin de adın çıkar”

diyerek yetişmiş, eğitilmiş bir insanı göz göre göre yokluğa yuvarlamamı istemişlerdi. Tek düşmanımız hakikaten cehaletti. Bunu burada tüm çıplaklığıyla görüyor, yaşıyordum.

İlk iş sınıfımı boyamakla işe başladım. hayatımda ilk defa boya yapıyordum. Köy halkı öyle garip garip bana bakıyordu. Ben eski okul binasındaydım. Yeni binada iki sınıf vardı. Dördüncü ve beşinci sınıflar. Ben ikinci sınıfı okutacaktım. Bu yüzden eski binadaydım. Eski bina, pis, bakımsız, karanlık, itilmiş bir görünümüne sahipti. Fiziksel ortamın iyileştirilmesi açısından boya, badana ile işe başladım. İki tane yepyeni kıyafetim mahvoldu. Ben de bu işin cahili olduğumdan iki kıyafetle bu işi de öğrendim. Okulun etrafında gördüğüm “insan dışkıları” beni ziyadesiyle üzüyor, çığına döndürüyordu. Don Kışot’un yel değirmenleriyle savaşması gibi yanlış yoldaydım. Köy halkına ulaşmak, onları harekete geçinmem gerekiyordu. Evlerde ve insanların üzerlerinde gezen pirelerden kaçmayı bir kenara bırakmam gerekiyordu. Köyün imamından yardım istedim. Müslümanlığı kimseye vermeyen bu insanların temizlikle olan çelişkilerini görmelerini kafama koymuştum. Köy heyetini, imamı yanıma almıştım, Millî Eğitimle de gerekli bağlantıları kurup okula tuvalet inşa etmeye başladım. Tabii bu arada geceleri rahatsız edilmeye başladım. Varlığımdan, yaptıklarımın çocuklarla olan iletişimimden rahatsız olanlar kendilerini göstermeye başladılar. Gece yarısı bacamdan içeriye kocaman kocaman taşlar atmalar, pencereimin önünde silah atmalar, bunların hiçbirisi umurumda değildi. Fakat bir gece tam yattığım odanın köşesi balyoz sesiyle inliyor, inen darbelerle sallanıyordu. İnanmazsınız gün ağarana kadar sabrettim. O gün cumaydı. Köy halkı camide Cuma namazındaydı. Bir bayan olarak alışageldiklerimden çok farklıydım. Camiye girdim. Tüm köylüyü bir arada yakalamanın fırsatını da ele geçirdiğimden bana yaşıttıklarını bir bir haykırdım! Sonra, sordum kendilerine bu mekanda bulunmanızla yaptıklarınız doğru mu ? Belki de

gerçek ilk defa bir bayan tarafından yüzlerine inen bir şamar etkisi yaratmıştı. Neye uğradıklarını şaşırmış, kafaları önlerinde kalakalmışlardı.

Cahile söz anlatmak deveye hendek atlatmaktan da zormuş hakikaten. İki yıllık köy görevimde tek düşmanımız olan cehaletle gerçekten savaştım. Yeri geldi bir öğretmen oldum, yeri geldi amele gibi taş taşıdım. Yılmadım, yorulmadım. Gücümü karşımda duran gözleri pırıl pırıl parlayan çocuklarımdan aldım. Sınıftan içeriye girdiğimde bütün sıkıntıları unuttum. İlk geldiğimde garip garip baktığım kum tepelerine anlam verememiştim. Sonradan bunların tezek sobasıydı. Hayatım boyunca beceremeyeceğim tek şey soba yakmaktır. Yandığı anda ısıtıyor, çok çabuk geçiyordu. O küçücük yaşlarında hayatı yüklenmiş çocuklar yaşıtlarından ne kadar farklıydılar. Buz gibi ortamlarda, yokluğun içinde, cahil ana-babaların ellerinde gözleri ışıdayabiliyordu. Tüm okulun sobalarını kömür sobasına çevirdim. Milli Eğitimden gerekli odunu kömürü sağladım. Şimdi pırıl pırıl gözler daha sıcak bakıyordu. Evlerine gitmek istemiyorlardı. Okulla ev arasında uçurumlar oluşuyordu. Okulda öğrendikleriyle yaşadıkları çelişiyordu. Çocukların bu yükünü hafifletmek için ailelerle daha yakından temasa, onları eğitmeye başladım. bayanlar artık lojmana sık sık geliyorlardı. Bir öğrencim vardı, onu hiç unutamam. İki yıl boyunca bana hiç soba yaktırmadı. Akşamları gelip kovamı dolduruyor, sobamı yakıyordu. Bu beni yarın akşama kadar idare ediyordu. Yarın akşam gelip kovamı boşaltıp, dolduruyor, tekrar yakıyordu. Çocuklarımla çok güzel bir iletişim kurmuştum, okudukça öğreniyorlar, öğrendikçe mutlu oluyorlar, daha çok şeyler öğrenmek istiyorlardı. Seviyeleri Merkezdeki öğrencilerden çok daha ileri düzeydeydi.

Eğer yaptığınız işe yüreğinizi koyarsanız, aşamayacağı-

nız engel kalmaz. İki yıllık zorunda zoru olan o şartlar altında yüreğimden ve beynimden aldığım güçle çok güzel işler başardım. İkinci yılımın sonlarına doğru ciddi boyutta rahatsızlandım. Cehaletle savaşırken soğuğa yenik düştüm. Dağlara dost olmayı başardım; lâkin karla, soğukla başaramadım. Onların gökyüzünden düşmeye başlamasıyla içimde çöreklenen garip yalnızlık ve çaresizlik on yıldır yerinde sayıyor ama lojmanların içinde sular akıyor, telefonlar çalıyor, sınıflar sıcacık...

Geldiğim bu noktada size garip gelebilir ama tek sırdaşım, dostum, bana güç ve ilham kaynağı dağlar oldu. Başlangıçta beni ürküten, düşman gibi gördüğüm dağlar sığındığım limanlar oldu. O çorak, kayalık bağırırlarında ne güzellikler sakladıklarını keşfettikçe; sabırla, emekle, el ele vererek yurdumun en ücra köşesinde kol gezen cehaleti yok edebileceğimize, aydınlık yarınlara ulaşabileceğimize, yürekten inandım. Yeter ki ön yargılarımızı bir kenara atıp biz bir adım atalım, gerisi kendiliğinden gelecektir...

RABİA

Ahmet Murat YÜCEL

İlk görev yerim olan Trabzon'un bir ilçesindeki lisede üçüncü yılımı çalışıyordum. Her ne kadar "Bulancaklı" olduğumu ilk duyduklarında "kesin komünisttir"(12 Eylül'de Bulancak komünistlerin kalesi olarak ün yapmıştı) diyen, sonraları nasıl biri olduğumu anladıklarında "yeşil komünist" ismini takan ülkücü arkadaşların ağırlıklı olduğu bir okulda çalışsam da, okulumu, öğrencilerimi çok sevmiş, ve onlara çabuk alışmıştım. Sanırım onlar da beni sevmişler ve bana alışmışlardı.

Bildiklerimi öğrencilerine de anlatan, genç, dinamik deli dolu bir hocaydım artık. Dini sohbetlere katılıyor, kitap okuyor, Yavuz Selim Vakfı'nda öğrencilere ders veriyor, arta kalan zamanlarımda da lise yıllarımdan beri yaptığım uzak doğu sporlarıyla uğraşıyordum. Rahmetli babama, öğretmenliği sadece dünyevi bilgileri öğretmek için yapmayacağıma, milletini ve dinini seven çocuklar yetiştireceğime söz vermiştim çünkü.

Aynı yıllarda Türkiye'de de hızlı gelişmeler oluyor, Erbakan hükümeti darbe üstüne darbe alıyordu. Derken Genel Kurmay Başkanlığı "balans ayarı" yapmak gerektiğini düşünmüş ve Sincan'da tankları yürütmüştü. Yürüyen tanklar Sincan sokaklarında değil, arkadaşlarımızın, davamızın ve yüreklerimizin üzerinde yürümüş ve onları ezmişti sanki... Her gün yeni bir haberle yıkılıyorduk artık. Önce vakfa gelen arkadaşlar gelmez oldu, sonra veliler ders almaya çocuklarını göndermemeye başladı. Tüm ülke soğuk bir harp dönemi yaşıyordu adeta. "Topyekûn savaş" ilan etmişti birileri!.. Ve bu

savaşta kaybeden bizdik sürekli. Önce başörtülü kızlar okula alınmamaya başlamıştı, ardından İmam-Hatip Liselerine darbe vurulmuştu. Tüm ülkeyi saran gerginlik, bulunduğum ilçede de hissediliyordu. Bense branşımız ve konularımız müsait olduğu için inanç özgürlüğünden, yapılanların yanlışlığından bahsediyordum yeri geldikçe. Özellikle, Rabia Ö. ismindeki kız öğrencim anlattıklarımı can kulağıyla dinliyor, sürekli sorular soruyordu. Rabia, babası ilköğretim müfettişi olduğu için o ilçede bulunan, orali olmadığı her halinden belli olan bir öğrenciydi. Daha ilk derslerden dikkatimi çekmişti o yüzden. Hem çok okuyor, hem çok sorguluyordu. Onu kazanabileceğimi düşündüğüm için onunla özellikle ilgileniyor, ona her konuda yardımcı oluyordum. Kapanabileceğini, ailesinin aslında inançlı olduğunu ancak böyle bir dönemde izin vermeyeceklerini söylüyordu. Özellikle ilköğretim müfettişi olan babasından çekiniyordu.

Ülke genelinde, yapılan haksızlıklara karşı eylemler de sürekli artıyor, başörtülü olarak okuyamayan çocuklar demokratik yollardan haklarını aramaya devam ediyorlardı. 11 Ekimde ülke genelinde başörtülü kızlara destek vermek için “elele eylemi” yapılacak, inanan yürekler elele tutuşacaktı. Haberi ilk duyduğum anda bile çok heyecanlanmış ve içimden “İşte benim de burada katılabileceğim bir eylem nihayet yapılacak” demiştim. Oldum olası eylemleri sever, asi ruhumu birazcık da olsa eylemlerle dindirmeye çalışırdım çünkü. O gün geldiğinde; zaten küçük olan ilçede, sahil boyunca yüz elli-iki yüz kişilik bir grup tüm Türkiye’yle aynı anda elele tutuşmuştuk. O ara Rabia’nın babası evden ekmek almak için aşağıya bakkala inmişti. Okula geldiğinde bize “Selâmun aleyküm” diye selâm verdiği için onun da katılabileceğini düşünerek yanımıza çağırdım. Duymazlıktan geldi ve eve çıktı. Hiçbir olay olamadan eylem sona erdi. Küçük de olsa bir şeyler yapabildiğim için mutluydum artık. Yurdun her yerinde yapılan bu eylem kısa sürede ses getirmiş,

yeni bir saldırı furyası başlamıştı. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesinde Tıp Fakültesi dekanı eyleme katıldığı için görevden alınmış, memurlarla ilgili soruşturmalar çoktan başlamıştı. Üç gün sonra okul müdürümüz Selami Bey de beni yanına çağırdı. Pazar günü yapılan elele eylemine katılıp katılmadığımı sordu. Katıldığımı söyledim. Selami Bey, çalışkanlığım, gözüpekliğim, cana yakınlığımı yüzünden beni sever ve orada yalnız kaldığım için beni kollardı. Katıldığımı söyleyince bana “oğlum seni döverim, sorarlarsa ben katılmadım, orada birine bir şey soruyordum diyeceksin” dedi ve Rabia’nın babası olan, eyleme davet ettiğim müfettişin beni il milli eğitime şikayet ettiğini kendisini de oradan aradıklarını söyledi. Mesele anlaşılmıştı.. Kalabalık yapsın diye çağırdığım aslında inançlı olan korkak müfettiş beni şikayet etmişti. Müdür Bey’e eyleme bilerek ve isteyerek katıldığımı, bunu asla inkar etmeyeceğimi söyledim. Tüm ısrarlarına rağmen yapması gereken neyse onu yapmasını istedim.

Ertesi gün üçüncü dersteyken nöbetçi öğrenci geldi ve müdürün acilen beni çağırdığını söyledi. Müdür Bey, derslerin bölünmesine çok kızardı, dersten çağırdığına göre mesele anlaşılıyordu. Kapıyı vurarak odasına girdim. Müdür Beyin masasında gözlüklü, pos bıyıklı, esmer, zayıf biri, yanında da daha kilolu, bıyksız, uzun boylu sonradan müfettiş olduklarını anladığım iki kişi vardı. Müdürle Rabia’nın babası olan müfettiş de karşılarında oturuyordu. Olacaklara kendimi hazırlamıştım ve asla geri adım atmayacaktım. Kendisini Cuma günü teftişe gelen ve “Cuma namazına gitmeyeceksin” dediğinde “biraz beklerseniz gidip gitmeyeceğimi görürsünüz” diyerek müfettişi okulda bırakarak namaza giden emekli olmuş ve vefat etmiş bir babanın oğluydum ve ona verilmiş sözüm vardı. İçimden “hayırlısı olsun bakalım” diyerek “Buyurun Müdür Bey, bani çağırtmışsınız” dedim. Müdür bey, müfettişlerin ilden geldiklerini, eylemle ilgili hakkımda şikayet olduğunu ve beni dinlemek istediklerini söyledi. Ken-

disine söylediğim şeylerin aynısını müfettişlere de söyledim. Aslında içime sinmeyen müfettiş bana “oğlum, gencecik öğretmensin, daha yolun başındasın, bu tür eylemlerle bir yere varılamayacağını bilmiyor musun?” dedi hiç beklemediğim yumuşak bir ses tonuyla. Bir yere varılamayacağını bildiğimi ancak haksızlıklar karşısında tepki göstermemin insan onuru gereği yapılması gerektiğini söyledim. Herhalde daha farklı bir cevap bekliyordu ki şaşırdı benim söylediklerime. “Yolun başında mesleğinden olmaktan korkmuyor musun?” diye sordu daha sert bir ses tonuyla yanındaki müfettiş. “ben” dedim, “Giresunluyum, ve benim dedem balıkcıdır. Bize hep: Oğlum, denize çıkmadan fırtınayı hesap edecek-sin, denize çıktıktan sonra fırtına vız gelir, diyordu” dedim. Hafifçe gülüştüler. Doğrusu gülmeleri beni de rahatlatmıştı. Rabia’nın babası söze girerek “Hocam, derslerde de siyaset yapıyormuş” dedi. Müdür Bey, kulakları çınlasın ve Allah selâmet versin, “Hocama bu konuda güveniyorum, işini titizlikle yapıyor, hiç böyle bir şikayet almadım” diyerek beni savundu. Bunun üzerine müfettişler Rabia’yı çağırttılar. Biraz sonra Rabia geldi, yüzü kıpkırmızıydı. Önce bana baktı sonra babasına... Müdürün masasındaki müfettiş, “Buyur, otur yavrum.” dedi gayet cana yakın bir ses tonuyla. Rabia gözlerini babasından kaçırıyor, göz ucuyla bana bakıyordu. Benim derslerde siyaset yapıp yapmadığımı, öğrencileri yönlendirip yönlendirmediğimi sordu. Hepimiz Rabia’ya kilitlenmiştik adeta. Babası, “Konuşsana kızım” dedi. Rabia, şimdiye kadar siyaset yaptığımı hiç şahit olmadığını, ne kadar doğru şey varsa benden öğrendiklerini, kendileri için çok çalıştığımı ve onlara üniversite yolunda çok faydalı olduğumu söyledi, babasından gözlerini kaçırarak... Sonra babasına dönerek”-Üzgünüm baba!” dedi hiç beklenmedik bir şekilde.. Açıkçası bu kadar beni savunacağını ben de tahmin edemiyor, ağlamak ve Rabia’yı kucaklamak istiyordum.. Kendimi bir an Ahmet Günbay Yıldız’ın romanlarındaki kahramanlara ben-

zetmiştim. “Ya Rabbi sana şükürler olsun” diyor, ağlamamak için kendimi zor tutuyordum. Odayı bir sessizlik kaplamıştı. Kimse konuşmıyor, benimse heyecandan ve sevinçten içim içime sığmıyordu. Ben yaptıklarımı hep samimi olarak yapmışım ve Allah da samimiyetimin mükafatını veriyordu. Derin sessizliğin ardından Rabia’nın “çıkabilir miyim?” demesiyle kendimize geldik hepimiz. Rabia gözlerime bakıyor ve gözlerinin içiyle gülüyordu. Bu sefer ben başımı öne eğmişim. “Çık kızım” dedi müfettiş Rabia’ya. O çıktıktan sonra bana da dönerek “Hocam siz de çıkabilirsiniz, yalnız bundan sonra daha dikkatli davranın.” dedi ve benim de çıkmamı istedi.. Rabia derse gitmemiş, dışarda beni bekliyordu. Yanına gittim, çocuklar gibi sevinçliydi. “Allah razı olsun” dedim, “sizden de hocam, bize verdiklerinizin karşılığını biz size vermeyecek miydik?” dedi. Babasıyla benim yüzünden sorun yaşamasını istemediğimi söylediğimdeyse “Merak etmeyin hocam, babam beni çok sever, ne de olsa tek kızım” dedi. Dediği gibi de olmuş, babası önceleri biraz kızsada sonradan her şey yoluna girmişti. Hatta beni şikayet etmesine rağmen ceza almamam onu da sevindirmiş. Ancak o günden sonra kızının durumunu sormak için bir daha okula gelmedi, özür dileme isteğini de Rabia’nın yalvarmaları sonucunda kabul ettim. Hakkımı helal ettiğimi ama kendisiyle bir daha konuşmak istemediğimi söyledim yüzüne. O da mahcup bir şekilde kabul etti ve anlayışla karşıladığını söyledi. Rabia o yıl hukuk fakültesini kazandı ve hukukta okuyan iki abisinin yanına İstanbul’a gitti. Benim de bir sene sonra tayinim çıktı ve Bulancak’a geldim. Rabia okulu bitirip evlenene kadar yazdı bana. Ben de ona yazdım tabii. Son mektubunda mezun olduğunu, kapandığını ve bir doktorla nişanlandığını yazıyordu.

O günlerde sıkıntı yaşasam da mutlu olduğumu, tankların altında ezilmeyen yüreğimin, değişen “ben”i ve “arkadaşları” gördükçe ezildiğini ve sızladığını hissediyorum şimdi!...

İŞIK DOĞUDAN YÜKSELİR YA DA?

İsmail HAYAL

Sürgün bir gecede tanıdım sizi
Kiminiz neşeli kiminiz yaşlı
Kiminiz elinde kır çiçekleri
Alev gözlerinde gördüm gerçeği

Yıl 1994, mevsim sonbahar ve aylardan eylül. Eylül'ün on yedisi. Doğu ile ilk tanışmam ve ilk heyecanım, ilk sevdam Kağızman. Aras'ın serin suları saçlarımı okşuyor. Ve durgun bir mavilik kımıldıyor usul usul. Sarıya çalan zerdali yaprakları hoyratça savruluyor ve yasemen kokuları bin bir çeşit aroması ile çepeçevre kucaklıyor beni. Ve yağmur suları iniyor karşı yamaçlardan kıvrıl kıvrıl. Yeşil Kağızman adeta rüyalarımın şehri, bir cennet köşesi. Kağızman; Aras Nehri ile hemhal olmuş, derin ve yarık bir vadi boyunca uzanmış. Üzerine bembeyaz ve yemyeşil elbiselerini giymiş tıpkı bir edalı gelin mahcubiyetinde sessiz ve boynu bükük. Zerdali kokuları Aras'ın tatlı şırıltıları ile arkadaş olmuş, beldenin manevi mimarı Hacı Kağızman'ın efsûni kerâmetleri sarıveriyor insanı. Çarşıda küçük bir kasetçiden duyulan Aşık Miskini'nin türküsü adeta büyülüyor beni. Evet Kağızman tüm samimiyetiyle, tüm sevdasıyla kucakını açmış, sanki hoş geldin der gibiydi.

Kendi iç dünyanın kıraç topraklarının çatırdağını ve yıllarca nadasa bıraktığım gönül hanemin üşüdüğünü hissettirdim. Ve çığlık çığlık bir tebessümle karışık bir nazenin efsunkarın cenderesine girdim. Heybem âb-ı hayat dolu ve

ben kır çiçeklerimi sulamaya geldim. Evet güz çiçeğim, usul boylum, senin için buradayım. Senin için geçtim Zigana'yı, Kop'u, Karakurt'u. O senin bilmediğin bahçelerden topladığım yemişleri kutsal göz pınarlarımdan süzgeçten geçirdim. Sana getirdim ebabilin kanadındaki sevdaları ve hüznü. Ve sana getirdim kuşburnu çiçeğini, güz yağmurlarını, kırk ikindileri, gülhatmilerini ve diğerlerini. Gönlümün öz suyuyla yeşerttim onları, sırf senin için.

Ben ve Antepli iki arkadaş. Kaderimizin bu dönüm ve buluşma noktasında tanışıyor, kaynaşıveriyoruz. Amaçlarımız, duygularımız, ideallerimiz aynı. Hepimiz karanlık bir gecede güneşi düşünüyoruz. Ve hepimizin ortasında bir aydınlık pencereleri açıyor pervazlarını. Üf! Üf! doluyor Kağızman'ın berrak nefesi içimize. Henüz söylenmemiş birkaç türkümüz var dilimizde. Bütün bildiklerimizi öğretmek istiyoruz, işte bu yüzden buradayız. Çilemiz, ıstırabımız ve keşmekeşliğimiz ondandır. Ve biliyoruz ki ışık doğudan yükselir. İşte biz o ışığa uzanmaya geldik.

Memleketten getirdiğimiz bir iki parça yükümüze kumanyaları ekleyip tutuveriyoruz kaderimizin ilk durağı olan Aydıncavak Köyü'nün yolunu. Aydıncavak Köyü Kağızman Iğdır yolunun 25. kilometresinde yer alan şirin bir köy. İnsanları son yıllarda türeyen ve yöre halkını behüzar eden terör belası ile muzdarip, biraz ürkek ve biraz da kırgın. Yüzlerinde ki ifadelere anlam vermek imkansız gibi.

Çileli bir minibüs yolculuğunun ardından nihayet köye ulaşıyoruz. Köy oldukça verimli arazilere sahip, envai çeşit meyve ağaçlarının arasında düz bir cennet. Adını aldığı kavak ağaçlarının çokluğu ve boyları şaşırtıyor insanı. Öğrendiğimize göre doğan her çocukla beraber bu kavak fideleri de gönül harmanında nazlı bir şekilde büyütülüyor ve o çocuk evlenme yaşına geldiğinde, kavaklar satılarak, parası düğün giderlerinde kullanılıyor. Güzel ve enteresan bir düşünce.

Aydıncavak Köyü İlkokulu dere yatağında ve yapayalnız. Üç sınıflı ve bir lojmanlı okulumuzun önündeyiz artık. İçim bir tuhaf ürperiyorum. Artık yapacağımız her iş, her hareketimiz bizim ilklerimiz olacak. İlk görevimiz, ilk acemiliğimiz, ilk heyecanımız, ilk dersimiz vs vs. Dedim ya her şey şu bilgiye aç çocuklarımız için. Rüzgarın neden estiğini, denizlerin kusmalarını, insanların neden birlikte yaşadığını, yoksul çocukların bayram sevinçlerini, bir horoz şekerinin verdiği tebessümü, vatan sevgisinin imandan geldiğini anlatacağım sana bir bir. Bütün bildiklerimi sana anlatmalıyım. Yeter ki sen ver elini bana. Devâsa bir kalabalıkta kaybolmuştun. Ellerimde bir demet karanfille ben sana geldim. Yarana derman olmaya geldim. Aç bütün alıcılarını ve sırt çevirme sakin benden. Öğreteceğim sana helâl yenen bir kuru ekmeğin, haram olan baklava börekten daha kıymettar olduğunu. Evet çocuğum, heyecanımı birlikte yeneceğiz. Birlikte el vereceğiz güneşe, aya. Birlikte arayacağız zöhre yıldızını. Kim bilir belki de birlikte geçeceğiz ebem kuşağının altından. Buna hazır ol çocuğum. Heybem sevda dolu, seninle paylaşmak için.

Lojmanımızın kapısını epeyce uğraşından sonra açveriyorum. Kapı büyük bir gıcırtı ve homurtuyla geri dururken, kapının pervazına yapılan örümcek dantelasını bertaraf ederek içeri girdik. Karşımıza çıkan manzarayı tarif etmek oldukça güç. Yer yer sıvası dökülü ve rutubetli duvarları yeşile boyalı lojmanın bir kenarında demirbaş no: 35 yazılı dolap sırtını duvara vermiş. Ortalık yerlere saçılıvermiş dergi, kitap ve gazeteler, diğer yanda üç bacaklı bir eski masa secdeye varmış, bir iki sıra pencere kenarında kaderine mahkum. Duvardaki doldurulmuş tilkinin kuyruğu yer yer kurtlanmış ve ortaya çıkan keskin koku lojmanın her bir köşesine sinmişti.

Gördüğümüz manzaranın karşısında adeta şok olmuştuk. Sırtımızdaki denkleri odanın orta yerine bıraktık. Elimize geçirdiğimiz bir çalı süpürgesi ile lojmanı dantel gibi ören örümcek ağlarını temizledik. Kendimize küçücük bir

yer açıverdik. Lojmanda elektrik ve su yoktu. Tam bir keşmekeşin ortasında kalıvermiştik.

Karanlık yavaş yavaş yüzünü gösterirken, güneş usul usul kaçırıyordu. Bir müddet sonra bütün köy karanlığa gömülmüştü. Ve karanlık bulutlarla birlikte bir sağanak yağmur başlamıştı. Gözlerimi yumdum ve seni düşündüm yavrum. Usul boylum, kara gözlüm. Senin ve tüm çocukların mutlu yarınları için buradayım. İlk kez yalnızlıktan irkildim ve titredim. İlk kez el yordamıyla arıyorum seni. Çok çok uzaklarda karakolun lambaları görünüyor. Sanki bir deniz feneri gibi ıslıl ıslıl. Evet ben ve iki Antepli arkadaş bir deniz feneri gibiyiz adeta. Gayemiz ışık vermek ve aydınlatmak cehaletin kör karanlıklarını. Bir ışığa varmak ve çıkmak bu dehlizden. Ama nasıl, yol göster Allah'ım.

Ve hocanın yanık sesiyle okunan Ezan- Muhammedî ile kendime geldim, içim ısınıvermişti, bir tuhaf olmuştum. Abdest alıp mum ışığında cemaatle yatsı namazımızı eda ettik. Antepli Yakup cebinden çıkardığı Yasin- Şerif'i davudi sesiyle okudu ve hep birden amin dedik. Ardından üç şilte üç ayrı köşede açılıverdi, nevresimler çekildi ve çiçekli yorganlar örtüldü. Böylece ilk görev yerimizdeki ilk gecemizi geçirecektik.

Yarım saat dolmadan iki Antepli arkadaşın horultuları lojmanı sallamaya başlamıştı bile. O horultulara lojmanın çatısına sıçrayan bilmem ne böceklerinin çıkardığı iğrenç sesler eşlik ediyor ve benim için ıstırap dolu saatler başlıyordu.

Muhtar Mustafa emmi iyi ki bu böceklerden bahsetmiş diye geçiriverdim içimden. Yoksa bu seslere birçok neden verebilirdim. Ürperdim ve dışarıda kalan sol ayağımı göğsüme kadar çekiverdim. Uzak derelerden duyulan kurbağa sesleri ile çekirge melodileri birbirine karışıyor, sanki iyi bir beste yapmanın uğraşı içindeydiler. Ve ardından üç pare top atışı karşılıklı dağları vurmaya başladı. Ve ölüm sessizliği.

İyice korkmuştum. İki Antepliye baktım. Öylesine rahat uyuyorlardı ki imrenmedim dersem yalan olur. Bildiğim bütün duaları en az sekiz kere tekrar etmiştim. Ama nafile, bir türlü göz kapaklarım kapanmıyor, beynimdeki cendere sık-tıkça sıkıyordu.

Üç yıl önce Tunceli’de hunharca katledilen Ali öğretmen gelmişti aklıma. Giresun Eğitim Fakültesi’ni bitirip, idealleri için, bu vatan için, bir tohumu yeşertmek için ve bir fidana su vermek için çıkmıştı nurâni seferine. Ama nereden bilebilirdi ki bir kahpe kurşuna hedef olacağını. Nereden bilebilirdi ki böylesine şerefli bir davada şerefsizce katledileceğini. Trabzon’da ki cenazesinde anasının yaktığı ağıtlar bugün gibi aklımda. O ağıtlar bir hançer gibi saplanmıştı yüreğime. Ve işte Ali öğretmenimizin bıraktığı şerefli sancağı ele almak sırası bana gelmişti. Ben devam ettirecektim yarım kalan sevdaları. Elimizde keleş yerine cehaletin karşısında durabilecek tek silah vardı: Kalem. Beynimizde iman, kalbimizde hiç eksilmeyen vatan sevgisi. Artık önündeyiz namluların, silahsız ve çaresiz ve savunmasız.

İşte Antepli Hasan. Teyzesinin kızı ile bir aylık nişanlı. Gitme Hasan’ım demişti, beni de götür, bende seninle geleyim diye ağlamıştı ardından. Ve diğer Antepli Yakup. Memlekette bir garip anası vardı. O da gurur gözyaşlarıyla Yakup’unun sırtını sıvazlamış ve git oğlum, git ki orada ki bebeler cahil kalmasın, git ve onlara bütün insanların aynı anne ve babadan geldiklerini anlat, anlat onlara kardeşliği, samimiyeti ve paylaşmanın ulvi bir şey olduğunu. Git ve anlat onlara vatanın namus olduğunu, vatani olmayanın imanını da olamayacağını anlat. Ve anlat onlara Türk bayrağının gölgesi altında mutlu yaşamanın dünyanın tüm nimetlerinden daha değerli olduğunu.

Ve ben. Ardımda gözü yaşlı bir eş ve henüz adını ko-yamadığım bir bebek. Henüz yavrumu tanıyamadan, doya doya koklayamadan düştüm bende bir sevdanın peşinden.

Şimdi şu küçücük lojman odasında darağacına çıkacak idam mahkumu gibiyim adeta. Son isteğimiz bile sorulmadan, birazdan lojmanın kapısı tekmelenecek ve içeriye girecek olanların ellerindeki keleşler tarayacak beni. Şereflice ölmek en büyük şerefim, şehadet şerbetini içmek ise en büyük hayalim ama gel gör ki böylesine ölüm, pisi pisine gitmek koyuveriyor insana.

Yorganımı iyice başıma çekiverdim. Karşı pencerenin budak deliğinden tabak gibi dolunay tüm heybetiyle bana bakıyordu. Ürperdim. Ve ardından sessizlik, korku ve çaresizlik. Ve ve.... Hiçbir şey. İşte yıllardır beynimi kemiren suallerin bir bir teyakkuza geçme anı. Kim bilir belki de gün ışığını son görüşüm, bu duyduğum son çekirge sesleri, bu son ağlayışı derelerin ve belki son çırpınışları zamanın.

Olmuyor aman Allah'ım sabah olmuyor. Bir damla uykuya ne kadar da ihtiyacım var. Sabahın ilk ısıltılarını görmek için can atıyordum. Ama gel gör ki ne sabah oluyor, ne de bu kabus dolu gece bitiyordu.

“Günaydın çocuklar” diyemeden gidivermek ne çok koydu bana. Bir öğrencimin adını öğrenemeden, bir öğrencimin saçlarını okşayamadan, tebeşir kokusunu ciğerlerime çekmeden, bir yetimin âhını dindirmeden, bir öğrencimin ellerinden kır çiçeğini koklayamadan ve sevdamızı, ve imanımızı ve davamızı duyuramadan, anlatamadan. Yok yok çok zor gelirdi bana. Allah'ım bu nimetleri tattırmadan canımı alma.

Ve bir zaman sonra usul usul çökmeye başladı bir ağırlık. Şükürler olsun göz kapaklarım bırakıvermişti kendini, galiba bir parça uyku uyuyabilecektim. Yarın yeni bir masal anlatmak için uyumalısınız gözlerim. Uyumalısınız ve daha diri, daha sağlıklı bir şekilde uyanmalısınız. Çünkü dağarcığımda daha çok söylenmemiş türkü, oynanmamış oyun, anlatılmamış masal ve hikayelerim var.

Ve sabah ezanı. Ve ilk ısıltılar doğuveriyor ışığın doğduğu yerden. Ve ben ve iki Antepli arkadaş, yepyeni bir günle merhaba diyoruz, yepyeni başlangıçlara. Ve yine biliyoruz ki ışık doğudan yükselir ya da?

YONCALI'YA YOLCULUK

İzzettin SEVEN

Yıl 1987, Kasım ayı. Hakkârî'nin makûs kaderi, yine öğretmensizlikten kıvranıyordu. Meydana gelen büyük öğretmen boşluğunu vekil öğretmenlerle kapatacağı milli eğitim. Bu amaçla bir sınav yapmış, artık kazananları görev mahalline yolluyordu. Ben de vekil öğretmenlik sınavını kazanmış, Yoncalı Köyü'ne tayin edilmiş bir vekildim. Karmaşık duygular içerisindeydim. Bir yanda sınavı kazanıp vekil olarak tayin edilmekten sevinç duyuyorken, öte tarafta “insan eğitecek bir donanımda mıyım? sorusuna net bir cevap verememenin korkusunu yaşıyordum.

Yağan kar Hakkârî'yi gelinliğini giymiş bir genç kıza çevirmişti. Bu görüntüsüyle her alanda bakir olduğunu haykırıyordu adeta. Her yönde taze ve barışık duygular içerisinde olduğunu fısıldıyordu duyan kulaklara. Neden okunmaz, bilinmez ama, kendisini on yıllardır dillendiremeyen Hakkârî'yi en iyi tabiatı anlatıyordu anlaması gerekenlere. Bem-beyaza bürünerek, saf, temiz duygularını, yüksek dağları, ulu dorukları ile yöre insanının mağrurluğunu, başı dikliğini, Sümbül; zirvesinde karbeyazı on iki ay tutarak barışı arzulamadaki ısrarını, bünyesinde tabiatın ziyneti konumundaki her çiçeği ve kokuyu barındıran Berçelan, bir arada kardeşçe yaşamının, başkasına tahammülün olabilirliğini, sonsuzluk ülkesine sürekli akan Zap, çağlamalarıyla değişime evet, durgunluğa hayır değişini ve dağlardan yol bularak her zor engelin aşılabilirliğini haykırıyordu tabiat kitabını okuma başarısını gösterenlere. Bacon ne diyordu ; “Gezmeye çıktığınızda gözlerinizi yanınıza almayı unutmayın.”

Dağların kenti Hakkârî'nin dağların köyü Yoncalı'ya yolculuk vaktiydi. Görev başına koşma vaktiydi. Ulaşılmalıydı aydınlık arayan çocuklara, ama nasıl?... Geçit vermez dağların eteklerinden geçen, çok seyrek temizlenen karlı yollar nasıl aşılacaktı? Ama aşılmalıydı, aşılmaz yollar; dost kılınmalıydı vahşi doğa. Değil miydi ki insana her şey musahhar kılınmıştı, hizmetine amade kılınmıştı her şey insan için.

Uzun sürmeyen bir araştırma sonrasında köy güzergâhından geçecek bir taşıtın olacağı bilgisi yüreğime su serpmişti o soğuk kasım ayında. Sevindirici bir diğer tarafı askerliğini bitirip görev yerine dönecek olan Yozgat Yerköylü Sabri İnan öğretmen de yolcular arasındaydı. Kısa süren tanışma ve hemen akabinde başlayan sıcak dostluktan sonra belki aylarca dönülmeyecek günlerin erzakı bir bir alındı. Pansiyonlardaki ambar memuru titizliğiyle erzaklar poşetlenip torbalara konuldu. Aynı hesap kitap içinde olan köylülerin de hazır olması sonunda, binildi çeyrek asırlık yarım otobüse. Yolda bir yanda yapılan sohbetler, diğer yanda karmaşık duygular birbirini kovalıyordu. İlk öğretmenlik deneyimim olacaktı bu, öğretmenlik formasyonu almadan. Sevinçliydim, çünkü birkaç ay da olsa bir işim olacaktı. Endişeliydim, çünkü öğretmenlik donanımı olmadan nasıl öğretmenlik yapacaktım. Bu karmaşık duygular içerisinde dalıp dalıp giderken yolumuzdaki mesafe de kısalıyordu. Nihayet “Derav” denilen üç yola gelinmiş, araç Kavaklı'ya gidecekti. Bize düşen inip daha temizlenmemiş karlı yolu sırtımızda torbalarımızla aşmaktı. Allah'tan bizden önce yayalar gelip gittiği için “Pengav” denilen ayak izleri vardı. Bu da yokluklar içerisinde bir nimetti, sevinilecek bir kolaylıktı. Geriye kalan kilometrelerce yolu ayak izlerine basa basa aşmalıydık vakit kaybetmeden. Nitekim öyle oldu. Bir tespihin taneleri gibi dizildik yola. Bir askeri birliğin arazide yol alışı gibi adım adım, ayak izlerine basa basa dizi halinde köye yaklaşıyorduk. Köye yaklaştığımızda karanlık basmıştı. Karın beyazı ayak izlerini görmek

isteyen gözlerimize yardımcı oluyordu. En sonunda zahmetli bir yolculuktan sonra vardık menzile. Varmak ne güzel, vuslat ne hoş... Varmak istenen sevgili bazen Mevlâ, bazen Leyla, bazen de menzildir. İlk öğretmenlik aşkımın menzildir Yoncalı. Varmıştık menzile, ne mutlu bize.

Tabiatın zorlukları insanı tabiatla dost kılar da insanı insanla can-dost kılmaz mı? Benle bir gün içerisinde tanışıp dost olduğum Sabri İnan'ı daha sonraları her şeyiyle bütünleşeceğim Batmanlı Fehmi Kaplan karşılayacaktı. Belki denilecek ki anlatılan bu olumsuz şartlar içerisinde telefon mu vardı ki haber verilsin de biri sizi karşılasın? Telefon yoktu, günümüze kadar da olmayacaktı ama, ellerinde el feneri dizi halinde yürüyen bizleri gören köylüler ve tabi Fehmi öğretmen bekleyenlerimizdi. 1987 idi. Belki de karın Hakkârî'de en fazla yağdığı yıld. Bundan ve okulu sıyrıp geçen çığdan olacak ki okulun boyunu aşan kardan dolayı lojman, lojman denilebilirse, kapısına yukardan aşağıya kardan basamakları inerek vardık ve içeri girdik. Biraz dinlenip ısındıktan sonra köylülerin getirdiği aşıla karnımızı doyurduk. Ve Fehmi öğretmenin maharetli elleriyle pişirilen kaçak çaydan her günün iki katı kadar içtik doyasıya. Çay ikramıyla başlayan çayın bitimiyle bitmeyen çay sıcaklığındaki sohbet saate bakmamıza engel oluyordu. En sonda gayri ihtiyarı bakılan saat-ten gecenin ilerlemiş olduğunu öğreniyordum. Yorgunluğun etkisiyle göz kapaklarım açılıp kapanmamaya başladı. Bunu fark eden yeni dost "artık yatma vakti!" deyip yine köylülerin tedarik ettiği yatakları serdi ve yatağa girdik alelacele. Yatağa girişimizle uykuya dalmamız bir oldu.

Ve sabah...

Deliksiz bir uykunun getirdiği hafiflik ve dinginlik... Aman Ya Rabbi! Ya uyku denilen bir nimeti bahşetmeseydi ne yapardık? Nasıl dinlenir, nasıl işe koyulma güç ve kudreti bulurduk? Şükürler beni benden daha iyi tanıyan Sana.

Otlı peynir... Yörede kahvaltılarının olmazsa olmazı... Van'la bilinen ama aslında asıl diyarı Hakkâri olan nimet... İşte bu nimetle yaptık kahvaltımızı. Yanında tandır ekmeği ve beraberinde kaçak çay... Ve köyün temiz havasında... İşte ancak böyle bir tablo içerisinde kahvaltının tadına varılır. Kimi şehirlerin yapay kahvaltı salonlarında kahvaltıları methetmek bilmemenin, fark etmemenin getirdiği bir yanılgı. "Koyunun olmadığı yerde keçiye Abdurrahman Çelebi" deniliyor ya işte bu da Onun misali. Asıl mekânında kahvaltı yapmayanlar, başka yapay yerlerdeki kahvaltıları methederler.

Kahvaltıdan sonra gündüz gözüyle etrafı süzdük. Köy bir yamaca kurulmuş. Okul da köyün en üst tarafına yapılmış. Aşağıya bakınca her şey normal görünüyordu. Nihayetinde kar yüzeyi kaplamıştı. Ama yukarı dönüp baktığımızda okulun kara gömülü hali, okula gitmek için kar basamaklarını bir bir çıkıp adeta yeryüzüne çıkmanın ve sonrasında dersliğe girmek için bir mahzene girer gibi kardan basamakları birer birer inerek varmanın beraberinde getirdiği baş döndürücü tablo en çok Yerköylü Sabri öğretmeni sarsıyordu.

Artık öğrencilerle buluşma vaktiydi benim için. Vekil de olsa lise bilgileri donanımıyla öğretmenliğimin ilk günü olacaktı. Her ilk bir heyecan oluşturur. Ama bu ilk farklı bir ilkti ve anlatılmaz bir heyecan oluşturuyordu bende. Daha dün sıralarda öğrenci olarak öğretmenleri dinleyen ben, bugün sıralarda oturan öğrencilere ders veren öğretmen olacaktım. Bu kelimelerle ifade edilemez bir duygu oluşturur insanda. Bu duygular içerisinde dersliğe nasıl ulaştığımı ve öğrencilere nasıl "günaydın!" dediğimi anlamadım. Ben sıralarında uslu uslu oturan öğrencilere ayakta ders veren bir öğretmen dim. Bu ders anlatan ben miyim?" sorusunu yöneltiyordum kendime. Evet, cevabını veriyordum kendime ama bu defa "Bu bir rüya olamaz mı?" şüphesine kapılıyordum. Kendimi yokluyorum, gözlerimin açık olduğunu, ayakta durduğumu, şuurumun yerinde olduğunu görüyorum. Bu bocalamadan

sonra “Evet, sen artık vekil de olsan bir öğretmensin.” cümlesini ses çıkarmadan fısıldıyordum iç âlemime. Artık yeni pozisyonumu fazla zaman kaybetmeden kabullenmeliydim. Şartlar ve imkânsızlıklar benden bir öğretmen çıkarmıştı eğitim fakültelerine inat.

Günler ilerledikçe ayrıntılarda gizli olan güzellikleri fark ediyordum. Tek renk forma zorunluluğunu getirmişlerdi bizim bakanlık büyükleri, forma alamayacak çocukları hesaba katmadan. Şehirde tek tip insan yetiştirmeye yönelik, tek forma giyimine karşı Yoncalı’da şartların elverişsizliğinden doğal bir karşı koyuş ve bilinçsiz bir özgürlük yaşıyordu. Sınıf bir renk cümbüşüydü. Kısmen yırtık pırtık formaları sırtına geçiren varsa da genelinin giyimi ailelerinin doğal zorunlu tercihleriydi. En çok da evi okulun hemen yanı başında olan Mustafa Amca’nın Pakize ve Pakistan adlı kızlarının durumu dikkatimi çekiyordu. Bir şekilde babaları forma bulmuştu onlara ama, küçük kalıyordu üstlerinde. Formaların altında sarkan rengârenk etekleri hala hafızamdaki yerini koruyor. O Mustafa Amca ki teneffüsleri hesaplayarak demlediği çaya davet ederdi hep. Yorulmazdı, bıkmazdı her gün her gün davet etmekten, ama ben utanırdım hep gitmekten. Yük olduğumu zannederdim. Ama hayır, eldekini öğretmenle paylaşmak ona inanılmaz bir haz veriyordu. Bunu fark ettikten sonra eski utangaçlığımı üzerimden attım. Sırf ona o hazzı tattırmak için, sırf öğretmen Mustafa Amca’nın evine gitti onurlandırmasını yaşatmak için davetlerine icabet etmekten geri durmazdım.

Sonra hayret ederdim bu sınıf neden bu kadar uslu, bu kadar sessiz. Sonradan anlayacaktım ki onların bu sessizliği analarından öğrendikleri dilin farklı oluşundan ileri geliyordu. Analarından öğrendikleri dille konuşmak, şakalaşmak sınıfta kınama, utanma sebebiydi. Yarım yamalak öğrendikleri Türkçeleriyle şakalaşamıyorlardı, haylazlık yapamıyorlardı. Şimdi o günleri düşündüğümde çocukları, çocuk-

luklarını yaşamalarından ettiğim için kendime kızıyorum. Sisteme sitem ediyorum. Önemli olan çocuklardı, çocukların çocukluklarını yaşamalarıydı. Duyguları bastırılmış, çocukluğunu yaşamaktan alıkonulmuş bir nesilden ne çıkardı Milli Eğitimin Temel Amaçları adına.

Yoncalı, Kavaklı, Armutlu, Çaltepe köyleri aynı havzanın içinde bir birine yakın köylerdi. Fehmi öğretmen bu köy öğretmenlerini hafta sonu davet etmeyi planlıyordu. Düşüncesini bize açıkladığında biz de çok sevindik. Adı geçen köylere giden köylülerle haber yolladı Fehmi Hoca. Hafta sonu buluşacaktık. Gece de misafir edecektik onları. İyi de nerede yatacaklardı ve ne yedirecektik? Fehmi öğretmen hemen çözümlerini sıraladı: “Yatakta yatmayı geç” dedi. “Sabaha kadar muhabbet ederiz, böylece yatak bulma sıkıntısı olmayacak.” dedi. “Dayanamayan olursa yataklarımızda yatar, en kötü ihtimal yatakları yatay koyarız, üzerimize de battaniye çekebiliriz, oldu bitti” diyerek en kötü ihtimali de planladı. Geriye yemek kalıyordu. “Ondan kolayı ne var? Öğrenciler vasıtasıyla köylülerden yumurta toplarız, soğanımız da mevcut. Bir menemen yanında pirinç pilavı, bol yoğurt ve otlu peynir... Al sana köy ortamında ziyafet mönüsü...” Fehmi öğretmenin bu pratik zekâsıyla birçok zorluğu kolayından atlatıyorduk. Menemen yemeği denince yumurta, çarliston biber, soğan, domates gelir akla. Ancak karın muhasara altına aldığı, kuş uçmaz kervan geçmez Yoncalı’nın kışında çarliston biberden, domatesten ancak bahsedilebilirdi. Çarliston biber yerine bol soğan, domates yerine salça çözümüyle işin içinden çıktık.

Ve nihayet daracık lojmanın daracık odasında altı misafir öğretmen. Hoş-beş, sohbet-muhabbet derken Fehmi öğretmen küçücük mutfağa geçti. Maharetli elleriyle, bol soğanlı salça soteli ve doğal köy yumurtalarıyla enfes bir menemen yaptı. Lojmana yayılan iç gıcıklayıcı güzel koku sebebiyle bazen misafir öğretmenler de mutfağa geçer, Fehmi öğretmeni yoklardı.

Ve Halil İbrahim sofrası kurulur. Taze tandır ekmeği ve “hırtık” denilen köy çörekleri, menemen, pirinç pilavı, yoğurt, sofraların süsü otlu peynirden oluşan sofraya kuruluyoruz hep birden. Yedikçe yiyoruz, ama doymak bilmiyoruz. Yemeği bu kadar güzel kılan Yoncalı’nın havası mıydı, köyün yumurtası mıydı, özlem duyulan muhabbet miydi? Sırrını hala çözemediğim, ama o günden bugüne menemen yemeğinin bendeki izdüşümü hep farklı oldu.

Çağrışımalarını düşünmeden kim adını Yoncalı koymuşsa, “Anitos”a haksızlık etmiştir. Dar bir vadide kurulu Anitos’un ne kadar ekilebilir alanı vardır ki yoncasıyla bilinsin. Anitos denince; yüksek yüksek dağlar, ulu doruklar, eteklerindeki uçsuz bucaksız meralar, insan boyunu aşan otlarla örülü geniş biçenekler ve tabi bunların sonucu olarak koyunlar, yün yataklar, kıl çadırlar, binbir tat barındıran oylu peynir, Anzer’i aratmayan bal ve yöre findığı ceviz gelir akla. Ve bir zamanlar yüksek rakımından, çokça yağın kardan dolayı yolda mahsur kalan insanların ve Karayolları çalışanların hikayelerinin TRT radyo haber merkezinin haberlerinden eksik etmediği Süvari Halil Geçidi canlanır insan zihninde. O Süvari Halil Geçidi ki yılan kıvrımlarını aratmayan sekiz keskin virajdan sonra insan tekrar yol bulur. İnsan için merdivenleri çıkmak neyse taşıtlar için de o anlama gelir Süvari Halil’in keskin virajları. İnsanın adeta gökyüzüyle buluştuğu noktadır uzaktan bakıldığında. Yılın “onüçüncü” ayında da yaşanan kışından ve vahşi doğasından olmalı ki Genco Erkal’ın “Hakkaride Bir Mevsim”ine plato olur Yoncalı.

Yoncalı’da öğretmenlik yapmak, pırıl pırıl, körpe çocuklarıyla birlikte olmak, elindekini, avucundakini öğretmenle paylaşmaktan haz alan Yoncalı’yla dost olmak, havasını solumak, zorluklarıyla güçlenmek bir başkaydı. Bu güzellikleri hep yaşamak için hayatımın en önemli kararını veriyordum. Mutlaka üniversiteyi okuyacaktım, öğretmen olacaktım.

Ve sonuçta bu kararım beni Diyarbakır’a, Eğitim Fakültesinin Edebiyat Bölümüne taşıyacaktı 1988 senesinde.

İLK GÖREV YERİ

Muhittin ALACA

Yüksekokulu bitirip, tayin beklerken henüz yirmi yaşındaydım. Yurdu­mum hangi köşesine atanacağımı merak ediyordum, içinde filizlenen görev aşkıyla yüreğim kıpır kıpır ediyordu.

Bir Aralık sabahı postacının getirdiği görev kararnamesi, hayatımın en mutlu pusulasıydı.

Evden yatak yorgan, birkaç parça kapacak alarak, beni bekleyen yeni bir hayatın gizem dolu yollarına koyuldum.

Eğitimin bir neferi olarak bana verilen görevin kutsal, yükümlülüğünün büyük ve meşakkatli olacağını farkındaydım. Ancak bu ülkenin aydın ufuklara yelken açmasında bir kıvılcım, bir meltem olacaksam; bu uğurda tüm dikenlerin bana gül bahçesi olacağını biliyordum.

Anadolunun en ücra köşelerinde kardelen gibi açan, el değmemiş taze kır çiçekleri beni bekliyordu. O soğuk kış mevsiminde, buzlarını eritecek sıcak bir güneşe özlem duydukları muhakkaktı. Benim Onlara bir şeyler öğreteceğim kadar, hayatın da bana tecrübe kazandıracağı çok şeyleri olmalıydı.

Zonguldak ili, Yenice ilçesi, Nodullar Köyü İlkokulu öğretmenliğine başlamak üzere Yenice'ye gittim. Milli Eğitim Müdürlüğünden evraklarımı aldıktan sonra, görevlendirildiğim köyün yoluna koyuldum. Trenle karlı ve sarp kayalı dağların, ormanların arasından geçiyorduk.

Gideceğim köyde oturan yaşlı bir adamla tanıştım. Adı Seyfi idi. Kasketli, eski bir takım elbise giymiş, cılız bir adam-

dı. Köylerine öğretmen olarak atandığımı duyunca, baştan ayağa beni şöyle bir süzdü. Buraların yüksekte kalması sebebiyle kışların sert geçtiğini, köylerinin de şehre çok uzak olduğunu söyledi.

Gerçekten de dediği gibi vardı. Trenden indikten sonra, indiğimiz durakta köye direk giden dolmuş yoktu. Yarım saatlik, minibüs yolculuğundan sonra, belediyelik olan, çevre köylerin pazara geldikleri, Yortanpazarı adıyla anılan bir köye geldik. Karanlık çökmüştü. Kahvehanede oyun başında bulunan insanlar ile ışığı yanan birkaç bakkaldan başka kimse sokakta yoktu.

Yükümüzü bir bakkalın ambarına koyduk. Bu mevsimde köye taşıt çıkması mümkün değildi.

Seyfi Baba, ayağına bakkala teslim etmiş olduğu çizmeleri giydi. Bana bu ayakkabılarla gidemeyeceğimi söyledi. Ben de bakkaldan kendime sarı, içi pamuklu bir çift çizme aldım. Elimizde el feneri ve birer sopa alarak, çamurlu yolda ilerledik. Gittikçe dikleşen rampalardan tırmanarak, kar suyunun oluşturduğu su birikintilerinden atlayarak köye yaklaştık. Birbirine uzak ışıkların yandığı bu köyde evler arasında demek ki bir hayli mesafe vardı. Çatıları kardan görünmeyen ahşap evler ve samanlıkların arasından köyün üst tarafında yer alan Seyfi Baba'nın evine geldik. Hanımı, sacdan yapılmış, yanan sobaya kocaman meşe kütüklerini atıp alevlendirdi. Dağ köyü olduğu için odun sorunu olmasa gerek diye düşündüm.

Karadeniz yöresine has yemek kültürü ve konuşma şivesine yabancıydım. Önümüze bir sini içinde mısır ekmeği ve mısır çorbası getirip koydular. Karnımı doyurup kalktım. Seyfi Baba ortaya konan çorbayı ağır içiyordu, meğer sıradaki yemekleri bekliyormuş! Bu yörede yemeklerin sırasıyla sofraya getirildiğini sonradan öğrendim. Tabii ben karnımı doyurduğum için, sofraya gelen yemekleri seyretmekle kalmıştım.

Ertesi gün Seyfi Baba beni okula götürdü. Okul köyden biraz uzak, ormana yakın yüksek bir tepede kurulmuş, boyası dökülmüş, harap bir görünümdeydi. İki öğretmen kadrosu olan okul, bir vekil öğretmen ile idare ediliyor, yeni atanacak öğretmen dört gözle bekleniyordu. Öğretmen ve öğrenciler beni görünce yüzlerindeki sevinç ifadelerini anlatamam.

Okulun üç dersliği vardı. Bir dersliğinde eğitim-öğretim yapılırken, bir dersliğinde bıçkı, dikiş-nakış kursu faaliyet gösteriyordu. Boş olan dersane de beni bekliyordu. Vekil öğretmen bekardı. Okula bitişik olan lojmanda kalıyordu. Ben de katırların sırtında aşağıda bıraktığım eşyalarımı getirtip, lojmana yerleştirdim. Bir süre sonra oranın şartlarına alışamayan vekil öğretmen, görevi bırakıp gidince yalnız kalmıştım.

Yine karlı bir kış günüydü. Boruyu tamir edip okula dönüyordum. Ayağım karın altında bulunan eğrelti otlarına takılınca, dengemi yitirdim. Çok dik olan yamaçtan aşağıya doğru yuvarlanırken elimdeki kesici malzemeleri fırlattım. Otuz metre kadar aşağıya yuvarlanmışım.

Etrafıma baktım, kimseler yoktu. Gidip lojmana çamurlu kıyafetlerimi değiştirdim. Öğrencilerime belli etmeden, hiç bir şey olmamış gibi derse girdim.

Kış nihayet etkisini yitirmiş, leylekler görünmeye başlamıştı. Erik, elma, ayva ağaçları adeta gelinlik giymiş, beyaz çiçeklere bezenmişti. Bir cümbüştü burada bahar. 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı yaklaşmıştı. Okulda da baharı bayrama çevirmeliydim.

Çeşitli skeçler, eğlenceli oyunlar, parodiler ve müziklerden oluşan bir bayram kutlama programı hazırladım. Çocuklar üstlendikleri rolleri başarıyla yerine getiriyor, kendilerine olan güvenleri kuvvetleniyordu.İçine kapanık çocuklar, beklenmedik performanslar gösteriyordu. Programı izlemeye gelen veliler çok keyif alıyor, kendi çocukları ve okuluyla gurur duyuyordu.

Köyde ikinci yılını da geride bırakmıştım. Öğrencilerle birlikte okulu boyamış, bahçesine çam fidanları dikmiş, ufak tamiratlarını da köylüye yaptırmıştık. Nisan ayında yağın yağmur ve eriyen kar suları okulun bulunduğı çevrede heyelana sebep olmuştu. Topraklarda derin yarılmalar oluşuyor, yaklaşık bir kilometrelik alanda toprak kütlesi aşağıya kadar kayıyordu.

Bundan okulumuz da nasibini almıştı. Zaten taş ve topraktan yapılmış olan binanın, duvarları ortadan çatlamaya başlamıştı. Gün geçtikçe çatlaklar açılıyor, boyayıp makyaj yaptığımız eğitim yuvamız ayakta zor duruyordu. Öğrencilerimle birlikte kaygı ve üzüntü içinde olup bitene seyirci kalıyor, bir şey yapamıyorduk.

İlçeden gelen heyet, artık bu okulda eğitim-öğretime devam edilemez raporu verdi. Okulun araç gereçlerini, köyde boş olan ahşap bir eve taşıdık. Öğretim yılının son günlerini o evde geçirdik. İlk göz ağrım okulum ise, kendi kendine çökmesi beklenilmeden, yıktırıldı.

Yıkılan okul değil, iki buçuk yıllık anılarımdı. Dört duvar arasında haykırışımı, coşkumdu, sevdamdı. Soğanı kırıp ekmeğe katık ettiğim, bir gün sucuklu yumurta, diğer gün yumurtalı sucuk pişirdiğim ocağımdı.

Tatlı ve acı anıları geride bırakarak, ceketimi alıp başka bir köye gitme zamanı gelmişti. Karasaban öküz peşinde koşan, adını bile çift sürerken, öküzü harekete geçirmede kullanılan, ucu sivri sopa anlamına gelen noduldan alan Nodullar Köyü'nü unutmam mümkün değildi. En güzel sohbetin dedikodu olduğu, pirenin deve yapıldığı, cahilliğin çadır kurduğu yer bu köydü. Dar bir çevrede kaderiyle baş başa kalmış, üstü dumanlı bu köyün; çamur, bakımsız yoluna girmiş gidiyordum.

Arkama dönüp baktığımda; bilgi adına, sosyal ve kültürel yaşam adına, o kır çiçeklerine bir tas su içirdiysem; onlar

da yarın kalkıp, cehalet illetine şimşek olup çakacaklardır. Kara bulutları nodullayıp, tüllenen ufuklarına kanat çırpacaklardır.

Zonguldak ilinin değişik köylerinde altı yıl daha çalıştım. İlk görev yaptığım okulda açılan biçki, dikiş-nakış kursunda, usta öğreticilik yapan bir bayanla tanışmıştım. Sonraki görev yerlerimden birinde onunla evlendim. Evliliğim kısa sürmüştü, eşim beyin kanserine yakalanmıştı.

Tıpkı yıkılan okulum gibi, onu da kurtarmaya gücüm yetmemişti.

Zonguldak'ı da terk etme zamanı gelmişti. Bir Sonbahar akşamı, Zonguldak Limanı'nı son kez seyredip Hatay'a dönerken; dudaklarımdan dökülen şu dörtlükler, hayatımı ve anılarımı özetliyordu. Benim öğreteceğim dersten çok, hayatın bana hazırladığı çok daha mühim dersleri vardı.

VİCDANLARDAKİ YÖNETMELİK

Lokman KAPLAN

1996 yılı Kasım ayının 21'i, Perşembe günüydü. Bazıları için belki sıradan bir gündü, fakat benim için değildi. Çünkü o gün, pansiyonda nöbetçi idim. Pansiyon nöbetleri okul nöbetlerine hiç benzemiyordu. Her şeyden önce o gece uykusuz kalacak, bir sonraki gün derslere uykusuz girecek ve uykusuz olduğunuzu da öğrencilere belli etmemeye, performansınızı düşürmemeye özel bir gayret gösterecektiniz. Gece karşılaştığınız sürprizler de cabası. Hastaneye yetiştirilmesi gereken acil vakalar, gecenin ikisinde çorba içmeye giden veya çorba içmekten gelen çorbacıları yakalamak için o gece ya uykusuz kalacaksınız ya da kafayı vurup yatacaksınız, "Giden gider, gelen gelir." diyeceksiniz. Benim için kafayı vurup yatmak, hatta uyumak daha zordu; çünkü gözüme uyku girmiyordu. Bunu daha önce denediğim için biliyordum, bu öğrenciler bize velilerin bir emaneti idi. "Ya gece, öğrencinin başına telifisi mümkün olmayan bir olay gelse; emanete ihanet olmaz mıydı?" gibi düşünceler uyutmuyordu bir türlü beni. Hem benim, nöbetçi olmamın anlamına da ters düşüyordu horul horul uyumak.

Acemi bir nöbetçi olmadığım için sürprizleri, çorbacıları zaten biliyordum. Hatta arabamın benzinini, ilkyardım çantasını kontrol edip öyle gidiyordum nöbetlerime. 21.11.1996 Perşembe günü de bütün hazırlıklarımı yaptım, cebimdeki paranın yarısıyla da benzin almıştım.

Nöbeti, benden önceki nöbetçi arkadaşım Murat Bey'den vukuatsız devraldım. Her şey normal gidiyordu. Öğrencilerin yemeklerini yedirdim ve akşam etüdüne aldım. Öğrencilerimizin bazıları TÜBİTAK sınavlarına seçildikleri için onları tatlı bir heyecan sarmıştı. O günkü nöbetçi öğretmenin branşından faydalanmak isteyen uyanık ve akıllı öğrenciler de vardı. Pınar ve Gökçe Kimya'dan seçildikleri için bu fırsatı değerlendirmek üzere yanıma gelerek, "Biz etüde girmesek siz bizi öğretmenler odasında Kimya çalıştırsanız hem size soracağımız sorular da birikti." dediler. Öğrenciler haklıydı. Ayrıca TÜBİTAK sınavlarına çalışmak için onların da ekstra zamanları yoktu, onlar için bu bir fırsattı. Kafalarına takılan sorular için bir Kimyacı bulmuşlardı. Belki de bu fırsatı haftalarca beklemişlerdi, onları kırmamak için nazıkçe "Etüdden sonra sizinle çalışırız, şimdi sizinle ilgilenirsem diğer sınıflarda gürültü olur. Diğer öğrenciler ders çalışamazlar." dedim. Onlar da anlayışla karşıladılar. Saat 22.30'da etüdler bitti. Saat 23.00'de öğrencilerin yatmaları gerekiyor; fakat hiç kimse yatmak istemiyordu. Saat 24.00 hatta 01.00'a kadar çalışmak isteyen öğrencilerin de ben heveslerini kırmak istemiyordum.

Pınar ile Gökçe hiç te yenilir yutulur cinsten olmadığını iyi bildiğim sorularla yanıma geldiler. Günün yorgunluğuna rağmen onlara faydalı olmam gerekiyordu. Tabii yorgunluk onlar için mazeret değildi, harıl harıl soru çözüyorduk, kendimizi sorulara iyice kaptırmıştık. Birden nöbetçi bayan öğretmen "Lokman Bey, öğrencinin üstüne kaynar su döküldü, hemen hastaneye yetiştirmemiz gerekiyor." dedi. Acı, biraz da frekansı yüksek bir sesle irkildik. "Kim?" diye sormaya gerek yoktu. "Nerede?" dedim. "Yukardan aşağıya iniyor, siz arabayı çalıştırın, durumu çok kötü." dedi. Ben hemen anahtarları aldım, arabaya fırladım, arabayı çalıştırdım. Sema Arca isimli öğrenci iki kişinin omuzlarında feryatlar içerisinde merdivenlerden iniyordu. Dersine girmiyordum; fakat tanıyordum.

Yatılı okul olduğu için herkes birbirini tanıyordu. Sema, arkadaşlarının yardımıyla arabaya bindirildi. “Nasıl oldu? Niçin oldu? Kızım dikkat etseydin, gecenin bu saatinde sıcak suyla işin neydi?” gibi soruların ne yeri, ne zamanıydı. Böyle düşünüyor bir taraftan da hızlı, fakat dikkatli hastaneye doğru yol alıyorduk. Sema’nın feryatları yüreğimi parçalıyordu. Sağ salım hastaneye vardık, Sema’yı Acil Servise aldılar. Nöbetçi doktor bey bana bir reçete uzatarak ”Hemen şu ilaçların alınması gerekiyor.” dedi. Feryatların dayanılmazlığından olsa gerek; hemen dışarı fırladım. Hastanenin karşısındaki eczanelerden birinin nöbetçi olabileceğini düşündüm; fakat hiçbirisi açık değildi. birisinin vitrininden, nöbetçi eczanenin adresini aldım. Zamanım yoktu, arabaya atladım, nöbetçi eczaneyi buldum, ilaçları verdiler; fakat “Biz fen lisesi ile anlaşmalı değiliz, parasını peşin ödemelisiniz.” dediler.” Ne kadar?”dedim; ”.....TL.” deyince; eyvah! Cebimde o kadar para yoktu. Belki öbür nöbetçi eczane fen lisesi ile anlaşmalı idi; fakat benim o eczaneyi arayıp bulacak kadar zamanım yoktu. Sema’nın feryatları kulaklarımda çınlıyordu.

Ne yapıp ne edip, bu eczaneden bu ilaçları almalıydım. Kimliğimi bırakıp yarın borcumu ödedikten sonra kimliğimi almayı teklif ettim, eczacı önce kabul etmek istemedi; fakat benim üçkağıtçı biri olmadığuma kanaat getirmiş olmalı ki kabul etti. Kimliğimi bıraktım, ilaçları hastaneye yetiştirdim. Sema’nın tedavisi yapılırken aklımdan nöbet yönetmeliği geçiyordu.

Yönetmelikteki maddeye göre, nöbetçi öğretmen nöbet yerini terk edemezdi. Acil durumlarda ne yapardı? Hastaneye telefon eder, ambulans gelir, götürürdü. (Tabii hastanenin telefonları hep meşgul değilse; ambulans müsaitse.) Ambulans geç gelirse? O nöbetçi öğretmenin problemi değildi. Öğretmen telefon etti mi, görevi bitmişti. Şeytan, aklıma başka sorular getirdi;”Nöbetçi öğretmenin özel arabası olmalı mıydı? Bu, yönetmeliğin kaçınıcı maddesiydi?”

Vicdanımın derinliklerinden gelen bir ses, bütün bunların herkesin bildiği yazılı yönetmelik maddeleri olduğunu söylüyordu. Bu memleketin ekmeğini yemiş, suyunu içmiş, havasını teneffüs etmiş, üstelik bir de yüksek tahsil yapmış insanlar tabi ki yazılı yönetmeliklerin yetişemediği yerde vicdanlardaki yönetmelik maddelerini uygulamaya koyacaklardı.

Vicdanımın derinliklerinden gelen bu ses, yaptığım işin hiç de fedakarlık falan olmadığını, bal gibi görevim olduğunu fısıldıyordu. Hem ülkemin ücra köşelerinde benim meslektaşlarım, kim bilir daha ne türlü olaylarla karşılaşılıyorlar ve vicdanlarındaki yönetmelikleri uyguluyorlardı.

Ben inanıyorum ki sayıları 500 bini bulan İrfan Ordusu'nun her mensubu sadece yazılı yönetmelik maddelerini değil, vicdanlarındaki yönetmelik maddelerini de uyguluyorlar.

ELLERİNDEN ÖPERİM ÖĞRETMENİM.....

BAŞARI TATLISI

Hediye AYANOĞLU

Şimdiye dek hayatın tecrübelerle kazanılacağına inanıp, çok yaşamış olmanın çok şeyi görmek olduğu gerçeğine itibar eden sayısız insan tanımışsızdır. Acaba ne kadar doğru bu düşüncenin ne kadarı değil!! Bu konuda hala belli bir fikre sahip olmamakla birlikte, öğretmenler odasına asılan bu yarışma ilanını görünce içimi tarifsiz ve çocuksu bir heyecanın sardığını itiraf etmeliyim. Seneler sonra ilk kez tıpkı öğrencilik yıllarımda olduğu gibi fikirlerimi ve hislerimi yarıştırbileceğim harika bir fırsat çıkmıştı ve tamda düşüncelerimin başında izah etmeye çalıştığım “hatıralar ormanının, yılların yaşlılığına” bağlı olup olmadığı sorununa bir ışık tutan konuda idi bu yarışma. 27 yaşında ve henüz dört yıllık bir öğretmen olarak ne zaman benden kıdemli pek çok hocamın, meslektaşımın sohbet deryasına dalsam hizmet yıllarında neler yaşadıklarını, neler yaptıklarını, tatlı-komik anılarını hem o günlere duyduğum iştiaak, hem de kıskançlığın “iyi niyetli kız kardeşi” olan imrenmeyle karışık hislerle dinlerim. Bu durum artarak devam etmekte hala... Hatta o kadar ki “az sonra sizlerle paylaşacağım hatıranın şu anda benim kağıdımla beraber okuyacağınız, senelerin ve tecrübenin kokusunu taşıyan onlarca anının arasında ne gibi bir kıymeti olabilir?” sorusu yüreğimi ve beynimi meşgul etmektedir. Çocuklarını ısıtmaya çalışırken yangında can veren bahar dalından da taze genç meslektaşlarımın; depremde öğrencilerini kurtarmak için enkazın altına kendi bedenlerini atan kıymetli öğretmenlerimizin; Anadolu’muzun yaşanması

meşakkatli bölgelerinde kar demeden, kış demeden dünyayla bağlantıları kesilen ama yine dünyaya açılmanın bir şartı olan ilim ve irfan uğruna eğitime muhtaç talebeleri hayata hazırlayan eğitim neferlerinin yaşadıklarının yanında Hediye AYANOĞLU'nun yazacakları yarışmaya girmeye bile layık mıdır? Bilemiyorum... Ne var ki bir parça fedakârlık, bir parça sorumluluk, bir parça talihsizlik, bir parça tecrübesizlik, bir parça cesaret, bir parça korku, bir parça sevgi ve bir parça başarı kırıntısı taşıyan bu hatıramı anlatmakla, dört yıllık meslek yaşamım boyunca ilk kez kıdemimi ve henüz çölde bir kum tanesi bile etmeyecek kadar küçük hizmet puanımı ölçüt olarak kullanmadan böyle bir fırsatı yakalamış olmanın verdiği mutluluğu yaşıyorum. Sizlere bu sebeple müteşekkir olduğumu dile getirerek, naçizane hatıramı paylaşmak üzere kağıdımı kalemime dost ederek sözlerime başlıyorum.

2001 yılının yaz aylarında tamamen tevafuk sonucu haber aldığım ve son gün başvurduğum KPSS'de başarılı olarak yine üniversitemle ilişkim henüz kesilmemişken aynı yılın Eylül ayının başında öğretmen olarak İstanbul ilinin yaşaması ve yaşatılması dirayet, azim ve çalışma gerektiren Bağcılar ilçesi'nin bir eğitim yuvası olan Adnan Ötügen İ. Ö. Okulu'na tayin edildiğimi öğrendim. Her şey öylesine hızlı cereyan ediyordu ki benzer hıza ruhumun ayak uydurmak istemesinden olacak resmiyette göreve başlayana dek her gece rüyamda derslere girip, ay yüzlü çocuklara hocalık ettiğimi gördüm. En nihayetinde 24 Eylül 2001'de resmen vazifeme başladım. Ancak ilköğretim okulu olması dolayısıyla hem aldığım zorlu edebiyat eğitimimi kullanamıyor, çocukların seviyelerine inmekte zorlanıyor, hem de onların henüz korunmaya muhtaç yuvadaki kuşlar misâli sevgiye ve âlâkaya aç olduklarını görerek beyinlerinin ihtiyaçlarından ziyâde, ruhlarını ve yüreklerini sevgiyle doyurmaya çalışıyordum. Takdir ederseniz ki ilk yıl stajyerlik dönemidir ve özellikle genç öğretmen

adayları okulun yükünü sırtlayarak meslekte pişmeye, tecrübe kazanmaya başlarlar. Daha doğrusu buna itilirler desek yeridir. Çünkü pek dikkate alınmaz fikirleri... Henüz tam bir öğretmen olamamışlardır(!) Ancak ben 24 Eylül 2001'de okulun sorumluluklarının yanında bana öğrencilerimin hayatlarının da emanet edileceğini nereden bilebilirdim? Hem de ben de daha kendimi çocuk gibi hissederken... Aylar ayları kovalarken, ilk baharda ilçemizin açmış olduğu bilgi yarışmalarına okulumuzda davet edilmiş, öğrencilerimizle beraber müsabakalara bazen katılımcı bazen seyirci olarak iştirak etmek üzere yarışma merkezlerine gelip gitmeye başlamıştık. Birden çok ayağı olan bu yarışmanın Nisan ayında yapılan elemelerine okulumuzla birlikte başka bir ilköğretim okulu da yarışmacı olarak katılmıştı. Seyirci ve yarışmacı olarak katılacak olan seksen küsur talebe ve şahsımla birlikte en az beş kişi olduklarını anımsadığım meslektaşlarımla beraber yarışma merkezi olan A. N. B. Anad. Meslek Lisesinin konferans salonunda hazır bulunduk.

Maalesef arzuladığımız neticeyi alamamış, yarışmadan elenmiştik. Öğrencilerin başları öne eğilmiş, yavaşça konferans salonunu terk etmeye başlamışlardı. Öğrencilerime bir an evvel yetişebilmek için başörtümü takmam ve arkalarından hızla gitmem gerekiyordu. Zira okulun içinde kurallara uymak zorundaydık ve diğer öğretmen arkadaşlarımdan farklı olarak, yarışma sonrasında boş bulduğum bir koridora kendimi atarak başımı örtmeye, pardösümü giymeye başladım. O anda aklımda okulumuzun gönderdiği servis aracına binmek için beni bekleyen meslektaşlarımı ve seksen küsur öğrencimin üzgün ve masum yüzünü göreceğimi düşünüp, onlara nasıl teselli vereceğimi tasavvur etmeye çalışırken tam bu esnada koridorda zekası, efendiliği, çalışkanlığı ve ahlakıyla tüm okulumuzun takdirini toplamış, şu anda K. Ü. Eğit. Fak. Türkçe Öğrt. Bölümünü kazanıp, değerli bir meslektaşım olmaya hazırlanan adı gibi güzel öğrencim Muham-

med koşarak çıkageldi. Arkadaşlarının gittiklerini, paraları olmadığı için herhangi bir araca binemediklerini, diğer öğretmenlerinde ayrı gittiklerini anlatınca yıkıldım neredeyse. Bu kadar öğrenci başsız nereye gidecekti?”Hayırdır.”dedim. Ama içimde nedense tarifsiz bir korku yerini almış, atsamda gitmeyecek gibi arsız arsız duruyordu. Arkadaşlarının nerde olduğunu sorarak dışarı çıktım. Geliş- gidiş yollarını, durakları, insanları ve aklınıza gelebilecek her yönüyle hiç tanımadığım ve daha geleli birkaç ay olmuş, bu ilçenin Barbaros semtinde kalakalmıştık Bahçeye çıktığımda gözümün hizasına elimi koyup batmaya yaklaşan güneşin ışıklarından kendimi koruyup bir yandan da uzaklara bakıp öğrencilerimin nereye kadar gittiklerini seçmeye çabalıyordum. Aman ya Rabbi!!! Öyle çok yol yürümüşler ki ilerde bir yokuşa doğru çıkmaya başlamışlardı bile.. Çocukların arasında orta bire giden küçücük öğrencilerimde vardı. Gelirken okulumuzun tayin ettiği araçla yarışmaya gelmiş, ama dönüşte kimse bizi almaya gelmemişti. Hava kararmaya başlamıştı bile...Uzaktan görebildiğim bazı meslektaşlarım yalnız başlarına yola koyulmuşlardı. Hal böyle iken öğrencilerimi kızlı-erkekli toplu bir halde başıboş görmek beni kahretti.. Ya başlarına bir şey gelseydi? Ailelerine nasıl izah edecektik? Durumu hayret, utanç ve endişeyle izliyordum. Hemen öğrencim Muhammed'e dönüp onun hızla koşup arkadaşlarına yetişmesini ve benim onlarla yol ne kadar uzun ve uzak olursa olsun yürüyeceğimi söylediğimi onlara iletmesini istedim. Öğrencim koşu koşu tıpkı bir pars gibi yetişti arkadaşlarına, bende peşinden takatim yettiğince koşmaya başladım. Koşarken minibüsle giden meslektaşlarımla göz göze geldiğimizi hatırlıyorum. Hatıramın ilk kırıntısı düşmüştü anımın sofrasına: bir parça sorumluluk suyu ne olur! Koşmaya devam ettim ve beni bekleyen öğrencilerime yetiştim. Gittiğimi sanıp kendilerini çaresiz ve üzgün hissederken yanlarındayken olduğumu bilmelerine hem şaşırdılar, hem mutlu oldular.

O anda bilmiyorlardı ki ben de korkuyor ve onlardan güç alıyordum. Ama seksen küsur çocuğu minibüse bindirecek ne param vardı, ne de bulduğumuz muhit buna müsaitti. Güneş” ben gidiyorum “dedikçe, bizimde ayaklarımızın hızla gitmesi gerekiyordu fakat, o çevreyi tanımıyor, nerden, hangi sokaktan okulumuza ulaşacağımızı bilmeyen bana aslında öğrencilerim kılavuzluk ediyordu. Doğrusu bu halimizle ormanda kamp kurarken yolunu kaybeden gezici bir topluluğa nasıl da benziyorduk. Geçtiğimiz dar, yokuşlu, gecekondulaşmanın hız kesmediği tipik bir Anadolu köyünü şirinliği bakımından değil ama, yollarının bozukluğuyla aratmayan bu mahallenin kadınları, yalınayak, çıplak, burnu akmış küçük çocukları, kapı önüne oturup torununu uyutmaya çalışıp son el emeklerini belkide işleyen yaşlı nineleri bize hayretle bakıyor, sokaklarından geçen bu başı örtülü kız ve arkasındaki üniformalı topluluğa bir anlam vermeye çalışıyorlardı. Aslında şimdi düşündüğümde gerçekte traji-komik bir görüntü oluşturduğumuzu ve o halimizle dikkat çektiğimizi açık kalplilikle itiraf etmeliyim. Doğrusu kıyafetimden dolayı o öğrencilerin hocası olduğuma inanmaları bir tarafa akıllarının köşesinden bile böyle bir düşüncenin geçtiğini sanmıyorum.

Her şeyin yanında ah bu içimdeki korku bir geçse idi.. Öğrencilerimi aldığım yere yani okulumuzun bahçesine bırakana dek içim rahat etmeyecekti.. Ama neden?? Her şey yolundaydı işte... Hem artık تنها bir yolda sayılmazdık.. Günlerden çarşambaydı ve uzaktan kurulan semt pazarında ekmeğini arayan pazarcıların sesleri yükseliyor, çığlıkları yalnız olmadığımızı hatırlattığı için hoşumuza gidiyordu. Garip bir güven hüznü karışımı duygu işte.. Nasıl tarif edilebilir? Bu keşmekeş duygular çalkantısı sürüp giderken, ne olduğunu anlamadığımız bir anda yolun dört bir ağzından ellerinde ucu çivilenmiş sopalar, kayışlar, değneklerle beşerli, onarlı guruplar halinde pek çok gencin etrafımızı sardığını,

ve hiç vakit kaybetmeden bizlere saldırdığını dün gibi hatırlıyor ve hala üzülüyorum. Darbeler bir bana bir öğrencilerime geliyor, dayak atan çocuklar benim bir öğretmenden çok pazar için dışarı çıkmış ve çocukların arasına karışan bir abla olabileceğimi tahmin etmiş olacaklar ki "ablaya da" vurmaya başladılar. Başörtüm omuzlarıma dökülmüş, yırtılmış, sırtıma vurulmuş bir halde, acıyla boğuşurken bir yandan da kız öğrencilerimi ve küçükleri ters bir darbeden korumak amacıyla aslında başaramadığım bir şekilde o gençlerin, ellerine, kollarına vurmaya başladığımı şu anda bile hatırladıkça hem o anda hissettiğim duyguları iliklerime kadar yaşıyor hem de üzülüyorum. Bu hatıra soframın korku kırıntısıydı yere savrulan. Ama neden neydi? Sadece okuluna dönmeye çalışan masum seksen öğrencinin günahı nedir diye düşündüğümde aylar sonra bu olayın kız arkadaşlarına laf atan bazı öğrencileri dövmek adına mahalle delikanlısı olarak adlandırılan bazı gençlerin işi olduğunu ve sadece bir öğrencimizi incitmek uğruna tüm okula saldırdığını dehşetle dinledim. İntikam alınmalıydı ve bu iş için özellikle okulumuzun yarıştığı gün seçilmişti. Mahalle kenarları tutulmuş, pusuya yatılmıştı. Tıpkı bir korku filmi gibi... Ancak tüm öğrencilerimizi getirdiğimiz gibi servisle geri götürseydik bu hadiseler olmayacak yada bu konuyla alâkalı öğrencilerimiz olaydan etkilenecekti. Dolayısıyla okulumuza iki saatlik bir yolu yaya olarak dönmemiz, yani sorumluluk almama duygusu pusuya dayak yemini edip yatan zihinleri bulanmış gençlerin ekmeğine yağ sürmüş, gençlerin planları işlemişti. Aslında bu olayın ban yaşattığı bir başka tecrübe toplumumuzun böylesi bir durumda bile gözlerini kaçırıp acı çekilen ve ateş olan yere gelmemesi "bir kova ilgi suyu" ile, insanların acılarına ortak olmamalarıydı. Pazardan geçen herkes yolunu değiştiriyor bize bakmıyordu bile. Bazı öğrencilerimin kaşı açıldı, bazılarının dudağı patladı. Benim sırtımda sopa izleri ve bıraktığı acı kaldı. Ama kul sıkışmazsa Hızır yetişmezmiş

misali kurulan semt pazarının başını tutmak için devriye gezen bir polis otosu sokağın başında görününce bize saldıran gençlerin hepsi bir anda yok oldular. Hemen gidip aracı durdurdum. Eminim o anki halime bakıp beni aklını yitirmiş bir bayan görmüşlerdir ki haksız sayılmazlardı. Ancak durumu izah edip en azından ana caddeye çıkana dek bizleri arkadan takip etmelerini yoksa onların saklandıkları yerden tekrar çıkabileceklerini memurlara izah ettim. Evet bizi takip ettiler ama ağlayan, üniformaları yırtılan, saçları koparılan ve henüz birkaç aylık stajyer öğretmenlerinin hallerinin perişan olduğu öğrencilerimizle okula yaklaştıkça o iki saati iki asır gibi geçirdik. Esnafın ve mahalle halkının hayret, merak, bir o kadar anlamsız gelen bakışları arasında çocukları okulun bahçesine getirdim. Taşlara oturup hepsini okşadım ve öptüm. Teker teker isimlerini çağırarak saydım, yaralarına ayak üstü baktım. Evet onları okulun bahçesine kadar getirmiştim. Bu ise hatıra soframın fedakârlık ekmeği idi. O kavganın ortasına bayan olduğum halde sadece çocukları düşünerek kendimi atmam ise hatıra soframın cesaret yemeği idi. Çocukların müdüre haber vermelerini ve bahçede beklemelerini söyleyerek öğretmenler odasına girdim. Yırtılan çantamı öğretmenler masasına bırakıp 23 nisan provaları için bir hayli kalabalık olan veli, öğrenci ve çıkmaya hazır öğretmenlerle dolu olan odanın ortasına geçip tüm meslektaşlarıma bağırıp beni neden yalnız bıraktıklarını sorarak ağladım. Daha soğuk kanlı olup olanları anlatmak yerine bağırmak, onlara olan kızgınlığımdan çok daha bu yaşına dek bir polisle bile hiç konuşmamış biri olan benim için içimdeki korkuyu atmak anlamına geliyordu. Ama daha gün benim için bitmemişti. O gün, güneşin batışı gibi benim üzüntü güneşlerimin ikide bir doğuşu normal olmalıydı. Zira hiç tanımadığım karakol ve polis kavramlarını günün sonunda tanıyacaktım. Odada bağırıp ağlarken ve çocukların durumu halen belirsizken mendile sarılmak ve göz yaşlarımı silmek için çantamı

aradığımda içinde gelir düzeyi düşük bir öğrencimize topladığımız mont paraları, bir elma, yol param, kimlik kartları ve babamın çok sevdiğim hediyesi olan anahtarlığımın bulunduğu çantamın yerinde yeller estiğini gördüm Bu hatıra soframın talihsizlik çorbası idi. Bu kadar korku yaşamışken bide her şeyimin bulunduğu çantamı çaldırmak ve eve bile gidecek paramın olmaması ve mecburen hayatımda ilk kez de olsa karakola gidecek olmam beni tamamen yıprattı. Hiç kimse görmemişti alan kişiyi, kimse bilmemiş, kimse fark etmemişti.İfade için karakola gittiğimde orda nasıl davranacağı bilmeyen ve sanki bir zanlı konumunda kendini hissedilen bir ruh hali ile girdim içeri. Ağlayarak anlattım, gün boyu yaşadıklarımı ve kendimi! Para ne ise ama anahtarlık ve kartlarım önemli idi.Kendimizi en güvende hissetmemiz gereken öğretmenler odasında böyle bir olay yaşamış olmam polisleri hem üzmüş hem şaşırtmıştı. Gazeteye kimlik için ilan vermemi söylediler ve ifademi alıp eve gönderdiler. Bir arkadaşımın verdiği minibüs ücreti ile eve döndüm ve annemi sıkıntı ile beklerken buldum. Zira hala cep telefonu kullanmayan bir insan olarak, o günde ve o koşullarda da cep telefonu taşı mıyordum. Annem serseri gençler bize tam saldırdığında kalbinin sıkıştığını ve beni düşündüğünü söyledi. Telefonla değil ama duaları ile bana ulaşmıştı. Ama sonraki günlerde hakkımı aramam olanların peşinden gitmem ve bir devlet memuru olarak haklarımı takip etmem yerine, pazartesi günü beni stajyer olduğum için teftişe gelecek müfettişe göstermem gereken günlük planlarımı yazmayı daha çok istemem;bu yaşadığım vakianın yerine plan defterlerimin müfettişimin istediği gibi kırk beş derece eğik el yazısı ile doldurmam gerektiğini daha çok düşünmem ne acıydı!. Oysa öğrencilerimin ve benim hayatlarımız tehlikeye girmiş, ve o zihin bulanıklığıyla çantamı bile kaybetmiştim. Plânlarımı haklarımdan çok düşünmem ise hatıra soframın tecrübesizlik tuzuydu.

Neticede velilerimin öğrencilerimin ve ailemin desteği ve duaları ile önce bir otoparka atılmış ve içindeki paralar alındıktan sonra anahtarlık ve kartlarla bırakılan çantam, hayır sever bir din adamının polise ihbarda bulunması sonucu bulundu.Çantamdan sonra sırtımdaki izler geçmeye, öğrencilerimin yaraları iyileşmeye ve toparlanmaya başladı. Öyle ki öğrencilerime espri ile çantamı çalan hırsızın elmamı bile yediğini anlatarak onları neşelendiriyordum. Bu benim onlara, onların bana duyduğu ve hatıra soframın en güzel yemeği olan sevgi salatasının ta kendisi idi. Peki ama zihnimdeki yaralar geçti mi?Bilmiyorum...

O günü andıkça sorumluluk , insanlık, maneviyat inanç adına nerelerden nerelere geldiğimizi düşünüp zihnim ve içim sıkılıp kalbim ağlar oldu. Ve Çinlilerin söylediği şu sözün hep hatırlar oldum:”Kötülüğü affetmek büyüklüktür ama unutmak aptallıktır”. Bu yüzden gazeteye dört yıl önce verdiğim “Hüviyetimi kaybettim hükümsüzdür.”şeklindeki ilânı hâlâ saklar arada sırada hala çıkarıp bakarım. Bunun sebebi belki kimliğim ile suç işlerler korkusu olmakla beraber, bir kez daha aynı olayı yaşamamak ümidi olabilir mi acaba? Şu anda bir lisedeyim ve mutluyum başka hatıralara yelken açtım şimdilik. Yalnız ben size bu satırları yazarken bir tılsım ya da bir işaretmiş gibi olağan dışı bir hâdise yaşadım. Bu dayak ve kayıp çanta hâdisesinde yanımda olan dört yıl önce okuttuğum ve uzun zaman görmediğim öğrencim ziyaretime geldi. Bu satırları kütüphanede onunla yazıyorum şimdi. Bana anahtarlığımın bulunmasına sınıfça çok sevindiklerini ama elmam için ağladıklarını söyledi. Evet elmamı yediler belki. İncindim ama çiçeklerime dokunmadılar stajyerliğim o gün kalkmıştı aslında. O gün gerçek bir öğretmen olmuş kıdemli meslektaşlarıma anlatacak, bir anı yaşamıştım. Bu ise ziyafet soframın en güzel yemeği olan başarmak tatlısıydı. Ben bu tatlıyı yedim doya doya... Ben başardım, ben başardım, ben başardım, ben başardım, ben başardım...

BAŞARININ “HAS BAHÇE”Sİ

Turgay ANAR

Görevine aşkla başlamış bir öğretmeni, hayatta ne engelleyebilir? Tabii ki hiçbir şey. Gülsuyu İlköğretim Okuluna tayinin çıkan ve sevinçle öğrencilerine Türkçe öğretecek bir öğretmeni hele hiçbir şey yıldıramaz. Okulun fiziki ve sosyal çevresi ne kadar sorunluysa, okuldaki öğretmenler bütün bu zorluklarla baş etmeye dünden razı olurlar genellikle. Buna rağmen bu öğrencilerin okula geliyor olması bile, okulun asli varlık sebebidir.

Bu okulda her şey asgari ölçülerdedir. Okulun boyası en son beş yıl önce yapılmıştı görevime başladığımda. Sınıfların bazılarında camlar yazın doğal klima vazifesi yapması için kırık bırakılmıştı. Kapılar sefâleti anlatmak için olsa gerek kırık döküktü. Öğrencilerin her sene kapıları kırdığından şikayetçi olan okul idaresi kendilerine has bir yöntem bulmuştu. Bütün kırık kapılar değiştirilmiş ve yerlerine demir kapılar yapılmıştı. Ama işte bir tuhafılık olmuş, koca kale kapılarına benzeyen ve çok ağır olan bu kapılara kilit takılması unutulmuştu. Bu durum öğrencilerin hem ellerine hem de ders sırasındaki dikkatlerine mal olurdu. Dersin en önemli noktasında, dersi sabote etmek isteyen demir kapı, diline sıkıştırılmış kağıdı sınıfa doğru kusuverdi. Çocukların dikkati, ışık hızıyla dağılır, dersi toparlamak, motivasyonu tekrar yerli yerine oturtmak hayli zaman alırdı. Sınıftaki sıralar çok rahatsızdı ve sıraların üzerleri her sene başka öğrenciler tarafından zevkle hiyeroglif motifleriyle doldurulduklarından olacak, Türkiye'nin fiziki haritası gibi girintili çıkıntılı olur-

du. Öğrenciler çok zaman doğru bir yazı yazamadıklarından önlerindeki sırada düzgün yazı yazmak için uygun yer arar, sıralar üzerinde ufak ziyaretlere çıkarlardı. Anlaşıldığı gibi güzel okulumuz fiziki olanaklar bakımından çok zengin değildi. Buna rağmen, okulun sahipleri olan öğretmenler vardı.

İlk birkaç ay okula alışmakla geçti. Öğrenciler, başka bir gezegenden gelmiş sandıkları öğretmenlerini derste ağızları açık dinleyecek şekilde istekliydi. Derste dikkatlerini çekmek çok kolay oluyordu. Bizim için sıradan bir gerçek, bu minik ve meraklı zihinlerin içinde kim bilir kaç hayal anafurunun oluşmasına, kaç büyümlü masalın başlamasına olanak sağlardı. Dersin birisinde okuduğumuz ufaklık bir tiyatro parçası onları ne kadar şaşırtmıştı. Tiyatro diye bir eğlencenin olduğunu ve insanların bunu izlemek için para verdiklerini anlattığımda, arka sıralardan bir parmağın çekinerek kalktığını şimdi bile net bir şekilde hatırlıyorum. Parmak kaldıran çocuk bütün çekingenliği ve saflığıyla tiyatroya gidenlerin neden para verdiklerini merak etmişti. Bu iş için para vermenin gereksiz olduğunu çünkü paranın daha gerekli şeylere verilmesi gerektiğini söylemişti. Ben bu durum karşısında şaşkınla onu yüzüne bakakalmıştım. Bu şaşkınlığım, çok sürmeden "bizimde bu okulda bir tiyatro hazırlayabileceğimizi" söylememle dağıldı. Öğrenciler, hiç tiyatroya gitmemelerinin verdiği ezikliği alkışları ve sevinç çılgınlıklarıyla kapattılar. Sınıf bir anda bayram yerine dönmüştü.

Ders çıkışında benim gibi görevine yeni başlamış olan arkadaşşıma olanları anlatmış, birlikte bir tiyatro hazırlayabileceğimizi söylemiştim. O, benden daha çılgındı. Teklifimi hemen kabul etti. Ama bizden daha az çılgın olan, heyecanlı bir şekilde makamına koşup tiyatro hazırlamak istediğimizi açtığımızda, yüzünde hemen hemen hiçbir sevinç ışığı geçmeyen bir müdürümüz vardı. Odada ayakta durmuş, heyecanlı heyecanlı yapmak istediklerimizden bahsederken

karşılaştığımız bu gerçek, bizi çok şiddetli çarpmıştı. Müdürümüz okulun maddî imkânsızlığından, ailelerin sosyo-ekonomik durumlarının bozukluğunda bahisle, alttan alta bizim ham hayallerimizi çok çabuk yerle bir edebilmişti. Biz ısrar ederek bu okulda böyle bir etkinliğin öğrencileri, okulu ve öğretmenleri iyiye doğru sürükleyebileceğini ve bu sebepten her şeye rağmen öğrencilerle ders dışında çalışarak bir tiyatro hazırlamak istediğimizi söyledik.

Dünyanın en sabırlı insanların öğretmenler olması gerekir. Sabrın yanına biraz da yapıcı bir inat eklediğimizde bu insanların yapamayacağı iş yoktur. Müdürümüzü ikna etmekle işimiz yeni başlıyordu. Arkadaşımla neler yapabileceğimizi detaylı bir şekilde konuştuk. Bu tiyatroyu en güzel bir şekilde ve bütün zorluklara karşı yılmayıp hazırlamaya karar verdik. Okulumuzun durumu malumdu. Tiyatroyu hazırlasak bile onu sergileyecek bir yerimiz olmadığından daha başlangıçta kara kara düşünmeye başladık. Arkadaşımda bu arada tiyatro metni aramaya koyuldu. Tiyatroya hazırlanmak kolaydı. Bir sınıf rahatlıkla bu işimizi görebilirdi. Ama sene sonunda okuldakilerin izlemesi için sahnesi, dekoru olan, izleyicilerin oturabileceği sırf bu işe ayrılmış bir yerin olması gerekliydi. Zorluk insana yeni yeni çareler öğretmesini çok iyi bilir. Bizimki gibi okullarda görev yapanların en iyi öğretmenidir zorluk. Okulumuzun bodrum katında eski sıraların bulunduğu geniş bir yer vardı. Bir ders çıkışı konuşurken aklımıza burası geldi. Anahtarını bulup hemen aşağıya indik. Kapısını açtığımızda rutubet kokusunun sarılıp sarmadığını, geniş bir yer karşımızdaydı. Ali babanın mücevherleriyle karşı karşıya kalıp şaşırınlara benzediğimizi, birbirimizin yüzüne baktığımızda anlamıştık.İçeride sıralar darmadağınıktı. Bodrum katı olduğundan havasız kalan bu yeri havalandırmak için tavana yakın camların hepsini açtık. Şimdi bir tiyatro salonumuz olmuştu. Masa ve sıralardan başka bir şey yoktu burada. Tiyatroyu herkesin rahatça görebilmesi

gerekliydi. Bu sorunu başka bir gün halletmek üzere kapıyı kapatıp dışarı çıktık.

Arkadaşım, çocukluğundan beri kitap aldığı, okulun yanında kırtasiyesi olan Cengiz ağabeyi çok iyi tanıyordu. Bir okul çıkışında yapmaya çalıştığımız şeyi ona anlatıvermiş. Tiyatro sahnesinin olmamasının işimizi zorlaştıracığından yakınmış. Cengiz ağabey, sahnenin yapılmasıyla ilgili olarak dükkanın arkasında bir keresteciden yardım isteyebileceğini söylemiş. Bu haber bizi ve tiyatroda görev almaya hevesli çocukları çok sevindirmişti. Bir gün sonra birlikte Cengiz ağabeyinin yanına gittik. Olanları anlatıp ilgisine teşekkür ettik. O da iyi haberi bize verdi. Kerestecide tiyatro sahnesi olabilecek bir parça yoktu ama üzerine büyük eşyalar konulabilecek ahşap rampalar vardı. İşte bu ahşap rampaları kullanabildik. Tiyatroyu sergileyeceğimiz yerdeki sıraları yan yana sıralayıp üzerinede bu ahşap rampaları koymayı düşündük. Düşüncemizde de muvaffak olduk. Bu keresteciden altı rampa aldık. Okul çıkışı çalışarak rampaların kaymaması için bunları çiviyle sıralara çaktık. Üstüne çıkıp birkaç denemede yaptığımızı söyleyebilirim. Bu rampaları böyle bırakmak görüntü ve kolay yürüyüş bakımından pek hoş değildi. Bunların üzerinede okulumuzda kullanılmayan halıfleksi serdik. Tiyatro salonu yavaş yavaş hazırlanıyordu. Çocuklar evlerinden kullanılmayan eşyalar getirdiler. Sahneyi hazırlamıştık ama oyunun en önemli unsuru olan perde hazır değildi. Bu sorunuda kendimizce çözdük. Sahnenin bir buçuk metre önündeki kirişe korniş taktık. Okul aile birliğindeki görevli ağabey, kornişlerin montesini çabucak yaptı. Öğrencilerin getirdiği aynı renkteki bir perdeyi buna geçirdik. Artık her şey hazır. Açılır ve kapanır bir perdemiz bile vardı artık.

Çocukların sergileyeceği tiyatro metnini arkadaşım bulmuştu: "Has Bahçe". Bu oyunda bir tarım dergisinde geçen olaylar anlatılıyordu. Tiyatronun yazarı Mahmut Yesâri bir tarım dergisindeki idarenin ehil olmayan insanlara teslim

edildiğinde problemlerin elinde sonunda orayı nasıl boğacağını anlatmak istemişti. Tiyatroda kısaca bilgili ve dürüst insanların cesur olmasını, üçkağıtçılara, dalkavuklara herkesin dikkat etmesini anlatıyordu. Günümüze göndermelerin olması ve dürüstlüğü anlattığından hiciv kisvesi altında vahim olaylar gülünç yönleriyle sunuluyordu. Dalkavukluk, dünyanın en kolay ve en çok çıkar sağlamaya elverişli mesleği, yerden yere vuruluyordu. Anlayacağınız bu oyun günümüzde de hala birileri tarafından icra edilebiliyordu.

Şimdi en büyük sorunumuzu çözmeliydik. Hayatlarında hiç tiyatro izlememiş öğrencilerden tiyatro yapmalarını isteyecektik.İkimiz yılgınlığa düşmeden bununda üstesinden gelmeliydik. Yetenekli olabilecek öğrencileri seçmek için ufak mizansenler oluşturmuştuk. Okulda bir hafta sergilenecek tiyatro oyunu için gönüllü ve yetenekli oyuncular aradığımız duyurusunu yaptık. Sınıflarına girdiğimiz bazı öğrencilere seçmelere katılmaları konusunda telkinlerde bulunduk.Katılımın ne kadar olacağı biz çok fazla meraklandırıyordu. Ya düşündüğümüz gibi bir katılım olmaz oyunu sahneleyecek öğrenciler bulamazsak? Bu kötü düşünce ister istemez içimizi bir hafta durmadan kemirdi. Hafta sonunu merakla bekliyorduk. Ders çıkışı biraz nefes almaya öğretmenler odasına çıkmış çaktırmadan kaç öğrencinin ilân edilen toplantı yerine gittiğini perde arkasından takip ediyorduk. Merakımızı giderecek bir sonucu gözlemlemiştik. Merakı yenmenin en kesin yolu merakın üstüne çekinmeden yürümektir. Biz de bunu yaptık. İkinci binanın spor odasına doğru yola çıktık. Heyecanlı filmlerde hani yürünen yol yürüme zamanından daha hızlı gösterilir ya benim yürüdüğüm yoldaki zaman da o kadar uzundu. Görünürlerde kimsecikler yoktu. Binanın içine girdik yine ses seda duyulmuyordu. Bir kat aşağı indiğimizde gözlerimize inanamadık. Spor odasının önünde cin gibi otuza yakın kız ve erkek öğrenci sakın sakın bizleri bekliyordu.İçimden bu işinde çok güzel sonuçlanacağını geçir-

dim. Arkadaşımın yüzüne baktım oda aynı hislerle içinden geçiriyor olmalıymış ki benim yüzüme gülerek baktı.

Sıraya dizdiğimiz kız öğrencileri spor odasının önündeki ufak koridorda sınava tabi tuttuk. Öğrenciler seçilmekten çok böyle farklı bir heyecanı yaşamaktan olsa gerek inanılmayacak derecede neşeliydiler. Öğrencilere en basit ve kolay tavsiyemizi verdik onlara kendileri olmaları gerektiğini söyledik. Bazılarını anlık tepkiler karşısında yapacakları rollerle denedik. Bazıların getirdiğimiz ufak skeçleri verdik.Kimi rolünü o kadar ciddiye almıştı ki kendilerinden beklenilmecek mimiklerle rol kesiyor kimi zor gelen rolünü yapamadığı için arkadaşına verdiğimiz rolü hemencecik oynamaya başlayarak dikkatimizi çekmeye çalışıyordu.Kimi bir yere düşme hareketini o kadar abartıyordu ki sanki üzerinde durduğumuz beton ona çim sahaymış gibi görünüyor, bir kaleci edâsıyla kendini bu çime rahatlıkla ve korkmadan bırakabiliyordu. Bizi tanımayan neden toplandığımızı bilmeyen birisi dışarıdan bir kere bu topluluğa göz atsa büyük ve tantanalı bir sirkin palyaço ve kalabalığın burada tesadüfen geldiğini düşünebilirdi. Bizi de bu sirkin yöneticileri sanabilirdi. Sonunda altı öğrenci seçmiştik.

Öğrenciler yoğun okul temposundan kurtulmak üzere “has bahçe”lerine sığınıyorlardı. Öğretmenleriyle ders dışında dersten tamamen bağımsız bir konuda konuşmaları ve uzun süreli bir çalışma yapmaları onları birkaç yaş büyütüyordu. Öğretmenlerinin birebir onlarla ilgilenmesi tiyatrodan nelere dikkat edileceğini söylemeleri onlarda yavaş yavaş özgüvenin oluşmasını da sağlamıştı. Oyunda sabit karakterlerini oynayacak Aşkın tıpkı sabit karakterleri gibi içe kapanık biriydi. Provalar sırasındaki performansı bu karakteri dört dörtlük oynayıp oynamayacağı hususunda bizi fazlasıyla endişelendiriyordu. Ama ne kadar yanıldığımızı o sahnedecken anlayacaktık. Oyun sırasında kendini kaybetmiş gerçek hayattakine benzemez bir ruha bürünmüş muhteşem bir oyun

sergilemiş tek kelimeyle döktürmüştü. Dışında tel bulunan ve diğerlerine nazaran daha iyi olan İlhan ise dalkavuk ve üç kağıtçı bir tip olan Mansur karakterine çok oturmuştu. Yüz hatları mimikleri kendine has yürüyüşü gülüşü rolün sanki ona göre yazıldığını sanmamıza neden oluyor. Derginin aboneli rolünü oynayan Nihal Cansu çıtı pıtılığından beklenilmeyecek kadar iyi rol yapıyordu. Deli, dergi patronu, rolünü doğuştan tiyatrocu yaratılmış Ahmet oynuyordu. Oyuna bizim ummadığımız bir renk katıyor olması onu diğerlerinden ayırıyordu. Tembelliğini yeteneği sayesinde kapatabiliyordu. Oyunu sergileyeceğimiz haftaya kadar rolünü ezberleyememişti. Hatta oyun sırasında ezberlediği bölümlerde de iki yerde rolünü unutup sahnenin ortasında kalakalmıştı. Bizden başka kimse rolünü unuttuğunu ve oyunla alakasız ama fazla sırtımayan sözler söylediğini hissetmemişi. Aşkın onun yanlış sözler söylediğini anlamış hemen gözleri bizi aramıştı. Ben ve arkadaşım Ümit en arka sıralarda oturduğumuz yerden ayağa kalkıp ona devam etmesini el hareketlerimizle anlatmıştık. Diğer karakterler oyunda çok görünmemesine rağmen oyuna bir canlılık katıyordu.

Aylar geçmiş, oyun rayına oturmuş öğrenciler üzerlerine düşen görevleri harfiyen yerlerine getirmişlerdi. Bu sıralarda okul müdürümüz değişmiş sanattan anlayan kültürel etkinliklere sıcak bakan bir müdürümüz olmuştu. Yeni müdürümüz bizi alışık olmadığımız şekilde son aylarda fazlasıyla desteklemişti. Okulda tiyatromuzla ilgili bir hafta duyuru yapılmış törenlerde bizim çalışmalarımızdan bahsedilmişti. Öğrenciler okul tarihinde göremedikleri bir sanatsal etkinliği merak ediyorlardı. Sonunda oyunu sahneleme günü gelip çatmıştı.”Has Bahçeyi” ilk müdürümüz okulumuzun öğretmenleri kırtasiyeci Cengiz Ağabey ve sahneyi yapmamıza imkan sağlayan keresteci ağabey izleyecekti.Çocukların telaşı heyecanı görülmeye değerdi. Provalarda sular seller gibi şakıyan kendileriyle konuşmalarımızda mangalda kül bırak-

mayan küçük arkadaşlarımız ilk seyircilerinin karşısında abartısız zangır zangır titriyordu. Öğretmen arkadaşlarımız sıralara oturduğunda bir kulis diyebileceğimiz yerde onları sakınleştiriyorduk Perdenin aralığında telaşla salona bakan hepsi koşa koşa yanımıza gelip şaşkın şaşkın her şeyi unuttuklarını söylüyorlardı. Onları sakınleştirmek hiç de kolay olmadı. Hepsiyle tek tek konuştuk. Öncelikle hepsinden derin nefes almalarını istedik. Sonra bunun bir prova olduğunu salonda onları izlemeyi bekleyen öğretmenlerini kendi arkadaşları yerine koymaları gerektiğini anlattık. Bu sayede zar zor oyuna motive oldular. Artık hiçbir şeyden korkmama- ları gerektiğini ya kendilerine güvenip iyi bir oyun çıkara- cıklarını yada korkaklar gibi yenilip kaçacaklarını anladılar. Ben dışarı çıkıp sahnenin önünde kısa bir konuşma yaptım. Oyunu ortaya çıkarmamıza yardım eden herkese teşekkür ettim.İtiraf etmeliyim ki ben küçük arkadaşlarımdan daha heyecanlıydım.Konuşmamı bitirip perdeyi yavaş yavaş açar- ken elim titriyordu; bu sırada seyirciler hep birden alkışla- maya başladılar.

Perde açılınca derin bir sessizlik oldu. Sahneye ilk çıkan Ahmet oyuna güzel bir başlangıç yaptı. Diğer arkadaşları da hemen hemen hiç bocalamadan su saflığında ve akıcılığında oyunu götürdüler. Hiçbir aksilik olmadı. Seyirciler tek perde- lik oyunu zevkle izlediler. Oyun bittiğinde izleyiciler kendi- lerinden beklenilmeyecek derecede güzel rol yapan bu minik tiyatrocuları alkışlarla ve methedici cümleleriyle onurlandı- rıldılar.İzleyici sırasındaki iki öğretmen ise aylarca çalıştıkları öğrencilerinin başarılarından mutlu onların hepsinin gözle- rinin içine bakarak küçük yetenekleri alkışlıyorlardı. Salon boşalıp seyirciler dışarı çıktığında asıl sevinç dalgası onları sarıp sarmalayacaktı. Hepsi sevinçten bir yumak halini al- mış çılgınlar gibi birbirlerini tebrik ediyorlardı. O hafta bu sevinç hep devam etti. Neredeyse bütün okul sırayla oyunu- muzı izledi. Hiçbir öğrenci salonda geçirdiği dakikalardan

pişmanlık duymadı. Oyunumuzu en son oyunda görev alan öğrencilerimizin velilerine ve oyunu merak edenlere sahneledik. Öğrencilerimizin velileri çocuklarının başarıları karşısında gözyaşlarını tutamadılar. Diğer izleyenler çocuklarının samimiyeti ve başarıları karşısından onları gıptayla izlediler. Velilerin çocuklarını kucaklamalarını görmeliydiniz. Cuma günü bayrak töreninde müdür bize ve oyunda görev alanlara sürpriz yaptı. Bizi binlerce veli ve öğrenci önünde tebrik etti Önceden hazırladığı hediye paketlerini çalışma arkadaşlarımıza bizim vermemiz gerektiğini söyledi. Ben ve arkadaşım mutluluk içinde hediyeleri arkadaşlarımıza sunduk. Tören alanındaki öğretmen öğrenci ve velilerin başarılarının "Has Bahçesinde" bizi ve başarının ne demek olduğunu gösteren bu yürekli öğrencileri onurlandıran alkışları töreni sonlandırdı.

BECAYIŞ

Süreyya ŞAHİN

Yıl 1996. Kadıköy İmam Hatip Lisesinde dokuz yılını doldurmuştum. İlk yıllarım oldukça mutlu geçmişti. Okul müdürünün değişmesi ile her şey alt üst olmuştu. Yeni müdürün insani ve İslamî mülahazaları bana çok ters geliyordu. Hayat müdür için de benim için de çekilmez olmuştu. Fenerbahçe Lise'sinde Din Kültürü öğretmenliği yapan arkadaş bizi ziyarete gelmişti. Söz döndü dolaştı görev yaptığımız okullardaki eğitim ve öğretimle ilgili konulara geldi. Herkes kendi okulunda yaşadığı olumlu ve olumsuz meselelerden bahsediyordu. Söz sırası bana gelmişti:

-‘Önder bey sizin okulda bir öğrenci öldürülmüştü, şimdi durum nasıl ders yapabiliyor musunuz ?’ dedim.

-‘Oldukça rahatım, kimse ders ile ilgilenmiyor, varsa yoksa üniversiteye hazırlık. Ben de derste oturuyorum. Hem ders yapsam kimse ilgilenmez’ diye cevap verdi. Merakım daha da arttı.

-‘Nasıl olur ? Buna nasıl izin veriyorsun. Görevini yapmış oluyor musun ?

-‘Hocam yapmak istesem de hiçbir işe yaramaz. O sıralar başka işlerle uğraştığım ve okul yönetimi ile geçinemediğimden okul değiştirmek için fırsat kolluyordum. Benim için bulunmaz bir fırsat olduğunu düşündüm.

-‘Önder Bey, gel becayış yapalım. Senin için de benim için de tecrübe olur diyerek Tahran Lisesi'ndeki tecrübemi anlatmaya başladım:

-Göreve başladığım ilk gündü. Sınıfa girerken çocuklara ‘selâmünaleyküm’ dedim. Onlar da selâmımı aldılar. Ben de selâmın farz olduğunu, Müslümanların birbirlerine selâm vermelerinin şart olduğunu anlattım. Sınıfta gayrimüslim öğrencilerim de vardı. Onlara da bu konuda serbest olduklarını uzun uzun anlattım. Ertesi hafta okul baş müdürü beni yanına çağırdı.

-Hocam sizinle acil görüşmemiz gerekiyor, dedi. Meraktan çatlayacak gibiydim. Konu ne olabilir diye düşünüyor bir türlü içinden çıkamıyordum. Müdür:

-‘Beni yanlış anlamayacağını umuyorum. Bir öğrenci velisi iki üç kere telefonla aradı, savsakladım. Size bir şey belli etmedim. Bu sabah kendisi gelip tehdit edince sizi haberdar etmek mecburiyetinde kaldım. Siz derse girerken selâm vermişsiniz’ dedi. Resmen şok olmuştum.

-‘Evet, ne var bunda selâm bir duadır. Ben öğrencilerime dua ettim. Bu veli gayri müslim olmalı. Ben onlara mecbur olmadıklarını anlatmıştım. Kendi dinlerine uygun şekilde selâmlaşabileceklerini söylemiştim. Müdür bey:

-‘Kesinlikle selâm verilmesine izin verme ? Zira irtica selâmla başlar. Siz mani olmazsanız gerekli mercilere ben başvurmak zorunda kalacağım deyince ben de bu konuda sizinle konuşacağımı ve gerekli tedbirleri alacağımı söyledim. Bu sebeple sizi rahatsız etmek zorunda kaldığım için üzgünüm’ dedi. Adeta donmuştum. ‘Ben Müslümanım’ diyen birinin bu tavrı beni şaşkına çevirmişti. Kendi okulumda fen bilgisi öğretmenleri göğsünü gere gere yaratılış gerçeğini açıklayan ayet ve hadisleri reddederek evrim teorisinin doğruluğunu kabul ettirmek için her türlü baskıyı yapmalarına rağmen ne öğrencilerden ne de velilerden hiçbir tepki görmedikleri halde bu okulda bana, benim şahsımda selâma verilen bu tepkiyi anlamakta güçlük çekiyordum. Onların doğru olana tepki vermeleri, bizim yanlış tepki vermeyişimiz; cehâletin

yaygınlaşmasına, câhillerin cesur olmalarına sebep olduğunu düşündüm. Allah resulünün ‘Ya Rabbi! Onlar bilmiyorlar, onları cezalandırma, ıslah eyle.’ diyen evrensel mesajı ilaç gibi imdadıma yetişmişti. Bende en az onlar kadar cesur olmaya karar vermiştim. Doğru bildiğimi yapmaya devam ettim. Öğrenciler velilere rağmen selamın Müslümanlar için ne anlam ifade ettiğini kavradılar. Olanları velilerinden gizleyerek hem beni hem de velileri idare etmişlerdi. Bir yıl da olsa görevimi başarıyla tamamlamış çok tatlı hatıralarla okulumu geri dönmüştüm.

Benim için Fenerbahçe Lisesi macerası başlamıştı. İlk gün oldukça normal geçmişti. Öğretmenler odasında tanışma merasiminden sonra ders planlarımızı alıp sınıflara yöneldik. İlk dersim spor sınıfına idi. Benden uzun boylu öğrencilerin arasında kaybolmuştum. Kimse beni fark etmedi bile. İçimden başıma belâ aldığımı düşündüm. Öğretmen masasının yanında biraz dikildikten sonra:

“-Selâmünaleyküm gençler!” dedim. Sesler bıçak gibi kesildi. Yerini şaşkınlığa bıraktı. Az sonra da gülüşmelere. Ya vaşça yerime oturdum. Ders defterini imzaladıktan sonra:

“-Arkadaşlar ben yeni din öğretmeniyim. Herhalde yanlış sınıfa gelmişim. Size selâm verdim dalga geçtiniz oysa Müslümanların birbirlerine selâm vermeleri dini bir görevdir. Herhalde bu sınıfta Müslüman yok. Özür diliyorum.” dedim. Sınıftan çıkma hazırlıkları yapmaya başladım. Sonradan sınıfın kabadayısı olduğunu anladığım bir öğrenci ayağa kalkarak:

“-Hocam asıl biz sizden özür dileriz. Sınıfa girdikten sonra Arapça selâm veren bir hoca ile karşılaştık bize tuhaf geldi onun için gülüştük.” dedi. İlk tehlikeyi atlattıktan sonra derse geçtik. İlk dersimde:

“-Arkadaşlar Ben size aklınızın almadığı hiçbir şeyi kabul etmemenizi öğretmeye çalışacağım hiçbir konuda sizleri

zorlamayacağım. İnansanız da inanmasanız da benim için fark etmez. İkisine de kendinizin karar vermesi gerekir. İşte dinler Allah tarafından bunun için gönderilmiştir. Yani inanı inanmayanı, inanmayandan inananı korumak için gelmiştir. Gerçek özgürlüğün kapısını aralamak için gönderilmiştir. İman gönül işidir. Zorlamayla olmayacağı gibi kimsenin böyle davranma yetkisi de yoktur” dedim.

Öğrencilerden biri:

-Ama hocam zorladıklarını siz de bizim kadar biliyorsunuz, dedi.

-Ama bu, zorlayanın haklı olduğunu göstermeyeceği gibi yapılan yanlış da İslâm’a mâl edilemez. İslâm’da peygamberler kendi yakınlarını bile zorlamamış onlar için yaptıkları özel dualar bile Allah tarafından reddedilmiştir. Ben sizlere dinin ne olduğunu, niçin gönderildiğini, insanlar için gerekli ise, gerekçelerini anlatacağım. Dini gerçek kaynaklarına göre öğrendikten sonra inanıp inanmamaya siz kendiniz karar vereceksiniz. Bundan fazlasını isteyen kendi âhiretini tehlikeye atar ve zâlim olur. Gençler, bütün ilahî dinler insanların Allah tarafından yaratıldığını ve yine O’na döneceklerini iddia etmekte O’nun emirlerini uygulayanlara cennet vaat etmekte uygulamayanları cehennem azabı ile korkutmaktadır. Doğruluğu ve yanlışlığı tartışılabilir. İnsan kendi sonu ile ilgili bu kadar önemli kararı başkalarına havâle edemez. Hele şeytan denilen soyut bir varlıktan bahsediyorlar ki insan şekline girebileceklerini ve insanları aldatmalarının mümkün olacağını iddia etmektedir. İnsanoğlunun bu düşmandan kendini koruması için gerekli bilgilerin kendilerinde olduğunu iddia etmektedir. İşte bu iddiaların doğru olup olmadığına kendisi karar vermesi lazım’ dedim. Çok ilgilerini çekti. Sorular... Sorular... İlk dersim ve ilk sınıfta başarmıştım. Dersten çıkar çıkmaz nöbetçi öğrenci beni müdür beyin çağırdığını söyledi. Doğruca müdür odasına odasına gittim:

-Hocam hayırlı olsun burada rahat edersiniz, ders yapmanıza bile gerek yok zaten hepsi üniversiteye hazırlanıyorlar dedi. Ben de görevimi bildiğimi, gereğini yapacağımı söyledim. 10-E sınıfının sınıf öğretmeni idim. Her şey yolunda gidiyordu. Derslerim dolu dolu geçiyordu. İkinci gün okulun en yaramaz sınıfına girdim. Son sınıf idiler. Kendimi tanıttıktan sonra din hakkında düşüncelerini sordum. Pek ilgilenmediklerini hatta Allah'ın varlığına bile inanmadıklarını söylediler. Çok şaşırmıştım. Belli etmemeye çalışarak:

-Sizleri tebrik ediyorum, dedim. Sizler neye inanmadığınızı biliyorsunuz. Ben "Müslüman"ım diyen birçok insanın inandım dediği halde hiçbir şey bilmediklerine şahit oldum. Oysa inandıkları Allah diyerek başladığım dersi akait dersine dönüştürdüm. Dilim döndüğü kadar Allah'ın varlığını ispat eden delilleri sıraladım. Dersin sonuna doğru öğrencilere:

-Hâlâ Allah'a inanmayan var mı? dedim. Ön sıralardan iki kız öğrenci:

-Biz inanmıyoruz. Siz varlığının delillerini anlattınız. Yokluğunun delillerinden bahsetmediniz. dediler. Diğer öğrencilerden ses çıkmadı. Ben hemen kız öğrencileri yanıma çağırdım. Yanıma geldiler. Sınıfa dönerek:

-Bu arkadaşlara saygım iyice arttı. Onlar bize niçin inanmadıklarını anlatacak, O'nun yokluğunu ispat edecekler. Gerçek şu ki verecekleri bilgiler herkesten çok benim işime yarayacak. Meselâ arkadaşlarınız hayatlarını diledikleri gibi yaşıyorlar. Kural yok, günah yok, oruç yok, namaz yok. Ben de aynı hayatı arzuluyorum ama yapamıyorum. Allah'tan korkuyorum. Cehenneme gitmekten korkuyorum' dedim. Kız öğrencilere dönerek 'Buyurun çocuklar sizi dinliyoruz' dedim. Biri hiç konuşmadı, diğeri bir şeyler söylemeye çalıştı. Doğru dürüst bir şey söyleyemedi. 'Kızım, Allah gibi yüce bir varlık bu kadar basit cümlelerin arkasına sığınarak inkar edilebilir mi? Mantıklı bir cümle bile edemedin. Beni ikna

etmeyi bırak, sana bile yetmez bu bilgiler. Oysa ben sana Allah ile ilgili öyle şeyler anlattım ki hiç birine itiraz bile edemedim.’ dedim. Kekeledi, utandı, yine de: ‘Tabii siz yıllarca bunun eğitimini aldınız. Buldunuz benim gibi acemiye eziyorsunuz.’ dedi. ‘Falan öğretmenimiz dedi ki...’ diye başladı, yine saçmaladı. ‘Kendi kelimelerin yoksa başkalarının fikirlerinin doğru olduğunu nerden biliyorsun’ dedim. ‘Annem babam da inanmıyor benim; onlar sizden daha iyi bilirler’ dedi. Ben de ‘Yani kızım atalarının dinine inanıyorsun öyle mi?’ ‘Evet, öyle’ dedi. Hışımıyla yerine oturdu.

Sezon sonuna kadar dersimle hiç ilgilenmedi. Diğer öğrencilerle çok güzel dersler işledik.

Yeni okulumda ikinci haftaya başladık. Bütün sınıflarda çok faydalı karşılıklı diyalog içerisinde derslere devam ettik. Korktuğum başıma gelmemişti. Oldukça mutluydum ancak mutluluğum uzun sürmedi. Haftanın son günü son dersime girmek üzereyken iki elin yakama yapıştığını hissettim. Yaşlı bir öğretmendi. Elleri titriyordu. ‘Bana bak yobaz adam; ders yapmak senin neyine. Otur oturduğun yerde, sen belânı mı arıyorsun? İktidara geldik diye bu okulda istediğin gibi hareket edeceğini mi zannediyorsun’ dedi. Ağzı köpükler saçıyordu. Gayet sakin bir şekilde ellerini yakamdan söktükten sonra ‘Bakın Beyefendi ben sizi tanımıyorum. Siz benim nasıl ders yapacağıma karışamazsınız. Şikayetiniz varsa okul müdürüne gidin!’ dedim. ‘Benim kimseye ihtiyacım yok. Ben kendi işimi kendim görürüm’ dedi. Bizi gören nöbetçi öğrenci durumu müdüre bildirmesine rağmen O olaya seyirci kalmıştı. Ben de işime baktım şikayetçi olmadım. Bana hakaret eden emekli bir öğretmen imiş. Özel bir derse girmiş. Derslerimiz arka arkaya geliyordu. O dersten çıkıyor sonra ben giriyordum. Öğrenciler: ‘Oh, hocam iyi ki geldiniz hazır olda durmaktan ellerimiz kurudu.’ diye şikayet ediyorlardı. Beni müdüre şikayet etmiş. Namazlı niyazlı birisi olduğu söylenen müdür, beni odasına çağırttı. Hakaret

dolu bir ses tonuyla ‘Bana bak. Sen kime güveniyorsun? Ben sana ders işleme dememiş miydim? ‘Burayı imam hatip mi sandın?’ diyerek herkesin duyacağı ses tonu ile bağırdı. Adam resmen bana hakaret ediyordu. Allah bana öyle sabır vermişti ki gayet sakin bir şekilde: ‘Siz benim dersimi nasıl işleyeceğime karışamazsınız. Siz Almanca öğretmenisiniz. Benim dersimden anlamazsınız herhalde, dedim. Bir yanlışım varsa beni şikayet edin. Hakaret etmeye, bağırmaya hakkınız yok.’ dedim ve odasını terk ettim. Doğruca arabama doğru yürüdüm. İlk haftayı atlatmıştım.

İkinci hafta başlamıştı. Ders programı değişmişti. Rehberi olduğum sınıfın rehberliği başka bir öğretmene verilmişti. Namazlı niyazlı müdür, din hocasının rehberlik yapamayacağına hükmetmiş olacak ki; sınıf öğretmenliğime son vermişti. Sebebinin bilmeme rağmen anlamamazlıktan gelecek derslerime devam ettim. Üçüncü dersten çıktığımda bazı şeyler dikkatimi çekmişti. Herkesin yakasında Atatürk resmi vardı. 10 Kasım filân da değildi. İlk rastladığım öğrenciye ‘Oğlum neden resimleri yanınıza taktınız?’ dedim. Öğrenci beni tanımadığı için: ‘Atatürk düşmanı bir dinci varmış. Onu protesto etmek için yakamıza astık.’ dedi. ‘Peki, sen dinciyi tanıyor musun?’ dedim. ‘Hayır’ dedi. ‘Sana kim söyledi?’ dedim. ‘Emekli öğretmen ile müdür bey sınıfları gezerek herkesi haber verdi. Bize yakamızdaki resimleri dağıttı.’ dedi.

Sınıf öğretmeni olduğum sınıfa girdiğimde de çocukların yakalarında da Atatürk resimleri vardı. Ürpermiştim. Kelli felli adamlar resmen beni hedef göstermişlerdi. Olabilecekleri düşününce istifa etmekten başka çare olmadığını düşündüm. Bu insanlar ne yapmaya çalışıyorlardı. Korkunç bir iftira ve komploya kurban gitmiştim. Ruhum sıkılmıştı. Aşk derecesinde sevdiğim mesleğimden ayrılmayı ve istifa etmeye karar vermiştim. Son kez dersi işlemeye karar verdim. ‘Çocuklar size neler söylediler bilmiyorum ama duyduklarınızın tamamı iftiradır. Sizler beni az da olsa tanıdınız. Ben

imanımı hiçbir şey için tehlikeye atmam. İmanın şartı altıdır ve bunlardan biri de kaza ve kadere imandır. Allah'ın evvel-den bildiği olayların zamanı gelince ortaya çıkmasına "kaza" denir. İnsanların şahit olduğu bütün olaylara kaza denir. Allah'ın kazasına inanmayan, onu kabul etmeyen, ona rıza göstermeyen, 'Şöyle olsaydı.' diyen kâfir olur. Benim kâfir olmayı göze alarak Atatürk hakkında kötü şeyler söyleyebileceğime inanabiliyor musunuz?' Sonra şöyle devam ettim:

'Atatürk kâfir mi yoksa Müslüman mıydı? Hepsi birlikte 'Tabî ki Müslüman idi' dediler. Öğrencilerden birisi:

-Hocam o olmasaydı siz de olmazdınız. Varlığınızı ona borçlusunuz, der demez; 'Aman oğlum. Tövbe de. İnsanları var eden ve yok eden yalnızca Allah'tır. Fâni olanların böyle bir güçleri yoktur. Atatürk de fâni idi. İmtihanını tamamladı ve defalarca iman ettiğini açıkladığı Allah'ının dön emrine boyun eğerek O'na döndü. Aydın Ağa Camii'nde cuma namazı kıldırarak kadar imanlı ve eğitilmiş olan birisine benim hakaret edebileceğime inanabiliyor musunuz? Annesi anne-me, eşi eşime benzeyen birine ben karşı olacağım, hiçbir şeyleri ona benzemeyenler onu çok seviyorlar öyle mi?' dedim. Öğrencilerden bazıları yakalarındaki resimleri çıkarıp ceplerine koymuşlardı. Sözlerime devam ettim:

-Atatürk'ün silah arkadaşlarından İsmet İnönü ve onun taraftarı olduğunu iddia edenler Atatürk'e en büyük hakareti yapmışlardır. Atatürk, ölür ölmez O'nun resimleri İnönü tarafından devlet dairelerinden indirilmiş, kendi resimleri O'nun resimlerinin yerine konmuştur. Paradaki Atatürk resimlerinin yerine kendi resmi olan kağıt para basmıştır dedim. Öğrencilerden birisi: Hocam ispat edebilir misiniz? dedi. 'Evet.' dedim ve bazı eserlerin isimlerini verdim. Bu belgeleri ertesi gün kendilerine vereceğimi ve daha farklı belgeler de getirebileceğimi söyledim. 'Başka ne tür belgeler var hocam?' dedi bir öğrenci. 'Meselâ: masonların Türkiye'de loca kurmak için istedikleri izin Atatürk tarafından kesin bir

dille reddedilmiş ‘Kökü dışarıda olan bir teşkilatın Türkiye’de teşkilatlanmalarına izin vermem!’ diyerek isteklerini geri çevirmiştir. O’nun ölümüne kadar bu yasak devam etmiş. İsmet İnönü başa geçer geçmez ilk işi bu yasağı kaldırmak ve onlara izin vermek olmuştur. İşte bu solcular ve masonlar Atatürk’ü çok seviyorlar. Ben ve benim gibiler imanlarını kaybetme pahasına onun düşmanı öyle mi? Buna inanacak kadar safsanız diyeceğim yok. Size sorduğum sorulardan birine bile evet diyen var mı?

Derin bir sessizlikten sonra öğrencilerden birisi ayağa kalkarak: ‘Hocam sizden özür diliyoruz ve hepimiz sizin yanınızdayız. Ne isterseniz yapmaya hazırız.’ dediler. ‘Hayır, gençler, hiçbir şey yapmayacaksınız. Gerçeği bilin yeter. Söylenenlerin iftira olduğunu görün yeter. Gerçekler karşısında söyleyecek sözü olmayanların haklı çıkmak için ne kadar aciz olduklarını görün! Allah: ‘Sizin hayır bildiğinizde şer, şer bildiğinizde de hayır vardır’ buyurmuştur. Bu olay olmasaydı size bu derste anlattıklarımı öğrenemeyecek duyamayacaktınız.”

Aynı dersi derse girdiğim diğer sınıflarda da anlattım ve aynı tepkileri aldım. Bu olay öyle hayırlı oldu ki; iki üç yılda kurabileceğim iletişimi birkaç haftada kurmuştum. İstifa etmek üzereyken öğrencilerin desteği sayesinde hayatımın en zevkli ve en verimli Hocalığını yapmışım.

Bu olaydan sonra hakkımda ne söylerlerse söylesinler kimseyi inandıramıyorlardı. Bazı öğrencileri kullanarak İslami emir ve yasakları sorguluyorlardı. Bu durum derslere ayrı bir tat ve heyecan katıyor dersler inanılmayacak kadar dolu dolu geçiyordu. Çocuklar sınıfta işlediğimiz dersleri evlerine götürüyor aileleriyle tartışıyorlardı. Velilerden bazıları hariç olumlu tepkiler alıyordum.

Öğretmenler odasında benimle konuşan meslektaşlarımla sayıları çok az olduğu için kitap okuyor veya okuyormuş

gibi yapıyordum. Bir veli, kızının notlarını diğer öğretmenlerden öğrendikten sonra bana yaklaştı. Hocam “Siz hangi derse giriyorsunuz?” dedi. “Din dersine giriyorum.” dedim. “Nasıl önemli olmaz hocam sizin derste anlattıklarınızı kızım evde bize anlatıyor. Bizler de sayenizde güzel şeyler öğrendik” deyince bütün öğretmenler bana baktı. “Eyvah, yandım!” dedim. Bazı öğretmenler yanıma gelerek beni tebrik edince korkunun yersiz olduğunu anladım ve rahatladım.

Yıl sonu yaklaşmıştı. Görevimi en iyi şekilde yapmanın huzuru ile duygu dolu veda konuşmaları yapıyordum. Allah’a inanmadığını söyleyen ve bu konuda ısrar eden kız öğrencimin sınıfında son dersimi bitirdim ve öğrencilerle teker teker vedalaştım. Zil çaldı. Defteri imzalamak için geciktim. Allah’a inanmayan kız öğrencim “Hocam size bir soru sorabilir miyim?” dedi. İlk defa soru soruyordu. “Buyur kızım.” dedim. “Beş vakit namaz yatsıdan sonra kaza edilebilir mi” dedi. Şaşırmıştım. “Hayrola kızım, sen böyle şeylerle kafanı yorma bırak da bunu namaz kılanlar düşünsün” dedim. Hayal kırıklığına benzeyen bir bakışla üzüntülü bir şekilde sırtını dönerek gitmeye başladı. Hemen yetiştim. Hatamı anlamıştım. Özür dileyerek: “Niçin sorduğunu öğrenmek istiyorum” dedim. Mahcup bir şekilde “Hocam bu konuştuklarım aramızda kalsın kimseye söylemeyin, ben iki aydır beş vakit namaz kılıyorum. Yatsı hariç diğer vakitleri kaza yapıyorum. Namazlarım oluyor mu?” dedi. “Her namazın mutlaka vaktinde kılınması lazım. Hem niye kaza yapıyorsun ki. Hepsini vaktinde kıl. Öğrencim “Bu mümkün değil annem babam izin vermezler. Namaz kıldığımı bilseler beni evden atarlar, belki evlatlıktan reddederler. Onlar yatınca gizlice abdest alıyorum. Odama çekiliyorum. Önce yatsıyı sonra da diğer namazları kılıyorum.” (Ağlamaklı bir şekilde) “Hocam ben şimdi ne yapacağım?” dedi. Gözleri doldu. Çaresizliği her hâlden belli oluyordu. Kelimelerle anlatılmayacak duygu yoğunluğu yaşıyordum. Ağlamamak için kendimi zor tu-

tuyordum. Sadece şu sözleri söyleyebildim. Kızım sen nasıl istersen doğrudur. Zira Peygamberimiz “Ameller niyetlere göredir.” buyurmuştur. “Beni rahatlatmak için söylemiyorsunuz değil mi hocam?” dedi. “Hayır, seni rahatlatmak için bir hadis uyduracak kadar câhil mi görünüyorum? Gayet samimiyim.” dedim. Gözünün yaşları tebessüme karıştı. Ağlama sırası bana gelmişti. Sırtımı döndüm, zira gözyaşlarım bütün engellemelerime rağmen akmaya başlamıştı bile.

Şakayla karışık başlayan Fenerbahçe Lisesi macerası hayatımın en heyecanlı en başarılı ve en mutlu bir yılını yaşamama vesîle olmuştu. Hayatımın en anlamlı dersini orada öğrenmiştim. İmam hatip lisesindeki çocuklar her türlü kolaylığa rağmen namaz kılmaktan imtina ederken bu kızın samimiyetini görünce imanın nasip meselesi olduğunu yaşayarak öğrenmiştim.

SINIF KUMBARASI

Sedat SOYLULAR

Sınıfımızın bir kumbarası, içinde de öğrencilerin kendi paraları vardı. Sınıf olarak biriktiriliyor ve sene sonunda onunla güzel bir piknik yapmaktı hedefimiz. İstiyordum ki paralarının değerlerini bilsinler. Onu korusunlar, verilen emanete değer versinler. Kimi zaman kumbarayı öğrencilerime verir evlerine götürüp bir sonraki gün getirmelerine isterdim. Böylece çocuklara olan güvenimi onlara göstermeye çalışır, onlardan bir zarar beklemeyeceğimin garantisi olarak verirdim bazen yanlarına, koyarları çantalarına ve bir günlük misafir ederlerdi kendilerince çok ağır olan bu misafiri, ev sahibi olarak. Benim gözümde küçük olan bu oyun, onların dünyasında her şey sayılabilecek bir unsurdur.

Ramazan ayının ortalarında idik. Çoktan beri kumbarayı öğrencilere vermiyordum. Sınıfımda içe kapanık, utangaç ve o derece edep, çok saf olan bir öğrencim vardı. “Furkan”. İkimden “buna da vereyim de belki bunun hatırına benimle bir iki laf eder, kendine güven kazanır ve her zaman sessiz kalmanın ızdırabından sıyrılır diyerekten” kumbarayı vermeye karar verdim. Yalnız bir sorun vardı. Kumbaramızın altı düştüğü için paraları bir poşete koyup verdim. “Furkan al bunlar bugünkü senin. Onlara çok iyi bak tamam mı ?” deyip verdim elimdeki torbayı ve içindekileri. Furkan aldı; ama yüzünde bir anlamsızlık vardı. Sanki “öğretmen bu paraları bana niye verdi ?” dercesine poşetini aldı ve çantasına koydu her zamanki sessizliğine bürünerek. Hafta sonu tatilinin ardından okula geldik. Masamda her şey tamamdı., altı

düşmüş kumbara vardı ama paralar ortalıkta yoktu. Furkan geldi aklıma ve ardından poşet geldi.

Furkan'a sordum: "Furkan poşet nerede çocuğum ?" Furkan'da ses yoktu. Tekrar sordum aynı şeyi. Bana öyle çaresiz baktı ki bir şey söyleyecekti ama bir türlü dili çözülmedi ve ardından gözyaşı aldı yerini. Furkan ağlıyordu ve hıçkırıklara boğularak. Ben anladığımı sandım kendimce. Kaybettiğini veya düşürdüğünü tahmin etmeye başlayarak: "Üzülme Furkan, düşürdüysen söyle, bir şey olmaz yeter ki konuş benimle."dedim. Öncekinden daha içli bir ağlama geldi Furkan'dan. Sınıf pür dikkat kesilmişti. Sadece ağlama sesi vardı için için. Ben fazla üzerine gitmeden konuyu kapattım. Teneffüste konuşacaktım. Zil çaldı. Bu sırada öğrencilerim seslendi: "Öğretmenim Furkan'ın annesi geldi." dediler. Furkan ve annesi kaşımdaydı. Furkan gibi olmasa da annesinin de gözleri dolmuştu. İçimden bildik peşin hükümler geçiyordu. Kesin bunu kaybettiler ve Furkan'ın yerine annesi özür dilemeye geldi diyor ve bunlara hiç gerek yoktu aslında diyerek içimden geçiriyordum. Annesinin bana söylediklerini aktarıyorum:

"Hocam Allah sizden razı olsun. Çok teşekkür ederim. Öyle dar anımızda yetiştiniz ki. Bu mübarek günde bu iyiliğinizi hiçbir zaman unutmayacağız. Aslında ben bekliyordum böyle bir şey. Ama sizden, sınıfınızdan bu yardımın geleceğini hiç hesap etmedim. Hep dua ettim. Çocuklarım için dua ettim. Duama cevap geleceğini biliyordum ve Allah sizi çıkardı karşıma. Oğlumun elindeki parayı görünce evimizde bir bayram havası yaşandı. Furkan bile ne diyeceğini bilemedi. Hatta sevincinden o da, biz de ağlıyorduk. Hocam sınıfça topladığınız para yaralarımıza merhem oldu. Bir aylık masrafımız çıktı. Oğlum öyle duygulandı okula giderken bile gözleri doluydu. Bu yaptığınızı ne olur sınıfınızda başka ihtiyaç sahiplerine de yapın. Çünkü öyle güzel bir duygu ki onlar da yaşasın bunları. Çok teşekkür ederim."

Ben olduğum yerde kaskatı kesilmiştim. Bir an kendimden geçtim. İçimden ağlamayı becermeye çalışıyordum ama nafile. Hele Furkan hiç konuşmuyor başı eğik konuşulanları dinliyordu. Ama sanki bir mahçubiyet vardı yüzünde. Diyemedim anneye, onu oğlunuza emanet verdiğimi, çıkmadı ağzımdan “O parayla sene sonunda piknik yapacağız.” cümlesi, “Biz bu niyetle vermedik ki!” diyemedim. Nasıl diyebilirdim ki ? Nasıl dile gelirdi ki o cümleler. İçimdeki düşünceleri, annenin gözyaşları çoktan yenmişti. Bu saatten sonra bu kadar lezzet tatmış bir anneyi nasıl olur da hayal kırıklığına uğratabilirdim. Aklıma para gelmiyordu, paradan başka duygu adına belki her şey. Furkan’ın yanlış anlaması beni alıp çoktan götürmüştü bilmiyorum nerelere. Gözlerim doldu. Ve beni perişan eden anne, çoktan evinin yolunu tutmuştu. Beni sorgularıyla baş başa bırakarak. Furkan ne yaptın böyle bilmeden ? Furkan aslında anlamıştı o paranın kendisine ne için verildiğini. Ama hiç böyle mutlu görmediği annesini susturmak istememişti. Bir defa annesi sevinmişti. Benim boğazıma düğümlenen cümleler çoktan Furkan’ı evde yakalamıştı.

Aferin sana Furkan. Bizim düşünemediğimizi o küçükçük kalbinle başardın. İyi ki bizi yanlış anladın. Keşke poşetteki paralar daha çok olsaydı. Keşke öğrencilerim beni daha önceden yanlış anlasalardı. Aferin oğlum. Sen ne büyük iş yaptın böyle. Belki de bu sır sadece benimle Furkan arasında büyük bir sır olarak kalacaktı.

Öğrencinizi sadece bir küçük çocuk olarak görmeyin. İçinde saklı olan bir hazine olduğunu unutmayın. Bizlerin beklemediği bir tarafımızdan gelirler. Hesap edemediğimiz incelikleri o büyük kalplerinde çoktan yakalamış olabilirler. Furkan seni ve annenin gözyaşlarını unutamayacağım...

ÖĞRETMENLİK HATIRALARI

Naci GÜMÜŞ

Dün gibi mi desem, hayal gibi mi desem? Öğretmenlik mesleğinde otuz dördüncü yılımı da tamamladım. Her şey yeni gibi gözlerimin önünde parlak, canlı olarak duruyor. Sonbaharın son günleriydi. Esen rüzgârda, düşen sarı yapraklarda bir hüznün havası olur derler ama ben aksine heyecanlı, umutlu ve mutluydum. Yıl 1970, ay Kasım, gün Otuz; Hatay ili, Yayladağı ilçesi Sebenoba Köyü... Ve Güneydoğu'nun şerha şerha yarılmış toprağının bağrında Diyarbakır güneşinin altın başak rengini almış ben, bir hazan günü, o engebeli arazide nar yanaklı çocuklarla bir gönül baharı yaşayacaktım.

Dört sütun üzerinde tek oda bir eve eşyalarımı yerleştirdim. Köyde iki öğretmen arkadaşım daha vardı. Günümün çok zamanı onlarla geçirdi. Okulda öğrencilerle koşar, gülenlerle güler, ağlayanların çenesini başparmağımla tutar, kaldırır; gözbebeklerinden niye ağladıklarını anlamaya çalışırdım. Şiir yazan öğrenci oldu mu mutlaka getirir bana gösterirdi. Okurdum, bazen de yazdıklarına mısra katardım. Portakal rengine nar renginin karıştığı tenlerde parlak günlerin pırıltısını görür, yasemin gibi nilüfer gibi onları koklardım. Ve bir güzel koku gibi gelip geçmişti dört yıl...

İkinci görev yerim; Elazığ ili, Palu ilçesi, Bağgölü köyü... Uzun ve çetin süren kışlardan sonra en güzel baharı olan bir dağ köyü. MircanYaylası'nın en hoş kokularıyla yazları insanı sermest eden bir dikenli gül gibi. Köye gittiğimde okul

ve lojmanı inşaat halinde idi. Bir tek odaya yerleştirdi beni muhtar. Yerleştiğim evin karşısında harman yeri olan bir düzlük, iki de söğüt ağacı vardı. Okul açılınca, okul inşaatı devam ettiğinden sallanan eski sıraları ve yazı tahtasını söğüt ağacının altına sıraladım. Resmi binaya taşınana kadar orda ders yaptım. Okul binası on beş hanelik Bülbül mezarı ile Bağgölü köyünün orta yerinde yapılıyordu. Oraya giden yanılmıyorsa sekizinci veya dokuzuncu öğretmendir ama resmi binada ilk kez uygulamaya geçilecekti. Bayrak, öğrenci kütük defteri ve mühür dışında teslim aldığım sallanan birkaç eski sıra idi. Lojmana taşındığımda kış iyice yaklaşmıştı. Okulu süratle düzenlemeye başladım. Köylü için ortaya çıkan bu muhteşem bina, lüks masa ve sıralar devlete karşı bir sempati uyandırıyor.

Kütüğü incelediğimde kız öğrenci kaydı yoktu. Birinci yılda bunu sağlayamadım. Kaymakam ve ilköğretim müdürünün girişimleri de netice vermemişti. Muhtarla münakaşalarımız oldu. İşin kanunî yönünü dinlemiyorlardı.”Burada ancak dağ kanunları geçer.”diyen de oldu. Ama anlatmaktan bıkmadım, usanmadım. Kur’an âyetlerini, Hadis-i Şerifleri okuyarak “bilenlerle bilmeyenlerin bir olmadığını” ilimin kadına da erkeğe de farz olduğunu anlattım. Okuma-yazma’nın, bilginin önemini anlattım. Köyde cami ve imam da olmadığından dini eğitimden de yoksun kalmışlardı. Nihayet ikinci yılda altı kız öğrencinin kaydını yaparak okula devam etmelerini sağlamanın sevinci ban nasip olmuştu.

Okul tek derslikliydi. Hazırladığım en görkemli köşe; Atatürk fotoğrafı, Türk Bayrağı ve Türkiye haritasının bulunduğu ön cepheydi. Nizamettin’den, Hayatı’ye, Fehmi’den Resul’e kadar ıslıl ıslıl gözler... Ama haşın, sert tavırlar, disiplinsiz davranışlar, kimi zaman ürkeklik ve utangaçlık... Yerin mahrumiyeti, bina ve sıraların olmayışı eğitim öğretimin sağlıklı yürümesini engellediği içindir ki yirmi beş öğrenciden okuma-yazma bilen çok azdı. Beni zor çalışmalar bekliyordu.

Fakat mükemmel bir bina ve ders aracı bana, öğrencilerime velilere de şevk ve heyecan telkin ediyordu.

Bir başka şeydi kış Bağgölünde. Geceler bitmek bilmezdi. Her gece bir evde toplanılır; eğlenceler, oyunlar tertiplenirmiş. Fakat yıllardır aynı oyunlar artık bir yerde köylüyü de bıktırmış. Benim isteğim ve iki üç köylü vatandaşın teşvikiyle on iki yetişkinle okuma-yazma kursu açtım. Karlı gecelerde gaz lambasının ışığı altında kara tahta başında ders yaptık. Biri lambayı tahtaya doğru tutar ben sıra ile ikişer öğrenci ile çalışırdım.

O kış çetin geçti ve uzun sürdü. Hayvanların yemi bitti. Evlerde un; gaz, yağ, çay şeker bitti, tüpler tükendi. Açlıktan ölen keçilerin bacağından tutularak atılıyordu. Açlıktan gözleri dönen kurtlar geceleri köy etrafında, okul ve lojman çevresinde fıldır fıldır dönüyorlardı. Benim de ihtiyaçlarım bitmişti. Çareler arıyordum. Çaresi zor diyordum. Greyder veya dozerle iki metrelik kar altında kalmış bir yolun açılması hayal bile edilemezdi. Duymuştum, kar makineleri varmış. Araştırdım, Elazığ'a ilk defa yeni üç adet kar makinesi gelmiş. Bu kadar ilçe, yüzlerce köy bu makinelerden medet beklemektedir. Acaba bu makineleri verirler miydi? Yollarımızı açmaya gücü yeter miydi? Komşu köy öğretmenleriyle irtibata geçtim. Onlarında çare aramakla meşgul olduklarını gördüm.

-Muhtarla beraber valiliğe çıkalım, dedim.

-Olur dedi, öğretmen arkadaşlar.

Beş köyün muhtarını ve en az bir İhtiyar Heyeti üyesini de biz üç müdür yetkilisi öğretmenle Elazığ yolunu tuttuk. Sabahın çok erken saatlerinde kar donmuş olduğundan batma olmaz. Onun için erkenden yola çıkarak kütür kütür yürümeye başladık.

Kar makinelerinin çok güç alınabileceğini anladık. Bir dilekçe hazırlayarak yem ve yiyeceklerin tükendiğini, hay-

vanatın öldüğünü, bulaşıcı hastalığın baş gösterdiğini yazarak acil yardım talebinde bulunduk. Ertesi gün sabah saat 07.30'da yola çıkan kar makinesi akşam 19.30'da ancak benim köye varabilmişti ki ancak üç köyün yolu açılabilmişti. Kardan tipiden yolun tekrar kısa bir sürede kapanacağını tahmin eden köylülerden katırı, beygiri, atı alan Kovancılar ve Palu yolunu tuttular. İhtiyaçlar alındığı kadar alındı, kalanı kaldı. İki üç gün sonra tipi borandan yol yine aynı şekilde karla dümdüz oldu. Köylülerde feryat figan başladı.”Aman hocam, yaman hocam...”On beş gün sonra tekrar bir muhtarla, aynı öğretmen arkadaşlarla vilayete giderek, dilekçe ile yalvarıp yakarmayla tekrar kar makinesini Bağgölü,

Bülbül, Yenidam ve Değirmen taş köyleri yoluna sokmayı başardık. Devlete, millete ve bize dua edenin haddi hesabı yoktu.

Şubat tatilinde baba evine gitmiştim. Tatil dönüşünde karın daha fena yağmış olduğunu öğrenmiş bulundum. Yollar tamamıyla kapalıydı. Fakat ben mutlaka görevime dönmeliydim.

Palu Kaymakamlığına çıktım. Kaymakam Bey'den jip istedim.

-Oraya jip nasıl çıkar hocam? dedi.

-Altıncı kilometrede Emirhan köyü var. Oraya kadar çıkabilirim efendim. Ötesini de yürüyerek gideriz.

-Olmaz öğretmen bey mümkün değil, zaten elimizde jip de yok. Biri tamirde, diğeri Karakoçan ilçesine gitti. Sen geri dön. Hava iyi olunca geri dönersin. Âmirin benim, birkaç gün daha izin veriyorum.

-Hayır efendim. Bir an evvel okulumu açmak ve öğrencilerime kavuşmak istiyorum, dedikten sonra Kovancı'lara geldim. Orada bir iki köylü vatandaşı görüp, köye gidip gitmeyeceklerini sordum.

-Hocam sen delirdin mi, bu havada gidilmez. Kar çok

var. Şimdi hava açık ama güvenilirmez. Tipi borana tutulursak boğuluruz, donar ölürüz, dediler.

Fakat ben kim ne derse desin bir elimde tüfek, bir elimde file yanımda hamile eşim gidecektim. Kar, tipi boran dinmezse de ben gidecektim. Kararımın kesin olduğunu gören iki köylü vatandaş :

-Hocam seni böyle yalnız bırakmayız. Mecburi geleceğiz. Yoksa kurda yem olursunuz, ya da bir yerde donar kalırsınız dediler.

Yola koyulduğumuzda hava parçalı bulutluydu. Tahminen kırk beş dakika yürüdükten sonra kar yağışı başladı. Rüzgâr esiyordu. Biz yürüdükçe inadına sanki hava sertleşiyordu. Nihayet görüş mesafesi azaldıkça azaldı.

-Hocam geri dönelim mi? Dediler.

-Bunca yol alındıktan sonra geri mi dönülür? Emirhan veya Bilar köyüne kendimizi atalım, orda istirahat edelim. Hava düzelirse devam ederiz.

-Emirhan köyüne gidemeyiz. Tipiden yolu çıkamayız, tehlikeye gireriz. Dere boyuna inersek, dere kuytudur ve yolumuzu da şaşırmadan dereyi takip ederek Bilar'a varırız, dedi birisi.

-Peki diyerek dere boyuna indik ve ilerledik. Kış bütün şiddetiyle üzerimizdeydi. Çok iyi giyinmemize rağmen gitgide soğuktan adeta donmak üzereydik. Ellerimde eldiven olduğu halde parmaklarımın rahat çalışmadığını, hatta çok zor kımlıdığını gördüm. Hanımım mosmor kesilmişti. Gayret ha gayret diyerek kolunu çekiyordum. Bir kurt çıkarsa acaba tüfeği doldurup ateş edebilir miyim, diye düşündüm. Dene-mek istedim, maalesef ellerim, parmaklarım adeta donmuştu. Saatime baktım çalışmıyordu. Eşimin saatini sordum o da çalışmıyordu. Köylülere sordum, saatlerinin durduğunu söylediler. Demek ki saatler donmuştu. Eşim çok zor yürüyordu. Direnmek lazımdı. Yola girmiştım bir kere, okulum

öğrencilerim beni bekliyorlardı. Hayatın anlamı; soğukta, tipide, karda rüzgârda düğümlenmiş, gayret, sabır, metanet geçerli tek şey olmuştı.

Uzaktan köpek sesleri geliyordu. Kulak kabarttım. Yayan on, on beş dakikalık yoldan ancak geliyordu bu sesler. Demek köy yakındı.

-Hele şükür, dedi birisi.

Sisin pusun ardında köy arkeolojik bir harabe gibi görünmeye başladı. Bir hayal dünyasına girer gibi oldum. Artık geçmişti düşünemiyordum.

-Celâl Ağa'nın konağına gidelim dedi yolcu arkadaşlardan biri. Celâl Ağa, ağa değildir. Gönlü gibi geniş bir konağı, üç tane oğlu ve gelini var. Tanısın tanımasın, bilsin bilmesin gelen her yolcu, her misafir onun konağına gider. Cömert, mert bir adamdır. Konağa çıktığımızda hemen bizi karşıladılar. İçeriye girmek isterken boy ve ayakkabılarımızın çıkmadığını, çoraplarla beraber donduğunu gördük.

-Olsun, öylesine girin içeri, birazdan buzları erir, çıkar dediler. Kendimize geldikten sonra sobalı odaya aldılar. Arkasından da çörekli, börekli, yufka ekmekli, kavurmalı sofrayı önümüze koydular. Evi gibi gönlü de geniş bu adamın, fevkalade bir zenginliği yokmuş ama gönlü zengin mi zengin ve de gözü tokmuş.

Konağın bir tarafına o gece hanımlar, diğer tarafına beyler dolmuştu. Gelenekmiş, bir misafir geldi mi hoş geldine gelirler, o gece oyunlar, eğlenceler tertiplenir, menkıbeler anlatılmış. Yerine göre de misafirlerden yeni şeyler öğrenmek isterlermiş.

Sabah erkenden Celâl Ağa'ya çocuklarına ve Bilar'a nezaketlerinden, misafirperverliklerinden dolayı binbir teşekkürle ayrıldık.

Bağgölü'nden sonra eşim ve çocuklarımla İzmir Bornova ilçesi Eğridere Köyünde, duralitle bölünmüş, haşere ve

farelerin cirit attığı bir tek odada geçireceğim iki yıllık daha çilem varmış. Orada da içilecek suyum, yapacak hizmetim varmış. Bağgölü köyü şimdi çok uzaklardaydı. Yolları yeniden düzenlenirken, içme suyu halledilmek üzereyken ayrılmıştım. Taştan ve çamurdan bir cami de yapmışlardı. İmam da atanmıştı. Beraber kısa bir süre çalışmıştık. Yaptığımız en önemli ilk mücadele başlık davasıydı.

Bornova Eğridere Köyünde sağ-sol çatışmasının, anarşinin kesafet kazandığı yıllarda illegal örgütlerin tehdidi altında çalıştığım iki yıl içerisinde ilk kez ilkokul sonrası Orta öğretime öğrenci yönlendirdim. Alsancak limanından vapur sesleri duyulan, şehir merkezinden 5 km. uzaklıkta bulunan köyün maalesef düzgün bir yolu ve elektriği yoktu. Üzerime düşen görevi orada da ifa ederek anormal bir şekilde oradan, şimdi Güzelbahçe ilçesine bağlı olan, o zaman İzmir merkez köylerinden Küçükkaya ilkokuluna atandım.

Küçükkaya Köyü'nde muhteşem yedi yılım geçti.. Öğretmen, muhtar, imam üçlüsünün diyalog ve elbirliği ile hizmetlerin meyve verdiği yedi yıl. Köy yolu dokuz kilometre kısaltıldı. Mükemmel bir cami ve minaresi yapıldı. Okulun bahçesi müthiş bir güzellik kazandı. Rahmetli Ömer Ali amcayla aşısını yaptığımız dut ve kayısıların, çekirdekten diktiğim şeftalinin meyvesini yiyerek öyle ayrıldım. O köyden doktor, mühendis, avukat talebem çıkmadı ama bayrağın al rengi gönüllere, Hilâl ve yıldızı gözlere sevgi çiçeği gibi nakşoldu. Fakat ben köyden ayrıldıktan sonra taşınmalı eğitime geçildi. O Köyün okulu kapatıldı. Köydeki mum söndü. Emeklerimiz bir bakıma yavaş yavaş kayboldu.

1985-1986 öğretim yılında Buca Ahmet Kutsi Tecer İlkokulu Müdürlüğü görevinden sonra üç yılım Konak ilçesi Uzundere İlkokulunda geçti. Uzundere'de öğretmenlik, Müdür vekilliği ve okul müdürlüğü yaptığım yıllardan kalan yorgunluk, çektiğim sıkıntılar; geçen aylarda yurdu değişik yerlerinden aldığım öğretmen olan öğrencilerimin gözlerini

yaşartan mektuplarıyla önemli bir boyut, bir anlam kazandı. Hayatımın en büyük mânevi ödülünü aldım. Bu elektronik mektuplardan yüreğime bir serinlik, gönlüme bir ferahlık vereni, şu anda Yalova'da Türkçe Öğretmenliği yapan Aslı Gül Kaya' ya aitti. Teşekkür ediyorum Aslı...

Konak Eşrefpaşa Zafer Müfredat İlköğretim Okulunda geçen 5 yıl, 7 aylık asla unutulmayacak tatlı hatıralar, iftihar edilecek hizmetlerle dolu müdürlük görevinden bahsetmeyeceğim. Kitap olacak kadar ayrı bir yazı konusu çünkü. Şimdi görev yaptığım ve 2. Kez görev yaptığım Mimar Kemalettin ilköğretim okulu, evimin bulunduğu mahallede olmasına rağmen beni pasifize etmek isteyen art niyetlilerin ittiği bir yer oldu. Hikayesi uzundur, sebebi hazindir.

Yıllarca ücra dağ köylerinde bayrağı dalgalandıran tek mektepli olmanın, devletin milletin bir toplu iğnesini, bir kâğıdını canından kıymetli bilmenin onurunu hep yaşadım. Okullar açılacak diye Eylülleri çok sevdim. Daha nice eylül-lerde okullar açılacak, çocuklar dolduracak bahçemizi. Dersliklerde Türkiye'yi soluyacaklar. Bilgiyle donanacak kafaları. Ve ben birçok seneler daha sevgili öğrencilerim, yavrularım diyeceğim. Saçlarımda ak, alnımda kırıxıklıklar ihtiyar bir bedenle elveda derken okul hayatına belki de ağlamaların en büyüğü tutacak beni...

UMUT VADİSİNDE BİR HÜLYA YANKILANMASI

Halil TÜTEN

Mevsim Sonbahar...
Aylardan eylül...
Gökler yağmur Kokuyor...

Rüzgâr yeşilin rengini çalarken, sevda yorgunu güller sonbahar mevsiminin pençesinde yavaş yavaş solup, hayata veda ediyordu... Sanki bütün tabiatta bir savaş sonrasının yorgunluğu vardı...

Bense işte böyle bir mevsimde K.Maraş'ta dedemlerin köyünde, kapısı dağlara bakan toprak evin damında, nefesi kekik kokan meltemlerin saçlarımı okşadığı bir demde Yavru Vatan Kıbrıs'a ait Bayrak radyosunu dinliyordum. Bir ara radyodan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde sözleşmeli olarak çalışacak edebiyat öğretmeni alınacağını işitir gibi oldum. Radyonun ikinci anonsunda da duyduklarımın doğru olduğunu anladım ve hemen verilen telefon numarasını kaydettim. Vakit kaybetmeden onlarla irtibata geçmeliydim. Çünkü Fakülteyi bitireli birkaç ay olmuştu ama henüz görev alamamıştım. Aileme de daha fazla yük olmak istemiyordum. İşte bu yüzden sabahleyin erkenden tekrar K.Maraş'a gitmeye karar verdim. Doğrusu bu benim için çok güzel bir fırsattı.

O gün akşam ninemin meşe közündeki pişirdiği kınalı bazlamaları ve soframızdaki kaplara pay ettiği yemekleri daha bir iştahla yedim.

Yatma vaktim gelince de dedemlerden müsaade isteyip, ince köpükler gibi yumuşacık ve tertemiz yatağımın koynuna sokuldum. Uyku gözlerimin hemen ucundaydı. Ama o beni avlamadan önce öğretmenlik mesleği ile ilgili hayallere daldım. Çünkü öğretmenlik mesleği ta öteden beri benim hayallerimin rengiydi... Kaderimin en güzel armağanıydı bana... Yüreğimde bir kara sevda, bir tutku, bir aşk idi...

O sabah güneş, altın tellerle işlenmiş rengarenk elbisesini köyümün evlerine giydiren K.Maraş'a hareket ettim...

Şehre ulaştığımda konuyu aileme açtım. Onların da rızasını aldıktan sonra Yavru Vatan Kıbrıs'ı aradım.Telefona çıkan sekreter beni Eğitim Bakanı ile görüştürdü. Sayın Bakan'la şartları konuşup anlaştık. Arkasından pasaport işlemlerine başladım. Bakan Bey hemen gelmemi istediği için hazırlıklarımı en kısa zamanda tamamladım.

Ailemden ayrılma vakti geldiğinde herkese bir hüüzün çöktü. Annemin gözleri dolu doluydu. Biliyorum onun için kolay değildi. Bir gurbetten geldim şimdi bir başka gurbete gidiyordum. Annemin ellerini öperken;

- Ey benim gören gözüm
- Ey şefkat denizi ,merhametin kendisi
- Ey kalbimin en içli, en coşkulu duası olan annem üzülme, her veda “elveda” değildir. Sömestri tatilinde mutlaka gelirim. Bekleyin... deyip ayrıldım.

1986 yılının yorgun bir Eylül akşamında Mersin Limanı'nda bindiğim vapurun güvertesinden etrafı seyreliyordum. Saçlarımda yosun kokan rüzgar, dudaklarımda sevda şarkıları, yüreğimde taze umutlar olduğu halde yepyeni bir hayata doğru yelken açıyordum...

Evet belki mevsim Sonbahardı, ama cıvıl cıvıldı yüreğim. Çünkü şimdi ben, o gül yüzlü semalarından güllerin yağdığı sonsuz şiir ülkesi olan İstanbul'da; Edebiyat Fakültesinde edindiğim bütün bilgi birikimimi ve yüreğime sıkıştırdığım

bin bir renkteki bin bir güzellikleri, öğretmenlik mesleğimin en taze adımında öğrencilerimle paylaşmak üzere Yavru Vatan Kıbrıs'a sözleşmeli edebiyat öğretmeni olarak gidiyordum...

İçimde tarifsiz bir coşku vardı...

Her öğretmen gibi ben de idealist bir öğretmen olacaktım... Körpe dimağları cehalet çukurlarından koruyacak, onlara rehber olacaktım... Çocukların gövdelerini görmek, onların gönüllerini görmek manasına gelmediği için gönüllerin ve beyinlerin iklimi olacaktım...

Ve ben, buhranlı anları şafak vakitlerinin aydınlığına çeviren bir ışık olacaktım... Şu akıp giden zamanın ortasında bir çay şekeri gibi eriyip gitmesinler diye öğrencilerimin hayatlarına mana, renk ve cevher katan bir iksir olacaktım...

Velhasıl ben, gönüller fethine memur edilmiş bir aşk adamı, karanlıkta bir şimşek aydınlığı, umut vadisinde bir hülya yankılanması olacaktım...

İstiyordum ki onlar, hangi kayaya başını vuracağını bilemeyen kararsız bir rüzgar gibi hayatın ortasında deli deli esmesinler... Hayalleri bir ayna gibi kırılıp kalmasın köşelerde...

İstiyordum ki, dünyada hiçbir millete nasip olmamış, büyük bir tarihin evladı olmanın ruhu ve gururunu vatan çocuklarının göğüslerine bir bahar rüzgarı gibi doldurayım... Oğuz Kağan'dan, Fatih Sultan Mehmet'ten, Yunus Emre'mizden ve bir milletin yok olma felaketini var olma saadetine çeviren insandan; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ten muhabbetle bahsetmek istiyordum... Hem Anavatanımız ve hem de Yavru Vatanımızın ömrüne, ömürler katmak için ömürlerini feda eden şehitlerimizden, Çanakkale Destanı'mızdan bahsetmek istiyordum.

"Benim dinimden sonra dilim gelir." diyen Mehmet Akif Ersoy ile" Bu dil ağzımda annemin sütüdür." diyen Yahya

Kemal Beyatlı'nın da üzerinde titizlikle durduğu güzel Türkçe'mizin doğrularını, süzme değerlerini ve güzelliklerini genç nesillere aydın kılmak istiyordum...

Kalbimin ahengini hece hece, kelime kelime, mısra mısra şiirlere dökmek istiyordum... Dilimden dökülen sözcükler birer nağme güzelliği kazanarak, genç yüreklere bir bahar esintisi getirsin istiyordum... Ve ben öğrencilerime kestane tadında masallar anlatmak istiyordum...

Bütün bunlardan bahsetmeliydim ki, onların geleceğe dair ümitleri hayâl uçurumlarına yuvarlanıp gitmesin. Çünkü onlar dünyanın en güzel ve en kıymetli madeni olan gençlerimizdir. O gençlik ki; ömrün altın çağı... Dillerden düşmeyen şarkı... Geleceğin seherine pırıl pırıl akan berrak bir su ya da dolunaylı gecelerde saman yolu... Bir düş... Bir güzelliği...

İşte bütün bu düşünce ve hayâllerimle Kıbrıs'a ulaştım...

Bir cumartesi sabahının erken saatlerinde Gazi Magosa Limanı'na yanaşan vapurdan ismim anons edildi. Bir görevlinin eşliğinde vapurdan ilk inen (hem de bavullarım aranmadan) ben oldum. Üstelik beni almaya özel arabasıyla bir coğrafya müfettişi gelmişti. Tanıştık... Kucaklaştık... Sonra da kendi evine gittik. Hanımı bizlere enfes bir sabah kahvaltısı hazırlamıştı. Hep birlikte hem sohbet ettik, hem de kahvaltımızı yaptık. Tabi bu esnada nerede görev yapacağımı da sormuştum. Kendisi de bana, G. Magosa'ya bağlı Dipkarpas Bölgesi yakınındaki Yenierenköy Lisesi'nde göreve başlayacağımı ifade etti...

Kahvaltıdan sonra kahvemizi içip, Dipkarpas Bölgesi'ne doğru yola koyulduk. Müfettiş Erol Bey hem araba kullanıyor hem de 1974 Barış Harekatı sırasında Rumlara karşı çarpıştığı yerleri gösterip heyecanla yaptıklarını anlatıyordu. Hatta sağ bacağında bir kurşun yarası bile bulunduğunu söylüyordu. Doğrusu bir gazi ile konuşuyor olmak beni de heyecanlandırmıştı...

Yolculuğumuz ne kadar sürdü bilmiyorum ama öğle vaktine doğru Yenierenköy 'e ulaştık. Benim oraya geleceğim daha önceden haber verilmiş olmalıydı ki, okul müdürüyle, başmüdür yardımcısı bizi bekliyorlardı. Tatil günü olmasına rağmen ikisi de kravatlı ve takım elbiseli idiler...

Doğrusu böyle planlı-programlı bir şekilde önce bir müfettiş tarafından ardından da okul müdürü ve müdür yardımcısı tarafından karşılanmam beni çok memnun etmişti... Üstelik kalacağı yer bile ayarlanmıştı.

O günün öğle yemeğini müdür yardımcısının evinde yaptık. Aynı okulda Fen Bilgisi öğretmeni olan hanımı, Kıbrıs'a has ne kadar farklı yemek varsa hepsini hazırlamış sofraya getirmişti. Çok acıkmış olmama rağmen biraz sıkılganlığımdan olsa gerek fazla bir şey yiyememiştim.

O gece müdür yardımcısı Özgür Bey'in evinde misafir olarak kaldım. Pazar günü de bana gösterilen eve yerleştim. Yenierenköy savaş öncesi Rumlara ait bir yer olduğu için kaldığım ev okul lojmanı olarak kullanılan eski bir Rum evi idi. Şöminesi ve gömme banyosu da vardı. Ayrıca bu bölgenin tabiat güzelliğine hayran olmuşum. İnsana huzur veren bir atmosferi vardı.

Pazar gününü çevreyi gezerek ve tanımaya çalışarak geçirdim. Ama hep aklımda Pazartesi günü vardı. Çünkü o gün okullar açılıyordu. Üstelik açılış törenine okul müdürümüzün çocukluk arkadaşı da olan ve o zaman Cumhur Başkanı makamında bulunan Sayın Raif Rauf Denktaş'ta katılacaktı. Bunu okul müdürüm söylemişti. İşte bu yüzden heyecanım iki kattı.

Pazartesi günü erkenden kalktım. Kahvaltımı yaptım. Tıraşımı oldum. K.Maraş'tan getirdiğim yeni takım elbisemi giydim. Saçlarımı taradım. Sabah yelinin kınalı parmakları saçlarımı okşarken okula doğru yola koyuldum. O gün içimde taptaze bir heyecan vardı...

Mevsim Sonbahardı ama, ben kendimi çiçek açmış taze bir bahar dalı gibi hissediyordum. Kuşlar cilveleşiyordu gönlümde...

Okula ulaştığım vakit bütün öğrencilerin sıra olduğunu gördüm. Öğretmenler de ayrı bir köşede topluca duruyorlardı. Konuşma kürsüsü Atatürk büstünün hemen yanına kurulmuştu. Belli ki bir açılış töreni yapılacaktı. Kimse beni tanımadığı, ben de kimseyi tanımadığım için ayrı bir yere tek başıma dineldim. Okul müdürüm ve müdür yardımcım haricinde kimsecikler benim kim olduğumu ve neden orada bulunduğumu bilmiyorlardı... Kalbim küt küt atıyordu...

Neden sonra okul merdivenlerinde Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş ile Müdür Bey gözüktüler. Onlar da gelip kürsünün yanına dineldiler. Arkasından İstiklal Marşı okundu.

Sunucu kız açılış konuşması için Cumhurbaşkanı'nı kürsüye davet etti. Ben kendisini daha önce sadece televizyon ve gazetelerde görmüştüm.

Denktaş, eğitim ve öğretimle ilgili etkileyici bir konuşma yaptı. Sonra da ses tonunu iyice yükselterek hayatımın en unutulmaz ifadelerini kullandı:

-Anavatanımız Türkiye'den silah istedik verdiler... Mermi istedik verdiler... Kan istedik verdiler... Can istedik verdiler... Bir de edebiyat öğretmeni istedik, onu da verdiler... Şu an kendisi aramızda bulunmaktadır. Öğretmenlerimiz ve öğrencilerimiz adına kendisine Yavru Vatan Kıbrıs'a hoş geldin diyoruz... deyip kürsüden indi.

Birden bire bütün öğrencilerin ve öğretmenlerin gözleri üzerime çevrildi. O an yüreğim öylesine coştı, öylesine kabbardı ki, ne yapacağımı, nasıl bir tavır sergileyeceğimi ve neler söyleyeceğimi bilemedim.

Galiba o an ruhumun en derin heyecanını yaşadığım andı...

İşte o an yok mu!.. Hani bütün öğretmen ve öğrencile-

rin gözlerinin üzerime konakladığı an... Hani o en taze, en tomurcuk bakışların, ürkek bir ceylan yavrusu misali gözlerime sokulduğu gün... İşte o gün ilk kez kalbimin perdeleri öğretmenlik gibi kutsal bir mesleğe aralandı... Ve ilk kez yüreğim böylesine çiçeklendi..

O gün orada, Yenierenköy Lisesi'nde yeni bir güne değil âdeta yeni bir hayata uyandım, çimen tazeliği hülyalara büründüm...

Program bitişinde önce öğretmenler, sonra da öğrenciler gelip benimle el sıkıştılar. Öğrencilerin gözlerinden özleyişler dökülüyordu. Benim için bu tanışma faslının en heyecanlı anı Müdür Bey'in odasında Rauf Denктаş ile tanıştığım an oldu. Ben kendisinin elini öptüm o da benim sırtımı sıvazlayıp saçlarımı okşadı. Ayrıca 'Gençlere Öğütler' adlı kitabını da imzalayıp bana hediye etti. Görevimde başarılar diledi.

Kırmızının güllere, mavinin denizlere, yeşilin yapraklara yakıştığı gibi bu meslek de öylece yakışıyordu bana. Bunu biliyor ve hissediyordum.

Ohh ne güzel Allah'ım... ne güzel... ne güzeldi şu öğretmenlik mesleği...

Şimdi aradan yıllar yıllar geçti... Ama ben hâlâ o ilk günün, tebessümlerle yoğrulmuş o ilk bakışların ilk merhabasının ve sıkılan ilk ellerin sıcaklığını mevsimler boyu unutamadım.

Şu an bile öğretmenlik mesleğimin o ilk gününe ait bir sevdanın bestesi çalınıyor yüreğimde...

YAŞAMAM GEREKİYORDU YAŞADIM

Dursun YEŞİLOĞLU

Adım, Dursun YEŞİLOĞLU 1968 Karabük doğumluyum. Altı çocuklu bir ailenin en büyük çocuğuyum. İlk, orta ve lise eğitimimi Karabük'te tamamladım.1989'da Gazi Üniversitesi Bolu Eğitim Yüksek Okulu Sınıf Öğretmenliği bölümünden mezun oldum.

Mezun olduğum senenin ağustos ayında evlendim. Okul bitmişti fakat henüz öğretmen olamamıştım. Girdiğim ilk yeterlilik sınavını kazanamadım. Bu beni çok üzmüştü. Maddi bir sıkıntım yoktu ama yine de bir an önce çok sevdiğim öğretmenliği yapmak istiyordum.

Dışardan anlaşılabilir olarak Karabük Yenişehir Ortaokulu'nda ve İmam Hatip Lisesi'nde Fen Bilgisi ve Din Bilgisi derslerine, özel bir sürücü kursunda da trafik derslerine giriyordum. Bunlar beni oyalasa da, tatmin etmiyordu.

Aynı senenin sonunda ikinci kez yeterlilik sınavına girdim. Sonucu sabırsızlıkla bekliyor dualar ediyordum.1990'ın ilk ayında sonuçlar belli oldu. Gelen sonuç belgesinde kazandığım ve Kahramanmaraş'a atandığım yazıyordu. Kahramanmaraş bize çok uzaktı.12-13 saatlik yol, üstelik aktarmalı. Ama yine de dünyalar benim olmuştu.

Hemen hazırlıklarımı tamamlayıp, görev yerimi görmek için yola koyuldum. Merkezde göreve başladım. Görev yerim merkeze bağlı Kaynar köyünün "Doksanlar" diye bir mahallesi. Yola koyulduk iki saat kadar asfalt yoldan gittikten sonra arabamız toprak bir dağ yoluna saptı. Git, git yol bitmiyor.

Araba bir çok köye uğruyor, yolcu indirip-bindiriyordu.1300 metre kadar yükseğe çıktık daha sonra iniş başladı. İki saat kadar bir yolculuktan sonra nihayet köyüme geldim.

Okul müdürünü buldum, konuştuk. Bana kalacağım yeri gösterdiler. Artık kullanılamayan eski bir sınıfı ortadan bölmüşler, tuvalet, banyo, mutfak hiçbiri yok.Kalabilecek başka bir yerde yok. Bina topraktan yapılmış, orası, burası delik. Deliklerden dışarıyı görmek mümkündü. Küçükük bir pencere yapmışlar. İçerisi uzun süre kullanılmadığından;toz, toprak, fare pislikleri ile dolu.

Kışın köyün yolu kapanır, 3-4 ay doğru dürüst ulaşım yapılamazmış. Elektriklerin 15-20 gün kesik kaldığı olurmuş. Köyde veya yakınlarda telefon diye bir şey de yok. Köylülerden televizyonu olanda yok. Tam bir mahrumiyet bölgesi.

Beni bir düşüncedir sardı. Eşimi buraya nasıl getireceğim, nasıl kalacağız? Hayat şartları çok zor, insanları farklı. Dağın başında garip bir yer. Üstelik eşim 5 aylık hamile. Yalnız gelsem, yol çok uzun, sık sık gelip gidemem. Üstelik yapım gereği asla yalnız yaşayamam. Bu düşünceler içinde memleketime doğru yol aldım.

Eve geldiğimde içimde buruk bir sevinç vardı. Çok sevdiğim öğretmenlik görevine başlamıştım ama koşulları çok zordu. Eşime üstü kapalı durumu biraz anlattım. O da ne olursa olsun benimle gelmeye karar verdi.

Zamanı gelince, hazırlıklarımızı yapıp yola koyulduk. 11 şubatta sağ salim Maraş'a indik. Ama ya köy!... Durağa geldik bize köy yolunun birkaç gündür kapalı olduğunu söylediler. Hiçbir yeri bilmeyiz, kimseleri tanımayız kaldık mı ortada! Eşyalarımızı emanete bırakıp başımızın çaresini aramaya başladık. O gün Maraş'ın kurtuluş günüymüş. Sokakta eğlenceleri seyredip biraz dolaştık. Daha sonra MGV'yi arayıp bulduk. Oradaki arkadaşlara durumumuzu anlatınca bize yardım ettiler. Bir öğretmen arkadaş bizi evine götür-

dü.İki gün onda misafir olduk. Evin hanımı da öğretmendi, onları rahatsız ettiğimizi düşünüp üzülüyorduk. Terminalde araba araştırırken; yazı, bizim gideceğimiz köyde, kışı, Maraş'ta geçiren bir köylü ile tanıştım.

Adam çok iyi bir insandı. Köyümün öğretmeni başka yerde kalamaz. Biz ne güne duruyoruz diyerek ısrarla bizi evine götürdü. Altı çocuklu bir aile, evleri daracık ve sobalı. Hanım bana bakıyor ben ona. Bizi bırakmadılar, bizde evi beğenmediğimizi düşünürler, onları kırarız korkusu ve nasıl olsa yakında yol açılır gideriz, düşüncesiyle kalmaya karar verdik.

Bu gün yol açılır, yarın yol açılır diyerek on gün kadar Maraş'ta kalmak zorunda kaldık. Beraber alıp, yiyip içiyorduk. Bizimde onlara yardımımız oluyordu. Ama biran önce yol açılın gidelim istiyorduk. Sonunda yol açıldı haberini aldık. Hemen yola koyulduk. Biran önce köye varmak istiyorduk. Araba ikide bir yolda kalıyor, insanlar arabadan iniyorlar arkadan ittirip, önden iplerle çekip, kazmalarla yolu onarıp arabayı kaldığı yerden hareket ettiriyorlardı. Yani karınca hızıyla yol alıyorduk. Böylece gece yarısı oldu.Kaynar'a gelmiştik ama bizim köye daha epeyce yol vardı. Arabanın tekeri bir çukura girmez mi? Kalakaldık Allah'ın dağında. Arabada bizden başka yolcu da kalmamıştı. Gecenin bir yarısı, zifiri karanlık, dondurucu bir soğuk. Hiç bilmediğimiz dağın başı, yabancı insanlar. Eşimin korkusu ve telaşı gözle-rinden okunuyor. Ben de korkuyorum ama biçare elden ne gelir.

Şoför:

- Hocam, benim burada bibim var. Geceyi onda geçirelim, sabaha bir çaresine bakarız dedi. Bibi de ne demek? İlk kez duyuyoruz.

Eşim: Ben bir yere gitmem, arabada kalırım dedi. Adam; sabaha kadar arabada donarsınız diye bizi bibisine götürdü.

“Bibi” hala demekmiş, onu da öğrenmiş olduk.

Eve girdik, evin ortasına iki yatağı sermişler 7 belki 8 çocuk yan yana sıralanmışlar uyuyorlar. Ev sahiplerinin gözlerinden de uykudan uyandıkları belli. Şoför kısaca durum anlattı. Hanımlar eşimin hamile olduğunu görünce sen üşümüştündür diye hemen ocağı yaktilar.Koca bir çam kü-tüğünü ateşe attılar. Ocağın yanı başına yatak açıp hanımı yatırdılar. Bana da odada bir yatak ayarladılar. O yorgunluk-la sabaha kadar deliksiz uyuduk.

Ertesi sabah arabayı yerinden oynatamadık. Teker çukuru- run içinde donmuş kalmış. Öğlene doğru bir kamyon bizim köye gidiyormuş. Eşyaları ve bizi kamyonun kasasına attılar. Zorlu bir yolculuk daha.... Her engebede kamyon zıplıyor çantalarımız ve biz havalara uçuyoruz.Çocuk düşecek, eşime bir şey olacak korkusuyla eşime sımsıkı sarıldım. Ama nafile, bu sefer ikimiz bir havalara zıplıyoruz. Tam güler misin ağlar mısın durumlarındayız.

Neyse güzel ! evimize geldik. Eşim bu ne der gibi bak-tı yüzüme. Ama sağ olsun hiçbir şey söylemedi. O gün de müdür beyde misafir olduk. Ertesi gün evimizi temizlemek için erkenden işe koyulduk.İyi kötü evi yerleştirdik. Tuvalet olarak okulun tuvaletini kullanıyor, köyün pınarından su ta-şıyorduk. Bölünen tarafı mutfak olarak kullanıyor, leğende banyo yapıyorduk. Ekmeğimizi yol açıkken arabalar getiri-yordu. Bu arada hiç ekmek yapmayı bilmeyen eşim, ekmek yapmayı öğrendi. Öğrendi öğrenmesine ama öğrenene kadar okulun bahçesindeki köpekler bayram yaptılar.

Sınıf mevcudumun tam olduğu günler çok azdı. Kışın uzak mahallelerdeki öğrencilerim kardan gelemiyorlardı. Ya-zın ise keçi gütmeye gitmek zorunda olduğu için gelemeyen-ler vardı. Öyle çok kar yağıyordu ki kapanan su yolunu keçi sürülerine açtırıyorlardı. Bir yerden bir yere keçi sürülerinin açtığı kardan tüneller sayesinde gidebiliyorduk.

Ayda bir Maraş'a iniyor maaşımı alıp, eşimin destan gibi hazırladığı aylık ihtiyaçlarımızı alıyordum. Arabalar gelmezse kestirmeden 2-3 saatte asfalta iniyorduk. Oradan da bir araba ile Maraş'a.

Bütün bunlar o güne kadar hiç köy hayatı görmemiş eşim ve bana çok zor gelmişti ama alışmıştık. Köylüler çok iyi insanlardı, her konuda yardıma hazırdılar. Yabancılik çekmemiz için ellerinden geleni yapıyorlar, yağımızı, sütümüzü eksik etmiyorlardı. Bizde onlar için elimizden geleni yapıyorduk. Köyde veya yakınlarda hiçbir sağlık imkânı yoktu. Hemşirelik eğitimi almış olan eşim, hastalarıyla ilgileniyor, doğumlarına gidiyordu. Böylece üç ay gelip geçti.

Eşim artık sekiz aylık hamileydi. Rahatsızlıkları başlamıştı. Merkezden gelen sağlıkçılar eşimi muayene ettiler. Bebeğin aşağıda olduğunu, düşebileceğini, iş yapmaması gerektiğini.... söylediler. Bu şartlarda onu memlekete götürmem imkansızdı.

Maaş almaya indiğimde kayın validemleri aradım. Sağlıkçıların söylediklerini anlattım. Ertesi sabah erkenden kayınvalidemi almak üzere Karabük'e hareket ettim. Akşam üstü kayın validem beni yolda karşıladı.

-Oğlum, kızım telefon etti. Durumu iyi değilmiş, Maraş'a inmeyi başarmış, hastanedeymiş, dedi. Şaşırdım kaldım. Maraş'a inmesi mümkün değildi. O kadar yoldan sonra kardeşimi bile göremeden hemen geri döndük. Ramazanın sonu, bayram nedeniyle arabalarda yer bulamıyoruz. Durumumuzu anlatınca, rica minnet arabanın biri bizi aldı. Ben o kadar yolu ayakta gidiyordum. Zaten yorgundum ama hiçbir şey umurumda değildi. Eşimi düşünüyordum, köyün yolu kapalıydı benim bile zorla indiğim o yolu nasıl inmişti? Ne durumdaydı, hastaneyi nasıl bulmuştu, bir şey olmuştu da bana söylemiyorlar mıydı? Aklımdan daha neler, neler geçiyordu. İnşallah iyidir diye dua ede, ede geldik. Yolda stresten

hastalandım. Eminim o gece iki kilo vermişimdir.

Maraş'a iner inmez hastaneye koştuk. Eşimi buldum, iyi görünüyordu. Daha doğum yapmamış sancıları sıklaşmıştı. Bizi görünce sarılıp ağladı. Onu sağ salim görmüştüm ya çektiğim sıkıntıları unutuvermiştim.

Eşim, benim gittiğim günün gecesinde rahatsızlanmış. Zar patlamış, çocuğun suyu boşalmaya başlamış. Ne yapacağını şaşırmış, gece çantasını ve doğum olursa diye gerekli malzemeleri hazırlamış. Yol açılsın diye sabaha kadar dua etmiş. Sekiz aylık hamile olduğu için, bebeğin öleceğinden korkmuş. Sabah olunca Allahtan günlerdir kapalı olan yol açılmış, araba gelmiş. Arabada eşimden başka hanım yokmuş. Arabada doğum yaparsam korkusuyla, o güzel yollardan Maraş'a inmeyi başarmış. Hastaneye geldiğinde doktor, bebeğin sesini alamadığını, bebeğin ölmüş olabileceğini söylemiş. İlk çocuğumuz, eşim onu karnında bile seviyor, biran önce görmek, kucağına almak istiyordu. Çok üzgündük ama, doğumu beklemekten başka yapabileceğimiz bir şeyde yoktu. İki saat kadar sonra eşimi doğuma aldılar. Sancılı bir bekle-yişten sonra bir oğlumun olduğu müjdesi verildi. 2.750 gram minnacık bir bebek, sağdı ve sıhhati de yerindeydi. Küveze bile koymadılar. Allah'a şükürler ettik. Ama maceramız bitmemişti. Hastane çıkışı durağa geldik ki, yol yine kapanmış. 2-3 gün daha önce kaldığımız köylünün evinde kaldık. Yol açılınca aynı zorluklarla evimize geri döndük. Yolda kayınvalidem;

-Hiç uçağa binmedim, şimdi kendimi uçağa binmiş gibi hissediyorum dedi.

Yolumuz öyle berbattı ki, çok dar ve bir kenarı uçurumdu. Aşağıdaki köylere uçaktan bakıyormuş gibiydik.

Kayınvalidem evi görünce şok geçirecekti. Bu ne, ben nerede kalacağım? Çocuk erken doğumlu ve zayıf burada hasta olur falan dedi. Başka seçenek yok, 35 günü aynı

odada beraber geçirdik. Çocuk hasta olmadı ama bir gün misafirimizde var çay içiyoruz, içerisi duman oldu diye eşim kapıyı açmış dışarıya bakıyordu. Ayağının hemen yanından iki metreye yakın bir yılan geçmez mi? Yılan içeriye girdi, eşim bir çığlık attı. Loğusa kadın, bayıldı bayılacak. Onunla mı ilgilenelim, yılanla mı? Farelerle yaşamaya alışmıştık ama yılan fazlaydı doğrusu. Misafirle beraber yılanı öldürdük dışarıya attık. Sesimizi duyan köylüler, yanımıza geldiler. Durumu duyunca bize; o yılanı neden öldürdünüz? keşke dışarıya atsaydınız, onun eşi vardır ve intikamını almaya gelir demezler mi? Ben inanmam ama gel de eşimle kayıinvalideme anlat. Sabah erken memlekete geri döndük.

Tatil sonu göreve geri döndüm. Ara tatilde tekrar memlekete gitmek istedim.Kardan yollar yine kapalı, araba bizim köye kadar gelemiyor. Bir saat kadar uzaktaki bir köyden hareket ediyor. Biz de oraya kadar yürümeye karar verdik. Köylüler başınıza bir iş gelir diye bizi yalnız yollamadılar. Sabah erken bir köylü ile yola çıktık.Karlara bata çıka, uçurumların kenarlarından, binbir zorlukla köye ulaştık.Lakin çok geç kalmışız. Araba yola çıkmış, tepeyi tırmanmış. Biz onu görüyoruz ama onun bizi görmesi mümkün değil. Bağırıyoruz, ıslık çalıyoruz ama nafile. Mecburen geri dönecektik ki, yanımızdaki köylü, bir ayna olsaydı arabayı geri döndürürdüm dedi. Eşim çantasındaki aynayı verdi. Adam aynayı güneşe doğrultup, ışınları arabanın camına yöneltti. Baktık minübüs geri dönüyor. Bu işe hem çok şaşırdım, hem de çok sevinmişim.

Bir süre daha Maraş'ta görev yaptıktan sonra Çankırı'nın Çerkeş ilçesinin Akbaş köyüne tayinim çıktı. Bu köyün yolları da diğerini aratmıyordu. Tek tesellim memleketime yakın olmasıydı. Güzel bir lojmanı var ama daha önceki öğretmen eşyalarını almamış. Adam gitmiş gelmez, biz lojmanı kullanamıyoruz. Köyün içinde boş bir eve bizi yerleştirdiler. Bir ay kadar sonra lojmana geçebildik.

Artık mutluyduk, eşim üçüncü bebeğimizi bekliyordu. Bir kış sabahı eşim rahatsızlandı. Bu bebekte erken gelmeye karar vermişti ve yine yollar kar nedeniyle kapalıydı. Hemen arabamıza binip yola koyulduk. Bir süre sonra araba yolda kaldı. Yakındaki bir köye gidip yardım istedim. Köylünün biri traktörü ile bizi kaldığımız yerden çekti, düze çıkardı. Asfalt yola gelmiştik ama eşim çok rahatsızdı. Karabük'e gelmemize bir saat var yok arabanın tekeri patlamaz mı? Kış günü iki çocuk ve doğurmak üzere olan hanım yolda kalakaldık. Allah'ım neden her şey beni buluyor diye düşünmemek elde değildi. Yola indim yardım aramaya başladım. Bir minibüs durdu, içinden 3-4 adam indi. Durumumu anlatınca yardım ettiler, hemen tekeri değiştirip yola koyulduk.

Hastaneye geldiğimizde doktor yine bebeğin ölmüş olabileceğini söyledi. Kabus gibi bir bekleyiş daha... Sonunda üçüncü oğlumuz da sağ salım dünyaya merhaba demişti. Yine Allah bize acımış, yüzümüze bakmıştı. Birkaç gün sonra köye geri döndük.

Her şey yolundaydı. Ramazan bayramı yaklaşmıştı. Bayram tatilinde memlekete gittik. Bayram arifesi sabahı erken telefon çaldı. Hayırdır inşallah diyerek telefonu açtım. Telefondaki köy muhtarı:

- Hoca hemen köye gelmen gerekiyor. Lojmanın camını kırmışlar dedi.

Hoppala! Apar topar köye geri döndüm. Lojmana girdim, bir de ne göreyim; Televizyon, müzik seti, halılar, örtüler yok olmuş. Yerlerinde yeller esiyor. Tavandaki anteni bile almışlar. Anlayacağınız eve davetsiz misafirler girmiş, giderken de boş gitmemişler. Bütün bunların üzerine, köylüler;

-Giden mal olsun sen çocukları kaçırıp para istemediklerine şükret demezler mi? Ölür müsün, öldürür müsün?

Şimdi, Karabük Kazım Karabekir İlköğretim Okulunda öğretmenim. Bundan sonra daha neler yaşarım bilemem

ama, geçmişte yaşadıklarımı unutmam mümkün değil. Şimdi bazı arkadaşlarımın basit konulardaki serzenişlerini duyunca, ellerindekinin değerlerini bilmediklerini düşünüyorum.

Yine de hiçbir zaman; Allah'ım neden her şey beni buldu? Ben de daha rahat ortamlarda göreve başlayamaz mıydım? Ne işim vardı dağ başlarında, mahrum bölgelerde? Benim suçum neydi? diye hiç yakınmadım.

Yaşadıklarımın beni olgunlaştırdığına, sahip olduklarımın değerini anlamamı sağladığına inanıyorum. Şimdi daha küçük şeylerden mutlu olabiliyorum. Bütün bunları YAŞAMAM GEREKİYODU YAŞADIM diyorum.

ÖĞRETMEN OLMAK

Tugay KOÇAK

-Doğruyu söyle Hüseyin sana bir şey yapmayacağız.
-Ben yapmadım öğretmenim.
-Sana doğruyu söyle diyoruz sen hala yalan söylemeye devam ediyorsun.

Anlaşılan seninle başka türlü konuşmak gerekiyor.

Bir başkası;

-Hüseyin söyle doğruyu kurtul. Yoksa dayağı yiyeceksin.

-Vallahi de ben yapmadım öğretmenim.

Öğretmenler odasında oturan on kadar öğretmen sıra ile sorguluyordu Hüseyin'i. Benzer sözlerle uzayıp gidiyordu sorgu. Ama her defasında Hüseyin ben almadım öğretmenim, ben yapmadım diyordu. Daha önceden benzer suçlar işlediği ve tespit edildiğini söylüyordu herkes. Uzaktan olanları izliyordum.

Hüseyin 5. sınıftaymış. Hayatın bütün yükü onun omuzlarındaymış gibi yılgın ve yorgun görünüyordu. Oldukça zayıftı. Şiddetli bir rüzgar esse savrulup gidecek kadar cılızdı. Yüzü solgundu. Sürekli yere bakıyordu. Sürekli burnunu çekiyordu. Bir tik hareketi gibi iki gözünü sıra ile kırparak derin, derin soluyordu. Kekeleyerek cevap veriyordu sorulara. Korktuğu her halinden belliydi. Göbeğinin üzerinde birleştirdiği kirli elleriyle parmaklarını uzatmak istercesine çekip duruyordu. Yüreğinin çarpışını oturduğum yerden duyar gibiydim. Acıklı bir film izliyordum sanki. Uzun zamandır o okulda çalışan bir arkadaşşıma eğildim ve sordum.

-Kim bu?

-Garip Hüseyin, derler buna. Biraz eli uzundur dedi.

Neler olduğunu öğrenmek istedim.

-“Dün sınıfın birinden para çalmış.” dedi öğretmen arkadaş.

Bu arada sorgunun şiddeti de artıyordu. Bir öğretmen bağırarak kalktı ayağa

-Sen bizimle dalga mı geçiyorsun. Sen girmişsin o sınıfa işte. Ne işin vardı peki. Sana adam gibi söyle hiçbir şey yapmayacağız diyoruz anlamıyorsun.

Hüseyin bir gözünü sürekli kırparak ve yine kekeleyerek

-“Evet ben aldım öğretmenim.” dedi.

O anda bütün öğretmenler çetin bir zafer kazanmışçasına rahatladılar.

-Eh be Hüseyin iflâhımızı söktün oğlum. Sana bir şey yapmayacağız dedik. İşte söyledin yaptık mı? Yapmadık işte görüyorsun.

Hüseyin in omuzlarından da bir yük kalkmış gibiydi. Rahatladı nefes alış veriş bile değişti. Artık gözlerini daha az kırırıyordu, konuşurken de daha az kekeleyordu.

-“Peki Hüseyin ne yaptın parayı bakalım?” dedi Müdür bey.

Hüseyin;

-“Öğretmenim birazına çikolata, bisküvi aldım, cips aldım. Bir tane de oyuncak aldım. Kardeşime de bebek aldım.” diyordu ve uzun, uzun anlatıyordu parayı nasıl hiç ettiğini.

Hüseyin’in itirafında bir şey dikkatimi çekmişti. Sanki Hüseyin garip bir keyif alıyordu bunları anlatırken. Gözlerini uzun, uzun kapatarak anlatıyordu. Yüzünde gizli bir tebessümle bitirdi yaptıklarını.

Sorgulamanın aktif ismi Mustafa Bey;

-“Peki Hüseyin bu seferlik affediyoruz seni. Ama bir daha sakın böyle bir şey yapma o zaman sana böyle davranmayız ha!” diyerek odadan dışarıya gönderdi Hüseyin’i.

Arkasından başladı bir sohbet.”Bu tür çocuklara aslında fazla yüklenmemek lazım. Normaldir annesi babası ayrılmış. Annesi başka bir adamla evlenmiş belli ki para vermiyorlar çocuğa. O yüzden yapmıştır” diyordu bir öğretmen arkadaşı.

“Modern eğitim de böyle yaklaşımlar önemlidir kardeşim. Şimdi biz bu çocuğu dövseydik yine yapardı. Ama bu iyi oldu bir daha yapamaz artık.” dedi bir başkası.

Hatta çok iyi niyetli arkadaşlarımız; Bu çocuğa her ay harçlık versek iyi olur bile dediler. Harçlık fikri olumlu da karşılandı. Herkes ayda verebileceği para miktarını bile söylemeye başladı. Verilecek para da belirlendikten sonra herkes huzurluydu. Bir öğretmen olarak yapılabilecek her şeyi yapmıştık çünkü. İçimiz rahattı. Huzur içindeydik.

Ertesi gün parası çalınan arkadaş öğretmenler odasına girdi telaşla.

-“Arkadaşlar dün çalınan para bulundu.” dedi.

İşin aslını sorduk.

-Sınıf başkanı parayı masanın üstünde görünce birisi alabilir diye parayı dolapta bir kitabın arasına koymuş. Sonra da babası gelmiş, izin istemiş. Öğretmeni de başkana izin vermiş. Paranın çalındığını fark ettiklerinde Sınıf Başkanı olmadığı için işin aslı da anlaşılamamış. Kim aldı sorusunun en kolay cevabı bulunmuş sınıf da. Garip Hüseyin. Çünkü o gün sınıfa Hüseyin girmiş, nöbetçiler tarafından dışarı çıkarılmış.

O anda donup kalmıştım. Hüseyin’in parayı nasıl harcadığını anlatmak için yazdığı senaryoda ki her bir kelime, her bir hece, her bir harf birer balyoz olup indi beynime. Nasıl bir hayal gücüydü bu senaryoyu yazdıran? Ya da nasıl bir özlem. Ya da anlayamadığım cevapsız kalan bir çok soru.

Uzun süre etkisinden kurtulamadım Hüseyin'in ve senaryosunun. Belki de yapamadıklarını, yapmak istediklerini sıralamıştı Hüseyin. Belki de anlatırken takındığı, benim garibime giden o mutluluk tablosunun sebebi buydu. Hayal de olsa yapmıştı. Harcamıştı onca parayı.

İşte o zaman anladım ki;Öğretmen olmak sadece affetmek değilmiş. Öğretmen olmak aynı zaman da dinlemekmiş. Öğretmen olmak aynı zamanda inanmakmış. Ve öğretmen olmak her şey olabilmekmiş.

İşte o zaman anladım ki; Öğretmen olmak kolay değilmiş.

BOŞ KALAN SOFRA

Nesrin ZENGİN

Üniversitede öğrenci iken değişik Türk şivelerini okuduk. Öğrenciliğimden kalma bir özlemle Türk Cumhuriyetlerini görmeyi arzulardım. Kitaplardan okuduğum dillerini kulaklarımla işitmeyi, yaşadıkları coğrafyayı, geleneklerini, göreneklerini görmeyi çok istedim. Bu kısmet olmadı.

Sovyetler Birliği'nin dağılmasıyla birlikte Türk Cumhuriyetleri bağımsızlıklarını birer birer ilân ettiler. Senelerin hasreti sona erdi.

Azerbaycan'dan, Özbekistan'dan, Kırgızistan'dan, Kazakistan'dan... yurdumuza okumak üzere öğrenciler gelmeye başladı. Türk dili okutmanı olarak çalıştığım Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesinde de oralardan gelmiş öğrenciler vardı. Türkiye Türkçesini bir yıl hazırlık okuyarak öğrenmişlerdi. Telaffuzlarında kendi şivelerinin izleri vardı.

Öğrencilerimle samimiyetimiz giderek arttı. Onlarla ilgilenmeyi, derslerinde daha başarılı olmaları için çaba harcamayı bir görev bildim. Ders dışındaki saatlerde memleketleri, oradaki yaşama biçimleri, gelenekleri, görenekleri, Türkiye izlenimleri, Ankara'daki yaşantıları hakkında uzun uzun konuşurduk. Boş zamanlarında bedava olan belediye otobüsleriyle Ankara'nın gezip görmedikleri yeri kalmamıştı. Bir turist rehberi gibi Ankara'nın altını üstünü biliyorlardı. Ankara'yı bir onlardan dinlemek hoşuma gitmişti bir de Tınpınar'dan okumak. Nasıl biz onları merak ediyorsak, onlar da bizi merak ediyordu. Bizim geleneklerimizi göreneklerimizi, kültürel değerlerimizi çok çabuk benimsiyorlardı.

Öğrencilerimi bir Kurban Bayramında yemeğe davet ettim. Hem bayram geleneğimizi görsünler hem de sıcak bir ev ortamında ev yemeği yesinler diye. Kazak öğrencim Torgın ile Azeri öğrencim Vügar bu işin organizasyonunu üzerlerine aldılar. Türk Cumhuriyetlerinden gelen ne kadar öğrencim varsa bayramın üçüncü günü bize geleceklerdi. Adresi verdim. Hangi otobüse bineceklerini tarif ettim. Biz o zaman Ankara'nın Polatlı ilçesinde oturuyorduk. Anlaştık ve ayrıldık.

Bayramın üçüncü günü erkenden kalktım. Evi temizledim. Bize has en güzel yemekleri yaptım. Kurban etinin en güzel kısmını onlar için ayırdık. Sofrayı kurdum. Tam bir bayram çocuğu gibi heyecanla gelmelerini beklemeye başladım. Saat üç oldu, dört oldu ne gelen var ne giden. Meraklanmaya, acaba başlarına bir şey mi geldi diye telaşlanmaya başladım. Saat beşe doğru bir telefon geldi. Telefondaki Vügar'dı. "Hocam, özür dilerim. Ama biz gelemiyoruz." dedi. Neden? diye sorduğumda "Hocam, okula geldiğinizde konuşuruz, n'olur bizi affedin" dedi ve telefonu kapattı. Neye uğradığımı şaşırmışım. Çok üzüldüm, kafamda ne olabileceğine dair binlerce senaryo ürettim. O an tatilin bitmesini ve hemen okula dönmeyi istedim. Okula gittiğim zaman hepsi mahcup bir şekilde yanıma geldiler. Pek bir şey anlatmak istemiyorlardı, hocam sizinle ilgisi yok, geledik diyorlardı.

Israrlarıma dayanamayıp neden gelediklerini açıkladılar. Bilet alacak paraları olmadığı için gelememişler. Hatta jeton parasını bile birisinden borç almışlar. Başımdan aşağı kaynar sular boşaldı. Boğazıma bir şey düğümlendi. Gözlerim doldu. Bu çocukların parasının olamayacağı hiç aklıma gelmemişti. Nasıl olur, bir insan, hem de gurbette, parasız nasıl yaşar diye kendi kendime söylenmeye ve kızmaya başladım. "Hem çocukları davet ediyorsun hem de yol paranız var mı diye sormuyorsun." diye. En çok da yakından tanımaya çalışıp, ilgilendiğimi zannettiğim öğrencilerimin uzun

süredir parasız olduklarını anlayamamak dokundu bana. Görünenin ardındaki görünmeyi fark edememek... Para vermeye kalktım. Bana güldüler, “Hocam, biz böyle yaşama-ya alışkınız. Belediye otobüsü, yemek ve barınma bedava.

Devletiniz tarafından karşılanıyor. Bu nedenle paraya çok fazla ihtiyacımız olmuyor.” dediler.

Daha sonra biz Ankara’ya taşındık, öğrencilerimden çoğu gelip evimde yemek yedi. Ama hiç biri bana boş kalan sofrayı unutturamadı.

O günden bugüne bu buruk hatıra, unutilan isimler, yavaş yavaş kaybolmaya başlayan yüzler, ülkelerinden bana getirdikleri küçük hatıralar, zaman zaman hatıra gelen “acaba şimdi ne yapıyorlardır?” düşüncesi kaldı.

Şairin dediği gibi benden de selam olsun tüm Türk illerine, yeryüzünde Türkçe konuşan herkese...

KIRK BEŞ DAKİKA

Ahmet BEYAZKUŞ

Hayatımın en uzun ve bitmeyecek sandığım gününe heyecanla ve özlem dolu hislerle başlamıştım. Görev yaptığım Şırnak ili Güçlükönak ilçesi Fındık Köyü'nden 17 Kasım 1992 tarihinde memlekete yeni doğan kızımı ve ailemi görmek için Siirt'e beraber görev yaptığımız İrfan'la birlikte köy minibüsüne kaçak olarak binip gelmiştik. Olağanüstü Hal Bölgesinde olduğumuz için asker kontrolünde konvoyla gidiş geliş yapıyorduk. Bu sefer konvoy günü belli olmadığı için Siirt'e habersiz gelmiştik.

Bu bölgede görev yapmak veya yaşamak bazı riskleri göze alarak devam etmekteydi.

Siirt'e geldiğimizde Sağlık Eğitim Merkezi'ne gidip rapor almaya çalıştık. Doktorun yanına ilk olarak arkadaşım İrfan girdi, doktor neyiniz var diye sorduğunda İrfan kekelemeye başladı. Kapı aralıklı, açık olduğu için içerisini görüyordum. Hemen izin isteyip içeri girdim ve görev yerimizi belirtip okul müdür yetkili öğretmen olarak görev yaptığımı söyledim. Sağlık olarak bir problemimizin olmadığını Kayseri'ye gideceğimizi onun için rapor almamızın gerektiğini rica ettim. Doktor Bey biraz nazlansa da raporu verdi, teşekkür ederek oradan sevinçli bir şekilde ayrıldık.

Şırnak ilinde görev yapıyorduk fakat ulaşım problemi bizim için terörden daha zor oluyordu. Şırnak'a resmi veya herhangi bir iş için gitmek istediğimizde konvoy bekliyor, konvoyla beş ile on saati bulan beklemeli yolculuktan sonra

80km bulunduğumuz yerden kuzeydoğuya Siirt'e geliyorduk. Vakit geçtiği için o gün orada kalıyor, sabah erkenden 96km güneyde bulunan Şırnak'a, Eruh üzerinden taksi tutarak gidiyorduk. Eruh, Şırnak karayolunun üzerinde bulunan Kaymakam, Çeşme mevkiini öğleden önce geçerse güvenli aksi takdirde tehlikeli oluyordu. Gittiğimizde işlerimiz uzarsa o gece orada kalıyor ertesi günün sabahında aynı şekilde dönüyorduk. Her gidiş geliş bu meşakkatle olduğu için mümkün olduğunca gitmemeye çalışıyorduk. Doktor beyden ricamızda bundan dolayı olmuştu.

Raporu aldıktan sonra, sevinerek otogara gidip bilet almaya çalıştık. Kayseri'ye iki sefer olduğunu saat 13:00'te ve 15:00'te olduğunu öğrenince 15:00'te olandan yani Ankara otobüsünden biletimizi aldık. Hareket saatine kadar diğer işlerimizi yapıp otobüse binmek için otogara geldik. Otobüse bindiğimizde otobüs yolcularının sevinçleri yüzlerinden okunuyordu. Herkes sevdiklerine kavuşacak olmanın mutluluğunu yaşıyordu. Biz de bu duygularla otobüsteki yerimizi aldık ve otobüs hareket etti. Otobüsümüz yol güzergahında bulunan yerlere sıklıkla uğruyor bu uğramalardaki zaman kayıpları bizi ve diğer yolcuların oldukça canını sıkıyordu. Otobüs sahibi veya şoför için bu uğramalar para kazanmak demekti.

Otobüsümüz Batman Barajı'nın yakınına geldiğinde kontrol noktasındaki jandarmalar tarafından durduruldu. Bu rutin sayılabilecek durdurma ve kontrollere biz ve o bölgede yaşayan herkes alıştı. Baraj sağ tarafta, tarihi Malâbâdi Köprüsü sol tarafta idi. Karanlıkta gizemli görünümüyle tarihi köprüye bakıyordum, kimliğiniz beyefendi sesiyle dalgınlığım geçip kimliğimi jandarma erine verdim. Bölgede batıdan gelen memur veya diğer kişiler özel ilgiyle karşılanıyor ve muamele ediliyordu. Öğretmen olduğumu söylediğimde kimliğimi hemen geri verip iyi yolculuklar dileyen askere teşekkür ettim.

Otobüsümüz tekrar hareket etti. Hava iyice kararmış etraf seçilemez durumdaydı. Otobüsümüz kontrol noktasından 8 km ilerlemişti ki ileride alevler göründü hepimiz heyecanlandık. Yedek şoförümüz ilerideki kalabalığın soygun olabileceğini söyledi. Herkes üzerlerinde bulunanları saklamaya başladı. Bende de birlikte görev yaptığımız beş arkadaşın maaşları vardı. Kayseri'den adreslerine gönderecektim. O günkü maaşlarımız çift maaş saydığımız Olağanüstü ödeneğiyle iki misliydi. Paraların bir kısmını koltuğun altındaki kılıfın altına bir kısmını sigaralığa bir kısmını çorabımın altına sakladım, az miktarda da cebimde kalmıştı. Telaşlı hâlde bunları yaparken otobüsümüz teröristlerin işaretiyle durduruldu. Kapıların açılmasıyla otobüse iki terörist bindi düzgün ifadelerle kendilerinin PKK savaşçısı olduğunu yol kontrolü yaptıklarını ve kimlikleri çıkarmamızı söyledi. Şoförün arkasında bir bayan oturuyordu. İlk ondan kimliği aldı ne iş yaptığını sordu. Bayanın nutku durmuştu, birkaç kez soruyu tekrarladı, bayan cevap veremiyordu, diğer teröristin fazla oyalanma diğerlerine bak ikazıyla üçüncü ve dördüncü koltukta oturan kişilerin kimliklerini alıp ne iş yaptıklarını sordu. Öğretmen olduklarını ve Ankara'ya gittiklerini söylediler. Aşağıdaki teröriste doktor, bunlar öğretmen dediğinde aşağıdaki terörist grup başı (Doktor Baran olduğunu sonradan öğrenmiştik): "Onları indir!" dedi. Arka sırada ben oturuyordum, benim de kimliğime baktı ve benim de inmemi söyledi. Arka taraflarda arkadaşım İrfan ve hanımı da vardı. İrfan'ı indirip hanımını indirmediler. Aşağıya inen dört öğretmen olmuştuk. En arkalarda bir öğretmen arkadaş vardı. Kırşehir'den okul arkadaşım ve aynı zamanda Kayserili Oktay Kırçökü indirmediler, ona çok sevinmiştim. Aşağıda İrfan'a Oktay'ı indirmediler" şükürler olsun." dedim. Otobüsün yanında başka bir terörist bize havadan sudan sayılabilecek önemsiz sorular soruyor ardından da yanımızdan 10-15 metre uzaklaşıp olta atıyordu.

Arkadaşlarla karanlıktan faydalanıp kaçmayı denememiz gerektiğini olmazsa otobüsün arkasında bagaja girerek saklanmamız alternatifleriyle istişâre ediyorduk. İrfan sağımızdaki tepeye kaçmamızın anlamsız olacağını arkamızdan taranabileceğimizi daha önce kaçanların aynı şekilde öldürüldüğünü söylediğinde bu düşünceden vazgeçtik. Şoförle konuşuyor bizi bırakmamasının gerektiğini ısrar ediyorduk.

Otobüsten inen arkadaşlardan birisi boş verin bu dünyadan ne zevk aldık diyordu. Ağzının biraz içki koktuğunu fark ettiğimizde arkadaşın yaşantısının normal olmadığı anlaşılmıştı. Bizim İrfan ise “Bana bir sigara verin içeyim.” diyordu. Diğer arkadaşta Allah’tan ümit kesilmez Âyetel Kürsileri okumamızı hatırlatıyordu. Âyetel Kürsileri yedişer kez okuduk diğer alkollü arkadaş da okudu mu bilemiyorum, ama elini yüzüne sürüyor mırıldanıyordu. Galiba dua ediyordu. Bir ara hayatımın geçen günleri sinema şeridi gibi gözümün önünden akıp gidiyordu. Öleceğimi düşünüp ve ahiret muhasebesini yapmaya başlamıştım. Annemi ve yeni doğmuş ve onu görmeden öleceğim kızımın ne olacağını düşündüm. Bütün bunları rüya gibi saniyeler zaman diliminde gerçekleşiyordu. Bütün bunları bizi bekleyen teröristin uzaklaşıp gelip gittiğinde yapıyorduk. Bunları yaparken zaman zaman teröristle konuşuyor ve tatlı tatlı tartışıyorduk. Öğretmen olarak hiç kimseye zararımızın olmadığını söylüyorduk.

Bir ara Âyetel Kürsileri okumamızı hatırlatan arkadaşta nerede görev yaptığını sordum. Arkadaş ta Siirt’te Rahîmiye Yurdu’nda rehberlik yaptığını, felsefe öğretmeni olduğunu söyledi. Hocam, bizim ticaret lisesinde okuyan bir öğrencimiz var onu sizin oraya alsak olmaz mı dedim. Öğrencinin başarılı, ihtiyaç sahibi olduğunu arkadaşlarla ihtiyaçlarını karşılayarak okuttuğumuzu söyledim. Yurda alındığında mahcup etmeyeceğini ısrarla iknaya çalışıyordum. Öğretmen arkadaş birden: “Hocam! Kurtulduk da öğrenciyle ilgilenmek mi kaldı? diye çıktığında diğer arkadaşların yüzlerindeki ifade de o şekildeydi.

Biz bunları düşünüp konuşurken diğer araçlardan indirilenler önümüzden ileride yanmakta olan Türkiye Petrolleri Arama Ortaklığı TIR'nın arkasına götürülüyordu. Bu götürülenlerin bazılarının öldürüldüğünü sonradan haberlerden öğrenmiştim. Bizim otobüste herkes bizi merak ve heyecanla takip ediyordu. Hiç şüphesiz en heyecanlı olanda İrfan'ın hanımıydı. Aşağıya indirilişimizden kırk dakika geçmişti ki otobüsümüzün arkasına "Vantur Seyahat" otobüsü yanaştı. Bizi bekleyen terörist kontrol için o otobüsün yanına gitti. Ben de arkadaşlara bunun bir fırsat olduğunu otobüse hemen binelim, dedim. Arkadaşlarda kabul edip otobüse bindik. Bindüğümüzde aynı yerler değil de arka taraflara oturmamızın uygun olacağını, kravatlı arkadaşımızın kravatını, İrfan'ında gözlüğünü çıkarmasını söyledim bunu hemen yaptılar. Ben aynı yerime oturmuştum, yanımdaki kişi bana bir sigara verdi. Heyecanımın geçeceğini ve sakinleyebileceğimi söyleyerek teselli mahiyetinde bir şeyler söyledi.

O ana kadar hiçbir korku hissetmemiştik, özellikle de ben. Otobüse bindiğimde her yerim titriyor konuşmada zorluk çekiyordum. Titreyen bacaklarımı ellerimle tutamıyor zorluk çekiyordum. O ana kadar sakin oluşumun normal olmadığını, şoka girdiğimi sonradan değerlendirebildim. Biraz sonra otobüse başka bir terörist bindi ve şoförden otobüsün kontrol edilip edilmediğini sordu. Şoförümüz gayet sakin bir sesle "beliğ" dedi, bu evet anlamındaydı. Bu aynı anlamda kurtulmamız demekti. Terörist otobüsten indiğinde benim kaçalım dediğim sağ taraftaki tepeden havaya yayılım ateşi açıldı. Namluların ucundan ateş çıkıyordu. Bu ateşin anlamı şölen bitti hemen toplan anlamına geldiğini şoförümüzden öğrendüğümüzde dua ettik. Herkes olay yerinden uzaklaşmak için koşuşturuyor araçlar yan tarladan kaçmaya başlamışlardı, bizde aynı şekilde yaptık. Yol üzerinde yanan TIR'ı çekmeyi kimse düşünmüyordu. Otobüs normal yolundan ilerlerken karşıdan polis panzerleri ve jandarma araçlarının

geldiğini görmüştük. Diyarbakır- Silvan ilçesine yakın kontrol noktasında polisler otobüsümüzü durdurdu. Otobüsümüze binen polise yolcular bağırarak kızmaya başladı. Bizi geride teröristler durduruyor ölüm tehlikesi atlatıyoruz, siz ise burada kontrol etmeye çalışıyorsunuz, dediğinde polis otobüsten kontrol yapmadan aşağıya indi. Çok gecikmiştik fakat kurtulmuş Allah'ın verdiği ömürle daha neler yaşayacaktık. Diyarbakır'a yaklaştığımızda sakinlemiştim. Mola yerinde, indirilmiş olan öğretmenlerle ve arkada indirilmeyen Oktay'la çay içip birbirimizi teselli ettik. Oktay'a seni indir-mediklerine sevindiğimi söyledim. O da benim kimlikte Erzurum -Narman yazdığı için indirmediler dedi. Babası Erzurum'da öğretmen olarak görev yaptığı sıralarda doğduğu için Kimlikte Narman olduğunu söyledi. Ankara'ya giden arkadaşla dönüşte yurda uğrayacağımı öğrenci meselesini uzun uzun konuşacağımı ve bunda ciddi olduğumu söyledim. Öğretmen arkadaş gülererek tamam tamam teröristin yanında da ısrar ediyordun dedi, diğer arkadaşlarla birlikte gülüştük.

Kayseri'ye gece yarısı gelmiştim. Ailece sabaha kadar uyuyamadık Geç gelişimin sebebi olayı tekrar tekrar anlattım. Sabah olduğunda ilk iş olarak Allah'a şükür kurbanı kesmek ve dağıtmak oldu. Bizi teröristlere unutturan ve nefes alıp vermemizi sağlayan yüce yaratana ne kadar şükretsem azdır.

Bir hafta sonra tekrar Siirt'e döndüğümüzde ilk iş olarak Rahîmiye Yurdu'na uğramak oldu. Kendimi tanıtip şu an ismini hatırlayamadığım öğretmen arkadaş sorduğumda herkesin beni, arkadaşın anlattığından dolayı tanıdığını fark ettim. Yurttakiler hocam gerçekten yakalandığınızda öğrencinizi mi konuştunuz diye sordular. Bende yaşadıklarımızı ve konuştuklarımızı aynen tekrar anlattım. Öğretmen arkadaşla birlikte orada bulunan öğretmenlerde öğrencimizle üç yıl ilgilendiler. Öğrencimiz Şerif'te bizi ve kendisiyle ilgilenip emek veren öğretmenleri mahcup etmedi. ODTÜ felsefe

bölümünü okudu şu an o da öğretmenlik yapıyor. Bu da beni ve emeği olan herkesi mutlu etmektedir.

Bir öğretmenin her zorlukta mesleğinin gereği olarak eğitimi ve öğretimi düşünebileceğini düşünüyorum. Bir toplulukta iki öğretmen yan yana gelse mevzuû dönüp dolaşıp öğrenci, öğretmen eğitim ve öğretime gelmektedir.

Benim de teröristlerin bizi aşağıya indirip sorguladığında başka bir öğretmenle bir öğrencimin yurt meselesini ve geleceğini konuşmam, bu meselenin bir öğretmen olarak bilinç altına yerleştiğinin bir göstergesi olarak düşünüyorum.

KARDELEN VE ÖĞRETMEN

Halil YÜCEL

Burdur'da bir ay gibi kısa bir askerlik yaptıktan sonra asker öğretmen olarak Ağrı'da görev yapacaktım. Ağrı'ya hiç gitmemiştim. Daha doğrusu memleketim olan Tokat'tan ilerisini görmemiştim. Öyle ya bu toprak, bu vatan hepimizindi, nerede olsa orada görev yapmaya hazırdık. Bakalım bizi ne gibi sürprizler bekliyordu. Tüm hazırlıkları yaptıktan sonra otobüsümüzü beklemeye başlamıştık. Nihayetinde beklenen an gelmiş, arabamız harekete geçmişti.

...

Yavaş yavaş arabamız gideceğimiz yere yaklaşırken ben-deki heyecanda bir çığ gibi büyüdükçe büyüyordu. Neyse ki uzun bir aradan sonra Erzurum'a gelmiştik. Erzurum'dan Ağrı'ya gitmemiz gerekiyordu. Hemen bir araba bulup tekrar yola koyulduk. Arabamız tıka basa dolmuştu. Horasan'a geldiğimizde arabada sadece iki kişi kalmıştık. Kısa bir mola verdikten sonra tekrar arabaya bindim. O da neydi? Diğer yolcu arabada yoktu. "İçimden bu araba bir tek benim için Ağrı'ya gitmezdi" diye düşünmeye başlamıştım ki... Neyse fazla düşünceye dalmadan diğer arkadaşta arabaya binmişti. Daha sonra bu arkadaşla beraber öğretmenevinde aynı odada kalacaktık. Üç-dört saat gittikten sonra Ağrı'ya gelmiştik. Dün gecedен beri devam eden rahatsızlığım kendini daha fazla hissettirmeye başlamış artık dayanılmaz hale gelmişti. Bir de Ağrı'da resmî işlemlerle uğraşmak işin cabası... Karar-nameyi alıp kendimi Patnos Öğretmen Evine zor atmıştım.

Hemen odaya girer girmez kendimi yatağa atmıştım. Öylece sabaha kadar uyuyakalmışım. Cumartesi ve pazar günü Patnos'ta kaldıktan sonra; haftanın ilk günü yeni görev yerim olan Süphan 'ın eteğine kurulu Doğansu'ya gidecektim. Bir gün önceden tüm hazırlıklarımı tamamlamış, hatta arabaların gelişi gidiş saatlerini bile öğrenmiştim. Her on beş dakika da bir araba kalkıyormuş.

Pazartesi günü yola çıktığımda durumun hiç de öyle olmadığını anladım.. Tam bir saat yolda araba beklediğim halde gelen giden olmamıştı. Bu arada ben de garip düşüncelere dalmıştım. Bir anda yanımda biten traktör sesiyle kendime gelmiştim. Gideceğim köye kadar bu traktörle yol alacaktım. Traktöre pek de yabancı sayılmazdım, çocukluğum zaten traktör üzerinde geçmemiş miydi?

Yalnız bugün canımı sıkın bir şey vardı. Hâlâ rahatsızlığım geçmemişti. Ve rüzgâr olanca gücüyle tüm bedenimi kaplamış, beni adeta kollarına esir almış, olanca gücüyle canımı acıtıyordu.

Nihayet görev yapacağım köye gelmiştim. Köyün girişinde bir cami, etrafını kaplayan kavak ağaçları, tek katlı kerpiçten oluşmuş evler... Okul, karakol ve sağlık ocağı bir arada....

Okul ise üç ayrı tek katlı binadan oluşuyordu. Müdür ve arkadaşlarla tanıştım.Kısa bir sohbetten sonra müdür:

-Hocam, istersen haftaya başlayabilirsin, dedi.

-Hayır hocam, bir an önce başlamalıyım.

Başlamalıyım tabî, Aliler, Fatmalar, Ayşeler beni bekliyordu. Bu bozkır, bu çorak toprak bir damla suya hasretti. Hayat vermeliydim bu körpe fidanlara...

Akşam olmuştu. Arkadaşlarımız etleri mangalda güzel bir kızarttıktan sonra beni çağırmışlardı, toplam on sekiz kişiydik. Yüzlerinde sevinç ve mutluluk kokan köy öğretmenleri... Sevmiştim bir anda bu arkadaşları, bu şirin köyü...Artık hastalığımdan da eser kalmamıştı. Ertesi gün ilk derse gire-

cektim, çok heyecanlıydım. Tarifi imkansız duygular içindeydim Sabah olmuş ve okulun yolunu tutmuştum. İçim içime sığmıyordu. Sınıfta bekleyen otuz çift göz... Bu gözlerde buruk bir parıltı, masum bir gülüş vardı. Beni benden alan bu bakış, toprak kokan yüzler, bu çocuklar benimdi. Tam beş yüze yakın fidan vardı bu okulda. Hepsini teker, teker yeşertmeliydim hem de bu çorak topraklara inat. Kardelen olmalıydık, başarmalıydık tüm zorlukları yenerek. İnadına yemiş vermeliydik boyumuza bakmadan...

Tek parolamız çalışmaktı, hem de çok çalışmak. Çalışmaktan başka çıkar yolumuz da yoktu zaten. Beş yüze yakın bir öğrencisi olan bu okulda kütüphane olmadığını duyunca çok üzölmüş ve şaşırılmışım.. Bu karanlık havayı yok etmekteydik, kışın soğuşunda bahar olmalıydık müjdelere vermiyedik, mum olmalıydık karanlığın ortasında, çiçekler arasında kardelen olmalıydık.” Ben bir kardelenim, karı deler güneşle uzanırim. Beni yıldırılmaz kara kış. yere düşen her kar tanesi bana bir şeyler öğretir. Gücümü güneşimden alırım, gözlerimi kapatıp yazı hayal ederim. Kışın sonunun olduğunu bilirim. Tepelerden güneşin doğacağını ümit ederim. Hiç zorluk çekmem. Çünkü sabır benim diğer adımdır.”⁽¹⁾

Ertesi gün olduğunda Müdür Bey'e kütüphanenin nerede olduğunu sordum. Sorduğuma pişman olmuşum, çünkü beşyüze yakın mevcudu olan bir okulda kütüphane yoktu. Beynimden vurulmuşa dönmüştüm. Neyse kendimi toparlamam fazla uzun sürmemişti. Biz neden buralara gelmiştik. Öğretmenlik fedakârlık ister demiyor muyduk? Aklıma hemen bir düşünce gelmişti. ilk olarak düşüncemi müdüre açmışım. Müdür onay verdikten sonra kolları sıvamıştık. Ayrıca Patnos Kaymakamı Osman Tunç, bize her konuda destek olacağı ve kitap yardımında bulunacağı sözünü vermişti. Artık tek bir düşüncemiz vardı:Kütüphane kurmak...Bir kitap bir kardelen... Süphan'ın eteğine kurulu Doğansu'daki kardelenleri yeşertmeye var mısınız?..

Parolalarıyla yola çıkmıştık. Bir kitap da kazandırsak bizim için kardı. Tüm ulusal gazetelere mektup yazmıştık. Birinci denemede başarılı olamamıştık. Zaten buna hazırlıklıydık. Bu yolda tüm engelleri aşmaya inat etmiştik. Söz vermiştik.Çünkü biz bir kardelendik. Zorluk bizim alinyazımızdı. Her problem bizim için çözümün bir parçası olmuştu. Bu sefer okur düşüncelerine yer veren köşe yazarlarına mektup yazarak işe başlamıştık. Hiç unutmuyorum ilk mektubumuz 1 Ocak 2003 tarihli derginin birinde yayınlanmıştı. Gözlerimize inanamamıştık...

O yazıyı dergide defalarca okuduk bir daha, bir daha... Artık telefon görüşmeleri başlamıştı. Ahizenin öbür tarafından yardım sözleri geliyordu. Hala olayın ciddiyetini tam olarak kavrayamamıştık. Aradan bir iki hafta geçtikten sonra ulusal gazetelerde de mektuplarımız yayınlanmaya başlamıştı. Telefonlarımız susmuyordu. Yavaş yavaş kolilerle kitaplar gelmeye başlamış, sorumluluğumuz her geçen gün bir kat daha artmaya başlamıştı.

Sanki rüya âlemindeydim Ya Rabbi... Anadolu tek bir vücut olmuş Doğu'nun bu şirin köyüne yardıma koşuyordu. Her kışın bir baharı vardı. Doğansu'da doğum sancıları başlamıştı. Güneş bize göz kırpmıştı bir kere... Öyle unutulmaz anlar yaşanıyordu ki kelimelerle anlatmak yetersiz kalırdı. Orhan Veli'nin de dediği:'bilmezdim şarkıların bu kadar güzel kelimelerinde kifayetsiz olduğunu bu derde düşmeden önce...'

Aman Allah'ım bu ne güzel ilgiydi...Size hangi birini anlatsam bilemiyordum. İstanbul'dan koliler dolusu kitap gelmişti.İlköğretim 4. ve 6. sınıfta okuyan iki kardeş öğrencimiz kendi okullarında kampanya başlatmışlar. Yağmur olup bu çorak topraklara bereket getirmişlerdi yine Samsun'da görev yapan Meliha Koyuncuoğlu Öğretmenimiz kendi okulunda bir nefer gibi çalışıp, karanlıkta büyüyen bu körpe fidanlara ışık saçmışlardı. Hangi birini anlatsam bilemiyorum?

Ya Beylerbeyi Astsubay Okuluna ne demeli?Hepsine buradan minnettarız. Ve nice isimsiz kahramanlara ...

Artık Doğansu'da güneş bir başka doğmaya başlamış, tadını kaybetmiş gülümseler kendine gelmiş, bakışlar renkten renge bürünmüş... Doğansu'ya can gelmiş canlar... Karanlığın yerini gündüz almış. Umutlar tazelenmiş bir bir, insanlar güne merhabayla başlamış.

“Merhaba umutla doğan güneş
Merhaba sevgiyle büyüyen kardeş
Merhaba yükselen dağ
Akan dere parlayan ay
Yeni yeşeren fidan, oku hırlatan yay
Merhaba, merhaba”⁽²⁾

Dersler masal ülkesinde işlenir olmuş. Su yolunu bulmuştu bir kere...

Sır perdesi aralanmıştı bu köyde, her şey muntazam, her şey yerli yerinde..

Hele iki kardelen vardı ki onları hiç unutamıyorum. Bunların birincisi Bahar'dı. Öğrencilerime günlük tutmalarını tavsiye etmiştim. Arada bir de günlükleri kontrol ediyordum öğrencilerimin. Herkesin günlüğü belli bir düzeye gelmişti. Bu arada Bahar'ın annesi rahatsızlanmış, tam bir ay okula gelmemişti. Hastanede annesinin yanında bir ay refakatçi olarak kalmıştı. Bir ay sonra öğrencim okula gelebilmişti. O arada ben öğrencilerimin günlüklerini kontrol ediyordum. Bahar isimli bu öğrencim de günlüğünü yanına almış masanın üzerine koymuştu. Bahar'inkine bakmadan diğer öğren-ciye geçtim. O arada Bahar:

-Öğretmenim benimkine bakmadınız.

-Bahar sen bir aydır okulda yoktun. Seninkine bir dahaki sefere bakarım.

-Olsun öğretmenim. Ben tam bir aydır hastanede günlük tuttum. Hem böylelikle canımın sıkıntısını giderdim hem de ödevimi yerine getirmiş oldum. Zaten siz demiyor muydunuz...

Artık bundan sonrasını işitmiyordum. Tüm vücudum birden bire kendinden geçmişti. Ben nerdeydim, ne yapıyordum, yoksa ben bu dünya da değil miydim? Ya Rabbi, sen akıl ver bana... Yoksa ben hayal mi görüyordum. Evet, bu olsa olsa hayal olurdu, yok canım ben rüyadaydım. Adeta sınıftan kopmuştum, gökyüzünde meleklerle raks ediyordum. Uçuyordum bu dünyayı baştan başa, Alis'in harikalar dünyasına giriyor, Babil'in saraylarını fethediyordum. Aladdin'in sihirli lambasını bulmuştum. Kırk Haremler'i yerle bir etmiştim.

-Öğretmenim, bir şeyiniz mi var, ne oldu? Bahar'ın bu sözlerle kendime gelmiştim. Evet ben sınıftaydım ve bu bir gerçektir. Olamazdı böyle bir şey. Ben bu dersi nasıl bitirebilirdim. Allah'ım sen bana yardım et...

Yavaş yavaş kendime geliyordum ki, Fecri adında bir öğrencim yanıma gelerek :

- Öğretmenim, ben şiir defteri tuttum, bakar mısınız?

-Tabi, Fecri.

Şiir defterini inceliyor bir taraftan da Fecri'ye:

-Bu şiirlerin altına şairlerini niye yazmadın?

-Öğretmenim bu şiirlerin hepsi benim...

-...

-Ne dedin ?

-Hepsi bana ait öğretmenim

...

Bana ne oluyordu böyle bugün. Kalp atışlarım hızlanmaya başlamış sanki yerinden fırlarcasına durmadan çarpıyordu. Kalp'ten gidecektim. Anadolu'nun bu ücra köşesinde

bu kadarı da fazlaydı.

Yaşadıklarına ben de inanamıyordum. Aklım başımdan gitmişti. Ya ben kendimde değildim ya da bu olanlar gerçek değildi.

“Ayva sarı, nar kırmızı sonbahar

Her yıl biraz daha benimsediğim...”

Kendimden geçmiş bir halde dilimin ucuna çeşitli mısralar geliyor, kendi kendime konuşuyordum. Gözler donuklaşmış bir noktaya bakmaya başlamıştım. Sıtmaya tutulmuş bir hasta gibi vücudum titriyordu. Gözlerim yuvalarımdan çıkacak gibi hakaret ediyordu.

-Öğretmenim, bugün rahatsız mısınız?

-...

-Yoksa Şiirlerimi beğenmediniz mi?

-...

Yavaş yavaş kendime geliyordum. Bu ses, bu tahta bu sınıf, bu öğrenciler... Burası bir sınıftı. Evet burası bir sınıftı. Ben de tam sınıfın ortasıdaydım. Ayaklarımın feri yerine gelmeye başlamıştı. Gözlerimdeki yaşa söz geçiremiyordum. Sanki oradan çıkmak için can atıyorlardı.

-Ahmet, baksana öğretmenimiz ağlıyor.

-Yok ya hiç öğretmen ağlar mıymış?.. Ben hiç ağlayan öğretmen görmedim.

-Ben de...

Ağlar çocuğum ağlar öğretmenler de ağlar ...Gecesini gündüzüne katan, bu mukaddes yolun emanetçileri, peygamber vârisler hem de ne ağlar...

Tekrar içimden kendi kendime konuşmaya başlamıştım.

“Mehmedim sevinin, başlar yüksekte

Ölsek de sevinin, eve dönsek de

Sanma bu tekerlek kalır tümsekte
Yarın elbet bizim elbet bizimdir
Gün doğmuş gün batmış ebed bizimdir.”

Artık dallar meyveye durmuştu sevinmenin zamanıdır şimdi. Hedefe varılmıştır. İstanbul fethedilmiştir. Mecnun Leyla'sına kavuşmuştur. Ferhat dağları delmiştir. Bu eller, bu eller miydi? Beni fetheden minik eller miydi. Kalem tutan bu el benim öğrencimin miydi?

Türkçe nasılda hayat bulmuştu bu dilde...

Atatürk :”Öğretmenler yeni nesil sizlerin eseri olacaktır.” derken acaba bunu mu kastediyordu.

...

Harikalar diyarında sona yaklaşılmıştı. Günler ayları, aylar yılları kovalamış, nihayet burada da görev sürem dolmuştu. Asker öğretmen olarak görev yaptığım bu topraklar bana her zaman kardeleni hatırlatmıştır. Zorlukla başa çıkmak bunun için en başta inanmak, daha sonra çalışmak, çalışmak, çalışmak.

Bu yolda emeği geçen öğretmenlerin önünde saygıyla eğiliyorum. Tüm öğretmen arkadaşlarımdan Öğretmenler Günü'nü kutluyor, bu kutsal yolda başarılar diliyorum.

NOT: (1) ve (2) nolu şiirler “Fecri Yavı” isimli öğrencime aittir.

ÇOCUKLA ÇOCUK OLMAK

Tahir AKDENİZ

Çocuklarımızın başına gelen olayları her gün TV’lerden seyrettiğimiz şu günlerde, biz eğitimcilerin anıları ile ilgili bir yarışma düzenlemeniz çok yerinde, sizleri tebrik ediyorum.

Çünkü bu olaylar eğitimsizlikten, cehaletten ve sevgisizlikten doğan olaylardır.

Öğretmenlerimizin güzel anıları yaptıkları hizmetin zorluğunu, güzelliğini, önemini ve sevgilerini bizlere bir kez daha gösterecektir.

Ben de on beş yıllık meslek hayatımdaki gözlemlerimi çocuk gözüyle bakarak bir anımla sizlere aktarmak istiyorum. Eğitimin sırrı bence çocukla çocuk olmaktır.

Çocuk değil mi? Boş ver demek kolayımıza geliyor. Halbuki onları anlamak için biraz da küçümseyerek baktığımız, çocuk adını verdiğimiz insanların bakış açısıyla yeniden bu dünyayı, bilgilerini, kurallarını, insan ilişkilerini görmek gerekir.

Çünkü bizler, büyüdükçe güvenceli ve risksiz bir hayat yaşamak için boğucu bir mantığın içine giriyoruz. Ama çocuklar bu mantığı reddediyorlar. Hayat onlar için işine geldiği gibi ve biraz da mizahidir. İşte bir anım öğretmenliğimin ilk yıllarında:Çocuklara dersi iyi dinlemeleri için çiçek olun dediğimde arka sıraların birinde oturan Hasan diğer arkadaşları gibi arkasına yaslanmamış iki elini boğazına dayayıp açmış. Hasan ne oldu?Ellerini niçin açtın öyle dediğimde

onlar benim yapraklarım öğretmenim demez mi. Çocuklar her şeyi biliyorlar ama bilmezlikten gelerek bunu bize mizahi yani oyun bozucu anlamda kanıtlıyorlar.

Çocuğa söz geçirmek de kolay değildir. Onunla iyi geçinmek için, istediğinizi yaptırmak için onun gibi düşünmek, onun gibi konuşmak, aynı oyunu oynamak gerekir. Öyleysez onun için sizden tatlısı yoktur. Burda mühim olan bizim ondan beklantilerimiz değil, onun bizden bekledikleridir. Onları yapabiliyorsak sorunları daha kolay aşarız.

Çocukla çocuk olalım. Şu dünyaya biraz da mizahi gözle bakalım. Hepimizin içinde olan çocuğu serbest bırakıp hayattaki anlaşılmazlıklara nanik yapalım. Öyle yapmazsak sorarım size çekilir mi bu hayat?

Çocuklarımızı, çocukları sevelim. Her şeyimiz onlar için, onlar bizim geleceğimiz.

BULUŞMA ÇİZGİSİ

Fahri HOŞAB

Eylül, hazanın ilk ayıdır. Eylül, sararmaya başlayan yaprakların, için için serinleyen toprakların, mavi gökte yüzünü gösteren tül tül bulutların zamanıdır. Ancak bu ayda, dışarıda emareleri görünmeye başlayan sonbahara rağmen, bir bahar yeşerir durur sizin yüreğinizde. Zemheride bile çiçek açar sizin yüreğiniz. Çünkü siz öğretmensiniz!

Okullar açılır bir Eylül sabahı. Zil sesleri, bir Nisan yağmurunu müjdeleyen o semavî seda gibi yüreklere bereketli yağmurlar indirir; ümitler filizlenir sinelerde. Öğretmeni-öğrencisi yeni bir gayret, taze bir şevkle yüzlerini, bakışlarını çevirirler yeni hedeflere. Bu bahar, irfan bağının baharı; bu yağmur, bu yağmur, fazilet semasının yağmurudur.

*

Yine bir Eylül sabahıydı. Zil sesleriyle başlamıştık yeni bir yürüyüşe. Üstelik tayinim de yeni çıkmıştı yeni okuluma. Yeni bir yıl, yeni bir okul, yeni ümitler, yeni bir şevk ve taze bir zevk... Meslek hayatımın altıncı yılıydı. Yeni görev yerim bir Anadolu Öğretmen Lisesiydi. Okula gittiğimde, ders programımı taze bir heyecanla aldım. Branş dersim olan” Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi” dersinin yanı sıra “Eğitime Giriş” dersi de bana verilmişti.

O yıllar liselerde kredili sisteme göre eğitim veriliyordu.

Yeni okulum yatılı bir okul ve öğrencilerin büyük bir kısmı il dışından, farklı şehirlerden geliyordu.

Derslere girmeye başladık. Okulun ilk günleri, öğleden

önce girdiğim derslerin birinden çıkıp giriş katında bulunan idarecilerin bulunduğu koridora indiğimde, bir kız öğrenci yanıma yaklaştı ve bana:

“Hocam, Eğitime Giriş dersine siz mi giriyorsunuz?” dedi.

“Evet, hanım kızım. Buyur, bir şey mi diyecektin?” dedim. Biraz çekinip sıkılarak:

“Hocam, ben son sınıf öğrencisiyim. Son sınıflardan bu dersi almayan sadece ben varım. Ders programını yapan müdür yardımcısı hocama durumumu anlattım, ‘Derse giren hocanla konuş, kabul ederse dersi ondan al; ancak sen tek öğrencisin, bu aldığın dersten dolayı hocana ücret ödeyemem.’ dedi.”

Anlaşılan öğrenci, ücret ödenmeyeceği için öğretmenin dersi veremeyeceği endişesi taşıyordu.

“Senin adın ne, hanım kızım?”

“Aliye, hocam.”

“Aliye, senin canın sağ olsun. Ücretin bir önemi yok. Önemli olan, sana yardımcı olmaktır. Dersi alabilirsin.”

“Çok teşekkür ederim hocam.” dedi, rahatlayıp tebessüm ederek ayrıldı.

Okulda ilk hafta ders programı tam oturmadı. Yeni görevlendirmeler oldu. Eğitime Giriş dersi de başka bir öğretmen arkadaşına verildi.

Günler, haftalar bir bir geçmeye, havalar iyice serinlemeye, derken biraz soğumaya başladığında, öğretmenler ve öğrenciler de okula iyice ısındılar.

*

Son iki ders, yedinci ve sekizinci saatler kalmıştı. Günün tatlı yorgunluğunu hissederek derse gireceğim sınıfa doğru ilerliyordum. Dışarıda hava kapalıydı. Gök kubbeyi koyu gri bir bulut tabakası kaplamıştı. Çiseleyen yağmur, okul binası-

nı çevreleyen çam ağaçlarının dallarını, yapraklarını yıkıyor, renklerini parlatıyor, iğneli, fakat zarif yeşilliği âdeta cilâliyordu.

Sınıfa girdim, öğrenciler ayağa kalktı, onlara iyi dersler diledim, yerlerine oturdular. Havanın kapalı olması sebebiyle sınıfın lâmbaları yakılmıştı. Bu ortamda ders işlemek, bazen eski bir ocak başı sohbeti tadı verir insana. Sınıfta bir de sürprizle karşılaştım. Daha önce Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi dersini diğer branş öğretmenini arkadaşından alan Aliye, kaydını benim derse aldırması, artık derse bu sınıfta giriyordu.

Derse başladık. Önce bazı sorular geldi, onlara cevaplar verdim. Sonra o günkü konuya geçtik. Bir sohbet tadında, yedinci saat, derken teneffüs ve sekizinci saat bitti.

Dersten çıkarken hızlı adımlarla Aliye yanıma yaklaştı, beni kapıda yakaladı ve:

“Hocam, biraz konuşabilir miyiz?” dedi.

“Tabiî, ne demek!” dedim.

Önce kalabalıklaşan ve gürültüsü artmaya başlayan koridordan, bulunduğumuz katın her iki koridorunun açıldığı salona çıkmamız gerekiyordu. Salona çıktık ve konuşabileceğimiz uygun bir yer bulduk.

“Buyur, hanım kızım.” dedim.

“Hocam, derste bir arkadaş size, sağlıklı bir evlilik yapabilmenin gereklerinden olan nikâhın şartlarını sordu, siz de cevapladınız. Ancak bu şartlara uymayarak nikâh yapan kimseler var. Şimdi, bunlardan dünyaya gelen çocuklar gay-rimeşru mu?”

Aliye’nin sorusu sert geldi. Soru üslubu ve takındığı tavırdan, meselenin bir soru-cevap meselesi olmadığını anladım. Anladığım kadarıyla, Aliye’nin kafasına yatmayan bir şeyler vardı, bunları konuşmak ve tartışmak istiyordu. Ona şöyle bir baktım; yüz ifadesi ve bakışları sorgulayıcı ve ten-

kit ediciydi. Şunu da sezdim: Bu bir başlangıç sorusuydu. Bu soruya tatmin edici bir cevap verilememesi, başka soruları ve nihayet tartışmayı da beraberinde getirecekti. Anlaşılan, Aliye sitemkâr bir üslûpla içini dökmek, doğru bildiği bazı kanaatlerini ve iddialarını ortaya koymak istiyordu. Bu durumda bir öğretmen yapacağı, sakın bir şekilde öğrenciyi dinlemek ve tatlı bir dille meseleyi anlatmaktır. Sorusunu dinledikten sonra cevaplamaya çalıştım:

“Hanım kızım, bizim inancımıza göre, her çocuk dünyaya tertemiz, masum gelir. Hiçbir çocuk anne-babasının kabahatini yüklenemez. Ayrıca insanlar bazen, bilgisizlikten dolayı bazı işleri eksik yapabilirler. Merhameti sonsuz olan Allah’ın katında bilgisizlikten kaynaklanan bazı hatalar, mazeret sebebi olabilir, affedilebilir. O’nun rahmetinden her zaman ümitli olmak lâzım.”

Cevap karşısında Aliye bir an durakladı, bakışlarını yere dikti, sonra başını kaldırdı. Yüz kasları gevşemiş, bakışları sakinleşmişti. Ben yeni sorusunu beklerken, lâfı uzatmadan bütün açık yürekliliği ile şu cümleyi sarf etti:

“Hocam, ben Alevîyim.”

“Ne güzel! Kardeşmişiz, ben de Sünnîyim.”

Farklı bir konuya girmek isteyen Aliye, bu cümle karşısında şaşkın bir yüz ifadesiyle, “Nasıl yani?” der gibi baktı. Bakışlarındaki soru işaretini gidermek için devam ettim:

“Allah’ımız bir değil mi?.. Kitabımız, peygamberimiz bir değil mi?.. Aynı şeylere inanmıyor muyuz? Geçmişten bugüne aynı kaynaktan gelmiyor muyuz?.. Aynı ülkeyi, aynı kaderi, aynı tarihi, aynı geleceği paylaşmıyor muyuz? Bütün bunlar kardeşliğimizi perçinlemeye; paylaşılan bu kadar ortak değerler birbirimizi sevmemize yeterli değil mi?”

Başını kaldırmış beni dinleyen Aliye tebessüm ederek:

“Hocam, benim yetiştiğim çevrede farklı şeyler konuşulur...” dedi.

“Neler konuşulur? Meselâ...”

“Sünnîler hakkında iyi şeyler konuşulmaz.”

“Benim yetiştiğim çevrede de Alevîler hakkında iyi şeyler konuşmayanlar vardı. O zaman ben, Alevî kardeşlerimi çevremdeki insanların anlattıkları rivayetlere göre mi değerlendirmeliydim; onları öyle mi tanımalıyım?.. Oysa ben Alevîleri insana değer veren, insanî ilişkileri iyi olan bir kitle olarak tanıyorum... Peki, nasıl ulaştım bu kanaate? Gezdim, gördüm, tanıdım. Konya’da üniversitede okurken Kütahyalı bir Alevî arkadaşım vardı; Ali. Namazına, niyazına, orucuna, diğer dinî vecibelerine çok dikkat eden birisiydi. Belki de benden daha iyi bir Müslümandı. Her kesimin içinde yanlış yapanlar olur; ancak fertlerin yanlışları kitlelere mal edilemez.”

Aliye yeni ve farklı cümleler duyuyor gibiydi. Bir yandan gözlerini kırpmadan dikkatli bir şekilde dinliyor, arada bir bakışlarını yere dikip anlık düşüncelere dalıyordu.

“Kaldı ki, sana Sünnîleri, bana Alevîleri kötüleyen insanların bilgi-kültür seviyesi nedir?.. Hayata bakışları, ufukları nasıldır?.. Sözleri delil kabul edilecek kimseler mi?.. Bak Aliye, biz bilgi çağının insanlarıyız. Üstelik ben öğretmenim; sen ise Anadolu Öğretmen Lisesi öğrencisi, geleceğin öğretmenisin. Bizler meseleleri, kulaktan dolma birtakım rivayetleri, orta yere konuşulan, ortalıkta başıboş gezen birtakım söylentileri esas alarak anlamamalı ve bu yolla kanaat sahibi olmamalıyız. Bizler araştırmacı, gerçeği arayan insanlar olmalıyız. Ancak o zaman doğruları bulabilir; yanlışlara sapmaz ve saptırmayız. Yoksa vebal altına girer, mesul oluruz.”

“Evet hocam, haklısınız...”

Aramızdaki konuşma bir sohbete dönüşmüş, üstelik git-tikçe koyulaşıyordu. Merdivenleri yavaş yavaş inmeye başlamıştık. Ancak neredeyse her merdiven basamağında yeni bir meseleye giriyorduk. Her basamağı inişimiz birkaç dakika

alıyordu. O bütün iyi niyetiyle beni dinliyor, ben de bütün samimiyetimle ona sadece doğru bilinenleri anlatmaya çalışıyordum:

“Meselâ bazı Sünnîler arasında bir rivayet gezer; ‘Sakin Alevî sofrasına oturmayın, size fena şeyler yedirirler.’ derler. Sen o kesimin içinde yaşıyorsun, böyle bir şey olmadığını biliyorsun. Bazı Alevîler de Sünnîleri ağır bir sıfatla anmak için ‘Yezid!’ derler. Oysa Yezid’i, Velid’i, bunların temsil ettikleri tarihteki Emevî politikalarını Sünnîler de tasvip etmez. Bir Kerbela faciası, Alevîler kadar Sünnîlerin de yüreğini yakar. Bu iki misâl gösteriyor ki, bu kesimler birbirlerini iyi tanımıyorlar. Birbirlerini iyi araştırırsalar, meselenin tarihî kökenine inip birbirlerini anlamaya çalışırsalar, aslında Alevî ve Sünnî İslâm anlayışının Anadolu’da aynı kaynaklardan beslendiğini; sadece Alevîlerde Ehl-i Beyt muhabbetinin ön plâna çıktığını; aynı Ehl-i Beyt muhabbetinin Kur’ân’ın emri, Hz. Peygamber’in telkini ve Sünnîlerde de önemli bir yere sahip olduğunu görecektelerdir...”

“Yine meselâ Alevîler, Âl-i Beyt’ten Zeynelâbidin, Cafer-i Sâdık, Muhammed Bâkır gibi imamlara, Ahmet Yesevî, Hacı Bektaş-ı Velî, Yunus Emre, Mevlâna gibi mâneviyat rehberlerine büyük önem verirler. Bu şahsiyetler Sünnîler için de aynı değeri taşırlar. Sünnîlerin rehber edindiği şahsiyetler, müçtehitler de Alevîler için bir değer ifade etmeli. Ancak önemli olan, bunların sadece isimlerini, resimlerini sevmek değildir. Eserlerini açıp bir okuyalım. Acaba, onların anlayışı ve yaşayışıyla bizim hayat tarzımız birbirine uyuyor mu?”

“Peki, hocam bu ayrılık neden çıkmış?”

“Alevîlik aslında başlangıç itibariyle bir tasavvuf hareketidir. Bu sufi yapılanma, tarihinde çok evliya yetiştirmiştir. Tasavvuf tarihten bugüne, İslâm’ı anlama ve yaşama hususunda Hz. Peygamber’in sünnetini esas alan Sünnî yapılanmada da önemli bir yere sahip olmuştur. On altıncı yüzyıla

kadar da Alevîlerle Sünnîlerin aynı kaynaklardan beslendiğini görüyoruz. Bu gerçeği tespit etmek için sadece o devirlerin Alevî ve Sünnî şairlerinin şiirlerini karşılaştırmak yeterlidir.

“Ayrılığın ilk sebebi tamamen siyasî; on altıncı asırda Sünnî bir hükümdar olan Şah İsmail’in Osmanlı hükümdarı Yavuz Sultan Selim’le aralarında geçen mücadeleye dayanıyor. Ortada siyasî bir maksada alet edilme durumu var.

“Maalesef Cumhuriyetten sonra da Sünnîler ve Alevîler arasındaki basit farklılıklar, dış güçler tarafından siyasî sahaya taşınmış ve her iki kesimi de menhus gayelerine alet etmeye çalışmışlardır. Neticede senin deden ile benim dedem birbirine küsmüşler. Oyuna gelmeselerdi, küsmeselerdi canım. Geçmişten bugüne intikal eden bu mânâsız meseleyi yeni nesillerin devam ettirmesinin bir mantığı var mı? Artık bu basit ve sun’i ayrılıkları ortadan kaldırmanın bütünleşme ve kaynaşmanın zamanıdır. Çünkü akıl ve insaf bunu gerektiriyor. Bu sebeple her kesimden akl-ı selim sahibi kimselere büyük vazifeler düşüyor.”

“Peki hocam, bahsettiğiniz bütünleşme, kaynaşma nasıl sağlanır?”

“Aliye, ben Sünnî bir ana-babadan, sen de Alevî bir ana-babadan dünyaya geldik. Bu, netice itibarıyla Yüce Yaratıcı’nın tercihi. Sünniliği ve Aleviliği çocukluğumuzda biz tercih etmedik; ana-babalarımız, çevremiz telkin etti. İnsanın mensup olduğu çevre ve onun kültüründen tamamen kopması mümkün mü?.. Değildir! Bu durum, bizim için bir nevi kader olmuyor mu? Bu gerçeği tespit ettikten sonra bize düşen, mensubu bulunduğumuz kültürün müdafaasını yapmak değil; doğruları ve gerçekleri araştırmaktır...”

“Sünnîlik, İslâm’ı anlama ve yaşamada Hz. Peygamber’in sünnetini esas almaktır, dedik... Alevîlik de, Hz. Ali sevgisiyle başlamaz mı? Ben, Hz. Peygamberi çok seviyor, yolunu takip ediyor ve O’nun amcazadesi, sahabesi, damadı ve

Ehl-i Beytinden olan Hz. Ali'yi de çok seviyorum. O zaman ben Sünnî bir Alevîyim... Sen de Hz. Ali'yi çok seviyorsun. O'nun gibi yaşayabilmeli, sevdiklerini de sevebilmelisin. Netice itibariyle O'nun çok sevdiği Hz. Peygamber'i de sevebilmelisin. O hâlde sen de Alevî bir Sünnî olabilmelisin. Zaten bana göre, samimi bir Alevî ile samimi bir Sünnî arasında öz itibariyle bir fark yoktur.

“Ehl-i Sünnet'in mühim rehberlerinden biri olan Bediüzzaman, Alevîlerin muhabbet ehli olduğundan ve onlarda fitrî bir fedakârlık hasleti bulunduğu bahseder. İstemez misin, Alevîlerdeki muhabbet ve fedakârlıkla Sünnîlerdeki akl-ı selim ve dine sadakat bir araya gelsin, herkes birbirinin güzel hasletlerinden istifade etsin? Böylece ne güzel bir kaynaşma, bütünleşme ortaya çıkar değil mi?”

Ayaküstü konuşa konuşa merdivenleri bir bir indik. Giriş katındaki uzun idare koridorunu konuşa konuşa yürüdük ve nihayet öğretmenler odasının kapısında durduk. Bu samimi sohbet bitmek bilmiyordu. Okul müdürümüz mesaisini tamamlamış, odasının kapısını kilitlemiş dışarı çıkarken, “Akşam akşam bu koyu sohbet de ne böyle?” der gibi bir yüz ifadesiyle gülümseyerek ve başı ile selâm vererek yanımızdan geçti. Aliye yüreğindeki samimiyeti aksettiren bir ses tonuyla bir mesele daha açtı:

“Hocam, çok vaktinizi aldım. Ancak size bir mesele daha açmak istiyorum. Günümüzde çeşitli gruplar var. Bunların bir kısmını hiç sevmiyorum. Bunlar insanlara kendi fikirlerini aşıyorlar.”

“Bak Aliye, insan, duyguları ve öfkesiyle hareket ederse, doğru kararlar alamaz; doğru hedeflere varamaz. Netice itibariyle sen ve ben, herkes, bir gruba veya bir kesime mensubuz. İnsanlar birbirlerine hak-hukuk sınırları içerisinde hoşgörülle bakabilmeli. Nefret etme, hissî bir tutumdur. Muhabbetin gözü kör olduğu gibi nefretin de gözü kördür.

Muhabbet dosttaki kusuru, nefret ise dost görmediğimiz kimsedeki güzelliği göremez. Gerçeğin peşinde olan bir insana düşen, duyguları ve öfkesiyle değil, aklı, mantığı ve vicdanıyla hareket etmektir.”

“Hocam haklısınız; ancak nerede bir başörtülü görsem, ondan nefret ediyorum!”

“Aliye, sen Hz. Fatıma’yı sever misin?”

Yüzüme mânalı mânalı baktı:

“Elbette severim, hocam!”

“Aliye, Hz. Fatıma başörtülü değil miydi?”

Mahcup bir gülümsemeyle başını önüne eğdi:

“Başörtülüydü, hocam.”

“Aliye, ben senin yerinde olsam, nerede bir başörtülü görsem Hz. Fatıma’yı hatırlarım.”

Başını kaldırdı, meseleyi tamamen kabullenen bir gülümsemeyle “Evet, hocam!”dedi ve saygısını beden dili ile ifade etmek ister gibi başını sağ tarafa eğerek ekledi:

“Hocam, çok teşekkür ederim. Gerçekten güzel bir sohbet oldu. Kusura bakmayın, vaktinizi aldım. Gene görüşmek dileğiyle... Size iyi akşamlar.”

“Sana da iyi akşamlar, kafana takılan bir mesele olursa yine beklerim.”

Yanımdan ayrılıp giderken yüz ifadesinden yüreğinden benliğine yayılan huzuru okuyordum. Sol elinin dışını sağ avucunun içine almış, başı hafif öne eğik bir hâlde çıkış kapısının merdivenlerinden inerek uzaklaştı. Ne kadar saygılı, hanımefendi bir öğrenciydi! Bu sohbet, ondaki cevheri ortaya çıkarmıştı. Bir vefalı insan, yarım saatlik bir konuşmayla buluşma çizgisine gelmiş, muhabbet ve hürmet dolu bir ruh hâliyle de ayrılmıştı. Ben ona sadece aklımın elleriyle yüreğimden derdiğim bir demet doğru söz sunmuştum. O ise, bunun karşılığında yüreğini kuşatan surları yıkmış, muhabbet kabiliyetini ve fedakârlığını ispat etmişti.

Elimdeki dosya ve kitabı öğretmenler odasındaki dolabıma bırakıp dışarı çıktım. Üzerine hafif bir sisin çöktüğü okul bahçesindeki çam ağaçları, aydınlatma lambalarının ışığıyla bambaşka bir görüntüye bürünmüştü. Bu manzara, gittikçe rengi koyulaşan akşam karanlığında insan ruhuna sırlı bir huzur aşıyor, sanki beklenen bir müjdenin fısıltılarını barındırıyordu.

Akşam derinleşip gece olacak; belki gece daha da karacaktı. Olsun! Ne kadar kararsa da, bu karanlığın bir nihyeti olacaktı. Alaca karanlık bir doğuşa analık yapacak, yeryüzüne körpe bir şafağı hediye edecekti. O şafak başını kaldırıp yükselecek, yeryüzünü ışığıyla dolduran ve doyuran ve renkleri, desenleri, şekilleri gün yüzüne çıkaran pırıl pırıl bir güneş olacaktı. İşte bu düşünceler, ümit ve bekleyişin iç terennümleri, derin bir yakarışın ahenkli güftesiydi.

*

Aliye, dört ay sonra ilk yarıyıl bitince mezun oldu.

Mayıs ayında okula ziyaret için gelmişti. Onu okul bahçesinde gördüm ve “Bak hele, kimler gelmiş!” diyerek yanına doğru gittim. O da gülümseyerek yanıma geldi. Saygısından, samimiyetinden hiçbir şey eksilmemişti. “Hoş geldin.” dedim. Ayaküstü hâl-hatır sorarken, yanımıza tebessüm ederek bir kız öğrenci yaklaştı. “Bu kim?” dedim. “Kardeşim, hocam, Zehra. Hazırlık sınıfında okuyor.” dedi. Okul bahçesinde uygun bir yer bulup oturduk ve serin bir Mayıs akşamında sıcak bir sohbete daldık.

Ertesi yıl Zehra’nın da dersine girdim. O da ablasıyla aynı karaktere sahip saygılı, samimi, güler yüzlü bir öğrenciydi. İzne gittiği zamanlar Aliye’ye selam gönderirdim. Sonunda Zehra da mezun oldu.

Onları görmeyeli yıllar oldu. Her mezun öğrencim gibi onları da görmeyi çok arzuluyorum. Emek verdiğiniz fidanların bir gün meyveye durduğunu görmek ne güzel bir şey!

HER ŞEYE RAĞMEN

Ayla ÖZBAL

Yaşından fazla gelişmiş bedeniyle koca bir bebek görüntüsündeki çocuk, okul bahçesinin hemen yanından geçen küçük kanalizasyon suyunda, elindeki bir çöple oynayıp duruyordu. Eline yüzüne dağılmış çamurlar arasında öylesine masum öylesine sevecendi ki!. Orada oynamaması gerektiğini sonuçsuz çabalarımın anlatmaya çalışırken, gözlerinde anlaşılamadığımı kocaman harflerle yazılmış bir metin gibi okuyabiliyordum. Dikkatini pis sudan uzaklaştırmak için, bütün şirinliğimle;

-Merhabaaa, ben Ayla senin adın ne? diye sorduğumda,
- Fatiii dedi.

Fatih'in iki yıl sonra hayatımın en temel noktasında var olacağını, ona sevgiyle bağlanacağımı bilmiyordum o zamanlar.

Neredeyse omuzlarından dışarı taşacak gibi duran kafasıyla Fatih, bezden yapılmış sevimli bir kukla gibiydi. Göz kapaklarının ucundan gökyüzüne doğru kıvrım, kıvrım uzanan kirpiklerinin uçlarına altın yıldızlar serpiştirilmişti sanki. Her göz kırpışında yelpaze gibi yüzünü havalandırıp dururken kirpikleri, dökülecek yıldızları her an bekleyebildiniz. Teninin bu kadar aydınlık olması belki de bu yıldızlardan, bu yıldızlardandı. Ekimsiz tarla rengindeki gözlerinde sarı yapraklı, beyaz yapraklı küçük yabani papatyalar yüzlerce, binlerce benek, benekti... yorgun, mahcup, birazda arsızca bakıyordu. Ayıp kavramı onda gelişmediği için utan-

mıyordu da. Yoksa pantolonunu ortalık yerde indirmez, kızların eteklerini havalandırmaz, bizlerin ayıp saydığı şeyleri kendini mükafatlandırırçasına eğlenerek yapmazdı. Fatih duygularını diğer çocuklar gibi hatta daha coşkulu yaşıyordu. Tüm engellerine rağmen konuşmak istiyor, peltek dili ise onun bu isteğini büyük bir dalgakıran gibi engelliyordu. Ağzının içinde mayalı bir hamur edasında büyüyen kelimeler dudaklarının arasında anlamsızlaşıyor, bütün bedenini kelimelerin emrine çaresizce verse de çabaları hep boşa çıkıyordu. Fatih soruyor fakat aldığı cevabı daha sırtını dönmekten unuttuyordu. Bir soru ve cevap için dakikalarımızı hatta saatlerimizi harcıyorduk. Masumiyeti yüreğimi daha da fedakar yapıyordu. Her ayrıntısını incelediğim yüzünün yarısı ifadeli yarısı ifadesiz gibiydi. Gülerken, konuşurken mimikler sanki bir tarafta toplanıyordu. “Yüz felci geçirmiş olabilir mi?” diye zaman zaman kendime sorsam da, bu ayrıntıya sadece benim dikkat ettiğimi başka insanlarla paylaştığımda fark ediyordum.

Okulun ilk açıldığı gün onu mavi önlüğü ile bahçede gördüğümde yaşının yedi olduğunu bilmediğimden, şaşırmıştım. Hareketleri, konuşması hiç okul çağındaki bir çocuğu çağırıştırmıyordu. O yıl Fatih çevresindeki herkes için büyük bir yılgınlık oldu. Çok dayak yiyor, iteleniyor, tersleniyor, birçok şeyden mahrum bırakılıyor, mahrum kalıyordu. Büyük çocukların öğrettiği şeyleri, ayıp olduğunu bilmeden yapıyor yaptıklarıyla da gurur duyuyordu. Fatih hiçbir anne babanın hatta öğretmenin istemeyeceği kadar sorunluydu. Sene başında rehberlik merkezine gönderilmiş ve oradan gelen öneriye göre de ana sınıfına alınmıştı. Bu demekti ki önümüzdeki yıl birinci sınıf kaynaştırma grubunda olacak ve onu ben okutacaktım. Fatih gergindi, yırtıcıydı, kavgacıydı, hatta tehlikeliydi. İnsanlar bana alaycı nidalarla bakalım ne yapacaksın önümüzdeki eğitim yılı diyorlardı. Büyük bir ön bilgi hatta daha çok ön yargıyla bir sonraki eğitim ve öğretim

yılını bekliyordum. Şimdiye kadar duyduklarım, gördüklerim ve bildiklerimle Fatih'e karşı stratejiler üretmiş, gardımı almıştım.

Yaz tatili bitmiş hayatımın en büyük deneyimi olacak yeni bir eğitim-öğretim yılına başlamıştım. Fatih elleri cebinde büyük adam edasında yeni ayakkabılarını taşlara kimi zamanda ayağına gelen toplara vurarak bahçede dolaşıp duruyordu. Ayakkabılarını ters giydiği çarpık yürümesinden belliydi. Zil çalıp öğrenciler sıra olduğunda Fatih eski arkadaşlarının yanına geçmiş bekliyordu, öğretmeni:

-Senin yerin burası değil. Sen birinci sınıftasın, dedi.

Oysa ki onun kafasında geçen sene birinci sınıf olduğu için şimdi iki olması gerektiği yazılıydı. Kendinden küçük çocukların arasına girmek istememiş yine çıldırtan inatçı ısrarıyla kendi arkadaşlarının yanına sıra olmuştu. Artık onu ordu gelse oradan alamazdı. Öğretmeninden korunma ve sırasında kalması gerektiği talimatını beklerken, öğretmeni:

- Hayır artık ben senin öğretmenin değilim. Bu senin öğretmenin, diye beni gösterdiğinde bocaladı. Ben onun için sokakta, okul bahçesinde zar zor kuracağı iki cümle uğruna bütün vücudunu harcadığı biriydim. Şimdi öğretmeni olmuştum. (Onun dünyasında herkesin tek rolü olabilirdi ancak. Öğretmen öğretmen olarak, anne anne olarak arkadaş arkadaş olarak var olmalıydı hep.) Bakışlarında güvensizliğini seziyordum. Ürkümüş ve çekinmişti. Gülümseyerek gülümsetmeye ve rahatlatmaya çalıştığım Fatih uzattığım elimi ısrarla tutmuyor, bedenini geri çekiyordu. Ailesinin ve eski öğretmenin yönlendirmesiyle çok güç sınıfa sokulmuş, benim için ise kabus dolu günler başlamıştı.

İlk ay sınıfın durumu savaş meydanını andırıyordu. Sakin davranmama rağmen artık yavaş yavaş yılmaya başlamıştım. Fatih bütün zamanımı alıyor onu kontrol etmem imkansızlaşıyordu. Diğer çocuklarla yeteri kadar ilgileneme-

menin sıkıntısını ise içimde çözümsüzce yaşıyordum. Fatih için alınan her önlem onun yeni keşifleriyle yetersizleşiyor, beni de her geçen gün zorluyordu. Ağzına, acı tatlı yumuşak sert demeden sürekli bir şeyler alıyor, onu henüz yakalayamadan, göğsüne vurduğu elleriyle çar çabuk yutuyordu.

- Acı değil mi Fatih? Neden bunu yiyorsun dediğimde,
- Acı diiiiil ööötmenimmmmmmm. Diyordu.

Bu çocuğun tat alma duyusu da çalışmıyordu sanırım. Zehirlenebilir korkusu içime her gün daha fazla yerleşiyor ama kurtaramadığım şeyleri yemek bir yana adeta yutan Fatih'e hiçbir şey olmuyordu. (Renk, renk oyun hamurlarına midesi alışmış olmalı.)

Derste yeni bir fiş öğrenmiştik. Öğrenciler cümleyi okurken, Fatih sessizliğini birden bozmuş, kulak memelerini çekerek, aynı anda da çığlık atmaya başlamıştı. Bir an bütün sınıf ne olduğunu anlayamadığımız için korkmuştuk. Böyle ani olayları ders içinde sık yaşadığımız için zamanla etkisizleştirmeyi de öğrenmeye başlamıştım.

-Hadi çocuklar Fatih'i taklit edelim, dedim. Bütün sınıf ve ben kulak memelerimizi çekerek çığlık attık. Birkaç saniye sonra tıp dediğimde ise Fatih'te dahil herkes sustu. (Kısa sessizliğin verdiği o anlık huzur hiçbir şeye değişilemeyecek kadar değerliydi.)

-Hadi bakalım şimdi şu fişi okuyalım. Bunu defalarca yaptık. Bağırдық, sustuk, fiş okuduk. Bağırдық, sustuk, fiş okuduk..

O gün yeni bir oyun öğrenmiştik aslında. Önce kulaklarımızı çekiyor bağılıyor, sonra tıp yapıp fiş okuyorduk. Dışarıdan biri görse ne derdi bize yada bana bilemiyorum.

Fatih'i önemsemiyormuş gibi davranıyor, yaptıklarının anormal olduğunu hissettirmiyordum. (Aslında gerçekten önemsemediğimi ben de bilmiyordum henüz.) Diğer sınıftaki çocuklarla görüşmeler yapıyor, Fatih'e karşı anlayışlı ve seve-

cen yaklaşımlarını, onun gibi bir kardeşleri olsaydı muhakkak ki çok üzüleceklerini, ona ağabey, abla gibi davranmaları gerektiğini anlatıyordum. Onu sevelim, oyunlarımıza alalım, kötü şeyler öğretmeyelim, vs. Sözlerin yaşamda çok etkili olmadığını bildiğim içinde bu konuda çocuklara model olmaya hazırdım. Fatih'e karşı sakindim. Sabırlıydim. Aynı soruyu onlarca kez sorsa da, onlarca kez yanıtlıyordum. Teneffüslerde tüm çocuklar, Fatih ve ben bahçe içerisinde rüzgar gülü gibi dönüp duruyorduk. Zamanla çocuklar Fatih'i dışlamamayı öğrendiler. Ve Fatih onlara, onlar Fatih'e alıştı.

Bir gün hayat bilgisi dersinde:

-Çocuklar ant, söz vermek yemin etmektir. Biz her gün andımızı bahçede okuyoruz ama siz henüz bilmiyorsunuz. Hadi andımızcılık oynayalım. Dedim.

Çok sevindiler. Herkes tahtaya kalkıyor andımızı arkadaşlarına okutuyordu. Sıra Fatih'e geldiğinde oda diğerleri gibi kalktı ve sınıfın ortasına geldi, birazda korunmak istermiş gibi bana yakın durdu. Eğildim. Gözlerimizi aynı hizaya getirerek, ellerinden tuttum:

- Fatih şimdi ben senin arkanda duracağım. Önce ben söyleyeceğim, sonra sen benim söylediklerimi arkadaşlarına yüksek sesle tekrar edeceksin, arkadaşlarında senin söylediklerini tekrar edecekler. Anlaştık mı?

- Tamam ööööötmenim dedi.

O gün uzun uzun andımızcılık oynadık. Ve bunu günlerce yaptık. Zamanla Fatih'in ezberi kuvvetlenmiş, diğer öğrenciler ise çoktan öğrenmişti. Artık yardım almak istemeyen Fatih takıldığı yerde gelen desteğe bile itiraz ediyor, bana sarılarak,

-Yaaaaaaa söyleme ööööötmenim diyordu. Kışın o soğuk aylarında andımızcılık oyunu bizi hem eğlendiriyor hem güldürüyordu. Nöbetçi olduğum birgün öğrencilerimden birinin andımızı okutmasını istediğimde tüm sınıfla birlikte

ona değer verdiğimi, onu sevdiğimi hissediyor, günden güne bana bağlanıyordu. Ders dışındaki boş zamanlarımı hep ona ayırıyordum. Küçük hediyeler alıyor onun kendi halindeki tuhaf sevinmelerine seviniyordum. Hayallerime ortak ediyor, hayaller kurdurtuyordum, gözlerimizi kapatıp rüyalar görüyor, gördüğümüz rüyaları resme döküyorduk, renk renk arabalar alıyor, uzun uzun evler yapıyor, elma ağaçlarından kırmızı yeşil elmalar topluyorduk. Bir gün babaannesi okula geldi. O yaşlı gözlerde minnettarlığı, şükranı, saygıyı ve teşekkürü gördüm. Evde, “Öğretmenini seviyor musun?” Diye sorduklarında.

-Ööötmenimi dünnalaaaa kadaaa seviyoommm. (Dünyalar kadar seviyorum.) Diyormuş. Bende onu dünyalar kadar seviyorum.

Fişleri öğrenemedi ama tanıyordu. Aylar sonra kelimeleri de tanımaya başladı. Fatih geliyecekti. Ağır, ağır geliyordu da zaten. Toplu etkinlik dersinde aç kapıyı bezirgan başı oyununu öğretmiştim. Fatih’te kapı başı iki öğrenciden biri oldu. Ona muz, arkadaşına da kiraz ismini taktım. Şarkı söylenip üçüncü sıçan kapıya sıkıştığında Fatih kendi arkasına geçmesini istediği öğrenci için başka alternatif yaratmaksızın! “Muss mu? Muss mu?” diye soruyordu. Ama diğer öğrenciler arkadaşının kiraz olduğunu öğrenmiş ve hepsi kiraz kapısına sıralanmışlardı. Fatih üzülüyordu.

-Yaaaa ööötmenim meeen yaaaanız kaaadım. (Ben yalnız kaldım.) diyordu.

-Üzülme Fatih ben senin arkada olacağım. Dediğimde biraz sıkıntısını attı. Oyun bitmiş kapıların çekişmesine sıra gelmişti. Diğer on öğrenciye karşı ben ve Fatih tüm kuvvetimizi kullandık ama yine de yenildik. Ben düştüm. Fatih’te benim üzerime düştü.. Fatih;

-Ööötmenim düşüşdüükkk, dedi. Diğer çocuklarda kendilerini yere attı ve hepimiz gülüşmeye başladık. Bu oyunu

birkaç gün sonra tekrar oynadığımızda Fatih yine kapı başıydı. Bu kez adı elma, arkadaşının ki ise armut oldu. Adını tam öğrenemeyen Fatih:

-Ben neyim ööötmeninn diye soruyor, elma yanıtını ardına dönmeden unuttuğundan büyük bir sıkıntıyla, “Ya-aaa ben neydim öööötmenim” diye yine soruyordu. O gün elma olduğunu hiç öğrenemedi. Ve her kapıya sıkışan sığana “Musss mu? Muss mu?” deyip durdu. Fatih böyleydi. Öğreniyor bazı kelimelere bazı davranışlara kimi zaman günlerce takılı kalıyor, bazen de anında unutuyordu.

Fatih ve ben kozmik evrenin sevgi halkası içerisinde kuşatılmış iki yıldız gibiydik. Aramızda güven, bağlılık ve şefkat vardı. Bu, Fatih’e yaramıştı tıpkı bana yaradığı gibi. “Öö-ötmenim beni evine götüüü” diyordu. Evime götürecek ona patates kızartacak, meyve suyu ikram edecek ve dondurma alacaktım. Ama Fatih daha fazlasını istiyordu, kalmak ve yanımda uyumak. Sevgiye açtı. Verdiğim sevgi ise yetmiyordu belliki. Ben, annesinden izin alması gerektiğini, evime gelebileceğini ama kalmasının doğru olmadığını söylesem de ikna olmuyordu.

Şimdi tatildegiz. Onu özledim. Beni sabırsızlıkla beklediğini hissediyorum. Hayatımın merkezinde var olan bu çocukla bir yıl daha birlikteyim. Önümüzdeki yıl hem öğrenme hem de davranış kazanma bakımından daha iyi olacak. Dış macununu önceleri yese bile şimdi fırçanın üzerine koymasını öğrendi. Teşekkür etmesini, arkadaşından malzeme isterken rica etmesini öğrendi. Ayakkabılarını ters giymemeyi öğrendi. (Bende sık sık yırtık ayakkabılarını boyayarak ödüllendiriyorum.) Ööötmenim çooo hoşunuz (öğretmenim çok hoşsunuz.), diyerek iltifat etmesini öğrendi. Sıra olmayı, arkadaşıyla el ele tutuşarak sınıfına koşmadan yürümesini öğrendi. Bağırmmayı, paylaşmayı, şarkıları öğrendi. Öğretmeniyle “Ali Babanın Çiftliği” şarkısında dans etmesini, en önemlisi, yemek dışında başka bir şey yememesi gerektiğini

öğrendi. Eminim ki zekası zamanla ağır, ağır da olsa gelişecek ve hayatı başkalarına dayanmadan kendi başına sürdürmeyi de öğrenecek. Gözüm arkada gideceğim. Onu kim okutacak? Onunla kim ilgilenecek? Keşke biraz daha zamanım olsaydı. Sokaktan geçerken öğretmenine kendini göstermek için cama burnunu yapıştıran bu çocuğu başka yerlerde, zamanlarda da seveceğim.

Hayatımın en büyük deneyimi diyebileceğim bir insan Fatih. Yaşına göre geç ve zor öğrenen, özel eğitime muhtaç bu çocuk evrendeki diğer canlılar gibi sevgiyle gelişip, güzelleşti. Onu sevmek için nedenler aradığım ilk zamanlarımızda hep hayal kırıklığı yaşadım. Sonra nedensiz sevmeyi hatta tüm kötü koşullara rağmen sevmeyi öğrendim. Her şeye rağmen sevgi görüşüm Fatih'le ortaya çıktı. itilen, tartaklanan bu çocuk toplum tarafından diğerleri gibi olmadığı için dışlandı. Her kesin dışına çıktığı günlerde benim de içime düştü. Ve ben onu her şeye rağmen seviyorum.

ÖĞRETMEN OLMAK

Behice ALTINOK

İlkokula giderken başlamıştı öğretmenlik hayalim. Anemden sonra, benim için en fazla emek veren kişi, öğretmenimdi çünkü. Aynanın karşısında saçlarımı tarayıp, öğretmenim gibi konuşuyor, O'nun hareketlerini taklit ediyordum. Evimizin salonunun kapısını açıp, “Günaydın çocuklar, oturun” diyerek boş salondaki masaya oturuyor, kendi kendime ders anlatıyordum. Sokakta, mahalle arkadaşlarımla da hep “öğretmencilik” oyunu oynuyor, bu oyunda da, ilkokul öğretmenim “Latife Öğretmen” oluyordum.

Öğretmen olmak, benim için çocukluğumdan beri bir tutku, bir özlem, bir amaçtı. Yarınlarım için; duruşumu, saçlarımı, plan defterimi, ta çocukluk yıllarında hazırlamıştım ben...

Hep bu hayalimle çıktım hayat merdivenlerinden. Ahmet Haşim'in dediği gibi: “Eteklerimde bir yığın yaprak”...Eğitime, bilgiye susamış çocuklarıma, öğrencilerime sayfa sayfa, satır satır verecektim bu bilgi yeşili yaprakları... Onların kura ve tek renk olan dünyaları, bilgi ve irfanın yeşilliğine kavuşacaktı.Kara tahtanın başında, elimde beyaz tebeşirimle, minik yüreklerdeki cehalet karanlığını silecektim. Her nefesimde, tebeşir tozunun keskin kokusunu hissedecek, dimdik ve kararlı bir duruşla “Haydi çocuklar, derse başlayalım” diyecektim. Gözlerimi, öğrencilerimin gözlerindeki istek ve pırıltı ile besleyecek, yarınların ufuklarını aydınlatacak güneşleri hissedecektim.

Öyle ya! Her şey, yarınları şekillendirecek ilim mimarları içindi. Finaller öncesinde, uykusuz kalmak, sınav günleri yorgun bedenini, kalabalık minibüslerde birkaç santime sığdırmak... Sınav öncesinde “Allah’ım yardım et!” duasında bile o küçücük eller, o masum bakışlar için de bir dua gizliydi aslında.

Evet, işte bu sınavla, öğretmen olarak gideceğim yer belli olacaktı. Çocukluğumdan bu yana, öğretmen olmak için adım atacağım son basamaktı belki bu... Bir adım sonra, kara tahtam, masam, plân defterim; en önemlisi, yürekleri sımsıcak, somut ve canlı, “Öğretmenim” diyecek öğrencilerim beni bekliyordu. “Anaokulu öğretmenliği” bölümünden mezun olmuşum. Minik gelincikleri yetiştirme vakti gelmişti artık. Sınavdan çıkınca, “Acaba, yine öğretmencilik mi oynuyorum?” diye düşündüm bir an... İçimde sonsuz bir sevinç ve huzur vardı. Bu sevincimle karışık bir heyecan, an be an içimi titretiyordu. Benim gelinciklerim, yurdumun hangi köşesinde, hangi toprağında beni bekliyordu acaba?

Nihayet o gün geldi. Evet, cam fanusun içinde dolaşan parmaklarım, okulumu seçmişti.” Konya Tuzlukçu Şehit Cemalettin Şekerci İlköğretim Okulu”... Nasıl bir yerdi, öğrencilerim nasıldı acaba? Eve gelip, yıllarca ders anlattığım boş salona baktım. Sonra da aynaya...” Hoşçakalın, tayinim başka bir yere çıktı.” demek geliyordu içimden. Beni bekliyordu, heyecandan minik yürekleri titreyen gelinciklerim. Onlar da benim saçlarımı, çantamı, ders anlatışımı taklit edeceklerdi. Ben ne öğretirsem, yarınlarda benim sözlerimi söyleyeceklerdi. Üzerimdeki sorumluluğun ciddiyeti ve güzelliği, çepeçevre sarmıştı beni. Ve bir kuşluk vakti, Konya’dan Tuzlukçu’ya doğru yola çıktım. Avucumun içindeki mendil, sevinçten mi, yoksa ailemden ayrılacağım için mi ıslanmıştı, tam olarak bilemiyordum. Otobüse bindiğimde, gözlerimin önünde uzayıp giden yola baktım. Kesik kesik çizgiler, bir türlü bitmek bilmiyordu. Kavuşmalıydım artık öğrencileri-

me. Akşehir'deki eski garajdan, Tuzlukçu minibüsüne bindim. Yanıbaşımda, kocaman bir halı tezgâhı vardı. Nerede, nasıl inecektim hiçbir fikrim yoktu. Yol uzadıkça uzuyor, koskocaman ova, ufuk çizgisiyle birleşmiş gibi görünüyordu. Bir müddet sonra, minibüs şoförünün:

-İşte, ineceğin okul burası öğretmen hanım! sözleriyle irkildim. Ne garip! Yıllardır özlemini duyduğum okulum, şu an karşımda duruyordu. Bir an duraksadım.İleride gördüğüm okul silueti, yaklaştıkça gözümde daha da güzelleşti. Okul müdürünün kapısını çalarak, içeriye girdim. Daha önce, hep öğrenci olarak çaldığım kapıları, şimdi öğretmen olarak çalıyordum. Artık bir öğretmendim. Gururlandım. Derin bir şükürle, "Aferin bana" diye geçirdim içimden.

Okul müdürü ile tanıştıktan sonra, sınıfımı görmek isteğimi söyledim. Okulun batı cephesine bakan, üç pencere, büyük bir sınıftı.

Okul müdürü:

-Eksiklerimiz var Hoca Hanım, ama siz geldiniz ya, onları da birlikte tamamlarız İnşallah, dedi.

-“Tabî hocam, elimden geleni yaparım” dedim bir an... Bu cümle, öğretmen olan “Ben”in öğretmenlik hayatının ilk cümlesiydi. Öğretmen olarak yapacağım her şeyi özetliyordu aslında. Gücümün yettiğince, alnımdan ter akıtarak, öğrencilerim için her şeyi yapacağım demek istiyordum.

Okul müdürü:

-On beş öğrenci kayıt oldu hocahanım, Muhtar Bedi Emminin torunuyla, Kabakçıların çocukları da pazartesi günü okula yazılacak, dedi. Doğru ya! Pazartesi günü okullar açılacaktı. Allah'ım, pazartesi çabuk olur inşaallah diye içimden dua ettim. Öğrencilerimin hepsini de çok merak ediyordum.

Daha sonra, okul müdürü ile beraber okulumu gezmeye devam ettik..İki katlı, sarı boyalı şirin bir okuldu burası.

Sadece, dış yüzeyindeki sıvaları biraz dökülmüştü o kadar. Ama olsun!Minik gelinciklerimin yüreklerinin ve yüzlerinin güzelliği ile, orası da pırıl pırıl parlayacaktır dedim içimden...Bunu, tüm benliğimle hissediyordum.

Müdür bey ile vedalaştıktan sonra, okulun bahçesine çıktım. Ayakkabımdan çıkan sesler, “Hoş geldin öğretmenim.” der gibiydi. Mutluydum.Kendimden emindim. Pazar-tesi günü, büyük bir buluşma olacaktı.

Bekledim...Pazar günü erkenden uyandım. Vakit geçmek bilmiyordu sanki. Tuzlukçu’da kiraladığım ev, küçücük ve çok şirindi.İki tane de ev arkadaşım vardı. Ayşe ve Rabia, Tuzlukçu’nun Konarı ve Kundullu köylerinde görevliy-diler. Pazar günü, onlarla hep yarın yapacaklarımız hakkında konuştuk. Sonra da üniversite hocalarımızdan, okullarımızdan bahsettik. Gece, vakit epey geç olmuştu. Heyecandan uyuyamıyorduk.

Sabah olunca, cep telefonunun sesiyle hemen uyandık. En güzel ve en temiz giysilerimizi valizlerden çıkardık. Arkadaşlarım, köy minibüsünü bekleyeceklerdi. Ben onlardan ayrılarak, okuluma doğru yürüdüm. Yolda, benimle birlikte yürüyen öğrenciler vardı.İki tane anasınıfı öğrencisi, mavi önlüklü abla ve ağabeylerinin arasında kırmızı önlükleri ile yürüyor, bu halleri ile, tarlalarda, ovalarda açan gelinciklere benziyorlardı. Aslında, birlikte güneşe yüzünü dönen çiçekler gibi, ışığa, güneşe, yarına doğru yürüyorduk. Hepimiz bunun farkındaydık. Öğrencilerim de ben de...

Bunları düşünerek, adımlarımı biraz daha sıklaştırdım. Ders zilinın çalmasına on dakika vardı. Okula geldiğimde:

—İşte, dedim. Bu sesler, bu çığlıklar, bu itişmeler benim aradığım! Ben onlara doğruyu öğreteceğim.İçeri girince, sevmeyi, paylaşmayı, birbirlerine zarar vermemeyi öğrenecekler. Aynı sıralarda oturacaklar, itişmeyecekler! Bir an, anasınıfı öğrencilerine baktım. Okul müdürü:

-Öğretmeniniz geliyor deyince, hepsi birden bana baktılar. Gelinciklerimin gözlerindeki ürkek ama sevinçli ifadeyi hemen fark ettim. Gülümsedim.

-Merhaba çocuklar!demekle yetindim.İçimden ise, hepsini kucaklayıp öpmek geliyordu. Onlara dönerek şöyle seslenmek istiyordum:

-Merhaba benim gelinciklerim! Yarınlarım, her ne öğrendiysem sizlere öğreteceğim merak etmeyin...

Biraz sonra zil çaldı. Diğer öğretmen arkadaşlar da yanıma geldiler. İstiklal Marşımızı ve andımızı gururla söyledik. Göz ucuyla öğrencilerime baktım. Ağızlarını kıpırdatıyorlar, çantalarını da sımsıkı tutuyorlardı. Daha sonra, bütün öğrenciler, sırayla içeri girdiler. Öğretmen arkadaşlar da, “iyi dersler” diyerek yanımdan ayrıldılar. Sınıfımın kapısına geldiğimde, duraksadım. Evimizdeki salonun kapısı değildi burası... Nefes alan, düşünen, anlayan minik yürekler, beni bekliyorlardı. Derin bir nefes alarak “Besmele” çektim. Sınıfımın kapısını açtım. Öğrencilerim minik sandalyelere oturmuşlar, şaşkın gözlerle bana bakıyorlardı. Yanlarında duran anne ve babaları, benimle tanıştıktan sonra, tek tek dışarı çıktılar. Heyecanla bir nefeste:

-Merhaba çocuklar, benim adım Behice öğretmen; haydi siz de bana isimlerinizi söyleyin dedim. Hepsi sırayla konuştular: Adım Dilek, adım Eren, adım Ümmü, adım Mehmet, adım Ayşe, adım İhsan...

Öğrencilerimden Eren, “r” harfini söyleyemiyor, “Eğen” diyordu. O kadar tatlı söylüyordu ki, onu öptüm. Tabii diğerlerini de...Öğrencilerimizle birbirimize hemen alışmıştık. Hiçbiri ağlamadı ve eve gitmek istemedi. Makaslarını, kağıt ve kartonlarını da getirmişlerdi. Gururla birbirlerine gösterdiler. Daha sonra, birlikte “sandalye kapmaca” oyunu oynadık; hopladık, zıpladık. Sanki, yıllar öncesinden birbirimizi tanıyorduk. Aramızda tarif edilemeyen ama hissedilen

bir bağ vardı.Çok yoruldu; çok susadılar. Suluklarından su içmek istiyorlardı. O gün öğrencilerime izin almayı öğretmişim. Öğrencim Dilek:

-Biz suyu kuyudan çekeriz öğretmenim, bahçemizde kuyu var; sana da getireyim mi? dedi. Ben de :

-Tamam getir bakalım !dedim.

Eren:

-Öğretmenim, bizim evimiz Diğeye çok yakın! Biz hep biğlikte oynuyoguuz hiç kavga etmiyoguuz, dedi.

Ben de kavga etmeden oynamanın doğruluğunu ve güzelliğini anlattım öğrencilerime...

O gün çok çabuk geçmişti, hatta o hafta da... Her gün, öğrencilerime yeni ve doğru şeyleri anlatmak çok mutlu ediyordu beni...

Cuma günü okula gitmek için hazırlandım. Okula doğru yürürken, öğrencim Eren'i gördüm. Bana doğru koşuyor, aynı zamanda da şöyle bağıırıyordu:

-Öğretmenim, Diğek kuyuya düştü.Kuyuya düştü öğgetmenim!

Ne dediğı pek anlaşılmıyordu. Ama galiba, "Dilek kuyuya düştü." diyordu.

Bir an için kendimi kaybettim. Sanki, beynimden bütün bedenime doğru bir uyuşma yayılmıştı.

-Nee! Dilek kuyuya mı düştü! dedim. O sırada ağlamaya başladım.

-Keşke soğuk su getirme deseydim. Allah'ım şimdi ne yapacağım ben diyerek, sağa sola koşuyor, aynı zamanda da hıçkırıyordum.

Eren'i de yanıma alarak, Dilek'in evine doğru yürümeye başladım. Eren bana yetişmeye çalışıyor, daha çok koşuyordu.

Bir süre sonra, Dilek'in evine ulaştım. Hızla, bahçe kapısını açtım. Eren'e:

-Kuyu nerede? Diye sordum.

Eren:

-İşte oğada öğğetmenim, dedi. Bahçede, ağzı açık, kocaman bir kuyu vardı.Kuyunun başına giderek:

-Allah'ım, ben ne yaptım; Dilek benim yüzümden kuyuya düştü.Keşke o suyu istemeseydim diye ağlamaya başladım.

-Çok soğuk suyu var diyordun Dilek, niye su istedim ki! diye sayıklıyordum.

Sesimi duyan Dilek'in annesi ve babası, yanıma geldi.İkisi de şaşkındı.

-Ne oldu öğretmen hanım, kuyunun başında niye ağlıyorsunuz? diye sordular.

-Ben su istemedim. Ama suyu çok soğuk demişti. Dilek'in kuyuya düşeceğini nereden bilebilirdim! diyor, aynı zamanda titriyordum. Dilek'in annesi ve babası çok sakindi. Dilek'in babası:

-Sakin olun öğretmen hanım, Dilek okula gitti, deyince irkildim.

-Dilek okula mı gitti? diye sordum. Gözlerimdeki yaşları silerek Eren'e baktım.

Eren:

-Kuyuya Diğek düştü öğğetmenim, diyordu. Bu çelişki, beynimde yankılandı durdu!

Dilek'in babası:

-Dün kuyuya bizim inek düştü öğretmen hanım, eren galiba size bunu anlatmaya çalışıyor, O'da buradaydı. İneği kuyudan kurtardık değil mi Eren? dedi.

Eren:

- Evet, diğegi kurtardık! dedi.

Hayatım boyunca, böyle bir üzüntü ve mutluluğu bir arada yaşamamıştım. Eren, “inek” kelimesini, “Dilek” gibi söylemişti. Ağlayarak Eren’e sarıldım. Biraz dinlenip, kendime geldikten sonra, okula döndüm. Dilek ve diğer öğrencilerim beni görünce çok sevinmişlerdi. Ama ben en çok Dilek’i gördüğüm için sevinmiştim. O gün hayatımda bir dönüm noktasıydı. Sonra kendi kendime düşündüm:Dilek, kuyuya düşmemişti belki. Ama ben, bundan sonra öğrencilerimin bilgisizlik ve cahillik kuyusuna düşmemeleri için çalışacaktım. Yurdumun hangi toprağında yetişirlerse yetişsinler, onlar öğretmenlerine muhtaçtı. Bu olaydan sonra, öğrencilerimin ışığı oldum. Onlara, hep doğru ve güzel şeylerin parıltısını sundum ve anlattım.

Bu şuurla, bütün gelinciklerime dört yıldır can suyunu sevgi kovaşında taşıyor, onların mis gibi kokularını hissediyorum. Dört bir yanda açarak, kurak tarlalardaki her yanı sevgi ve bilginin rengine boyuyorlar. Siz de onların mis kokularını duyuyor musunuz?...

YAYLI ERHAN

İbrahim KÖSE

Bin dokuz yüz seksen üç yılıydı.

Beyaz pamuk tarlalarının yeşil çocuğu olan Reyhanlı'da çalışıyordum. Görev yaptığım okul, o zamanki adıyla “Reyhanlı Ortaokulu”ydı. Öğretmenliğimin ikinci yılında, dünyayı toz pembe gören, içi hizmet aşkıyla dolu, çiçeği burnunda bir öğretemdim.

Okulun güneye bakan koridorundaki en dipte sınıflarından birinde, “Muhtemelen bu sınıf 3-G Sınıfı’ydı.” Türkçe dersi yazılısı yapıyordum. Yaklaşık kırk kişi olan sınıfta kopya çekilmesini istemiyordum. Kâğıtları dağıttım, soruları okuyarak açıkladım ve yazılıyı başlattım.

Bir yanda sessizliğe bürünmüş, başları eğik, kalemleri cızır cızır öğrenciler, bir yanda ben. Onlar kendilerine düşeni yapıyorlar, ya ben? Ben ne yapmalıyım? Sıraların aralarında mı dolaşmalıyım, tahtanın önünde ayakta mı durmalıyım, yoksa masa başına geçip sandalyede mi oturmalıyım? İçim hiçbirini almıyor. Gönlüm çok ayrı bir şey istiyor, ayrı bir şey.

Sınıfın ortasında, tahtanın önünde durup sağ tarafa bakıyorum. Masanın önündeki ilk sıraya gözüm ilişiyor. Tekrar tekrar bakıyorum. Sırada oturan öğrencileri hiç görmeden hep sıraya bakıyorum. Bir ara sıranın yanına gidip elimi üstüne koyuyorum. Sonra sınıfı şöyle bir dolaşıp yerime geri dönüyorum.

İçimde bir istek bir istek. Toprak altındaki tohum gibi patlayarak yeryüzüne çıkmak istiyorum. Bu istek elimden

tutup çeken bir dost gibi beni çağırıyor. Yıllarca, içimdeki saksıda makas bulmaya çalışan ve bir gün kırmızı kırmızı açan sardunya çiçekleri gibi beni etkiliyor.

Sınıf yazılı olmaya devam ediyor. Kopya çektirmemeyi düşünüyorum, oysa gözüm kimseyi görmüyor. İçimi kemiren bir özlemin, bir hasretin yaklaştığını hissediyorum. İçimdeki bu duyguya ben istek diyeyim, siz dürtü deyin; ben arzu diyeyim, siz hasret deyin, ne derseniz deyin. İsmi o kadar önemli değil ama bendeki tesiri çok büyük. Ruhum mutlaka içimdeki bu ukdeyi yaşamak istiyor. Sanki yıllarca bu anı bulmak, bu arzuyu gerçekleştirmek için yaşıyordum. Veya öğretmenliği bu duygu için seçmişim.

İçimdeki bu isteğin ne olduğunu çok iyi biliyorum. Doğru mu yanlış mı olduğunu da biliyorum. Fakat bunca yıldır içimde küllenmiş bir ateş olduğunu bilmiyordum. Şimdi farkına vardığım bu ateşin alevleneceğini hissediyorum.

Aslında bu isteğin nereden geldiğini biliyorum. Nereden gelirse gelsin önemli mi sanki! Şimdi önemli olan nefsimin arzusu olan bu isteği yerine getirmektir.

Tekrar masanın önündeki sıraya bakıyorum. Gece, İstanbul'un uykularda olduğu gibi öğrenciler yazılıda. Kalemler kıpır kıpır, gözler kıpır kıpır, içim kıpır kıpır. Son bir kez daha akıl padişahına danışıyorum "Şimdi düşünemem." diyor."- Duygu Hanım konuştu mu ben susarım." diyor. Duygu hanıma başvuruyorum. O, evet evet mutlaka yapmalısın diyor. Sade o değil adeta bütün duygularım yapmamı istiyor. Hani "Aşk deyince kalem elden düşüyor." ya, işte öyle bir şey.

Yavaş yavaş masanın önündeki sıraya doğru yürüdüm. Yapacağım davranışı haklı göstermek için önce sınıfa bağırarak "Birbirinize bakmayın, kopya çekmeyin." dedim. Sonra da bir artist çevikliğiyle sıranın üstüne sıçradım. Çocukların bir kısmı "Aaaa" diye bağırırken bir kısmının da ağzı açık kaldı. Ömürlerinde böyle bir şey görmedikleri hallerinden anlaşıyordu.

Onların durumu, tutumu ve psikolojileri benim için önemli değildi. Önemli olan bu ilk sıçrayışı yaparak sıranın üstüne çıkmaktı. Gerisi kolaydı. Artık sokakta yürüyor gibi adım adım sıraların üstünde yürüyordum. Yürürken kendimi kahraman gibi görüyor, sınıfta kuş uçurtmadığımı sanıyordum. Çocukların dolu dolu, yan yan, gizli gizli bakışlarını görmezlikten geliyordum. Bütün sıraların üzerinde bir iki kez dolaştıktan sonra, ilk çıkış noktama gelerek yine çevik bir hareketle yere indim. Yere ayağım değer değmez, Ay'dan dönmüş bir astronot gibi, kendimi rahat hissettim. İçimdeki fırtına dinmiş gönlüm ferahlamıştı. Nedenini, niçinini bilmediğim bir huzur duyuyordum. Belki de biraz daha öğretmen olduğumu sanmıştım. Bilmem ki öğretmenliğin zor bir yönünü mü başarmıştım, yoksa içimdeki ateşi mi söndürmüştüm?

Yazılının sonuna gelen çocuklar ciddi bir tavırla arkalarına yaslanıp sıraların üstlerini temizlemeye çalışırken ben de kalbimin huzuruyla onlara bakıyordum. Yazılı böyle bitti.

Bu durumdan bir iki ay sonra, Reyhanlı Ortaokulu'nda veli toplantısı yapılıyordu. Bilinen normal konuşmalardan sonra söz alan bir veli, kürsüye çıkarak bir hususta konuşacağını belirtti. Önce kendisini tanıttı. On altı yıl öğretmenlik yaptıktan sonra, istifa edip kendi işinin basına geçen bir fabrikatörmüş.

Yıllardır kulağımdan gitmeyen ve her aklıma geldiğinde elektrik çarpmışa döndüğüm bu konuşma, hatırlayabildiğim kadarıyla şöyleydi:

“Öğretmenlik kutsal bir meslektir. Öğretmenler elleri öpülecek insanlardır. Onlar, bilgilerini, becerilerini ve tecrübelerini öğretmek için her yola başvurlar. Onlar yerine göre sınıflarda bir aktör, yerine göre bir artist, yerine göre de bir sanatçı olabilirler. Fakat bir öğretmen, sınıfında asla sıraların üstünde dolasan biri olamaz. Sokaklarda dolaştığı,

tuvalete girdiği ayakkabılarla, çocuklarımızın ellerini, çenelerini ve yüzlerini koyduğu sıralara basamaz. Bunun hiçbir yerde izahı yoktur.”

Gerçekten de bunun hiçbir yerde izahı yoktu. Bu durum çok yanlış bir şeydi.

Fabrikatör veli gene de terbiyesini takınmış, nazik ve nezih konuşmuştu. Aslında daha sert ve eleştirici konuşabilirdi. Anlaşılan adam kültürlü ve seviyeli birisiydi.

Asıl o konuşurken benim ne hallere girdiğim önemliydi. Bir görseydiniz nasıl da ölüp ölüp diriliyordum. İsmimi verecek diye çok korktum. Bir an, herkesin dönüp bana bakacağını düşündüm. Böyle bir şey olsaydı, belki de o gün öğretmenliğimin son günü olurdu.

Neyse ki toplantı kazasız belasız bitti. Sudan çıkmış balık gibi, doğduğuma bin pişman olarak oradan uzaklaştım.

Şairin:

“Başın öne eğilmesin,

Ağladığın duyulmasın.”

İfadelerine rağmen başım öne eğik bir vaziyette eve geldim. Evde, aynada hep ağladığımı gördüm. Daha bu dışıma yansıyan bir ağlamaktı. Asıl, gözyaşlarım içime akıyor, içimi içimi yiyordu. Sanki ağladığımı herkes duyuyordu:

—Ben nasıl böyle bir yanlış yaptım?

—Ben bu yanlışını niçin yaptım?

—Yaptım da ne kazandım?

—Niçin?

—Neden?

—Nasıl?

—Nasıl?

Sorular, soruları sorguladı. Birazcık rahatladıktan sonra duygu hanım susup kendi âlemine çekildi. Akıl padişahı ciddi bir şekilde düşünmeye başladı.

Bir zamanlar, 1972 yılında, Erzurum'un Hınıs Lisesi'nin ortaokul ikinci sınıfında okuyordum. O zamanlar, ortaokulda fizik, kimya ve biyoloji dersleri okutulurdu.

"Erhan Demir" adında bir fizik öğretmenimiz vardı. Çok hareketli bir vücuda sahipti. Yürürken sağa sola çok eğildiği için öğrenciler ona "Yaylı Erhan" derlerdi. Bu öğretmen, o zamanlar nedenini bilmediğim suçlardan dolayı, iki üç arkadaşıyla birlikte ara sıra hapse girip çıkıyordu. Hapse girip çıksa dahi, bizim nazarımızda bunlar, genç, kahraman delikanlılardı. Bilhassa fiziki yapıları ve hareketleri çok hoşumuza gidiyordu.

Bir gün Erhan Demir'in dersinde fizik yazılısı oluyorduk. Yaylı Erhan, bir o yana bir bu yana yaylanarak sınıfta geziyordu. Bir ara öğretmen masasının önündeki sıranın yanındaydı durdu. Bize sert bir şekilde bağırdıktan sonra, sağ elini sıraya hızlıca vurarak bir zıplayışta sıranın üstüne çıktı. Yine sağa sola yaylanarak sıraların üstlerinde birkaç kez dolaştı. Sonra da çıktığı yerden aynı çeviklikle indi.

Akıl padişahı, şuur altındaki bu hadiseyi hatırladıktan sonra yine beni kendimle baş başa bıraktı. Artık ne bir şey yapacak ne de bir şey düşünecek hâlim kalmamıştı.

O gün bu gündür, bu hatıranın yadigârı olan şu mısraları söyler dururum:

Terbiyem bozuksa eğer,
Sözüm yanlışdır efendim.
Mayam bozuksa eğer,
Özüm yanlışdır efendim.

MUHAMMED

Hakan BİLBAY

Kapı aralık, bir çift göz beni seyrediyormuş. Farkında değildim. Akşam etüdünden hemen önce öğretmenler odasında yalnızdım. El alışkanlığıyla bir sigara çıkardım yaktım. Sigaradan iki nefes çektim. Sigaramı, günlerdir, izmaritlerle doldukça boşaltıp suya tuttuğum, ıslak getirip masaya koyduğum, tekrar kül kondukça dibinde çamurlaşmış külden katı bir tabaka olan kül tablasına indirdim. Aniden kapı açıldı. Kısa boylu, zayıf, nedendir bilmem, dudakları çokça kırmızı; saçları, okula getirilen berber tarafından bazı ince hatlar bırakılmak suretiyle, üç numarayla kesilmiş, okulun verdiği ceketin içinde omuzları yokmuş gibi duran, kravatından günün mönüsü okunabilen, şaşkın bir halde hızlı adımlarla, Muhammed girdi içeri. “Ne oldu Muhammed?”, demedim. Şaşırmadım. Çünkü Muhammed’ di bu. Yapardı bunu. Giderdi öğretmenler odasına, şöyle bir bakardı.

“Gel oğlum buraya!”

“Ne oldu Muhammed?”

“Ne işin var burada?” bu cümlelerin hiçbirini duymazdı. Belki duyardı ama duyduğunu belli eden hiçbir emare göstermezdi. Biraz etrafa baktıktan sonra, çarpar kapıyı çıkardı. Bir defasında yazılının tam ortasında kalktı, geldi yanıma.

“N’oldu Muhammed?”

“Çişim var.”

“Çok mu acil?”

“Çok acil”

“Hadi git öyleyse” Gitti Muhammed. Yazılıya tekrar dönmedi. Dışarıda beden eğitimi dersindeki çocuklara takılıp unutmuştu yazılıyı. Beden eğitimi dedim de aklıma geldi. Bir defasında beden eğitimi dersinde futbol topu patlamış. Sıkıştırmış öğretmeni Muhammed’i.

- “Sen mi patlattın topu?”

- “Vallaha hocam ben patlatmadım.”

- “Doğru söyle oğlum, yoksa kötü olur.” Muhammed patlamış:

“O..... çocuğuyum ki ben patlatmadım hocam.” Harbi çocuktaki vesselâm.

Sabahları tel örgüyle çevrilmiş bahçenin kapısında bekler çocuklar. Öğretmenler servisten inince çevirirler öğretmenlerin etrafını. Her biri ayrı ayrı “Günaydın hocam!”, “Hoş geldiniz Hocam!” der. Ah! O Y.İ. B. O’da sıradanlığı aşmak ne zordur. Günaydın hocam, dışında bir cümle kurabilmek için başlayanlar vardır söze;

“Hocam bir şey söyleyebilir miyim?”

“Söyle yavrum”

“Günaydın hocam.” Herkese tek tek, ayrı ayrı günaydın denir. Birinin gözüne bakarak günaydın deme. Gün haki-katen o gün aydınlanmaz o çocuk için. İşte böyledir sabah okula gelişler.

Okula gelişlerde Muhammed ne yaptı? Bahçe kapısından girince koşar gelir tutar ceketin bir yanından, biraz aralayıp kafasını karnıma yaslar. Hiçbir şey söylemez. Bacaklarıma çarpa çarpa yürür. Kafası karnımda. Biraz yürürüz kaldırır kafasını bakar gözlerime uzaklaşır sonra yanımdan. Sırasına girer, andımızı okumak için beklerdi. Çıkış ziliyle beraber Muhammed yanımda biterdi. Yine konuşmazdı. Yine ceketimin arasında karnıma yaslamış kafasını bacakla-

rıma çarpa çarpa bahçe kapısına kadar yürürdü. Bazen durup omuzlarından tutardım.

“Hadi söyle Muhammed?”

Muhammed, Mahsun Kırmızıgül’e ait olduğunu sandığım meşhur türküsünü burnundan söylerdi. İllâ burnundan söylemesi var ya!

“Bir topum olsaydı oynardım elbet.

Bir babam olsaydı gülerdim elbet...” Yetimlik bir çocuğu bu kadar mahzun kılabilirdi ancak. Türkü bitince bir şey söylemezdim. Kısa bir süre birbirimize bakardık. Ben dönüp kapıdan çıkardım. Diğer çocuklarla beraber Muhammed kapıda kalırdı. Sınır orasıydı. Ne çabuk öğrenirdi Y.İ. B. O’da çocuklar hayattaki sınırları.

Muhammed girdi içeri. Bana baktı. Bakışlarında hiçbir anlam yoktu. Hayır hayır Muhammed böyle bakardı zaten. Bir bakışında o kadar çok anlam vardı ki. Hiçbirini seçemediğimden öyle gelirdi bana. Yavaşça aldı sigarayı, hışımla bastırdı kül tablasına. Bir daha baktı bana. Döndü arkasını çıktı. Ben dona kaldım. Neden yapmıştı bunu şimdi. Belki de sevdiğini kaybetme korkusundan. Kaybedecek o kadar az şeyi vardı ki.

Sekizinci sınıftan mezun olduğu gün elinde karnesi; sekiz yıllık yatılılıktan çıkış bileti. Bahçede geldi yanıma. Sarıldı. Ben de onu kucakladım.

“Hadi son bir kez Muhammed.” dedim.

“Bir topum olsaydı oynardım elbet.

Bir babam olsaydı gülerdim elbet...” hıçkırıklar genzini kapamıştı. İlla burnunu.... Söyleyemiyordu artık. Hiçbir şey söyleyemedim. Zaten ne az cümle kurmuştuk kalpten kalbe uzun sohbetlerde. Ben bahçe kapısından çıktım. Bu defa o da çıktı kapıdan. Bir Ford transitle tozlu yollarda, berrak gözleri arkada, gitti... Gözden kayboldu.

İNAN OLSUN

Ömer Faruk TÖRER

1996 yılının Ramazan ayı kara kışın tam ortasıydı. Ankara olunca kış daha bir soğuk olur. Ben Konya'da üniversitemin henüz üçüncü sınıfında okumakta olan bir öğrenciydim. Henüz öğretmen olmam için üç yıl daha geçmesi gerekecekti. Sık sık Ankara'yı ziyaret ederdim. Arkadaşlarım Mahir ve Faruk Cuma günü akşamından Pazar günü akşamına kadar beni hiç boş bırakmazlardı. Bol bol rehberlik ederlerdi bana. İlkleri yaşadığınız şehir herkes için ne kadar önemliyse benim için Ankara o demektir.

Faruk'la yaptığımız çalgınca gezilerin dışında Mahir'le de ayrıca entelektüel ortamlara giderdik bazen. Yine bir gün Mahir beni çok özel birinin yanına götürmek istediğini söyledi. Şimdi Bakanlıklar'da mı yoksa Kızılay'da mıydı hatırlıyamıyorum bir iş merkezine girdik. Mahir kafasına Amerikanvari bir bere takmıştı. Kapıyı çaldık girdik içeri. Oldukça ciddi görünümlü, düşünceli biraz da yorgun gibi görünen bir kişi çıktı karşıma. Oturduk.

-Sizin şair olarak tanınmışlığınız fazla yok galiba dedim. Ne bileydim o zamanlar sanki tanınmak marifetmiş gibi.

-Olsun benim umrumda değil dedi.

-Konyadan geliyorum aslında sizi tanımadığımı söyleyemem. Cahit Zarifoğlu hakkında mülakatınız, Doğ Ey Güneş şiiriniz sizin hakkınızda bildiklerim.

Bilemezdim ki bir sendika kurucusu aynı zamanda.

-Senin kafandaki ne o? Takke mi? diye çıkışarak sordu Mahir'e

-Soğuk ya! Dedi Mahir

Ben aradan soruverdim merakımdan:

-Takke olsa kızacak mıydınız?

-Kızacaktım tabii dedi.

-Senden Konya şubemize iletmeni istediğim bir mesaj var iletir misin? diye sordu.

-Tabii ki dedim

-Çocuklar kusura bakmayın ramazan ayı benim için çok zor. Günde iki paket sigara içerim. Şu anda çok sinirliyim.

Merakım, sorularım, belki Konya'dan misafir geliyor ol-mam bana daha çok ilgi göstermesine neden olmuştu.

Saflık bu ya Konya'da rakip sendikaya gittim bilmeden. Sözde Akif İnan'ın mesajını ileteceğim. Ramazan ayındayız ortalık duman. Ne kadar demokrat bir sendikası varmış me-ğer dedim kendi kendime.

1998'de Artvin'e atandıktan birkaç yıl sonra televizyonda haberlerde görüldü. Hastaydı ve yatağında bitkin bir du-rumdaydı. Belki de sigara içemiyordu artık. Birkaç gün sonra da vefatını duyduk.

2003 yılında Artvin'de göreve devam ederken Murgul'dan misafirlerimiz geldi. Teoman Pala ve İsmail Şahin. Teoman Pala Murgul ilçe başkanı olmuş bir sendikanın. Adı Eğitim-ciler Birliği Sendikası. Bu Akif İnan'ın kurucusu olduğu sen-dika değil mi diye sordum. Evet cevabını aldım. Murgul'da bu sendika sayesinde çok kaliteli ve seviyeli arkadaşlıklar, dostluklar kurduk. Değerli insanlarla tanıştık.

MESLEĞİMDE BİR GÜN

M. Beşir YAVUZ

07.11.1979 Yılında Aksaray- Yeşil tepe Kasabası'nda göreve başladım. Bir yıl çalıştıktan sonra Mersin, merkez, Kayrakkeşlik Köyü'nde birleştirilmiş sınıfta müdür yetkili öğretmen olarak beş yıl çalışıp kendi isteğimle “Eğitim Hizmetleri”ne o zamanki adıyla “Eğitim Araçları ve Donatım Merkezi”ne geldim. Aradığım yeri bulmuştum, çünkü el becerilerim çoktu fotoğrafçılık, elektronik(ses cihazı, tepegöz, sinema makinesi)gibi cihazlarla iç içe ve severek çalışıyor, çalışmaktan yorulmuyordum.

Verilen her göreve ben gitmek isteyince işlerin %80 i de bana ihale oluyordu. Bir gün bir yazı geldi valilikten, Mersin'in havadan kuş bakışı slaytları çekilecekti, bu görevde bana verildi. Hazırlıklarımı yaptım, yanıma teknisyeni aldık-tan sonra valiliğin tahsis ettiği arabayla Silifke ye doğru yola çıktık. Silifke de Orman İşletmesinin deposunda Orman Bakanlığına ait bir helikopterle havadan Mersin in tüm tarihi ve turistik yerlerinin resimleri çekilecekti. Buluşma noktasına geldiğimde birde baktım ki müze müdürü, kültür müdürü, o tarihte ki kaymakam İlçe millî eğitim müdürü, hepsi orda ve helikoptere binmek için bekliyorlar. Biraz sonra helikopterin iki pilotu geldi ve uçacaklar gelsinler deyince adeta koşarcasına binanın arkasına gidildi, gitmeye gittik ama birde ne görelim sanki 2. Dünya Savaşı'ndan kalma bir helikopter her tarafı dökülüyor eski hani Pakistanlıların kamyonları olur ya her tarafı boyalı aynen öyle, o koşan kişiler öyle bir dönüş yaptılar ki kimisi benim toplantım vardı dedi kimisi de be-

nim yükseklik korkum var dedi ben, teknisyenim iki pilot ve iki gönüllü fotoğrafçı Helikopterle baş başa kaldık. Herkes döndü benim öyle bir şansım da yok mecburen binecektim. O zaman 16. veya 17. Yılımı çalışıyordum. Bütün hayatım gözümün önünden film şeridi gibi geçiyordu, sanki bu benim son görevim di, helikopter düşecek biz şehit olacak gibi içime bir korku geldi, ama gene de içimden bildiğim tüm du- aları okuyarak bindim.

Helikopter çalıştı ufak bir kapısı ve içinde kocaman bir su tankı vardı, tankın kenarında incecik oturma yerleri ile bir yan kapısı vardı. Pilot kim çekecek? dedi. Ben, deyince: “Hocam gel buraya.” dedi ve kapıyı açarak önündeki sandal- ye ye beni bağladılar, emniyet kemerine bir baktım koptu kopacak her tarafı incemiş eski bir kemer, neyse son kont- rollerden sonra büyük bir sarsıntı ile helikopter havalanmaya başladı, çocuklarım, hayatım gözümün önünden geçiyordu, çünkü öyle sarsılıyorduk ki birde açık kapı ben yarıya kadar dışarıdayım, düşsem diyeceklerini düşünüyorum, tedbirsiz kameraman helikopterden düştü diyeceklerdi. Ufak bir şok- tan sonra “Bismillah” diyerek fotoğraf makineme sarıldım, hıncımı ondan çıkarırcasına deklanşöre basıyordum üç saat kadar havada kaldıktan sonra zor da olsa görevimi yapmanın mutluluğu ile yıllarca kullanılacak slaytları valiliğe verdim.

Şimdi Mersinle ilgili İnternet sayfalarında ve kitaplarda o zor şartlarda çektiğim fotoğraf karelerini görmenin mutluluğu ile anılarımı tazeliyorum.

BABAMI HATIRLIYORUM

Feyza Rüya (ŞENGÖZ) ÇAVUŞOĞLU

Koyu kahverengi gözlü, uzun burunlu, bıyıkları gür ve dudak hizasını aşmış, büyük kulaklı, dudakları kalemle çizilmişçesine düzgün, uzun boylu zayıf bir adamdı babam. Otuz iki yıllık öğretmenlik hayatında hep “iyiden, güzelden, doğrudan, barıştan ve özgürlükten” yana olmuştü.

Ben doğmadan önceki meslek hayatını Doğu Anadolu’nun en ücra köylerinde geçirmişti. Benim doğumumla annem ve babam Erzurum’a yerleşmişlerdi. Doğduğum mahalle yokluk ve sefaletin kol gezdiği, yer cücelerini andıran barakadan bozma evlerden oluşmuştu. Bu evler, dört çitanın desteklediği, düzlenen yağ tenekelerinin cam görevi gördüğü ama pencerelerle süslenmişti. Yollar çamur ve yer yer su birikintileriyle oluşmuş küçük havuzlarla doluydu. Yağmurun bardaktan boşanırcasına yağdığı bu günlerde kâğıttan yaptığımız kayıkları yüzdürmek çok eğlenceliydi. Arada sırada pantolonları bellerinden düşen erkek çocukları yarı çıplak, yalın ayak, ellerinde bir parça ekmek; bu ekmeğe katık olan sümükleriyle bu kayıkları yüzdürürken öyle güzel hayallere dalıyorlardı ki...

Babam, şehrin dışında Karskapı mevkiinde bulunan iki katlı imkânsızlıklarla dolu fakir bir okulun çaresiz insanları-na müdür tayin edilmişti. Ama o, hayatı boyunca bu insanlarla zaten içli dışlıydı. Onları tanıyor; dertlerini biliyordu. Bu mahalle alevi mahallesiydi. Çok müdür ve öğretmen tayin edilmiş fakat hiç biri uzun süreli olmamıştı. Babam bu insanlarla çok çabuk kaynaşmıştı. Bizleri de bu inançla yetiştirdi. Çocukluğumda mahallemizde Alevî bir bakkalımız

vardı. Her bakkalına gittiğimizde beni hiç boş çevirmezdi. Ya bir sakız ya da limonlu bir akide şekeri verirdi. Yarım ağız Türkçe'siyle “tenk yu veri maç al bohçanı bize kaç” derdi.

Erzurum'un “tozu, kışı, buzu” meşhurdur. Evliya Çelebi, Erzurum'u anlatırken hiç de abartmamıştır. “Damdan dama kedi atlarken donmuş” demiş ya, Gerçekten de öyle. Babam, akşamları eve geldiğinde kulaklarının altına kadar inen faulleri, kirpikleri ve bıyıkları donardı, Adeta bir kardan adam evimize misafir gelir gibiydi. Yine böyle sert bir kış geçiriyorduk. Babam, fakir öğrenciler için bot, lastik, çizme ve kaban temin etmek için tanıdığı zengin esnaflardan yardım toplamaya gitmişti. Bu yardım kampanyası, olumlu sonuç vermişti. Çok sayıda bot, lastik çizme ve kaban toplamıştı. Hepside yeniydi. Toplanan kışlık malzemeler, öğrencilere teker teker dağıtılıyordu. Öğrencilerin ana-babalarının sevinci, babamın gözlerini yaşartıyordu. Babam biri doğuştan özürlü olmak üzere beş çocuk babasıydı. Özürlü olan ağabeyimi arada bir okulun bahçesine götürür gezdirirdi. Bazen diğer çocuklara bakıp, kendi çocuğu için isyan etmiyor değildi. Ama ne yapabilirdi ki? Ben ve kardeşlerim toplanan bu malzemelere çok heveslenmiştik. Ama babam kesin kararlıydı. Asla bu giysilerden istemeyecek, sözünü bile etmeyecektik. Kalın ve gür siyah kaşlarını çattığı an kaçacak yer aradık. Annem bizim için değil de özürlü olan ağabeyim için bir kaban getirmesini söyledi. Çünkü ağabeyimin kabanı ve çizmesi yoktu. Annemin ördüğü yün hırkayla dolanıyordu. Çoğu zaman, elleri ve ayakları soğuktan morarıyordu. Babam anneme çıkışmıştı. “Hayır! O fakir çocukların hakkı olmaz, alabilirsem ben alırım; alamazsam bu kışı da öyle geçirir”, demişti.

Ortaokul son sınıftaydım. Öğretmenimiz çizgisiz beyaz kâğıda yapılmak üzere bir ödev vermişti. Ben de bakkala gitmek için annemden para istedim. Bakkal Hüseyin amca her zamanki neşesiyle benimle sevimli şakalar yapıyordu. Ona beyaz kâğıdının olup olmadığını sordum. Bana beyaz kâğı-

dın kalmadığını söyledi. Ne yapacağımı şaşırmıştım. Çevremizde başka bakkalda yoktu. Çaresizlik içinde eve döndüm. Komşu çocuklara sorduk onlarda da yoktu. Çaresiz okula gidip babamdan isteyecektim. Korkuyla karışık endişe içinde okula gittim. Babam odasındaydı. Kapıyı hafifçe tıklatıp içeriye girdim. Yanında kimse yoktu. “Baba, öğretmen ödev verdi, ödev çizgisiz kâğıda yapılacaktı. Bakkalda çizgisiz kâğıt kalmamış, bana bir tane çizgisiz kâğıt verir misin?” dedim. Daha sözümü bitirmemişim ki yüzüme sert bir tokat yedim. Babam o davudî sesiyle “Sen bana hırsızlık yap, devletin malını kullan diyorsun öyle mi?” dedi. Neye uğradığımı şaşırmıştım. Ağlayarak odadan çıktım. Boynu bükük eve dönmüştüm. O gece annemle babamın benim yüzümden tartıştıklarını hiç unutamam. Babam devletin malının kutsal olduğunu savunuyor, annem tek bir kâğıttan ne çıkar diye diretiyordu.

Zaman sonra ben üniversiteyi bitirip öğretmen olunca babamın bana çok şeyler öğrettiğini anladım. Biliyorum sen şimdi başka bir hayatta meleklerle ders veriyorsun. Bu anı, yanan ve tükenen bir mumun (bir öğretmenin) yani babamın bana öğrettiği hayat felsefemin temeli olmuştur.

Üç sene önceydi. Öğrencilerimi L. G. S sınavlarına hazırlıyordum. Öğrencilerim oldukça heyecanlı ve stresliydiler. Aileler de en az onlar kadar heyecanlıydılar. Mustafa, kısa boylu, dik saçlı, çekik gözlü, esmer tenli bir öğrencimdi. Bakışlarında her zaman bir ürkeklik ve endişe vardı. Onu yakından tanıdığımda problemin kendinde değil; babasında olduğunu anladım. Babası çok istediği hâlde okuyamamış, Lise ikinci sınıftan ayrılmıştı. Gökçe köyünde lokanta işletmeciliği yapıyordu. Her veli toplantısında öğrencilere nasıl davranmamız gerektiği hakkında ahkâm kesiyor, sıkıcı nutuklarla beni bunalıyordu.

LGS sınavından dört gün önce öğrencileri rahatlatmak için onlarla sohbet ediyordum. Mustafa, babasının kendisini

çok bunalttığını, onunla aynı köyden gelen öğrencilerle kendisini mukayese ettiğini anlattı. Anadolu ve fen liseleri sınavı için çok baskı yaptığını “olmazsa olmaz” dediğini yaşlı gözlerle anlattı. Oysa kendi kapasitesini o da biliyordu ben de...

Sınavdan bir gün önceydi. Gece 8:30 civarında telefonum uzun uzun çaldı. Ahizeyi elime aldığım anda titreyen sesin Mustafa'ya ait olduğunu anlamakta gecikmedim. “Öğretmenim, LGS giriş kartımı okulda unuttum. Yarın sınav var. Babam beni öldürecek. Ne olur bana yardım edin” diye bana yalvarıyordu. Ben küçük bir şaşkınlıktan sonra “üzülme, bakarız bir çaresine” dedim. “Öğretmenim nenem sizinle konuşacak” dedi. Yaşlı kadının sesi titriyordu. “Öğretmen hanım, benim oğlum çok sinirlidir, hastadır. Kendi okuyamadı. Mustafamı da okutmak isteyo. Bu oğlancığın üstüne çok vareyo. Bu biletini okulda unutmuş. İmdi bubası ayağına demir çubukla vureyo. Elinden zor kurtardım. Şimcik yanımda. Elin ayağın öpem yardım et de şu biletini alalım” dedi. Bilet dediği şey, LGS giriş kartıydı. Ama bu saatte okula nasıl gidilirdi? Müdür beyin evini aradım, cevap vermedi. Cep telefonu ise kapalıydı. Çaresizlik içinde kıvranıyordum. Yarım saat geçmişti. Şansımı bir kez daha denedim. Müdür beyin telefonu çalışıyordu. “Efendim” sesi beni bayramda çocuklara verilen harçlıklar kadar sevindirmişti. Durumu anlattım. Bana evine gelmemi söyledi. Ayın son günleriydi. Cebimde kalan birkaç kuruş parayla taksi aramaya çıktım. Yoldan çevirdiğim taksi bana gece tarifi uyguladı. Paramın yetip yetmeyeceği konusunda endişeliydim. Param yetmişti. Müdür beyin evine gelmişim. Evi ile okulun arası çok yakındı. Kapının önünde müdür bey, beni sinirli bir biçimde bekliyordu. “Öğretmenim, bu öğrencilere sorumluluğu öğretmeliyiz. Bu böyle olmaz. Bırakın efendim girmesinler sınava. Zaten onlar sorumsuzluk yapıp işin başında kaybetmişler.” dedi. Ben çocuğun durumunu anlatınca biraz yumuşadı. Okulu açtırdım. Mustafa'nın sırasının altındaki giriş belgesini bulup cebime

koydum. Müdür beye teşekkür ederek ayrıldım

Sabah erkenden uyanmıştım. Öğrencilerimi Muğla'ya sınava ben götürecektim. Yola çıktık. Gökçe köyüne geldiğimizde yolun kenarında Mustafa ve babasını gördüm. Mustafa'nın gözleri ağlamaktan hem kızarmış hem de şişmişti. Babası burnundan soluyan bir boğa gibiydi. LGS giriş kartını uzattım, eline aldı şöyle bir baktı. O katı yüreği yumuşamış, mahcup olmuştu. Mustafa'yı arabaya bindirdim ve hızlıca oradan uzaklaştık.

Belki babam kadar olmasam da ben de öğrencilerim için bir şeyler yapabilmemin sevincini iliklerime kadar hissediyorum. Babam, lüks evler, bankada şişkin hesaplarda paralar, arabalar bırakmadı belki; ama sonsuza kadar onunla gurur duyacağım, idealleriyle yaşayacağım temiz bir isim bıraktı.

İLK GÖZ AĞRISI

Zeki GÜNGÖR

Öğretmenler anılarıyla doludurlar. Anılarla yüklüdürler. Her öğretmenin geçmişinde sayısızca anı vardır. Benimde mesleki hayatımda, unutulmayacak değerde sayısızca anı olmuştur. Fakat bu anılar içerisinde hiç unutamayacağım anı, mesleğe başladığım ve sınıfa ilk adımımı attığım anıdır. Göreve başladığım ilk günkü anı olduğundan, benim için hem ilginç, hem de çok önemlidir. Hani “ilk göz ağrısı” derle ya... işte o misâl. Bu itibarla bu anımı yazıyorum.

Yıl 1968 Aralık ayı. Tayinim Muş merkez Nadaslık Köyü İlkokuluna yapıldı. Bir kat yatak, bir valizden ibaret olan eşyalarımı bir minibüsün üzerine atarak köye hareket ettim. Asfalt köyün kenarından geçiyordu. Köy yolu çamurlu olduğu için araba köye girmedi. Eşyalarımı yolun kenarına bıraktım. Biraz sonra öğrenciler gelip yatağımı ve valizimi, bir yarışmada şampiyon olmuş birisinin olmuza alınması gibi, omuzlarına aldılar ve beraberce okula gittik.

Okulda bir öğretmen vardı. Beş sınıfı birden okutuyordu. Bütün öğrenciler aynı sınıfta oldukları için sınıf çok kalabalıktı. Öğretmen arkadaş kısa bir konuşma yaptıktan sonra sözü bana bıraktı.

Ben gayet heyecanlıydım. Çünkü ilk defa öğrencilerle yüzyüzeydim. Neyse... kendimi tanıttikten sonra, biraz konuşmaya başladım. Sınıf pür dikkat dinliyordu. Çünkü yeni bir yüzle karşı karşıyalar. Ben bir ara bu sessizliği bozmak, biraz da havayı neşelendirmek için dedim ki: “Benim bir özel-

liğimde, ders çalışmayan öğrencilerin kulağını kesmektir.” Tabii ki; ilkokul çağındaki öğrenciler öğretmenin her sözüne yürekten inanırlar. O esnada ön sıralarda oturan iki kız öğrenci aralarında konuşmaya başladılar. Dikkatimi çekti. Ne konuştuklarını sordum. Kız öğrencilerden birisi ayağa kalkarak dedi ki: “Öğretmenim siz dediniz ki; ben ders çalışmayan öğrencilerin kulağını keserim. Arkadaşım da diyor ki: “Kız, hani geçen sene bizim köye bir dilenci gelmişti ya...Onun da bir kulağı yoktu. Yoksa onu da bu öğretmen mi kesmiş? Ben de espri olsun diye “Evet onu da ben kesmiştim.” dedim.

Bunları söyleyen o kız öğrenci eve gidiyor, annesine diyor ki: “Anne çabuk yemeğimi getir hemen yiyip ders çalışacağım. Annesi de niçin bu kadar acele ediyorsun dediğinde, “Vallahi anne bize yeni bir öğretmen gelmiş, ders çalışmayan öğrencilerin kulağını kesiyormuş. Onun için çok ders çalışmam lazım.”diyor.

İşte unutamayacağım en ilginç hatıram bu olmuştur.
31.10.2005

ANILAR

Hüseyin KOCA

Öğretmenliğimin ilk yılıydı. Bayburt ili Demirözü ilçesinde 75. Yıl Pansiyonlu İlköğretim Okulu’da çalışıyordum. Ev arkadaşlarımdan Sosyal Bilgiler Öğretmeni Muhammet TİMUR’la (Akşehir / KONYA) aynı okulda öğretemdik. Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni Özgür KARAGÖZ (Salihli / Manisa) ise Demirözü Lisesi’nde öğretemdi. Ev arkadaşları olarak kendi aramızda sorun yaşanmazdı ve çok iyide anlaşp, kavgamız kırgınlığımız olmaz birbirimize her zaman her konuda destek ve yardımcı olur, kendi aramızda gizlimiz saklımız olmazdı.

2001 yılının aralık ayıydı ve dışarıdaki karın soğukluğunu buz gibi iliklerimizde hissediyorduk. Ve ben okulun pansiyon kısmında müdür başyardımcısı Fahri ULUÇAY (Develi / Kayseri) ile nöbet tutuyorduk. Ev arkadaşım Muhammet TİMUR akşam misafir olarak diğer müdür yardımcısının evine gitmişti. Diğer ev arkadaşım da ev de tek başına kalmıştı. Öğrencileri yatırıp kendi kişisel bakımlarımızı yaparken Özgür KARAGÖZ; Cep telefonuma “yeğenim öldü ben Manisa’ya gidiyorum” şeklinde mesaj göndererek kendisine gece 01:00’de taksi bulmamızı ve kendi okulunun müdüründen izin istedi. Bende diğer ev arkadaşım da durumu ileterek gerekli yardımın yapılmasını istedim ve bunu mesaj göndererek yaptım. Özgür KARAGÖZ’ün mesajındaki “yeğenim öldü” kısmını ben diğer arkadaşım a yeğenim “oldu” diyerek yazmışım. O arkadaşım da; bir insanın yeğeni olmasının güzel bir şey olduğunu ama bunun için gecenin 01:00’nde kalkıp

Manisa'ya gitmenin anlamsız olduğunu düşünerek ilgilenmedi. Daha sonra Özgür arkadaşımız beni aradı ve telefonda hüngür hüngür ağlamaya başladı. Kendisini hem ben hem de müdür yardımcımız Fahri ULUÇAY teselli etmeye çalıştı. Özgür arkadaşımızı uzun süre teselli ettik ve sabah gerekeni yapacağımızı belirterek evden ayrılmamasını istedik. Müdür yardımcısıyla ikimiz moral olarak çökmüştük ve arkadaşımıza üzülmüştük. Ne yapacağımızı düşünürken gece 02:00 de özgür beni aradı ve yaşananların şaka olduğunu bizleri işlettiğini söyledi. Biz çok kötü bozulduk ve bunun yanına kalmayacağını belirterek o geceyi stresli bitirdik.

Özgür arkadaşımız çok duygusal, insancıl, her şeye çabuk inanan bir arkadaşımızdı ve doğuştan bir problemi vardı. Mayıs ayında müdür yardımcısıyla yine pansiyonda nöbetçiydik. Aklıma bu olay geldi ve ne yapacağımızı düşünmeye başladık ve müdür yardımcımızın aklına parlak bir fikir geldi. Özgür arkadaşımıza doğuştan var olan problemini ele alarak şaka yapmayı planladık ve nöbet gecesinde Milli Eğitim Bakanlığı Personel Müdürlüğü adına Özgür arkadaşımıza resmi yazı yazdık. Yazımızda öğretmenlik için almış olduğu sağlık raporunun usulsüz ve uygunsuz bir şekilde aldığını ve bu nedenle de aldığı raporun geçersiz olduğunu tekrar Ankara'ya gelip bakanlık doktorlarından rapor alıp öğretmenlik yapabileceği ve olumsuz rapor verilirse şimdiye kadar almış olduğu maaşların faiziyle geri alınacağını ve kendisi hakkında yasal işlemlerin başlayacağını yazdık. Resmi yazıyı da bakanlık personel müdürlüğünden gelmiş gibi sayısını, konusunu, kimin yazdığını ve imzasını düzenleyerek sarı zarfın içine koyduk. Zarfın üzerine de bilgisayardan inandırıcı olsun diye bakanlığa ait bilgiler ve alıcı ismi yazdık. Eve geldim, diğer ev arkadaşına durumu anlatıp kendisini tembihledim. Gece 23' e doğru Özgür arkadaşımız neşeli halde eve geldi. Biraz oturup konuştuktan sonra kendisine bir mektup olduğunu bunu bana kendi okullarının müdürünün verdiği-

ni söyleyerek zarfı uzattım. Zarfı açıp biraz okuduktan sonra benzi attı. Çekyatta oturuyordu birden yere düşüp afallayıp kaldı. Ne oldu dedik bir şey yok dedi. Zorla elinden zarfı alıp ben de okudum. Kendisini iki ev arkadaşı olarak teselli etmeye başladık. Acayip sorular sormaya başladı, o sıra borcu da çoktu, ailesini aradı onlara durumu anlattı, arkadaşlarını aradı uzun uzun olayı anlattı. İki saat ev içinde olay devam etti ve arkadaşımız yavaş yavaş saçmalamaya başladı. Biz de baktık durum kötüye gidiyor, bu yapılanların şaka olduğunu bu yazıyı bizim düzenlediğimizi kendisinden intikam almak için yaptığımızı söyledik ama inandıramadık. Sonra yeminler ettik de sonun da inandırdık. Ertesi gün iki polis gelerek sahte evrak düzenlemekten dolayı savcının bizi çağırdığını öğrenince başımızdan kaynar sular döküldü ve arkasından Özgür arkadaşımızı arayarak niçin bizi şikayet ettiğini ve dilekçesini geri almasını istedik., o da sadece intikam almak için dedi. O gün biz de sersem gibi olduk meğerse polisler Özgür'ün arkadaşlarıymış ve Özgür bize karşı ikici şakasını yapmış oldu. Bu olayı yıllar geçti hala bir araya geldiğimizde anlatıp güleriz.

I.

Bayburt ili Demirözü ilçesi 75. Yıl Pansiyonlu İlköğretim okulunda öğretmenlik görevimi yaparken anadolu ve fen liselerine girecek öğrencilerin formlarının ücretlerinin bankaya yatırmaya gittim. Ama hiçbir öğrenciden ücret alamamıştım ve tüm form ücretlerini cebimden vermiştim ve formların yatırılması için son gündü. Ücretleri ben vermesem öğrenciler sınava giremeyecek ve aralarında sınavı kazanacak öğrenciler var onlara yazık olacak. Sadece sınavı kazanabilecek öğrencilerin formlarını yatırsam bu sefer de diğer öğrenciler öğretmenimiz ayırım yapmış zeki öğrencilerin formlarını yatırmış bizimkilerin yatırmamış şeklinde düşüneceklerdi. O gün kendi ücretimden yüklü bir meblağ olarak öğrencile-

rin formlarını yatırdım. Okul idaresine bilgi verdim. Aradan bir iki hafta geçti ve bazı öğrenciler form ücretlerini getirdi., maddi durumları iyi olanlardan aldım olmayanlardan da bu size bir katkı olsun diyerek almadım. Ama yarıdan fazlası getirmemişti. Hiçbir zaman da o öğrencileri çağırıp ücretleri istemedim. O ay maddi olarak çok sıkıntılıydım ama benim param bütün sıkıntılara yetti ve arttı. Hâlâ öğrencilere ara sıra yemek söylemekte bazen de borç para isteyenlere düşünmeden vermekte ve öğrenciler geri getirdiği zaman almamaktayım. Çünkü biliyorum ki yaptıklarım karşılıksız kalmıyor.

II.

Aynı okulda görev yapıyorum ve kış aylarıydı, yollar kar buz kaplıydı. İlçe dışına çıkmamız mümkün değildi ancak motoru güçlü, lastikleri sağlam ve zincirli otomobille il merkezine gidilebilirdi. ve o riski de kimse göze alamazdı. 6. sınıf bir kız öğrencimizi ailesi Eskişehir’de yapılacak olan dayısının düğününe götürmediği için ve bir bakıma da ailesinin gitmesini engellemek hem de intikam almak amacıyla akşamüzeri hap içeriyor ve intihara teşebbüs ediyor. İlçede hastane olmadığı için öğrenciyi Bayburt Devlet Hastanesine kaldırıyoruz ve zaman kaybına sebebiyet vermemek amacıyla ayrı bir öğretmen arkadaşın arabasıyla götürüp ambulans çağırıyoruz. Öğrencinin midesi yıkanıyor gerekli olan ilaç ve serumları alıp öğrencinin tedavisini tamamlıyoruz ve geriye dönüyoruz. Yolda gelirken rampa çıkışında arabanın lastiği pathyor. Lastiği değiştirmek için arabadan iniyoruz ama lastiğin bujonlarını buz tutmuş ve sökülmüyor üstelik sökmeye çalışırken bujon anahtarıyla bujonlara yüklendiğimiz zaman araba da kayıyordu. Çünkü yol buzla kaplıydı. Çok soğuktu ve ellerimizi hissetmemeye başlamıştık. Arabada kalorifer yoktu ve öğrencinin sıcak tutulması gerekiyordu. Motorun sıcaklığını fanlardan içeri vermeye çalışıyorduk. Bulundu-

ğumuz yerde telefonlarımızda şebeke yoktu. Ve yavaş yavaş kanımızın donmaya başladığını hissetmeye başladık. Jantın üzerinde gitmeyi düşündük ama fayda etmedi. Sonra ben fedakarlık ederek bulunduğumuz yerden uzaklaşarak kapsama alanı içeri girmesi için yürüdüm. Yürürken hem kendim hem de öğrencim ve öğretmen arkadaşım donmasın diye dua ediyordum ve artık parmaklarımı hissetmemeye başlamıştım. Aşağı yukarı 1.5 – 2 km yürüdükten sonra telefon kapsam alanına girdi ve hissetmediğim parmaklarımı kullanarak okulun numarasını çevirdim ve olayı anlattım. Okuldan da öğrencinin ailesine haber verilmiş ve bulunduğumuz yer öğrencinin köyüne daha yakın olduğu için öğrencinin ailesi geldi, Uzun uğraş sonrası lastiği değiştirdik ve öğrenciyi ailesine teslim ederek biz de yola devam ettik. Bu olay hâlâ aklıma geldikçe o günü o saatleri tekrar yaşar ve soğuk havanın etkisini parmaklarımda hisseder gibi olurum.

GÖKTE BİR YILDIZ KAYMIŞ GİBİ

Murat SOYAK

Geçmişe yapılan yolculuk...

Hatıra defteri tutanlar geçmişin kaybolmasına dur demek isterler. Akıp giden zaman içinde sesleri, güzellikleri kurtarmak isterler. “Sakin beni unutma” derken sevgiyi, yakınlığı çoğaltırlar. Ak kâğıt,

Hatıra defterlerinde daha bir kıymetlenir.

Evet, yıllar geçer ve unutulur çok şey. Yalnız sararmış sayfalarda kalanlar var ya işte onlar pek dokunaklıdır. Yüreği sızlar insanın ve zaman geçer. “Ne de çabuk geçti yıllar!” deriz.

Hatırlayış insanı aynalara sürükler. Kendimizi aynada bir kez daha görmek isteriz. Çizgi çizgi geçen yılların izi ve saçlarımıza düşen ak... Şairin dediği gibi: “Şakaklarıma kar mı yağdı ne var / Benim mi Allah’ım bu çizgili yüz?” Hatıralar sökün eder. Hüzün makamında bir seyirdir bu.

Geçmiş ile bugün arasında kurduğumuz köprü, bizleri geleceğe ulaştırmakta. Yaşananlar, yaşanmış olmakla bitmiyor. Geçmiş bir şekilde devam ediyor aslında. İyi bir değerlendirme, muhasebe olumlu neticeler doğuracaktır. Bu yönüyle hatırlamak hayırlara vesiledir.

Unutanlardan olmayalım derim. Hatırlamak güzeldir !

Dediler:

“Görev yeriniz Postallı İlköğretim Okulu”

Ağustos ayındayız.

Adem Hoca'nın kitapçı dükkanında buluşurduk.

Adem Hoca:

-Görev yerin belli oldu mu ? dedi.

-Evet, Postallı İlköğretim Okulu.

-Öyle mi !

-İşin zor Murat...

-Neden zor ?

-O köyün yolu kışın kapanır, su sorunu da var.

Bir düşünce aldı beni.

-Hayırlısı hocam, hayırlısı...

Postallı köyü bir dağ içinde ve vadi boyunca uzanan bağlar, bahçeler var. Bende yine ilk günlerin sıkıntısı, yine tanıma çabası. Okul küçük, mütevazı bir yapı. O gün köyde kiralık ev aradık.

Öğretmen arkadaşlar yardımcı oldu. Okul müdürü güleç yüzlü bir insandı. Bir ev bulduk bulmasına ama ev sahibini göremedik. Bahçeye gitmiş. Bakalım ev sahibi, evi kiraya verecek mi, razı olacak mı ?

"Ben, ev sahibiyle görüşür size bildiririm." dedi öğretmen arkadaş.

Ertesi gün beklediğim telefon geldi. "Tamam" demiş, kabul etmiş. Birkaç gün sonra Niğde'den Postallı köyüne doğru yola çıktık. Ağustos'un son günleri... Sıcak mı sıcak bir gün... Eşya yüklü kamyon dağlara doğru yol almakta. Yol boyunca ekin tarlaları... Toprağın rengi buralarda kırmızıya çalıyor. Havuzlu köyünü geçince yolculuk daha bir zorlaştı. Düşünceliyim. Sorular, sorular...Endişeli bir halim var.

Şoför sessizliği bozdu:

-Görev yerin hayırlı olsun hocam, dedi.

-Sağ olasın, hayırlı olur inşâallah !

Dağdan vadi içindeki köye doğru iniş başladı. İşte burası daha bir çetin. Keskin dönemeçli, daracık bir yol... Allah korusun, bir hata büyük kazalara sebebiyet verebilir. Kışın bu yol sık sık kapanıyormuş.

Köye ağır ağır yaklaşıyoruz.

Bir süre sonra köye ulaştık. Kamyon köy meydanından ara sokağa saptı. Kiraladığımız evin önünde durdu. Toprak damlı bir ev, ikinci kat... Ev sahibi Baki Ağa'yı köy kahvesinde bulduk. Hemen oracıkta kendimi tanıttım. Baki Ağa, altmış yaşlarında, zayıfça, uzun boylu... "Ağa" dediğime bakmayın, burada yaşça büyüklerin isimlerine "ağa" kelimesi ekleniyor. Baki Ağa, kendi yağıyla kavrulan, mütevazı, sıcak bir insan.

Baki Ağa, ceketinin cebinden çıkardığı irice bir anahtarla evin kapısını açtı. İki oda bir salon... Hemen odaları temizlemeye başladık. Temizlik bittikten sonra eşyalar eve taşındı. Hayatımda yeni bir dönem başlıyordu. İstanbul ve Bayburt günlerinden sonra şimdi Niğde'nin Postallı köyündeydim. "Görelim Mevlâ neyler / Neylerse güzel eyler" mısraları dilimde.

İlk günlerin zorluğunu yaşıyoruz. Evet, kolay diye bir şey yok. İlköğretim okulunun ikinci kademesi bu yıl açılmış. Okul müdürümüz Şentürk öğretmen ismiyle müsemma şen, neşeli, bir güzel insan. Çevreye alışmamızda ve okulda sıcak bir ortamın sağlanmasında unutulmaz emekleri var. Branş öğretmenleri olarak iki kişiyiz. Kendi branşımız dışındaki derslere de giriyoruz. Boş geçen dersleri değerlendirmeye çalışıyoruz. Zamanla diğer derslerin öğretmenleri de gelmeye başladı. Aramızda güzel bir muhabbet var. Şimdi o insanları, o güzel günleri arıyorum.

Öğrencilerim okumaya meraklı ama kitap sayımız yeterli değil. Okulda bir kütüphane oluşturmaya çalıştım. Tülay isminde bir öğrencim okumayı çok seviyor. Sürekli kitap isti-

yor. Elimdeki hikâye, roman türündeki kitapları okusun diye veriyorum. Güzel yazılar yazıyor. İlçede yapılan bir kompozisyon yarışmasında okulumuzu temsil eden Tülay, birinci olmuştu. Bu başarı bizim için çok önemliydi.

İlçede kompozisyon yarışmasında ilk defa dereceye girmiştik. Bu güzel başlangıç sonraki dönemde de devam etti. Bu sefer Ersin isimli öğrencimiz resim yarışmasında ilçede birinci olmuştu. Elde ettiğimiz başarılar bir köy okulu için hiç de azımsanacak bir şey değildi. Diğer öğrencilerimiz de bundan olumlu yönde etkileniyorlardı.

Tülay, fakir bir ailenin çocuğu. Bir gün Tülay'ın babasını okula çağırdım. Oturduk, konuştuk. Sözü asıl meseleye getirdim:

-Çocuğunuz başarılı, çok gayretli...Liseye devam etmesini sağlayın, dedim.

Babası boynunu büktü.Kırk yaşlarında, orta boyda, yankı yüzlü, mahzûn duruşlu bir adamdı.

Kısık bir sesle:

-Hocam okutacak gücüm yok ki... Ben de çok istiyorum okumasını, kendisi de okumaya çok hevesli ama gel gör ki elde yok, avuçta yok. Ne yapacağım bilmiyorum ?

Milli Eğitim Bakanlığı'nın yayınladığı "EĞİTİM" isimli dergiye Tülay'ın bir yazısını göndermiştim.

Yayınlanacağı umudunu taşıyordum. Aylar geçti ama gönderdiğimiz yazı bir türlü yayınlanmadı.

Tülay sık sık soruyor:

-Öğretmenim yazım yayınlandı mı ?

-Bekliyoruz Tülay, yakında yayınlanır herhalde.

Bu arada Tülay sürekli kitap okuyor, derslerine de iyi çalışıyor, sınıfında başarılı bir öğrenci.

Yine bir gün, üzgün halde şunları söylemişti:

-Öğretmenim, babamla bir daha konuşsanız, beni liseye gönderemeyeceğini söylüyor. Siz bir daha konuşsanız !

-Tamam, ben yine konuşurum, dedim.

Babasıyla bu konuyu yine konuştum ama maddî sorunlardan dolayı liseye gönderemeyeceğini söyledi.

Bir eğitim-öğretim yılının sonuna gelmiştik. Tülay o yıl okuldan mezun oldu. Elinde başarı belgesi vardı ama bir köşede ağıyordu. Arkadaşları çevresinde toplanmıştı. Yanına kadar gittim.

-Niçin ağlıyorsun ? dedim.

-Okulumdan, arkadaşlarımdan ayrılıyorum öğretmenim!

Sakinleştirmeye çalıştım.Liseye gidemeyeceğine üzülüyordu ama söyleyemiyordu.

İlçede bir ilköğretim okuluna tayinim çıktı. Dört yıl görev yaptığım Postallı İlköğretim Okulundan ayrılmıştım.

Aralık ayıydı. Öğretmenler odasında, masa üstünde “EĞİTİM” dergisi* gözüme çarptı. Hemen içindekiler kısmına baktım. İşte evet, Tülay’ın yazısı yayınlanmıştı.

Benim için buruk bir sevinçti bu. Zira Tülay liseye gidemiyordu. Şimdi köydeydi. Bu yazısının yayınlandığı haberini duymuş muydu acaba ? Yazının yayınlanması elbette sevindirici bir haberdi ama Tülay’ın liseye gidemiyor oluşu beni üzüntüye boğdu.

Dergide yayınlanan “Kitapların Gücü” isimli yazısının giriş kısmından bir alıntı:

“Bilmiyorum artık ne yapmalıyım? Herkes mutlu, ben ise mutsuz; bir başına...”

Tülay, bu karamsar ruh halini kitaplara sığınarak ve hayata tutunarak aşmaya çalışıyor.

Sonuç bölümündeki şu ifadeler dikkatimi çekiyor:

“Yaşamalıyız, mutlu olmalıyız. Hayatın zorluklarıyla mücadele etmeliyiz. Bir kitap kadar cesaretli ve güçlü olmalıyız.

Her insan birbirinin derdini anlamalı. İnsanlar birbirini sevmeli, onlarla dertlerini paylaşmalı.”

Dergideki yazıyı şimdi tekrar tekrar okuyorum ve geçmiş günleri hatırlıyorum.

Liseye giden öğrencilerimiz de olmuştu. Onlara bazen yol üstünde, çarşıda rastlarım. Geçenlerde Ramazan’ı, Ersin’i, Abdullah’ı gördüm. Lisede okuyorlar. Hacer isimli bir öğrencim görev yaptığım okula kadar geldi. “Nasılsınız öğretmenim?” dedi. İlçede bir liseye devam ediyormuş. Benden yıllık ödevi için kaynak kitap istedi. Çok sevindim. Diğer arkadaşlarını sordum. Kızlardan sadece kendisi liseye devam edebilmiş. Bazısı yoksulluktan dolayı, bazıları da ilçede kalacak yer meselesinden dolayı okula devam edememişler.

Onlar ki yarınlarımız... Anadolu’da Tülay gibi okumak isteyip de imkansızlıklar yüzünden eğitime devam edemeyen nice çocuklarımız var. Sebep ne olursa olsun yola çıkmaya niyetli bu ılık çocukların bir yerde durması / durdurulması insanı üzmez mi ?

Şimdi yalnız ve üzgün...

Gökte bir yıldız kaymış gibi.

ŞİMDİ DALLAR KIRILIYORDU ARDIMIZDAN

Cemile DÜZGÜN

Bir düğün telaşı ve bir sürü de gereksiz gerginlikler. Neyse ki, bütün bunları gölgede bırakacak bir heyecanım var. Dalda sekiz yıl meyveye dönmesini beklediğim bir çiçekti bu heyecanım. Artık çiçek meyveye dönmüş, meyve olgunlaşmıştı. Artık öğretmen olmuş, tayinim bile çıkmıştı.

Yıl 1978 Kasımın ikisiydi. O gün yola çıkacaktık. çok uzun bir yol vardı önümüzde ve biz bu yola eşimin dayısının jipiyle katlanacaktık. En gereklilerinden birkaç parça eşyamızı paketleyip arabaya yerleştirdik. geride bırakacaklarımızla ısmarlaşıp arabaya atladık. Marşa bastı dayım. Ağır ağır el sallayarak ilerliyoruz artık. Geride kalan sadece annemiz, babamız, ailemiz değildi elbette. Köyümün düzleri, bayırları, yerlere serilen sarı kızıl yaprakları... Hepsi, her şey geride kalıyordu bir bir.

Yüreğimin bir yüzünde bu sonbahar tablosuna tıpatıp uyan hüznün, öbür yarısında ise ilkbaharın coşkulu cemrelerinin şölenleri vardı alabildiğince. Yol ilerledikçe hüznün dilimi küçülüyor, yerine sevinç ve heyecanlarımın payı büyüyordu. Dehlizleri yırtan o huzmeler kulaklarıma adeta minicik ellerin alkışlarını getiriyordu. çocuk sesli korolar yükseliyordu göklere yol boyu ağaçlardan, dallardan kır çiçeklerinden... Ara sıra hayallerimden kopuyor ne derin ormanlardan ya da ne sessiz vadilerden geçtiğimizi fark edip ürperiyor olsam da bu fazla uzun sürmüyor, ben yine o heyecan dolu hayalleri-

me kaldığım yerden bağlanıyorum.

Engin kayalıkların en yücesinde bayraklarım dalgalanıyor. Tüten her baca Türk Milleti'nin sabrına ve gücüne mühür basıyor. Her gelincikte atalarımızın kanı, her selvide mehmetçimizin endamı var. Anadolu'm var capcanlı toprağın her zerresinde, her çakıl taşında. Örfümüz var adetlerimiz var su dolduran gelinlerimizin oyasında, başında... Yardımlaşmayı, hoşgörüyü resmediyor gözlerim tarlaların kenarından hızla akıp giderken...

Yaklaşık sekiz saattir yoldayız. Düz bir ovaya doğru ilerliyoruz. Birkaç ev görünüyor uzaktan. Dayım işte orası olmalı diyor. Evet bir levha. Geldik. Köyüme geldik. Yüreğim yerinden fırlayacak gibi. Arabadan indik. Daire şekilli bir şeyleri (tezekmiş) istifleyen kadınlar bizi gördü, yaklaştılar. Kendimizi tanıttık ve tabii niçin geldiğimizi de. Kadınların yüzünde birden bire sevinç hareleri belirdi. Birbirlerine gülümseyerek hemen işlerini bıraktılar. tabii ki önce muhtar beyle görüşmek istediğimizi söyledik. İçlerinden en genç olanı evin avlusundaki elma ağacına çıkmaya çalışan beş-altı yaşlarındaki oğlana seslendi:

-Ley Talip ! Koş dayına söyle ! Öğretmengil geldi seni çağırıyolar de!

Çocuk bir ceylan atikliğinde koşarken adeta uçuyordu. Beş on dakika geçmemişti ki hem muhtar hem de bütün köy başta çocuklar olmak üzere çevremizde toplandılar. Herkes sevinçli. Doğrusu binlerce hayal kurmuştum ama böyle muhteşem bir tabloyu düşlediğimi hatırlamıyorum. Çocuklar... Çocuklar ateş böcekleri misali benim heyecan dolu yüreğimi sarıverdiler sımsıcak, hare hare beni ılık sayarak. Sarışını, esmeri, kumralı boy boy çocuklar. Sokuluyorlar etrafıma Saçlarını okşuyor, yanaklarına dokunuyorum. İsimlerini, okula gidip gitmediklerini de sorarak sohbet havasında kaynaşıyoruz. Onlar da pek belli etmeden usulca saçlarımda

minik ellerini dolaştırıyor, kendi aralarında fısıltılarla:

“Ne güzel saçları var değil mi, altın gibi sarı” diyorlar.

Bir şeyleri çok özlemişler, çok beklemişler. Sonunda da kavuşmanın mutluluğunu bulmuş bölüşüyor, bölüştüğçe de çoğalıyor sığdıramadıkları yüreklerine. Utangaç, boynunu bükmüş birisi iyice sokuluyor. Pembe, tombul yanaklarıyla, ağlayacakmış gibi titreyen dudaklarının arasından belli belirsiz bir sesle:

-“Senin de annen öldü mü ?” diye sordu. Duyduğumda bütün vücudum kaskatı kesildi adeta. Bütün cümleler, kelimeler dudaklarıma hapsoldü. İçimde kıyametler koptu. Ellerimi O’na doğru uzattım. Kollarının altından bir kelebeğin kanadına incitmeden dokunma hassasiyetimle tuttum, kaldırdım ve kucağıma aldım. İki damla yaşının ıslattığı yanaklarını öptüm. Başını göğsüme bastırıp ben de ağlamamak için başka başka yerlere kaçamak bakışlar fırlatarak konuyu değiştirmeye çalışıyordum.

Suna dört-beş yaşlarındaydı. Annesini bir kardeş sevincini tadacağı sırada yitirmiş, babası pek vakit kaybetmeden, ona cici bir anne getirmişti güya(!). Ama onun deyimiyle “hiç de cici değil”di bu anne. Hem de hiç anne gibi kokmuyordu. Geceleri de çok üşüyordu üstelik yatağında. Kimse üstünü örtmeye de gelmiyordu.

Bu küçük kız beni birdenbire olgunlaştırdı. Aradan sanki yıllar geçmiş kadar hem de. Bizi bir asrın içinden “selâmunaleyküm hoş geldiniz” sesleri çekti, aldı kısmen de olsa. Muhtar gelmişti. Biz de hoş bulduk diyor uzattığı elini sıkıyorduk. Bir müddet sohbetten sonra günün son ışıkları elini eteğini çekerken muhtar da bizi evine davet ediyordu. çocuklara dönerek;

-“Çocuklar öğretmenimiz çok uzak bir yerden gelmiş, yorulmuş gali. Ona müsaade edin dinlensin, yarın sohbetinize kaldığınız yerden devam edersiniz.” diyordu. Çocuklar

muhtarın kapısına varıncaya kadar bizimle yürüdüler. Sonra teker teker ısmarlaşıp ayrıldılar, evlerine gittiler. Suna kucağımdaydı hala. Saçlarına öpücük kondurarak “Nasılsın Suna-cığım ?” derken muhtar kapıyı gürültülü bir şekilde çalarak:

-“Hanım aç, biz geldik” diyordu.

Muhtarın eşi otuz beş yaşlarında beyaz tenli, ince, narin güleryüzlü birisi. Oldukça hürmetkâr, misafirperver bir kişiliğe sahip. Temizlikte de çok titiz olduğu daha dış kapıdan girerken apaçık belliydi.

O gece akşam yemeğinde Suna’nın babası da bizimleydi. Biraz bakımsız görünen saçı, sakalıyla otuzlu yaşları sanki kırkın üzerinde gösteriyordu. kızıyla kaynaşmamızı görünce:

-“Ne o kız Suna bakıyom da hoca hanımın gucaandan hiç inmeyecek gibi duruyon. Seni ona verem gali?” diyerek kızı koparırcasına çekti aldı.

-Suna birden bana döndü, yanağından öptüm küçüğümü. Yarın yine kucağıma alıp gezdireceğim seni Suna. Şimdi babanla git.” diyordum demesine de elinden oyuncağı alınmış bir çocuğun hisleriyle allak bullaktı yüreciğim. o minicik tombul ellerini sallayarak çıktılar kapıdan.

Sabah kuzu sesleri kuş sesleri ve daha birçok köye has seslerin orkestrası eşliğinde tatlı bir rüyadan uyanıyordum güne. Yattığım odanın penceresini usulca açtım. Bu gördüğüm manzaraların her zerresi yüce Mevlâ’nın eşsiz şaheserleriydi. Bugün güneş bir başka doğuyordu, bir başka ısıtıyordu kainatı. Ağaçlar başka bir gezegene yakışan tılsımlara bürünmüş, rüzgar ipekten süzgeçlerin arasından süzülüp, ıtır kokularına sürülen kanatlarıyla dokunuyor saçlarıma. Mahmur gözlerimi açabildiğim kadar açarak, büyülenen yüreğime doldururcasına bakıyorum bu eşsiz tablolara...

Birer ikişer kapıların kapanma sesleri herkesin uyanmaya başladığını gösteriyor. Günaydınlaşmalar, kahvaltı derken

çıktık dışarı. Muhtar Abdullah Bey ve eşi Hatice abla bize Anadolu insanının sıcaklığını, yardımseverliğini en iyi şekilde gösterdiler.

Okula gittik. Kalacağımız yeri gördük. Okulun camları kırık, kapısı olmayan iki dersaneli bir yerdi, viraneydi. Tuvaleti, lavabosu da yoktu. Kalacağımız yer ise bir evin alt katından ahırdan bozma bir odaydı.

Ama bütün bu olumsuz görüntüler bile gönlümdeki heyecan ve sevince gölge düşüremiyor “Güzel güzel, temizleriz, boyarız badana yaparız, kırıkları onarırız.” sözcüklerinin dudaklarımdan dökülüşünü bile hatırlıyorum da, daha sonraları kızlar söyleyip gülüyorlardı.

Pazartesiydi. Okula vardım; eski bir dolapta bulduğum bayrağı muhtarın yardımıyla göndere çektik yüreğimin en anlamlı İstiklâl Marşı’yla. Kadınlar, kızlar, çoluk çocuk hep birlikte etrafı süpürüp yıkadılar. Kimileri de kalacağımız yeri düzelterip yerleştirdiler. Bütün bu koşuşturmalardan yakınmayıp, zevk bile aldıkları her hallerinden belliydi. Çocuklar, hele çocuklar nasıl sevinçlilerdi anlatamam.

Beş altı yıldır, buraya atanan öğretmenler gelir, görür ve giderler, geri dönmezlermiş. Hele bir bayan tayin yerini öğrenir öğrenmez “Ben oralara gidemem.” demiş, devreye birilerini koyup merkeze çöreklenmiş hemen. İşte bu yüzden olacak okula öğretmen gelmesine hayal gözüyle bakılır olmuş.

Bütün okul çağındaki çocukları hane hane dolaşıp tespit ettim. Kimi koyun, kimi sığır güden kimi de “artık büyüdü hocam koca kız okula gider mi” denilen bu çocukları okula toplamayı başarmak biraz sıkıntılı oldu tabii.

28 öğrencim var. En küçükleri Melike. Cılız solgun ama hareketli, cin gibi. Mustafa ile Murat ikiz kardeşler, sekiz yaşlarındalar. Zeytin gözleri ıslıl ıslıl kızın adı Nuriye. Fidan O’ndan hiç ayrılmaz. Salim babasının tek oğlu. On yaşların-

da. O'na fazla iş düşüyor ailede. Bu sebepten okula göndermek taraftarı olmadılar önceleri. Ama Salim şimdi tam bir okul hayranı. Okumayı hızla ilerletti. Serap on iki yaşında. Boyunun uzun oluşundan utanıyor okula gelirken. Tahtaya kalkınca da dizlerini hafif bükmeye çalışıyor kısa görüneyim diye.

Toplantılar, sohbetler devam etti. Veliler beni tanıdıkça, niyetimi öğrendikçe daha samimi, çocuklar ise öğrenmeye daha azimliler. Burada en güzel anılarımı hayatıma altın harflerle kazıyordum. Hayalimdeki okul şarkıları büyüdükçe büyüyordu. Birlik ve beraberliğin güzelliğini, dostluğu, yardımlaşmayı, candan paylaşmayı yaşıyorduk burada.

Hiç unutamam bir gün Salim okula giderken bir kuzu getirmiş, “Öğretmenim bu kuzuyu bana babam vermişti., ben de sana getirdim.” diyerek kucağıma uzatıyordu. Şaşırdım, sözcük bulmakta zorlandım, yutkundum, bir sessizlikten sonra kuzunun o apak kıvrıcık tüylerini okşayarak, güçlülle;

-Salimciğim çok teşekkür ederim sana, bundan büyük armağan almadım şimdiye dek, ancak bak o şimdiden annesini özledi bile. Ben onu çok severim, belki de çok iyi beslemeye çalışırım. Ama o hep annesini arayacak, yanık yanık meleyip duracak. Onu annesine götür desem ne dersin ? Salim derin derin düşündü, bana hak verdiği gözlerinden okunurken başını tamam anlamında sallayarak yerinden doğruldu, kuzusunu eve götürmek üzere okuldan ayrıldı.

Küçük Suna benim kızım gibi. Ona ayrı bir bağla bağlıyım âdeta. O minik parmaklarıyla parmaklarımı sıkıca tutarak gezeriz çoğu vakit. İkiye geçti. Cici annesiyle ve babasıyla sık sık görüşmelerim sayesinde daha güzel bir ortamda büyüdüğünden eminim.

Derken tam iki yıl geçmişti su misali. Eşim sevinerek gelmiş “Tayinim çıktı, Ordu'ya gidiyoruz hanım.” deyince

beynimden kaynar sular boşandı. ben şimdi nasıl giderdim ? Melek yüzlü öğrencilerimi kimlere bıraktırdım ? Okulum öksüz, öğrencilerim yetim olmaz mı şimdi ? Ben onlarla vardım, onlarsız ne yaparım ? Kahrolmuştum. Şoktaydım. Şimdi beraber söylediğimiz bütün şarkılar susmuş, bir mateme bürünmüştü koca dünyam. Hiç böyle bir son düşünmemiştim. İşte şimdi gerçekten çok acı bir tanışma merasimi zamanı sahneleniyordu şurada.

O gün geldi çattı. Aç bir kartal gibi yapıştı ayrılık ense-mize. Bütün köy haberi kısa zamanda almış, kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. Okula doğru bakmaya dayanamıyor çığ-lıklar duyar gibi oluyordum. Kendimi toparlamalıydım. Bu mesleğe gönül verdiysem başka köyler de beni bekliyordur hem de daha acilen belki de diye geçirdim içimden. Ancak çok zordu. Burası benim ilk göz ağrımdı belki de ondan çok zor geliyordu.

Apar topar neyimiz varsa arabaya yerleştirildi. Herkes suskun. Ben dokunsalar ağlayacak gibiyim. Sanki ortada bir tabut var. Bakışlar hüznün dolu. Çocuklar ikişer üçer küme-lenmiş, başları yere eğili oturmuşlar, kimisi ağlamış gizli giz-li. Gözleri kan çanağı.

Bütün cesaretimle kendimi toplayıp:

-Kardeşlerim, sizleri çok sevdim, sizler ailem gibisiniz. Hiç de gitmek istemiyorum ama başka seçeneğim de yok. Ne olur üzülmeyin, çocuklarıma iyi bakın. Sizi ziyarete geleceğim ve hiç unutmayacağım dedim. Kızlara dönerek:

-Hele kocaya varınca beni unutun, gözüme görünmeyin o zaman ! diyerek güya espri yapıyorum, kimse gülmüyor. Öğrencilerimi de teker teker öptüm kokladım. Havalara zıp-latıp tutuyorum ufaklıkları ama bu sefer onlar da hiç gülmədiler.

Ani bir hırçınlık ve gerginlikle arabaya atladım, kapıyı bir hışımla kapattım. Yüreğimde binlerce hıçkırık gizleye-

rek şoföre “hadi bekleme” der gibi işaret yaptım. Motor bir homurtuyla çalışırken herkesin yüzü kül gibiydi, elleriyse havada. İlerledikçe geride kalan hüznün çiçekleri çocuklarımdan oluşan bu tablo hançerler saplıyor binlerce kez insafsız köşelerden.

Dökülen, sadece dallardaki yapraklar değildi artık yol kıyılarında. Şimdi dallar kırılıyordu ardımızdan...

İYİ Kİ VARSIN ÖĞRETMENİM

Keziban YEŞİLDEMİR

Sınır taşı, Kars ilimiz sınır köyünde başlayan öğretmenlik mesleğimin 23. yılını Osmaniye ilimizde devam ettirmekteyim. Bizim üstlendiğimiz vazifeye meslek demekten ziyade, aşk, sevgi, güzellik demek daha doğru olur.

Aşk, sevgi, güzellik diyerek başladığımız vazifemiz 23. yıl noktasından dönüp geriye baktığımızda uçsuz bucaksız kır çiçeklerini, kardelenleri, yaseminleri... Öğrencilerimi görür gibi oluyorum. Her an o çiçekleri yaşamak için çırpınıp durduk. Hiçbir güçlüğü aldırmadan; iyiye, doğruya, güzele doğru koştuk. Elimiz öğrencimizin kâh elinde, kâh omzunda, kâh da saç tellerinde gezindi... Her geçen gün, her karşılaştığımız olay bizi biraz daha olgunlaştırdı. Olgun bir anne edasıyla öğrencilerime kucak açıp, onları bağrıma bastım. Her çocuk benim için ayrı bir dünya demekti, onların yüreklerinde nice coşkular, sevinçler, hüznler harman olmuştu. Her çocuk ayrı bir gizemdi. Ben bunlara tanık olmuş, bazen gülüp geçmiş, bazen kederlenmiştim. Fakat unutulup geçtiğim, yüreğimde iz bırakan bir anımı sizlerle paylaşmak istiyorum.

Birinci sınıfları okutuyordum 36 kişilik bir sınıfım vardı. Her zaman olduğu gibi onları okula motive etmek ilk işimizdi. Günlerce bunun için uğraştık. Şarkılar, oyunlar, tekerlemeler. Sıra fiş cümlelerini okutmaya ve yazdırmaya gelmişti. Sürekli, fiş cümlelerini ezbere yazdırıyordum. Tekrarlar, tekrarlar... Daha sonra da yazılanları kontrol ediyordum.

Kontrol etmeyi tamamladıktan sonra orta sıralarda bir kız öğrencim telaş ve korku içinde yazdıklarını hararetle silmeye çalıştığını fark ettim, yanına yaklaşıp “Doğru yazmıştın niçin siliyorsun ?” dedim. Cevap vermedi. Karanlık ve korku dolu gözlerle bana baktı. Fazla üstelemedim. Yazdırma işine devam ediyordum. Şöyle yazılanları gözden geçirdiğimde o öğrencimin doğru yazdığını gördüm. Bunlar benim için küçük mutluluklardı. Diğer öğrencilerimin yazdıklarını kontrole devam ederken o öğrencimi de göz ucuyla takip ediyordum, ne göreyim o minik öğrencim tüm çabasını harcayarak silme işine devam ediyordu. Fakat korkak, ürküyor, hem etrafa bakınıyordu. Yerimden kalkıp, öğrenciye doğru yürüdüm. Bir an göz göze geldik. Öyle karanlık bakıyordu ki anlatamam onun hareketi onun halet-i ruhiyesini anlamaya çalışıyordum bu esnada...

“Yavrucuğum, doğru yazmıştın. Niçin siliyorsun ?” sorusunu tekrarladım. Yine suskundu. Yanında oturan arkadaşı bozuk bir Türkçe ile: “Defteri bitmiş öğretmenim.” dedi. Çok basit bir nedendi. Hemen defter vermek için dolaba yöneldim. Ani bir kararla öğrenciye dönüp,

-“Senin baban yok mu?” dedim.

-“Var Öğretmenim.” dedi.

-“Baban çalışıyor mu, Paranız var mı ?” diye soruları sıraladım.

-“Evet çalışıyor, paramız var” dedi.

Korkulu, ümitsiz, kederli hali devam ediyordu. Amacım o gözlerdeki karanlığın sebebini bulmaktı. “Almıyor öğretmenim, ağabeyime alıyor. Bana almıyor. Sen yazmasan da olur, okumasan da olur. Sana almayacağım.” diyor. Bunları bir çırpıda bozuk bir dille anlatıverdi. Gözlerindeki kara bulutlar sağanak, sağanak oluverdi. Ve “Beni hiç sevmiyorlar” diye ekledi.

Öğrencimin gözlerindeki o karanlığın sebebini yakalamıştım. Bu sözler cahiliye döneminin kırıntıları mıydı yoksa ?. Birden yüreğimde fırtınalar koptu. Öğrencimin kara kara gözleri, beni birden çöllere taşıdı. Bu ne susuzluk, ne çaresizlik ne büyük sevgisizlikti.

O minik insanın dünyasına bir perde aralamıştım. Hastalığını teşhis etmiştim. Onun hastalığı deftersizlik, kalem-sizlik değildi. Onun hastalığı sevgisizlik: Kız-erkek ayırımına maruz bırakılmaktı.

Hemen dersi bıraktım, sandalyeye yüreği burkulmuş bir halde oturdum. Kız öğrenciyi yanıma çağırdım, yüzüne baktım, kapkaranlık gözlerine baktım, ellerini tuttum, avucumun içine aldım. “Sen çok güzel bir kızsın. Seni çok seviyorum.” dedim defalarca. Kucakladım, sıkı sıkı bağrıma bastım. Gözelerine baktım... Anadolu’nun sevgi âbidesi Yunus Emre’yi hatırladım. Onun “Yaratılanı sev, yaratandan ötürü.” düsturu ile gözlerine baktım tekrar tekrar...

Kara gözlerindeki ışık yüzüme yansıdı, dudakları hafifçe kavisleyerek tebessüm etti. Işık haleleri yüzüne ve minik dünyasına yayıldı. Bu ışık sevginin ışığıydı. Ezelden gelen Ayşeleri, Elifleri, Fatmaları yaşatan bir ışıktı.

Daha sonra öğrencimin annesini okula çağırdım. Bu konuyu uzun uzun konuştuk Eksik ve hataları konuştuk, yapılması gerekenleri, yapmamız gerekenleri konuştuk. Bütün olumsuzlukları gidermesem de, minik ve güzel öğrencim her gün okula aydınlık bir çehreyle gelmeye başlamıştı. Bana ilk önce “günaydın öğretmenim” demenin gayretini gösteriyor küçük elleriyle bana sarılmak, yanımda yürümek istiyordu. Âdeta teşekkür eder gibi... “İyi ki varsın öğretmenim der gibi”

SEVDA UĞRUNA

Havva Nur YETGİN

Yıl 2000... 26 Eylülde adım attığımız Erzurum topraklarında başlıyor çile rüzgârları esmeye hayat iklimimde. Yalnız değildim bu çileler karşısında, güçsüz değildim, dirayetli, inançlı ve kararlıydım her zaman olduğum kadar. Arkadaşlarla paylaşılmış mutluluklar, hüznler...Benim yanımda canım diyebildiğim insanlar vardı, ortaklıklar kurduğum. Ama şu bir gerçek ki; insanın en iyi dostu, en yakın dostu içinde taşıdığı ruhla onu hareket ettiren, ona kararlar aldırان kendidir içten içe acıları yaşayan.

Gündüzün güneşle gecenin ayla tokalaştığı Erzurum ilinin Horasan ilçesinin Arpaçayır köyüne atanmışım. İl merkezine iki, ilçeye bir saat uzaklıkta olan bir köy. On öğretmendik... on farklı şehir...on farklı diyar...on farklı kültür...

.... Yoktu ortak yanımız sevgiden başka... Ama yetmiyor bu sevgi anlamaya, anlatmaya birbirimizi birbirimize. Her şeye rağmen seviyorduk birbirimizi bu soğuk diyarlarda, bağlıydık birbirimize sıcacık halatlarla...

“Bir Özlem’in vardı özlemini duyduğum,
Bir Şehnaz’ım vardı çoğu zaman kırdığım,
Selmalar vardı aynı diyarlardan farklı renk,
Tubacım ise bir başka ahenk,
Hürü dediğim acılara dayanan,

Yaşar'ı vardı onu daima saran,

Turgay dediğim aşık aşık,

Turan ise bambaşka diyar.

Ama mutluydum, mutluyduk, mutluydular.”

Derken yıllar geçti. Okul aynı okul olmasına karşın ruhlar ve bedenler değişmişti artık. Gelen gideni, giden geleni aratıp dururken zaman geçiyordu durmaksızın...İki yıl sona ermiş ve ben yeni dostlarla başlamıştım bir sonraki yıla. Ve yine hala ilçeye bir, ile iki saat uzaklıkta olan aynı mekanda soluk alıyordum. Şartlar zor, mekan sönük, yaşam standartı düşüktü buraların.Çocukların sümüklü burunları üzerinde parlayan gözleri, soğuktan kalınlaşmış derileri, çıplak ayakları, merhametli yürekleri “okut beni, öğret bana”dercesine katlandırıyordu bize bu çekilmez, dayanılmaz zorlukları. Öğretmenlik buydu işte;sevmekti ayırt etmeden, görmekti farklılıkları, anlayabilmekti duyguları, hissedebilmekti soluk alışları...Onlar benim ilk göz ağrılarımdı. Böyle sürüp giderken her şey, yaşadıklarımızda anı olarak kalıyordu akıllarda. Bu sevdâ uğruna yaşanmaz dediğin yaşanır, çekilmez dediğin çekilir olurdu hayatında.

Ve bir gün...

.....

“Yollar benim umudumdur,

Yolları kapatmayın.

Yağmayın yollarıma

Durun kar taneleri...”

Evet, yolları kapatmayın diye haykırdıkça, ağıtlar yaktıkça karşı koyuyordu kar taneleri isyan edercesine... Oysa ki kapatmıştı yolları, o da düşmek istemiyordu ya yeryüzüne, ama sıkılmıştı belkide dolaşmak, karanlıkları aydınlatmak istiyordu, bilemezdi ya aydınlıkları kararttığını, umutları körelttiğini, yürekleri burktuğunu ve imkansızlıklara yol açtığını...

- 2-

29 Mart 2003

Aldığımız kötü bir haberle zor bela katlandığımız bu diyarlar çekilmez olmuştu, yollar kapanmıştı. Tek çıkar yolu-muz olan hafta sonumuzda köyde mahsur kalarak geçecekti. Başka bir çözümü yoktu bunun. Fakat arkadaşlar bu ayrılığa dayanamayıp kar tanelerine inat çıkagelmişlerdi. Soğuktan donmuş titreyen ayak ve ellerini sıcacık yürekleri ısıtıyordu acıyı dahi hissetmiyorlardı. Onları kapıda görünce hem göz-lerimize inanamadık, hem de olup bitenlere nasıl gelmişlerdi onca yolu?Yiyeceğimizin kalmadığının, tüpümüzün bittiği-nin, artık her şeyin zorlaştığının haberini almışlardı dost di-yebileceğimiz insanlar. Bizlerde onların ani kararlarına uyup saat üç gibi konvoy eşliğinde yedi arkadaş koyulduk yola, ta-bur tabur ilerliyorduk.Köyden tam çıkacağımız anda birkaç hayvan sesiyle irkildik, kurt mu köpek mi olduğunu anlaya-madan, geri dönmeyi düşündüm onlardan ayrılarak.”Sürü-den ayrılanı kurt kapar” sözünü hatırladıkça adımlarım ileri-ye doğru hareket ediyor, kendime geldiğimde artık mümkün olmadığının farkına varıyor, yolun bir an önce bitmesi için dualar ediyordum.İlerliyorduk durmadan ara ara dinlene-rek.Karları ezdikçe hiddetleniyor, battıkça daralıyor, keşkeler dökülüyordu dilimizde pişmanlık içinde. Yolun açık olduğu yerde taksici Şeref Ağbi bekleyecekti bizleri.İncesu yolunu ve Kırklar köyünü geçtik, azimle Karacaören’e vardık. Şeref Ağbi yoktu, bırakıp gitmişti bizleri... Ama artık hava karar-mış, ayaz başlamış, yürümeye halimiz, takatimiz kalmamıştı. Umudumuzu kaybediyorduk. Her an her şey olabilirdi.

Bir köye sığınalım dedik; köy yolunu bulamadık, köpek sesleri kulaklarımızı tırmalıyordu. Ya köye girerken köpekler tarafından parçalanacak, ya köye inerken uçurumdan yu-varlanacak, ya da soğuğa dayanamayıp yedi arkadaş orada donup kalacaktık. Nerdesin be Şeref Ağbi? Yapılır mı bu?di-ye sitemler dökülüyordu dudaklarımızdan. Dört saatlik bir

çilenin ödülü bu olmamalıydı. Sessizce uçuruma doğru ilerliyorduk, köye inmeye karar vermiştik artık. Tam harekete geçeceğimiz sırada bir ışık beliriverdi karanlıkları yırtarcasına, durun derecesine, bir ışık, bir umut ışığı, yeniden doğuş, diriliş, hayat ışığı...

Işığı gören, fakat güçsüzlükten yere yığılacak olan bizler koşuyorduk ışığa doğru, bir minibüs ışığıydı bu. Ona doğru koşuyorduk, o da bize yaklaşmıştı. Nihayetinde arabayı durdurup şoför Bey'e durumu anlattık. Bizleri arabasına aldı. Arabadaki teyzeler ellerimizi ovalayıp ısıtmaya çalışıyorlardı. Sıcakla kesişen soğuk ellerimiz acı veriyordu artık. Gözlerimizden dökülen yaşlar, sessizliği dağıtan hıçkırıklar, hareketsiz kalan ayaklar, akılsız başın cezası dercesine kavuruyordu yürekleri...Birbirimize sarılmıştık, üşüyorduk, üşümek donmak bu olsa gerek!Arabaya binmiştik ama bu sefer de araba ilerleyemiyordu. Yollar çok kötüydü. Arkadan bir araba daha gelmişti. Şükürler olsun diyorduk. Sanki özellikle bizleri kurtarmaya gelmişti bu vasıtalar...Şeref Ağbi de gelmişti en arkadaki arabaydı. Yedi saat beklemiş kimseler gelmeyince koyulmuştu yola...Minibüsten inip Şeref ağabeyinin taksisine bindik. Artık kendimize gelmeye başlamıştık. Acıktığımızı hissediyorduk çünkü.

Sonunda Horasan'a inmiştik.İnanması güç olsa da her şey geride kalmıştı, hayat hâlâ kaldığı yerden devam ediyordu ki arkadaşımızın ayakları aşırı soğuktan dolayı morarmış, kangren tehlikesi geçirmişlerdi. Bizlere bir şey olmamıştı. Artık o günler benim için bir anı olarak kalmıştı ama hatırladıkça ürperti veren, göz pınarlarını dolduran bir anı...

Hayat buydu işte;mücadelelerle dolu bir uğraşın olumlu ya da olumsuz neticesi...acı çekenlerin son bulması için bitişini özlemle beklediği bir yarış...er geç, iyi ya da kötü herkesin yaşayıp finale erişeceği bir nefes alış...bir tatlı yakarış...belkide buruk bir ağlayış...

-3-

Oralarda görev yapmaktan gocunmayan bizler, sevda uğruna dayanıyorduk bir çok şeye.

Ve yine yıllar geçmesine, mekanlar değişmesine, çocuklar farklılaşmasına rağmen sevda aynı sevda heyecan aynı heyecandı...

Mücadelelerle dolu olsa da oksijen yüküyle dolu olan gemimiz,

“Mutlu olmaktır bizimde en başta hedefimiz,

Her şeye rağmen her şeyi çekilir kılar,

Bitmek tükenmek bilmeyen,

Herkese, her çocuğa ikram ettiğimiz,

İçimizde daima filizlenen,”

Yeşermeyi, olgunlaşmayı, büyümeyi, her toprağa ekilmeyi hedef alan,

Dağıttıkça çoğalan SEVGİMİZ.

MUHSİN BEY

Ayşegül SERDAR

Dün saat on altı otuzda Aksaray’a geldik. Konya otobüsünü kaçırmıştık. Köye gidemedik. Derse geç kalma endişesi şimdiden yiyip bitirmeye başlamıştı bizi. Yarın sabah erkenden Konya otobüsü ile gidebiliriz ama ana yoldan köye gitmek; işte bütün mesele bu idi. Şimdi sorun kalacak yerd. Eski ev sahibimden başka tanıdığımız kimse yoktu.

Biz ikimiz aynı köyde çalışan iki bayandık. Birleştirilmiş sınıf okutuyorduk. Köyde çok zor olsa da bir toprak dam bulmuştuk, başımızı sokacağımız. Bahar da akrepler damdan atlamaca yarışı yapardı. Kışın ise soğuk bir bıçak gibi keserdi insanı. Burası meşhur Obruk Platosuydu. Uçsuz bucaksız bozkır. Köyün tek aracı vardı; sabah ilçeye gider, akşam gelirdi. Baharları köye çamur banyosu yapmaya gelebilirdiniz.

Bir gün hiç unutmuyorum sayın Millî Eğitim Müdürü bizi ziyarete gelmişti. Öyle sevinmiştik ki... İşte dedik öğretmenini unutmayan bir amir... Dertlerimizi dinler... Yağmasa da gürlers... Lakin çamuru görür görmez kaliteli kumaştan yapılan pantolonunun paçalarını sıvazladı. Bir balet edasıyla parlayan rugan ayakkabılarının ucunda yürüyerek şoförüne hareket çekti. Bu bana Red Kit’in atını ıslıkla çağırışını hatırlattı. Arabasına binip gitti. Arkasından baktık. Sustuk uzun süre sustuk. Bize her şeyi unutturan çocuklarımızın yanına dönmüştük.

Sonunda Sultan teyzeme vardık. Tam bir Anadolu kadını. Boynuna sarılıp başladım ağlamaya... Sultan teyze “

Ağlama yavrum Ayşe'm ağlama Allah büyük ” deyip bağrına bastı beni...

O akşam Muş'ta birlikte çalıştığım öğretmen arkadaşlarımdan telefon geldi. İyice canımı sıkan bir haber almıştım. Muhsin Bey'i görevden almışlardı. Bu nasıl bir dünya, nasıl bir adalet mekanizması çalışıyordu.... Vatan ve millet için özveriyle çalışmanın bedeli miydi ? Muhsin Bey'i Muş'ta tanıdım. Korkut ilçesinin Kümbet köyünde, Yunus Emre Yatılı Bölge Okulu'nun müdürüydü. Bu okul için Muhsin'den önce ve Muhsin'den sonra deyimi ün salmıştı.

Size Muhsin'den öncesinden biraz söz edeyim. Bu okul bir kapalı ceza eviydi. PKK'lıların baskınından sonra, askeri kışla olmuş ama bir PKK saldırısında bazı yerleri havaya uçmuş. Sonra bazıları siyasi bir gelecek için iyi reklam olur düşüncesiyle okul yapmaya karar vermişler. Dünyadaki ilk örneğiymiş öyle demişlerdi. Bir dağın yamacında Muş Ovası'nın ortasında cezaevinden çevirme bir okul. İlk görev yerimdi. Gecenin bir yarısı okulun kapısında aracı durdurup tek tek kimlik kontrolü yapılmıştı. Hayatımda ilk kez bu kadar askeri bir arada görmüştüm ve uzun yıllar askerlerle iç içe yaşayacaktım. O gün bu pek hoşuma gitmemişti ama daha sonra askerin gölgesini bile görmek beni rahatlatıyordu. Bize eşlik eden yakın YİBO'nun muhasebecisi bize PKK'nın kurşun delikleri göstermekle başlamıştı işe. Bu bir tehdit mi yoksa caydırıcı bir tutum muydu? Hayatımda ilk kez bir hapishane görüyordum. Öğretmenliğim ilk yılı bir hapishanede göreve başladım. Gecenin hayatımdaki en uzun gece olduğunu söyleyebilirim. Öğrenciler yatakhanedeydiler. Hepsi uyumuştı. Bizim için hazırladıkları yatakhaneye geldik. Dikkatimi tavana doğru yükselen demir parmaklıklar çekti. Gece pek fark edilmiyordu. İşin ciddiyetini sabah olunca anlamıştım.

Her yer demir parmaklıktı. Etrafımız duvarlarla örülüydü. Sınıflar, yatakhaneler, koridorlar ve koridorların arasında demir parmaklıklar, bazı bölümler büyük kilitler ve zincirler

vardı. Toplu halde geziyorduk. Korkuyorduk. Çevremizdekiler Kürtçe konuşuyorlardı. Yemekhanede tahin pekmez ve çelik bardaklardaki ılık şerbete benzer çay ile kahvaltımızı yaptık. O an kaçmayı düşünmüştüm. Gökyüzünü göremek benim için kabustu.

İşte Kümbet yıllarım böyle başlamıştı. Beş yıl sürdü oradaki görevim. Doğunun eksi otuzlardaki soğuşunda kaloriferler yanmadan, sular akmadan... Bulaşıcı hastalıklarla boğuşarak... Suların olmadığı bir gün Milli Eğitim Müdürü tankerle su göndereceğini söyleyince sevinçten birbirimize sarılmıştık. Tankerden su boşalınca donup kalmıştık akan çamurlu suyun bizim okulun önünden akan dereden geldiğini anladık.

Soğuktan tir tir titreyerek ders yaparken bir akşam üstü idarecilerde biri aynen bize şu öneride bulundu... İçinize yün çorap giyin, üzerinize de iki tane battaniye atın... Sıcak yatarsınız, demişti. Ya öğrenciler... Personel çevre köylerden sağlanmıştı. Kaymakamın zoruyla... Ücretleri Fak Fuk Fon'undan veriliyordu. Adamlar parayı az bulup işi bıraktıklarında biz öğretmenle sekiz yüze yakın öğrenciye yemek pişirdik, bulaşıkları yıkadık, esas görevimizi de aksatmadan... Tıkanan tuvaletleri bile açıp temizliyorduk. Bizi askerler ve korucular koruyordu.

Bir akşam yatakhaneimize döndüm. Yanımdaki arkadaşım bir şeyler mırıldanıyordu... Kızın rengi atmış, kaskatı kesilmişti... Hastanede soluğu aldık mide kanaması geçiriyordu. Nedeni ise koruculardan biri demir parmaklıkları tırmanıp içeri gözetlerken öğretmen arkadaş görünce, korkudan şok geçirmişti. Tutanak tutturmadılar. Hayal görmüş olabilirmiş, başka bir tanık yokmuş diye. Bir gecede birden silahlar boşalmaya başladı, herkes çılgına dönmüştü. Yere yatmalarını söyledim sonra sürünerek idare katına çıkıp askerleri aradık. Askerler geldi. Komutan korucuların tilki görünce ateş açtıklarını söyledi. Ben daha fazla dayamayıp

“Askerimizin tilkiye ateş açacak kadar bol kurşunu mu var?” deyince komutan şaşırmıştı.

Kış soğuk, salgınlar başladı. Bit, uyuz, suçiçeği, kızamık, kabakulak... Okulda eğitim öğretim durmuş gibiydi... Hastabakıcılık yapıyorduk. İlk zamanlar telefon odasını kilitleyip gidiyorlardı. Okulda idareci kalmıyordu. Herhangi bir durumda ne yapacağımızı bilemiyorduk. Bir gece ranzadan iki öğrenci düşüp yaralanmıştı ne yapacağımızı şaşırmıştık. Sonunda askerlerin BTR denilen aracına çocukları bindirdik. Çok zor oldu çünkü bu araç tankın tekerli haliydi. Bende bindim içeride yüzleri boyanmış bir sürü asker. Hiç yadırgamadık birbirimizi. Vatanımız için buradaydık ve birbirimizden güç alıyorduk.

İnsanın insana yaptığı zulmü hiçbir varlık yapmaz. Telefon yok, televizyon yok... Issız, dağın başında kaderine terk edilmiş bir grup öğretmen. Öğrenciler başıboş kalmasin diye cumartesi ve pazar izin yok. Okula gazete sokmak yasak. Okula birileri ziyarete gelmeden önce idareciler bizi toplayıp ne konuşmamız gerektiği konusunda açıklama yapıyorlardı. Ama ben söylenenleri kulak ardı edip okula ziyarete gelen bir komutandan televizyon ve gazete istemiştim. Sonunda iyi bir fırça yedim tabii. Neydi bu hala anlamış değilim. Kâbus mu?

Müfettişler geldi. Aman Allah'ım! müfettiş sevgim o günden kalmazdır. Adamlar bize Muş'ta bir ay kurs vermişlerdi. Şimdi ise hepsinin yüz ifadesi üzgün ve şaşkındı. Hatta İzmirli bir öğretmen arkadaşına “Bu sen misin?” demişti. Onlar müfettiş mi, Hızır mı? anlayamamıştım. Sürekli gelmeye ve bize moral vermeye başladılar. Hatta destek veriyorlardı. Hepsi telefon numaralarını verip bizi evlerine davet ettiler. İsteğimiz bir yemek olursa eşlerinin yapıp getireceklerini söylediler. Ağlamaya başladı birkaçımız. İlk defa birileri bize bu kadar iyi davranmıştı. Bu herkesin korktuğu müfettişler bir melekti. Sonra duyduk ki içlerinden biri gece rahatsızlanmış ve acile kaldırılmıştı.

Müfettişler sayesinde yönetmeliği, kanunları, tüzükleri öğreniyorduk. Hakkımızı aramalıydık. Savuna bilmeliydik kendimizi. Haklıyken haksız duruma düşemezdik. Ben ister istemez Kümbet'in lideri konumuna gelmiştim. Herhangi bir sorunda arkadaşlar bana koşuyordu. Korktuklarında, üzüldüklerinde, ağladıklarında, sevindiklerinde... Ben ise... Ben kendim ve onlar için güçlü olmalıydım. Hayatımda ilk kez kendimi Allah'a bu kadar yakın hissediyordum. Her an onunlaydım. Aslında O'nun her an benimle olduğunu yeni fark etmiştim. Artık idarecilerim baş belası olmuştum. Bu benim yorumum. Onlar benim çalışkanlığımı hep taktir etti ama benden kurtulmak içinde can attıklarından emindim..”- Kümbet” Muş ilinde hatta ülkede bile ünlenmeye başladı. Televizyon çekimleri... Gülücük dağıtan öğretmenler, mutlu öğrenciler... Bir röportaj sırasında kaymakam karşıma dikilip konuşmamı tehditkar bir bakışla dinlemişti. Okulun durumu içler acısıydı oysa..

Müfettişler yüz sayfalık bir rapor hazırlayıp valiye vermişlerdi. Bu yerde eğitim ve öğretim yapılamaz. Öğretmenlerin ve öğrencilerin psikolojileri bozulacak... diye. Ama o rapordan tık çıkmadı... Tam dört müdür değiştirdik. Bu arada bir dönem müdür yardımcılığı yaptım. Sırf okula kütüphane oluşturmak için bunu da başardık. Türkiye'nin her yerinden kitaplar, ansiklopediler yağıyordu. Soğuktan onları okuyacak öğrencinin hali kalmamıştı. Bir kütüphane açtık, çelik dolapların kapısını söküp yan yatırdık, kaplık kağıtlarıyla içlerini kaplayıp kitaplarımızı dizdik. Her diziden sonra geçip karşısına seyreliyordum. Ne keyif. Bu arada soğuktan ellerim büzüşmüş ayaklarım hissizleşmişti. Vakit gece yarısını geçmişti. Öyle mutlu ve heyecanlıydım ki... Yarın kütüphanemizi açacaktık. Çocuklarımız kitap okuyacaktı. Aydınlanacaklar, bilgileneceklerdi. Ne soğuk, ne vakit, ne de hapishanede olmak umurumda değildi. Şu an buradan başka hiçbir yer beni mutlu edemezdi.

Birkaç gün sonra Milli Eğitim Müdürü ve müfettişler okulumuzu ziyarete geldiler. Büyük bir gurur ile kütüphanemizin yolunu gösterdik. Ne de olsa insan birazcık taktir bekliyordu.. Bir aferin. Öğrenci gibi. Milli Eğitim Müdürü kütüphaneyi sessizce dolaştı. “Dolapları kim bu hale getirdi?” dedi. Hemen atıldım, “Ben, kitapları koyacak yer yoktu.” Dedim. Sandım ki adam beni pratik zekamdan dolayı tebrik edecek. “Şimdi hazır müfettişler de buradayken size devlet malına zarar vermekten soruşturma açalım mı?” demez mi! Bir bıçak saplandı yüreğime. Midem kasıldı. Boğazıma bir şeyler düğümlendi. O an da teftiş kurulu başkanı -ki hayatım da bir öğretmene değer veren, rastladığım nadir insanlardan birisidir- hep öğretmenin yanında olmuştur. “Sayın müdürüm, hoca hanım nerdeyse Muş’ta en büyük okul kütüphanelerinden birini kurmuş kendi çabasıyla eminim geçici bir çözüm üretmiştir...” şeklinde bir konuşma yaptı. Gerisini hatırlamıyorum. Hafifçe omzuma vurup gözlerime baktı... Üzülme diyordu bakışlarıyla. Ama üzölmüştüm hatta yıkılmışım. Odaya gidip hüngür hüngür ağlamışım. Biz ne kadar çok çalışıp, üretiyorsak o kadar az taktir ediliyorduk. Hem de soruşturma açılmakla tehdit ediliyorduk. Bizi en çok çocuklarımız taktir edecekti. Bir gün ... Bu bir süreçti...

Bir Ramazan günü fırıncılar ekmeği çok geç getirdikleri için sinirlenip tutanak tuttum. Bir haftadır aynı şeyi yapıyorlardı, bütün uyarılara rağmen. Öğrenciler iftarı yemekle yapıp bitiriyorlardı. Çocuklar yarı aç kalıyorlardı. Sinirlenip öğrencilerin önünde adama bağırdım: “Ne biçim adamsınız hiç mi vicdanınız yok, doyduk alın bu ekmekleri geri götürün, teslim almıyorum!” diye bağıdım. O anda yemekhanede sessizlik beni endişelendirmişti. Acaba öğrencileri kızdırmış mıydım? Oysa onların iyiliği içindi, bütün yaptıklarım. Yavaşça arkamı döndüm. Hepsı ayağa kalktı, gülen gözlerle beni alkışlamaya başladı. O günden sonra adım “Savaşçı” olmuştu. Fırıncılar ekmekleri alıp gittiler. Yemekhane te-

mizliğı bitmiş ben bir bardak su ile ayaktaydım. Arkadaşlara gidip ağzıma bir kaşık çorba götürmek üzereyken kapı davul edasıyla çalındı. Belediye başkanı yardımcısı gelmişti. Fırın belediyeye aitti.. Tehditler, hakaretler... Hiç sesimi çıkarmadan tutanağımyı tuttum.

Müfettişlerden birini aradım, “Beni buradan sürecekle-miş hocam.” dedim. Güldü. “Oradan daha beter bir yer bulurlarsa sürsünler.”dedi. İkimizde gülmüşük.

Yaşadığım beş yıldan bir nebze aktarmaya çalıştım.. Sakın şikayet ettiğimi düşünmeyin; her şeye rağmen öğretmenliğimin en güzel, en verimli, en onurlu yıllarıydı. Zorluklar, engeller arttıkça bu ülkeye hizmet vermek bize daha çok şevk veriyordu. İnançla, kararlılıkla ve idealist bir şekilde yolumuza devam ettik... Asla yılmadık... Biz cumhuriyet çocuklarıyız. Kolay mı bizi yıldırarak, bıktırmak. Birken bin oluruz...

Çok çalkantılı olaylardan sonra herkesin fellik fellik müdürlüğünden kaçtığı okulumuza bir gün Muhsin Bey geçici görevle müdür olarak atandı. Önce hepimizi topladı. Daha ilk toplantıda ekip çalışmasının önemini vurgulayarak hepimizi yumuşatmayı başarmıştı. Bir şeylerin değişeceğine inanıyordu. Biz de inanıyorduk. Herkes dağıldıktan sonra beni çağırdı. O okulda en eski olduğumu görüşüme ve yardımyıma ihtiyacı olduğunu söyledi. Adaletli olan her işte yanında olacağımı belirttim. Her şey inanmayla başlar. Bir yalana bile inanmak onu gerçek kılar.

İşte Kümbet’te Muhsin Bey’den sonraki dönem başladı... Hepimiz sıyrıldık kolları. Yeri geldi kazma kürekleri aldık elimize, okul bahçesini cennete çevirdik. Fidanlar diktik, çiçekler, güller, çimler... Öğretmeni, idarecisi, öğrencisi, persone-li... Birlikte... Yüzümüz güler oldu, gönlümüz ferah. Okulu her hafta yıkıyorduk... Banyolar tamir edildi. Çamaşırhane kullanılır hale geldi.

Kalorifer tesisatı yenilendi. Okulda sıcacık kış geçirmek

ne rahatmış. Endişesiz, huzurlu günler başlamıştı. Çocukların nevresimleri yenilendi. İçerdeki demir parmaklıklar söküldü. Bu bir rüyayı gerçekleştirmektir. Muş Belediyesi'nin söküp attığı eski bordür taşlarını Muş'tan getirip okulun bahçesini düzenledik. Yakınıımızdaki terk edilen köyden çuvallarla iyi toprak taşıdık, okulun bahçesine. Ellerimizle ayıkladık taşları. Çim ekimi için. Çimento bulduk bir yerlerden, okulun önüne beton attık. Çeşme yaptırdık. İlk defa hapishane okula benzemişti. Bir cehennem cennete çevirmek bu olsa gerekti. Muş Kümbet'i konuşuyordu. Şükürler olsun ki ben bu günleri görmüştüm. Gece gündüz istekle, zevkle çalışıyorduk.

Fikirler üretiyor, uygulamaya geçiyorduk. Kantin açıldı. Televizyon alındı. Devamı geliyordu. Film gibiydi. Ne yalan söyleyeyim Kümbet'te herkes kendince bir kahramandı. Bu duygu anlatacak kelime bulamıyorum, hizmet etmek kadar güzel bir iş olamaz. Dilerim herkes yaşar. Altın çağımızı yaşıyorduk...

Çocuklarımı birinci sınıftan alıp beşinci sınıfa getirmiştim. Gönül rahatlığıyla gidebilirdim. Sürgün yeri, torpil yeri olmuştu. Bütün öğretmenlerin böyle bir mutluluğu yaşamasını dilerim.. Çektiğimiz onca sıkıntı ki bizim çok bedel ödememize neden olmuştu. Evli bir arkadaşımız okulun sağlamlıksız şartları yüzünden çocuğunu düşürmüş ve yıllarca çocuk sahibi olamamıştı. Her şeye rağmen bu ülke için ödediğimiz her bedel değerdi. Mutlu sonu Muhsin Bey'e borçluyduk. Aynı zaman da ekip çalışmasına. Mükemmel bir ekip oluşturmuştuk. Bu ekip gönüllü yüreklerden oluşmuştu.

Bir gönüllünün yüreğinden daha güçlü bir yürek yoktur.

Beşinci yılın sonunda tayinim Aksaray'a çıktı. Muhsin Bey bizle de bizsiz de yoluna devam edecekti. Haberleri geliyordu. Yılmadan devam ediyordu. İşte o akşam gelen telefon yolda kalmaktan daha çok üzmüştü beni...

Bu adamı görevden almak... Ne için? Verdiği hizmet için mi, gecesini gündüzüne katıp herkesin “Allah kurtarsın” dediği bir yeri cennete çevirdiği için mi? Muhsin Bey okulun duvarlarını çok güzel, rengarenk hayvan resimleriyle süsletirmiş. Resimleride yetenekli öğrencilere yaptırmış. Devletin malına zarar vermiş. Eski öğrencilerim yazdıkları mektuplarda da olayı dile getiriyorlardı. Çocuklardı en çok üzülen ve çocuklarımızdı değerimizi en iyi bilen... Çocuklar valiye mektup yazmışlar, velileri gidip yalvarmışlardı. “Biz müdürümüzden razıyız almayın onu başımızdan.” diye...Dilekçeler verilmiş ama nafile... İş siyasiymiş birazda.

Muhsin Bey yirmi beş yaşında gencecik, idealist, vatan ve millet aşkıyla yanan bir arkadaşımızdı. Muhsin Bey gönüllü yüreklerden biriydi. Eminim hep öyle kalacaktır. Kalmalı. Çünkü o bir öğretmen.

KİMSE YOK MU?

Necmeddin METİN

Yıl 1992. Mart'ın keskin soğuşu yüzlerimizi yalayıp geçiyor. Mübarek ramazan ayı, oruçlarımızı, davetli olduğumuz arkadaşımızda açmış, çaylarımızı yudumlarırken koyu bir muhabbete dalmıştık. Ne olduysa o anda oldu, ürperten bir uğultu, müthiş bir sarsıntı ve sönen lambalar.. Zifiri karanlıkta, camların şangırtısı, kütürtüler, çığlık sesleri birbirine karıştı. Panik içinde fırladık yerimizden birbirimizi çiğneyerek kaçtık ama nereye? Tosladığımız duvarlarda kapı kolu arıyoruz, nafiye, bulmak ne mümkün. Nihayet bir el yapıştı kola, buldum sesi geldi kulağımıza. Açıl, haydi açıl! Açılmaz ki, saniyeler, dakikalar gibi geldi bize. Nasıl oldu bilmem birden açıldı kapı, yığıldık cümlemiz oracığa üst üste. Kalkıp deli gibi koştuk ama kaçtığımız yer, evin ya mutfağı oluyordu veya balkonu. Oradan oraya koşturuyor, el yordamıyla çıkış arıyorduk. Bir ara ev sahibinin boğuk sesi bizi dışarıya ulaştırdı. Çıktık çok şükür. Fal taşı gibi açılan gözlerimiz karanlığı delercesine çevreye bakıyordu, serseri gibiydik, ne yapacağımızı bilemiyorduk. Birden içimizden biri haykırdı:

-Eyvah! Evimiz çocuklar... Fırladı gitti.

O anda, kendimize geldik. Ne oldu bize, yaşıyor muyduk, başımızı kaldırıp apartmana baktık şükür yıkılmamıştı, fakat koca apartmanın karartısı üzerimize çullanmıştı adeta, irkildik geri sıçradık bu sefer diğer apartmanın kara gölgesi düştü üzerimize. Bir ileri bir geri, ayaklarımızın altında adeta yer kayıyordu, keskin bir yılan ısılığıyla birlikte, karşı ağaçlar,

apartmanlar kıvrılarak, devrilerek geldi üzerimize. Bağrış-yorduk, tüylerimiz diken, diken olmuştu, sanki aklımız başımızdan çıkacaktı. Sarıldık birbirimize, ne oluyor Allah'ım kıyamet mi kopuyordu, koca sokak dar geliyordu bize, can ne kadar tatlıydı. İşte karşımızda, içinden çıktığımız apartman duruyordu. Biraz önceki sıcacık yuva, muhabbet ve kahkahanın koyulaştığı bu yer, şimdi bize çok soğuk geliyordu. O'na baktıkça dışarıdaki Mart'ın soğuğu içimizi ısıtıyordu. Kapısı, derin bir kuyu ağzı misali, bizi yutacak gibi duruyordu. Bir anda saraylar zindana dönüyor, bakmaya doyulamayan evler, yıllarca hayali kurulup elde edilen apartmanlar, mutantan saraylar, sıcacık yuvalar nasılda buzlar gibi soğuyor, itici oluyordu. İşte kendileriyle övündüğümüz katlar, yatlar, villalar, paha biçilemeyen o nadide arabalar, altınlar, paralar, bütün bir dünyalık servetler bir anda tüm değerini yitirmişti.

Şimdi karşımızda, kendisine ürkerek baktığımız apartman, kim bilir yıkılmış olsaydı, çoktan mezarımız olacaktı ve bizim yerimizde başkaları, tıpkı bizim oraya baktığımız gibi bize bakacaktı. İçeriden gelen çığlıklar, hırıltılı boğuk sesler, çocuk feryatları ve sessizlik...

Koştuk aşağılara, aman yarabbi koca binalar yerle bir olmuş, toz bulutları afakı sarmıştı. Derinden gelen feryatlar, acı çığlıklar, acaba ne yapsak elimizde hiçbir şey yok, hem olsa da koca koca kolonları baklava katmeri olmuş betonları, kaldırmak mümkün değildi, ağır iş makineleri bile yetersiz kalırdı. Bir şey yapamamanın aciziyeti bizi kahrediyor, çılgına çeviriyordu. Bir an, geçmiş tarihlerde, azgınlıkları sebebiyle, Allah'ın yere batırdığı milletler geldi aklıma; bir sarsıntı, bir çığlık, sonra sessizlik... her şey bitiyor. Saraylara sığmayan nice krallar, kraliçeler "Mele" ve "Mürtefin" takımı, birden metrekarelik alanlara sığar oluyorlardı.

Bir anda her şey olup bitmişti, bir rüya mı Allah'ım, yoksa gerçek mi? İşte karanlığı yırtarak gelen gün ağarıyor, gerçek bütün çıplaklığıyla ortaya çıkıyordu. Gecenin götürdükleri-

ni, gündüz ortaya getirtiyordu. Şehri geziyoruz, attığımız her adımda bir yıkıntı ve her yıkıntının başında çaresiz insanlar, bir sağa bakıyorlar, bir sola, bir ileri gidiyorlar, bir geri, bir eğiliyorlar bir doğruluyorlar, parmaklarıyla betonları delmek istiyorlar... Yığılmış kalabalıkların arasında, yüksek perdeden bir ses :

-Susuuuun!

Çıt yok, yaprak kıpırdamıyor, sessiz yıkıntıların altına doğru,

-Kimse yokmuuuu...

Bekleyiş ... Umutla, heyecanla, panikle... ve tekrarlanıyor:

-Kimse yokmuuuu...

Sessizlik...Hayal kırıklığı... Sönen umutlar... Ve bağrışmalar:

-Şuraya el atının!

-Balyoz getiriiiin!

-Bir manivela yok muu ?

-Çekilin, çekiliiiiin! Yol açın kepçe gelsin!

Sonra, dozerlerin gacırtılı sesleri, kepçelerin, betonlara vurarak inip kalkan demir kolları, meraklı, endişeli, yaşlı gözlerin göz hapsinde çalışıp durdu günlerce... Ve umutlar tükendi. İşte bir ceset, bir daha, bir daha, bir kol kopmuş duruyor orada, minik bir tozlu el beton parçalarının arasında. Işığı sönmüş gözler, bir değirmencinin saçları gibi, beton molozlarının tozlarıyla beyaza bürünmüş canım zeytin siyahı saçlar... zülüfler, perçemlerden düşmüş tozlu taşlara, bir nine ağıtlar yakıyor, oturmuş torununun başına :

“Yavrum aç gözünü de gör seni ninnileyeni

Uyan halime bak ta şimdi sen ninnile beni

Uzanmış toprağa yatarken cananımın bedeni

Gayrı nedem seni vefasız yalan dünya.”

Cılız sesiyle: “Anneee!” diye feryat eden, göz yaşları göz pınarlarından aşağıya doğru ark açarak inen çamurlanmış yüzlü bir yetim... Annesini bulamayan çocuklar, yavrusunu arayan anneler...

“Feryadım Arşa çıkar yavrumun acısından
Derman bulmaz yüreğim hocası hacısından
Ne arkadaş ne kardaş ne de bacısından
Gayrı nedem seni vefasız yalan dünya..”

Taşlar arasından sarkan kocasının elini tutmuş, ağlamaktan takati kesilmiş, donuk gözleri manasızca karşılara bakan, ağlamak yerine sadece inleyen, biten göz yaşlarının yerine içine kan damlatan bir sevgili...Çatlamış dudaklarında bir mırıltı:

“Yiğidimin acısına yüreğim nasıl dayansın
Derdime bir ben değil bütün alem yansın
Erzincan’ım, dostlarım artık ağıtlara kansın
Gayrı nedem seni vefasız yalan dünya.”

Yanı başımda gözüme ilişkin bir karartı, yeni alındığı belli olan bir ayakkabı, kim bilir ne hevesle alındı, daha giyilemeden tekdaş kaldı, toza toprağa bulandı. Tutuyorum, biraz ağırca, aman Allah’ım! İçi dolu. O da ne sahibinden kopmuş, ayakkabıyla kalmış bir ayak ve toprak renkli kan sızıntıları... Birden irkildim, gayri ihtiyari elimden fırlattım, şaşkınlık içerisinde mırıldandım:

“Koç yiğitler toprak oldu kansana,
Acı bana, feryat bana, kan sana.
Nettim sana vefasız yalan dünya,
Acı bana merhametsiz, kansana.”

Erzincan bir harabeye dönmüştü, 12 Mart akşamında, 7 şiddetindeki bir deprem bütün güzellikleri yok etmiş, bir

anda her şeyi değiştirmişti. Şehrin göbeğindeki muhteşem Urartu Otelinden bir tek dikili taş bile kalmamıştı. Hemen yanı başındaki iş merkezi de aynı akıbete uğramıştı. Çok değil, iki buçuk saat kadar önce bu deprem olsaydı buralar ağzına kadar insan doluydu, belki de bir Allah kulu kurtulamayacaktı. Bu iş merkezinin son iki katı terasıyla birlikte İmam Hatip Lisesi B/ Blok olarak açılmıştı, kız öğrencilerimiz burada öğrenim görüyorlardı. Allah onları bağışladı, boş bina yerle bir olmuştu. Bilseniz bu yıkıntıların arasında ne çok dolaştım, saatlerce aradım; özenle tuttuğum ders notlarımı, Kur'an ve ders kasetlerimi, üzerine özel notlar tuttuğum Kuran-ı Kerim'im...

Hemen yan bina, altı bilardo salonu onlarca ceset çıktı, aşığılar, ileriler, karşılar, tam bir viraneye dönmüş şehir. Şurası şehir kulübü, onlarca can yedi, çok sevdiğimiz arkadaşımız Avukat Osman'ımızın cesedi de iki büklüm oradan çıktı. Şu ilerde Kız Lisesi, Pansiyonundan onlarca ceset çıktı, çıplak bedenleriyle birbirlerine yapışmış onlarca ceset... o gün onların banyo günüydü. Beride Sivas yolu üzerinde Erzincan'ın en sağlam binası olarak bilinen sigorta hastanesi yerle bir olmuş, toz duman içinde yatıyor. Yıkıntılarının arasında yarı belden aşağısı kirişlere sıkışmış orta yaş bir kişi feryat ediyor:

- Kurtarın Beniii...

Üçbeş kişi bir kriko bulmuş, kirişleri ayırmaya çalışıyorlar ama nafiye, adamın yanına çıktık, elini tuttuk, su verdik teselli etmeye çalıştık. Hava kararmış, herkes dağılmıştı, onun umutsuz çırpınışları ve feryadı devam ediyordu. Sabah geldiğimizde cansız bedeninin iki büklüm soğuk betonlara yapıştığını gördük, şimdi rahat ve sessizdi, fakat çığlıkları halen taşlarda, ağaçlarda yankılanıyordu.

Erzurum yolu üzerinde İmam-Hatip Lisesi Binası, ona geldik. Temelinden beri zaten bin nazla yapılabilen okulu-

muz, âdeta yamulmuş, titreyen bacaklarıyla ayakta zor duran bir yavru buzağıyı andırıyordu. O, sıcacık ana kucacı, şimdi buzdolabı gibi soğuk ve iticiydi, içeriye girmek cesaret işiydi, ya yeniden sarsıntı olursa, hemen oracığa yıkılıverirdi. Karşıya, yolun üst tarafına baktım Erzincan da bir ilk olarak yapılan altışar katlı muhteşem kooperatif bloklarının yerinde yeller esiyordu, o binalar çok canlar yedi. İleride Büyük Çarşı, O da yoktu artık. Belde Sinemasının imrendiğimiz binası bütün ihtişamıyla yok olmuştu. Dört yol, Erzincan'ın simgesi ve tam merkezi, artık tanınmaz haldeydi. Ne Urartu su, ne Kızılay binası, ne de İş Bankası tarafı, hepsi hak ile yeksan olmuşlardı. Az yukarda Fevzi Paşa Çarşısı, daha yukarılarda yeni yapılmış Ordu evi binası, subay lojmanları, polis lojmanları... hepsi aynı akıbete uğramış yerle bir olmuşlardı. İstisnasız bütün Devlet binaları, ya tamamen yıkılmış veya çok ağır hasar görmüştü.

Stres, panik ve sıkıntı içindeydik. Çoluk çocukla birkaç gece sokakta, araç içinde, barakalarda kaldık. Şiddetli soğuğa dayanmak gücü, hanımla beraber, ilkokul ikinci sınıfa giden kızım Tuba da, üç yaşındaki oğlum Mustafa da çok perişan oldular. Onları, apar topar meslektaşım dayım Vahab'ın çocuklarıyla beraber Samsun'a, annelerinin yanına gönderdik. Şimdi biz bize, bir şekilde idare edip kalacaktık. İlk işimiz bir çadır aramak oldu. Duyduk ki stadyuma kamyonlar gelmiş, giden, çadır, yiyecek alıyormuş koştuk gittik, ama ne yazık ki bildik manzaralar cereyan ediyordu. Halk, karıncalar gibi kamyonlara yapışmış, üstüne tırmanabilen, güçlü çıkan, kucaklayabildiği çadırı alıyor, aşağıdaki adamlarının kucasına atıyordu. Bir çadır, bir daha, bir daha, diğerleri, homurdanıp bağırıyorlar :

-Buraya da atın, n'olur bana da, verin, bakın siz kaç tane...

-Ne diyorsun be... Ulan senin... İttirme git o tarafa.

-Ben hiç alamadım ... N'olur Allah Rızası için bir çadır...

Beriki küfrediyor, diğeri yumruklaşıyor, hep beraber çamurda cümbüş, bir uğultu ve homurtular... Bizde yavaşça sokulduk, bir deneme yaptık fakat girdiğimiz gibi de geri çıktık. Hayır, hayır girdiğimiz gibi çıkmadık, dizlerimize kadar çamura bulanmış, gömleğin düğmeleri kopmuş, vıcık, vıcık ayaklarla çıktık, geldiğimize de geleceğimize de bin pişman olarak oradan uzaklaştık. Ne yapacaktık, bir çadır bulamazsak kalacak hiç bir yerimiz yoktu. Ağır adımlarla, düşünüşüne mahalleye doğru ilerlerken, oradan oraya, mahalleler arası koşuşturan insanlar görüyorduk. Hurraaa ...

-Şu araç zeytin dağıtıyor koşun.

-Öbür mahallede tenekeyle peynir veriyorlarmış, kaçır-mayalım.

-Şu arada, vakıftan gelmişler ekmek dağıtıyorlar.

Eh birkaç kez bizde ekmek alabildik. Hayırhah insanlar, hamiyet perver kişiler çoktu ancak insanlarımızda kanaat yoktu, bir doyumsuzluk vardı. Sonradan öğrendik ki, birkaç dostumuz dediğimiz kimseler de dahil olmak üzere, bir çok insan, birkaç çadırı birden alıkoymuşlar ve teneke-lerle peynirleri, zeytinleri depolamışlar. Bir çadırdaki kalıyor, bir diğerini de ihtiyaten geriye saklıyorlar, mahalleler arası koşuşturup günlük erzak topluyorlar, fazlalıkları depolarına atıyorlar. Bir litre yağ için muhtarlar yağdanlık kesiliyorlar, erzak araçlarının önlerini yollarda kesiyorlar.

Devlet erkanı; valisi, polisi, askeri depremin şokuyla herkes dağınmıştı, şehirde hakimiyet yoktu, başıboşluk vardı, gelen yardımlar dengesiz dağılıyordu, bazı kimseler üçü beşi birden alırken, bazıları hiç alamıyordu. Sivil toplum örgütleri ilk günlerin acısına yetişmiş, aş ekmek dağıtıyorlardı. Bizim malum Kızılay'ımızdan da üç gün sonra ses çıkmaya başlamıştı. Kara gün dostumuz, bir türlü gelememişti. Onu,

birileri arpalık olarak görüyorlardı, O da arpacılara ak gün dostluğu yapıyordu. Günlerce çadır aradık, bazen ekmeği bile bulamadık. Sağ olsunlar depocu dostlarımızın da sesi hiç çıkmamıştı. Ne yapalım Allah gözlerini doyursun.

Böyle, sağda solda gecelerken bir gün arkadaşın biri, bir Kızılay çadırı ele geçirmiş, o tipik üçgen çadırlardan birini Nurettin Ağabeyimiz bize verdi. Nihayet bir ev bulmuştuk, çok sevindik hemen onu Aslanlı Mahallesinde, evimizin yanı başındaki arsaya kurduk, içine de tahtadan iki divan yaptık, birde lamba, tamam. Şimdi kendi evimizdeydik, ancak soğuşa da bir çare bulmalıydık, yoksa oturmak, uyumak, mümkün olmazdı. Sağ olsunlar arkadaşlarımız bizi yalnız bırakmıyorlar, ziyaretleriyle kurduğumuz muhabbet ortamlarında adeta çadır tiyatrosu yaşıyorduk., bu arada nefeslerimizle ısınmaya çalışıyorduk. Bu böyle olmayacaktı, evden bir sobayı söküp getirdik artık soğuşa çare bulmuştuk. Hemen borusunu bin güçlkle bir delik açarak dışarıya çıkardık, uğraş, uğraş bir türlü yakamıyoruz, hep duman içeriye basıyor haydaa, açın çadırın kapısını. Biz sobadan ısınamadığımız gibi nefeslerimizin sıcakını da havaya verir olduk, yuttuğumuz dumanda cabası. O aralık biri bağardı :

-Heey çadır yanıyor !

Boruyu dışarıya uzattığımız delikten nasıl olduysa çadır tutuşmuştu.

-Koşun su getirin !

-Al, al şu bezle vur, söndür hemen !

Bu hengamede Vahap Bey bir espri patlattı :

Erdin Yılmaz yeni bir araba almış, yolda giderken birden motoru tutuşmuş, hemen durup iniyor eyvah! Nasıl söndürecek yanında bir şey yok, kaputu açıyor hemen alev yükseliyor. Biçare ne yapsın bir arabaya, bir ateşe bakıyor bir de üzerine yeni alıp giydiği kabanına, hemen kararını veriyor araba daha önemli, kabanı sırtından sıyırdığı gibi ateşe vurmaya

başlıyor. Kaban elden gidiyor ama ateşi de söndürüyor. Şimdi bizde ceketleri sıyrıalım çadır elden gidiyor. Gülüştük... Çadırı da söndürdük sobayı da; sonra ona :

-Aman eksik ol kardeşim, lazım değilsin.

Dedik attık kapıya, galiba soba bize kızmıştı, bir aralık baktık ki dumanı tepesinden tütüyor. Sonra öğretmen arkadaşlarımız gidince, kapattık perdemizi nefes ve battaniye sıcağıyla ısınmayı yeğledik., kendi sıcağımızla uykuya daldık. Sabah ezanlarında bir patırtıyla uyandık ki, aman Allah'ım ! dolu yağıyor, yerler dört parmak buz tutmuş. Battaniyelerle yakınlığımız daha da arttı, onlara nasıl sıkı sıkıya sarıldığımızı hala unutamıyorum.

O sabah üç kilometre yolu dolu buzlarının eşliğinde yürüyüp okula gidince, baktık bu böyle olmayacak, ne yapalım? Evi, okula götürelim. Ertesi gün çadırımızla okulun bahçesine karargah kurduk. Peşimizden birkaç çadır daha, derken okul bahçesinde küçük bir çadır mahalle oluşturduk Her akşam bir çadırda muhabbet, gırgır, şamata gırla gidiyordu.. Her şeye rağmen bu muhabbet ortamı bizi mutlu kılmıştı, ancak muhabbetten şunlar öldü, şunlar yandı, şunlar zor kurtuldu konuları bizi üzüyor, muhabbetimizde acı kesintiler yapıyordu. Ölenlere topluca Fatiha'lar gönderiyorduk.

-Vay be! demek ki şimdi Osman yok...

-Hayret! Erdin yılmaz, yıkılan binanın altından bir delik bulmuş, oradan hanımını çocuklarını çıkarmış, kendisinde kurtulmuş. O'na fazladan yaşıyorsun diye takılıyor.

-Zamir var ya, O da kalmış evin altında. Parmakları kışın arasına sıkışmış, saatlerce öyle kalmış, sonra bin zorlukla oradan çıkarmışlar ama parmaklarını kaybedebilirmiş.

-Komşumuzun sobasının üzerindeki bir kazan su, sırtından aşağı devrilmiş kadıncağız canlı, canlı haşlanmış, feryatından durulmuyormuş.

-Bizim mahallede de çöken evin içinde soba devrilmiş,

yangın çıkmış, kaçamayıp sıkışan iki kardeş canlı, canlı yanmışlar, kömür kesilmişler, cesetlerine ulaştıklarında birbirlerine yapışık bulmuşlar. Yıkarken ayıramamışlar, beraberce kefenlemiş gömmüşler.

-Kahvede anlattılar; dumandan boğulup ölenler, kapının koluna yapışıp açamadan oracıkta can verenler, kolonların altında preslenenler...Ne canlar gitti, ne canlar...

-Kahve dediniz de; aşağı çarşıda, Kandilli Camiinin yanındaki kahvenin camları hışır olmuş, sallantı olunca millet kapıya hücum etmiş, kimse çıkamamış bu sefer camları kıran atmış kendini dışarıya. Şimdi kimse kahvehanesini açmak istemiyormuş.

-Yenimahalle Camiinin mihrabı, az daha hocanın üstüne yıkılıyormuş. Cemaatin peşinden kendisini zor atmış dışarıya.

-Yalnızbağ da,Horan da, Vasegirt de, Celabuzur da çok ölü varmış, yıkayıp hemen kendileri gömüyorlarmış. Minareler hep devrilmiş, bazıları camilerin üzerine düşmüş, camii de yıkılmış.

-Fırat'dan karşıya, Pulur, Ürek, Mahmutlu, Handesi, Güllüce, Mollaköy, Soğuk oluk. Gelelim Kemah tarafına;Til, Mitini, Hozonsu, Ulalar...hep aynı, hep aynı...

-Bizim öğretmen Gülden Evrensel Hanımın kocasının tam üzerine kolon gelmiş ezmiş, kocasının yanından O'da nasıl çıktığını bilmiyor, o arada çocuğunu da kurtarmış.

-Hastanenin bahçesini gördünüz mü? Kilimlerden hücreler oluşturmuşlar kolları ve paçaları sıvalı hocalar habire cenaze yıkıyorlar.

Evet bir anlık sarsıntı ve beş bin ölü bu şehir 1939 dada böyle bir sarsıntı yaşadı ve kırk bin canı verdi toprağa. Bahtı kara Erzincan'ım tarihi boyunca, yedi defa büyük sarsıntılarla batmış ve on binlerce canı her defasında kara topraklara vermiş. Canlar yanmış, ağıtlar yakılmış ve zaman hepsinin

üzerini küllemiş. Bu da öyle... bir gün bütün acı ve ızdırapların üzeri küllenecektir. Bir Allah dostunun ziyaretinde idik, arka duvarında nefis bir istifle yazılmış, Osmanlıca şu yazı geldi aklıma “Bu da geçer Ya Hu”

Akşamları işte böyle sohbet, muhabbet devam ederken gündüzleri, içine korka, korka girdiğimiz okulda eğitim öğretime devam ediyorduk. Kullanılması imkânsız olan okul binasına biraz tamirat yapılarak çatlak patlaklar kapatıldı, birkaç kolon takviyesiyle eğitime açıldı. Doğrusunu isterseniz hem öğrenciler, hem de biz tam bir tedirginlik içinde derslere girip çıkıyorduk, kulağımız dinde, ayağımız tetikte. Her an sarsıntı, her an panik ve kaçışma... Nitekim bunu defalarca yaşadık. Tam dersin orta yerindeyiz ufak bir sallanma:

- Deprem ! Kaçın ! Herkes dışarıııı !

Hurraaa bir patırtı, kızıl kıyamet kopuyor, okulu deprem değil de sanki kaçışmanın sarsıntısı yıkacak. Herkes dışarda, bir hengame ki; ağlayan küçük kızlar, gülüşen büyük çocuklar, eli kalbinin üstünde iç çeken hoca hanımlar. İşte bir ders daha kaynadı gitti.

- Tehlike geçtiııı! haydi içeriııı.

- Depreem ! haydi dışarıııı !

- Tehlike geçtiııı! haydi içeriııı.

Allah'ım dayanılmaz olmuştı. Stres, panik, moraller sıfır, psikolojimiz bozulmuştu. Akşamları çadırlarda senfoni başlıyor:

- Depresyondayım, Depresyondayım. Peh, peh, peh...

- Ah ulan aaaah yalan dünya, sen neymişsin be abi ?

- Çile bülbülüm çile aaaaah, çile bülbülüüüüm Allaaah.

Zamanla diğer arkadaşlar çadırlarını söküp yanımızdan ayrıldılar ve sadece Vahap la ben kaldık. O muhabbetli ortam gitmişti, artık geceleri, koca bahçede, okulumuzun hoyrat

silueti yanındaki çadırımızda, iki kişi baş başa idik. Şimdi tamamen sessizlik ve sükunet hakimdi. Geceleri, önce insan sesleri yoğunluğunu kaybedip tek, tek kayboluyor, sonra araba gürültüleri azalıyor, daha sonra uzaktan gelen korna sesleri, istasyondan geçen bir trenin garip düdüğü...ve el etek çekiliyor, tam bir sessizlik...O sessizliğin kollarına kendimizi bırakıyoruz, uyuya kalıyoruz. Bazen çabuk uymuyoruz, muzipliğimiz tutuyor uzandığımız yatakta battaniyenin altından birkaç fıkra, birkaç durum değerlendirmesi, yorumlar. Bazen bir gülücük kıvılcımı bizi ateşliyor, birbirimize bakıp sebepsiz belki on dakika gülme krizinde kalıyoruz, akan soğuk göz yaşlarımız, acının sıcaklığında ılınarak akıyordu. Sonra birden sessizlik...

- Vahap ! Vahap !... Ses yok, uyumuş.

Farkında olmadan bende uyumuşum ve ezan sesleriyle uyanıyoruz “Essalatü Hayrun Minen-nevm” Namaz uykudan hayırlıdır, haydi namaza. Bu, artık alıştığımız, yok yok alışamadığımız hayat tarzımız olmuştu.

Gündüzleri çadır evimizin kapısını bağlayıp okula gidiyoruz, o arada muzip arkadaşlarımız gizlice çadıra yoklama çekiyorlar. Bir gün Selami Abi :

-Gelin arkadaşlar; Rahim, Rıdvan, Ali, Ekrem, Necmi, Vahap, Erdoğan, Suphi,Sırrı, İhsan, Naci...huu, Mustafa Ayaz'ı da çağırın, müdür Hasan Bey nerede? Size kuruyemiş getirdim. Herkes koştu, oturduk hep beraber afiyetle, gırgır şamatay-la yedik. Arkadaşlar, ara sıra pıpsıp edip gülüşüyorlardı, bizde onlara katılıyorduk. Neyse akşam oldu çadır evimizdeyiz.

- Vahap şu kuruyemişlerden getir de çayın yanında atıştıralım.

- Nereye koydun Necmi ? Bulamıyorum.

- Bak oradaydı, şu valizin kenarında olması lazım.

Derken jeton düştü bizim kuru yemişleri gündüz hep be-

raber afiyetle yemiştik, tongaya bastık. Ertesi gün Selami abi çadırı yoklamış geldi, kıs kıs gülererek:

- Bugün bir şey bulamadık arkadaşlar, istihkak kesilmiş. Kahkahalı gülüşler...

Zaman, zaman çadır arkadaşım ablasına giderek, orada kalıyordu ben o zaman büsbütün ürküyor yalnızlığım la koyun koyuna kalıyordum. Bir ses, bir tıkırtı, orada birisini mi var. Hayır, kimse yok, üzerine yağ an karla davul derisi gibi gerilen çadırımızın gergin, hırçın sesleri bunlar. Bu gerginliği bazen çok ileri götürür ve kazıklarını kütür kütür yerinden sökerdi. Biz de hemen imdadına yetişir, toprağa yapışmaya ramak kalmış başını yukarı kaldırır; metin ol, dik duruşunu bozma derdik, yeniden kazıklara bağlayarak, dim dik hale getirirdik.

Şehre uzak bir yerde, koca bir bahçede, koca bir okulun heyula gölgesinde, zifiri karanlıkta, içinde cılız bir mum ışığının yandığı, kar, yağmur sularının ortasında kalmış küçük bir çadır. Gözlerimi kapatıyorum, korku ve karanlığa sarılıp uyuyorum. Yine böyle yalnız olduğum bir gecede çok duygulanmışım, çadırın önünde oturmuş, karanlık gecede, kara okulun, kara silüetini seyrediyordum. Hanım, çocuklar...Şimdi onlar, Samsun da sıcak evdeler, benim şu soğuktan büzüşen garip halimi nerden bilsinler. Herkes ailesiyle, arkadaşlarıyla bir arada, ben ise yalnız. Çadır arkadaşım bu gece de gitti, yalnızım yapa yalnız. Hayır hayır yalnız değilim, çadırım ve ben varız birde hayalet okul. Gözlerim ürpertiyle okula takıldı, sonra gökyüzüne çevirdim, baktım zifiri karanlık, yıldızlar da çok uzak duruyorlar bu gece. Gel ey ay ışığı, doğ üzerimize, gölgesi üzerime düşmüş şu kara devden kurtar beni. Yalnızlık, ah yalnızlık! Şimdi, koca şehirde kendimi yapa yalnız hissediyorum. Bana en yakın arkadaşım çadırım, ona yöneliyorum içinde yanan cılız mum ışığı direğe asılı ceketimin gölgesini bir Hacivat tasviri gibi yansıtıyordu. İçeriye girdim, şimdi Karagözde geldi tamam, oyun başlasın.

Soğuk çadır bana birden kabir korkusu verdi, dört tahta üzerine kurduğum taht misali muhteşem divanıma yaklaştım ve yığıldım, yatağımın onca sertliğini ve çadırımın soğukluğunu kurduğum yumuşak ve sıcak hayallerle aşarak dalmışım.

Allahü Ekber, müezzinin yanık sesiyle uyandım, büzüşerek, titreyerek havuz başındaki musluğa yanaştım gözüm, heyula gölgesi dağılmış, Mart havasından daha soğuk okul binasına ilişti. Tamirata rağmen, kırılan kolonlarından sırtan demirler hala gözüküyordu, yerlerdeki sıva molozları, dökülen kırık camlar, hala temizlenmemişti, bıçare, kara bahtlım, her şeye rağmen direniyor ayakta kalma mücadelesi veriyordu. Çok duygulanmışım, seherin bereketli havasını derin, derin soludum, “ALLAH” dedim içim ferahlamıştı. Şairin sözünü gayri ihtiyari mırıldandım:

“ Sermayem tek kelime, Allah ! Azze ve Celle.”

Deprem sonrasında dört aya yakın bir çadır serüvenimiz oldu. Ondan sonra, Erzincan dan tayin isteyip kaçarcasına Samsun’a gitmiştik, Yıllar birbirini kovaladı, aradan on yıl geçti, derelerden çok sular aktı. Erzincan ismi bile, bana çok heyecan veriyordu. Otobüs yazıhanelerinde gördüğüm Erzincan yazısını birkaç defa okuyordum, bir haritaya bakınca önce Erzincan’ı buluyordum, ne zaman, Samsun Ankara yoluna çıksak; Toptepe mevkiindeki Erzincan sapağı beni heyecanlandırır, bir lokma gibi Erzincan’ı gösteren levhanın yazısını yutarım, hadi şuradan bir Erzincan yapalım diye yanımdakilere takılırım, hele oradan sapıp Erzincan’a ziyarete gelmeyi iple çekerdim. On üç senedir halen içimde sanki tekrar Erzincan’a döneceğiz hissi yaşamakta.

İşte geldik, Erzincandayım. Eş, dost, arkadaş, akraba ziyaretleri, bütün hasretimi gideriyorum. Doğup büyüdüğüm, bütün acı tatlı günleriyle yaşadığım ikinci memleketim. Bütün hatıralarım yeniden canlandı, hem öğrencisi olduğum hem de dönüp gelip öğretmenim olduğum okuluma, deprem

geceleindeki çadır arkadaşşıma, sadık dostuma koştum, geldim. Şimdi O'nun yanında, tam karşısındayım, tamamen terk edilmiş... Kıyıma uğrayan öğrencileri iyice azalınca, arka tarafında sonradan yapılmış olan binaya geçilmiş, normal İmam-Hatip, Anadolu kısmıyla birleştirilmişti.

Binaların, öğrencileri almadığı İmam-Hatibim, şimdi kabuğuna çekilmiş, metruk, mahzun, yanı başında L çizen pansiyon binasıyla birlikte kaderlerine terkedilmişler. Durdum dakikalarca seyrettim, kaderi garip yazılmıştı. Hani yıllarca O'nu, ne hevesle beklemiştik. Yeni okul binamız yapılıyor oraya taşınacağız, harika pırıl, pırıl bir binada okuyacağız. Gidip geliyor tozlu molozlu alanında toplar koşuşturuyorduk, yarım bırakılan temeller bir an önce yükselsin derken, eyvah müteahhit kaçmış, bu işte böylece yatmıştı, ama olmaz, hadi arkadaşlar el arabalarına hücum...

- Toplayalım bu tuğlaları, daha fazla kırılıp dağılmasın, çalınmasın

- Taşının şu kumu, temel dolgularının toprağını da biz çekelim...

Derken yıllar sonra kavak yardımı, buğday yardımı, kuruş, kuruş cömert ceplerden çıkan paralar yaptı okulumu, halkım yaptı kendi okulunu. Şu ilimizde fındık toplayarak, bu ilimizde pirinç toplayarak, kurban bayramlarında top yekün deri seferberliği ilan edilerek, evet böyle ilmek, ilmek örüldü tüm yurttan İmam-Hatip binaları, cefakar ve vefakar öğretmenlerin alın terleriyle, öğrencilerin, heves, heyecan ve karınca misali çalışmalarıyla, inançlı halkımızın kendi paralarıyla. Şimdi, parsadan pay kapma yarışı; Şu binayı lise yapalım, buraya ilk öğretim yakışır, şurası yurt olsun ... Kimin malını kimler sahiplenip el koyuyor, bu cesareti nereden alıyorlar. Kaldırın o, kahrolası engelleri, Milletin Okullarını, Milletin Çocukları yeniden doldursun. İçinde, en güzel yıllarımızı geçirdiğimiz İmam-Hatiplerimiz, öğrencileri, ek

binalara, barakalara, apartman altlarına taşan İmam-Hatip-lerimiz, binleri on binleri yüz binleri bağrında barındıran vefakar annemiz İmam-Hatibimiz, şimdi ne oldu sana hangi zalim el değdi senin tenine, hangi insafsızca saldırılara maruz kaldın ki boynu bükük, melul, mahzun bana bakıyorsun, dökülmüş sıvaların, sıyrılmış boyalarınla yüzün acı ve ızdıraptan buruşmuş, yanaklarındaki pembeliklerin solmuş kaybolmuş, kiremit rengi saçlarına kömür karaları, yeşil yosunlar yapışmış, tıkanan oluklarında otlar boy atmış, ayna gibi parlayan cam gözlerin içeri çökmüş, bir hortlak hoyratlığına bürünmüşsün, çiğnenmeyen yollarını dikenler sarmış... Kızma bize sevgilim kaderimiz aynı, bizde senin gibiyiz, her birimiz bir yana dağıldık, ayrık otları gibi ayıklandık, fişlediler, irticacı dediler, tıpkı size irtica yuvası dedikleri gibi. İçinde ki goncaların açmadan soldu, kat sayılar kesintisizler onların yolunu devler gibi kesti, başların içine değil dışına baktılar, kırmızı görmüşçesine kızımın başörtüsüne saldırdılar. Şimdi o kızlarımız, başı önüne düşmüş, solmuş mahzun çiçeklerimiz... İç çekerek sana bakıyor, senin kaderini paylaşıyorlar.

“Akrebin kiskacında yoğurmuş bizi kader,

Aldırma, böyle gelmiş, bu dünya böyle gider.”

Ağır, ağır ona doğru yürüdüm, nefesim sıklaştı, garip bir heyecan sardı içimi, kırık cam şıkırtıları bana melodi gibi geldi, bacaklarıma sürtünen dikenlerin ısırmasına aldırmadım, pas tutmuş kapısını zorlayarak içeriye girdim. Şimdi, okulumun içinde kendi gezinen siluetimi hayal ediyorum. Kah, öğrenci haylazlığıyla koştuğumuz arkadaşlarımızın kahkahalarını duyar gibi oluyorum, kah, bir öğretmen ağırbaşlılığıyla koridorda yürüyen kendimi görüyorum. Öğretmeni olduğum okulumun, sevdiğim öğrencilerimin, cıvıl cıvıl sesleri şimdi duyulmuyor, garip bir sessizlik, hüznün ve hicran var... Ayrılık acısı onun da canına yetmiş. Bir ses, bir damla bir daha bir daha, elim lavabonun kapısını okşuyor, ittiriyorum bir gıcırtı, başı okşanan bir kedi mırıltısıyla açılı-

yor, belli ki yalnızlığının acısını seslendiriyordu. Baktım ben ağlıyorum bana bakıp okulum ağlıyor, dağılan öğrenci ve öğretmenlerin sessizliğe terk ettiği okul... bize gönül koymuş, buruk, hicran acısı onu da ağlatıyor, ancak yaşı kalmamış göz pınarlarında, yaş yerine kan damlatıyor. Şıp şıp şıp... beyaz yanakları solmuş, pasa, kire bulanmış lavabolarında, açılan izlerden göz yaşlarını, içine akıtıyor.

Sevgilim, anlıyorum ki, seni asıl ağlatan ve yıkan bu DEPREM değil, itilip kakılmışlığın, terkedilmişliğinin acısı ve HİCRAN yarasıdır.

Şimdi bak yanındayım, içine akıttığın göz yaşlarını sil, metin ol, sararan lavabolarının pırıl pırıl olacağı, minik ellerin tamir edilmiş musluklarına sevgiyle uzanacağı, koridorlarında çocuklarının zıplayarak cıvıl cıvıl koşuşacağı, bahçende öğretmenlerinle kol kola öğrencilerinin gezineceği; - Zil çaldı, oğlum koş, - Kızım daha niye duruyorsun! diye çıkışacak müşfik, babacan idarecilerinin olacağı; müdürü, müdür yardımcıları, öğretmenleri, memur ve hizmetlileri, gece bekçisi, kalorifercisiyle bütün eğitim çalışanlarının, sevecen, idealist öğrencilerin ve velilerinin içini, dışını tıklım tıklım dolduracağı

O, coşkulu günlerin geri gelecektir. Makus talihlerimiz bir gün dönecek ve değişecektir.

“Kırılırdı bir gün bütün dişliler,

Döner şanlı, şanlı çarkımız bizim.

Gökten bir el yaşlı gözleri siler,

Şenlenir evimiz barkımız bizim.”

SOĞUKTU VE AÇTIM

Kadir KIZILKAN

2001 yılında kur'a ile Siirt'in Şirvan ilçesinin Ormanbağı köyüne atandığımda kafamda bir sürü soru işaretiyle ilçeye gidip başlama yazımı aldıktan sonra, kiraladığım arabayla gideceğim yer hakkında bilgi sahibi olmak için köye gidip okulu ve kalacağım yeri gördüm. Gördüğüm manzara karşısında âdeta yıkıldım. Ancak daha çok yeniydim, idealisttim ve güçlü olmak zorundaydım. Çünkü bu işi mutlaka birileri yapmalıydı ve yapacaktı.

Okul, 2 sınıf ve bitişindeki lojmandan ibaretti. İki sınıfında kapısı yok ve sınıflarda bir tek sağlam cam kalmamıştı. Okulun çatısı yer yer kalkmıştı ve çatının tamirata ihtiyacı vardı.

Tanıştığım öğretmenlerin çok iyi ve temiz kişiliklere sahip oldukları aşıkardı. Ancak köylü, öğretmenleri kendilerine benzetmeyi başarmıştı. Köy, Bitlis sınırında olduğu için kış çok çetin geçmekte ve mevsimin ilk yağmuru yolların toprak oluşu sebebiyle ulaşımı felç etmekteydi. Okuldaki görevime başlamak için Siirt merkezden eşyalarımı alıp köye döndüm. Bunların yanında daha önce ölçüsünü aldığım camları teferruatlarıyla getirmiştim. Köye ulaşip lojman kapısını çaldığımda karşımda elleri salçalı, -daha sonra akşam yemeği hazırladığını öğrendiğim- öğretmen arkadaşım beni içeri aldı. Özel yemek yapayım demiş ve kısır yapmıştı.

Köye yeni geldiğimi duyan herkes hemen koşup gelmişti. Tütün sarıp ikram edenler, yarım yamalak Türkçe ile hal

hatır sormaya çalışanlar vs. O akşam öyle geçmişti. O gece insanlara bakıyor; ama onları görmüyordum. Çünkü; aklım hep okulu nasıl düzene sokabilirim, diye düşünmekle meşguldü.

O gece sabaha kadar sivrisinekten, akrep sokar veya bir yerden fare çıkar diye yatamamıştım. Lojman çok eski ve bakımsızdı. Sabah kahvaltıyı yaptıktan sonra çatıya çıkıp bir güzel onardım. Sınıfın camlarını köy halkının bakışları arasında taktım. Köylüden yardım eden yoktu ama akıl veren çoktu. Okul yeni gibi olmuştu ama ben akşam parmaklarımın ağrısından yatamamıştım.

Köy, Bitlis sınırında ve “Siser” denilen küçük bir dağın yamacında kurulduğundan çok soğuktu. Mevsimin ilk şiddetli fırtınası gece ortalığı kasıp kavururken beraberinde kar getirmişti. Sabah kalkıp etrafı süzdüğümde on - on beş santim kadar kar yağdığını gördüm. Bu arada titriyor ve yatığımdan çıkmak istemiyordum. Birden hüznümlendim çünkü şehre gitmek çok zorlaşacak ve en kötüsü banyo yapamayacaktım.

Hazırlanıp sınıfıma girdiğimde yerlerin ıslak olduğunu fark ettim. Başımı kaldırıp tavana baktığımda tavandan su sızdığını ve gittikçe sızıntının arttığını gördüm. Öğretmen arkadaşları ve birkaç köylüyü sınıfa davet ettim tavan içe doğru sarkmaya başlamıştı. Çökebileceğini söyleyince sınıfı boşaltıp, durumu ilçeye telefonla anlattıktan sonra resmiyete dökmek için karakol komutanı, öğretmen ve köy muhtarının da imzalarının bulunduğu bir tutanak hazırladım. Artık okulda ders yapılmayacaktı. Köyde uygun bir yer aradık bir evin altında terk edilmiş bir ahır bulduk. İyice bir temizledikten sonra seyyar Lambalar yardımıyla sıra masayı oraya taşıyıp orada eğitim öğretim yapmaya karar verdik.

Tutanağı teslim etmek için Cuma sabahı diğer öğretmenlerle minibüse bindik ve yola koyulduk. Ancak kar yarım

metreden fazlaydı ve araba gitgide yol almakta zorlanıyordu. En sonunda durduk. Minibüs bizi köyün 3 veya 4 km dışında tamam mı devam mı ikilemine sürüklemişti. Tutananın ilçe Milli Eğitim Müdürlüğüne ulaştırılması gerekiyordu. Yola saat 7’de çıkmıştık ve saat 9’ u gösteriyordu biz hala minibüsün içerisinde ne yapalım diye düşünüyorduk. Köylüler inip köye dönmek için yola koyuldular. Öğretmenler, bu karda bizi kurt köpek yer veya donarız deyip geri döneceklerini söylüyorlardı. Bu dediklerinde çok haklılardı çünkü yarım metreden fazla karda yürümek hiç akıl kârı değildi. Ama benim ilçeye gitmem gerekiyordu. Ben devam edeceğimi söyleyince herkes şaşırды. Valizimi koluma asıp yürümeye başladım. Kafam karmakarışıkty. Hem kar yağıyor hem de üşüyordum. Ama inat işte bugün ne pahasına olursa olsun ilçeye gidecektim. 100-200 metre yürümüşüm ki birden arkadan köy aksanıyla “hoca hoca” sesleri gelmeye başladı. Dönüp baktığımda ikisi orta yaşlı biri ihtiyar üç köylü bana doğru geliyorlardı.İçim birden kıpır kıpır oldu. Sanki beni esaretten veya ölümden kurtarmışlar gibi bir hisse büründüm. O an soğuğu ve korkuyu unutmıştım. Onlarda fikirlerini değiştirip ilçeye gelmek istediklerini söylediler. Beraber yola koyulduk. Ben arkada yaşlı amcayla yürüyordum. Bana dilinin döndüğünce bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Ben de dinlemeye çalışıyordum. Çalışıyordum diyorum çünkü ayağımdaki botun içi su dolmuş bazı yerlerde buz olduğunu hissedebiliyorum. Ama ayak parmaklarımı hissedemiyordum. Bana geçtiğimiz yerlerde nerede çok tavşan olduğunu, nerelerde dağ keçisi avladığını, nerelerde keklik avlandığını anlattı. Bu arada ben çok acıkmıştım.

Yol üstü Karaca diye bir köy vardı.(köyün insanları çok tembeldi o nedenle yolları berbattı ve muhtar köylüye söz geçiremiyordu.) Köye çok yaklaşmıştık. Yolda tavşan avlamış bir köylüye rastladık. Onunla hem konuşuyor hem yürüyorduk. Köyün içinden geçerken tandırda ekmek pişiren bir ka-

dına rastladık. Bize ekmek verebilir mi diye sorduk. Uzattığı, dört kişiye bir ekmektir. Ekmeği aldık bölüştük ve yemeğe başladık. Çok lezzetliydi. Ve hala tadı damağımdadır. Şimdi sıcacık evimde yediğim güzel yemeklerde o tadı bulamıyorum desem mübalağa olmaz herhalde.

Yola devam ettik. Çok yorulmuş ve üşümüştük. Korucu tepesine varmıştık. Artık asfalt yolda devam edecektik. Her an bir arabayla karşılaşır ve ilçeye onla gideriz diye içimde bir umut vardı. Ancak beş saat yürümüştük. Bir ara ilçe kaymakamının 4x4 jipi geçti. Ancak makam aracı diye bindirmediler. İlçeye 3 km kala TEAŞ' ın aracı durdu ve beni M. E. Müdürlüğüne kadar bıraktı. Ben sinirlerim bozulmuş, üşümüş bir halde ilçe Milli Eğitim Müdürü A. Y'nin kapısını çaldım. İçeri girdiğimde halime bakıp babacan bir tavırla karşılanmam gerektiğini düşünüyor ve öylesini bekliyordum. Ancak alaycı bir tavırla:

- Ooo... Kadir Bey ava mı çıkmıştınız? diye bir soruyla karşılaşınca deliye döndüm. Ancak Memuriyet ve mecburiyet bu! Hiçbir şey söyleyemedim. Sadece tutanağı masasına koydum. Gözlerim dolmuştu. Tam ağlamak üzereyken anne şefkatiyle bir el omzuma dokundu ve gel öğretmenim benim odama geçelim biraz kendinize gelirsiniz diyen o mükemmel insan içeriye girmişti.. Evet bu nadide şahsiyet şube müdiresimiz Ziynet Hanımdı. Eğer ellerim kalem tutsa o an istifa dilekçemi yazacaktım. Ama ellerim kalemi tutacak durumda değildi.

Biraz kendime geldikten sonra, Ziynet Hanım Siirt' e giden minibüs durağına telefon açtı. Araba istedi. Ve arabayla Siirt' e döndüm. Eve vardığımda akşam saat 18:00 civarıydı. Sadece yatağıma uzandığımı hatırlıyorum. Kendime geldiğimde ertesi gün saat 12:00 civarıydı.

Köy yeni bir okula kavuştu yani çabalarımaya değmişti. Her şeye rağmen hayat güzel öğretmenlik daha güzel!..

ATAÇLA TUTTURULMUŞ TEBESSÜMLER...

Sümeyye YILMAZ

Bir sonbahar günü düştüm yollara. Ceplerim umutlarla doluydu. Yüreğimde bir telaş. Beynimde uğultular...Aile ocağından ilk ayrılışın ve küçük yüreklere ışık tutacak olmanın bana yaşattığı bir duygu karmaşasıydı bunlar. Oysa orda her şey duruydu, her şey sade. Bu karmaşadan kurtulmam pek de zor olmayacaktı. Ve yolculuk başladı.

Sinop'un küçük bir ilçesinin kendini gösterememiş bir dağ köyünde başladı hayatın özüne iniş yolculuğum. Beni nelerin beklediğini kestiremesem de öğretilecek ve öğrenilecek, yaşanılacak ve yaşatılacak çok şeylerin olduğunu ilk günden anlamıştım. Köy imamının evinden sonra köyün en lüks evi bana verilmişti. Lükstü çünkü; betondur, bir mutfak vardı ve hatta tahtadan yapılmış bir televizyon dolabı bile vardı. İşte lüks buydu Hacımahmutlu köyünde. Yerleşmem birkaç günümü aldı. Minik baş belası dostlarım;fareler, akrepler ve zıp zıp pirelerin hoşgeldine gelmeleri uzun sürmedi. Şimdi düşünüyorum da inanın onları bile özlediğim oluyor.

Ve işte büyük gün gelip çatmıştı. Okuluma gidecek, öğrencilerimle tanışacak ve neden burada olduğum sorusunun cevabını bir çırpıda öğrenecektim. Tam yirmi tane pırıl pırıl yavruyla tanıştım(yırtık pırtık, kirli önlüklerini ve bitlerini saymazsak) ben 4. ve 5. sınıfları okutacaktım. Onların yüzlerine baktığımda parlak bir umut ve sevgi bekleyen yürekleri görebiliyordum.

Onlara, Ankara'dan gelirken küçük hediyeler getirmiştım. Bunlardan biri de rengârenk minik ataçlardı. Hepsine

dağıttım. Tuhaf tuhaf baktıklarını gördüm ataçlara. Kullanmayacak mısınız? diye sordum. Aralarından biri ayağa kalktı: Öğretmenim bu ne?

İşte hayatın özüne yolculuk o an başlamıştı benim için. Gözlerim doldu ama hiç belli etmedim. Onlara anlattım ataçın ne işe yaradığını. Ben onlara okumayı, yazmayı, atacı, toplamayı... Öğretiyordum. onlar bana soba yakmayı, odun kesmeyi, kazma tutmayı... Yani her şey karşılıklıydı. Ne kadar çok şey öğretirsem bir o kadarını öğreniyordum.

Birbirimize kısa sürede alıştık. Onları çok seviyordum. Tertemiz, aç, susuz yürekleri ve kendilerine hiç gösterilmemiş kocaman beyinleri vardı. Çoğu zaman sınıfta gezerken ya da güzel bir şey yaptıklarında onlara sarılıyor, başlarını okşuyor, küçük buseler konduruyordum kıpkırmızı yanaklarına. Ama nedense bu davranışlarım tuhaflarına gidiyor, çekingen davranıyorlardı. Sonradan anlayacaktım sevginin onlara pek de yaşatılmadığını. Çoğu anne babanın çocuklarını yıllardır kucağına alıp sevmediğini. Sevginin anlamını bile bilmeyen ama yürekleri sevgiyle dolu çocuklarım vardı benim. Onlara sevgiyi yaşatmayı amaç edindim. Umarım sarılmanın sıcaklığını, küçük bir busenin masumluluğunu ve samimiyetini anlatabilmişimdir....

Hani derler ya; biz hayat okulunu okuduk diye. İşte öğrencilerimin ve benim hayat okulumuzdu iki sınıflı, kırık dökük sobalı Hacımahmutlu ilköğretim okulu. Beraberimde getirdiğim dünyamı onların küçük dünyalarıyla birleştirmiş ve o soğuk sınıfa sıcak ve büyük yaşantılar sığdırmıştık. Hangi dersti hatırlamıyorum. Sırası geldi. Türkiye'nin başkentini sordum. Verilen cevaba ağlamalı mıydım gülmeli miydim bilmiyorum. Bu çocuklar beşinci sınıftaydılar. Onların başkenti ya Durağan'dı ya da Çorlu. Çünkü kısa geçmişlerinde sadece bunları duymuşlardı. Hacımahmutlu'dan Çorlu'ya sürekli göçler oluyordu ve onların gözünde Çorlu en büyük şehirdi, başkent olmalıydı. Ah canlarım!... çoğu

Hacımahmutlu'nun küçük coğrafyasından hiç çıkamamıştı. Ama ben onları oturdukları yerden ulaşabildiğim her yere götürmeye çalıştım. Ufuklarını, coğrafyalarını geniş tutmak için çabaladım. Umarım az da olsa başarabilmişimdir. Hazır konu açılmışken; o yılın ikinci döneminde Ankaradan evime bilgisayarımı getirdim. Bütün derslerin cdlerini aldım. Haftanın bazı günlerinde onları evime götürüyordum. İşte birçoğu televizyonla bile tanışamamışken bilgisayarla tanıştılar. O kadar mutlu oldular ki anlatamam. Heyecanları ve şaşkınlıkları gözlerinden okunuyordu. Hatta bir gün onlara Harry Potter'ı izlettim. Uçan çocukları gördüklerinde, onlar da ilk uçuşlarını gerçekleştirdiler düşler ülkesine....

Köyde toplam 35-40 hane vardı ve bunların birçoğunda televizyon yoktu. Benim evime en yakın oturan öğrencim Bayram'dı. Bayram'ın TV izlemek;özellikle de “Deli Yürek” dizisini izlemek için sürekli TV olan evlere gittiğini annesinden öğrenmiştim. Bir akşam davet ettim. Gözlemleyecektim. Bayram annesi ve kardeşleriyle utana sıkıla gelmişti. Eve girer girmez yüzü kıpkırmızı kesildi. Ne kadar da tatlı görünüyordu. Dizi başlar başlamaz hepsi pür dikkat izlemeye koyuldular. Çıt çıkmıyordu. Oysa Bayram derslerde bu kadar sessiz değildi ne hikmetse birden sessizlik bozuldu ve anne bana bir soru yöneltti: “Hoca şimdi bu adam gerçekten bu evde yaşıyor, bu karıyla evli de mi ? Bize onu göstertiyolar.” yorum sizin....

Ve günler hızla akıp gidiyordu. Haftanın ilk günü matematik dersindeydik. Tahtaya bir problem yazmıştım. Bir öğrenci kantinden tost ve meyve suyu almıştı. Ne kadar parası kaldığını hesaplayacaktık. Problemi yazdım okudum ve okuttum. Çocuklar anlamamıştı. Niye mi? İşte Yakup'tan gelen şu soru açıklıyor: Örtmenim tost nedir? İnanın açıklaması çok zor oldu benim için. Ve o an düşündüm: “Bu çocuklar ne yiyor?” diye. Her birine sırayla sordum “Kahvaltıda ne yiyorsunuz?” aldığım cevaplar hemen hemen hep aynıydı: ek-

mek, yağ, süt.... Ekmek, yağ, çay... Bu çocuklar hayatlarında hiç sucuk yememişlerdi, kaşar peyniri nedir bilmiyorlardı. Birçoğu zeytini hiç tatmamıştı. Tostun ne olduğunu nerden bilebilirlerdi ki.....

Her gün başka bir şaşkınlık yaşıyordum. Dersler dışında öğretilecek ve öğrenilecek ne kadar da çok şey vardı. Çok şanslıydım. Ve sizlerin çocukları da çok şanslı. Çünkü çocuklarınızın elmaşekerleri var. Elllerinden düşürmedikleri barby bebekleri, uzaktan kumandalı arabaları...oysa bu çocuklar dondurma bile yiyememişlerdi. En büyük ödülleri seyyar bakkaldan aldıkları rengârenk akide şekerlerinden başka bir şey değildi.....

Bir günü daha bitirmiş her zamanki gibi çamurlara bata çıka öğrencilerle birlikte evlerimize doğru yürüyorduk. Etrafımdan hiç ayrılmıyorlardı. Özellikle Yakup hiç ayrılmazdı. Sohbet ederek yürürken Yakup bugün doğum günü olduğunu söyledi. Çok mutlu oldum. Ve ona : Keşke imkânım olsa da sana bir yaş pasta alabilseydim. Arkadaşlarınla birlikte yerdin dedim. Aradan bir iki dakika geçtikten sonra Yakup bir şey sorabilir miyim örtmenim dedi. Sor dedim. Yakup : Örtmenim pastanın üstüne su mu döküyorlar da yaş pasta oluyor.... Evin kapısından içeri girer girmez gözyaşlarım boşaldı. Çaresizdim. Ama bir şeyler yapabilirdim. Karar vermiştim. 23 Nisan'da yani Atatürk'ün onlara hediye ettiği günde ben de onlara bir şey hediye edecektim. 22 Nisan günü komşu köyden araba tutup Durağan'a indim. Durağan'da bir tane pastane vardı oradaki pasta da bayattı. Oradan taksiye binip en yakın ilçe olan Boyabat'a gittim. En güzel pastaneden en güzel yaş pastayı aldım. Akşama eve geri döndüm. Ertesi gün sınıfta onları kocaman bir yaş pasta bekliyordu. Belki bir kaç televizyonda görmüştü ama ilk kez bu kadar yakından görüyorlardı. Hepsine birer dilim dağıttım. Ve Yakup'a dedim ki: Yakup, o gün sana cevap verememişim. İşte yaş pasta budur. Afiyet olsun....

İkinci dönemin sonuna gelmiştik. Bayram'ın evine çay içmeye gitmiştim. Bütün köy halkı oradaydı. Çünkü Bayram ve ailesi Çorlu'ya göç ediyorlardı. Çok üzül müştüm. Bayram'ı çok seviyordum. O sınıfımızın maskotu ydu. Her ne kadar maskotun ne demek olduğunu anlayamasalar da arkadaşları da ona "Maskot Bayram" diyorlardı. İşte şimdi minik bir yürek uçup gidecekti. Küçük dünyamızdan kocaman bir yaşantıyı kaybedecektik. Ama bir yandan da seviniyordum. Çünkü orada daha iyi şartlarda yaşayacak. Eğitimine devam edebilecekti. O akşam bayramın annesi. Hoca Hanım bizi ziyarete gelir misin Çorlu'ya? dedi. Hiç düşünmeden gelirim dedim. İnanmadı. Böyle dersiniz ama gelmezsiniz dedi. Gelirim dedim. Söz ver dedi. Söz verdim. Gittim mi diye merak ediyorsunuz değil mi?

Kurban bayramının üçüncü gününde Ankara'dan İstanbul'a gittim. Oradan Bayram'ın babasını aradım ve geliyorum dedim. Evet, biraz çılgıncaydı ama değerdi. Bayram'ı mutlu etmeye, onun o güzel yüzünü görmeye, annesini kucaklamaya, onlara değerli olduklarını göstermeye değerdi...Onlara bayram hediyeleri aldım ve gittim. Bayram utanmış odaya saklanmıştı. Beni anne karşıladı ve inanmadı. Beni bir kaymakammışım gibi ağırladılar. Uzun süre şaşkın bakakaldılar. Ayşe abla durup durup sarılıyordu. Eve durmadan birleri geliyordu. Eee ne de olsa ta Ankara'lardan onları görmeye gitmiş bir öğretmenleri vardı. Orada yaşadığım mutluluğu anlatamam. Ne kadar verirsen o kadar alırsın. Ben onlara elimde olan bütün sevgileri vermeye çalıştım ve inanın karışlığını aldım.

2003 yılının Türkiye'sindeydik. Ankara'nın Kızılay'ında da hayat vardı Durağan dağlarının eteklerinde de. Ama ben Kızılay'dakilerden çok daha şanslıydım. Çünkü ben hayatın gerçeğini, özünü görmeye, yaşamın değerini anlamaya doğru yolculuğuma hızla devam ediyordum. Onlar ise her şeyden habersiz yaşıyorlardı. Yokluklar, imkânsızlıklar insana azmi

aşılıyordu. Ayakta durmayı, direnmeyi, mücadele etmeyi öğretiyordu. Karşılıksız ve beklentisiz sevgi orada üretiliyordu. Orada yaşadıklarımı kelimelere sığdırmam mümkün değil. Klâsikleşmiş bir söz vardır: “Öğretmenlik en kutsal meslek” derler. Bu mesleğin kutsallığını orada öğrendim ben. Bir şey öğrettiğinde duyulan hazzı orada fazlasıyla tattım. Ve soranlara hep şunu söyledim. Ben orada hayatı öğrendim. Gerçek hayatı. Her şeye rağmen dünyaya tebessümle bakabilmeyi. O köyün her karış toprağına, her insanına minnettarım. Ben orada bir kez daha doğdum. Köyümü ve çocuklarımı asla unutmayacağım. Onlar benim ilk göz ağrılarım. Onları seviyorum.....

ZAMANIN DURDUĞU AN

Adem TURAN

Takvim yaprakları 30 Kasım 1988 gösteriyordu. Sonbaharın, ışıklarını ve sıcaklığını cömertçe sunduğu yazdan kalan son günlerinden biriydi. Okuduğum fakat hiç görmediğim yurdumun eşiz coğrafyalarından olan Şanlıurfa'ya ilk yolculuğumdu.

Tüm hayallerimin ve idealistliğimin en yüksek seviyesinin de doruklarında gezinirken, elimde siyah bir çanta, meslek hayatımda lâzım olacağını düşündüğüm birkaç dosya ile öğretmenliğimin ilk günlerine yelken açıyordum.

Şanlıurfa'nın Viranşehir ilçesinden tuttuğum bir ticari taksiyle uçsuz bucaksız önümde uzanan bozkırların içinde kuzeydoğuya doğru yol alırken, hayallerim gözlerimin önünden resmî geçit töreni gibi akıp giderken , yolculuk boyunca gördüklerim tüylerimi ürpertiordu.

Her taraf siyah taşlarla dolu, adeta toprağa basmak ne-redeyse imkansızdı. O, siyah taşların arasında muhteşem otların boy gösterdiği belliydi. Sonbahar olmasına rağmen kurumuş otlar hala gür görünüyordlardı.

Sabırsızlığımı anlamış olacak ki taksi şoförü yalan yanlış bir ifadeyle:”Geldik hoci geldik.”diyordu. Geldik ama taksiyle yola çıkalı 45 dakika olmuştu. Olmayan yollardan geçen taksimiz âdeta ceylan gibi sekiyordu.

Güneş cimrilemiş, ışıklarını ve sıcaklığını bizden esir-giyordu. Dağlar ve o, uçsuz bucaksız ovalara bir tatlı kızılık çökmüş tabiat yavaş yavaş geceye hazırlanırken taksimiz bir

patika yoldan kuzeye doğru yönelmişti. Önümüzde bizi büyük bir tepe karşılarken etrafımızı kızılık yerini artık alacakaranlığa teslim ederken, gürültüsüz bir nöbet değişimi yaşıyorduk.

Şoför ikide bir “Geldik hoci! “diyor.Köy hakkında bilgi veriyordu. Ağaları çok zenginmiş, zaten on bir hane imiş ve ağa şehirde kalırmış vs...Bunları dinlerken, hayal ufkumda olmayan ve ancak filmlerden tanıdığım ağa ve maraba kavramını şimdi canlı olarak yaşıyordum. Bu zamanda bunlar ha diye düşünerek iç geçirdim Bu arada bir çok homurtu bırakan taksimiz tepeyi çıkmayı başarmış kan ter içinde kalmıştı. Alaca karanlıkta bir kırmızı çatılı yer gördüm. Heyecanla şoföre sordum : “Burası herhalde ? “

Şoför:

-Evet hoci,

diyordu. Peki ama evler neredeydi? Köy neredeydi ?Yoksa okul varda köy daha mı uzaktaydı.? Yoksa köyü olmayan bir köye mi gelmiştim.

Şoför :

-Hoca bak köyün işte burası.

Derken gözlerim, o yaşadığım yerlerdeki köy kavramına uyan köyleri ararken hayal kırıklığının ivmesi ve kalp atışlarının çarpması artıyordu.

Bir müddet sonra görevini tamamlamanın gururuyla alacakaranlık yerini zifiri karanlığa devrederken benim korkularımda dayanılmaz bir hal alıyordu. Kırmızı çatılı yerin önünde acı bir frenle durduk. Gecenin sessizliğini arabamızın fireni ve köpek havlamaları yırtarken eşyalarımızı şoförle indirip okulda lojmanın önüne yerleştirebildik.

Şoför çekingenliğini anlamış olacak ki , hemen köye doğru gitti.Köy bulunduğum okula 800 – 900 metre uzaklıkta idi. Gün doğduktan sonra gördüm ki o taş yığınlarının

arasında insanlar ve hayvanlar çıkıyor. Meğer o taş yığınları, mağaralara benzeyen yerler birer evmiş.

Şoför yanında birkaç kişi ile beraber geldi. Gözlerime inanamıyordum. Hepsinin sırtlarında, daha sonra adını öğrendiğim kaleşnikof marka otomatik silahlar ve bellerinde hiç görmediğim tabancalarla iki tane babayiğit, siyah benizli, başları bağlı, Adana şalvarına benzeyen bir şalvar ve soğuk kuyu ayakkabı ile yanıma yaklaşırken kalbim yerinden çıkacakmış gibi göğüs kafeslerimi tekmelerken korkunun bu kadar ağır olduğunu ilk kez benliğimde hissediyordum.

Gelenler çok hürmetkar bir şekilde saygıyla davranıyorlar ve ellerinden geleni yapıyorlardı. Tek sıkıntım ne konuştuklarını anlayamamaktı.

Lojman denen binanın kapısı açılıp içeri girdiğimde öğretmen olduğuma lanetler yağırdırıyordum. 19 yaşında başıma gelenlere bak ? derken, geçen yıl Bolu'nun o yemyeşil caddesi ve okul arkadaşlarım geçit töreni gibi gözümün önünden geçen hayal meyal simaları , yalnızlığımın tek arkadaşlarıydı.

Çarçabuk yerleri ve lojmanı temizleyip kayboldular. Bu arada taksi şoförü de çarçabuk kaybolup gitmişti. Aylarca sürececek yalnızlığımın ilk dakikalarında, kafese yeni atılmış bir kuş gibi ne yapacağını bilemeden yeni evime mi desem hapsa neme mi desem alışmaya çalışıyordum..

Köpek havlamaları gecenin karanlığını ve sessizliğini bir koro edasıyla bölüyordu. Onların her havlamaları bende kalp çarpıntısı ve terleme olarak kendini gösteriyordu. Bu sesleri duyan diğer köpekler de uzaktan bunlara karşılık veriyorlardı.

O, iki köylü ve yanında iki çocukla eve geldiler. Odamın içini döşeyip bir yatak ve yorgan getirdiler. Daha sonra içeri girenin elinde bir tepsi ve çay vardı.

Bu kadar korkudan sonra halkın davranışları ve öğret-

mene verilen değer beni mutlu ediyordu. Ama hala Kürtçe konuşuyorlar ben ise aval aval onlara bakıyordum.

Köylülerden biri çat pat Türkçe konuşmaya başlayınca dünyalar benim olmuştu. Türkçe'nin bu kadar güzel olduğunun hiç farkına varamamışım meğer. Aman Allah 'ım konuşabilmek bu kadar güzel miymiş!.

Çaylarımızı içerken bir yandan da köy ve halkı hakkında bana bilgi veriyorlardı..

Bir köylü:

Hoci sen yenisin. Bak gece gelen olursa kapını sakın açma haa!. Eğer gelenler siyah çantalı ise onlara zorluk çıkarma ne istiyorlarsa ver.

Bunları anlatırken siyah çantalı, kapıyı açma, zorluk çıkarma gibi cümleler kafamda ve beynimde yankılanıyordu. Daha sonraki konuşmaları duymuyordum bile. Yemekten sonra kalkıp gittiler. Haydi gel de uyu, uyuyabilirsen.

Gece boyunca dünyalar kurup dünyalar batırıyordum. Sabah öğrencilerle karşılaşacak olmak beni heyecanlandırıyordu.İçinde kaldığım odam korkularım artınca beni sıkıyor, öğrencileri düşündükçe ise genişliyor ve rahatlıyordum.

Sabah köpek sesleri ve çocuk sesleriyle uyandım.Kahvaltı yapacak bir şeyim olmadığından aç aç okulun kapısını açarken hayallerim dibe vurdu..

Penceresi olup camları olmayan , sıraya benzeyen fakat sıra olmayan tahta parçaları... Dandanakan savaşını andıran bir kara tahta. Ortada berbat bir görüntü.

İlk günlerimiz sınıfın temizliği ve çevreyi tanımayla geçerken bir çok yeni şeyler öğreniyordum. Siyah çantalıların PKK militanları olduklarını sonradan öğrendiğimde dünyam yıkılmıştı. Bu bilgi dünyamı karartmıştı. Gün öğle vaktinden sonra içime bir hüznün çöküyordu ki anlatamam. Ne istiyorsun deseler, büyük bir sırık isterim güneşi havada tut-

rünmüş ışıklarını bizden esirgerken dağların arkasında kaybolmaya yüz tutmuş görünümüyle bizleri korkularımızla baş başa bıraktığından habersiz elveda ediyordu.

Köyün üst tarafındaki tepelikten 3 tane siyah çantalı ve tam teçhizatlı şahıs gördüm. Beynimde köylünün ilk dediği zonk etti. İlk kez PKK militanlarına bu kadar yakındım. Çok hızlı hareket ediyorlardı. Hemen lojmana kaçarak kapımı kilitledim. Kilitlenecek ne kadar yer varsa hepsini dolaştım. Kontrol ediyor ve bir daha kontrol ediyordum.

Yaşlı bir köylü :”Gece kapını çalan olursa sakın ses verme pencerelere dokunma, çalar çalar giderler, evde yok sansınlar” demişti. Senaryolar hazırlıyordum. Her senaryomda biraz daha korkuyor ecel terleri döküyordum. Lojman odama hiç bu kadar dar gelmemişi bana. Demek ki bu kadar küçükmüş odam diyordum. Lojman odam hiç bu kadar dar gelmemişi. Senaryolarla baş başa kalıyordum. Beynimde oluşan kurgular beni daha çok karamsarlığa sürüklerken kendi kendime lojmanın altına niye tünel kazmadığıma lanetler ediyordum.

Bu duygularla yatağımız için büzüldüm kaldım. Ama uyumak ne mümkün ?Uykunun “u” sunu bile hatırlamıyorum. Terleme kalp çarpıntısı hat safhada idi

Bilmem nice sonra dalmışım. Uyandığımda kan ter içindeydim. Muhteşem bir ay ışığı perdemin arasında odama süzölmüş adeta kapalı olan gönöl penceresini aydınlatıyordu. Fakat o da ne dışarıdan bir takım sesler geliyordu tik tak tik tak sanki birileri okulun etrafında geziyorlardı. Düşün uykuda siyah çantalılar belirliyordu. Her duyduğun tik tak sesi beni yorganımın içine dört büklüm ediyor ve duvara daha çok yapışıyordum. Sanki kurşunlar yorgandan geçmeyecekmiş gibi yorgan ve ben ayrılmaz ikili olmuştuk.

Tik tak sesleri beynime indirilmiş balyozlar gibi gelirken bildiğim tüm duaları okumaya çalışırken kalp atışımın ses-

leri duvarlarda yankılanır olmuştu. Seste yorganımın içine gömülüyor duvara yapışıyordum. Kan ter içinde kalan vücudum artık beni dinlemez olmuş tir tir titriyordu.

Beynimde oluşan senaryoların ağırlığı ve tik tak sesleri geçmeyen zaman beni başka alemlere getirip götürürken zamanın durduğunu hissettiğim anlarda artık ölümü ister olmuştum. Ölmek için can atıyordum. Allah'ım işkence yaptırma derken hem ağlıyor hem de ölümün bir kurtuluş olduğunu kavırıyordum.

Artık tik tak seslerini daha yakından hissediyordum. Tamam diyordum. Son anlarım artık. Korkumdan elim pence-reye gidemiyor nazlı nazlı vuran ay ışığı ile artık beni korkutuyordu. Ne kadar zaman geçti bilemiyorum. Ama artık beni öldürün ben buradayım diyerek kanlar içinde kolumu yukarı kaldırıyorum ne kadar ağırmış meğer bu kol. Son bir gayretle kolumu zar zor kolumu kaldırıp perdeyi aralayabildim.

Dışarıdan gelen o tik tak sesleri iki eşeğin ayak sesleriymiş meğer. Betonun üzerinde yürüyorlar. Derin bir oh çekerken eşeğin ayak seslerinden bile korkar duruma gelen bu içinde yaşadığımız ortamın biz öğretmenleri ne hale getirdiğini bakarak hıçkırarak ağlıyordum. Ama şimdi Allah'ımın huzurunda tek başıma çaresiz küçük odamda istediğim gibi ağlarken göz yaşlarıma v hıçkırıklarına bir duvarlar bu kara günümde beni yalnız bırakmayan aziz dostum ay ışığı şahit ediyordu.

Sabahın ilk ışıkları beni kurtarmıştı. Kâbuslu geçen saatlerden sonra kendimi zor toplayarak sınıfımın başına giderken öğrencilerim beni çok tuhaf biçimde karşıladılar. Şaşırdım.

-Ne var ne oldu çocuklar

Öğrencilerimden birisi

-Hocam saçlarınız ...Saçlarınıza ne oldu ?

-Merakla aynaya baktım.Çocuklardan birisi ayna getir-

di. Aynaya bakarken göz yaşlarım tekrar sel olmuştu. Benim ağlamama öğrencilerimde koro halinde eşlik ediyorlardı. Fakat saçlarım beyazlamıştı. Evet evet beyazlamıştı. Akşam ne kadar korktuysam simsiyah saçlarıma kar yağmıştı.. Artık beyazlamışlardı. Demek ki saçlarım dayanamamışlardı o kabir ızdırabına. Şimdi öğrencilerimle ben gönülden bir koro oluşturmuş, ben hıçkırıklar içinde ağlarken her şeyden habersiz öğrencilerim, etrafımda bana tutunmuş:” Ne oldu öğretmenim? Ne oldu öğretmenim? diyerek nedenini bilmeden bana eşlik ediyorlardı.

UMUT

Mehmet SARMIŞ

Bir bahar akşamıydı. Son teneffüs olmasına rağmen öğrenciler, o bitmez tükenmez enerjileri ile bağıra çağırarak oynamaya devam ediyorlardı. Ben de günün son işlerini tamamlamak üzere odama çekilmiş, kağıtlara ve dosyalara dalmıştım.

Birden, odamın kapısı çaldı ve daha “girin” demeye kalmadan açıldı. İçeriye doluşan öğrenciler heyecanlı bir şekilde “Öğretmenim! Öğretmenim! Birisi bahçede bali içiyor” diye bağırmaya başladılar. “Bahçede mi, bali mi içiyor?” Yerimden fırlayıp çocukların peşine takıldım. Meğer okulun değil, hemen bitişikteki caminin bahçesi imiş. O taraftaki pencereye yaklaşıp aşağıya baktım. Caminin arka bahçesindeki çalı çırpının üzerinde bir genç oturuyordu. İçinde sarımtırak bir şeylerin olduğu görülen naylon bir torbayı ağzına götürüp üflüyor, sonra da burnuyla çekiyordu. Balicileri çok duymuştum o güne kadar ama ilk kez görüyordum. Şaşırmıştım, sarsılmıştım, ne yapacağımı kestiremiyordum. O sırada bizim öğrenciler bağırıp çağırıyor, cama vuruyorlardı. Derken balici genç bizi fark etti; eder etmez de kalkıp gitmek istedi. İşte tam o anda bir şeyler yapma ihtiyacı hissettim ve pek de düşünmeden el ettim kendisine. Bir yandan da tamamen açmayı başaramadığım pencerenin aralığından “Delikanlı! Gitme, okula gel, konuşalım biraz!” diye bağırıyordum. Bir an baktı. Ne demek istediğimi anladı sanıyorum. Başıyla tamam, geliyorum dediğini anladım. Sonra caminin kapısına doğru sallana sallana yürümeye başladı. Ben öğrencileri ba-

şımdan savıp odama geçtim. Bir yandan masamı toplamaya çalışırken bir yandan da hızlı bir şekilde düşünüyordum. Bu gibi gençlerin çok tehlikeli oldukları, her şeyi yapabilecekleri, onlardan uzak durmak gerektiği söyleniyordu. Bense onu odama çağırmıştım. Doğru muydu? Gelince ne yapacaktım? Ne diyecektim? Nasıl diyecektim? Asıl önemlisi o ne yapacaktı? Öylece durup beni dinleyecek miydi? Nasıl bir tepki verecekti? Tehlikeli bir şey yapabilir miydi? Ne yapabilirdi? Nasıl tedbir almalıydım? Düşündükçe heyecanlanıyor, telaşlanıyordum.

Cami ile okul arasındaki tahmini süre geçti. Pencereden bakıyordum ama henüz görünmüyordu. Teneffüs bitmiş, öğrenciler derse girmişti. Acaba vaz mı geçmişti gelmekten? Ya da ben mi yanlış anlamıştım? Yine ani bir kararla ben ona gitmeye karar verdim. Merdivenlerden inince karşılaştığım Fen Bilgisi Öğretmeni Azize Hanım, öğrencilerden olayı duymuş, “Ne oldu Hocam?” diye sordu. Okula çağırdığımı, gelmeyince de peşine düşmeye karar verdiğimi söyleyince çok şaşırdı. “Çok tehlikeli değil mi? Bunların ne yapacağı belli olmaz.” “Bilmiyorum, dedim. Ama konuşacağım.” O sırada bizi dinlemekte olan hizmetlimiz de “Yapma Hocam, dedi. Hoca Hanım doğru söylüyor. Çok riskli” “Olsun” deyip hızla çıktım. Camiye vardığım zaman kimseyi göremedim. Tam kaçırdım diye hayıflanırken son cemaat mahallinde duvarın duldasında oturduğunu fark ettim. Gizlenmeye çalışıyor gibiydi. Yanına yaklaştım. “Hani gelecektin?...” dedim. Artık kaçamayacağını anlamış olacak ki, “Peki, dedi, geliyorum.” Bu arada onu daha yakından inceleme imkanı bulmuştum. 16-17 yaşlarında olmalıydı. İnce uzun boyluydu. Oldukça güzel bir yüzü vardı. Ama hiç kanı yokmuş sapsarıydı. Saçları dağınık, kılık kıyafeti düzensizdi. Yalpalıyordu, dokunsan devrilecek gibiydi. Ağır ağır ayakkabısını giymesini bekledim. Sonra merdivenleri çıkıp birlikte yürümeye başladık. Yol boyunca hiç konuşmadık. Ben biraz sonra konuşacakla-

rımı tasarlıyordum kafamda. Bu arada bizim hizmetliyi gördüm. Her ihtimale karşı peşimden gelmiş. İşaretle müdahale etmemesini söyledim. Okula gelince doğru odama çıktık. Bu arada Azize Hanımın sınıfın kapı aralığından endişeyle bizi izlediğini fark ettim ama aldırmadım.

“Buyur” dedim, geçip oturdu. Kapıyı kapayıp ben de kendi yerime geçtim. Başını önüne eğmiş, benim konuşmamı bekliyordu. Önce tanışmaya karar vermiştim. Konuşunca biraz rahatları belki. Adı Umut’muş. On yedi yaşındaymış. İlköğretim 7. sınıfta iken okulu bırakmış. Bu arada ben hiçbir hareketini, mimiğini kaçırmamaya çalışıyordum. Gözleri baygındı, dili peltekleşmişti, kelimeleri ezerek, uzatarak konuşuyordu, sesi cılızdı. Oğlumu hatırladım. Bir yaş büyümüş ondan. Hemen hemen aynı boydaydılar. Benimki lise ikinci sınıfa gidiyor şimdi, bu sokaklarda... İyice acımaya başlamıştım.

Ama hala tedirgindim. Baliciler hakkında duyduklarım, her an parlayıp bana veya kendine zarar verebileceği ihtimali hiç aklımdan çıkmıyordu. Yine de sonuna kadar gitmeye kararlıyım. Telefon açıp çay ısmarladım. İyice rahatlasın, bana güvensin istiyordum. Yine bu yüzden konuşmakta acele etmiyor, sıkıştırmak istemiyordum.

-Ne zamandan beri bali kullanıyorsun, diye sordum çekine çekine.

-Üç ay kadar oluyor, dedi.

-Peki neden?

-Unutmak için...

-Neyi?

O halinde bile dudaklarında yaşına göre fazla ustaca düşen acı bir tebessüm belirdi.

-Sen anlamazsın Hocam.

Gerçekten anlamıyor görünerek onu daha fazla konuşturmak istedim.

-Anlatsana, belki anlarım.

Belki de beni kırmamak için anlatmaya başladı.

Bir buçuk yıl kadar önce babası ölmüş. Annesi de yedi sekiz ay önce yeniden evlenmiş. Kendisinden başka üç kardeşi daha varmış.

İlk anda üvey baba zulmü diye düşünmüştüm. Aklıma yine oğlum geldi. Öldüğümü, onun bir üvey babaya katlanmak zorunda olduğunu hayal ettim. İçim iyice doluktu. Ama yanılmışım.

-Yok, dedi. Üvey babam iyidir bana karşı. Anneme ve kardeşlerime karşı da iyidir. Dövmez, kızmaz. Ama işi yok, çok fakir, çalışmamı istiyor. Ben de iş bulamıyorum.

Durdu, derin bir nefes aldıktan sonra devam etti:

-Benim esas zoruma giden babamın olmaması; annemin başka biriyle evlenmesi; kardeşlerimin üvey baba himayesinde olması; başka birine baba demek zorunda kalmamız... Adam iyi, hoş ama annemin ona hizmet etmesine dayanamıyorum...

Müdahale etme ihtiyacı hissettim:

-Ölüm Allah'ın emri. Hepimiz ölmeyecek miyiz? Ölenle de ölünmüyor. Annenin evlenmesi de çok normal değil mi? Gençmiş daha. Üstelik sen varsın, kardeşlerin var. Evlenmeseydi kim bakacaktı size? Niceleri var senin gibi...

-Haklısın Hocam ama zoruma gidiyor işte!

-Peki şu bali işine nasıl bulaştın?

-Arkadaşlar alıştırdı. Okulu bırakınca, iş de bulamayınca sokaklarda, parklarda dolaşırken tanıştığım arkadaşlar. Onlara da daha başkaları alıştırmış.

-İşe yarıyor mu peki?

-Unutuyorum biraz çektiğim zaman.

-Ee nereye varacak bu işin sonu?

-Bilmiyorum...

Susmasını fırsat bilerek biraz daha uzun konuşmaya karar verdim:

-Bak Umut, dedim. Daha çok gençsin. Maşallah boylu poslusun, çok da yakışıklısın. Önünde uzun yıllar var. Yazık değil mi sana? Bu bali dedikleri şey çok tehlikeli diyorlar. Öyle biraya, rakıya benzemiyormuş. Esrardan bile tehlike-liymiş. Çok çabuk çökertip öldürüyormuş adamı. Daha çok olmamış başlayalı. Ama bir an önce bırakmazsan geriye dönüşü olmaz sonra.

-Olsun, öleyim. Böyle yaşamaktansa...

-Olur mu? Ne olmuş ki sana? Babası ölen bir sen misin? Bak, benim de annem öldü yıllar önce. Ben de çok üzölmüş-tüm, ağlamıştım, hala da alışmış değilim yokluğuna. Ama hayat devam ediyor. Kendinden daha zor durumda olanları düşün biraz. Hiç kimsesi olmayanları, ölümcöl hasta olanları, sakatları, sokakta yaşayanları... Elhamdülillah, senin elin kolun sağlam, güçlü kuvvetlisin. Haline şükretmen lazım. İstesen her şey çok farklı olabilir.

Başını kaldırıp yüzüme dikkatlice baktı, şaşırmıştı sanki. Sanki bunları daha önce hiç düşünmemiş, hiç kimseden böyle şeyler duymamıştı. Biraz daha cesaret bulup sordum:

-Annen biliyor mu bali çektiğini?

-Hayır, sanmıyorum.

-Peki bilse ne yapar? Üzölmez mi? Sen onun için üzölüyorsun ama aynı zamanda onu daha çok üzecek şeyler yapıyorsun. Kadıncağız kocasını kaybetmiş; size bakmak için yeniden evlenmiş. Buna karşılık sen kalkmış ne yapıyorsun. Seni de mi kaybetsin? Perişan olur öğrenirse.

-Doğru, çok üzölür, ağlar. Zaten çok ağlar benim annem.

-Ya baban? O memnun olur muydu senin bu halinden?

Ne kadar üzüldü kim bilir. Ama iyi bir evlat olsan o da sevap kazanır sayende. Annen mahcup olmaz üvey babana karşı. Hem kardeşlerine böyle mi ağabeylik yapacaksın? Zaten babaları ölmüş, seni de mi kaybetsinler? Ne olur halleri sonra?

-Haklısın Hocam.

İyice umutlanmaya başlamıştım. Ve artık zamanı geldi diyerek baştan beri tasarladığım soruyu sordum:

-Peki, geriye dönüşü yok mu bu işin?

-Nasıl yani?

- İstesen bırakamaz mısın baliyi? diyorum. Gücün yetmez mi kendine?

Doğruldu. Ciddi ve kararlı bir sesle,

-İstesem bırakırım tabii...

Yerimden kalkıp yanına gittim. Ona bitişik koltuğa oturdum. Yakın temas, basit dokunuşlar ne kadar etkilidir bilirim. Sağ elini avuçlarımın içine aldım. Israrla gözlerine bakıyordum. Açık kahverengi gözlerinin beyazı bile sararmıştı. Mumya gibiydi adeta. Nefesimi kesen çok keskin bir koku yayılıyordu ağzından. Aldırmadım.

-Ee, o zaman?

-Olmaz.

-Neden?

-Eve gidemem bu akşam.

-Niye gidemeyecekmişsin?

Başını yine önüne eğdi. Konuşup konuşmamakta tereddüt ettiği anlaşılıyordu. Yardım etmek istedim:

-Hadisene, ne oldu da eve gidemeyeceksin?

-Bu sabah kahvaltılık bir şeyler almam için on milyon lira vermişti babam, yani üvey babam. Yolda arkadaşlarla karşılaştım. Hepsini harcadık. Artık eve gidemezdim. Kalan son para ile de bali almıştım. Niyetim camide yatmaktı.

Bu sefer tereddüt sırası bana geçmişti. Bu gibilerin para sızdırmak için her türlü yalana başvurabileceğini, çok iyi rol yapabildiklerini duymuştum. Ya Umut da benim kendisine gösterdiğim yakınlığı fark edip benden para koparmaya çalışıyorsa...? Şimdi cebine koyacağım parayı da biraz sonra baliye vermeyeceği ne malum? Kim bilir daha önce kaç kişiyi oyuna getirmiş, iyi niyetini istismar etmiştir? Ben böyle bir an için düşünceye dalınca Umut kalkmaya davrandı.

-Nereye gidiyorsun, dedim.

-Bilmiyorum.

-Ne demek bilmiyorum? Akşam yakın. Nerde kalacaksın? Hadi bu geceyi geçirdin, sonra ne olacak? Annen deli olur sensiz. Her şey açığa çıkar. İpler kopar iyice. Bir daha geriye dönüşün çok zor olur.

-Evet ama ne yapabilirim? Ne derim anneme, babama? Adam iyi, hoş ama nereye kadar?

Gitmekte ısrar ediyordu artık. Çok nazik bir andı. Düşünüyordum. Ya doğruysa söyledikleri. Ya gerçekten eve gitmeyecekse bu gece. Ya ailesi ile ipleri koparırsa tamamen. Ya sokaklara düşerse, İstanbullara kaçarsa. Ya çetelerin ağına düşerse. O zaman hayatı tamamen kayar. Geriye dönüşü imkansız olur. Bunun vebali de bana yeter. On milyon lira çok mu? Gerçi cebimde ancak yirmi otuz milyon var. Maaşa kadar yetiştireyim diyordum... Ama olsun, böyle fırsatlar her zaman geçmez ele. Yalan söylüyorsa ne kaybederim ki?

Yine oğlumu hatırladım. Kim bilir nerdedir şimdi? Akşam eve gelecek. Sofraya kurulacak. Sıcacık yatağında rahatça yatacak. Kaç on milyon harcadım bugüne kadar onun için? Daha da harcayacağım... Umut da evine gitmeli. Annesi merak edip sokaklara düşmemeli. Rahatça uyumalılar bu gece ve bundan sonraki geceler.

Omuzlarından bastırıp “otur hele biraz” dedim. Oturdu. Cebimden bütün bir on milyonluk çıkarıp cebine sıkış-

tırdım. “Yok” dedi, “olmaz” dedi ama formaliteden, istediği belli oluyordu. Bunu fark etmek beni biraz rahatsız etse de artık geriye dönemezdim. İnanmış olmayı tercih ettim.

-Bak, Umut, dedim. Aha sana para. Şimdi kalk, alman gerekenleri alıp evine git. Kimseye bir şey söyleme. Artık bırak şu zehiri. Kendini düşünmüyorsan, anneni, kardeşlerini düşün. Senden daha zor durumda olanları düşün, haline şükret. İstersen yarın yeni bir hayata başlayabilirsin. Susuyordu hala.

-Yapabilirsin değil mi?

-Yapacağım Hocam, size söz veriyorum yapacağım.

-Bana değil kendine söz vermelisin.

-Söz Hocam.

-E hadi o zaman.

Kalktı. Dik durmaya çalışıyordu. Tokalaştık. Elimi öpmeye davrandı, izin vermedim. Ben alnından öptüm Dış kapıya kadar beraberce yürüdük. Orada bir kere daha elini tuttum.

-Beni unutma sakın, dedim. Gene gel. Seni çok sevdim. Gelirsen çok sevineceğim. Bekleyeceğim.

-Tamam, dedi, gelirim.

Arkasından uzun uzun baktım. Yine oğlum gelmişti aklıma.

Dönünce, Azize Hanım sınıftan çıkıp “Ne oldu Hocam, çok merak ettim” diye sordu. Kısaca anlattım. Ertesi gün okulda duymayan kalmamıştı. Sorulunca ben de anlatıyordum, para faslını atlayarak. Genellikle “Çok tehlikeli bir şey yapmışsın. Keşke polise haber verseydin. Bunlar kolay kolay vazgeçmezler alışkanlıklarından” türü şeyler söylüyorlardı. Ben de “Ben üzerine düşeni yaptım. Gerisi Allah’a kalmış” diyordum.

Ertesi günden itibaren umutla beklemeye başladım. Sık sık pencereden bahçeye, kapıya bakıyordum artık. Görmeyince üzülüyor, moralim bozuluyordu. Günler geçtikçe

umutlarım azalmaya başladı. Ne kadar safmışım, diye düşünmeye başladım. Üç aydır bali çeken bir gençle on dakika konuşmakla onun baliden vazgeçeceğine, hayatını değiştireceğine inandım. Aslında biraz da ancak kitaplarda, filmlerde rastlanabilecek bir şeyi gerçek hayatta görmek, yaşamak istedim. Ama olmadı işte! Gelmedi, gelmeyecek...

Allah'a şükür ki yanılmışım.

Bir gün öğlen üzeri, yine odamda işe dalmışken kapı açıldı. Oydu, hemen tanıdım. Ama o kadar çok değişmişti ki şaşkınlıkla mümkün değildi. Üstü başı tertemizdi. Çok güzel giyinmişti. Saçları özenle taranmış, jöle sürülmüştü. Çok yakışıklıydı. En önemlisi yüzüne renk gelmişti ve gülüyordu, üstelik gülmek çok yakışıyordu. Sevincimi tarif etmem mümkün değil. Ama az sonra duyduklarım bu sevinci kat kat arttıracaktı.

-Size verdiğim sözü tuttum Hocam, dedi. Bıraktım o zıkkımı. Artık ağzıma almaya da hiç niyetim yok. O akşam sizden ayrılınca eve gittim. Arkadaşlara takıldığım için geciktiğimi ve alışveriş yapamadığımı söyledim. Kimse bir şey anlamadı. Banyo yapıp erkenden uyudum. Ertesi gün bir berber dükkanında iş buldum, daha önce de bir süre berberlik yapmıştım. Ustam çok iyi biri. Beni tanıyor, bali kullandığımı da biliyor, ancak niyetimi söyleyince bana inandı ve işe kabul etti. Çıraklık okuluna da kaydetti. Bu işlerle uğraştığım için size daha önce gelemedim, kusura bakmayın.

-Ne kusuru Umut oğlum? Bana dünyaları verdin şimdi. Ne kadar sevindim bilemezsin. Çoktandır bu kadar mutlu olduğumu hatırlayamıyorum. Çok teşekkür ederim.

Yine gidip yanına oturdum. Elini sıktım, alnından öptüm. Bu sefer bali yerine çok güzel bir parfüm kokuyordu.

Bazı bayan öğretmenler okula aşure getirmişlerdi. Bir tabaktan beraberce yedik. Konuştuk, gülüştük. O da çok mutluydu. Ve gülmek gerçekten çok yakışıyordu.

O gittikten sonra yerimde duramadım. Okuldaki hemen herkese anlattım. İlk öğretmenler kurulunda bu olaydan bahsedip, yaramaz, suça meyilli veya suçlu öğrencilerle samimi bir diyalogun çok olumlu sonuçlar verebileceğini söyledim.

Daha sonra konuyu üyesi olduğum sivil toplum örgütüne taşıdım. Özelde balıcı-tinercilerle, genelde sokak çocuklarıyla ilgili araştırma yapmak üzere kurulan bir komisyona başkan olarak seçildim. Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şubesi yetkilileri ile görüştük. Ceza evini ziyaret ettik. İl Millî Eğitim Müdürlüğüne raporlar yazdık. Konuyu yerel gazetelere taşıdık. Yerel yöneticilere ulaşmaya çalıştık.

İçimde uzun zamandır uyuyan hayalciliğim yeniden canlanmıştı. Resmî ve sivil kuruluşların desteği ile sokak çocuklarını topluma yeniden kazandıracak bir birim oluşturmanın hayallerini kurmaya başlamıştım. Adı da hazırды: “Umut Rehabilitasyon Merkezi...” Umut’unun adı kim bilir kaç çocuğun ve gencin sönmekte olan umutlarını canlandıracaktı?

Ancak bir süre sonra bu işin altından kalkamayacağımı anladım. Zaten il Belediye Başkanlığının bu yolda bir çalışması olduğunu öğrenmiştim. Ayrıca benim çalışmama gerek yoktu.

Fakat ben yarınlara için, insan için, insanlık için yeniden umutlanmıştım. Son zamanlarda iyice sönen heyecanıma, aşkıma, şevkime yeniden kavuşmuştum. İçimde yeni bir şeyler yapmanın tatlı kıpırtıları başlamıştı.

Aylar sonra Umut yeniden uğradı yanıma. Elinde bir davetiye vardı. Yüzü daha bir başka gülüyordu. Meğer teyzesinin kızı ile nişanlanıyormuş. Beni davet etmek için gelmiş. Bazen kelimeler duyguları ifade etmekte ne kadar aciz kalıyor.

HER İŞİN BAŞI İYİ BİR EĞİTİM

Bekir YÜKSEL

Öğretmenliğimin 11. yılıydı. Tokat' ın en büyük ilçesi Turhal'ın batı tarafında bir kenar mahalle olan İskele Mahallesiindeki İskele İlkokulunda görev yapıyor ve o yıl 5/A sınıfını okutuyordum. Bu sınıfı, 1. sınıftan beri okutmaktaydım. Turhal, deniz kenarında bir şehir değildi; ama bu mahalleye, dolayısıyla da okulumuza 'İskele' tamlayan adının, mahal-lenin hangi özelliğinden dolayı neden verildiğine bir türlü anlam vermiş de değildim. Yalnız bildiğim bir şey vardı ki, o da, bu semtin, ülkemizin hemen hemen her yöresinden gelip yerleşmiş insanların oluşturduğu bir mahalle olmasıydı. Yani, güzel bir Türkiye mozaiğiydi. Turhal, seksenli yıllarda oldukça göç alıyordu. Tahminim, şehrin göç giriş yeri/kapısı olma özelliğinden olsa gerek, bu ad verilmişti. Okulumuzun adını daha sonra 'Yunus Emre İlkokulu' olarak değiştirdiler. Mahalle olarak bu ada lâyıktı.

Mahalle sakinleri genelde yoksul; ama çok hoşgörülü, saygılı, alçak gönüllü insanlardı. İnşaat, başka illerde çoban durma ve mevsimlik tarım işlerinde çalışmaktaydılar. Çalışkan ve gönlü insan sevgisiyle dolu bir müdürümüz, onunla uyumlu çalışkan/üretken bir öğretmen ekibimiz ve hizmetli kadromuz vardı. Kayalık bir tepenin yamacında ve kayalar üzerine yapılan yeni okulumuzu, 11 yılda, çevrenin yaşanabilir en güzel mekanı haline getirmiştik el ele vererek. Okul ile çevre; öğretmen, aile ve öğrenci iletişim ve ilişkilerimiz mükemmeldi. Bayramlarda kendi imkanlarımızla folklor ekibi çıkarıyor, piyesler oynuyor, yarışmalar düzenliyor bu yolla okulun, çevrenin bir eğitim ve kültür merkezi olduğu

imajını yansıtmaya çalışıyorduk. Çünkü, yoksul; ama sami mi bu insanların daha çok eğitime ihtiyaçları vardı. Bizler, bunu biliyorduk. Bu yüzden, bu okulda tam 11 yıl doya doya öğretenlik yaptım.

Yoksul insanların oluşturduğu kenar mahalle okullarında öğretmenlik yapmak zordur. Veli bulamazsınız, ihtiyaçlar zamanında karşılanamaz, öğrenciler direk sokaktan gelir. Okuldan çıktıktan sonra da şehre iner ve aileleri için, kendi okul ihtiyaçları için simit satmaya başlarlar. Eğitim, etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilmek suretiyle işlevselliğini, işe yaradığını asıl buralarda hissettirmeliydi. Bizler, o yıllar, orada, böyle yaklaşıyorduk her işe.

Yıl: 1987, mevsim sonbahar, aylardan eylül idi. Okullar açılalı daha iki hafta olmuştu. Öğrencilerimiz okuldan çıktıktan sonra yine hep şehre gidiyor, simit satıyor ve kazandıklarıyla da ihtiyaçlarını karşılıyorlardı. Turhal'da genel olarak çarşamba günleri, yerel olarak da cumartesi günleri pazar kurulurdu. Şimdi yine kurulmaktadır. Babası, Konya'da çobanlık yapan Osman DİLEK, babası başka bir ilde inşaat işçiliği yapan Yusuf POLAT ve babası at arabasıyla şehir içi nakliyeciliği yapan Şakir KAYNAK isimli üç öğrencim, eylülün üçüncü haftasındaki çarşamba günü birlikte şehre gitmişler. Şakir'de, küçüklükten beri, biraz da ailesinin umursamazlığı ve göz yummasından kaynaklanan ve halk ağzında da 'eli eğri' diye tabir edilen olumsuz bir alışkanlık seziliyordu. Şakir, Osman ve Yusuf pazarı birlikte dolaşmaya başlamışlar. Saf bir seyyar satıcının yanında eğleşmişler. Şakir, aklından geçirdiği kurnazlığı arkadaşlarına açmış. Şakir'in planına göre; Osman ve Yusuf satıcıyı lafa tutacaklar, Şakir de tezgahın üzerinde, açıkta duran para kasasından paraları yürütecek. Şakir, bu planını arkadaşlarına açmış ve onları ikna ederek uygulamaya koymuş. Osman ile Yusuf, satıcıyı tezgahın öbür ucunda oyalamışlar, Şakir de parayı aldığı gibi oradan uzaklaşmış. Daha sonra da Osman ve Yusuf, oradan

uzaklaşmışlar. Satıcı, işin farkına sonradan varmış. Durumu hemen polise bildirmiş. Çocukları tarif etmiş. Polis, yaptığı arama sonucunda bu muhteşem üçlüyü kısıvrak yakalamış, satıcıyla yüzleştirmiş, sonra da alıp mahalleye, ailelerine getirmiş. Ertesi günü, okula geldiğimizde, öğrenciler arasında fısıldaşmaların, fiskoslaşmaların olduğunu gördük. İşin aslını, bir müddet sonra anladık; ama buna oldukça da ben çok üzuldüm. Zira, bunlar benim öğrencilerimdi. Üstelik birinci sınıftan beri de ben okutuyordum. Çok etkilenmişim bu olaydan. Sanki, bunlara hiçbir şey kazandıramamıştım kendimce. Yaptığım eğitimin bir işe yaramadığını görüyordum. Etki sıfır, verim sıfırdı sanki...İşin aslı, bunlar benim öğrencilerimdi. Nasıl bir tedbir almalıyım diye bir müddet düşündüm. Bu tür durumlar bir daha tekrarlamamalıydı. Mahallede gerçekten fakirlik söz konusuydu. Bu olayın bir başkasını doğurmaması için önlenmesi gerekiyordu. Yapılacak etkinliklerle söndürme, unutturma, yerine iyi şeyler yerleştirme yapılmalıydı.

O gün akşama kadar hep düşündüm, içten içe planlar tasarladım. Nasıl bir tavır takınmam gerektiğini, ortaya sergileyebileceğim davranışları, tutumlarımı, yeni yöntem ve taktiklerimi belirlemeye çalıştım. Derslerde, o gün pek aktif olmadım. O günü ödevlendirmelerle geçıştirdik. Cuma günü de hemen hemen aynı geçti. Üslupta bir değişikliğin olduğunu sezsinler istedim. O gün ve takip eden gün, gülen yüzümü astım biraz. Öğrencilerden gelen her türlü soruyu cevapsız bıraktım. Onları; ” Siz her şeyin en iyisini biliyorsunuz ya, bunu da bilirsiniz.” gibi sözlerle geçiştiriyordum. Bu durum beni biraz üzüyordu; ama işin duygusal boyutu vardı. Onlarla, geçmişte zaman zaman örnek olaylar üzerinde, eğitimin duygusal /duyuşsal alanında da dersler işliyor, iyiyi bulma noktasında tartışıyorduk. Demek ki, bunlar işe yaramamış diyordum. Öğrencilerimin çoğu bu durumumdan etkileniyordu. Teneffüslerde bir araya gelip tartışıyorlar, benim böyle

davranışlar sergilememin sebeplerini bulmaya çalışıyorlardı. Zira biz, sınıfta bir arkadaş gibi oluyor ve özgür bir ortamda dersler işliyorduk. Bu durum, oldukça farklı geldi onlara. Birden bire bir anlam veremediler. Hasta olup olmadığını soruyorlar, neye üzüldüğümü öğrenmeye çalışıyorlardı. Teneffüslerde ve sınıfta bunlar olurken ben hiç çaktırmadan bu üç öğrencimin tutum ve davranışlarını izliyordum. Şakir, pek renk vermiyordu; ama Osman ve Yusuf içten içe bir hesaplaşmanın içerisinde olduklarını yansıtıyorlardı. Ben, bunu seziyordum; fakat tavırlarımla onları rencide edecek, bu durumun müsebbibi gösterecek her türlü hâl ve hareketten uzak duruyor, onlara yönelik hiçbir imada bulunmuyordum. İstiyordum ki, kendi kendilerine bir şeyler üretsinler ve bulsunlar. Pazartesi günü son derste, sınıfın biraz gürbüz çocuğu olan, boyu uzun olduğu için de arka sırada oturan Mehmet ABLAK isimli öğrencim, dersin içerisinde ayağa kalktı ve: “Öğretmenim, bizler iki gündür çok üzülüyoruz. Sizin yüzünüzün asık olması bizi çok üzüyor. Ne olur sebebini söyleyin...” şeklinde duygusal ağırlıklı kısa bir konuşma yaptı. Tüm sınıf buna katıldığını hep bir ağızdan dile getirdiler. Baktım ki artık zamanı geldi. Ben de onlara: “Dört yıl boyunca sizlere hiçbir şey veremediğim için üzüliyorum. Sizlere hiç iyi şeyler öğretememişim. Sizler tarafından sevilip sayılmıyorum artık. Baksanıza yapılanlar ortada. Bu yüzden elim ayağım da kalkmıyor artık...” şeklinde duygusal ağırlıklı bir konuşma da ben yaptım.. Pazartesi akşamı ders saati sona erdiğinde Osman ve bir grup arkadaş: “İyi akşamlar öğretmenim.” dediler. Ben pek oralı olmadım. Salı günü ikinci teneffüste birçok öğrencimin birbirleriyle tartıştıklarını, Osman’ı ve Yusuf’u bir şeylere zorladıklarını sezdim. Toplu görüşmeler, kaynaşmalar oluyordu. Öğle paydosu olmuştu, öğrenciler sınıftan çıkmışlar, ben ise henüz çıkmamıştım. Ders defterini yazıyordum. Kapı çalındı ve içeriye Osman ile Yusuf girdi. Özür dileyip konuşmak istediklerini söylediler. Ben de:” Bu-

yurun.” dedim. Yaptıklarından çok pişmanlık duyduklarını belirttiler. Evlerinde, büyüklerinin de yaptıklarından çok üzüldüklerini, öğretmene karşı bunu nasıl yaptıklarını, özür dilemelerini söylediklerini uzun uzun anlattılar. Anlatırken de nasıl ağlıyorlardı bir görseydiniz... Göz yaşları yanaklarından süzülüp, yakalarını ıslatıyordu. İşin gerçek boyutunu anlamışlardı baktım ki. Üç gündür sergilenen tavırlar onları oldukça derinden etkilemişti. Onları teselli ettim. Üzüntümün onlardan kaynaklanmadığını söyledim. Onlara; çalışkan olduklarını, başarılarını devam ettirmelerini söyleyerek, yüzlerini de okşayıp evlerine gitmelerini, geçmişi unutmalarını; ama bir ders de almalarını tembihledim. Gelişen bu son durumu, ders çıkışında okul müdürümüze açıkladım.

Sene başı öğretmenler kurulu toplantısında ‘Okul Kooperatif Kolu Rehber Öğretmeni’ olarak ben görevlendirilmiştim. Müdürüme, bu çocukların çok başarılı olduklarını, bir kez yanlış yaptıklarını; ama yaptıklarının da farkına çabucak vardıklarını, aslında kendilerinin öyle birileri olmadıklarını ima etmeye yönelik yoğun da çabalarının bulunduğunu, kooperatif kolunda bu öğrencilere yönetimde görev vereceğimi, bu yolla onların kendilerini ispat etmelerine, kendilerini gerçekleştirmelerine zemin hazırlayacağımı, onlara böyle bir fırsat vereceğimi söyledim. Müdürümüz de bunu kabullendi; “Deneyelim ve izleyelim.” dedi. Kooperatif kolumuz ilk toplantısını yaptı. Yönetim kurulunu seçti. Yönetime Osman ve Yusuf’u seçtirdim. Eğitici kolumuz görevini, ilkelerini, çalışma usul ve esaslarını belirledi.. Okul ihtiyaçlarını belirleme, kolun bütçesini oluşturma, sipariş listesi hazırlama, teklif verme ve teklif alıp değerlendirme, mal alma, fiyat oluşturup etiketleme, tezgâhı düzenleme ve reklam yapma, hesapları işleme, satılan, kalan ve kar arasında karşılıklı bağı kurup bilançoyu ortaya doğru düzgün bir şekilde sunmayı örnekler üzerinde açıkladıktan sonra, onlara çok güvendiğimi söyledim. Görev ve sorumluluklarını hatırlattıktan sonra işle-

rinde sadece zorlandıkları yerlerde yardımcı oldum. Zaman geçip gidiyor, Osman ve Yusuf, her haftanın sonunda yaptıklarının bir izahını yapıyor, kârı getiriyor, yapacaklarını da bir bir anlatıyorlardı. Üstlendikleri görevlerinde, belirlenen usul ve esaslara bağlı kalarak çalıştılar. Kooperatifi o kadar güzel işlettiler ki, okul müdürümüzün ve diğer öğretmenlerimizin bile dikkatlerini celbettiler. Osman ve Yusuf'un, bu işi seve seve yaptıklarını görüyör ve onları her defasında destekliyordum. Akıllarında, geçmiş ile ilgili hiçbir iz kalmaması için azami dikkati gösteriyor, motive ediyor, onlara olan sevgimi hissettirmeye çalışıyordum. Ne yapsam da bazen, yine de bir eziklik hisseder gibiydiler. Çok çalışıyorlardı. Başararak bu eziklikten kurtulmak için çabalıyor, çabalıyorlardı. San-ki:" Vallahi öğretmenim bir daha yapmayacağız, yeter ki bizi yine eskisi gibi gör, kabul et. Ne derseniz yaparız. Ne olur bizi anla..." dercesine bir tutum sergiliyorlardı. Ben bunu sezinliyordum. Çok duygusal olmuşlardı. Herkese çok nazık davranıyorlar, kimseyi üzmüyorlardı. Sonunda zoru başardılar. O yıl kooperatifimiz çok iyi bir kâr yaptı. Gelecek yıla çokça malzememiz arttı.

Okulumuza bu kâr ile yeni malzemeler kazandırdık. Okul müdürümüzden, o yıl, Osman ve Yusuf sayesinde bir teşekkür belgesi aldım. Osman ve Yusuf bana çok bağlandılar. İlkokuldan sonraki öğrenimlerini başarıyla sürdürdüler. Liseye devam ettiler. Her ikisi de liseyi başarıyla bitirmişlerdi. Osman DİLEK, liseyi bitirdiği yıl üniversite imtihanına başvurmuş. Hem imtihana girmek, hem de çalışıp biraz para kazanmak için İstanbul'a gitmiş. Orada, inşaatlarda çalışırken, sınava iki gün kala, inşaatın üst katlarına demir çıkaran asansörün, birden Osman'ın başına düşmesi sonucu oracıkta can verdiğini ve ömrünün taze baharında, güzel hayalleriyle birlikte ebedî âleme göçtüğünü duydum. Duyduğumda çok üzüldüm. Geçmişteki o hatırası hemen gözlerimin önüne geldi. Osman, hayatında, yoksulluğu kemiklerine kadar his-

sederek yaşamıştı. İstedliğini zamanında alamamıştı. Duygusal bir öğrencimdi. Verilen duygusal içerikli eğitime anında olumlu tepki veriyordu. Osman, bende çok iz bırakmıştı. Beni her gördüğünde, hayatının çok kısa bir anında yaptığı bir hatayı, hala düzeltme çabası içerisinde olduğunu ve onun ezikliğini yaşadığını seziyordum. Bu olayda sergilenen duyuşsal alandaki faaliyetlerle insanların ne kadar duyarlı, tutarlı, vakarlı yaptığının farkında olduğunu gördüm, yaşadım. Yerinde, zamanında ve içtenlikle verilen bir eğitimin, her zaman işe yaradığını gösteren yaşadığım bu örnek olayı, güzel bir anı olarak saklar, rahmetli Osman'ımın anısına da her zaman anlatırım.

DOĞRU SEÇİM

Yeliz BAYRAK

Çileli yıllar geride kalmış, artık bir meslek sahibi olmuş-tum. Her öğretmen gibi idealize bir kimlikle başlamıştım işi-me. Hem bu yüzden hem de çetin geçen üniversite yıllarım sebebiyle yatılı olan okulumuzun pansiyonunda kalmaya ka-rar vermiştim.

Pansiyondan içeri her girişimde geride kalan dört yılım gözümün önüne geliyordu. Aç kaldığım, hastalandığım, uy-kusuz kaldığım, bir dost bulamayıştan dolayı sığınacak li-manlar aradığım o günler...

Biliyordum ki edinilen tecrübeler başkalarının üzülmeme, hata yapmaması için ve mutlu olması için yerinde ve zamanında kullanılmalıydı. Pansiyonda kaldığım süre içinde öğrencilerimin derdine deva olmak için çok uğraştım. Ben çektim onlar çekmesin diye sadece dualarını isteyerek her düşüşlerinde doğru kalkabilmeleri için yanlarında oldum.

İşte böyle bir gün okulda işim bitmiş odama çekilmiş yorgunluk kahvemi içerken dışardan gelen gürültüyle irkil-dim. Her gün ki kazalardan biridir düşüncesiyle pencereden baktığımda gördüğüm kalabalıkla bir kez daha sarsıldım.

Gördüklerime ve duyduklarıma inanamıyordum. Bir ana kuzusuna, ehliyeti ne şekilde aldığı bilinmeyen biri vurup kaçmıştı.

Ya Rabbi bu olamazdı! Kimdi acaba?Hangi öğrencimdi? Şimdi ne olacaktı? Ya kötü bir şey olursa ailesine nasıl haber verecektik? Yavrunuz emanetiniz kaza yaptı nasıl derdik!

Kafamda binbir soru savrulup dururken kendimi hastanenin soğuk koridorlarında buldum. Sesin geldiği yere doğru yüreğim dağlara dağlara ilerliyordum. Acil servisin önü üzgün ve çaresiz gözlerle bekleyen arkadaşlarımla doluydu. İçerideki bir kız öğrenciydi. Beni gören arkadaşlarım, en azında içeri girebilirim düşüncesiyle buruk bir sevince büründüler.

Dualı gönüllerle bizlere emanet edilen biçarem kendinden habersiz “Annem, annemi çağırın” deyip duruyordu. Belli ki doktorlara aman vermeyen elleri her yerde annesini arıyordu. Bir anne abla şefkatiyle sarıldım ellerine. “Yalnız değilsin, ben yanıdayım, anneni aratmayacağım.” diye sım-sıkı sarıldığım ellerimle için için yalvarıyordum.

Bir anda “Öğretmenim, bırakmayın ellerimi ne olur çok korkuyorum.” deyişle duygularım sağanak olup akmamak için benden fazla direnmişti.

Kulaklarım bir sürü ses duyuyordu ;ama hiçbirini idrak edemiyordum. Sevk etmeliyiz, burda yapacak birşey kalmadı gibi sesler duydum bir an. Daha büyük bir hastaneye gitmeli diyorlardı. Eğer çare olacaksa hemen yola çıkmalıydık.

Her sesini duyuşumda ürperdiğim, ardından dualar ettiğim ambulansa bu vesileyle bineceğim aklıma gelmezdi. Meğer ambulans yolları uzatıyormuş, dualara dua ekliyor, insanı sabır ağacı haline getiriyormuş.

Doktorların ilgisi, şoförün duaları ve cevap bulamadığım sorularla hastaneye varmıştık. Yapılan tetkikler sonucunda iç kanama olabilir endişesiyle müşahade altında kalmamız gerektiği söylendi.

Uzun bekleyiş sonunda samur saçları kana bulanmış kızım artık kendine geliyordu. Başına neler geldiğini, nerede olduğunu, neden yüzünün şişmiş olduğunu öğrenmek için bir sürü soru soruyordu.İyi ki yanımdasınız derken bile utangaç, ürkek tavrı üzerindeydi.

Saatlerin geçtiğini ancak hemşirenin saat başı gelip kan almasından öğreniyordum. Üzerini giydirip, yüzünü sildikten sonra iyice kendine gelmişti. Hatırlıyordu. Arkadaşını uğurlamak için yolun kenarında bekliyormuş, hızla bir araba üzerine doğru geliyormuş. Gerisi bir sis perdesi! Bir ara ellerinde annesinin şefkatini hissettiğini, kulaklarında yalnız değilsin sözlerinin çınladığını söylediğinde gözyaşlarımın gönlüme doğru huzurla aktığını hissettim.

İşte o an bu mesleği seçmekle ne kadar doğru bir karar verdiğimi anladım. Babam her zaman, çektiğin sıkıntıları unutmak için başkalarınınkine merhem ol, derdi. Gerçekten öyleymiş. O an ne için şükredeceğimi şaşırdım. Gurbet elde bu kadar çaresiz bir duruma düşmediğim için, Rabbim merhamet damarımı geniş tuttuğu için, pansiyonda kalmaya karar vermiş olduğum için, anne şefkatini öğrencilerime hissettirebildiğim için şükredip duruyordum.

Gecenin sabaha yaklaştığı saatlerde yapılan son tetkikle artık öğrencimizin bir şeyi olmadığı, aldığı darbeyle ağrılarının olabileceğini, yaralarının tedaviyle iyileşebileceğini öğrenip: “Allah’ım bizi buralara düşürme, burasız da etme.” diyerek uzun ve bekleyişli koridorlardan çıkıp pansiyona doğru yol aldık.

Onu yatağına yatırıp, üzerini örttükten sonra meraktan gözlerine uyku girmemiş arkadaşlarına durumu izah edip odama gittim.

Allah’ım ne gündü. Bu odaya hiç bu kadar huzurlu girmemişim meğer. Üzerime düşen kulluk ve öğretmenlik görevimi tam olarak yapmış olmanın umuduyla uyumuştum.

Şimdi son sınıfta olan öğrencim o günden sonra her memleketten gelişinde annesinin şükran ve dua kokan selâmlarını getirir. Ben de ona her bakışımda minnettar ve nemli bakan gözlerinde hakkınızı nasıl öderim deyişini hissediyorum.

Asıl ben ona minnettardım. Bana bu mesleği seçmemde ne kadar haklı bir karar vermiş olduğumu gösterdiği için, şefkat ve merhametimin daha da artmasını sağladığı için, duanın gücünü gösterdiği için...

Yaşananlar görünüşte belki kötüydü ama öğrettiği o kadar güzel şeyler vardı ki. Rabbimin her şerrinde bir hayır vardır ya.

Şimdi bu olayı her hatırlayışımda içim huzurla doluyor. İyi ki Rabbim böyle bir olayın içinde olmama vesile olmuş.

Kim bilir! bu hayat sahnesinde karşımıza daha nasıl perdeler açılacak? Rabbim tüm meslektaşlarıma güzel anılar yaşamalarını nasip etsin.

DUA

Cumali KALIP

Eylül ayının ilk günleriydi. Hazan mevsiminin hüznü-lü günleri benim için erken başlamıştı. Gökyüzünün mavi berraklığını küçük lekeler gölgeliyordu. Göçmen kuşların çığlıkları kendi hüznüme karışıyor, dertleri ortaklaşa paylaşıyorduk.

Elimdeki bakanlık kararnamesine bir daha baktım; bir daha, bir daha... Karaman ili, Ermenek ilçesi, Başyayla kasa-bası yazıyordu. Günlerce düşünmüştüm, günlerce...

Gitsem bir türlü, gitmesem bir türlü... Önümdeki, sayfaları yere yapışmış haritaya, bir kez daha göz attım. Parmağımı sınırlar üzerinde gezdirdim. "Ayrancı, Karaman, Ermenek, Başyayla..."

Ne kadar da uzak... Acaba nasıl bir yer... Mahrumiyet beldesi bir yer miydi? Neler vardı, neleri bulabilecek, neleri bulamayacaktım acaba?

Her soru, kafamı bir kurt gibi kemiriyor, içimi bir sıkıntı kaplıyordu. Dudaklarımdan "Allah'ım, bana yardım et, bana bir yol göster." sözleri dökülüyordu.

Tayini durdurmak için ne gerekiyorsa yapmış, ama çaldığım her kapı "gitmem gerektiğini" üstüne basa basa vurulamıştı.

Gitmemin bir vatanseverlik görevi olduğu sözleri, her kapıdan duyduğum ortak düşüncelerdi.

"Oğlum, bu ne dalgınlık böyle?"

Başımı kaldırdım. Annemdi. Ayaklarının altında cennet olan mübarek insan... Yüzüme tebessüm ederek bakıyor, bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Kendi dertlerini, çilelerini bir kenara koymuş, oğlunun düşüncelere dalmasının sebebini çözmeye çalışıyordu.

“Tayin meselesi... Ne yapacağım anne? Sen bana bir yol göster, bir akıl ver.”

Ömrü boyunca sırdaşım, dert ortağım olmuş bu insan gülümsedi:

“Her şeyde bir hayır vardır, inşallah bu da senin hakkında hayırlı olur.İçini ferah tut. Allah’a tevekkül et. Yaratılanı sev yavrum.”

Her birini Rabbi’nin emaneti olarak gör. Unutma ki canın kıymeti ölümde, gözyaşının sırrı tebessümde. Sözün güzeli yürekte, dostluğun anlamı sevmekle saklıdır. Sev evladım. Ne var, ne yok her şeyi karşılıksız sev. Sevdikçe o yürek büyür. Bütün alemini içine alacak kadar büyür. Yere göğe sığmayan Rabbin o seven kalbine, sevdikçe büyüyen gönlüne sığacaktır.”

Başımı yere eğdim. Bir an annemden, kendimden utandım. Kısık bir sesle:

“Kusura bakma anne, cahillik ettim bir an.” dedim.

“Yarın yola çıkacağım. Hakkını helâl et annem.” Gözlerim bulutlanmıştı.

Annemin sözleri öylesine dokunmuş beni öylesine etkilemişti ki çocuk gibi hüngür hüngür ağlayacaktım. İçim kardı. Ayaklarımın ucuna birkaç damla rahmet göz yaşları dökülürmüşü.

Yollar, yıllar gibi ayaklarımın altında dökülüp bitmiş, kasabaya, belki yıllarımı geçireceğim bu küçük beldeye, ulaşmıştım. Okul, karşımda duruyordu. Avurdu içine çökmüş, dişleri dökülmüş, yüzü sararmış son günlerini yaşayan bir

yaşlı adam gibi. Yıllara inat direnmeye çalışan ama hezimete uğramış beton yığını... Acaba ne sevinçler, ne çileler yaşamış; kimleri bağrında barındırmıştı? Kimler gelip geçmişti bu radan?

Adımlarım beni okula yaklaştırdıkça öğrencilerin gürültüsü artıyordu.

“Cemal bey hoş geldiniz. Sizi dört gözle bekliyorduk. Sağ olun mehil kullanmadan geldiniz.

Kusura bakmayın adımı söylemeyi unuttum. Ömer Faruk Özkan, tekrar hoş geldiniz.”

Okuldaki o ilk günü unutamıyordum. Öğrenciler, Türkçe öğretmenin geldiğini duyunca ne de çok sevinmişler, beni alkış yağmuruna tutmuşlardı. Bu davranış beni ağlatmıştı. Gelmemek için torpil aradığım günleri düşündükçe kahroluyordum. İyi ki gelmiştim. İyi ki buradaydım.

“Canım annem ne kadar da haklıymışsın ne ufkun geniş insanmışsın.”

Kış iyice bastırmıştı. Tabiat beyaz bir örtüye bürünmüştü. Soğuklar arttıkça okula gelen öğrencilerin sayısı azalıyordu. Yakın köylerden gelen öğrenciler, yolların kardan kapanmasıyla gelemeyi başarmışlardı.

Sınıfın yarısı derse katılıyor, ama kalan yarısı, birçok bilgidен mahrum kalıyordu. Arada bir gelmeyi başaran öğrencilere “Çocuklar böyle olmaz, ne yapın ne edin okula gelin, derslerden mahrum kalmayın.” diyor, onların okula gelmeleri için bütün imkânlarını seferber etmelerini istiyordum.

Ocak ayının ikinci haftasıydı. Yazılıların, arka arkasına yapıldığı günlerdi. Zayıf almamak için köylerden gelen öğrenciler, her türlü tehlikeyi göze alarak bin bir çile içinde okula ulaşıyorlardı.

O gün Türkçeden son yazılıyı yapacaktım. Bütün öğrencilerin gelmesi için önceden sıkı sıkıya tembih etmiş, “Gel-

mezseniz sıfır alırsınız” diyerek onlara gözdağı vermiştim. Son saatti. Altıncı sınıfın yazılısı bitmek üzereydi. Yazılı kağıtları birer birer masa üstüne bırakılıyordu. Kağıdı veren, evine gitmek üzere dışarı çıkıyordu. İçeride üç öğrenci kalmıştı. Üçüde Üzümlü köyünden gelen öğrencilerdi. “Biraz daha bekleyeyim.” Pencereden dışarıya baktım. Gökyüzü beyaz bulutlarla kaplanmıştı. “İnşallah kar tipi olmaz da, çocuklar köylerine rahat rahat giderler.”

O da ne?! Kar hafif hafif atıştırmaya başlamıştı.

“Ama, çok seyrek yağıyor, bu havada bir şey olmaz rahat giderler” diye düşündüm.

“Hocam, bitirdik, çıkabilir miyiz?”

Geriye döndüm. Öğrenciler yazılı kağıtlarını masanın üzerine bırakmışlar, benden izin istiyorlardı. Bir kez daha pencereye doğru baktım. Kar atıştırmaya devam ediyordu.

“Çocuklar bu havada gidebilecek misiniz?” diye sordum.

İçlerinden en zeki olanı, Mustafa, sanki derse kalkacakmış gibi parmak kaldırarak:

“Hocam beş-altı kilometre bir yol. En geç bir, bir buçuk saatte köyümüze varırız.” dedi.

Oldukça kararsızdım. Bu havada çocukları köye göndermek ne kadar doğru bir davranış olurdu acaba?

Bu sefer bir başka parmak havaya kalkmış, söz istiyordu. Ahmet’in gözlerine bakarak:

“Evet Ahmet, seni dinliyorum.” dedim. Ahmet daha uygun insan tavrıyla:

“Hocam, hızlı yürürsek belki de 50-60 dakika da varırız. Biz bu yollara, bu havaya alıştık.”

“Sen ne diyorsun Mahmut, gidebilir misiniz?”

Mahmut daha temkinliydi. Biraz korkmuş gibi bir hali vardı. Yutkunarak:

“İnşallah gideriz hocam. Böyle olursa mesele yok. Ama daha da bozarsa...” konuşmanın devamını getiremedi. Belki de gelebilecek bir tehlikeyi öğretmenine hissettirmek istemişti.

“Bozarsa ne olur?”

Mustafa, çocukluğun verdiği saflıkla atılarak:

“Hocam, Mahmut kurtlardan korkar, ondan öyle konuşur. Bir şey olmaz, biz gideriz.” dedi.

Bir pencereye, bir çocuklara bakıyor kararsızlığını bir türlü yenemiyordum. Ne yapmalıydım, ne yapmalı...

“Çocuklar beş dakika bekleyin. Şu yazılı kağıtlarını eve bırakayım. Beraber çıkalım.

Köye kadar sizinle ben de gideyim. Akşama kalmadan geri dönerim.”

Dışarı çıktım. Okulun karşısındaki eski lojmana kimse girmemiş, ev bulamadığım için buraya yerleşmek zorunda kalmıştım. Yazılı kağıtlarını çalışma masasının üzerine bıraktım. “Kalın bir kazak giysem mi?” diye düşündüm. Şunun şurası bir, bir buçuk saat... Hızlı yürüyeceğim. Kazak belki terletir. Şemsiye de elime kabalık olur, vakit geçirmeden yola çıkayım. Ama yine de kazağı alayım” diye düşündüm.

Tekrar okula geldim. Çocuklar da hazırды. Çocuklara şöyle bir baktım. İçim cız etti. Çocukların üstünde incecik birer kazak vardı. Ayaklarında ise boyasızlıktan derisi çatlamış, iskarpinler...

Hele Ahmet daha bir çelimsiz, daha bakımsızdı.

Üstü başı daha bir eski, daha bir dağınıktı. İçim yine dolmuştu. Daha önce bunları niye görememiştım? Keşke kış başlamadan Ahmet’in üstüne bir şeyler alsaydım. Keşke, keşke...”

Köye doğru yürümeye başlamıştık.

Kasaba gerilerde kalmıştı. Zaman zaman köpeklerin havlaması sessizliği bozuyor, birkaç saniye sonra sükût hakimiyetini yeniden tesis ediyordu.

Sürekli yokuş çıkmaya başlamıştık. Ben de yorgunluk belirtileri başlamıştı. Çocuklara belli etmemeye çalışıyor, her elli, yüz metrede “çocuklar daha çok mu?” diye soruyordum. Çocuklar, “Hocam, erken yoruldunuz. İsterseniz siz dönebilirsiniz. Biz gideriz.”diyerek gülüşüyorlardı.

Yola çıkalı yarım saati geçmişti. “Yolu yarılamaşıdır inşallah.” diye düşünüyordum. Kar hızını artırmaya başlamıştı. Ayaklarım karlara daha da fazla gömülüyordu. “Allah’ım sen bizi koru.” “Rabb’im, biliyorum ben günahkâr bir kulunum. Huzurunda el açmaya yüzün yok. Rabb’im, nefsimi celâlinle, kalbini cemalinle, hayatımı hikmetinle, hatalarımı rahmetinle kuşat. Rabb’im şu günahsız sabilerin hatırına; şu mahzun ve mazlumların hatırına çocukları koru... Allah’ım biliyor ve bütün gönlümle inanıyorum ki mahzun bir kalbin ağlamasıyla bütün ümmete merhamet edersin. Dualarımı kurtuluşumuza vesile kıl canım Allah’ım.”Nefsim adına bir şey istemiyorum. Şu masumları koru Rabb’im.”

Tırmandıkça tırmanıyorduk, yol bir türlü bitmek bilmiyordu. Bu tür yollara alışık değildim. Dizlerimin dermanı kalmamıştı.

Yine de çocuklara bir şey hissettirmemeye çalışıyordum.

“Çocuklar ne kadar kaldı?” diye sordum

Üçü birden aynı anda söze atılarak.

“Yarılalık sayılır hocam, yarısını bitirdik yolun.”

Dinlensek, hava kararacaktı. Yolu kaybedersek halimiz nice olurdu? Dayanmalıydık.

Rüzgar hafif hafif esmeye başlamıştı. “Daha da şiddetlenirse...”

Meyve ağaçları beyaz bir gelin gibi süslenmişti.

Bağ ve bahçeler bir yılın yorgunluğunu kar altında uyuyarak atmaya çalışıyorlardı. Ben de inşallah akşam evimde dinlenecek, sıcacık çayımı yudumlayacak, televizyondaki

maçı seyredecektim. Hele bir köye varsaydık gerisi kolaydı. Dönüşüm bu kadar zor olmayacak, yokuş aşağıya inecektim. Bu düşünceler gönlüme çöreklenen korkuyu bir nebze dağıtmıştı. Akşama evde olacaktım, evimde...

“Hocam tipi çıktı!”

Birden irkildim. Başımı kaldırdım. Aman Allah’ım o da ne? Birkaç metre ötesi gözükmüyordu.

“El ele tutun. Her ne olursa olsun kesinlikle bırakmayın. Yanıma gelin. Yolu kim iyi biliyorsa o önde biz arkada yürüyelim. Ellerinizi hiç ama hiç bırakmayın.” Korkmaya başlamıştım. Çocuklara bu korkumu belli etmemeye çalışıyordum. Dirençli olmalıydım. Metanetimi kaybetmemeliydim. Çocuklara moral vermeli, dikkatlerinin dağılmasını önlemeliydim.

“Çocuklar, dua edin. Duadır insanı Rabb’iyle konuşturan, duadır insanı rahmette buluşturan, duadır insanı selamete eriştiren. Dua, dua, dua çocuklar, Ne olur dua edin.”

Çocuklar korkunun verdiği etkiyle hem ağlıyor, hem de dua ederek yürümeye çalışıyorlardı.

“Allah’ım bizi koru!”

“Allah’ım bize acı!”

“Allah’ım bizi ailelerimize bağışla, esirge bizi Allah’ım.”

Dualar havada uçuşan kar tanelerine karışıyor, semaya yükseliyordu. Amin sesleri hıçkırıklarla bütünleşiyor, rüzgarın uğultusuyla harmanlanıyordu.

“Ahmet, oğlum sen çok titriyorsun. Al şu kazağı çabuk giy.”

Üstümdeki kazağı çıkarmış, Ahmet’e uzatmıştım. Paltom beni soğuktan korurdu. Hem şurada ne kalmıştı ki...

Köyde bir koşuşturma, bir telaş. Çocuklar henüz dönmemişlerdi. Aileler, geç kalan çocukların başlarına bir felaket gelmesinden korkmuşlar yola çıkmak için hazırlıklara başlamışlardı.

Muhtarın minibüsüyle yola çıkmışlardı. Güçlkle ilerliyorlar, her elli, yüz metrede duruyorlar, çocukların ismini bağıyorlar, pür dikkat, gelebilecek cevaba kulak kesiliyorlardı.

“Az ilerde bir karaltı var muhtar, az ilerde.” Oraya doğru sürmüşler minibüsü, Mustafa’nın babasının parmağıyla gösterdiği yere doğru...

“Allah’ım, şükürler olsun. Yaşıyorlar. Ama bu adam da kim? Çocukları paltosunun içine alıp da evlatlarımızı koruyan, soğuktan yarı donmuş bu adam da kim? Acele edin de şunları minibüse bindirelim. Çabuk olun, çabuk olun. Şu battaniyeleri çocuklara örtün.”

Çocukların soğuktan dili dışı kenetlenmişti. Bir şeyler anlatmak istiyorlar, muvaffak olamıyorlardı. Ahmet son gücünü kullanarak babasına baktı:

“O bizim öğretmenimiz.” Kendisinin donması pahasına bizi donmaktan kurtaran öğretmenimiz. Ne olur battaniyeyi onun üzerine örtün. Biz onun sevgisiyle hayattayız. O da hayatta kalsın, ne olur...

Fedakarlığın zirvelediği o an, soğuktan buz kesmiş gönüller sevgi ateşiyle tutuşmuştu. Oradakiler, çocukları bulamamaktan korkan babalar ve muhtar, öğrenciler için kendisini feda edebilecek kadar engin gönüllü bu insanı, donmaktan kurtarmak için çok hızlı davranıyorlar, köye bir an önce ulaşmak için bütün güçlerini harcıyorlardı. Köyün ışıkları görünmüştü.

“Muhtar emmi, baba! Cemal Hoca bizim evde kalsa, bizim eve yatırsak olur mu?”

Ahmet âdeta yalvarırcasına bakıyordu. Derin bir uykudan uyanırcasına gözlerimi açtım. Burası neresiydi? Köye ulaşmış mıydık?

“Hocam uyandı, öğretmenim gözlerini açtı. Allah’ım çok şükür.” Ahmet, boynuma atılmış, sımsıkı sarılmıştı.

“Sağ olun Hocam çok sağ olun.Çocuklar anlattılar. Siz, sevginin eridiği, insanın kıymetini kaybettiği şu alemde güzelliğinizi kaybetmeyen nadide bir insansınız, Sağ olun.

Yutkundum. Boğazıma bir şeyler düğümlemişti. Başımı hafifçe yukarı kaldırarak; bana minnet duygularıyla bakan Ahmet’in babası Ali Efendiye:

“Hamd Allah’a,” dedim.”Dağlara heybet, okyanuslara ihtişam veren, geceyle gündüzü yaratıp, nizamlayan, kudreti sonsuz Allah’a hamd olsun Rabb’imin rahmeti ve mağfireti dün akşam bizlerin üstünde idi. Hamd olsun...”

Avuçların açıldığı, gözlerin yaşardığı, ilahi esintinin kalpleri okşadığı, bir anın bir asra bedel olduğu o gün Üzümlü köyünde, ilikleri donduracak kadar şiddetli o kış günü dualarla sımsıcak olmuştu.

Sevgiyle dolu yüreklerin sıcaklığı bütün köyü çepeçevre kuşatmıştı.

O küçücük yürekler büyüdükçe büyüyor, Üzümlü köyünün sevgisine mekan oluyordu. Sevgide, merhamette ve yardımlaşmada yarışanlara kucak açmış mekân... Ötelerin ötesine uzanan bir mekân...

EDEBİYATÇI

Fuat ARPA

Yıl 1989. Aralık ayının son günü adına 50 NC denilen eski bir yarım otobüsle Kahramanmaraş'ı Andırın ilçesinden Geben kasabasına doğru hareket ediyorum. Yolculuk aşağı yukarı bir saat sürecekti. O zaman yaşımda yirmi altı. Ortaokul yıllarımdan beri tutkunu olduğum edebiyat öğretmenliğine nihayet başlayacağım için sonsuz bir mutluluk içindeyim. Şimdi bu eski yarım otobüsle ilk öğrencilerimle üçra bir kasabada buluşmaya gidiyorum. Fakat Otobüs mesafe aldıkça şaşkınlığımartıyor ve ürpertiyle karışık bir ruh hali artmaya başlıyor. Gittikçe dağların daha yükseklerineulaşılıyor ve daha çok sessizliğe gömülüyoruz. Etraf irili ufaklı çam ağaçlarıyla örtülü ve çamlar dakarlarla kaplı. Soğuk hava etkisini gittikçe artırıyor karanlık merhaba, demeye hazır gibi. Ben buraları Akdeniz Bölgesi olarak biliyordum –ki haritada da öyleydi- ama gördüklerim buranın bizim Başkale'den farklı bir yer olmadığını gösteriyordu. Dağların ortasında küçücük bir yerleşim birimi. Farklı yönü etrafının tamamen ormanlarla çevrili olması. Yöre halkı buraya köy diyormuş.

Köye varıyoruz. Kısa süren bir aramadan sonra okul müdürüyle karşı karşıyayım. Güreşçiyimş önceden. Tanışma faslından hemen sonra güreş maceralarını anlatmaya başlamıştı bile. Geben'deki ilk gece benim için çok farklıydı. Biraz heyecan, biraz sıkıntı, merak...Acaba başarılı bir öğretmen olabilecek miydim?Karmaşık ruh halleri içinde çok az uyuyarak sabahlamışım...

Yıl 1990,Geben kasabasındaki Türkçe öğretmenliğimin ikinci yılıydı.Çok mutluydum. Mesleğimi başarıyla devam ettiriyor hem öğrencilerim hem de köy halkı tarafından sevilirdim. Geçen bir yıllık süre içerisinde okuluma ve öğrencilerime iyice alışmıştım. Vaktimin çoğunu okulda geçiriyor, sürekli kitap okuyordum.Kahvede zaman öldürme gibi bir alışkanlığım da yoktu.

Bir gün, Türkçe sınav sonuçlarını açıklamak için yedinci sınıftaydım. Sınav sonuçlarını okumaya başladım. Sıra sınıfın en uysal öğrencilerinden olan İsmail'e gelmişti. Onun sınav notunu okuduğumda yüzü birden değişti. Biraz sert bir sesle notuna itiraz etti. O zamana dek sıradan bir öğrenci olan İsmail'in itirazı üzerine ben de hemen ciddiyetimi takınmıştım.Çünkü not verirken hiçbir öğrencinin hakkını yememeye çalışıyor ve itina gösteriyordum. Dersten sonra onu yanıma çağırdım. Sınav kağıdını birlikte inceledik ve sonucun değişmediğini gördük.İsmail mahçup bir vaziyette yanımdan ayrılmıştı. O günden sonra İsmail Türkçe derslerinde daha sık parmak kaldırır oldu. Derse katılımı ve davranışları çok iyiydi. Doğrusu bende de bu zeki öğrenciye karşı bir ilgi uyanmıştı. Bir müddet sonra onun fakir bir aile çocuğu olduğunu, babasının ikinci bir evlilik yaptığını ... öğrendim. Bu öğrencinin geleceği bence parlak olabilirdi ve onunla ilgilenmek bir zorunluluktan bence.

Birinci kanaat dönemi bitmiş ikinci dönemin de sonlarına gelmiştik. Öğrencilerimin dersime ilgisinden çok memnundum ama ben onlar için daha fazlasını yapmak için kararlıydım. İsmail ise derslerde bambaşkaydı. Orta üçüncü sınıf öğrencisi benimle felsefi tartışmalar yapıyor sosyologların kitaplarını okuyordu. Yalnızca o değil diğer öğrenciler de her gün kitaplığın önünde uzun kuyruklar oluştuyorlardı. Sosyal ve sportif faaliyetlerimiz de hiç eksik olmuyordu...Artık okulun son günleriydi. Son sınıf öğrencileri mahzun. Yakında ayrılacaktık. Bir gün İsmail'i yanıma çağırdım:

-Liseye gidecek misin?

-Bilmiyorum.

-Neden bilmiyorsun?

-Durumu biliyorsunuz hocam.

Evet, aslında durumu biliyordum. Fazla düşünmeden düşündüğüm şeyi ona söyledim:

-İsmail, gel seni Van'a götüreyim, liseyi bizim orda oku.

İsmail de fazla düşünmedi ama o an nasıl duyulandığı görülmeliydi.

-Tamam hocam!

-Peki ailen ne diyecek, Van nere Maraş nere?

-Hocam ailemin reddetmeyeceğini biliyorum.Çünkü herkes size güvenir. Hem zaten onlar da okumamı çok istiyorlar. Hiç beklemeden aileyle görüştüm. Babası elleri böğründe masumane tasdikledi...Karne günü gelmişti. Karne dağıtımından bir iki gün sonra İsmail bir çuvalın içine sıkıştırdığı yorgan battaniye vb. şeylerle beni durakta beklerken ben de onun kadar heyecanlıydım. Acaba doğru mu yapıyorum, diye hiç düşünmüyordum bile, karalıydım ve Rabbime dua ediyordum.İsmail'i bütün masraflarını üstlenerek iyilik sever insanlarla beraber okutacaktık.

Köyden ayrılıp ta Van'a gelinceye kadar tanıdıkların çoğu 'Hayırdır, ne oluyor?' türünden sorularına cevap yetiştirmeye çalıştık. Van'da bizi can dostlarımız karşıladı. Hemen bir öğrenci evi bulduk ve İsmail'i oraya yerleştirdik...Zaten kısa süren yaz tatilinden sonra bir merkezi liseye kaydını yaptık. Ben okullar açılmadan Geben'e dönmek zorundaydım. Vedalaştık ve ayrıldık...

İsmaille sık sık telefon görüşmeleri yapıyordum. Bu arada aileme de onunla ilgilenmeleri için istekte bulunmuştum...aradan birkaç ay geçti. İsmail'in birlikte kaldığı arkadaşlarıyla sorunları olduğunu duyuyor ve buna çok üzü-

lüyordum...Zamanla bunlar da aşıldı. Ben 1991 yılının sonunda tayin yoluyla memlekete döndüm...İsmail lise ikinci sınıftaydı. Artık Van'da olduğum için onunla daha yakından ilgileniyordum; çünkü o bir emanetti. Fakat ben yeni evli olduğum ve ailemden ayrı olduğum için sıkıntıdaydım.İsmaille istediğim derecede maddi olanak sağlayamamak beni üzüyordu. Soğuk kış günleriydi ve İsmail hastaydı. Sonradan öğrendim ki lise birde iken de çok hastalanıyormuş. Hastalıklı bedeni onu daha da mazlum gösteriyordu. Ben bir ara 'Bu çocuğu aldım getirdim;ama ya başına bir şey gelirse'diye ciddi ciddi endişeleniyor vicdanen rahatsız oluyordum...Bir gün yine çok rahatsızdı. Eve götürdüm, hemen yatırdım. Evde kimse yoktu ve İsmail'in oldukça kirli elbiselerinin yıkanması gerekiyordu. Hiç düşünmeden su ısıttım ve leğenin başına geçtim...

1992-1993 öğretim yılı.İsmail lise üçüncü sınıfta ve kendini artık bir hayli toparlamıştı. Günler, aylar su misali akıp geçti...İsmail büyük bir gayretle üniversite sınavlarına hazırlanıyordu. Ne var ki o yıl sınavı kazanamadı. Artık iyice Vanlı olan İsmail ikinci yıl daha azimliydi ve mutlaka kazanmak istiyordu. Sonunda istediği oldu. Tercihleri arasında Van'ı da vermiş ve Yüzüncü Yıl Üniv. Edebiyat Bölümüne yerleştirilmişti. Bu İsmail için muazzam bir şeydi; çünkü o da bir edebiyatçı olacaktı...Üniversite yılları da sıkıntılarla dolu geçiyordu. Öğrenci evindeki sorunlar, gençlik maceraları, maddi problemler yakasını bırakmıyordu...Bütün olanlar onu bezdirmişti; bunalımdaydı. Artık farklı biriydi ve bizi üzüyordu. Fakat ne de olsa evrenin dilini okuyan bir insandı ve er geç kendini bulacaktı. Öyle de oldu. Onunla uzun uzun konuşuyorduk. Benliğine yenilmeyeceğini ispatlamıştı sonunda...Nihayet dört yıllık üniversite hayatı da bitiyordu. O yıllarda edebiyatçı ihtiyacı fazlaydı ve tayinler hemen belli olmuştu. Artık bir Vanlı olan bizim İsmail yine Van'a yakın bir bölgede (Beytüşşebap'ta) edebiyat öğretmeni

olarak mesleğe ilk adımını atacaktı. Artık yokuşlar bitmişti. Göreve başlamış ve kısa sürede hem kendisi hem de ailesi rahata ermişti. Telefonla sürekli konuşuyor ve ona sürekli şöyle takılıyordum:

-“Gel senin bütün nüfus kayıtlarını vs. Van’a alalım; çünkü artık Doğudan çıkamıyorsun.”

İsmail üç yıl Doğuda çalıştı. Bu arada evlenmiş ve mutlu bir yuva da kurmuştu. Üçüncü yıldan sonra memleketine tayini çıktı ve oraya gitti. Benimle irtibatını hiç kesmiyor ve ısrarla beni Geben’e davet ediyordu...Ömrüm boyunca hiç ama hiç unutamayacağım, “Geben”.

Yıl 2005, aylardan Temmuz. Meslekte on yedinci yılım. İstanbul’dan kalkan bir otobüs on beş yıl aradan sonra beni İsmail’in köyüne götürüyor...Geben’e yaklaştıkça heyecanım gittikçe artıyor. Dile kolay, on beş yıl sonra hatıralara kavuşmak. Durakta beni, İsmail ve eski öğrencilerim karşıladı. Ne kadar mutlu olduğumu, nasıl sevindiğimi, hele hüznlenmelerimi hiç anlatamam...

Köylüler de benim kadar heyecanlıydı. Birinin, çocuğuna benim adımı vermiş olduğunu öğreniyorum...Köyde bir gece kaldım. Ayrılırken bir yaz sonra Vanda görüşmek için İsmail’le sözleşiyoruz.

Aslında bu yaşanmışlığı pek kimselere anlatmak da istemiyordum; ama düşündüm ki, belki yeni edebiyat öğretmenleri, onları bekleyen nice İsmail’ler bulunduğunu bir gün fark ederler.

REFİK

Mehmet Emin DESTİCİ

Eski bir kamyonun sırtındaki yolculuğumuz bir saatten kısa sürdü. Yolculuk sırasında kamyonda bulunanlarla tanıştık. Önce, aralarındaki bu yabancıyı incelemişler, köylerinin yeni öğretmeni olduğumu öğrenince merakları dağılmıştı. Gene de memleketimi, yaşımı, kaç yıllık öğretmen olduğumu, evli olup olmadığımı sormuşlardı. Bazıları da çocuklarının haylazlığını, yaramazlığını şikayet etmişler, benden sıkı disiplin istemişlerdi.

Başında örme başlık bulunan, yarı kır sakallı, yaşı ellinin üzerinde görünen Ali amca, benimle daha çok ilgilenmişti. Kendisi köyün imamıymış. Ali Amca, köylerinin öğretmensiz kalmayacağına sevinmiş, bana da başarılar dilemişti.

Yolculuğun son bölümünde, kamyonumuz orman içine saptı. Yokuşları tırmanıyor, keskin virajlardan savrulur gibi dönüyorduk. Çamlar arasından, arada bir hüzünlenen güneş ışıkları muhteşem görünüyordu. Çam gövdesinden fışkırdığı izlenimini veren pınarın yanından geçtiğimiz sırada, biraz ileride yeni köyümü gördüm. Yeşillikler içinde, küçük bir orman köyü. Birisi okul, birkaç binanın damı kiremitli, ötekiler “hartama” ile örtülmüştü. Kiremit yerine kullanılan bu ahşap örtüler, zamanla renk değiştirmiş, bozlaşmıştı. Uzaktan baktığımda yeşillikler içinde koca koca kayaları andırıyorlardı. Bazıları da kül yığını gibi görünüyordu. Mesleğimin dördüncü yılında göreve başlayacağım köyüm “Öz Pınar”, işte buydu!

Gün iyice sarkmış, akşam yaklaşmıştı. Ali amca beni, kamyonumuzun önünde park ettiği kahveye götürdü. Muhtarlar ve oradakilerle tanıştırdı. Sonra da bizi selamlayarak yanımızdan ayrıldı. Belli ki akşam namazına hazırlanacaktı.

Refik’le ilk karşılaşmamız o akşam, bu köy kahvesinde oldu. Beş altı yaşlarında, başının üstünde şemsiye gibi duran kocaman kasketi ile, minicik kalmış orta yaşlı bir adamı andırıyordu. Askıları çapraz bağlanmış, soluk, mavimsi bir pantolon giymişti. Sırtındaki el örmesi, kahverengi yün kazakçı onu sımsıkı sarmıştı. Ayaklarında; konçları püsküllü bağcıklarla bağlanmış beyaz yün çorapları ve lastik ayakkabıları vardı. Tahta peykenin üzerinde oturmuş, onca yetişkin insan içinde, bulunduğu ortamın pek yabancı görünmüyordu. Bir süre sonra kahvedekilerle benim tanışma faslım bitmişti. Kahvedekiler, merakla ve iri gözleriyle, biraz da ürkek beni izleyen çocuğa, takılmaya başlamışlardı. Okula başladığında onu kahveye sokmayacaklarını, yaramazlık ederse, derslerini bilemezse öğretmenin onu döveceğini söylüyorlardı. Zavalıyı okuldan ve öğretmenden soğutmak için sanki el birliği etmiş gibiydiler. Bulunduğum yerden gülücükler göndersem de korkusunu yenemediği halinden belli oluyordu.

O günden itibaren, akşamları kahveye her gidişimde Refik, dedesiyle birlikte oradaydı. Büyükle için bile geç sayılabilecek vakitlere kadar oturdular. Refik, etrafındaki insanların şakalarına muhatap olur, kimi zaman onlara cevap yetiştirmeye çabalar, bazen de onları duymazlıktan gelirdi. Saatler ilerleyince gözleri küçülür, sonra kapanır, başı yana düşerdi. Sigara dumanı ve domino taşı şakırtıları içinde, peykenin üzerinde kıvrılır kalırdı. Dedesi, biraz daha oturup, oradan buradan lafladıktan sonra uyuyakalan torununu yanındakilerin yardımıyla sırtına alırdı. Gözleri iyi görmediğinden evine genellikle bir komşusu ile birlikte giderlerdi. Beş yaşındaki Refik’in kahve köşesindeki bu hali, köy halkını da beni de üzmekteydi.

Refik ve seksen yaşına yaklaşmış olan dedesi, birlikte kalıyorlardı. Başka kimseleri yoktu. Torunun bakımı, evin bütün işleri, gözleri bile görmeyen Ahmet dedenin omzundaydı. Ekmeklerini, tükendikçe komşuları pişiriverirdi. Ama odun kesmek, ocak ve soba yakmak, yemek pişirmek, çamaşır yıkamak, çeşmeden su getirmek... Akla gelen, gelmeyen her türlü ev işlerinin üstesinden gelmek zorundaydı Ahmet dede. Tabii ki işlerin en sorumluluk taşıyanı; torunu Refik'i koruyup gözetmek, ihtiyaçlarını karşılamak, onu büyütüp yetiştirmektir.

Çileye alıştı Ahmet Dede. Savaşta Ruslara esir düşmüş, gençliğinin beş senesi Rusya'da geçmişti. Sonunda bir şekilde memleketine dönebilmiş, evlenmiş, dirlik düzen tutmuştu. Biri kız biri oğlan iki evlat yetiştirmişti. Kızı şimdi uzak bir köydeydi. Henüz oğlunu baş göz edemeden eşi, yakalandığı hastalıktan kurtulamayarak hayatını kaybetmişti.

Sonraları oğlunu da evlendirmiş, komşu köyden gelin getirmişti. Bir sene sonra da Refik dünyaya gelmişti. Refik'in babası, o bir yaşındayken Almanya'ya gitmiş. Eşini Almanya'ya uğurlayan anne, bir yıl geçmiş geçmemiş, bebek yaştaki çocuğunu dedesine terk ederek kendi köyünden bir adamla kaçmış. Gidiş o gidiş... Ne geri dönmüş ne de çocuğunu arayıp sormuş. Durumdan haberdar edilen baba, ar etmiş, gelmemiş Almanya'dan. Önceleri mektup yollasa da iki senedir mektup da kesilmiş. Refik, anası babası hayatta olduğu halde hem yetim hem öksüz kalıvermiş.

Kış boyunca her akşam dede-torun, kahvedeki tahta se-dirin üzerindeydiler. Refik hep orada uyuyup kalmış, dedesi de geç vakitte eve onu sırtında taşımıştı.

O yıllarda özellikle köy çevrelerinde, çocukları öğretmenle korkutmak gibi yanlış bir alışkanlık vardı. Refik de, büyüklerin bu sözlerine maalesef sıkça muhatap olmuştu.

Yeni dönemde birinci sınıfa başlayacak olmasına rağmen okula özenmiyor, hatta gitmeyi bile istemiyordu. Gelecek sene için şimdiden endişeliydi. Kendisine gösterdiğim yakınlığa pas vermiyor, bana mesafeli duruyordu. O yıl böylece geçmiş, yaz gelmiş, Refik de okul çağına ulaşmıştı.

Yaz tatili bitmiş, nihayet okular açılmıştı. Benden başka öğretmen bulunmadığından, beş sınıf, toplam yetmiş sekiz öğrenci bir aradaydı. Refik de okula yeni başlayan on dört kişilik sınıfın içinde yerini almıştı. Sıra arkadaşları, Cemil ile Selahattin idi.

İlk gün büyük öğrencilerle birlikte okulu tertipleyip düzenledik. Çocuklar geçen yıllarda öğrendikleri şarkıları, türkülerini söylediler. Rontlar oynadılar. Tatil anılarını anlatanlar oldu. Bu arada, hangi kitapları okuyacağımızı, kullanacağımız defterleri de belirledik. Neşe içinde geçen ilk gün, okula yeni başlayanların da hoşuna gitmişti. O gün Refik'i gözümünden hiç ayırmadım. Onun uyum sağlaması için ben ve diğer öğrenciler elimizden geleni yaptık. Ne şarkılar, ne oyunlar, ne de başka bir şey!.. Hiç birisi Refik'i okula alıştırmaya yetmemişti. O; Ürkek, durgun halini gün boyu korumuştı. Neşelenmek bir yana, sıkılmıştı bile!

Ertesi gün gelmedi. Araştırdık. Okula gitmek üzere evden çıkmıştı. Ama evde de, okulda da yoktu. Küçük köyde kaybolmazdı ya! Çocuklar aramaya koyuldular. Yarım saat geçmemişti ki Refik'i bulup getirdiler. Komşunun samanlığına saklanmış. Görmesinler, diye de üzerini samanla örtmüş. Yanıma getirildiğinde üstü başı saman içindeydi. Önceden şartlandırıldığı için döveceğimi sanıyordu. Korkudan titriyordu. Güldüm, başını okşadım. Üzerine yapışmış samanları silkeledim. Rahatlamıştı. Sonra konuştuk. Okulun güzel olduğunu, okula gelmesi gerektiğini, arkadaşlarının da zaten burada olduğunu ve herkesin onu çok sevdiğini anlatmaya çalıştım.

Oynarlarken Refik'i aralarına almaları konusunda çocuklarla iş birliği yaptık. İkinci haftada okulu sevmeye başladığı belli oluyordu. Dalgın gözleri canlanmış, yüzü gülmeye başlamıştı. Bahçede oradan oraya koşuyor, atlayıp zıplıyor, oynuyordu.

Günler geçiyor, arkadaşlarıyla birlikte o da fiş cümleleri okuyup yazmayı, sayı saymayı öğreniyordu. Bazılarından geride olsa da, kendisinin geride bıraktığı arkadaşları da vardı. Şarkılar, türküler söylüyor; koşuyor, coşuyordu. "Şu söğütte bir kuş var / Kanedinde gümüş var.." türküsü, dilinden düşmüyordu. Selahattin ve Cemil, teneffüslerde bile ayrılmadığı yakın arkadaşlarıydı.

Keşke annesi ile babası da evde olsalardı! Evdeki işleri de tam görülebilseydi! Fiş cümlelerinde "baba" ve "anne" kelimeleri geçtiğinde, gözleri doluyor, başı önüne düşüyordu.

Yüzlerini hatırlamadığı bu insanları özleyiyor, yanlarında olmak istiyordu.

Birleştirilmiş sınıflarda ders işlemek, sanıldığı kadar zor değildir. Oyunu kuralına göre oynayınca asla verimsizlik olmaz. Hatta yetenekli öğrenciler, sınıf seviyelerinin üzerinde şeyler öğrenebilirler. Bir sınıfta ders işlenirken ötekiler kendi kendine çalışmayı öğrenirler.

Bizim sınıfımız da böyleydi. Bütün okul, beş sınıf bir aradaydı. O yıllarda hizmetli çalıştırmak akla bile gelmezdi. Binanın temizliğini çocuklar yapar, sobayı da birlikte yakardık. Koca kış bu şekilde geçti.

Refik ve on üç arkadaşı okuma-yazmayı öğrendiler. Barharla birlikte sanki onlar da yeşerdiler, serpilip büyüdüler. Onlara hikaye kitabı yetiştiremedim. "Keloğlan"ı, "Yedi Keçi Yavrusu"nu, "Pinokyo"yu, "Kırmızı Başlıklı Kız"ı.., daha pek çok kitabı okumuşlardı. Artık okumaktan haz duyuyorlardı.

O tarihlerin değişmez haberleşme yöntemi, mektup olduğundan, öğrencilere uzakta bulunan yakınlarına birer mektup

yazdırmıştım. Amacım, Refik'in kendi el yazısıyla babasına mektup göndermesiydi. Yüzünü bile hatırlamadığı babasına yazılan mektubu, oğlunun duygularıyla dikte ettirdim. Babalık şefkati harekete geçmeli, oğlunu araması sağlanmalıydı.

Refik, sıkı sıkı tuttuğu kurşun kalemıyla söylediklerimi bir bir defter yaprağına yazdı. Duygulu birçok cümle yazdıktan sonra; dedesinin çok yaşlandığını ve kendisine bakmakta zorlandığını, okuma-yazma öğrendiğini, hayatında ilk mektubu da görmediği halde çok sevdiği babacığına yazdığını, onun göndereceği mektupları dedesine okuyacağını ekledik. Yıllık izninde gelirse çok sevineceklerini de belirtmeyi ihmal etmedik. İki defter yaprağı dolmuş, Refik artık yazmaktan yorulmuştu. Avuçları ter içinde kalmıştı. Buna rağmen mutluydu. Birkaç hatayı, bilerek düzelttirmedim. Mesela; "Hanife teyze" yerine, köyde söylendiği gibi "Anife teyze" yazmıştı. Öylece bıraktık ki, babasının, oğlunun yazdığından şüphesi olmasın.

Refik'in mektubu, içine bir de okul önlüklü resmi konularak ilçeden postalandı. Adres, babasının iki sene önce gönderdiği mektuptan alınmıştı. Ahmet dedenin ümidi olmasa da, ben ümitliydim. Refik'in babası gelecekti. Gelmeliydi.

O yaz tatili içinde, tayinim memleketime çıktı. Öz Pınar'dan ayrıldım. Köyden bazılarıyla haberleşmemiz uzun süre devam etti. Tatilde Refik'in babası gelmiş. Ahmet dedeyi eniştesinin de rızasını alarak ablasına emanet etmiş. Refik'i de Almanya'ya götürmüş. Son duyduğumda, Refik Almanya'da iyi bir okulda öğrenimine devam ediyordu.

Şu satırlar yazılırken, o kırk iki yaşını doldurmak üzere-
dir. İnşallah mutlu ve düzenli bir hayatı vardır.

O günden bugüne otuz altı yıl geçti. O zamanlar Refik'ler azdı. Şimdilerde elli kat fazlaştı. Sokaklarda tiner, bali koklayıp gezenler... Uyuşturucu tuzağına düşenler... Hapçılar...

Otuz altı yıl önce, akla hayale bile gelmeyen kapkaç çeteleri, organ mafyası...Kaybettiğimiz çocuklarımız... Elinden tutamadığımız, tutmadığımız çocuklarımız... Ailelerinden ve çevresinden duyarlık bekleyen çocuklarımız...

Önemsiz sebepler yüzünden parçalanan aileler o kadar çoğaldı ki! Anneler, babalar; biraz sabır, biraz fedakârlık, biraz anlayış gösterebilseydi!.. Evlatlarını nereye terk ettiklerini fark edebilseydiler!..

Gönüllerimiz de, düğünlerdeki takılar kadar zengin olabilseydi!..

Çocuklarımızın ruhlarını da mideleri kadar doyurabilseydik!..

Ne dersiniz? Bugün sokak çocukları bu kadar fazla olur muydu?..

“ANNE” SESİNE HASRET

Cemil KILIÇARSLAN

“Lütfen kemerlerinizi bağlayınız, uçağımız az sonra inişe geçecektir. Sigara içmeyiniz ve yerinizden kalkmayınız.”

Hostesin Türkçe anonsuyla iki buçuk saatlik Ankara-Münih yolculuğunun sonuna geldiğimiz anlaşılıyordu. Yanımda Sinop’lu orta yaşlı birisi oturuyordu. Yolculuk süresince Almanya’daki çalışma şartlarının zorluğundan, Türkiye’de aldığı ev ve arsalardan epeyce söz eden yol arkadaşım “Lufthansa”nın ikram ettiği yemekleri yemedi, bana da yemememi tavsiye etti.”Ne olur ne olmaz içinde domuz eti vardır.” diye.

Nihayet uçağımız Münih havaalanına indi. El çantalarımızla pasaport kontrolü sırasındaydık. Yolcular, Alman polise pasaportlarını göstererek geçiyorlardı. Sıra bana gelmişti. Polis bir şeyler söyledi, pasaportumu geri vermedi, ne söylediğini ne için beklettiğini anlamamıştım.İçimi bir korku sardı, işlemlerimde bir yanlışlık mı var, geri mi gönderecekler acaba? Halbuki Ankara’da bakanlıktan, her şeyin tam olduğu, cumartesi günkü direkt uçağı beklemeden ilk uçakla gitmem gerektiği,Almanya’da okulların açıldığı, geciken vize sebebiyle iki aydır Türkçe dersleri boş geçen Türk çocuklarının beni hasretle bekledikleri söylenmişti.

Alman polis makineli tüfek gibi habire konuşuyordu. Ne yapacağımı şaşırmıştım ki durumu fark eden esmer bir Türk kadını geri döndü, yanıma geldi ve polisle konuştu. Polis Almanya’ya ilk defa geldiğim için yapılması gereken işlemleri açıklıyormuş.”Hay Allah ben onları zaten biliyordum.”Pasaportumu uzatan Alman polis “Almanya’ya hoş geldiniz”

demeyi de unutmamış, esmer tercümanın söylediğine göre, Yirmi yıldır burada yaşayan bu Türk kadını“Daha hava alanında başlar yabancı düşmanlığı.” demeyi de ihmal etmedi.

Münih Havaalanının çıkış kapısı Türkiye’den gelecek yolcuları bekleyen Türklerle doluydu. Sarılanlar, kucaklaşanlar, ağır valizleri sırtlayanlar,”Gel bir daha sarılayım Türkiye’nin kokusunu içime bir daha çekeyim” diyenler hasret gideriyorlardı.Kalabalığın arasından adımlı duydum. Bir de baktım ki, orta boylu, kara bıyıklı gocuklu birisi adımlı yazdığı kartonu kaldırmıyor mu? Bu Münih konsolosluğumuzca görevlendirilen bir öğretmen arkadaşmış. Adı Salim Korkmaz’dı Çorum’luydu valizlerime yardım etti, bindiğimiz otobüsle beni şehrin tren istasyonuna getirdi.

Asıl görev yerim Münih’e 200 km uzaklıktaki 500 bin nüfuslu Nürnberg şehriydi.18:55 trenine bilet aldık. Salim Bey Nürnberg’te karşılanmam için görevlendirilen Ateşe Yardımcısı Nevin Hanıma telefon etti ama bulamadı. Bana “Sen git ben tekrar arar, bulurum seni istasyondan karşılar.”dedi. Kompartımanımda yol arkadaşım iri yarı bir Alman genciydi. Salim Bey, genç Alman bana yardımcı olması ricada bulundu. O da severek yardım edeceğini söyledi. Salim Beyle de vedalaştık, yolculuğumuz başladı. Trenimiz hızla yol alıyordu;bazen bir ormana girdiği oluyor, bazen hafif bir tepe tırmanıyor, çoğu zaman da ışısız düz yolda ilerliyordu. Yol arkadaşım iki ayağını karşıdaki boş kanepeye uzattı derin bir uykuya daldı, güzel de horluyordu hani. Pencereden karanlık dışarıyı seyretmekten canım iyice sıkıldı.

Alman yol arkadaşım derin bir uykuda kim bilsin hangi tatlı rüyada, bense heyecandan ve biraz da korkudan terleyen ellerimle yorgun gözlerimi ovuştura ovuştura tren yolculuğunun bitmesi için sabırsızlanıyorum.

Nihayet Nürnberg levhasını gördüğüm büyükçe bir istasyona gelmiştik, valizlerimi topladım, yol arkadaşım da

toplanmıştı, elini uzattı, tokalaştık, el sallayarak benden ayrılırken inmemi de işaret etti.

İstasyon çeşitli yönlerden gelen ve giden trenlerle doluydu.İnen yolcular birkaç dakikada ağılı verdiler, bense indiğim yerde karşılayanımı beklemeye başladım. Biraz sonra sıralı vagonların terk ettiği otuza yakın raylar, küçük sıralı arabalarla yük taşıyanlar, yerleri süpürenler ve ben kalmıştık koca istasyonda. Yağmur yoktu, fakat hava soğuktu. Aradan bir saat geçmişti iyice üşümeye başlamıştım. Ne yapacaktım?Kimseyi tanımadığım, dilini bilmediğim bu koca şehirde gecenin ilerleyen karanlığında ürpermeye başlamıştım artık. Dışarı soğuk ve korkutucu, valizler ağır, bedenim yorgun ve uykusuz, üstelik de dilsizim.

Münih'teki istasyonun kalabalığına karşılık, burası niye bu kadar تنها. Ne yapmalıyım acaba?Yarı geceden sonra beni kimse aramayacağına göre bir çare bulmalıyım. Üç valizimle, bulduğum bir merdiven başından daldım içeri;nereye gittiğimi bilmeden, nereden geçtiğimin farkında olmadan kendimi istasyonun dış kapısında buldum. Üzerinde "TAXI" yazan arabalar sıralanmış, karşıda yüksek binaların ışıkları yanıyor, kesme taştan yapıtlı tıpkı İstanbul surlarına benzeyen kuleler aydınlatılmış, önünde geniş bir meydanın yer aldığı istasyonun yanında çift yönlü caddelerinden tramvay, belediye otobüsleri ve taksiler vızır vızır gelip geçiyordu.

Elimde adres olduğuna göre bir taksiyle gidebilirdim artık. "Taksi" dedim, gelen uzun boylu sarışın bir Almandı. Valizleri mercedes taksinin bagajına yerleştirdik. Adresi uzattım şoförüne, ön tarafa da kuruldum, elimde "Pratik Almanca" kitabı vardı.İşıklı yollardan ve kısa bir tünelden geçerek adrese geldik. Araba durdu, şoför bir elindeki adrese, bir önünde durduğu dört katlı binaya baktı."Aha Türhische General Konsulat Türk Konsolosluğu), keine Niemand (kimse yok)" dedi. Ben de başımı uzattım, bina girişinde kırmızı bir levha üzerinde beyaz yazıyla "T. C. Nürnberg Başkonsolosluğu" yazıyordu.

İkinci katta kısa bir gönderde ay yıldızlı al bayrağı görünce içim bir hoş oldu. Kendime bir güven geldi, artık ıssız gecenin karanlığında tek başıma değildim. Bir sahibim vardı, gerisi gam değildi benim için. Nemlenen gözlerimle bayrağımıza doyasıya baktım.

Şoförüm bir şeyler söylüyordu, anladım ki, “Ne yapalım, nereye götüreyim?” diyor el kol işaretiyle... Ağzımdan “Hotel” çıktı birkaç defa, Almanca’da “Otel, Hotel”dir, her halde ama şoförüm anlamadı, yoksa Almanca bilmiyor mu bu Alman. İki elimi birleştirip yanağımın üzerine koydum, başımı yana eğerek, aynı hareketi birkaç defa tekrarlayıp “hotel! hotel” diye bağırdım. İri yarı Alman “Okey” deyip arabasını gazladı. Konsolosluğumuz yakındaki bir otelin önünde durdu, bir şeyler konuştu otel görevlisiyle, içeri gelmemi işaret etti. Valizlerimi indirip otele yerleştirdi taksimetrede on mark yazıyordu parasını uzattım ve başımla teşekkürlerimi sundum. Oteldeki odama geçtim. Sabaha kadar deliksiz bir uyku çektim.

Kasım ayının ilk pazartesi günü başladım. Almanya’da ilk görev. Sabah dersim boştu, öğleden sonra Nürnberg’e 6 km; uzaklıktaki “Zindorf” adlı bir köydeydi ilk ders. Maceralı bir yolculuktan sonra nefes nefese okulun bahçesinden süzüldüm içeri.

Bahçede top oynayan Türk çocuklarının, hep bir ağızdan “Yeni öğretmenimiz, yeni öğretmenimiz” seslerini duyar gibi oldum. Okulun merdivenlerinde beyaz döpyesiyle, siyah gözlükleriyle kumral bir bayan bekliyordu. Son basamağı tırmandığımda yolumu kesti.

-Yeni Türk öğretmenisiniz galiba? N’olur oğluma Türkçe öğretin, diye yalvarmaz mı?

-Evet yeni gelen öğretmen benim. Buraya ilk defa geliyorum, şimdi yukarıda Alman okul müdürüyle derslerin işlenişi ve çocuklarımız hakkında konuşmam lâzım ama hiç

Almanca bilmiyorum, benimle birlikte yukarı gelin, önce bana tercümanlık yapın, sonra da çocuğunuzun durumunu görüşelim, olur mu? dedim.Kadıncağız seve seve kabul etti.

Müdür odasında uzun boylu gözlüklü esmer birisi karışladı bizi. Alman yetkili elini uzattı.”Hoş geldiniz, yeni görevinizde başarılar dilerim.” dedi. Türk öğrencilerle ilgili bir dosya uzattı, içinde isim listesi, öğrenci sınıf ve adresleri ile işlenen konuların yazılacağı bir defter vardı. Ayrıca her hafta yoklama fişinin teslimini istedi.Kendisinin de Pazartesi öğleden sonraları müzik dersinin olduğunu, her konu da yardıma hazır bulunduğunu ifade etti. Öğrenmek istediğim bir husus olup olmadığını sordu.İlgisine teşekkür ettim tercümanım aracılığıyla.

Merdivenleri birlikte indik beyazlı hanımla, okulda sadece Türk çocukları vardı, birde müzik kursu alan Alman öğrencileri gördüm koridorda. Okul üç katlıydı, bizim Türk sınıfı hemen giriş katındaydı.Koridor mermer kaplı ve tertemizdi. Bu okul yeni yapılmış modern bir binaydı. Yeni öğrencilerim koşarak sırtlarında çantaları, ellerinde içecek ve yiyecekleriyle sınıfın önüne geldiler. Birisi bina sorumlusundan anahtarı getirmeye gitti, hiçbirinin üstünde siyah önlük ve beyaz yaka yoktu.Kimisi kot pantolonlu, kimisi şortlu, kimisi eşofmanlı, kimisi uzun saçlı, kimisi kısa saçlıydı.İçlerinde ilkokul birinci sınıftan, dördüncü sınıfa kadar öğrenciler vardı.Kapıyı gelen anahtarla açtım. Öğrencilerimin sınıfa girmelerini söyledim. Büyükçe birine “Sen başkanlık yap, beş dakika sonra da ben geliyorum.” Dedim. Onlar içeri girdiler.

Döndüm bizim yeni beyazlı tercümana:

-Buyrun sizi dinliyorum, şimdi anlatabilirsiniz.

-Adım Gülbahar,İzmirliyim, küçük yaşta Almanya’ya geldim ve genç yaşta bir Almanla evlendim.İkinci sınıfa giden bir oğlum var. Ama oğlum hiç Türkçe bilmiyor. O be-

nimle Türkçe konuşmadığı için her gün kahroluyorum. Sınır krizleri geçiriyorum. N'olursunuz oğluma Türkçe öğretin öğretmen bey'

-Peki sizce sebebi nedir oğlunuzun Türkçe bilmemesinin?

-Kocam Alman olduğu için evde Türkçe konuşmuyoruz. Evliliğimizin ilk yıllarında, ben büyük bir özentiyle Almanca konuşmanın daha iyi olduğunu sanıyordum. Yanılmışım, oğlum büyüdükçe bende bir aşağılık kompleksi olduğunun farkına vardım. Yazın Türkiye'ye izne gidiyoruz, oğlum tam bir yabancı sanki. Halbuki ben Türk'üm. Oğlumun da Türk ve Müslüman olarak yetişmesi en büyük arzum. Üstelik her geçen gün Almanların bize bakışı da değişiyor, kocam bile bizi horlamaya başladı. Türk olduğumuz için. Daha fazla eziklik içinde yaşamak istemiyorum. Oğlumun bana Türkçe olarak "Anne" diyeceği günleri ipe çekiyorum. N'olursunuz ona Türkçe öğretin. Adeta yalvarıyordu İzmirli Gülbahar Hanım.

Fazla üzülmeyiniz, bunlar gelip geçicidir. Ancak herkes önce kendi kültürünü öğrenmeli, sonra başka kültürleri tanımalıdır. Oğlunuza gelince, eğer siz evinizde Türkçe konuşur, oğlunuzun Türk çocuklarıyla oynamasını ve arkadaşlığını sağlarsanız, Türkçe derslerine de düzenli gelirse çok yakında size "anne" demeye başlar. Benim de elimden gelen gayreti göstereceğime inanabilirsiniz. Çocuğunuzla sürekli ilgileniniz, sık sık geliniz okula.

Gülbahar Hanım, sevinçle elimi sıktı mutluluk okunuyordu gözlerinden. Ben de gösterdiği ilgi ve tercümanlığına teşekkür ettim. O evine gitti. Ben sınıfıma girdim..

ZOR GURBET

Muhammet ARDIÇ

Erzurum, karlı dağların şehri. Kışını, eksi kırklarda hatırlarım. Hep merak ettiğim; ama gidemediğim bir şehirdi Erzurum. Hani tarih kokan, sevda kokan, yanık türkülerinde hasret kokan şehir.

Listeye baktığımda hani üzülmemiştim? Dadaşlar diyarındı Erzurum. Anadan, babadan, ata toprağından ayrılmak koymuyordu bana. Ben değil miydim, Türk bayrağının dalgalandığı her yerde görev yaparım diyen? İçim bir başka titriyordu, uyuyamıyordum heyecandan.

Beklenen gün gelmişse, çekilen çile kutsaldır. İşte, o an geldi, biletler kesildi. Hiçbir şey koymuyordu aslında bana. Ah, annemin yaşlı gözleri olmasaydı! Ağlayıverirdi her ayrılıkta. Ama, bu defa bir başka ağladı anneciğim. Yıllar yılı uzak kalmıştı benden, ilk defa bu denli ağladığına şahit olurum.

Erzurum; Attila'nın görmediği, Mete'nin bilmediği, Alparslan'ın, yanı başında Bizans'ı devirdiği şehir. İşte geldim! Çukurova'nın sıcağından, karlı dağlarında yaşamaya, buz gibi sularını içmeye geldim.

Işkınla, gelmez olaydım, görmez olaydım keşke!

Hani, hiçbir şey koymayacaktı bana? Hani, yüreğim sızlamayacaktı? Gözümde tütmeyecekti Mersin? Hani, özlemeyecektim Akdeniz akşamlarını, duymayacaktım, annemin hıçkırıklarını? Hani sana soruyorum ey yüreğim! O an kalbimin, bıçakla kesilmişçesine sızladığını hissettim. İki damla

yaş düşüverdi gözlerimden. Ne hıçkırabildim, ne de ağlayabildim. Dügümleniverdi boğazım.

Işkınlı, ilk gurbetim değil; ama zor gurbetimdi. Gurbet bu denli koymamıştı bana. Yüreğim ne yangınlar görmüşü, ne fırtınalara direnmişti. Çocukluğum geldi aklıma. Açlığı-mı, susuzluğumu, yediğim dayakları, ezildiğimi, terk edildiğimi, sevdalarımı, hayallerimi, sevinçlerimi bir anda unutu-verdim.

Ağaç dedikleri, üç beş kavak ağacı. Nerede benim çam kokulu, kekik kokulu Toroslarım? Nerede limonla yan yana portakalım? Nerede yenedünyam, muzum? Nerede karabibेरim, palmiyem, çıtlığım? ...

Akşam oluyor. Herkesin; bir evi, yatağı, yorganı, sıcak bir aşı, belki de tatlı bir telaşı vardı.

Çocuklar bir başka ürkek bakıyorlar. Ben onlara baktı-ğimde hemen kafalarını çeviriyorlar. Elleri sanki hiç yıkan-mamış, kirlerle nasır tutmuştu. Yüzleri kıpkırmızı maşaallah, turp gibi!

Dik bir yokuş çıktık. Sonunda muhtarın evine vardık. Toprak bir ev. Köyün bütün evleri topraktı. Hiçbir evin çatısı yoktu. Bir yağmur yağdığında, bu evlerin hali nice olur? diye geçirdim içimden.

Yoksullukla, sefalet ilmik ilmik boynuna geçmişti Işkın-lı'nın. Yol yok, köprü yok. Bir elektrikle, su var diye yaşanır mıydı burada? Yaşam bu muydu anne! Beni bunun için mi doğurdun? Ve sen devlet baba, dört yıl beni, bu toprak dam-larda yaşasın diye mi okuttun? Sen Işkınlı'nın ataları, kos-koca Türkiye'min toprağında toprak mı yoktu da bu köyü buralara kurdunuz?

Bir odaya aldılar beni. O toprak, bakımsız evin içi sanki bir saraydı. Yerler halı, duvarlar halı döşeliydi. Yerlere boylu boyunca minderler serilmişti. Bana evin baş köşesinde yer gösterdiler. Minderin kenarına işlenmiş yastıklar koydular.

Oturduğum köşe sanki biraz kral tahtını andırıyordu. O yaşlı amcalar, sanki önümde eğiliyordu. Benimle konuşurken, en güzel Türkçelerini kullanmaya özen gösteriyorlardı.

Benim doğduğum köyde her şey vardı. Çocukların elleri kirli, elbiseleri yırtık değildi. Traktörün arkasından koşmazdı çocuklar. Arabaları okşamazlardı hiç görmemişçesine. Benim köyümün adamları, her yabancıya hoş geldin demezlerdi. Bir öğretmene her şeyden öte, fakir demezlerdi. Gurbet adamı fakirdi onlara göre. Maaşı olmuş, zengin olmuş fark etmezdi. Acıyarak bakıyorlardı yüzüme.

Ben de köy çocuğuyum Mecit amca! Bak ellerimin nasırları hiç kurumadı. Tırpan, çapa hiç eksik olmadı bu ellerden. Sırtımda taşıdım hayatın yükünü. Hep kaybettim, kazanmak için uğraşırken. Çelme yedim, en yakın dostumdan. Akşama kadar çalıştırdılar, yeri geldi, yevmiyemi vermediler ağa bozuntuları. Okurken sigara sattım Tunalı Hilmi'de; içmediğim sigaraları, kaçak sigaraları. Yeri geldi mafyayla boğuştum. Zabıtanın cop yedim, mali polisten kaçtım. Ben ilk gurbete, 10 yaşında çıktım. Geceli gündüzlü ağladığım, o günleri hiç unutmadım Mecit Amca! Bakma gariban durduğuma, gözlerim kadar karadır yüreğim!

Hani adam gibi adam derler ya. İşte öyleydiler. Ütüsüz elbiseleriyle, sökük çoraplarıyla, sarma tütünleriyle, kirli sakallarıyla. Yüzleri gülüyordu en azından. "Hoş geldin!" diyorlardı bir misafire.

Koskocamandı kucakları. Unutulsalar, terk edilseler, yokluk kaderleri olsa da ; olmasa da köprüleri, etmese de para besledikleri, içtikleri suya şükrediyorlardı. Allah devlete zeval vermesin, diyorlardı.

Sabahın ilk ışıkları, kahvaltıyı yaptıktan sonra okula gittim. Okul demeye bin şahit ister. Camlar kırılmış, sıralar tozlu, merdiveni dökülmüş, bir umut diye bana haykırıyor Işkın İlkokulu. Bayrak direğinde bayrak yok bir kere. Ben

çekecektim, al kırmızı nazlı gelini göndere. Dalgalanacaktı rüzgara, kara, teröre inat.

Aldım kalemi elime, göreve başlama yazımı yazdım. Müdür ben, öğretmen ben, hizmetli bendim artık.

Hani ısınmışken öğretmenliğe, hani korkularımı yenmişken. Hani kalbimin kuvvetini bileklerime, kara gözlerimi yüreğime aksettirmişken, silmişken yokluğu. İmkansızlığın adını unutmuşken. Köprü olmasa da yüzmüşken ırmaktan. Camlara çekmişken, naylonu geçici de olsa. Dağıtmışken çocuklara kitapları. Tozlu sıralar ısıldamışken. Hani ilk fişleri de öğretmişken. Okşamışken o kırpık saçlarını öğrencilerimin. Asmışken nazlı gelini göndere. Yavi’ de bir akşam üstü, 35 cana kıydılar.

Namlular kan kustu kahvehanede. Çay yerine, kahve yerine kan içtiler. Kimi üç, kimi otuz üç, kimisi altmış üç yaşında idiler. Ömründe bir topa şut vuramamış, hayalindeki oyuncaklarla bile oynayamamış çocuklar vardı. Sevdalısına kavuşamadan, kara toprağa düşen gençler vardı. Hayalindeki mürüvvetini, aslan gibi damadın rüyasını bile göremeyen ihtiyar delikanlılar vardı. Ömründeki tek hayali, giyebileceği gelinliğin düşünüyünce kuran genç kızlar vardı. Yaşanmayan bir dünya vardı. Geride kalan, koskoca göz pınarları vardı.

Yavi’de bir akşam üstü. Parçalanmış ciğerler, kan kusan yürekler vardı. Kin, nefret, vahşet, can pazarı vardı.

Hangi bir ana, hangi bir evlat, hangi insan olan bir insan dayanabilirdi bu vahşete?

Yavi kan gölü. Yavi yasta. Yavi ile birlikte tüm Türkiye yasta.

Babam huzursuz, annem uykusuz. Öğretmenliği bırakmamı, istifa etmemi söylüyorlar. “Parası batsın, aç değilsin ya!” diyorlar.

Para nedir ki baba? Ölüm nedir ki? Sen Çanakkale’yi bilir misin? Malazgirt’i, Dumlupınar’ı, Ya da Sakarya’yı? Seyit

Onbaşı o mermiyi niçin kaldırdı bilir misin? Nene Hatun kimdir? Ya Şahin'i, Sütçü İmamı tanır mısın? Her önüne gelen kaçsaydı, istifa etseydi, bu memleketin hali nice olurdu baba? Ben gidersem o bayrağı kim çeker? Hani elleri kirli olsa da, önlükleri olmasa da, o pancar yüzü çocukların saçlarını kim okşar baba?

Tek vasiyetim: Ben ölürsem eğer, 7 çocuğun daha var. Doğacak olan torunlarından en az birine, benim ismimi ver-sinler baba.

Bilir misin ki; Fatihlerin, Alpaslanların, Alilerin, Mustafaların isimleri niçin çok bu memlekette? Unutma ki, kahramanlar, ölürken çoğalırlar baba!

Ölümün adı vardı sadece. Hiçbir şey korkutmuyordu artık beni. İnadına yaşayacaktım, yaşayabildiğim kadar. İnadına duracaktım burada. İnadına çekecektim o bayrağı. Terk edip gitmek yok. Hamza'nın girdiği mezara ben de sığardım elbet. Toprak bir başka güzel kokuyordu artık burnuma.

Yağan karlar kapatsa da kan izlerini, yüreklerdeki yaralar hiçbir zaman kapanmayacaktı.

Kar diz boyu. Erzurum beyaz gelinliğine bürünüyor artık. Göz alabildiğince her yer bembeyazdı.

İlk kar yağışını, Ankara'da görmüştüm. Ama buradaki kar bir başka yağıyordu. Bir başka soğuktu havalar. Coğrafya kitaplarında okuduğum tezeği, burada ellerimle kırdım. Koydum gevenin üstüne, yaktım ateşte. Her gevene kibrit atışta, Mersin'in kızgın güneşi gelirdi aklıma.

Bir köpeğim var: Adı Çolak. Kurtlarla boğuşurken sakat kalmış. Gençliğinde köyün en delikanlı köpeğiymiş. Kurtlar köye saldırdığında, tek başına üç- dört kurtla kavgaya edermiş. Artık, o eski ihtişamından çok şeyler kaybetmiş. Mahzun bir yüzü var. Terk edilmişliğin, ihanetin, acının çizgileri duruyor sanki yüzünde. Her köpeğin sığındığı bir yer varken, onun sığındığı tek kişi bendim. İstanbul'a göçüp giden

sahibini çoktan unutmuştu bile. Lojmandan hiç ayrılmıyor. Her kapı açılışında, bir umut diye koşarak gelirdi kapıya. Hep gözümün içine bakardı.

Arada bir kafasını, ensesini okşardım. Teşekkür edercesine kuyruğunu sallardı. Sahibinde bulamadığı şefkati, belki de ben de bulmuştu. Ben ne yersem, o da yerdı. Bazen tavuk, bazen et, bazen sahanda yumurta, bazen de kuru ekmek yedik. Allah'a şükür hiç aç kalmadık.

Kar artık insan boyunca. Keşke sevmeseydiler beni bu kadar. Sabahın körü uyandırıyorlar. Kahvaltıyla öğle yemeğini birleştiriyorum artık. Öğrencilerle öyle bir maça tutuşuyoruz ki, ders saati ne çabuk gelmiş fark edemiyorum. Hele benim takım bir de yeniliyorsa, ders biraz daha geç başlıyor, teneffüsler daha çabuk geliyor. Okulun arkası bayağı yokuş. Çocuklarla doyasıya kızak kayıyorum. Çocukluğumu yaşıyorum yeniden; ırgatlıkla geçen çocukluğumu. Bir meşin yuvarlağın arkasından koşamadığım. Bir bisikletimin bile olmadığı, top yerine limon, portakal çürüklerini teptiğim, bir plastik kamyonun arkasından ağladığım, salıncaklarla avunduğum çocukluğumu. Tahtadan atlar, telden arabalar, çamurdan evler yaptığım. Kargıdan yaptığım uçurtmanın ipi koptuğunda, dayak yediğim çocukluğumu hatırlıyorum.

Çocukların elleri, artık kirli değil. Sabunla tanışıyorlar. Tırnakları kesilmiş. Kızların saçları taralı, saçları kırpıkta olsa tıraşlı erkekler. Sınıfta ağır bir koku yok artık. Mis gibi sabun kokuyorlar. Olmasa da önlükleri, yamalı olsa da bazıların elbiseleri, pırıl pırıldılar artık.

Kış mevsimi bir benim değil, herkesin en çok sevdiği bir mevsimdi. Kar ne kadar çok yağarsa, tipi ne kadar çok eserse, terör o kadar uzaktı bize. Ne zaman ki; karlar eridi, kardelenler, sümbüller açtı, yeşile büründüğünde dağlar, şenlik olacağına bütün köyü bir korku kaplıyordu. Delikanlılar İstanbul'a kaçıyorlardı birer birer. Benim anlatacak bir askerlik anım

yoktu. Askerlikte hepsi birer kahraman olan; o delikanlılara ne olmuştu da, terk edip gidiyorlardı annelerini, babalarını?

Aslanlar çekildiğine inlerine, çakallara kalıyordu meydanlar.

Asıl kahramanlık, burada kalmak. Ölümü beklemektir bir zemheride. Ya şafak vakti ölmek, ya da direnmek karanlığın kallesine pususuna. Hamza'yı delik deşik eden mızrak bizi de bulabilirdi her an. Vahşiler geziyordu dört bir yanda. Çirilişli'de yol kesiliyordu. Bir kamyoncunun cenazesi kalkıyordu. Trabzon'da, baba evinde ağıtlar yükseliyordu.

Çirilişli Köyü'nün öğretmeni Mehmet Alıcı; can yoldaşım, sırdaşım, kader arkadaşım. Bir araya geldiğimizde, yediğimiz içtiğimiz ayrı gitmezdi. Yine, bir ikindi üzeri Erzurum'a gidecektik. Atacaktık koskoca bir ayın stresini. Lüks lokantalarda yemek yiyecektik. Porsiyon nedir ki? Kiloyla yiyecektik baklavayı. Erzurum hamamlarının sefasını sürecektik. Akşam kafamızı yastığa koyduğumuzda, en azından rahat bir uyku uyuyacaktık. Muhabbet edecektik Tekman'dan, Hınıs'tan, Karayazı'dan... gelen öğretmenlerle. Mehmet, terör mavraları anlatacaktı, üniversitede okuyan hemşerilerine.

Mehmet "Gel hele bir!" dedi. Lojmanın etrafını gösterdi. Kan izleri lojmanın etrafında boylu boyunca dolaşmıştı. Sonra, okulun etrafını dolaşmıştı aynı kan izleri. Hani, etrafta da terör muhabbeti varken, bir kilometre ötede yol kesilmişken. "Kalmam arkadaş ben bu köyde, gider gelirim ilçeye. Bulmadım ya bu canı dağda." diyordu.

"Bak, bu bence yaralı bir terörist. Belki Bingöl'den kaçtı. Önce okula girmek istedi, giremedi. Daha sonra lojmana girmek istedi. Akşam misafirlerim vardı, baktı ki lojman kalabalık, dolandı dolandı, sonra çekti gitti." dedi.

- Köylüye soralım, dedim.
- Doğruyu söyleyeceklerini nereden biliyorsun? dedi.
- Jandarmaya haber verelim, dedim.

- Köylü bizim yüzümüze bakmaz vallahi, dedi.

Hani pisi pisine ölümü beklemek. Ya da korkuyu yaşamak, anlamsız bir şekilde.

Karlıova minibüsü geldi.

- Ben gidiyorum. Sen burada kal. Benim olsun bütün suçlar. Benim yüzüm zaten çirkin, bakmazlarsa bakmasınlar.

Ben Çat'tayım.

Yarım saat sonra, Jandarmayla beraber Çat'a geliyor Mehmet.

Eee, mevzu ne imiş?

Yaralı bir eşek. Kan kokusunu alan köpekler eşiği kovalamışlar. Garibim, köpeklerden kurtulurum umuduyla kaçmış. Hem okulun, hem lojmanın etrafını saatlerce dolanmış durmuş. Böylece hem okulun, hem lojmanın etrafı kan olmuş.

Mehmet bana, ben Mehmete baktım. Korkunun yerini koskoca bir kahkaha almıştı.

Çat 'ta bir sabah vakti, müfettişlerle karşılaştım Köylere teftişe gidiyorlarmış. Beni de aldılar minibüse. Karlar erimiş, ırmak en azgın halini yaşıyordu. Köprü mü vardı ki Işkınlu yolunda? Ben, o ırmağı hep yüzerek geçtim karşı tarafa. Kaç kere boğulma tehlikesi geçirdim. Her geçişte, sızlayan ayağımın sızılarını, günlerce dindiremedim.

Zor geçer bu araba, karşı tarafa müfettiş amca zor! Ama yine de buyurun gelin, kapım her zaman açık sizlere.

Minibüsçü başlıyor söylenmeye:

- Hocam, buradan ben kesinlikle geçmem, bu su arabayı atar vallahi!

- Şuradan geçer. Bak buradan yüzdüm. Burası biraz sığ, dedim.

Adam haklıydı. Minibüs ben miydi ki, o azgın suları geçsin. Minibüsün yüreğimi vardı ki, gitse de gitmese de Işın-lı'ya, aynı parayı alıyordu nasılsa. Vazgeçtiler. Gelmelerini ne kadar çok isterdim bir bilerseniz.

Stajyerlik dosyası tamam. Müfettişler bizi sınav yapıyorlar. Sıra bana geldi. Müfettişlerin başkanı, bana şöyle bir baktı:

- Ben seni nereden tanıyorum, dedi? Hani, ırmaktan geçememiştiniz ya hocam! Ben, Işkınlı Köyü'nün öğretmeni-yim dedim.

-Tamam, hatırladım, dedi.

-Biz, o ırmağı geçerdik geçmesine; ama başka türlü nedenlerden gitmedik o köye, dedi.

Gözlerim doldu. Kurbanlık koyun gibi hissettim kendimi. Bir intihar timinin öncü kuvvetiydim sanki. Ben geçirim hocam, sizin geçemediğiniz ırmaklardan. Ben giderim hocam, arabaların gitmediği yollardan. Ben, bu vatani maaş + ek ders = para için sevmedim. Ben bu vatani ayaklarımda lastik ayakkabılar, limon- portakal bahçelerinde karın tokluğuna çalışırken de sevmiştim. Ben cesedimi duvarlara astım. Ölümün ne ismi korkutuyor beni, ne de terörü duyuyorum kulaklarımda. Kulaklarım sağır benim, sağır hocam!

İşte, bu yüzden gönlümü kaptırmadım bir kıza. Bu yüzden kurmadım sıcak bir evin, kara gözlü çocukların hayalini. İşte bu yüzden, beyaz eşya mağazalarında taksitlerim olmadı benim hiç.

...

Sonbahar. Hani, yaprakların düştüğü, otların sarardığı, okulların açıldığı, göçmen kuşların uzak diyarlara uçtuğu mevsim.

Göçmen kuşlarla aynı kaderi yaşıyoruz. Onlar sıcak ülkelere göç ederken, bizler Palandöken dağlarının ihtişamını seyredecektik. Üzerinden karların, boranların, sislerin eksik

olmadığı dağları. İleri ucunda Sarıkamış'ta, doksan bin Mehmetçiğin, doksan bin fidanın bir gecede solduğu dağları.

Kim bilir, üzerinde daha kaç fidanın solacağı dağları.

Nurullah'la Erzurum caddelerinde kol kola gezerken. Hep aynı türküyü söyledik. Türkülerin bile yorumu farklıydı dudaklarımızda. Türküleri bile değiştirmiştik kendimizce, kaderimizce.

“Erzurum’da çevirdiler yolumu.

Beş, on çakal bağladılar kolumu.

Ne bağlarsın çakal benim kolumu?

Ben bilirim şu dağların yolunu.”

(çakal=terörist)

Bir hafta sonu.

Nereye gitsem, her yerde karşıma çıkıyor Nurullah. Lokantada, öğretmen evinde, çarşıda. Hep karşıma çıkıyor, her defasında sarılıyoruz birbirimize. Ayrılmak gelmiyordu sanki içimizden. Her sarılışta bırakmak istemiyordu ellerimiz gövdemizi. Bu sarılış, bir başka sarılıştı sanki. İki damla yaş düşüyordu her ayrılıkta. Hakkını helâl et, hakkını helal et kardeşim. Her defasında aynı cümleler.

Bir hafta sonra.

Söyleriz olaydık o türküyü keşke. Dilimiz tutulseydi.

Bir gece vakti. Aynı türküdeki gibi. Önce ellerini bağladılar. Sonra dağa kaldırıldılar. Bizim dağlarımıza, yollarını bildiğimiz dağlarımıza. Kardelenlerin açtığı, güvercinlerin özgürlüğe uçtuğu, sevdâ türkülerinin söylendiği, kartal yuvası dağlarımıza. Nice kurtlara, kuşlara kucak açan o dağlar, dört aslana kucak açamadı. Kurşunlandılar, kurşunlandılar, kurşunlandılar...

Dört yıldız kaydı Tekman'dan. Dört çınar devrildi. Tekman dağlarında dört aslan vurdular. Bayram yaparken çakallar, kan ağlıyordu aslanlar.

Ali ve ismini hatırlayamadığım arkadaşla yeni tanışmıştık.

Silifkeli hemşerimin daha beşikte çocuğu vardı. Yaz geldiğinde Akdeniz’de kumsalın tadını çıkaracaktık, Erzurum’un dondurucu ayazına inat. Cenazesi Mersin’e gittiğinde, bir de evini yağmaladılar. Savaşın bile etiği vardı. Terörün asla!

Hep sevdiği kızın resmini gösterirdi Nurullah. Ben değildi ki, hayalleri vardı onun. Masallardaki düğünler gibi yapacaktı düğününü. Halay başı ben olacaktım düğününde. Çocuklarının sarı saçlarını ilk ben okşayacaktım. Doğum günlerinde, hediyeler alacaktım onlara. Çocukluğumda alamadığım plastik, damperli kamyonlardan. Telden arabalar, çamurdan evler, kargıdan uçurtma yapacaktım.

Yaptığım uçurtmanın ipi koptuğunda, inadına ip takacaktım yeniden. Palandöken’de kızak kayacaktık, Sarıkamış’a, Uludağ’a inat. Umut türküleri, sevda türküleri öğretecektim onlara. Karın hep bembeyaz kaldığı, kanla kırmızıya boyanmadığı, Türkiye’nin yüce dağlarının resmini çizecektim. Ülkemin dağlarını kan kokularıyla değil, kekik kokularıyla hatırlayacaklardı.

Yüreğimi uçurtmanın kuyruklarına bağladım. Dualarla selam gönderiyorum sizlere. Ruhunuz şad olsun. Helal olsun! Helal olsun!

Dadaşlar diyarı, türküler diyarı Erzurum’da kara bulutlar dolaşıyordu. Sevda türküleri yerini ağıtlara bırakıyordu. Türkan’ı kaçııyorlardı Horasan’da. Köyler basılıyordu Pasinler’de. Galevana geliyordu halk. Mahalle Başı kuşatılıyordu. Tanklar ve Naim Hoca önlüyordu kardeş kavgasını.

Işkınla da basılıyordu bir akşamüstü. Bulamıyorlar beni, çünkü askerdeyim. Selam gönderiyorlar sadece. “Bir daha köye gelirse; yemin içtik, öldüreceğiz onu!” diyorlar. Elindeki tek silahlı kalem olan adamı herkes öldürür.

Askerlik dönüşü yine Işkınlı’dayım. Ölümü bekliyorum bir gece vakti. Bazılarını selâmsız, beni selâmla bulacak olan

ölümü. Cesedim duvarlarda asılı. Hala bekliyorum gelecekleri günü.

Köylü, köyden gitmemi, son olaydan sonra beni koruyamayacaklarını söylüyorlar.

Hani benimle beraber ölecektin Haluk abi! Senin cesedini çiğnemedem, benim cesedimi de çiğneyemeyeceklerdi. Otlukta elimizde mavzer, zifiri karalıkta nöbet beklediğimiz, birbirimize verdiğimiz o sözleri ne çabuk unuttun Haluk abi!

Bir merminin ekseninde dönüyordu hayat. Kimi gurbet, kimi askerlik, kimi terör bahanesiyle bırakıp gidiyordu Işkınlı'yı. Muhtar hapiste, imam köyü terk etmiş, bir öğretmen direniyordu Ulubatlı misali. Onun da kalbine bir ok saplanacaktı ve kaymakam oluruyla ilçeye alınacaktı.

“Artık demir almak vakti gelmişti limandan.”

Elimde çanta, Çolak bir şeyler hissetmişti sanki. Bir daha gelmeyecekti canım öğretmenim dercesine, kuyruğunu sallıyordu. İkide bir gelip ayaklarıma sürtünüyor, üzerime atlıyordu. Garip garip sesler çıkararak sanki ağlıyordu. Kaç kez Erzurum'a, Çat'a, Mersin'e gitmiştim, arkamdan bile bakmamıştı Çolak.

Ekmeğini yediğim, ayranını içtiğim teyzelerle; çay muhabbetine doyum olmayan amcalarla, gözü yaşlı öğrencilerimle helalleştik.

Elveda Işkınlı! O toprak evlerden, camsız pencerelerden, köprüsü olmayan yollardan kurtulan bir insanın sevinci yoktu yüzümde. Hani, Işkınlı'yı ilk gördüğümde, yüreğim sızlamıştı. Ayrılırken de bir başka parçalandı yüreğim.

Nemli gözlerle son kez baktım Işkınlı'ya. Çolak, peşimden geliyordu. O da ağlıyordu benim gibi. Vefa bu muydu Çolak? Ben seni, bir bahar sabahı bırakıp gidiyorum. Terk edilmeye alışkın gönlüne, bir de ben ekleniyorum. Ben seni yağmurlarla, fırtınalarla, karlarla, kuru ayazlarla baş başa bı-

rakıp gidiyorum. Ben seni; kor ateşlere, dertlere, çilelere atıp da gidiyorum. Ben vefasızım, Çolak! Ben vefasızım! Gelme, artık peşimden! Vefasızlığımı, yüzüme vururcasına koşma ardımdan.

Unutmayacağım oğlum, söz veriyorum, unutmayacağım! Hani, bir kuru ekmek atamasam da, okşayamasam da enseni, bakmasan da gözlerimin içine, sallamasan da kuyruğunu, unutmayacağım.

Bir de sizi unutmayacağım. Yüreğimin en derin yerlerinde sakladığım; önlüksüz, pancar yüzlü, kırpık saçlı çocuklarım. Sen İhtiyar delikanlı Mecit amcam! İkinci babam, muhtarım Cemil. Nice ismini sayamadığım, çayını ayranını içtiğim; ekmeğini, yemeğini yediğim Işıklı halkı.

HATIRA YAZARLARININ ÖZGEÇMİŞLERİ

A

AKDENİZ, Kadri Raşit

1968 yılında, Yozgat' ın Sorgun ilçesinde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Kırıkkale' de tamamladı. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümünden 1991 yılında mezun oldu. Aynı yıl atandığı Karabük İmam Hatip Lisesinde sekiz yıl görev yaptı. Hâlen Kırıkkale Atatürk Anadolu Lisesinde görev yapmaktadır.

Üç çocuk babasıdır.

AKDENİZ, Tahir

1969 yılında, Kırşehir'in Özbağ kasabasında doğdu. İlk ve orta okulu doğduğu kasabada bitirdi. Kırşehir Ticaret Lisesinde orta öğrenimini tamamladı. Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Yüksek Okulundan mezun oldu. Bolu-Yığılca ilçesi Bekirler Köyünde, Zonguldak - Ereğli ilçesi Kurtlar köyünde görev yaptı. Hâlen Kırşehir'in Karahıdır kasabasında görev yapıyor.

Daha sonra lisans öğrenimini tamamladı. Bilgisayar, satranç, izcilik, afet eğitimi, iş eğitimi kurslarına katıldı. Amatör lisansla futbol ve voleybol oynadı.

Evli; iki çocuk babasıdır.

AKTAŞ, Emine

1968 yılında Muğla'nın Fethiye ilçesi Kemer Kasabasına bağlı Atlıdere Köyü'nde doğdu. İlk ve Orta Okulu Kemer Kasabası'nda okudu. Muğla Sağlık Meslek Lisesinden mezun oldu. Mezun olduktan sonra Adıyaman'ın Gerger ilçesi-

ne bağlı Güngörmüş Sağlık Ocağında hemşire olarak görev yaptı. Erzurum İbrahim Hakkı Sağlık Eğitim Enstitüsünden okul birincisi olarak mezun oldu.1992'den beri Amasya-Taşova Sağlık Meslek Lisesinde meslek dersleri öğretmeni olarak görev yapıyor.

Evli; iki çocuk annesidir.

ALACA, Muhittin

1970 yılında Muş'un Malazgirt İlçesinde doğdu.İlkokulu Hatay'ın Kırıkhan ilçesinde, ortaokul ve liseyi sırasıyla Ceyhan Pamukeli Ortaokulu ve Adana Erkek Lisesinde yatılı olarak okudu. Siirt Eğitim Yüksekokulunu bitirdikten sonra, Zonguldak'ın değişik yerlerinde dokuz yıl sınıf öğretmenliği yaptı. Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesini bitirdi. Hatay-Kırıkhan Bahçelievler İlköğretim Okulunda beş yıldan beri okul müdürü olarak görevini sürdürmektedir.

Evli ve iki çocuk babasıdır.

ALAN, Murat

1972 yılında Ağrı'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Ağrı'da tamamladı. Atatürk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünü bitirdi. "Türk Dili ve Grameri Tarama Tezi" hazırladı. Çeşitli şiir yarışmalarında dereceler aldı. Şiirleri birçok dergide yayınlandı. İlk şiir kitabı olan "Asya'nın Düşleri" 2000 yılında basıldı. Ağrı Ticaret Meslek Lisesinde müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır.

Evli ve bir çocuk babasıdır.

ALAY, Okan

1975 yılında, Bingöl'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini aynı ilde tamamladı. 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitir. Yüksek Lisansını

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalında “Bingöl Masalları (İnceleme-Metin)” adlı teziyle tamamladı.

Üniversite yıllarında halk edebiyatı ve folklor üzerine araştırmalar yaptı, Bingöl ve Doğu Anadolu folkloruna dair derlemelerde bulundu. Üniversite öğrenimi sırasında Bingöl’le ilgili yaptığı araştırmaları “Kültür Dünyamızda Bingöl” adı altında kitaplaştırarak yayımladı (1996).

Şiir ve yazıları; Varlık, Yom, Agora, Mühür, Şiiri Özlüyorum, Berfin Bahar, Beşparmak, Mor Taka, Yedi İklim gibi dergilerde yayımlandı.

Beşparmak Dergisi 9. Şiir Ödülü’nde ikincilik ödülü, (2004); Arkadaş Z. Özger 2004 Şiir Ödülü ve Yaşar Nabi Nayır Gençlik Ödülü, 2005’te ise “Dikkate Değer” görüldü.

“Suyun Gölgeye Karıştığı” adlı şiir kitabı Eylül, 2005’te Yom Yayınları arasında çıktı.

Bingöl’de, TBMM Vakfı Bingöl Fen Lisesinde, edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Evli; bir çocuk babasıdır.

ALTINOK, Behice

1980 yılında, Konya’da doğdu. Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinden mezun oldu. Aynı Üniversitede doktora öğrencisidir. Müziğe ilgi duymakta ve beste de yapmaktadır.

ANAR, Turgay

1975’te İstanbul’da doğdu. 1994’te Anadolu Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji bölümüne kayıt yaptırdı. Bir yıl sonra bu bölümden ayrıldı. İstanbul Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Marmara Üniversitesinde yüksek lisansını tamamladı. Trakya Üniversitesi Türk

Edebiyatı Bilim Dalında doktora öğrencisidir.

2001’de Millî Eğitimde, Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmeni olarak görev yapmaya başladı.

Ahmet Hamdi Tanpınar’ın derlenmemiş yazı, anket ve röportajlarını bir araya getiren “Mücevherlerin Sırrı”nı iki arkadaşıyla birlikte yayına hazırladı. Bu çalışmaları, 2002 yılında Yapı Kredi Yayınlarından çıktı.

Çeşitli edebiyat dergilerinde denemeler ve makaleler yayımlamaktadır.

ARDIÇ, Muhammet

1969 yılında Mersin’de dünyaya geldi. İlkokula köyünde (Kale Köyü İlkokulu) okudu. Orta okul ve liseyi Erdemli İmam-Hatip Lisesinde okudu.

Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Bölümünü bitirdi (1992). Tarih branşından başvurular kabul edilmediği için sınıf öğretmeni olarak 1993’te Erzurum’un Çat ilçesi Işıknlı Köyü’ne atandı..

1995 ağustosunda askere gitti. Askerilik dönüşü aynı köyde göreve başladı. 1997’de Zonguldak-Çaycuma ilçesi Karapınar İlköğretim Okulu’na tayini çıktı.

2002’de Çaycuma Çok Programlı Lisesinde (branş değişikliği sonucunda) tarih öğretmeni olarak görev aldı. Hâlen aynı okulda görevine devam etmektedir.

ARPA, Fuat

1965 yılında Van’da doğdu. Bütün tahsil hayatı Van’da geçti. 1989 yılında Kahramanmaraş’ta Türkçe öğretmeni olarak göreve başladı. Hâlen, Van Kazım Karabekir Lisesinde edebiyat öğretmeni olarak çalışıyor. Şiir ve deneme yazmaya lise yıllarında başlayan Arpa’nın yayınlanmış iki kitabı bulunuyor.

ATICI, Veysi

1966 Adıyaman'da doğdu. İlkokulu Adıyaman'da, ortaokulu ve liseyi Ankara Hasanoglan Atatürk Öğretmen Lisesi'nde okudu. 1993'te Ankara Üniversitesi, Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. 1994'te Trabzon'da göreve başladı. Hâlen Adıyaman Fatih Anadolu Lisesi edebiyat öğretmenidir. "Uzak Ülke" isimli edebiyat dergisinde hikâyeleri yayınlanmaktadır.

AYANOĞLU, Hediye

1978 Mardin doğdu. İlk ve orta tahsilini Fatih Oruç Gazi İlköğretim okulunda, liseyi Zeytinburnu İmam Hatip Lisesinde tamamladı. Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden, 2001 yılında mezun oldu. İstanbul- Bağcılar 'da Adnan Ötügen İlköğretim okulunda Türkçe öğretmeni olarak görevine başladı. 2003 yılında atandığı Bağcılar lisesinde, Türk dili ve edebiyatı öğretmeni olarak görevine devam etmektedir. Katıldığı şiir okuma, kompozisyon, öykü vb. yarışmalarda çeşitli dereceleri bulunmaktadır.

B

BAYRAK, Yeliz

1980'de Ordu'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini aynı ilde tamamladı. Dumlupınar Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü 2001 yılında bitirdi. Aynı yıl atandığı Trabzon - Of ilçesinde bulunan H.M.B.ULUSOY A.T.L ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİ'nde görev yapmaktadır.

BAŞ, İbrahim

Afyonkarahisar'ın, Şuhut ilçesinin Aydın Köyü'nde 1958 yılında doğdu.

İlkokulu köyünde, orta okulu ilçesinde, liseyi İzmir’de okudu. Selçuk Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümünden 1980 yılında mezun oldu; 1982 yılında öğretmenliğe başladı. Anadolu Üniversitesinde, lisans öğrenimini tamamlayarak Türk dili ve edebiyatı öğretmeni oldu.

Evli; iki çocuk babasıdır.

BEYAZKUŞ, Ahmet

1966’da Kayseri’de doğdu. Cevdet Sunay İlkokulundan sonra, Kayseri İmam Hatip Lisesini bitirdi. Kırşehir Eğitim Yüksek Okulundan 1988’de mezun oldu. Anadolu Üniversitesi Türkçe Bölümünde, lisans öğrenimini tamamladı. 1988’de Siirt- Eruh Gedikaşar Köyü’nde göreve başladı. Şırnak’ın Güçlükonak İlçesi’nin Fındık Köyü’nde, 4,5 yıl müdür yetkili öğretmen olarak çalıştı. Kayseri’nin değişik ilçelerinde çalıştı. Hâlen, Yahya Kemal Beyatlı İlköğretim Okulunda görev yapmaktadır.

Evli; dört çocuk babasıdır.

BİLBAY, Hakan

1976’da Elazığ’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Malatya’da tamamladı. Selçuk Üniversitesi Eğitim fakültesi Matematik Bölümünü bitirdi. Üç yıl Malatya’nın Akçadağ ilçesinde görev yaptı. Hâlen bir özel öğretim kurumunda çalışmaktadır.

Evli; bir çocuk babasıdır.

BOY, Kemal

1955’te Sakarya- Geyve- Kuru’da doğdu. İlkokul ve orta okulu Geyve’de bitirdi. Bolu Erkek İlköğretim Okulunu bitirdi (1972). Çorum’da, Sakarya’nın Geyve ilçesinde ve bu ilçeye bağlı köylerde , Konya’da, görev yaptı. Eğitim ön lisansını bitirdi. Hâlen, Düzce Mehmet Akif İlköğretim Oku-

lunda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Evli; üç çocuk babasıdır.

BURGUCU, Ahmet

1960'ta Bartın'da doğdu. Bartın Eğitim Enstitüsünü bitirdi (1979). Kars, Zonguldak, Yozgat ve Şanlıurfa'da görev yaptı.

Evli; iki çocuk babasıdır.

Hikaye ve şiir denemeleri vardır. Yağlı boya resim yapmakta ve. hâlen Bartın merkez Gazi İlköğretim Okulunda çalışmaktadır.

C

CAN, Serhat

1962 yılında, Denizli'nin Çameli ilçesinin Kolak Köy'ünde doğdu. İlkokulu köyünde okudu. Denizli İmam Hatip Lisesini (1979), Dokuz Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi (1984). Adana Kozan Postkabasakal Orta Okulunda öğretmenliğe başladı (1985). Hâlen, Denizli Acıpayam İmam Hatip Lisesinde meslek dersleri öğretmenliği yapıyor.

Evli; üç çocuk babasıdır.

Ç

ÇETİN, Tülin

01.06.1971 yılında, Aksaray 'ın Taşpınar Kasabası'nda doğdu. İlkokulu Aksaray'da bitirdi. Orta okul ve liseyi Balıkesir Savaştepe Öğretmen Lisesinde okudu. İzmir Buca Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünü bitirdi. Bayburt'un Rüştü Köyü'nde çalıştı. 1995 yılından beri, Aksaray-

Helvadere Atatürk İlköğretim Okulunda görevine devam etmektedir.

Evli; iki çocuk annesidir.

İlgi duyduğu alanların başında, edebiyat ve halk oyunları gelmektedir. Çeşitli konularda yazdığı yayımlanmamış tiyatro eserleri, denemeleri ve şiirleri bulunmaktadır.

ÇAVUŞOĞLU (ŞENGÖZ), Feyza Rüya

1966 yılında Erzurum'da doğdu. İlk ve orta öğrenimini aynı ilde tamamladı. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Şiir ve öykü yazıyor; bu dallarda yapılan yarışmalarda ödüller aldı.

Evli; üç çocuk annesidir.

Hâlen özel bir okulda Türkçe öğretmeni olarak görev yapıyor.

D

DEMİRCİOĞLU, Zeliha

1971 yılında Eskişehir'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Eskişehir'de tamamladı. 1995 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden mezun oldu. Kayseri ve Bilecik'te öğretmenlik yaptı. Hâlen Eskişehir Süleyman Çakır Lisesinde Türk dili ve edebiyatı öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

DESTİCİ, Mehmet Emin

1947'de, Eskişehir- Sivrihisar'ın Gecek Köyü'nde doğdu. İlkokuldan sonra Hamidiye-Yunus Emre İlköğretmen Okulundan mezun oldu. Sivas -Koyulhisar Kızılalma Köyünde öğretmenliğe başladı (1965). Bilecik ve Eskişehir illerinde

çalıştı. 1983-1989 yılları arasında Almanya'da görev yaptı. Anadolu Üniversitesi Ön Lisans Programını bitirdi. Eskişehir Şeker İlkokulu müdürü iken 1996 yılında emekli oldu.

Evli; üç çocuk, iki torun sahibidir.

DİKCE, Ayhan

1976 senesinde Çankırı'nın Çerkeş ilçesine bağlı Ulu Köy'de doğdu. Yedi yaşına kadar ortopedik tedavi gördü. İlkokulu doğduğu köyde, orta okulu Eskipazar'da, liseyi Çerkeş'te okudu. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden 1999'da mezun oldu.

1999 yılında Afyon ili Bolvadin ilçesi Kocatepe İlköğretim Okulunda, Türkçe öğretmenliğine başladı. 2004 yılında Çankırı ili Kurşunlu ilçesi Yatılı İlköğretim Bölge Okuluna atandı.

Üniversite yıllarında değişik öğrenci dergilerinde yazılar yazdı. İKLİM; YELKEN ve ALTINÇAĞ adında üç okul gazetesi çıkardı. Yerel gazetelerde bir çok yazısı yayımlandı.

Halen Çerkeş Anadolu Lisesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği ve aynı okulun müdür yardımcılığı görevini yürütmektedir. Gazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde, yüksek lisans yapmaktadır.

DURAK, Mustafa

1969'da Çorum-İskilip'te doğdu. İHL'yi derece ile bitirdi. Kırşehir Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. Hâlen, Gaziantep Bahattin Teymur İlköğretim Okulu müdürlüğünü yürütmektedir. Üniversite yıllarında özel bir radyo kanalında yönetici olarak çalışmıştır.

Evli; iki çocuk babasıdır.

DÜZGÜN, Cemile

1978’te Ordu’nun Ulubey ilçesinde doğdu. Giresun Eğitim Enstitüsünden mezun oldu (2003). “Küçük Yelkenlim” isimli bir şiir kitabı yayımlandı. Şiir yarışmalarından da dört ödül almıştır. Yerel bir gazetede köşe yazarlığı yapıyor. Ordu Şehit Üsteğmen Doğan Gökbulut İlköğretim Okulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Evli; iki oğlu vardır.

E**ERDOĞAN, Müjdat**

1975 tarihinde Malatya’nın Doğanşehir ilçesi’nde doğdu. Merkez Atatürk İlkokulunu, Doğanşehir İmam Hatip Lisesini, Antalya Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu İşletme Bölümünü, Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Çanakkale’nin Gelibolu ilçesi’ne bağlı bir ilköğretim okuluna Türkçe öğretmeni olarak atandı. 2003 yılında Erzincan’ın Tercan ilçesinde asker öğretmen olarak görev yaptı. Gelibolu Güneyli İlköğretim Okulunda görevine devam etmektedir.

ERİNCİK, Mehmet Şah

1980 tarihinde Batman’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini Batman’da tamamladıktan sonra İstanbul Marmara Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu..Şiir ve yazıları Düş Parantezi, Derkenar Okuntu, Kırklar, Yedi İklim ve E dergilerinde yayımlandı ve yayımlanmaya devam ediyor. Hâlen İstanbul’da öğretmenlik yapmaktadır

ERK, Perihan

1947 yılında Tunceli- Pülümür’de doğdu. Babasının memuriyeti nedeni ile ilkokulu farklı yerlerde okuyarak bitirdi. Orta okulu Mersin’in Erdemli İlçesinde okudu. Adana Kız Öğretmen Okulunu bitirdi. İlk görev yeri, Mersin-Gülнар İlçesinin Arı kuyusu Köyü oldu. Daha sonra Erdemli, Burdur- Bucak’ta çalıştı. Fransa’nın Lyon Konsolosluğuna bağlı Montceau Les Mines kasabasında Türk çocuklarına öğretmenlik yaptı. 1994 yılında yasal zorunluluktan emekli oldu. Hâlen, kendi adını taşıyan etüt eğitim merkezinde çalışmalarrını sürdürmektedir.

Evli; üç çocuk annesidir

ESER, Fatime

1962’de Isparta –Gönen’de doğdu. Liseyi Burdur Kız Meslek Lisesinde okudu. Ankara Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesini bitirdi. İlk Görev yeri Burdur –Bucak’ta dokuz sene görev yaptı. Sonra Burdur’a tayini çıktı, Burdur Yahya Kemal Bayatlı İlköğretim Okulunda görev yapmaktadır.

G

GÖKÇE, Ekrem Ahmet

1969 yılında Çanakkale’nin Ayvacık ilçesinde doğdu. İlk ve orta eğitimini Ayvacık’ta tamamladı.Çanakkale Eğitim Yüksek Okulunu ve Anadolu Üniversitesi İktisat Fakültesini bitirdi, Kars, Elazığ ,Kütahya ve Balıkesir illerinde sınıf öğretmeni olarak çalıştı. Hâlen, Balıkesir Merkez Kuvayı Milliye İlköğretim Okulunda görev yapmaktadır.

Evli; bir çocuk babasıdır.

GUNAN, Alaattin

1979 yılında Diyarbakır'da doğdu. İlköğrenimini aynı şehirde, orta öğrenimini Mersin Endüstri Meslek Lisesinde tamamladı. Selçuk Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Batman'ın Gercüş ilçesine bağlı köylerde üç yıl görev yaptı. Bu köylerde yaşanan birtakım olaylara şahit oldu. Köylülerin duygularını düşüncelerini yakından tanıma fırsatı buldu. Edindiği izlenimleri "Cuma" adlı kitabında öyküleştirdi. Batman Fatih Lisesinde edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

GÜMÜŞ, Naci

1951'de Ergani'de doğdu. İlkokul, orta okul, Öğretmen Okulunu Ergani'de bitirdi. A.Ü. Türkçe Bölümü mezunudur. Hatay, Elazığ ve İzmir illerinde on beş yıl aralıksız köy öğretmenliği yaptı. İzmir'de değişik okullarda öğretmen ve müdür olarak çalıştı.

Kültür, sanat ve edebiyat çalışmalarına Orta okul sıralarında başladı. Şiir, makale, hikaye, deneme, inceleme-araştırma yazıları ve desenleri; Türk Edebiyatı, Hisar, Fikir ve Sannatta Hareket, Maveria, Sızıntı, Kırkikindi, Yağmur, Yeniden inkişaf, İzmir İzmir, Yeni dergi, Yedi iklim ve Millî Eğitim dergilerinde; Ergani, Çiğli, Millî Hakimiyet (yerel gazeteler), Zaman, Yeni Şafak gazetelerinde yayımlandı.

Ankara'da yayımlanan "Ülkemiz" adlı derginin şiir yarışmasında liselerarası kategoride(1968); Milli Eğitimin açmış olduğu "Öğretmenler arası hikaye yarışması"nda (1991); Sızıntı dergisinin açtığı yarışmada "inceleme-araştırma" dalında birincilik (1982) ödülleri aldı. "Gönül Sitesi" isimli Web sitesi de 2001 İnternet kalite Ödülü aldı.

17 Ocak 1996 tarihinde emekliye ayrıldı. Bir yıl aradan sonra açıktan atama ile görevine yeniden başladı.

Evli ; üç çocuk babasıdır.

Bir Özge Mevsim: çeyrek asır tutuklanmış şiirler (kendi yayını-Çiğli Gazetesi basımı),basıma hazır, müsvedde eserleri vardır.

GÜNGÖR, Zeki

1947’de, Muş’ta doğdu. Muş’ta, Antakya’da ve Erzurum’da öğretmenlik ve idarecilik yaptı. Bir dönem İlksan Denetleme Kurulu Üyeliğinde bulundu. Açık öğretim Fakültesini bitirdi (1987) Muş Hürriyet İlköğretim Okulu Müdürü iken emekli oldu.

GÜNHAN Ramazan

1964’te Bursa- Büyük Orhan’da doğdu. İlk ve orta öğrenimini doğduğu yerde, lise öğrenimini Çanakkale Gökçeada Öğretmen Okulunda tamamladı. Demirci Eğitim Yüksek Okulunu bitirdi. Artvin ili Borçka ilçesinde sınıf öğretmeni olarak göreve başladı(1984). Bursa Zekai Gümüşdiş İlköğretim Okulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Hikayeleri ve yazdığı şiirlerden oluşan “UMUT” adlı bir kitabı ve elliden fazla bestesi vardır. 1981 yılından beri çeşitli dergi ve gazetelerde yazıları ve şiirleri yayımlanmaktadır.

Evli; üç çocuk babasıdır.

H

HAYAL, İsmail

1969’da, Gümüşhane’nin Demirören Köyü’nde doğdu. İlk, orta ve liseyi Trabzon’da, okudu. Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesini bitirdi. Kars- Kağızman, Gümüşhane-Kürtünde öğretmen ve idareci olarak çalıştı. Gümüşhane Rehberlik Araştırma Merkezi Müdürlüğü’nde Rehber Öğretmen ve Psikolojik Danışman olarak çalışmaktadır.

Resim, karikatür, desen ve şiirleri çeşitli ulusal - yerel gazete ve dergilerde yayımlandı. “Hayalce” adında yayımlanmış şiir kitabı vardır.

Evli; iki çocuk babasıdır.

HOŞAB, Fahri

1965 yılında Kilis’in Taşlıalan köyünde doğdu. İlk, orta ve lise tahsilini Kilis’te tamamladı. Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. Yüksek lisans ve doktora yaptı. Bazı şiir ve öyküleri, “Nida” ve “Kırk Başak” isimli kültür-edebiyat dergilerinde yayımlandı. Kilis

Anadolu Öğretmen Lisesinde, Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi öğretmenidir.

Evli; üç çocuk babasıdır.

K

KALIP, Cumali

1957’de Konya’nın Ereğli ilçesinde doğdu.

Toros İlkokulunu bitirdi. Niğde İmam Hatip Lisesi ve Afyon Bolvadin İmam Hatip Lisesinde okudu. Eskişehir Eğitim Enstitüsü Türkçe Bölümünde okudu. Şubat 1982’de göreve başladı. Sırasıyla; Konya Mevlâna Orta okulu, Kulu İmam Hatip Lisesi, Malatya- Darende Ayvalı İlköğretim Okulu, Malatya- Kuluncak İmam Hatip Lisesi, Niğde- Bor Ağaçören İlköğretim Okulu, Karaman Başyayla Mehmet Akif Ersoy Lisesi, Uşak Şehit Abdulkadir Kılavuz Anadolu Öğretmen Lisesinde görev yaptı. Halen Uşak İzzettin Çalışlar Lisesinde, edebiyat öğretmeni olarak görevine devam etmektedir.

Mahallî , ulusal gazete ve dergilerde şiir ve hikayeleri yayımlanmıştır.

Evli; üç çocuk babasıdır.

KAPLAN, Lokman

1959'da Konya'da doğdu. İlk,orta ve lise öğrenimini Konya'da tamamladı. yılında Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Kimya Bölümü'nden mezun oldu (1980). Tunceli ve Isparta-Şarkikaraağaç'ta öğretmenlik yaptı.1992 yılında Isparta Süleyman Demirel Fen Lisesine olarak atandı.2003 yılında aynı okula müdür oldu.Uluslararası Kimya Olimpiyatları'nda 1.liği ve 3.lüğü vardır. "ÖSS Kimya Soru Bankası" adlı kitabının ikinci baskısı yapıldı. Birçok gazete ve dergide makaleleri yayımlandı.

Evlî; iki çocuk babasıdır.

KARA, Hüseyin

1949 yılında doğdu. ilköğrenimini Trabzon'un Çaykara ilçesinin Tüfekçi köyünde, orta öğrenimini de Trabzon'da, yüksek öğrenimine İstanbul'da tamamladı.Değişik illerde öğretmenlik ve uzun dönem idarecilik yaptı. 1998 yılında emekli olmuştur. Değişik dergi ve gazetelerde yazıları yayımlanıyor; kişisel gelişim konularında seminer vermektedir.

KARAKELLE, Adem

1979 yılında, Erzurum'un Tortum ilçesinde doğdu. İlköğrenimini aynı ilçede tamamladı. Muğla Turgut Reis Lisesinden mezun oldu (1997). Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu (2001).Aynı yıl Bursa'da Türkçe öğretmenliğine başladı. Şu anda Bayburt'ta Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

KAYA, Mehmet Ali

1973 yılında Siirt'in Eruh ilçesinin Bayramlı köyünde doğdu. 1978 yılında Mersin'e göç ettiler İlk ve orta öğrenimini

Mersin’de tamamladı. Çukurova Üniversitesinden yılında mezun oldu (2001). Aynı yıl Mersin’in Bozyazı ilçesinde, Bozyazı İlköğretim okulunda göreve başladı. 2005 yılında rotasyonla geldiği Ardahan-Posof Lisesinde görevine devam etmektedir.

KERMAN, Kezban

1970 Kağızman-Kars doğdu. İlköğreniminin 4. sınıfına kadar bu ilçede okudu.

5 ve 6. sınıfları Aydın’ın Çine ilçesinin Karpuzlu Nahiyesi’de okudu.7. Sınıfta Uşak Lisesi’ni (yatılı okul) kazandı.7ve 8. sınıfları okuduktan sonra nakli Aydın Cumhuriyet Lisesi’ne alındı,lise öğrenimimi burada tamamladı.Trakya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü’nü bitirdi. (1992). Yüksek lisansını 1995’te tamamladı. Özel bir dershanede, Silivri Atatürk İlköğretim Okulunda, Edirne Ticaret Borsası İlköğretim Okulunda çalıştı.

1997’den beri de Edirne Lisesi’nde Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri olarak çalışmaktadır.

Bastırmadığı ama oynanan iki perdelik bir komedisi vardır.Yazıyla ilgili çeşitli ödülleri ve hâlen devam eden ‘hızlı okuma ‘ ile ilgili bir kitap çalışması vardır.

Evli; bir kızı vardır.

KILIÇARSLAN, Cemil

1956’da Yozgat- Sarıkaya doğdu. İlkokulu köyünde Orta okulu Sarıkaya’da Liseyi Yozgat’ta Yüksekokulu Konya’da tamamladı. Çeşitli okullarda edebiyat öğretmenleri ve idareci olarak çalıştı. 1988-1994 yılları arasında Almanya’da Türkçe öğretmenliği yaptı. Yurt dışı dönüşü Yozgat Anadolu Lisesinde Müdür yardımcısı olarak görev yaptı. 2003 yılında emekliye ayrılarak özel dershaneciliğe başladı. Hâlen Yozgat’ta bir dershanesinin sahibi ve müdürü olarak çalışmaktadır.

Yozgat'ta yayınlanan çeşitli gazete ,dergilerde ve ÇINAR'da yayımlanmış hikaye, hatıra ve şiirleri bulunmaktadır.

Evli ; üç çocuk babasıdır

KIZILKAN, Kadir

13.09.1977'de Siirt'te doğdu. İlk, orta lise öğrenimini Siirt'te tamamladı. Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu (1999). Aynı yıl Siirt'in Şirvan ilçesinde göreve başladı. Siirt Merkez Hürriyet İlköğretim Okulunda göreve devam etmektedir.

Hobi olarak bazı yerel gazetelerde köşe yazıları yazıyor. Evlidir..

KOCA, Hüseyin

23.10.1978'de, Muğla'nın Fethiye ilçesinin Temel köyünde doğdu. İlköğretimini Patlangıç ilkokulunda, orta öğretimi Fethiye Merkez Ortaokulunda tamamladı. Lise birinci sınıfı Fethiye Lisesinde , iki ve üçüncü sınıfı İzmir Torbalı Lisesinde okudu. Erzurum Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık bölümünden, mezun oldu (2000). Aynı yıl Bayburt'un Demirözü ilçesi 75 . Yıl Pansiyonlu İlköğretim Okulunda göreve başladı. Nevşehir 2000 Evler Anadolu Lisesine tayin oldu. (2003). Hâlen buradaki görevine devam ediyor.

Amatör olarak şiir yazıyor. İleriki yıllarda bir şiir kitabı çıkarmayı düşünüyor.

KOÇAK, Ahmet

19.07.1975 yılında, Bolu'nun Dörtdivan ilçesine bağlı Doğancılar Köyü'nde doğdu. Doğancılar Köyü İlkokulunu , Gerede İmam Hatip Lisesini bitirdi. Gazi Üniversitesi Gazi

Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü'nden 1999 yılında mezun oldu. AİBÜ Sosyal Bilimler Enstitüsünde, Türkçe Eğitimi alanında yüksek lisansını 2005 yılında tamamladı.

15 Ekim 1999'da Bolu Koç İlköğretim Okulunda , Türkçe öğretmeni olarak göreve başladı ve aynı okulda görev yapmaktadır.”Türkçe eğitimi” ile ilgili olarak Bakanlığın değişik çalışmalarında görev aldı.

Lise yıllarından itibaren değişik dergi(Cemre-Özlenen Nesil) ve yerel gazetelerde yazı ve şiirleri yayımlandı.

KOÇAK, Tugay

1970 yılında Niğde'nin Ulukışla ilçesi Çanakçı köyünde doğdu. İlk okulu köyünde, orta okulu Ulukışla da bitirdikten sonra liseyi Malatya Yeşiltepe Lisesinde tamamladı. 1992 yılında Selçuk Üniversitesi Niğde Eğitim Fakültesi “Sınıf Öğretmenliği” bölümünden mezun oldu. 1993'te İçel'in Silifke ilçesinde başladığı öğretmenlik mesleğine, Karaman Merkez Vali Halil Nimetoğlu İlköğretim Okulunda devam etmektedir.

Evli; iki çocuk babasıdır.

KÖSE, Hüseyin

1966'da, Erzurum'un Hınıs İlçesine bağlı Göller köyünde doğdu. İlk ve orta öğrenimini Hınıs'ta tamamladı. Hatay İmam Hatip Lisesini, Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. 1991 yılında Trabzon –Araklı Endrüstri Meslek Lisesi'nde Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Öğretmeni Olarak göreve başladı. Narman Ticaret Meslek Lisesi, Narman Lisesi, Narman Aşık Sümmüni İlköğretim Okulu, Eskişehir Yunus Emre Anadolu Öğretmen Lisesi, Bozüyük Mustafa Şeker Anadolu Lisesi'nde çalıştı.Hâlen Dodurga Atatürk Çok Programlı Lisesinde idareci olarak çalışıyor.

Evli; bir çocuk babasıdır.

KÖSE, İbrahim

1960'ta Erzurum- Hınıs'ta doğdu..İlkokulu Göller Köyü'nde, liseyi Tortum'da bitirdim. Bursa Eğitim Enstitüsünü bitirdi.Antakya, Reyhanlı ve Simav'da edebiyat öğretmenliği yaptı.Hâlen Tavşanlı Anadolu Öğretmen Lisesi'nde görevine devam etmektedir.

Evli; iki çocuk babasıdır.

M

METİN, Necmeddin

1958 yılında, Gümüşhane -Kelkit'te doğdu. İlk, orta, lise tahsilini Erzincan'da yaptı. Konya Yüksek İslam Enstitüsünü bitirdi., Müftülük-Vaizlik Sınavını kazandı. Dönemin şartlarına bağlı olarak, öğretmenliği tercih etti. Antakya Lisesinde, İskenderun Ticaret Lisesinde, Trabzon-Of'ta, Erzincan İmam Hatip Lisesinde görev yaptı. Vakıf faaliyetlerinde aktif görevler aldı. 1992'de Erzincan Depremi'ni yaşadı. Depremden sonra tayini Samsun'a çıktı, önce Çarşamba İmam Hatip Lisesinde daha sonra merkezde değişik okullarda çalıştı. Hâlen Merkez Emrullah Efendi İlköğretim Okulunda öğretmenlik yapmaktadır.Sivil toplum örgütlerinde ve gönüllü kültür teşekküllerinde çalışmaları vardır.

Evli; Üç çocuk babasıdır.

N

NAMLI, Filiz

1975'te Ankara'da doğdu. Liseyi Ankara Sokulu Mehmet Paşa Lisesinde okudu. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünden 1998 yılında mezun oldu. İlk

görevine Isparta'nın Eğridir ilçesinde başladı. Hâlen Manisa Ahmet Tütüncü İlköğretim Okulunda İngilizce öğretmenliği yapmaktadır.

Ö

ÖNDER, Aysel

1969'da Ankara'da doğdu. Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesini 1990 yılında bitirdi. 1997'den beri sınıf öğretmeni olarak çalışıyor.

İki çocuk annesidir.

ÖZBAL, Ayla

1970'te Kırıkkale'de doğdu. İlk, orta ve lise tahsilimi Kırıkkale'de yaptı. Ankara Üniversitesi Dil, Tarih Coğrafya Fakültesi Felsefe Bölümünden 1995'te mezun oldu. Özel dershanelerde rehber öğretmenlik yaptı. Dört senedir Kocaeli -Yuvacık Serdar İlköğretim Okulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

ÖZDEMİR, Naci

1966 yılında Giresun'da doğdu. İlkokul, ortaokul, lise ve üniversiteyi İstanbul'da bitirdi. Geçici olarak İstanbul Sarıyer İmam Hatip Lisesi'nde ve Ferahevler Yaşar Dedeman Lisesi'nde bir yıl görev yaptı. İlk resmî görevine 1995 yılında Kocaeli-Karamürsel'de başladı.. 1998 yılında Çorum Bayat'a tayin oldu. Hâlen bu ilçede çok programlı lisede edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Evli;üç çocuk babasıdır.

Kendi deyişiyle “Yokluğu pek de hissedilmeyecek şiirler ve hikâyeler yazdı.” Bunlardan bazıları dergi ve gazetelerde yayımlandı..

ÖZTÜRK, Öncel

1970 yılında Elâzığ'da doğdu. İlkokulu Elâzığ Gazi ilkokulunda, orta okul ve liseyi Elazığ Anadolu lisesinde bitirdi.1993' te Fırat üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Biyoloji bölümünden mezun oldu.1993'te Elazığ Nahit Ergene ilköğretim okulunda ücretli İngilizce öğretmeni olarak çalıştı.1994'te Koçkale ilköğretim okuluna sınıf öğretmeni olarak atandı.1998'te branş değişikliği yaparak Elâzığ Gümüş Kavak İlköğretim Okuluna fen bilgisi öğretmeni olarak tayin oldu.2000 yılından beri Ziya Gökalp İlköğretim Okulunda fen bilgisi öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Evli;. iki çocuk babasıdır.

S

SARMIŞ, Mehmet

1962 yılında, Şanlıurfa'da doğdu. İlk, orta ve lise eğitimi ni Şanlıurfa'da tamamladı. Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünden 1984 yılında mezun oldu. Çeşitli illerde sekiz yıl öğretmenlik yaptıktan sonra Şanlıurfa'ya atandı. Fatih Sultan Mehmet İlköğretim Okulunda beş yıl müdürlük yaptı. Ardından dört yıl öğretmenlik... Yeniden idareciliğe başladı. Hâlen Şanlıurfa Merkez Şair Nabi İlköğretim Okulunda müdürlük yapmaktadır.

Mehmet Sarmış'ın çeşitli dergilerde, deneme ve hikâyeleri, mahalli bir gazetede haftada birkaç gün köşe yazıları yayımlanmaktadır.

Evli; altı çocuk babasıdır.

SELİMOĞLU, Hidayet

1967'de Kahramanmaraş'ın Andırın İlçesi'nde doğdu., Van 100. Yıl Üniversitesi Eğitim Yüksek Okulunu Bitirdim (1988). 1989 Yılında Erzurum'da sınıf öğretmeni olarak öğ-

retmenliğe başladı. 1993 Yılından beri Adana'nın Yüreğir ilçesinde görev yapmaktadır. 2002'de lisans öğrenimini tamamladı.

Çeşitli dergi ve kitaplarda yayımlanmış öykü ve şiirleri bulunmaktadır.

Evli; iki çocuk annesidir.

SERDAR Ayşegül

1967'de Ankara'da doğdu

Ankara Üniversitesi Dil, Tarih Coğrafya Fakültesinden mezun oldum (1990). Öğrenim hayatı Ankara'da geçti. Yedi yıl özel sektörde çalıştı. 1996 yılında öğretmenliğe geçti. Muş'ta göreve başladı. Adapazarı'nda öğretmenlik yapmaktadır.

SEVEN, İzzettin

1967'de Hakkari'de doğdu..İlk,orta ve lise öğrenimini Hakkari'de yaptı. 1992 de D.Ü. Eğitim Fakültesi Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Aralık1992'de Hatay'a öğretmen olarak tayin oldu..Nisan 1995'te Hakkari'ye tayin oldu.

Hâlen Hakkari Anadolu Lisesi'nde müdür baş yardımcısı olarak görev yapıyor.

SOYAK, Murat

1971 yılında Niğde'de doğdu.İlk, orta ve lise eğitimini Niğde'de tamamladı.Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Yedi sayı devam eden “Gül Aydınlığı” isimli edebiyat dergisi çıkardı. Yedi İklim, Çerağ, Yitik Düşler, Ay Vakti, Likâ, Taşra Edebiyat, Yağmur, Mavi-Yeşil, Millî Eğitim, Türk Dili, Yolcu, Bir Nokta isimli sanat-edebiyat dergilerinde şiir ve yazıları ya-

yınlandı.Halen Niğde- Bor ilçesinde, Fahri Kirt İlköğretim Okulunda Türkçe öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

SOYLULAR, Sedat

1971’de Adıyaman-Besni’de doğdu. İlk, orta, lise öğrenimini Adana’da tamamladı. Yüksek öğrenimini Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde tamamladı (1998). İlk görev yeri İstanbul’du. Daha sonra tayini Diyarbakır’a çıktı. Askerlik hizmetini de Diyarbakır Bismil’de öğretmen olarak yaptı. Tüccar ve Sanayiciler İlköğretim Okulunda görev yapmaktadır.

Evli; bir çocuk babasıdır.

Ş

ŞAHİN, Süreyya

1961 yılında Ordu’nun Akkuş ilçesinde doğdu. İlk ve Orta okulu doğduğu ilçede bitirdi. İzmit İmam Hatip Lisesi’ni bitirdi. Rize’de merkeze bağlı Yağlıtaş Camii’nde imamlık yaptı. Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesini bitirdi. Bir yıl ticaretle uğraştıktan sonra 1986 yılında öğretmen olarak Ağrı İmam Hatip Lisesinde öğretmeliğe başladı. Kadıköy İmam hatip Lisesinde görev yaptı. 2002’de istifa etti. Almanya’nın değişik eyaletlerinde bir buçuk yıl imamlık vaizlik ve öğretmenlik yaptı. . Kartal Mehmet Akif Ersoy İmam Hatip Lisesinde öğretmenliğe devam ediyor.

Evli; iki çocuk babasıdır.

ŞİMŞEK, Tacettin

Gümüşhane’nin Torul ilçesine bağlı Altınpınar beldesinde doğdu. Konya İvriz Öğretmen Lisesi ve Atatürk Üniversitesi

tesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi. Siirt-Eruh Lisesi'nde edebiyat öğretmeni olarak görev yaptı. 1990'da Atatürk Üniversitesi Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi'ne araştırma görevlisi olarak girdi. 1993'te yüksek lisansını, 1999'da doktorasını tamamladı. Hâlen aynı fakültenin Türkçe Eğitimi Bölümünde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Akademik araştırmaları ve makaleleri yanında şiir, hikâye, deneme, tiyatro gibi türlerle ilgilendi. Şiir ve yazıları Köprü, Zafer, Türk Edebiyatı, Doğu Edebiyat, İlyaz, Mina, Yedi İklim, Hece, Karçıçeği, Palandöken, Taşra, Sühan, Beyazdoğu gibi dergilerde yayımlandı. Ahmet Mithat Efendi'nin Felâatun Bey ile Râkım Efendi, Samipaşazâde Sezaî'nin Sergüzeşt, Mehmed Murad'ın Turfanda mı yoksa Turfa mı? adlı romanlarını aslına uygun olarak yayına hazırladı. "Türkçem Eyvah!" adlı tiyatro eseriyle Türk Dil Kurumu 2004 Onur Ödülü kazandı. Çocuk Edebiyatı, İlköğretimde Drama, Teoriden Uygulamaya Okul Tiyatrosu, Eylülce (Şiir) yayımlanmış kitaplarından birkaçı.

T

TATLI, Gülcan

1968'de Malatya'da doğdu. 1988'de Trakya Üniversitesi Edirne Eğitim Fakültesinden mezun oldu. 1991'de Gaziantep'te öğretmenliğe başladı. Sırasıyla Şanlıurfa'nın Siverek İlçesi ve Burdur ilinde öğretmenlik yaptı. Şu anda da Orge-nal Selahtin DEMİRCİOĞLU İlköğretim Okulunda görev yapmaktadır.

Evli; bir çocuk annesidir.

TÖRER, Ömer Faruk

1975 tarihinde Hatay'ın İskenderun ilçesinde doğdu. İlkokul, ortaokul ve liseyi İskenderun'da okudu. Konya Selçuk Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fizik Öğretmenliği Bölümünü bitirdi. 1998'de Artvin ili ,Hopa ilçesi Başoba köyüne sınıf öğretmeni olarak atandı. 2000 yılında yine Artvin ili Damar kasabasında branşına geçti. 2004'te Mardin Endüstri Meslek Lisesine atandı. MARDİN Anadolu Lisesinde görevine devam ediyor.

TURAN, Adem

1968'de Altınyayla'nın Kale Beldesi'nde doğdu .İlk öğrenimimi burada tamamladı. Parasız yatılı sınavını kazanarak yatılı olarak orta öğrenimini Sivas merkezde Tamamladı. Gazi Üniversitesi Bolu Eğitim Yüksek Okulunu bitirdi. 1999 yılında lisans tamamladı. Şanlı Urfa 'nın Viranşehir ilçesinin Ballica Köyü'nde görevine başladı. Urfada , Altınyaylada ' Sivas'da çalıştı. Amatör kulüplerde futbol oynadı. Hâlen model uçak öğretmeni olarak da Türk Kuşunda görev yapıyor.

“Çoklu Zeka Kuramı” ile ilgili çalışmalar yapıyor. Bakanlık, valilik ve kaymakamlık tarafından takdir teşekkür ve aylıkla ödüllendirildi. 2005 tarihinde başladığı YİBO müdürlüğüne devam ediyor.

Ü

ÜSTÜN, Resul

Ergani'de doğdu.

İlkokulu ve orta okulu Ergani'de okudu. Lise öğrenimini Batman'da tamamladı.Eğitim Enstitüsü Sınıf Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. Lise birinci sınıftan itibaren şiir

ve öykü yazmaya başladı. İlk öyküsü 1976 yılında Hürriyet gazetesinin eki olan Kelebek'te yayımlandı. Yerel bir gazetede köşe yazarlığı yapıyor. Ayda bir çıkan bir dergide de öyküleri yayımlanıyor. Hâlen Diyarbakır'da bir ilköğretim okulunda sınıf öğretmeni olarak görev yapıyor.

“İkizleri Ayırmayın” Toplumsal Eğitimin Temel Kuralları, adlı bir kitabı ve “Zaman Pusuda” adlı bir şiir kitabı yayımlanmıştır.

Y

YAVUZ, M. Beşir

1957'de Mardin'de doğdu. 1958 yılında Mersin'e taşındılar, İlk orta ve yüksek okulu Mersin'de okudu. Aksaray'ın Yeşil Tepe kasabasında göreve başladı. Mersin'in Kayrakkeşlik köyünde beş yıl çalıştı. 1985 yılında Eğitim Hizmetleri Merkezine (o zamanki adıyla Eğitim Araçları Merkezi Başkanlığına) atandı. Hâlen buradaki görevini sürdürmektedir. Üç tahtalı Eğitimci İzci lideri ve Mersin İl İzci Kurulu Başkanı'dır.

Evli; iki çocuk babasıdır.

YEŞİLDEMİR, Keziban

1960'ta Osmaniye- Düziçi'nde doğdu. İstiklal İlköğretim Okulunu, Düziçi Anadolu Öğretmen Lisesini, Akdeniz Üniversitesi Burdur Eğitim Yüksek Okulunu bitirdi (1983).. İlk görev yeri Kars Merkez Karakaş Köyüdür. Bingöl, Dört-yol (Hatay), Düziçi'nde görev yaptı. Osmaniye, Yavuz Selim İlköğretim Okulu'nda görevini sürdürmektedir.

YEŞİLOĞLU, Dursun

1968 yılında Karabük'e bağlı Eskipazar İlçesinin Yeşiller köyünde doğdu. Karabük Esentepe İlköğretim okulunu, Karabük İmam Hatip Lisesini bitirdi. Gazi Üniversitesi Bolu

Eğitim Yüksek Okulu Sınıf Öğretmenliği Bölümünden 1989 yılında mezun oldu. 2000 yılında lisans öğrenimini tamamladı.

Kahramanmaraş'a bağlı Kaynar Doksanlar Köyü İlkokulunda göreve başladı. Çankırı'nın değişik ilçelerine bağlı köylerde görev yaptı.

1996 yılında Karabük'e atandı. Bilgisayar formatörlüğü yaptı. 17 Eylül 2003 tarihinde Karabük Kazım Karabekir İlköğretim Okuluna müdür olarak atandı. Hâlen bu okuldaki görevini sürdürmektedir.

Karabük'te faaliyet gösteren bir çok sivil toplum örgütünün kurulmasında görev aldı.

İl İnsan Hakları Kurulu Üyeliği, Eskipazarlılar Eğitim Kültür Derneği Delegeliği. Karabük İmam Hatip Lisesi Mezunlar Derneği kurucu ve disiplin kurulu üyeliği görevleri sürmektedir.

Evli; üç çocuk babasıdır.

YETGİN, Havva Nur

1979 yılında, Rize'de doğdu. İlk orta öğrenimini Kasarcılar Köyü İlkokulu, Atatürk İlköğretim Okulu ve Mehmet Akif Ersoy Lisesinde tamamladı. KTÜ Fatih Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünü bitirdi. Erzurum ilinin, Hırsan İlçesinin, Arpaçayır köyünde üç yıl çalıştı. Eş durumu sebebiyle Rize'ye tayin oldu. Hâlen Doğuş Çay İlköğretim Okulunda görev yapmaktadır.

Evli; bir kızı vardır.

YILMAZ, Hikmet

28 Mayıs 1975'te Erzurum'un Oltu ilçesine bağlı Esenyamaç Köyü'nde doğdu. İlkokulu doğduğu köyde bitirdi; ortaokul ve liseyi Oltu İmam Hatip Lisesi'nde okudu. Trakya

Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünden 1998’de mezun oldu. Söke’ye bağlı Kisir İlköğretim Okulu’nda öğretmenliğe başladı. Söke- Bağarası Çok Programlı Lisesinde görev yapmaktadır.

YILMAZ, Sümeyye

1980’de, Ankara’da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara’nın Keçiören ilçesinde tamamladı. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümünden, 2002 yılında mezun oldu. Sinop’un Durağan ilçesi Hacımahmutlu Köyü İlköğretim okulunda bir sene çalıştı. Hâlen Sinop Halk Eğitimi Merkezinde geçici müdür yardımcısı olarak görevine devam etmektedir.

YÜCEL, Ahmet Murat

1972’de Giresun- Bulancak doğdu. ilk orta öğrenimini Bulancak’ta tamamladı. 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Edebiyat Öğretmenliği bölümünden 1994’te mezun oldu. Trabzon Yomra’da ilk görevine başladı. Bulancak’ta çeşitli liselerde çalıştı. Bulancak Anadolu Lisesinde görevine devam ediyor.

YÜCEL, Halil

8 Şubat 1977 yılında Tokat’ta doğdu. Çocukluğu Tokat’ta geçti. İlköğrenimini Bereketli İlköğretim okulunda yaptı. Orta öğretimini ise Gebze’de tamamladı. 19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Öğretmenliği Bölümünü bitirdi. 2000 yılında ilkokulu okuduğu okulda, öğretmen olarak göreve başladı. Ağrı Patnos’ta asker öğretmen olarak görev yaptı. Doğan Su İlköğretim okulunun ve Reşadiye Endüstri Meslek Lisesi kütüphanelerinin oluşturulmasında ve zenginleştirilmesinde etkin rol aldı.

Evli; bir çocuk babasıdır.

Hâlen Kırklareli Anadolu Teknik-Teknik Lise ve Endüstri Meslek Lisesinde edebiyat öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

YÜKSEL, Bekir

1956'da Tokat -Zile Hacılar Köyü'nde doğdu. İlkokulu köyünde , orta okul ve liseyi Zile'de okudu, Ankara Gazi Üniversitesi Eğitim Yöneticiliği ve Deneticiliği Bölümünü 1994 yılında bitirdi. Tokat İl Milli Eğitim Müdürlüğünde ilköğretim müfettişi olarak çalışmaktadır.

Z

ZENGİN Nesrin

1963 yılında Polatlı'da doğdu. İlk ve orta öğrenimimi Polatlı'da tamamladı.Sırasıyla Sakarya İlkokulu, Cumhuriyet Ortaokulu ve Polatlı Lisesinden mezun oldu.1986 yılında Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümünü bitirdi. 1986-1988 yılları arasında öğretmenlik yaptı.1988 yılında Gazi Üniversitesi Rektörlüğünde Türk Dili Okutmanı olarak göreve başladı.Bu görevini 1996 yılına kadar sürdürdü.1996 yılında Gazi Üniversitesi Kastamonu Eğitim Fakültesinde Araştırma Görevlisi olarak çalışmaya başladı.1998 yılında bu görevinden ayrıldı. 2003 yılında tekrar öğretmenliğe döndü. Hâlen Kastamonu Kuzeykent Lisesinde Türk dili ve edebiyatı öğretmeni olarak görev yapmaktadır.

Evli ve iki çocuk annesidir.

Yüksek Lisans ve doktarasını Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde yaptı.

Makaleleri ve denemeleri; Polatlı Postası ,Selenga Fikir,-Aktüalite Edebiyat Dergisi, Kastamonu Eğitim Dergisi, Kas-

tamonu Öğretmen Dergisi, Kastamonu Havadis, Bilge Yayın Tanıtım Tahlil Eleştiri, Kastamonu Akademi Dergisi, Yeni Ufuklar Dergisi Kastamonu’da yayımlandı.

Çeşitli konularda konferans verdi; panellerde yer aldı.

Eserleri:

1. Zengin, A.Y., Nesrin Zengin, “Çocuk Edebiyatı” (1. Baskı İstanbul 2000, 2. Baskı, İstanbul 2002, 3. Baskı, İstanbul 2003)

2. Zengin, A.Y., Nesrin Zengin“ Türkçe Dersi Özel Öğretim Yöntemleri” (2002)

Ayağa kalktım dersi anlattım. Yine dinledin beni masumca oturduğun o sıradan. Seni kaldırdım tahtaya. Her zamankinden farklı bir ifaden vardı. “Kalkmak istemiyorum!” dedin. İnanamadım küçüğüm. Beni çiğneyip geçmene inanamadım. Sinirlendim, tekrar söyledim adını tahtaya kalk. Gözlerin doldu, ama kalkmadın. Ne acı ki gururuma yenildim. Ben, her şeyi anlayan öğretmenin ben; yokluktan üşüyen onurunu hissedemedim. Kalktın; evet kalktın; bir damla düştü gözlerinden yanıma geldin, gözlerime baktın. Israr etmesem konuşmayacaktın biliyorum. Usulca yaklaştın, kulağıma fısıldadın. Hâlâ kulaklarımda o sözün “Öğretmenim, ayakkabılarım yırtık, çoraplarım gözüküyor. Arkadaşların görmesinden utandım; o yüzden kalkmadım...”

En arkadaki öğrenci “öğretmenim söyleyin gitsin bu deli” deyince öğrencilerden birkaçı “o deli değil, dilsiz, kulakları da duymuyor” dediler. Ben de “bak deli değilmiş, size heveslendi, bırakın gelsin, nasıl olsa birazdan gider” diyerek yolumuza devam ettik. Yürürken arada bir dönüp arkayı kontrol ediyordum. Bir ara bize takılan çocuğun tökezlediğini görüp ona doğru yöneldim. Yanına geldiğimde çocuğun ayağındaki yırtık lastik ayakkabılardan birinin ayağından çıktığını fark ettim. Çocuk ayakkabısını giymeye çalışırken...

MEMUR-SEN KONFEDERASYONU
EĞİTİM-BİR-SEN
EĞİTİMCİLER BİRLİĞİ SENDİKASI

